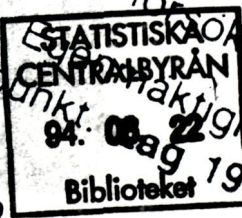

Rättsstatistisk Årsbok 1993

SCB STATISTISKA CENTRALBYRÅN

INLEDNING

TILL

Rättsstatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1975-1993. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1974-1992.

1975-1980 med engelsk parallelltitel: Yearbook of Legal Statistics.

1975-1980 med separat publicerad Appendix.

Föregångare:

Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1919-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Domstolarna / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1968-1975. – (Sveriges officiella statistik).

Kriminalstatistik. Del 1, Polisstatistik / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Liber/Allmänna förlaget, 1968-1976. – (Sveriges officiella statistik).

Kriminalstatistik. Del 2, Domstols och åklagarstatistik / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Liber/Allmänna förlaget, 1969-1976. – (Sveriges officiella statistik).

Brott som kommit till polisens kännedom / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1952-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Efterföljare:

Domstolsstatistik / BRÅ – Brottsförebyggande rådet. – Stockholm : BRÅ, 1996-2002.

Rättsstatistik framställs av flera myndigheter och tillhandahålls på deras webbplatser: Sveriges domstolar, www.domstol.se; Kriminalvården, www.kvv.se; Åklagarmyndigheten, www.aklagare.se; Polisen, www.polisen.se; Brottsförebyggande rådet, www.bra.se.

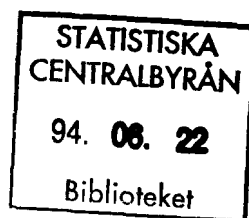
Översiktspublikationer:

Brott och straff i Sverige : historisk kriminalstatistik 1750-2010 / Hanns von Hofer. – Stockholm: Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet, 2011.

Rättsstatistisk årsbok 1993. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2013.

Rättsstatistisk årsbok 1993

SCB STATISTISKA CENTRALBYRÅN
Sveriges officiella statistik
Stockholm 1993

Yearbook of Judicial Statistics 1993

Official Statistics of Sweden
Statistics Sweden
Stockholm 1993

Tidigare publicering

Publikationen Rättsstatistisk årsbok utges för nittonde gången i serien Sveriges officiella statistik (SOS). I årsboken ingår redovisningen som tidigare publicerats i Kriminalstatistik del 1 och del 2 samt i Domstolarna.

Previous publication

The annual report Yearbook of Judicial Statistics is published for the nineteenth time within the series Official Statistics of Sweden (SOS). The Yearbook gives data which earlier were included in the publications Criminal Statistics Part 1 and Part 2 and Courts.

© 1993, Statistiska centralbyrån
Published by
Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm

Omslag: Johan Månsson & Richard Winkler

ISBN 91-618-0635-8
ISSN 0347-7541

PRINIUS 41093023
Novum Grafiska AB, Göteborg 1993

Förord

Statistiska centralbyrån (SCB) framlägger härmed nittonde årgången av Rättsstatistisk årsbok. Innehållet utgörs av uppgifter för år 1992 och tidigare.

Årsbokens syfte är att ge en samlad redovisning av rättsstatistiken. Utöver redovisningen i denna bok publiceras preliminär statistik, korttidsstatistik, regionala uppgifter samt mera detaljerade siffersammanställningar i Statistiska meddelanden. Vidare publiceras rättsstatistik i Statistisk årsbok samt i Allmän månadsstatistik. Dessutom finns opublicerat rättsstatistiskt material tillgängligt i olika former hos SCB.

I årsboken redovisas förutom den av SCB framställda rättsstatistiken även statistisk information avseende rättsväsendet som producerats av andra myndigheter. SCB vill härmed rikta ett varmt tack till samtliga myndigheter som bidragit med uppgifter till boken.

Rättsstatistisk årsbok har utarbetats inom SCB:s program Kriminalitet och rättsväsende.

Statistiska centralbyrån i november 1993

JAN CARLING

Torbjörn Israelsson

Översikt

Overview

5	Innehållsförteckning		Contents
11	1	Introduktion till rättsstatistiken	1 Introduction to Judicial Statistics
11	1.1	Allmänt	1.1 General
11	1.2	Rättsstatistikens delområden	1.2 The types of Judicial Statistics
14	1.3	Insamlingen av statistiken	1.3 Collection of statistics
14	1.4	Publiceringssystemet	1.4 Publication
16	2	Offer för våld och egendomsbrott	2 Victims of Violence and Property Crimes
21	3	Kriminalstatistik	3 Criminal Statistics
21	3.1	Kriminalstatistik genom tre sekler	3.1 Criminal Statistics over three centuries
29	3.2	Brott m.m.	3.2 Offences
79	3.3	Gripande, anhållande, häktning och tillfälliga omhändertagande	3.3 Apprehension, arrest, detention and temporary custody
84	3.4	För brott lagförda personer	3.4 Persons found guilty of criminal offences
120	3.5	Kriminalvård	3.5 The Correctional System
138	3.6	Återfall i brott och kohortstatistik	3.6 Recidivism. Criminality among Swedish Birth Cohorts
147	3.7	För narkotikabrott lagförda personer	3.7 Persons found guilty of drug offences
161	3.8	Nordisk kriminalstatistik	3.8 Nordic Criminal Statistics
172	4	Statistik över domstolarnas m.fl. verksamhet	4 Court Statistics
172	4.1	Domstolarnas verksamhet	4.1 Court statistics, overview
178	4.2	Allmänna domstolar	4.2 Ordinary courts
224	4.3	Allmänna förvaltningsdomstolar	4.3 Administrative courts
232	4.4	Hyses- och arrendenämnder samt bostadsdomstolen	4.4 Rent Tribunals, Financy Tribunals, the Housing Court of Appeal
236	4.5	Rättshjälp	4.5 Public legal services
239	4.6	Andra myndigheter inom rättsväsendet	4.6 Various agencies with judicial functions
241	5	Bilaga	5 Appendix
242	6	Sakregister	6 Index

Innehållsförteckning

Contents

5	Innehållsförteckning
11	1 Introduktion till rättsstatistiken
11	1.1 Allmänt
11	1.2 Rättsstatistikens delområden
14	1.3 Insamlingen av statistiken
14	1.4 Publiceringssystemet
16	2 Offer för våld och egendomsbrott
16	2.1 Bakgrund
17	2.2 Våld eller hot om våld 1990/91
18	2.3 Offer för stöld och skadegörelse 1990/91
21	3 Kriminalstatistik
21	3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler
21	3.1.1 Mord och dråp
22	3.1.2 Misshandel
23	3.1.3 Våldtäkt
23	3.1.4 Stöld m.m.
25	3.1.5 Upprepad stöld och rån
26	3.1.6 Samtliga lagföringar för brott
29	3.2 Brott m.m.
29	3.2.1 Allmänt om brott och misstänkta
32	3.2.2 Våldsbrotten
38	3.2.3 Brottsuppleringen
41	3.2.4 Statistikens syfte, omfattning, insamling och bearbetning
41	3.2.5 Kvalitet och jämförbarhet
43	3.2.6 Definitioner och begrepp
44	3.2.7 Tidigare publicering
44	3.2.8 Ytterligare statistik inom området
	<i>Diagram</i>
45	3.2.1 Anmällda brott mot brottsbalken i hela riket, 1950–1992
46	3.2.2 Samtliga anmällda brott per 1 000 av medelfolkmängden i länen 1992

Diagram (forts)

- 47 3.2.3 Anmälda brott mot brottsbalken efter brottstyp, 1992
- 47 3.2.4 Antalet brottsdeltaganden per 1 000 av medelfolkmängden för personer i olika ålderskategorier, 1992
- 48 3.2.5 Personer som misstänkts för brott per 1 000 av medelfolkmängden i åldern 15– år i länen, 1992

Tabeller

- 49 3.2.1–3.2.3 Anmälda brott i hela riket, 1950–1992
- 58 3.2.4 Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket, 1992
- 67 3.2.5 Anmälda brott i vissa regioner, 1990–1992
- 68 3.2.6 Brott som klarats upp genom beslut på brottsanmälan efter beslutets innebörd, 1992
- 69 3.2.7 Antal brottsdeltaganden samt beslut i åtalsfrågan, 1992
- 70 3.2.8 Utländska medborgare som misstänkts för olika brott, 1992
- 71 3.2.9 Utländska medborgare som misstänkts för brott efter medborgarskap samt ålder, 1992
- 72 3.2.10 Personer misstänkta för brott efter ålder, kön och antal brott under året, 1992
- 74 3.2.11a Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder, 1992
- 76 3.2.11b Antalet brottsdeltaganden för personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder vid brottet, 1992
- 78 3.2.12 Personer som misstänkts för brott efter brottsart, kön, ålder, medborgarskap och region, 1992

79 **3.3 Gripande, anhållande, häktning och tillfälliga omhändertaganden**

- 79 3.3.1 Gripande, anhållande och häktning
- 82 3.3.2 Tillfälliga omhändertaganden
- 82 3.3.3 Andra tvångsmedel
- 82 3.3.4 Referenser

Diagram

- 80 3.3.1 Anhållanden och häktningsframställningar, 1965–1992
- 81 3.3.2 Inskrivna på häkten, 1980–1992
- 81 3.3.3 Häktningsframställningar och till frihetsstraff dömda personer, 1970–1992

Tabeller

- 80 3.3.1 Anhållanden och häktningsframställningar, 1965–1992
- 82 3.3.2 Personer som omhändertagits för fylleri 1976 samt personer som omhändertagits enligt LOB 1977–1990

84 **3.4 För brott lagförda personer**

- 84 3.4.1 Några resultat
- 87 3.4.2 Statistikens syfte och omfattning
- 87 3.4.3 Insamling och bearbetning
- 88 3.4.4 Kvalitet och jämförbarhet
- 89 3.4.5 Definitioner och begrepp
- 92 3.4.6 Tidigare publicering
- 92 3.4.7 Ytterligare statistik inom området

Diagram

- 93 3.4.1 Lagförda, 1831–1990, per 1 000 av folkmängden
- 93 3.4.2 Lagförda (exkl. böter), 1856–1990, per 1 000 av folkmängden
- 94 3.4.3 Lagförda efter huvudpåföljd, kön, ålder och medborgarskap, 1992
- 95 3.4.4 Lagförda efter huvudbrott, kön, ålder och medborgarskap, 1992
- 96 3.4.5 Lagförda efter kön och ålder vid brottet respektive lagföringen, 1992
- 97 3.4.6 Lagförda efter huvudpåföljd i olika brottsgrupper, 1992

Tabeller

98	3.4.1	Lagförda efter påföljd 1831–1992
99	3.4.2	Lagförda för grövre brott efter kön, ålder, medborgarskap och tidigare belastning 1857–1992
100	3.4.3	Lagförda, utom åtalsunderlåtelser, efter huvudbrott 1950–1992
101	3.4.4	Lagförda efter huvudpåföljd resp. lagrum, 1950–1992
102	3.4.5	Lagförda efter kön och huvudbrott, 1992
103	3.4.6	Översiktstabell, 1992
104	3.4.7a	Lagförda efter huvudbrott och ålder, 1992
105	3.4.7b	Lagförda kvinnor efter huvudbrott och ålder, 1992
106	3.4.8a	Lagförda efter huvudpåföljd och ålder, 1992
107	3.4.8b	Lagförda kvinnor efter huvudpåföljd och ålder, 1992
108	3.4.9a	Lagförda efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1992
110	3.4.9b	Lagförda kvinnor efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1992
112	3.4.10a	Dömda till fängelse, efter brott och fängelsestid, 1992
113	3.4.10b	Kvinnor som dömts till fängelse, efter brott och fängelsestid, 1992
114	3.4.11	Lagförda utländska medborgare efter huvudbrott och ålder, 1992
115	3.4.12	Lagförda personer efter huvudbrott, ålder och län, 1992
116	3.4.13	Lagförda 1992, efter huvudpåföljd och antal lagföringar de senaste 10 åren
117	3.4.14	Lagförda 1992, efter huvudbrott och antal lagföringar de senaste 10 åren
118	3.4.15	Dömda till frihetsberövande påföljd 1992, efter huvudbrott och antal lagföringar de 10 senaste åren
119	3.4.16	Dömda efter påföljd, 1992

120 3.5 Kriminalvård

120	3.5.1	Några resultat
123	3.5.2	Statistikens omfattning, insamling och bearbetning
124	3.5.3	Kvalitet och jämförbarhet
124	3.5.4	Definitioner och begrepp
125	3.5.5	Tidigare publicering

Diagram

125	3.5.1	Intagna och kvarvarande i anstalt, 1836–1990
-----	-------	--

Tabeller

126	3.5.1	Genomsnittligt antal personer i anstalts- och frivård, 1965–1992
127	3.5.2–3.5.6	Intagning i anstalt, 1965–1992
131	3.5.7	Avgångna från anstalt, 1965–1992
131	3.5.8	Kvarvarande i anstalt, 1965–1992
132	3.5.9	Rymningar, 1965–1992
132	3.5.10	Permissioner, 1965–1992
133	3.5.11	Avtjänad tid i anstalt, 1965–1992
133	3.5.12	Dygnskostnad, 1966/67–1991/92
134	3.5.13	Personer under övervakning, 1965–1993
134	3.5.14	Påbörjad övervakning, 1965–1992

*Appendix***138 3.6 Återfall i brott och kohortstatistik**

138	3.6.1	Återfall i brott
-----	-------	------------------

Tabeller

140	3.6.1.1	Återfall i brott efter kön, antal tidigare lagföringar och lagföringsår, 1973–1987
141	3.6.1.2	Återfall i brott efter ålder vid lagföringen och lagföringsår, 1973–1987

Tabeller (forts)

- 142 3.6.1.3 Återfall i brott efter antal tidigare lagföringar, 1973–1987
 143 3.6.1.4 Återfall i brott efter huvudbrott och antal tidigare lagföringar, 1973–1987
 144 3.6.1.5 Återfall i brott efter huvudpåföljd och antal tidigare lagföringar, 1973–1987
 145 3.6.2 Kohortstatistik
Tabeller
 145 3.6.2.1 Personer födda 1951–1972, lagförda innan 22 års ålder efter ålder vid brottet
 146 3.6.2.2 Personer födda 1951–1969, lagförda innan 22 års ålder efter ålder vid lagföringen

147 3.7 För narkotikabrott lagförda personer

- 147 3.7.1 Några resultat
 149 3.7.2 Statistikens syfte och omfattning
 150 3.7.3 Insamling och bearbetning
 150 3.7.4 Kvalitet och jämförbarhet
 151 3.7.5 Definitioner och begrepp
 152 3.7.6 Tidigare publicering
 152 3.7.7 Ytterligare statistik inom området

Diagram

- 153 3.7.1 För narkotikabrott lagförda personer, 1969–1992, efter beslutstyp
 153 3.7.2 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992, efter brottsrubricering
 154 3.7.3 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992, efter typ av medel
 154 3.7.4 För narkotikabrott lagförda personer, 1975 och 1992, efter ålder och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden
 155 3.7.5 Enbart narkotikastrafflagen efter typ av narkotika och huvudpåföljd, 1992

Tabeller

- 156 3.7.1–3.7.8 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992

161 3.8 Nordisk kriminalstatistik

- 161 3.8.1 Inledning
 161 3.8.2 Definitioner och begrepp
 161 3.8.3 Jämförbarhet i allmänhet
 162 3.8.4 Jämförbarhet mellan de nordiska länderna
 163 3.8.5 Diagrammen
 163 3.8.6 Referenser och ytterligare statistik inom området

Diagram

- 165 3.8.1 Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut, 1950–1990

172 4 Statistik över domstolarnas m.fl. verksamhet**172 4.1 Domstolarnas verksamhet**

- 173 4.1.1 Allmänt
 173 4.1.2 Statistikens syfte och omfattning
 173 4.1.3 Insamling och bearbetning
 175 4.1.4 Förändringar i jämförelse med föregående år
 176 4.1.5 Definitioner och begrepp
 177 4.1.6 Tidigare publicering
 177 4.1.7 Ytterligare statistik inom området

178	4.2 Allmänna domstolar
178	4.2.1 Tingsrätter
	<i>Tabeller</i>
181	4.2.1.1–4.2.1.2 Översiktstabeller 1960, 1970, 1975, 1980–1992
183	4.2.1.3–4.2.1.6 Tvistemål 1992
186	4.2.1.7–4.2.1.10 Brottmål 1992
188	4.2.1.11–4.2.1.12 Fastighetsdomstolar 1992
189	4.2.1.13 Allmänna domstolsärenden 1992
189	4.2.1.14 Statens va-nämnd 1981–1992
189	4.2.1.15 Vattendomstolar 1981–1992
190	4.2.1.16 Vattendomstolar 1992
191	4.2.1.17 Inskrivningsmyndigheternas ärenden, ärenden i boupptecknings- och avhandlingsprotokollen m.m. 1992
191	4.2.1.18 Sjöfartsregistrets ärenden 1992
192	4.2.1.19 Lagfarter, inskrivning av tomträtt, länsvis 1992
192	4.2.1.20 Lagfarter fördelade efter fång och beskattningsnatur 1992
193	4.2.2 Familjerätt
	<i>Tabeller</i>
195	4.2.2.1 Äktenskapsskillnader 1960, 1965, 1970–1992
196	4.2.2.2–4.2.2.3 Äktenskapsskillnader 1992
197	4.2.2.4 Äktenskapsskillnader: vårdnadsform 1992
198	4.2.3 Mål och ärenden om ekonomi
	<i>Tabeller</i>
201	4.2.3.1 Mål om lagsökning, betalningsföreläggande, konkurser m.m. 1992
202	4.2.3.2 Företagskonkurser 1992
203	4.2.3.3 Företagskonkurser 1988–1992
204	4.2.3.4 Förhandlingar om offentligt ackord 1992
205	4.2.3.5 Näringsförbud 1984–1992
206	4.2.3.6 Kronofogdemyndigheter 1991 och 1992
207	4.2.4 Hovrätter
	<i>Tabeller</i>
208	4.2.4.1 Översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980, 1985–1992
208	4.2.4.2–4.2.4.7 Hovrätternas verksamhet 1992
214	4.2.5 Högsta domstolen (HD)
	<i>Tabeller</i>
215	4.2.5.1–4.2.5.2 Översiktstabeller 1960, 1970, 1975, 1980–1992
217	4.2.5.3–4.2.5.6 Högsta domstolens verksamhet 1992
220	4.2.6 Nåd
	<i>Tabeller</i>
221	4.2.6.1 Översiktstabell 1970, 1975, 1980–1992
221	4.2.6.2–4.2.6.4 Nådeansökningar 1992

224	4.3	Allmänna förvaltningsdomstolar
		<i>Tabeller</i>
226	4.3.1	Länsrätter: översiktstabell 1980, 1984–1992
226	4.3.2–4.3.3	Länsrätternas verksamhet 1992
227	4.3.4	Kammarrätter: översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980, 1985–1992
228	4.3.5	Kammarrätternas verksamhet 1992
229	4.3.6	Försäkringsöverdomstolen: översiktstabell 1988–1992
229	4.3.7	Försäkringsöverdomstolens verksamhet 1992
230	4.3.8	Regeringsrätten: översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980, 1985–1992
231	4.3.9	Regeringsrättens verksamhet 1992
232	4.4	Hyres- och arrendenämnder samt bostadsdomstolen
		<i>Tabeller</i>
233	4.4.1	Hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen: översiktstabell 1980–1992
234	4.4.2–4.4.4	Hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen 1992
235	4.4.5	Bostadsdomstolen 1992
236	4.5	Rättshjälp
		<i>Tabeller</i>
237	4.5.1–4.5.3	Rättshjälp 1992
239	4.6	Andra myndigheter inom rättsväsendet
		<i>Tabell</i>
240	4.6.1	Översiktstabell 1982–1992
241	5	Bilaga
		Medelfolkmängden år 1951–1992 i hela riket
242	6	Sakregister

Teckenförklaring

Explanation of symbols

»	Upprepning	Repetition
–	Intet finns att redovisa	Magnitude nil
0	Mindre än 0,5 av enheten	Magnitude less than half of unit employed
..	Uppgift ej tillgänglig eller allt för osäker att redovisa	Data not available or too uncertain to be stated
.	Uppgift kan ej förekomma	Category not applicable

1 Introduktion till rättsstatistiken

Introduction to Judicial Statistics

1.1 Allmänt

Den officiella *rättsstatistiken* som räknar sitt upphov från 1830 brukar traditionellt delas upp i *kriminalstatistik* och *statistik över domstolarnas m.fl. verksamhet*.

Syftet med *kriminalstatistiken* är att beskriva brottsligheten i landet och de åtgärder som vidtas mot denna. *Statistiken över domstolarnas verksamhet* har i första hand till syfte att belysa omfånget av verksamheten hos olika myndigheter inom rättsväsendet, dvs. beskriva frekvensen av mål och ärenden m.m.

En sammanfattande redogörelse för kriminalstatistikens successiva uppbyggnad från år 1830 fram till år 1954 ingår i en artikel om rättsstatistik publicerad i Statistisk tidskrift nr 10, 1954, sid 461 ff.

I början av 1960-talet beslutades att kriminalstatistiken skulle byggas ut och att detta skulle ske i två etapper. En redogörelse för utbyggnadsetapperna finns i Statistisk tidskrift 1965, sid 58 ff. Vidare finns i Statistisk tidskrift 1968:1, sid 60 ff en översikt över den svenska kriminalstatistiken i början av 1968.

I Statistisk tidskrift 1979:5, sid 361 ff finns en artikel som beskriver hur kriminalstatistiken utvecklats från slutet av 1960-talet och framgent. I redogörelsen behandlas statistikens anslutning till rättsväsendets informationssystem särskilt utförligt.

Huvudansvarig för rättsstatistiken är Statistiska centralbyrån (SCB). Till övervägande del produceras även rättsstatistiken av SCB. Kriminalvårdsstatistiken utarbetas gemensamt av Kriminalvårdsverket och SCB. Även på andra områden samverkar SCB med olika myndigheter inom rättsväsendets område. Dessa lämnar även underlag för statistik som publiceras av SCB.

Vid sidan av SCB sammanställs löpande rättsstatistik inom andra myndigheter, såsom Domstolsverket (DV), Kriminalvårdsverket (KVV), Rikspolisstyrelsen (RPS) och Riksåklagaren (RÅ).

Dessutom förekommer framställning och analys av rättsstatistik i samband med utredningsarbete inom statliga

kommittéer, Brottsförebyggande rådet (BRÅ), KVV samt vissa universitetsinstitutioner.

1.2 Rättsstatistikens delområden

Kriminalstatistiken brukar indelas i

- brottsstatistik
- statistik över för brott lagförda personer
- kriminalvårdsstatistik
- statistik över återfall i brott
- statistik över tvångsmedel

Brottsstatistiken innehåller uppgifter om brott som registrerats hos polisen, fördelade efter brottstyp och månad då de anmälts. Redovisning ges även av uppklarade brott fördelade efter uppklaringsgrund. Vidare redovisas antalet personer som misstänks för brott med fördelning efter bl.a. ålder, kön och nationalitet.

Statistiken över för brott lagförda personer innehåller uppgifter om personer som fällts till ansvar i brottmål i första instans vid allmän domstol eller som godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande (förenklade bötesformer) samt personer som meddelats åtalsunderlåtelse. Personerna fördelas efter brott, påföljd, kön, ålder, nationalitet m.m.

Kriminalvårdsstatistiken innehåller uppgifter om personer som dömts till påföljd som leder till kriminalvård. Av redovisningen framgår intagning och avgång från anstaltsvård respektive frivård, rymningar och permissioner. Personerna redovisas efter bl.a. kön, ålder, påföljd och brott.

Statistiken över återfall i brott beskriver personer som lagförts för brott med avseende på registrerade återfall. Personerna fördelas efter bl.a. kön, ålder, brott, tid till återfall och antal återfall.

Den svenska kriminalstatistiken ger en mycket begränsad belysning av *straffprocessuella frihetsberövanden*, såsom häktning, anhållande, gripande samt hämtande eller medtagande till förhör.

Riksåklagaren redovisar kvartalsvisa uppgifter om antalet anhållanden och häktningsframställningar. Kriminalvårdsstyrelsen redovisar månadsvisa uppgifter om beläggningen på häktena. I Domstolsverkets statistik finns uppgifter om mål i vilka häktningsförhandling hållits. Vidare för Rikspolisstyrelsen månadsvis statistik över anhållna och häktade i narkotikamål.

Utgångspunkten för kriminalstatistiken är den brottslighet som definieras genom överträdelser av vissa lagar. I den mån

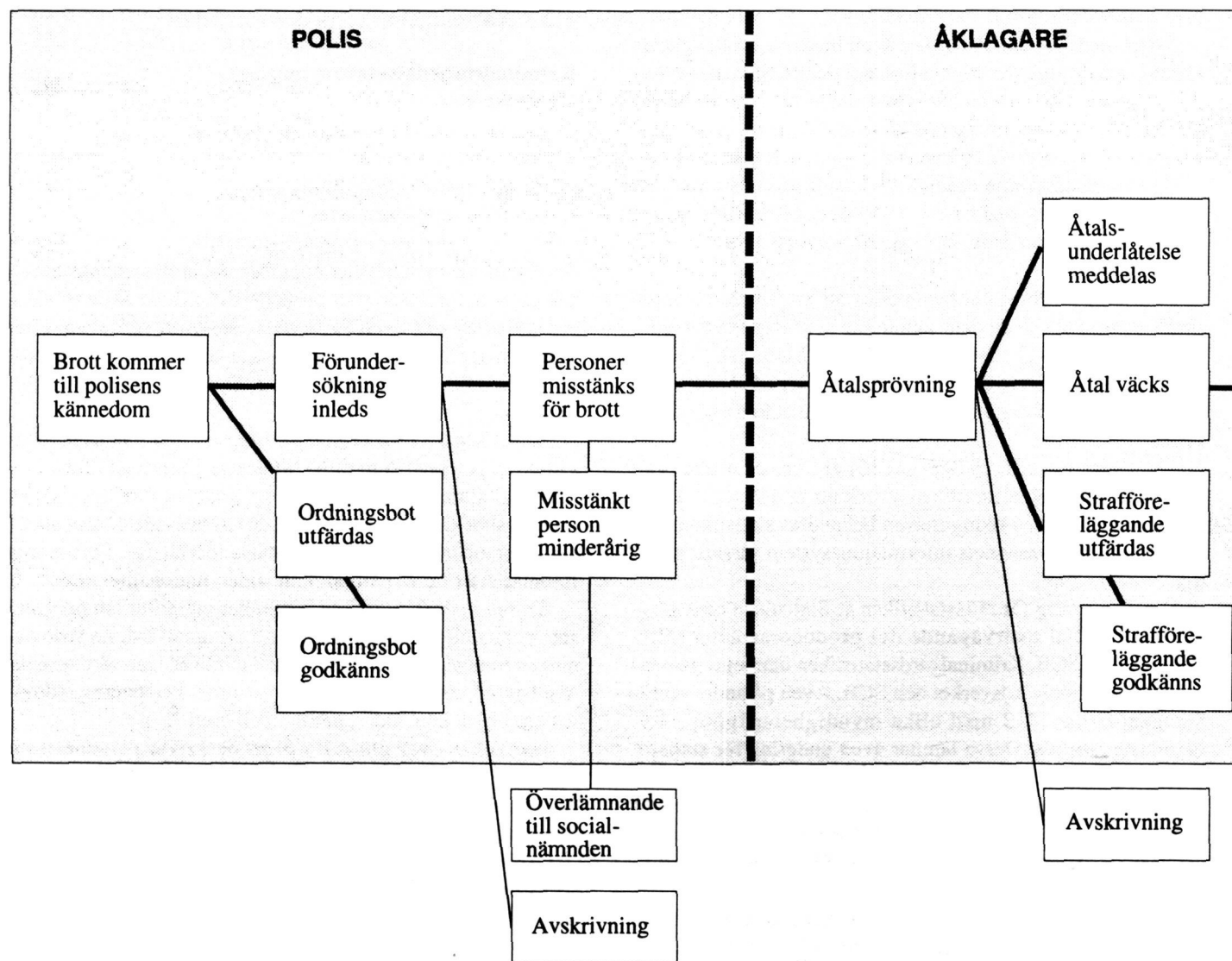
dess kommer till polisens kännedom vidtas åtgärder vilka bl.a. berör polis, åklagare, domstolar och kriminalvård. Ett försök att åskådliggöra sambanden mellan olika led i denna process görs i nedanstående figur.

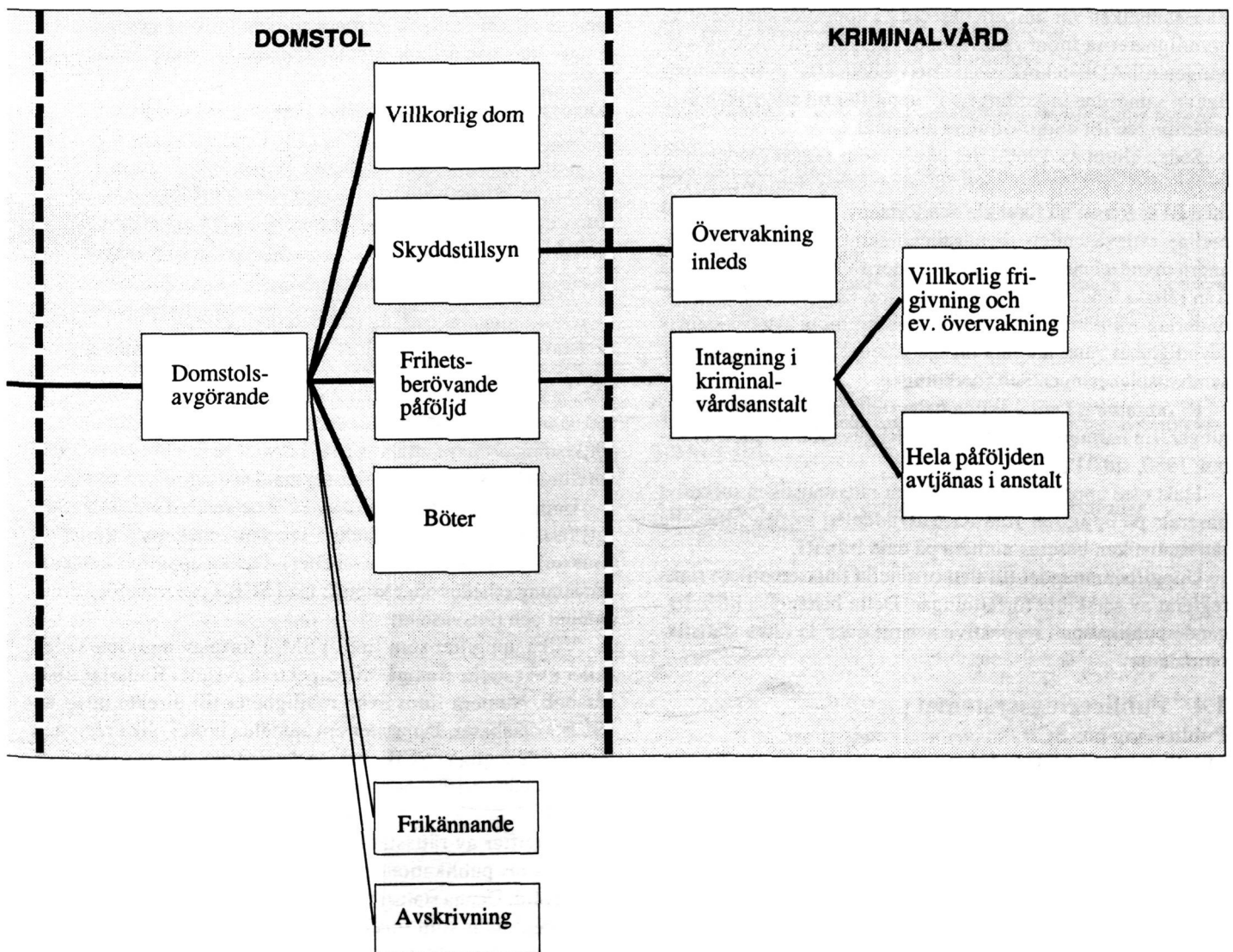
Figuren ger endast en mycket förenklad bild av skeendet. För en mera utförlig beskrivning av brottsligheten och de åtgärder som vidtas mot denna hänvisas till avsnitten 2 och 3.2–3.8.

Figur 1.1

Från brott till kriminalvård - en översikt

From offence to its correction - an overview

Statistiken över domstolarnas verksamhet omfattar verksamheten vid allmänna underrätter, hovrätter och Högsta Domstolen, förvaltningsdomstolar, hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen, kronofogdemyndigheten samt rättshjälpsnämnder. Vidare redovisas beslut i nådeärenden.

Statistiken belyser frekvensen av mål och ärenden vid domstolarna, med fördelning på typ av mål/ärende, handläggningstider, fullföljds-, ändringsfrekvens m.m. Statistiken innehåller även uppgifter om inteckningar samt omfattningen av allmän rättshjälp.

En särskild statistik över konkurser redovisas varje kvartal. Vart tredje år redovisas uppgifter om vårdnad och underhåll.

1.3 Insamlingen av statistiken

Rättsstatistiken var tidigare baserad på uppgifter som de olika myndigheterna inom rättsväsendet insände till SCB. Övergången till ADB-teknik inom rättsväsendet har gjort det möjligt att samordna insamlingen av uppgifter till statistiken med insamlingen för administrativa ändamål.

Sedan slutet av 1960-talet pågår inom rättsväsendet uppbyggnaden av Rättsväsendets informationssystem (RI). Syftet med RI är främst att förenkla och förbättra informationsutbytet mellan rättsväsendets myndigheter samt ge information till andra myndigheter och organisationer som har behov av data från rättsväsendet. Ett annat syfte med RI har varit att skapa underlag för planering och uppföljning inom rättsväsendets myndigheter samt att vara ett hjälpmedel i den övergripande samhällsplaneringen och forskningen.

RI omfattar ett antal skilda delsystem på olika dataanläggningar. En närmare beskrivning av RI ges i Rättsstatistisk årsbok 1980, sid 31 ff.

I takt med uppbyggnaden av RI har rättsstatistiken succesivt baserats på uppgifter från RI. Huvuddelen av den officiella rättsstatistiken baseras numera på data från RI.

Uppgiftslämnandet till den officiella rättsstatistiken finns reglerat av särskilda författningar. Detta behandlas i föreliggande publikation i respektive avsnitt över de olika statistikområdena.

1.4 Publiceringssystemet

Publicering hos SCB

Till övervägande del publiceras rättsstatistiken hos SCB. Följande former för publicering förekommer:

- Rättsstatistisk årsbok
- Statistiska meddelanden (SM)
- Promemorior från I/KR
- Statistisk årsbok (SÅ)
- Allmän månadsstatistik (AM)
- Pressmeddelanden

Därutöver publiceras rättsstatistiken i särskilda skrifter som behandlar olika teman. Exempel på sådana publikationer är Brott och rätt i siffror, Kvinnors rätt och orätt samt Ungdomar och brott.

I tidskriften Välfärdsbulletinen publiceras analyser av kriminalstatistiken utifrån olika frågeställningar.

Faktabladet KR-info (tidigare benämnt K-sektionen informerar och som funnits sedan 1988) är ett hjälpmedel att snabbt nå ut med aktuell statistik. Informationsbladet innehåller även tillrättslägganden av felaktiga tolkningar av rättsstatistiken.

I serien Levnadsförhållanden publiceras uppgifter som belyser i vilken utsträckning befolkningen i Sverige utsätts för brott. Vissa resultat presenteras i avsnitt 2 i föreliggande bok.

Sedan 1974 är publiceringen av rättsstatistiken samordnad genom att rättsstatistik av mera allmänt intresse ges ut samlat i Rättsstatistisk årsbok. Uppläggningsen av innehållet i årsboken har fastställts efter samråd med huvudanvändare av rättsstatistiken. En del av dessa lämnar även underlag till årsboken.

Redovisningen i Rättsstatistisk årsbok kompletteras i sin tur med publicering i Statistiska meddelanden (SM). Avgörande för valet av publicering i Rättsstatistisk årsbok eller i SM är bland annat

- kravet på snabbhet i redovisningen
- redovisningens omfång och detaljeringsgrad
- redovisningens karaktär av preliminär/definitiv statistik

Årsboken kan ej föreligga förrän ca ett år efter det år uppgifterna avser. Därför publiceras statistik där kravet på snabb redovisning är mera uttalat i SM. I denna serie publiceras även preliminär statistik samt viss regional statistik.

Uppgifter som produceras av SCB och endast efterfrågas av ett fåtal användare framställs i form av maskintabeller eller mikrofiche (mikrofilmade tabeller). Dylika uppgifter kan mot ersättning erhållas efter kontakt med SCB:s program för kriminalitet och rättsväsende.

Vilka uppgifter som finns i SM, i form av maskintabeller eller mikrofiche framgår av respektive avsnitt i Rättsstatistisk årsbok. Numera finns även möjligheter till direkta uttag ur SCB:s databaser. Uppgifter om anmälda brott i olika regioner finns tillgängliga i SCB:s regionalstatistiska databas (RSDB). Fr.o.m. hösten 1992 är även konkursstatistiken tillgänglig via RSDB.

Uppgifter av rättsstatistisk karaktär ingår i socialtjänststatistikens publikationer inom områdena ungdomsvård och barnavård. Denna statistik innehåller uppgifter om antalet barn och ungdomar som blivit föremål för samhällsåtgärder på grund av kriminalitet.

Det finns även möjligheter för SCB att genom specialbearbetningar av uppgifter som finns tillgängliga redovisa uppgifter som ej framställs i den löpande produktionen.

Publicering hos andra myndigheter

Kriminalvårdsstatistik publiceras löpande av *Kriminalvårdsverket* i deras verksamhetsberättelse *Kriminalvården*.

Riksåklagaren sammanställer årligen en s.k. arbetsstatistik benämnd Statistik (aktuellt år). Utöver uppgifter om antalet mål och ärenden innehåller sammanställningen även uppgifter om antalet anhållna personer och antalet häktningsframställningar.

Domstolsverket gör årliga sammanställningar över antalet mål och ärenden.

Specialundersökningar m.m.

Utöver den löpande publiceringen av rättsstatistik finns ett antal specialundersökningar som innehåller rättsstatistik. Dessa har offentliggjorts i olika publikationsserier. Särskilt kan här nämnas den publicering som sker i BRÅ:s rapportserier BRÅ Forskning, BRÅ Utredning resp BRÅ Information. Vidare kan nämnas Kriminalvårdsstyrelsens rapportserier samt Rikspolisstyrelsens rapportserie RPS Forskning.

Rättsstatistik samt vidarebearbetningar av denna ingår även i Justitiedepartementets promemorieserie.

Inom kriminalstatistikens område pågår ett samarbete de nordiska länderna emellan. Ett av syftena med detta samarbete är att försöka sammanställa jämförbar nordisk kriminalstatistik. En sammanställning av dylika data har gjorts och publicerats i *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980*, Tekniska rapporter nr 30, Nordisk statistisk sekretariat. Hösten 1991 publicerades (*Nordisk statistisk skriftserie*, nr 57) en sammanställning över brottsutvecklingen i de nordiska länderna:

Nordic Criminal Statistics, 1950–1989. Vissa resultat finns även publicerade i avsnitt 3.8 i denna publikation samt i *Yearbook of Nordic Statistics 1991*.

I publikationen Statistik (år) redovisar SCB årligen en sammanställning över den statistik som centrala myndigheter framställer inom olika ämnesområden. I denna ges en översikt över hela publiceringen i *Sveriges officiella statistik (SOS)*. *SCBs katalog "Färska fakta"*, *Statistikkatalog (år)* visar *SCB:s utgivning under året och tar även upp publikationer som utkommit tidigare*.

Därutöver finns ett antal årliga bibliografier där man kan finna publikationer med anknytning till rättsstatistikens område. Som exempel på dylika bibliografier kan nämnas:

Nordisk kriminologi 1976/77. En bibliografi

Nordiska Samarbetsrådet för kriminologi 1978.

Rättsvetenskapliga undersökningar vid de juridiska fakulteterna

Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, Stockholm.

Svensk bokförteckning

Redigerad av Bibliografiska Institutet vid Kungliga biblioteket i Stockholm. Tidningsaktiebolaget svensk bokhandel, Norstedts tryckeri, Stockholm.

Svenska tidskriftsartiklar

Ett register över innehållet i cirka 400 tidskrifter. Bibliotekstjänst, Lund.

Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer Riksdagsbiblioteket.

2 Offer för våld och egendomsbrott

Victims of violence and property crimes

2.1 Bakgrund

Den traditionella redovisningen av kriminalstatistik omfattar huvudsakligen *brott* som anmälts till polisen och *personer* som lagförts för brott.

Denna statistik täcker av naturliga skäl inte alla brott som *faktiskt* begåtts. Sedan 1960-talet har man därför i en rad länder använt sig av speciella metoder för att belysa även brott som inte kommer med i brottsstatistiken (Council of Europe 1986). Ett sätt att belysa den faktiska brottsligheten är att fråga ett urval personer om de varit utsatta för brott. Dessa undersökningar kallas *offerundersökningar*.

I Sverige har sådana undersökningar utförts av Institutet för social forskning (Tham 1984) och av Statistiska centralbyrån (SCB). Inom SCB genomfördes dels en provundersökning 1974–75, dels årliga undersökningar i större skala sedan 1978. Provundersökningen finns publicerad i serien *Promemorior från SCB (1977:7) Offer för tillgrepp, skadegörelse och våld – en redovisning av 1974 års offerundersökning*. De större undersökningarna har utförts inom ramen för de s.k. levnadsnivåundersökningarna och den första finns publicerad i rapporten *Offer för vålds- och egendomsbrott 1978* som utgör nr 24 i serien *Levnadsförhållanden*, Sveriges officiella statistik. Den senaste rapporten heter *Offer för vålds- och egendomsbrott 1978–1989* (Levnadsförhållanden, rapport 66).

Allmänt om SCBs levnadsnivåundersökningar

SCB genomför sedan 1978 årligen levnadsnivåundersökningar i form av intervjuer med mellan 6 000 och 12 000 personer om året. Personerna utgör ett representativt stickprov ur Sveriges befolkning över 15 år. Vid intervjuerna som i regel görs vid ett besök i hemmet ställs ett stort antal frågor om levnadsförhållandena.

Intervjuerna brukar ta ca en timme. Deltagandet i undersökningen är frivilligt. Genomsnittligt ställer sig 83 procent av de utvalda till förfogande för en intervju.

Ett drygt tiotal s.k. välfärdskomponenter har definierats och blivit föremål för undersökning. Exempel på sådana komponenter är

- hälsa
- boende
- sysselsättning
- ekonomi
- utbildning
- sociala relationer
- politiska resurser
- trygghet och säkerhet

Under 1978 och 1984–85 insamlades uppgifter för att utförligt belysa välfärdsdimensionen trygghet och säkerhet. Ett stort antal frågor riktades till de utvalda personerna för att belysa i vilken utsträckning de blivit offer för våldsbrott eller egendomsbrott samt i vad mån de kände oro för att bli utsatta för brott.

I undersökningen, som anlägger ett välfärdsperspektiv, har främst följande bakgrundsvariabler använts: kön, ålder, nationalitet, socioekonomisk grupp, familjetyp, bostadsförhållanden och region.

Nedan ges en sammanfattning av några viktiga resultat beträffande offer för vålds- och egendomsbrott 1990/91. En del uppgifter föreligger även för hela perioden 1978–1991.

Några problem med offerundersökningar

Bortsett från de problem som uppstår i samband med alla intervjuundersökningar, finns några problem som är speciella för just offerundersökningar.

- Kommer man ihåg?
Det är svårt att minnas rätt. Detta kan i offerundersökningar leda till att för många eller för få händelser rapporteras.
Ligger händelserna längre tillbaka än den tid undersökningen avser (t.ex. 1 år), så finns det risk för *övertappor*tering. Glömmer man händelsen, fast den faller inom årsgränsen, så leder detta till *underrappor*tering.
Således lät t.ex. Institutet för social forskning återintervjua en mindre del av de personer som ingick i insti-

tutets undersökning år 1981. Flera personer som i den ordinarie intervjun angivit att de utsatts för allvarliga hot svarade nekande nästa gång och vice versa (Tham 1984:288).

- Kan man avgöra om en händelse är brottslig eller inte? Några enkla exempel: Plånboken är borta. Är den stulen eller förlorad? Bilen är skadad: skadegörelse eller icke brottslig åverkan? Man blir knuffad på gatan: ofredande eller bara en oavsiktlig knuff i trängseln?

Svårigheterna att kunna bedöma en handlings "brottsliga" innebörd leder till såväl över- som underrapporteringar.

Rent allmänt gäller att den *rättsliga* definitionen av vissa handlingar som brottsliga inte behöver stämma överens med den *sociala* värderingen bland allmänheten. Handlingar som juridiskt framstår som brott, behöver inte uppfattas som brottsliga av vanliga människor och vice versa. Detta har inte enbart betydelse för den vardagliga brottsligheten som misshandel, stöld och bedrägerier, utan det är också av stor betydelse, när den "moderna" brottsligheten diskuteras. I många fall är det – även rent juridiskt – komplicerat att avgöra om vissa förfaranden är brottsliga eller inte.

- Vill man berätta om *alla* brott? Speciellt vad gäller vissa våldsbrott (våldtäkt, brott inom familjen) vill många människor inte berätta om dem för en främmande intervjuare. Underrapporteringar blir följden.
- Är alla befolkningsgrupper med i undersökningen? Det kan hända att vissa grupper med speciellt höga risker att bli utsatta för brott inte finns med i undersökningen eller inte har velat svara på frågorna. Detta gäller t.ex. barn, som av åldersskäl inte ingår i undersökningen. Barn torde ha en hög risk att bli utsatta för våld (inte enbart s.k. barnmisshandel). En annan grupp torde vara de utslagna: svåra missbrukare och hårt kriminellt belastade personer.

2.2 Våld eller hot om våld 1990/91

Frågorna om våld eller hot om våld löd:

"Har Du själv under de senaste 12 månaderna, alltså sedan..., varit utsatt för våld som ledde till sådana skador att de krävde besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska?"

Har Du (därutöver) blivit utsatt för våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada men som ej krävde besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska.

Har Du (därutöver) blivit utsatt för våld som inte ledde till synliga märken eller kroppsskada?"

Har Du (därutöver) blivit utsatt för hot eller hotelser om våld som var så farliga eller så allvarliga att Du blev rädd?"

Har det under det senaste året hänt att Du avstått från att ge Dig ut på kvällen av oro för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?"

Resultat

- 93 procent svarade att de *inte* blivit utsatta för våld eller hot om våld.
- 7 procent svarade jakande på frågan, vilket motsvarar ca 435 000 personer i befolkningen 16–74 år.

Hur allvarligt är våldet?

Om det grävsta våldet (våld som ledde till läkarbesök m.m.) berättade 1 procent av de tillfrågade, om annat våld med kroppsskada 2,5 procent, om våld utan synliga märken 1,8 procent och om hot 4,2 procent. En person kan svara på flera alternativ.

Var inträffar våldet?

Om lägenhetsvåld berättade 1,3 procent av de tillfrågade, om våld i samband med yrkesutövning 1,8 procent, om våld på restaurang 1,5 procent, om våld på gator och torg 2,6 procent och om våld på buss, tåg, o.s.v. 0,6 procent.

Vilka har större risker än genomsnittet att bli utsatta för våld?

- Män
- Ensamstående – med eller utan barn
- Personer i åldrarna 16–24 år
- Personer med utländsk härstamning

Dessa resultat stämmer väl överens med andra undersökningar som visat, att risken att utsättas för våld är större för män än för kvinnor, för yngre än för äldre, i städerna än på landsbygden, för arbetare än för övriga. Dessa överrisker skall emellertid inte skymma det faktum, att det inte är någon vanlig händelse att ha utsatts för våld eller hot om våld, och att ingen av de nämnda riskfaktorerna kan sägas verkligen "förklara" överriskerna. Den klart vanligaste erfarenheten i dessa grupper är, att de *inte* har råkat ut för något brott (Tham 1984:287, 293).

Tre mycket utsatta grupper

Det finns tre mycket klart urskiljbara grupper vilka ofta (minst fyra gånger under året) blivit utsatta för våld och hot.

- Yngre män utsatta för gatuvåldet.
- Ensamtstående småbarnsmödrar som drabbas av våld i hemmet.
- Vissa yrkesgrupper (polismän, trafikpersonal, restauranganställda, personal på institutioner) som utsätts för våld i samband med yrkesutövningen.

Våld mot pensionärer

Offerundersökningarna ger inget stöd för påståendet om ett allmänt och utbrett våld mot äldre människor på gator och andra allmänna platser.

Risken att bli utsatt för våld eller hot är minst 10 gånger så hög bland de yngsta som bland de äldsta. Bland de yngsta är dessutom den grövsta formen av våld, våld med kroppsskada, relativt frekvent. Omkring 7 procent berättar om någon sådan händelse – bland de äldsta rör det sig här om 4–5 promille, dvs. omkring 6 000 personer av totalt ca 1,34 miljoner personer (65–84 år gamla).

Oron för våld

15 procent i den vuxna befolkningen (16–84 år) säger sig någon gång under det senaste året ha avstått från att ge sig ut på kvällen av oro för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad. Högst är denna andel bland äldre, kvinnor och bland dem som bor i de större städerna.

Allmänt gäller, att de som oftast blir utsatta för våld, de unga männen, är minst oroliga och de som är minst utsatta är mest oroade, nämligen pensionärerna. Detta har tolkats på olika sätt. Dels att ungdomarna kanske har de mest realistiska uppfattningarna om verkligheten, dels att äldre människors större rädsla kan vara väl befogad, eftersom en eventuell skada kan drabba äldre hårdare än yngre.

Utvecklingen

Som framgår nedan av avsnitt 3.1 "Kriminalstatistik genom tre sekler" ligger misshandelnivån idag troligen på en historiskt sett *lägre* nivå jämfört med förra seklet, även om misshandel har ökat sedan mitten av 1960-talet. Enligt offerundersökningarna var utvecklingen tämligen stabil under perioden 1978–1989, vilket står i kontrast till den polisregistrerade misshandelsbrottsligheten, som under samma tidsperiod ökade med drygt 70 procent.

Skillaaden har delvis förklarats med att anmälningsbenägenheten vid *lindrigare* våldsbrott har ökat (Wikström, 1990:41). För åren 1990 och 1991 uppvisar även offerundersökningarna en tydlig ökning.

År	Procent av befolkningen 16–74 år			
	Våld med kroppsskada	Våld utan kroppsskada	Hot	Orolig för våld
1978	1,9	1,8	3,3	12,6
1979	1,8	2,0	3,4	13,0
1980	2,2	1,3	3,6	11,6
1981	1,8	1,4	3,2	10,6
1982	2,3	1,7	3,7	10,7
1983	2,3	1,5	3,1	10,8
1984	1,8	1,3	3,2	12,4
1985	1,7	1,4	3,0	12,3
1986	1,6	1,2	3,1	..
1987	1,8	1,5	4,0	12,9
1988	1,9	1,2	4,2	13,4
1989	1,7	1,4	3,9	15,0
1990	2,6	1,9	4,3	14,3
1991	2,5	1,7	4,1	13,6

Anm. En person kan svara på flera alternativ.

2.3 Offer för stöld och skadegörelse 1990/91

Frågan om stöld och skadegörelse löd:

"Jag skall nu räkna upp några olika typer av brott. Har Du (eller någon i Ditt hushåll) blivit utsatt för något eller några av följande brott under de senaste 12 månaderna, alltså sedan ...?"

Stölder eller skadegörelse

- i ordinarie bostad
- på vind, i källare, i garage eller annat förvaringsutrymme
- i fritidsbostad
- av bil
- av något i eller från bilen
- av cykel, moped, mc eller delar av dessa
- annan stöld, t.ex. på arbetsplatsen, i samband med resor, av båt etc."

Resultat

- 71 procent av hushållen uppgav att de *inte* varit utsatta för stöld eller skadegörelse under det senaste året.
- 29 procent svarade jakande.

Av dem som 1984/85 varit utsatta för stöld eller skadegörelse hade 81 procent uppgivit någon stöld och 19 procent endast skadegörelse.

Vilka har större risker än genomsnittet att bli utsatta för stöld och skadegörelse?

- Storstadsbor
Ungefär 40 procent av hushållen i storstadsregionerna uppger numera att de varit utsatta för stöld eller skadegörelse.

I övrigt är förekomsten av dessa brott i stort sett relaterad till kommunstorleken: ju större kommunen är desto vanligare är också brotten. 27 procent av de tillfrågade i de större städerna svarade jakande mot 16 procent i norra glesbygden.

- Ensamstående med barn
39 procent av ensamstående med barn har under en ettårsperiod varit utsatta för någon stöld eller skadegörelse. Detta förklaras till en stor del av att de vanligtvis bor i områden där brottsrisken är hög (t.ex. höghusområdena i storstäderna).
- Utländska medborgare
Medborgare med utländsk härstamning är i högre grad utsatta för egendomsbrott än infödda svenskar (36 resp. 29 procent). Även denna skillnad torde i hög grad hänga samman med olikheter i boendet. Invandrarna bor företrädesvis i de större städerna och där ofta i områden med höga flerfamiljshus.
- Tjänstemän oftare än arbetare
Tjänstemannagrupperna och företagare anger en något högre andel (31 procent) utsatta för stölder eller skadegörelse än arbetarna (27 procent), vilket bl.a. kan vara en följd av en ojämn fördelning av stöldbegärligt gods mellan dessa grupper. Lägst ligger lantbrukarna med en andel kring 10 procent. Detta beror på att dessa bor i typiska glesbygdsområden med låg brottsrisk.

Hur vanliga är de olika egendomsbrotten?

Följande rangordning kan sammanställas ur intervju svaren:

Stöld eller skadegörelse...	har uppgetts av de tillfrågade (i procent)		
	1978	1984/85	1990/91
... av cykel, moped, mc eller delar av dessa	8,3	7,6	10,1
... av något i eller från bilen	4,2	5,6	8,6
... annan stöld (t.ex. på arbetsplatsen, i samband med resor, av båt)	4,1	4,2	6,4
... av bil	2,7	2,8	5,6
... på vind, i källare, i garage o.s.v.	4,8	4,3	4,8
... i den ordinarie bostaden	1,5	1,5	2,1
... i fritidshuset	1,0	0,8	1,2

Anm. De intervjuade (16–74 år) kan svara på flera alternativ.

Hur många är försäkrade?

95 procent av den vuxna befolkningen uppgav 1984/85 att de hade hemförsäkring. Vad som framför allt tycks bestämma innehav av hemförsäkring är boendeformen och bostadens standard och utrustning. Bland de som bor i villor eller småhus var det mycket få som saknade hemförsäkring. Bland boende i flerfamiljshus saknade däremot ca 10 procent hemförsäkring. Andelen försäkringstagare var också lägre bland utländska medborgare (76 procent) än bland svenska medborgare.

Hur stor är den ekonomiska förlusten vid egendomsbrott?

Enligt intervjuuppgifterna har den ekonomiska förlusten – utöver den som täckts av försäkringar eller på annat sätt – åren 1984/85 uppskattats till ca 800 miljoner kronor eller i genomsnitt ca 240 kronor per bostadshushåll. *Kommissionen mot ekonomisk brottslighet* (SOU 1984:15) uppskattade däremot vid samma tidpunkt de *totala* omedelbara kostnaderna för den faktiska stöldbrottsligheten till mellan 2 och 3 miljarder kronor.

Oro för inbrott eller skadegörelse i bostaden

22 procent av de tillfrågade kände sig oroliga för inbrott eller skadegörelse i bostaden (avser 1989). Oron är mer utbredd bland kvinnor än bland män (26 resp 18 procent). Ju större befolkningstäthet desto större är andelen som hyser oro. 31 procent i Stockholmsregionen minskar till 12 procent i de norra bygderna. Det råder också ett tydligt samband mellan att hysa oro för att bli utsatt för våld och att vara orolig för inbrott.

Utveckling

Som framgår nedan av avsnitt 3.1 "Kriminalstatistik genom tre sekler" ligger stöldnivån idag på en historiskt sett hög nivå. De största *relativa* ökningarna inträffade av allt att döma under tiden 1940–1970. 1970- och 1980-talet kännetecknas däremot av att ökningarna inte fortsatte i samma takt som tidigare. Detta kommer även till uttryck i offerundersökningar, utförda av Institutet för social forskning 1974 och 1981, vilka bara visade smärre ökringar mellan de båda mätillfällena (Tham 1984). Även i SCB:s offerundersökningar redovisas relativt stabila frekvenser under större delen av 80-talet. Jämför man däremot den första mätningen (1978) med den senaste mätningen (1991) framträder tydliga ökringar. Detta gäller speciellt för stöld av och ur bil. Samma utveckling kan utläsas ur polisens brottsstatistik: stöld av och ur bil har ökat kraftigt sedan mitten av 80-talet.

År	Procent av befolkningen 16–74 år som drabbats av				
	Någon stöld/ skade- görelse	Stöld/ skade- görelse i bostaden	Stöld/ skade- görelse av bil	Stöld/ skade- görelse av något från bilen	Oro för inbrott/ skade- görelse i bostaden
1978	19,9	1,4	2,3	3,6	20,2
1979	20,0	..	..	..	..
1980	..	..	..	..	19,4
1981	..	..	..	..	20,1
1982	24,5	2,0	3,2	6,3	..
1983	25,9	2,0	3,1	6,7	..
1984	22,4	1,4	2,7	5,8	22,1
1985	21,9	1,5	2,8	5,5	22,8
1986	21,3	1,5	3,3	6,0	..
1987	24,2	1,8	3,8	7,4	..
1988	25,4	1,9	4,5	7,8	22,1
1989	24,2	1,8	4,3	7,1	21,7
1990	29,5	1,9	5,5	9,0	..
1991	29,3	2,2	5,7	8,3	..

Referenser

Council of Europe. Research on Victimisation. 16th Criminological Research Conference. Strasbourg 1986.

Häll, Lars. Kriminalitet. Kapitel 13 i SOU 1990:20 "Välfärd och segregation i storstadsregionerna". Underlagsrapport av Storstadsutredningen. Stockholm 1990.

Offer för vålds- och egendomsbrott. Levnadsförhållanden 1978. Rapport 24. Sveriges officiella statistik. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1981.

Offer för vålds- och egendomsbrott 1978–1989. Levnadsförhållanden. Rapport 66. Sveriges officiella statistik. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1991.

Promemorior från SCB (1977:7). Offer för tillgrepp, skadegörelse och våld – en redovisning av 1974 års offerundersökning.

SOU 1984:15. Ekonomisk brottslighet i Sverige. Slutbetänkande av Kommissionen mot ekonomisk brottslighet. Stockholm 1984.

Tham, Henrik. Säkerhet till liv och egendom. I: Robert Eriksson och Rune Åberg (red), Välfärd i förändring. Levnadsvillkor i Sverige 1968–1981. Arlöv 1984, ss 285–302.

Wikström, Per-Olof H. Våldsbrott. I: Lars Dolmén (red), Brottsutvecklingen 1989. BRÅ-rapport 1990:9, ss 37–46. Stockholm 1990.

3 Kriminalstatistik

Criminal Statistics

3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler

Criminal statistics over three centuries*

Nedan ges mycket kortfattat några utdrag från SCB:s publikation "Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1984". Publikationen ger en samlad bild av svensk kriminalstatistik sedan dess tillkomst under 1700- och 1800-talet fram till våra dagar.

Publikationen tar huvudsakligen upp den *traditionella* brottsligheten – d.v.s. vålds- och stöldbrott – utifrån statistiken över domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelser, s.k. lagföringsstatistik (jfr. avsnitt 3.4). Mot bakgrund av en utförlig diskussion av kriminalstatistikens tillförlitlighet *beskrivs* utvecklingstendenserna i den lagförda brottsligheten; *diskuteras* olika samhälleliga förklaringar till utvecklingen; och *granskas* påföljdssystemets effekter. Publikationen är dels tänkt som en handbok för den som snabbt vill informera sig om grunddata för kriminalitetsutvecklingen i Sverige, dels har den en aktuell kriminalpolitisk inriktning.

Den som vill ha en fördjupning av resonemangen eller är intresserad av avsnitt som inte tas upp här, kan beställa publikationen. Begär *Urval nr 18* från *Förlaget*, Statistiska centralbyrån, 701 89 Örebro – tel 019–17 60 00.

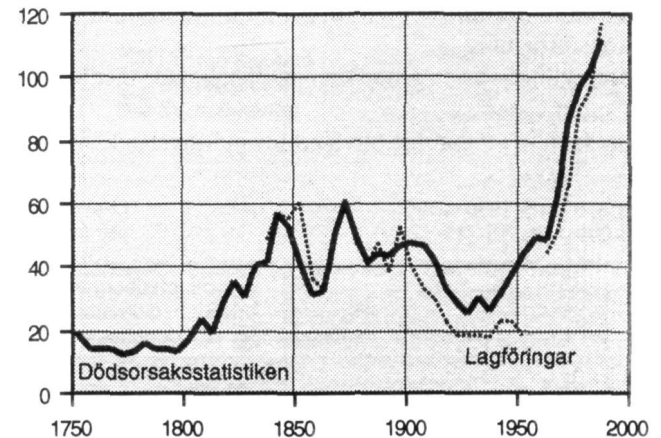
3.1.1 Mord och dråp

Två historiska serier över mord och dråp finns tillgängliga: uppgifter från befolkningsstatistiken resp. dödsorsaksstatistiken (fr.o.m. 1750) och uppgifter från lagföringsstatistiken (sedan 1830-talet). Trots att de två statistikserierna bygger på olika enheter ("mördade" och "mördare"), visar de en hög grad av överensstämmelse. Lagföringsstatistiken angående mord och dråp är ett av de få exempel, där denna typ av statistik är en bra indikator på den *faktiska* brottslighetens utveckling över tid.

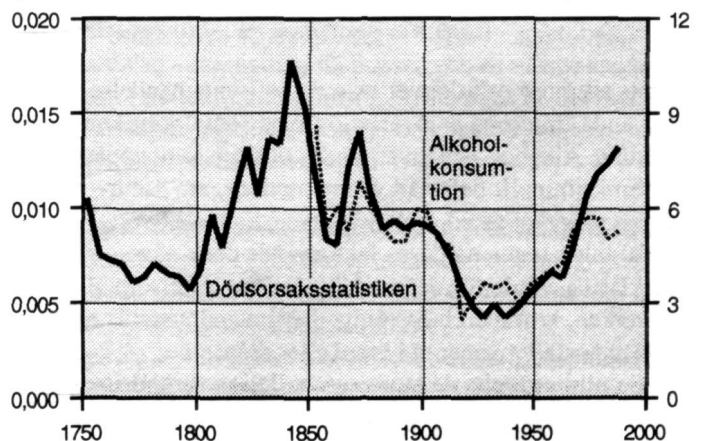
Betraktar man hela den långa perioden från 1750 till våra dagar är det mest iögonfallande, att mord och dråp – relaterat till befolkningmängden – knappast har ökat under de gångna 240 åren.

*) An English summary (RS PM 1991:3) may be obtained from Statistics Sweden, Criminal Statistics, S-115 81 Stockholm, Sweden

Mord och dråp 1751–1990
Absoluta tal

Mord och dråp 1751–1990
per 1 000 invånare

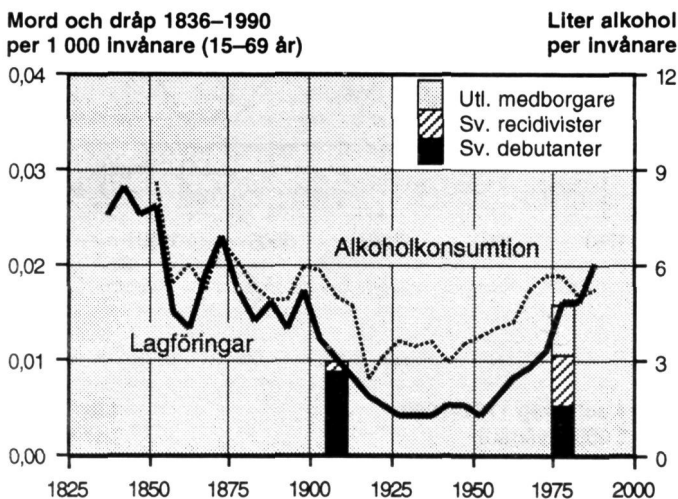
Däremot kännetecknas utvecklingen av stora svängningar:

- en tydlig uppgång under första hälften av 1800-talet
- en låg nivå under tiden mellan de båda världskrigen
- en tydlig ökning efter andra världskriget.

Utvecklingen av alkoholkonsumtionen i samhället liknar mycket utvecklingen av dråp. Alkoholkonsumtionen är högst i mitten av 1800-talet, då också dråp uppnår kulmen. Båda serierna uppvisar den lägsta nivån under mellankrigstiden, då motboken höll alkoholkonsumtionen nere.

Uppgången av lagföringarna för mord och dråp efter andra världskriget kan knytas till tre sociala faktorer (jfr. Wikström, 1992):

- en ökad alkoholkonsumtion och en ändrad konsumtionsfördelning
- utvecklingen av en grupp kriminellt belastade medborgare ("recidivister")
- det faktum att Sverige blivit ett invandringsland.

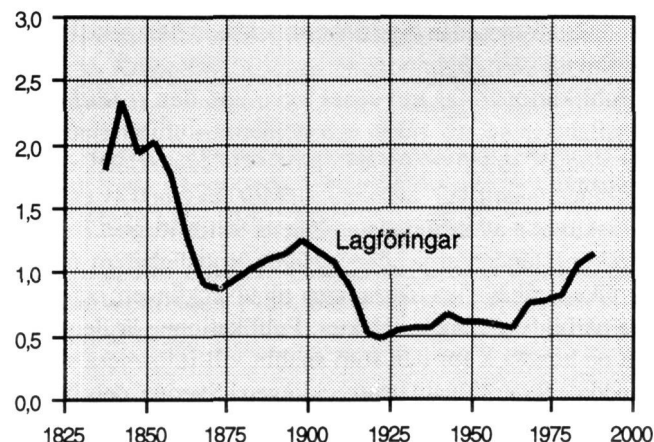
Trots att mord och dråp är extremt sällsynta händelser tycks det ändå finnas en samvariation med socialpolitiken i vid mening. Alkohol- och invandringspolitiken samt uppkomsten av en kriminellt belastad grupp medborgare har av allt att döma påverkat mord- och dråputvecklingen i Sverige under 1900-talet. Ingen av dessa faktorer har dock något egentligt förklaringsvärde för det *enskilda* brottet, eftersom alkoholpåverkan, kriminell belastning eller invandrarsstatus endast i undantagsfall mynnar ut i mord eller dråp.

Samtidigt tycks de stora samhällseliga förändringarna – d.v.s. utvecklingen av det svenska samhället från bonde- till industrisamhället – *inte* ge utslag i mord- och dråputvecklingen. 1970 t.ex. registrerades lika många mord och dråp som 1750.

3.1.2 Misshandel

Till skillnad från mord och dråp saknas för misshandel en kontrollserie liknande dödsorsaksstatistiken. Det är därför mycket svårare att bestämma misshandelsstatistikens tillförlitlighet. Men det är inte troligt, att anmälningsbenägenheten för misshandel skulle ha avtagit i ett historiskt perspektiv. Tvärtom torde toleransen mot det *individuella* våldet ha minskat över tid och lett till en ökning av anmälningsbenägenheten. Därför är det mycket sannolikt, att misshandelsbrottsligheten faktiskt varit högre under 1800-talet än under 1900-talet.

Misshandel 1836–1990
per 1 000 invånare (15–69 år)

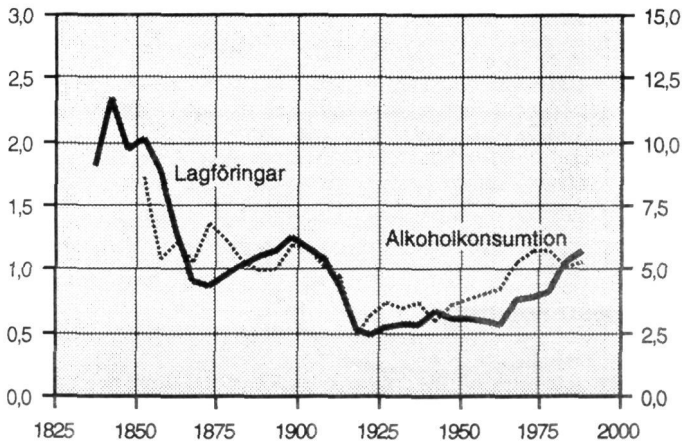

Däremot har den *sociala* innebörden av misshandel som juridisk kategori gått igenom avsevärda förändringar mellan 1800-talet och idag. Den avdömda misshandeln avsåg under 1800-talet mycket sällan misshandel mot barn eller kvinnor. Enligt dåtidens värderingar betraktades detta inte som brott – annat än i mycket grova fall. Idag omfattar en inte obetydlig del av den lagförda misshandeln även kvinnomisshandel. Det finns alltså viktiga inbördes förskjutningar i misshandelsbrottsligheten, såsom den kommer till uttryck i lagföringsstatistiken. Enligt statistiken har misshandelsbrott mot män avtagit, medan misshandelsbrott mot kvinnor har tilltagit.

Man kan visa (Lenke, 1990), att misshandelsutvecklingen *i stort sett* samvarierar med alkoholkonsumtionen i samhället. Detta innebär att mycket av variationen i misshandelsutvecklingen försvinner, när man tar hänsyn till alkoholkonsumtionens förändringar.

Även för misshandel tycks gälla, att de stora förändringar som det svenska samhället genomgått under de gångna 160 åren inte har lett till någon ökning av misshandelsbrottsligheten. Snarare synes motsatsen gälla.

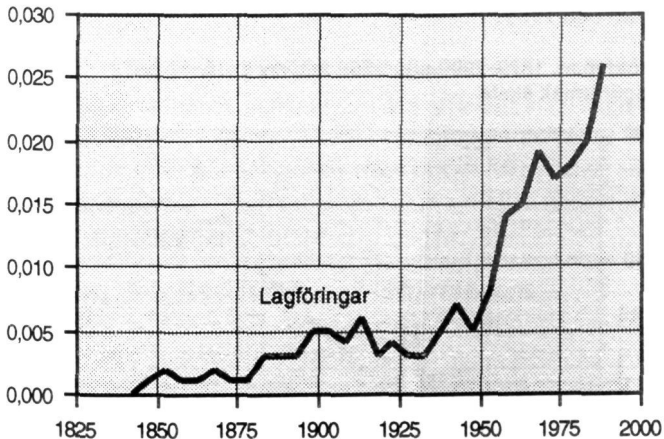
Misshandel 1836–1990
per 1 000 invånare (15–69 år)

3.1.3 Våldtäkt

I motsats till mord/dråp och misshandel, är det *inte* troligt att diagrammet nedan beskriver utvecklingen för våldtäkt korrekt. Det skulle nämligen innebära, att våldtäkt varit mindre vanligt än mord och dråp - vilket är svårt att föreställa sig. Allmänt är det ju så att ju grövre ett brott är desto sällsyntare är det också.

Våldtäkt 1841–1990 per 1 000 invånare (15–69 år)

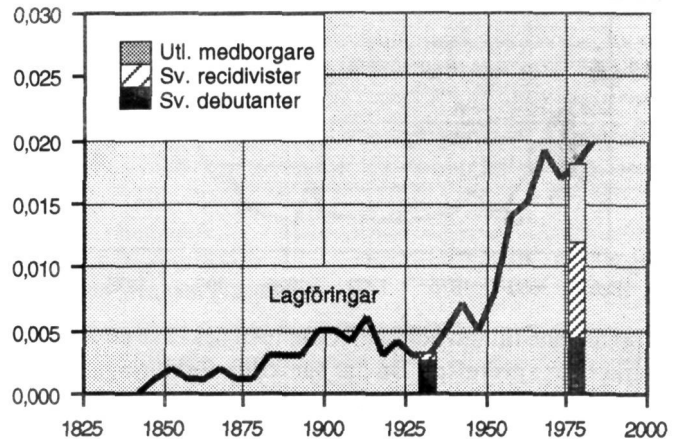

En alternativ tolkning till utvecklingen skulle därför kunna vara, att den straffrättsliga kontrollen av våldtäkt under 1800-talet inte har något riktigt samband med den faktiska förekomsten av detta brott. I stället speglas kvinnornas svaga sociala ställning i samhället, som i de flesta våldtäktsfall *inte* medgav kvinnan möjligheten, att få våldtäktsmannen straffad. Lika litet som hon kunde värja sig mot vanlig misshandel med straffrättsliga medel.

Denna tolkning innebär dock inte, att man skulle kunna "bortförklara" ökningen efter andra världskriget med en för-

skjutning av mörktalet, d.v.s. att lika många våldtäkter begås men att en större del blir känd och leder till lagföring. Våldtäktsutvecklingen efter andra världskriget liknar mycket den för mord och dråp: små ökningar bland tidigare ostraffade personer, men stora förändringar bland redan tidigare straffade personer och utländska medborgare. Nästan hela ökningen faller på dessa två grupper. Men som det framhållits tidigare ger varken tidigare kriminell belastning eller medborgarskap några bra förklaringar av de enskilda fallen, eftersom de allra flesta straffade personer eller utländska medborgare självfallet *inte* lagförs för våldtäkt.

Våldtäkt 1841–1990 per 1 000 invånare (15–69 år)

Uppgången efter andra världskriget kan inte heller förklaras med ändringar i påföljdsvalet för våldtäkt - förr som nu leder våldtäkt i de allra flesta fall till frihetsberövanden antingen på fängelse eller på mentalsjukhus.

3.1.4 Stöld m.m.

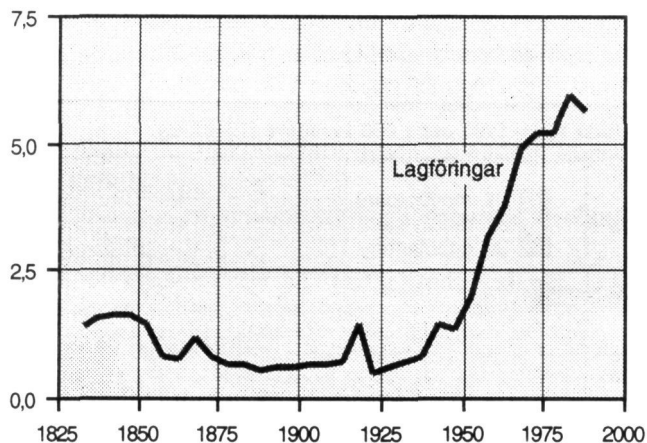
Man kan utgå ifrån, att en mängd stöldbrott - framför allt av lindrigare slag - inte anmäls till polisen och att många anmälda stöldbrott inte leder till lagföring. Trots detta är det mycket troligt, att lagföringsstatistiken ger en ungefärlig beskrivning av stöldbrottslighetens *utveckling*. Detta styrks av

- att den historiska utvecklingen av den polisanmälda stöldbrottsligheten i Stockholm och Göteborg sedan mer än 100 år tillbaka uppvisar ett liknande mönster som lagföringsstatistiken för hela riket;
- att grövre stöldbrott (såsom inbrott och biltillgrepp) har en relativt hög anmälningsfrekvens, vilket kommer till uttryck i såväl offerundersökningar (se ovan avsnitt 2) som försäkringsstatistik; samt
- att lagföringsstatistikens utfall kan ges raka och okonstlade tolkningar.

Utvecklingen

Efter att ha startat på en relativt hög nivå under första hälften av 1800-talet, sjunker lagföringarna för stöld under andra hälften av 1800-talet, når en låg nivå årtiondena kring sekelskiftet för att sedan öka kraftigt mellan 1925 och 1972.

Stöld m.m. 1831–1990
per 1 000 invånare (15–69 år)

I förhållande till huvudtrenden kan man också se ett antal väl markerade avvikelser. De har särskilda förklaringar av typ nödår (1867/68 och 1917/18), alkoholrestriktioner (den låga nivån efter motbokens introduktion under 1920-talet) och krig (1914–1918 och 1940–1945). Dessa plötsliga och i tid begränsade förändringar visar mycket tydligt, att antalet lagföringar för stöld påverkas av händelser i samhället – trots att varje enskilt brott är en mycket personlig och individuell handling.

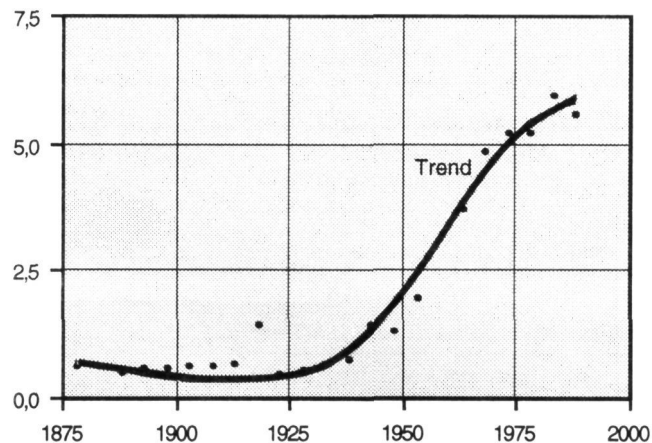
Ökningen under 1980-talet avser uteslutande snatteribrott. Lagföringar för övriga stöldbrott minskar.

Vid närmare granskning kan ökningen under 1900-talet beskrivas som en S-kurva vars förlopp liknar produktionen av konsumtionsvaror i det svenska samhället.

Detta kan tolkas så, att när väl en viss materiell grundtrygghet garanteras (mycket av stöldbrottsligheten i mitten av 1800-talet har förklarats med den nöd som rådde i samhället), följer lagföringarna för stöldbrott tillgången på *konsumtionsvaror*. Med mer att konsumera följer också möjligheten att stjäla mer samtidigt som en riklig tillgång på varor minskar deras relativa värde och den fysiska såväl som den sociala kontrollen för att förhindra stöld avtar.

År 1990 registrerade polisen exempelvis 740 000 tillgreppsbrott. Mer än hälften av dessa brott utgjordes av tillgrepp av och från motorfordon, av cyklar och av tillgrepp i butik eller varuhus. I början av seklet fanns varken bilar eller cyklar i någon större omfattning och inte heller någon försäljning ef-

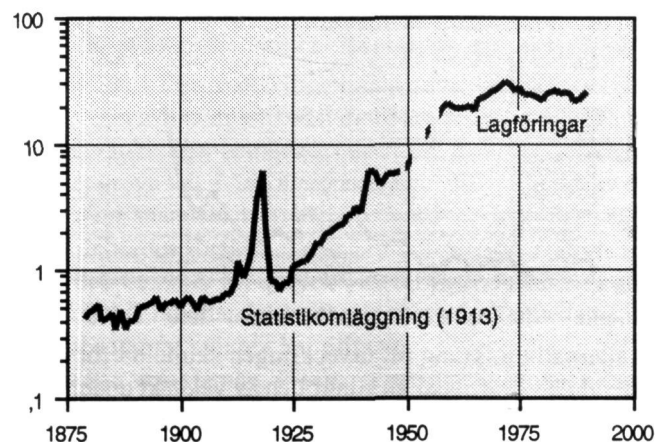
Stöld m.m. 1876–1990
per 1 000 invånare (15–69 år)

ter självbetjäningsprincipen. Tillfällesstrukturen, d.v.s. de fysiska möjligheterna att begå stöld, har förändrats avsevärt sedan dess.

Nedgången mellan åren kring 1850 och 1925 – två extrempunkter i den historiska utvecklingen – faller i huvudsak på kvinnor, äldre män och redan tidigare straffade medborgare. Ungdomskriminaliteten (bland män) ökade redan under andra hälften av 1800-talet och ökningen var speciellt kraftig mellan 1925 och 1959.

Stöld m.m. 1879–1990 per 1 000 invånare (15–17 år)
Logaritmisk skala

Uppgången efter 1925 avser huvudsakligen unga män, tidigare straffade personer (sedan andra världskriget), utländska medborgare (efter andra världskriget) och kvinnor (sedan början av 1960-talet).

Avmattningen av ökningen under 1960-talet och stabiliseringen därefter gäller framför allt unga män, medan däremot

lagföringarna bland kvinnor och tidigare straffade män fortfarande uppvisar ökningstendenser. Eftersom unga män svarar för en så stor del av lagföringarna för stöld, bestämmer de huvudkurvans utseende. Avmattningen är troligen reell att döma av jämförelser mellan den polisrapporterade brottsligheten, försäkringsstatistiken och offerundersökningar. Speciellt biltillgrepp och inbrottsstölder – brott som framför allt begås av unga män och som har ett förhållandevis litet mörktal – ligger på en mer eller mindre stabil nivå sedan 1970-talets början jämfört med de kraftiga ökningarna under tidigare decennier. För biltillgrepp och tillgrepp ur bil bröts dock denna stabila nivå år 1984 – ett år som inledde en ny period med kraftig ökning av just dessa brott.

Påföljdsvalet för stöld har gått igenom dramatiska förändringar under 1900-talet. År 1905 var risken att dömas till fängelse för stöld 100 procent, medan den idag har sjunkit till nära 0 procent, om man är tidigare ostraffad (jfr. nedan Tabell 3.4.15). Trots detta är det mycket svårt att uppbära starka kriminalstatistiska belägg för, att förändringen av påföljdsvalet för stöld i någon väsentlig grad skulle ha bidragit till ökningen av stöldbrottsligheten under 1900-talet (se v. Hofer - Tham, 1989).

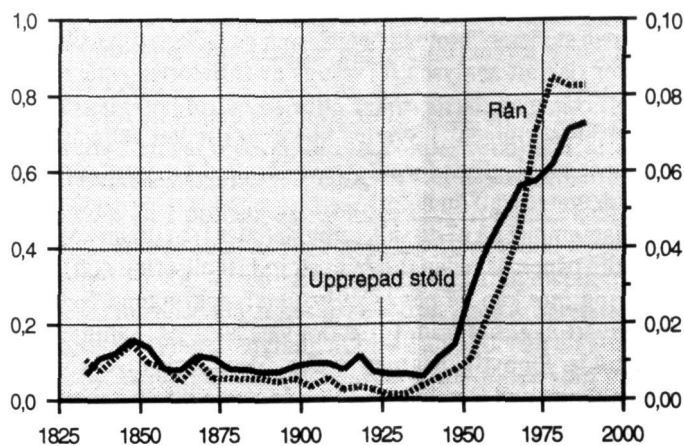
Inte heller bör man överskatta industrialiseringens och urbaniseringens betydelse som sådana. Antalet lagföringar för stöld var i början av 1950-talet lika stort som 100 år tidigare.

3.1.5 Upprepad stöld och rån

På grund av skiftande indelningar i den officiella statistiken har "upprepade stöld" här definierats som antalet personer som lagförts tre eller fler gånger för stöld (1832–1915) samt antalet personer som lagförts för stöld med tre eller fler tidigare domar för s.k. grövre brott (fr.o.m. 1916).

Upprepad stöld 1832–1990
per 1 000 invånare (15–69 år)

Rån 1832–1990
per 1 000 invånare (15–69 år)

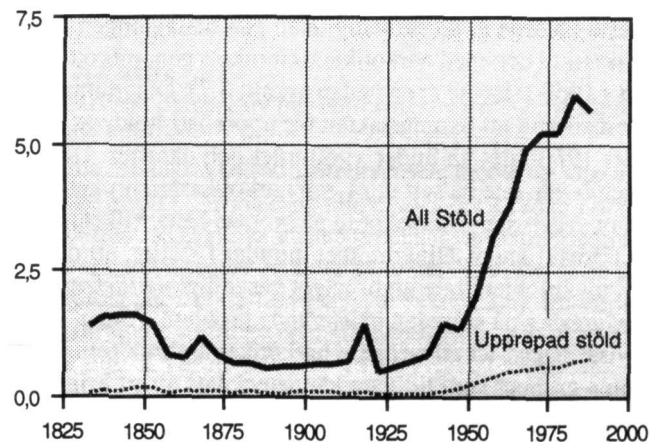
Utvecklingen för upprepade stöld och rån kan beskrivas så här.

Efter 1850 sjunker lagföringarna för upprepade stöld fram till utbrottet av andra världskriget. Utvecklingen sker i vågrörelser som i stort sammanfaller med alkoholkonsumtionen i samhället (se nedan). Även lagföringar för rån följer ett liknande mönster.

Från andra världskriget ökar antalet lagföringar för upprepade stöld och rån plötsligt mycket kraftigt och en viss avmattning tycks inträffa först under 1970-talet.

Utvecklingen för upprepade stöld skiljer sig på en avgörande punkt från utvecklingen av övriga stöldbrott. Den kraftiga ökningen inträffar ca 20 år senare än för de övriga stölderna. Mycket talar för att denna utveckling beskrivs korrekt av statistiken – eftersom "brottslingsmörktal" kan antas vara litet. Redan under 1800-talet liksom under första hälften av 1900-talet var återfallsfrekvenserna höga för personer som straffats flera gånger tidigare, även om själva antalet återfallsbrottslingar var litet.

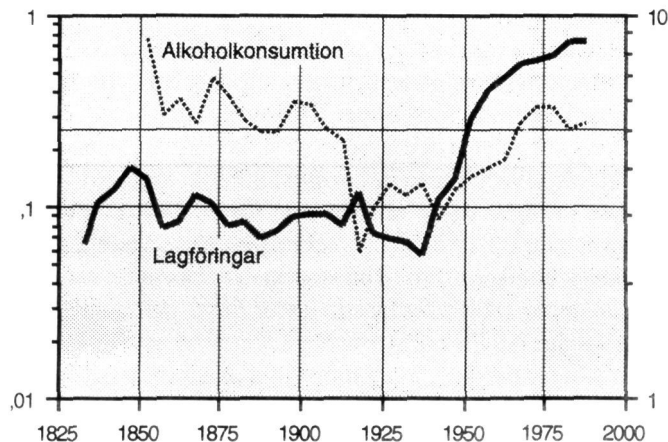
Stöld m.m. 1831–1990
per 1 000 invånare (15–69 år)

Fram till andra världskriget tycks uppfattningen besannas att ökad välfärd för folkflertalet även minskar brottsligheten bland de fattigaste. Speciellt anmärkningsvärt är, att den ökning av lagföringar bland personer utan tidigare kriminell belastning (framför allt unga män) som inträffade under tiden mellan de båda världskrigen, inte ledde till en ökning av personer med hög kriminell belastning. Alkoholkonsumtionen spelar en stor roll för utvecklingen; det kan dock knappast vara den enda förklaringen till den plötsliga förändringen som inträffade efter andra världskrigets utbrott. Det bör röra sig om händelser som mycket plötsligt förändrade livssituationen för denna grupp utsatta människor. De flesta förklaringar tycks här

komma till korta. Vidare kan man avläsa ur diagrammet, att dagens situation med ett historiskt sett högt antal kriminellt aktiva medborgare, grundlades under 1940- och 1950-talet.

Upprepad stöld 1832–1990
per 1 000 invånare (15–69 år)
Logaritmisk skala

Diagrammet tillåter också en kommentar om narkotikabrukets betydelse för utvecklingen. Den vanliga föreställningen om de senaste 25 åren är att brottsligheten och utslagningen ökade dramatiskt i och med narkotikamissbrukets genombrott i mitten av 1960-talet (se även nedan avsnitt 3.7). Diagrammet visar emellertid att ökningstakten för upprepade stöld var större under 1950-talet än under 1960-talet och därefter. Utvecklingen borde inte ha sett ut så, om narkotikamissbruket drivit en stor grupp *nya* människor in på brottets bana, vilket ju ganska allmänt antas. Diagrammet antyder i stället, att dagens narkotikaproblem inte utgör något väsentligt *nytilskott*, utan en *pålagring* på ett redan existerande problem. Annan statistik visar också, att allvarigare narkotikamissbruk finns inom samma grupper som tidigare kännetecknats av ett kriminellt livsmönster och ett utbrett alkoholmissbruk. Vad som troligen inträffat är, att socialt utsatta grupper gick över från att vara kriminella och alkoholmissbrukare till att vara alkohol- och narkotikamissbrukare samt ännu mer kriminellt aktiva. Återfalls- och kohortstatistiken (se nedan avsnitt 3.6) visar också, att återfallslagföringar bland unga har *minskat* under senare tid.

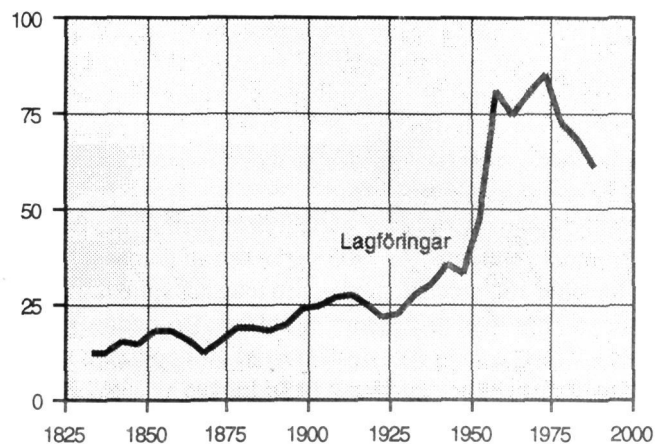
3.1.6 Samtliga lagföringar för brott

Det mest iögonfallande är den kraftiga ökningen under 1950-talet, det lika plötsliga avbrottet omedelbart därefter samt minskningen sedan slutet av 1970-talet.

Diagrammet ger en något annan bild av utvecklingen än vad den tidigare diskussionen av olika brottstyper förmedlade.

Skälet är, att alla brott – oavsett om de rör mord eller trafikförseelser – räknas lika. Ökningen under 1950-talet faller således till stor del på trafikförseelser och ett fördubblat antal fyllerier efter motbokens avskaffande 1955.

Samtliga lagföringar för brott 1831–1990
per 1 000 invånare (15–69 år)

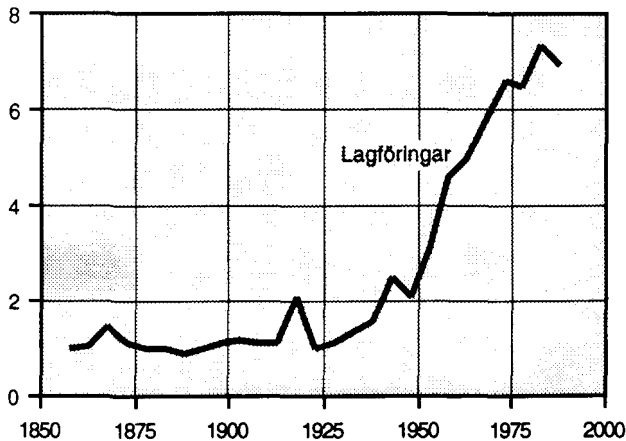
Nedgången under 1960-talet och senare 1970-talet förklaras huvudsakligen av att parkeringsbrotten och fylleriet avkriminaliserades. Under 1980-talet minskar lagföringar för trafikbrott till följd av inskränkt trafikövervakning. Diagrammet är lärorikt genom att det åskådligt visar, att brottsligheten som sådan inte bara är något självklart givet, utan också är resultat av politiska beslut. Ett beslut i riksdagen kan plötsligt höja eller sänka brottsligheten i samhället. Även om traditionella värderingar kräver att vissa handlingar skall vara straffbelagda, finns det stort spelrum för vad som skall kontrolleras med straffrättsliga medel (straff och hot om straff) och/eller på annat sätt.

Lagföringar för grövre brott

När man studerar "brottsligheten" som en helhet, finns det alltid stor risk att analysen förvrängs av inflatorisk småbrottslighet. När man därför söker efter en bättre beskrivning av "brottsutvecklingen" i Sverige kan man i stället välja antalet personer som lagförts för s.k. *grövre brott*, d.v.s. brott som lett till strängare straff än böter.

Diagrammet på nästa sida sammanfattar i sin tur än en gång det som påpekats redan tidigare, att industrialisering och urbanisering *inte* kan ha påverkat brottsutvecklingen i Sverige nämnvärt *negativt* fram till andra världskriget. Samma bild framträder för övrigt när man studerar den lokala utvecklingen i Stockholm och Göteborg med utgångspunkt från den registrerade brottsligheten eller utvecklingen i Danmark och Norge.

Samtliga lagföringar för s.k. grövre brott 1857–1990
per 1 000 invånare (15–69 år)

Eftersom det alltid är vanskligt, att analysera brottsligheten som en enda stor enhet, har ett 25-tal olika brottsgrupper och deras utveckling över tid studerats. Resultatet kan sammanfattas på följande vis:

- Även när man delar upp hela den lagförda brottsligheten i olika delgrupper kvarstår mönstret, att urbanisering och industrialisering i regel inte medfört någon *bruttoökning* av brottsligheten fram till andra världskriget. Nästan alla brottsgrupper ligger t.o.m. *lägre* under mellankrigstiden än under tiden före första världskriget.
- Tre brottsgrupper har stadigt *minskat* sedan 1870-talet: religionsbrott, ärekränkning samt brott mot familj; medan fyra andra brottsgrupper har *ökat* stadigt: grövre sedlighetsbrott, bedrägeribrott, brott av krigsmän (numera avkriminaliserade) och brott mot specialstraffrätten.
- Ökningen av brott mot *specialstraffrätten* återspeglar i första hand de ökande kriminaliseringstendenserna i det moderna svenska samhället. En genomgång av gällande strafflagar år 1989 visade exempelvis, att de allra flesta gällande författningar som stadgar något straffansvar trätt i kraft efter 1960.

Värt att notera är också, att frihetsstraff inom specialstraffrätten var mycket sällsynta under 1800-talet: år 1885 redovisades exempelvis endast 13 fängelsedomar (d.v.s. mindre än 1 procent av samtliga fängelsedomar), medan motsvarande antal år 1985 uppgick till ca 6 600 fängelsedomar (d.v.s. 47 procent av samtliga fängelsedomar). Dessa fängelsedomar avsåg huvudsakligen drogrelaterade brott (rattfylleri, langning m.m. av alkohol och narkotikabrott), skattebrott samt utländska medborgare som vistas olovligt i Sverige.

- Efter andra världskriget ökar alla brottsgrupper med några få undantag. Andra världskriget och tiden därefter är vattendelaren för brottsutvecklingen i Sverige. På endast två decennier utvecklades Sverige från landet med den lägsta brottsligheten i Norden till det med den högsta (se även avsnitt 3.8).

De lagförda för grövre brott

Statistiken över *grövre brott* ger också möjligheten att sammanfattande beskriva några centrala tendenser i den lagförda brottslighetens utveckling med avseende på vissa persongrupper.

Män och kvinnor

Lagföringarna avseende män och kvinnor har under den studerade perioden i *stort sett* följt samma mönster, men kvinnornas totala lagföringsfrekvens har hela tiden varit avsevärt lägre än männens. Andelen kvinnor har varierat mellan 18 procent (1866/70) och 6 procent (1956/60). Sedan 1960-talet ökar lagföringarna bland kvinnorna snabbare än bland männen. En utförlig redovisning av kvinnobrottsligheten finns i SCB:s skrift "Kvinnors rätt och orätt".

Yngre och äldre

I ett historiskt perspektiv har lagföringsfrekvenserna förskjutits nedåt i åldrarna. I mitten av 1800-talet uppvisade 15–17-åringarna den lägsta lagföringsfrekvensen, medan de idag uppvisar den högsta. Denna rang tangerades dock redan i början av 1930-talet. Idag gäller att ca 5 procent i varje födelseårsgång debuterar i något grövre brott innan fyllda 22 år. Drygt 65 procent lagförs dock endast en gång (se avsnitt 3.6). En utförlig redovisning av ungdomsbrottsligheten finns i SCB:s skrift "Ungdomar och brott".

Svenska och utländska medborgare

Inslaget av utländska medborgare bland de för grövre brott lagförda personerna är i huvudsak ett efterkrigsfenomen. Före andra världskriget uppgick andelen utländska medborgare lagförda för s.k. straffregisterbrott till mindre än 2 procent; idag ligger andelen vid omkring 17 procent. En utförlig redovisning av utländska medborgare och brottsligheten finns i SCB:s skrift "Utländska medborgare i kriminalstatistiken".

Tidigare belastning

Bortsett från statistiken över personer som dömts upprepade gånger för stöldbrott (se ovan) finns statistik över belastningsfördelningar först sedan 1915. Denna statistik visar

- att* fram till utbrottet av andra världskriget ökade antalet tidigare ostraffade personer och personer med någon tidigare belastning, medan den högsta belastningsgruppen höll sig på en konstant mycket låg nivå;
- att* efter andra världskrigets utbrott ökade samtliga belastningsgrupper, men den högst belastade gruppen ökade mest av alla;
- att* en tydlig avmattning av ökningstakten har inträffat sedan 1960-talet bland de lägre belastade grupperna, medan *lagföringarna* i den högst belastade gruppen fortsätter att öka. Däremot har antalet högbelastade *personer* inte ökat lika mycket sedan slutet av 1960-talet. 1969 lagfördes ca 1 900 personer med exakt tre tidigare anteckningar i kriminalregistret. 1985 uppgick motsvarande antal till ca 2 400. Ökningen avser utländska medborgare och kvinnor.

Sammanfattning: dagens situation

Dagens situation kännetecknas av en historiskt sett hög, men troligen inte längre ökande ungdomskriminalitet (se dock även Ahlberg, 1992). Kvinnokriminalitet av mindre allvarligt slag har ökat. Det finns ett påtagligt inslag av utländska medborgare bland dem som lagförs för allvarligare brott, och en grupp mycket belastade medborgare visar en hög grad av kriminell aktivitet.

Kriminalstatistiken i ett historiskt perspektiv tillåter tolkningen, att de traditionella kriminalpolitiska medlen – fängelsestraff och övervakning – *inte* har gett önskat resultat: varken har de förhindrat uppkomsten av en kriminellt mycket belastad grupp medborgare eller har de hjälpt dessa att hitta vägen tillbaka till ett normalare liv. En av de viktiga kriminalpolitiska uppgifterna idag skulle därför vara att hitta nya – icke-

straffrättsliga – vägar för att minska brottsligheten bland denna mycket belastade grupp.

Referenser

- Ahlberg, Jan. Myten om en minskande ungdomsbrottslighet. Apropå 1992:1, ss 4–8.
- v. Hofer, Hanns. Brotts och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1984. Urval Nummer 18. Stockholm: Statistiska centralbyrån, 1985.
- v. Hofer, Hanns – Tham, Henrik. General deterrence in a longitudinal perspective. A Swedish case: Theft, 1841–1985. European Sociological Review. 1989, ss. 25–45.
- Lenke, Leif. Alcohol and criminal violence – Time series analyses in a comparative perspective. Stockholm: Almqvist & Wiksell International, 1990.
- SCB. Kvinnors rätt och orätt. Statistik och tankar om kvinnor och brott. Stockholm: Statistiska centralbyrån, 1986.
- SCB. Ungdomar och brott. Örebro: Statistiska centralbyrån. 1992.
- SCB. Utländska medborgare i kriminalstatistiken 1989. RS-PM 1990:10. Stockholm: Statistiska centralbyrån, 1990.
- Wikström, Per-Olof H. Context-specific Trends in Homicide in Stockholm, 1951–1987. Studies on Crime and Crime Prevention. Annual Review, 1992, ss. 88–105.

3.2 Brott m.m.

Offences

3.2.1 Allmänt om brott och misstänkta

1 200 000 brott 1992

- Under 1992 blev 1 200 000 brott registrerade av polisen. En femtedel av dessa (258 000) blev även uppklarade under samma år. Polisen klarade upp ytterligare ca 111 000 brott, vilka anmälts innan 1992.
- I siffrorna ovan ingår ej de ca 200 000 brott som polisen utfärdade böter direkt för, s.k. ordningsbot. Dessa omfattar främst vägtrafikförseelser och vissa varusmugglingsbrott.
- Antalet registrerade brott låg år 1992 på samma nivå som året innan. Jämfört med läget för 10 år sedan (1982), då 984 000 brott registrerades, är det en märkbar ökning (22 procent).

Traditionella brott såsom misshandel, stöld m.m. ökar medan allt färre brott mot specialstraffrättsliga författningar blir registrerade

- Sedan 1982 har brotten mot brottsbalken ökat från drygt 800 000 till över 1 000 000. Särskilt kraftiga ökningar noteras för stölden av bilar respektive ur bilar.
- Under samma period har brotten mot övriga författningar minskat från 178 000 till 144 000. Det är främst brotten mot narkotikastrafflagen som minskat - från 69 000 till 29 000.
- Nivån beträffande våldsbrotten är 1992 drygt 70 procent högre än 1982. Ökningen förklaras främst av att fler misshandelsbrott blir polisanmälda - 28 000 år 1982 jämfört med 45 000 år 1992.

Utvecklingen under den senaste 10-årsperioden för vissa brottstyper (avrundade uppgifter i 1 000-tal brott)

Brottstyp	1982	1984	1986	1988	1990	1991	1992
Brottsbalken	806	846	960	955	1 076	1 045	1 052
- våldsbrott	33	36	38	44	49	49	54
- inbrottsstöld	138	142	152	131	154	156	156
- tillgrepp av fort-skaffningsmedel	145	147	163	160	198	202	206
- övriga stölder	253	281	347	350	382	369	363
- bedrägerier m.m.	94	91	98	102	107	81	72
- skadegörelse	68	72	80	86	97	94	94
Övriga författningar	178	137	135	131	143	154	143
- trafikbrottslagen	71	67	67	66	74	79	78
- narkotikastrafflag.	69	38	38	29	27	31	29
Samtliga brott	984	983	1 095	1 086	1 219	1 199	1 195

I denna ruta ges några referensvärden som lämpligen kan användas som jämförelsematerial för att utröna om en viss befolkningsgrupp eller viss landsdel är över- eller underrepresenterad för vissa brott.

Befolkningen

År	Totalt	Därav i procent som var..			
		I stor- stads- områd.	15-20 år	Kvin- nor	Utländska medborgare (OBS endast folkbokförda i Sverige)
1982	8 325 000	31	9	51	5
1992	8 668 000	32	8	51	6

Misstänkta för brott

År	Totalt	Därav i procent som var...				Anmällda brott	
		15-20 år	Kvin- nor	Utländska medborgare	Tot Enbart folkbokf. i Sverige	Totalt	Därav i proc i stor- stads- områ- dena
1982	99 500	31	14	16	12	983 800	43
1992	108 000	21	16	22	15	1 195 200	42

Våldsbrott År	Anmällda brott	Därav andel i stor- stads- områd.	Upp- kla- rings- proc	Andel i procent av samtliga misstänkta för resp brott			
				Yngre än 21 år	Kvin- nor	Utl. medb. Tot.	Därav folkbok- förd. i Sv.
Fullbordat mord, dråp, misshandel med dödlig utgång							
1982	125	46	71	13	8	38	34
1992	174	45	70	10	8	22	20
Försök till mord eller dråp							
1982	361	47	66	10	8	27	25
1992	551	50	55	7	8	25	22
Misshandel, ej med dödlig utgång							
1982	28 200	44	55	25	6	19	17
1992	45 232	42	51	24	8	21	18
Våldtäkt							
1982	941	50	53	24	-	33	28
1992	1 688	40	41	16	-	36	29
Rån							
1982	3 530	66	27	32	6	24	18
1992	6 219	66	21	37	5	29	24

- Mord och dråp inträffar oftare i storstadsområdena än i övriga delar av landet. Uppklaringsprocenten är hög. Gärningsmännen – oftast medelålders män – och offret är i de flesta fall bekanta med varandra och inte sällan alkoholpåverkade. Inslaget av tidigare straffade personer och utländska medborgare bland gärningsmännen är framträdande. Antalet fullbordade mord och dråp samt misshandel med dödlig utgång har med smärre årliga variationer varit relativt stabilt under 1980-talet (i genomsnitt 135 per år). Siffran för 1992 – 174 brott – är således betydligt högre än genomsnittet för 1980-talet. Antalet försök till mord och dråp har ökat från 361 år 1982 till 551 år 1992.
- Även misshandel är vanligare i storstäderna än på landsbygden. 60 procent av den registrerade misshandeln riktas mot män, 35 procent mot kvinnor och cirka 5 procent mot barn under 15 år. Andelen kvinnor bland de misstänkta är låg (8 procent). Nära en fjärdedel av dem som misstänks för misshandel är i åldern 15-20 år.
- 40 procent av de registrerade våldtäkterna inträffar i storstäderna. Andelen ungdomar bland gärningsmännen är låg (16 procent) medan andelen utländska medborgare är hög (36 procent). 28 procent av våldtäktsbrotten sker utomhus, 24 procent är försök till våldtäkt och 14 procent riktas mot

kvinnor under 15 år. Sedan 1982 har antalet registrerade våldtäkter ökat med nära 80 procent.

- Rånbroten är koncentrerade till storstäderna. Rån brukar inte uppfattas som ett typiskt ungdomsbrott. Ändå utgör 15–20-åringarna 37 procent av samtliga som misstänks för rånbrott. Rån begås i stor utsträckning av personer med kriminell livsföring, d.v.s. de är tidigare straffade. Sedan 1982 har rånbroten ökat med 76 procent. (En utförligare redovisning av rånbroten ges på sidorna 36 och 37.)

Vissa typer av stöld År	Anmällda brott	Därav andel i stor- stads- områd.	Upp- kla- rings- proc	Andel i procent av samtliga misstänkta för resp. brott			
				Yngre än 21 år	Kvin- nor	Utl. medb. Tot.	Därav folkbok- förd. i Sv.
Fullbordade biltillgrepp							
1982	25 200	51	28	57	4	11	9
1992	45 200	57	15	42	5	12	11
Inbrottsstöld							
1982	138 000	46	15	54	6	11	10
1992	156 000	42	8	38	5	14	11
Därav i bostäder							
1982	21 000	61	14	33	8	13	11
1992	21 600	54	8	23	7	18	13
Butikssnatteri							
1982	43 600	48	72	26	39	23	18
1992	66 200	39	78	21	36	35	19

- Biltillgreppen är typiska ungdomsbrott. Över 40 procent av dem som misstänks är i åldern 15–20 år. Brotten är vanligast i storstadsområdena. Under senare hälften av 1980-talet fördubblades antalet fullbordade biltillgrepp. Hittills under 90-talet noteras årliga minskningar.
- Knappt var tionde inbrottsstöld blir uppklarad. Brotten är koncentrerade till tätorterna. Inbrott är ett typiskt ungdomsbrott. Av dem som misstänks är 4 av 10 i åldern 15–20 år. Efter en tillfällig nedgång i slutet av 1980-talet har inbrotten fortsatt att öka och siffran för 1992 (155 900 brott) är det högsta antal som registrerats.
- Butikssnatteri synes vara ett typiskt kvinnobrott. Likaså är utländska medborgare överrepresenterade bland de misstänkta. Antalet uppdagade butikssnatterier antas utgöra endast ett fåtal av samtliga sådana brott. Butikssnatterierna har ökat från 43 600 år 1982 till 66 200 år 1992.

Brott År	Anmällda brott	Därav andel i stor- stads- områd.	Upp- kla- rings- proc	Andel i procent av samtliga misstänkta för resp brott			
				Yngre än 21 år	Kvin- nor	Utl. medb. Tot.	Därav folkbok- förd. i Sv.
Bedrägeri							
1982	80 900	59	76	23	24	15	13
1992	59 200	47	71	12	23	19	16
Därav med betalkort							
1982	21 600	69	55	14	19	13	11
1992	11 200	47	67	10	20	23	16
Skadegörelse							
1982	68 300	35	22	41	6	13	11
1992	94 200	37	17	33	8	13	12

- Utvecklingen av nya betalningsmedel påverkar i hög grad utvecklingen av bedrägeribrotten. Vidare styrs antalet upp-
dagade brott av olika kontrollinsatser som görs från samhäl-
lets sida. Andelen kvinnor är hög bland de som misstänks
för bedrägeribrott – särskilt gäller detta bedrägerier mot för-
säkringskassa. Bedrägeribrotten är vanligare i storstäderna
(p.g.a. större anonymitet där). Antalet registrerade bedräge-
ribrott har uppvisat årliga upp- och nedgångar sedan början
av 1980-talet. Det högsta antalet brott (96 000) redovisades
1990. År 1992 var antalet bedrägeribrott 59 000.
- Skadegörelse anses vara ett typiskt ungdomsbrott – en tred-
jedel av de misstänkta är i åldern 15–20 år. Andelen kvin-
nor är låg. Sannolikt blir en betydande del av skadegörelse-
brotten som begås av unga aldrig polisanmälld. Detta främst
beroende på att dessa brott ofta är av bagatellartad karaktär.
Enligt statistiken är skadegörelse lika vanlig i övriga delar
av landet som i storstadsområdena. Mindre än en femtedel
av brotten klaras upp. Skadegörelsebrotten har ökat från
68 000 år 1982 till 94 000 år 1992.

Brott År	Anmällda brott	Därav andel i stor- stads- områd.	Upp- kla- rings- proc	Andel i procent av samtliga misstänkta för resp brott			
				Yngre än 21 år	Kvin- nor	Utl. medb. Tot.	Därav folkbok- förd. i Sv.
Rattfylleri/ grovt rattfylleri							
1982	21 200	37	90	17	6	14	11
1992	24 600	33	80	9	8	16	11
Brott mot narko- tikastrafflagen							
1982	68 500	36	94	30	15	10	8
1992	29 200	33	87	7	13	20	15

- Antalet rattfylleribrott har uppvisat en påfallande stabil nivå
under 1980-talet. Efter en tillfällig nedgång 1985 – en följd
av att polisen genomförde färre kontroller – uppgick anta-
let brott därefter till den tidigare nivån. Efter 1987 har an-
talet brott ökat och 1992 registrerades 25 000 brott. Brotten
upptäcks främst i samband med trafikolyckor eller genom
polisens trafikkontroller. Såväl kvinnor som mycket unga är
underrepresenterade bland dem som blir misstänkta för
rattfylleribrott.
- Utvecklingen av narkotikabrotten enligt statistiken påverkas
bl.a. av följande faktorer: hur stora resurser polisen avsät-
ter för bekämpning av denna typ av brott, lagändringar an-
gående vad som räknas som narkotikabrott, Riksåklagarens
tillämpningsföreskrifter om åtalsunderlåtelse samt av hur
reglerna om antalsräkning av dessa brott tillämpas.
Enligt statistiken ökade antalet registrerade brott mycket
kraftigt under 1980-talets första år (1980 redovisades drygt
68 000 brott). Därefter har antalet brott minskat och var som
lägst 27 000 år 1990. Den kraftiga uppgången fr.o.m. 1980
bör ses i samband med ny åtalspraxis beträffande små
mängder narkotika samt ökade satsningar mot den s.k.
gatumarknaden. Nedgången i antalet registrerade brott ef-
ter 1982 förklaras till en del av ändrade rutiner för antals-
räkning av fall av seriebrottslighet.
Andelen unga är lägre bland dem som misstänks för narko-
tikabrott jämfört med de flesta andra brottstyper.
- Utvecklingen och omfattningen av den ekonomiska brotts-
ligheten är särskilt svår att beskriva statistiskt, bl.a. bero-
ende på att det inte föreligger någon gemensam, allmänt
accepterad definition av begreppet ekonomisk brottslighet.
Brottsstatistiken innehåller uppgifter om vissa brott som
torde falla in under begreppet ekonomisk brottslighet.
Mörkertalet anses vara stort då det gäller denna typ av brott.
Statistiken visar att antalet registrerade brott ökade i början
av 1980-talet och har bortsett från en tillfällig nedgång 1984
och 1985 varit relativt stabil.

3.2.2 Våldsbrotten

Antalet fullbordade mord, dråp samt misshandel med dödlig utgång uppgick år 1992 till 174. Detta innebar en ökning med 33 brott jämfört med året innan, och med 38 brott jämfört med genomsnittet för perioden 1982–1992.

Även misshandel utan dödlig utgång ökade - från 40 500 brott år 1991 till 45 200 brott år 1992, dvs. med 12 procent. För 10 år sedan var nivån 28 200 brott.

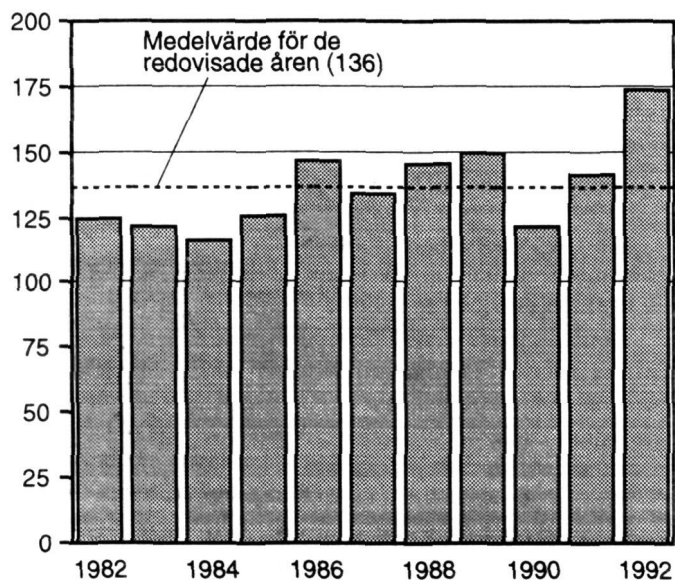
Antalet våldtäkter uppgick år 1992 till 1 688 - en ökning med 15 procent eller drygt 200 brott jämfört med året innan. Även övriga former av sexualbrott - sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande, sexuellt ofredande m.m. - ökade.

Antalet registrerade fall av våld mot tjänsteman (polis, ordningsvakt m.fl.) ökade från 3 400 år 1991 till 3 700 år 1992.

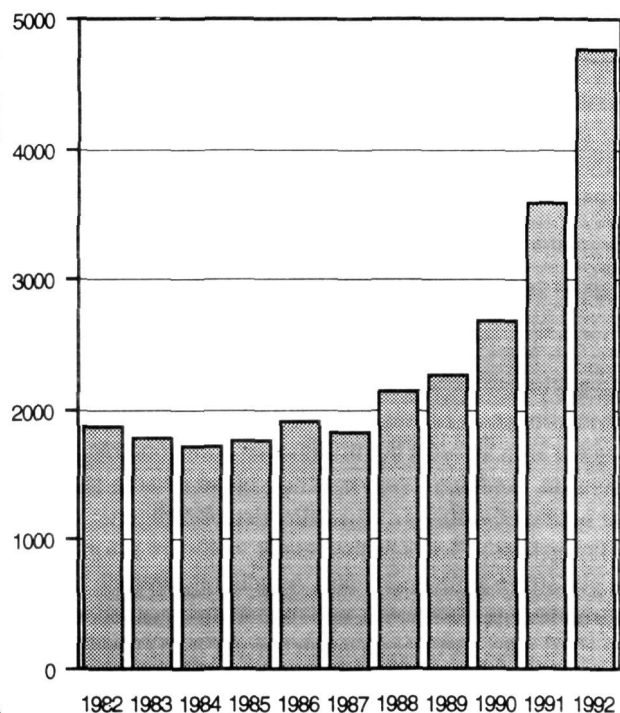
Och till denna ökning av våldsbrott kommer också en kraftig ökning av brott mot vapenlagen (i huvudsak olaga vapeninhav). Utvecklingen under början av 90-talet framgår av följande tablå:

År	1990	1991	1992
Antal brott	2 700	3 600	4 800
Ökning i procent		+33 %	+33 %

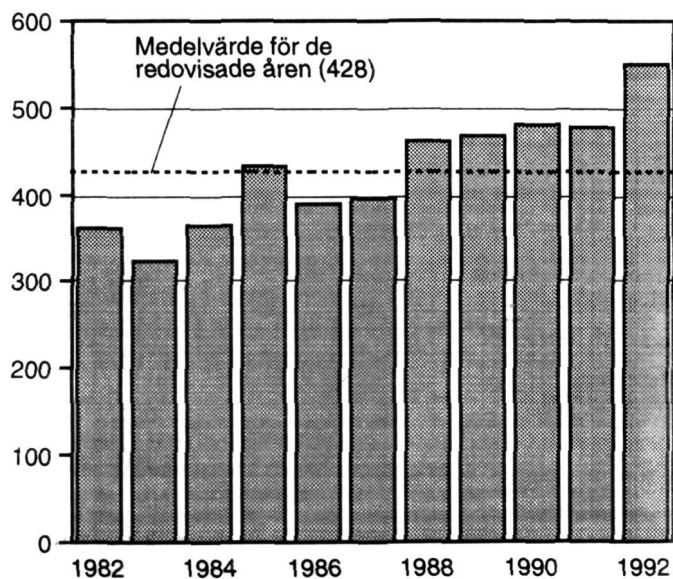
Fullbordade mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång åren 1982–1992

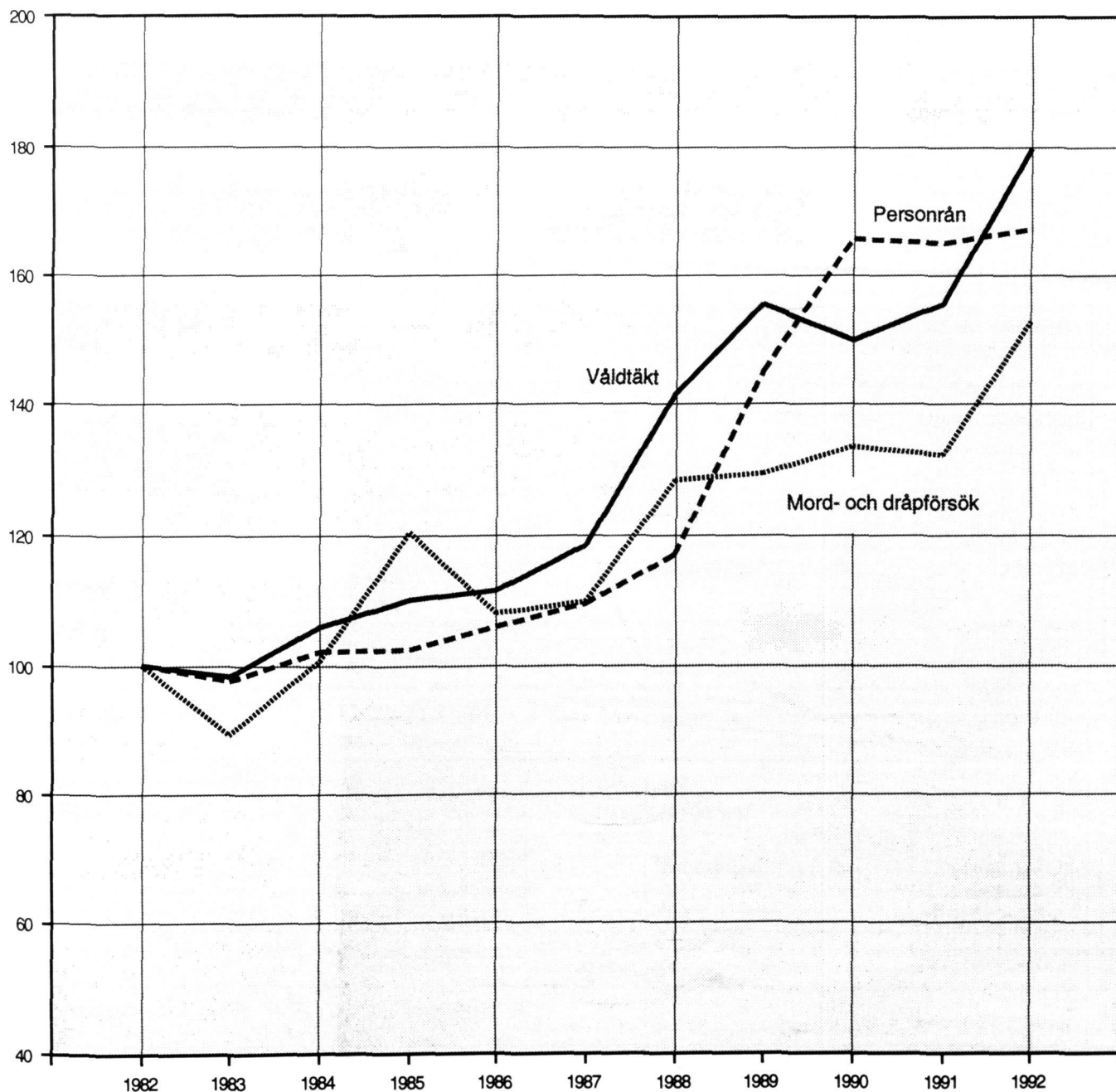
Anmällda brott mot vapenlagen åren 1982–1992

Försök till mord eller dråp åren 1982–1992

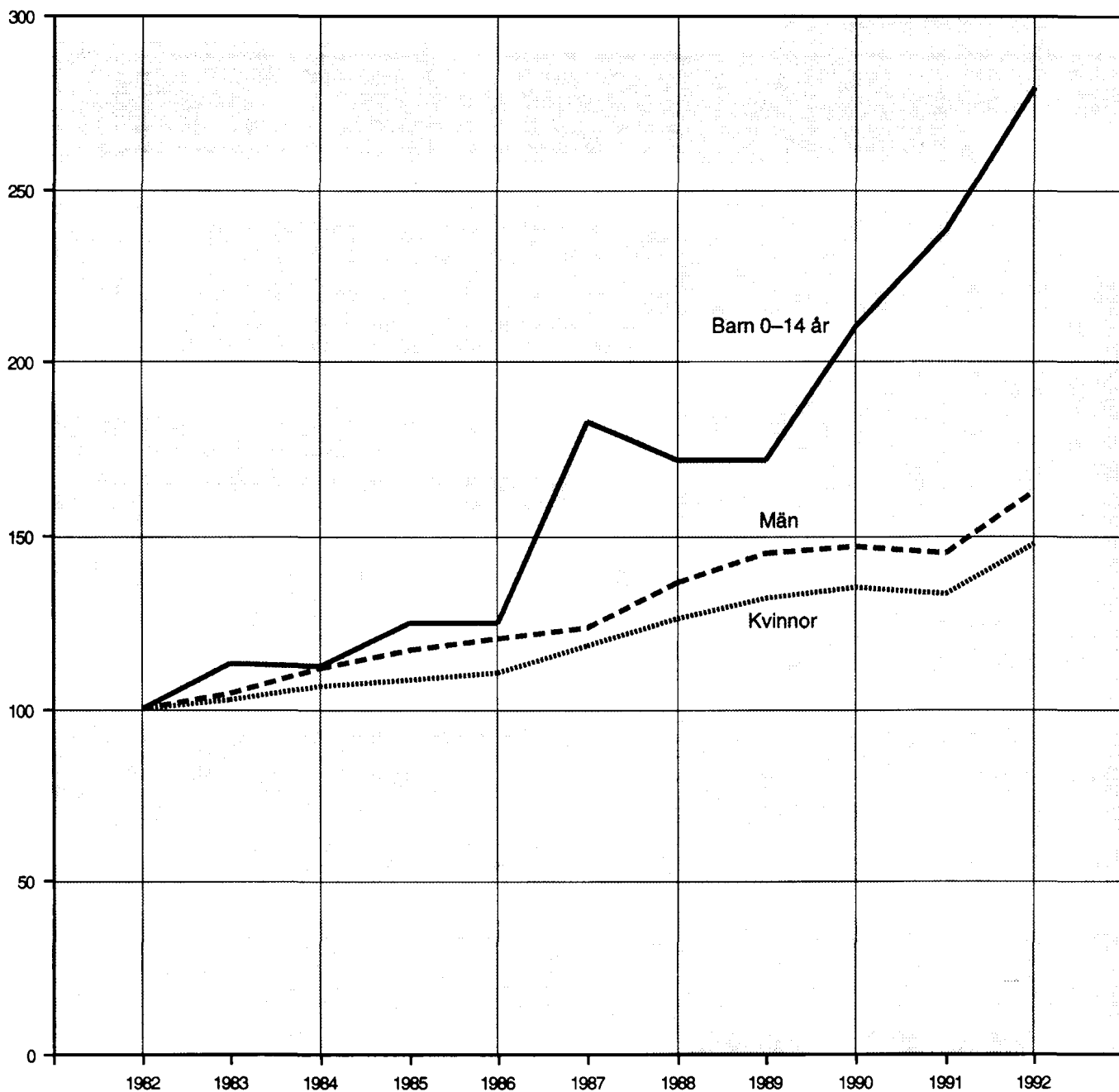

Utvecklingen för vissa våldsbrott. Index: År 1982=100

Antal brott
resp år

Våldtäkt	941	923	995	1035	1046	1114	1332	1462	1410	1462	1688
Personrån	3083	3003	3141	3150	3260	3368	3600	4469	5108	5088	5144
Mordförsök	361	322	363	435	389	396	463	467	482	477	551

Utvecklingen för misshandel, ej med dödlig utgång Index: År 1982=100**Misshandel**

av...

Barn	1 035	1 169	1 163	1 286	1 286	1 887	1 772	1 772	2 175	2 465	2 891
Män	16 360	17 041	18 219	19 093	19 650	20 177	22 257	23 725	24 052	23 704	26 514
Kvinnor	10 737	10 982	11 388	11 610	11 862	12 693	13 482	14 144	14 463	14 285	15 827

Anmälda misshandelsbrott 1982 och 1992 fördelade efter var misshandeln förövades (utomhus/inomhus), relation till offret (bekant/obekant) samt om offret var barn, man eller kvinna. Procent

Misshandel mot barn 0–6 år

1982

Antal brott
187 (=100 %)

Inomhus
"Brottsplats"
Totalt

Relation till offret
Bekant Obekant Totalt

52 %	7 %	59 %
23 %	18 %	41 %
75 %	25 %	100 %

1992

Antal brott
603 (=100 %)

Inomhus
"Brottsplats"
Totalt

Relation till offret

Bekant Obekant Totalt

63 %	7 %	70 %
19 %	11 %	30 %
82 %	18 %	100 %

Misshandel mot barn 7–14 år

1982

Antal brott
848 (=100 %)

Inomhus
"Brottsplats"
Totalt

Relation till offret
Bekant Obekant Totalt

34 %	6 %	40 %
29 %	31 %	60 %
63 %	37 %	100 %

1992

Antal brott
2 288 (=100 %)

Inomhus
"Brottsplats"
Totalt

Relation till offret

Bekant Obekant Totalt

38 %	6 %	44 %
27 %	29 %	56 %
65 %	35 %	100 %

Misshandel mot kvinna

1982

Antal brott
10 737 (=100 %)

Inomhus
"Brottsplats"
Totalt

Relation till offret
Bekant Obekant Totalt

71 %	7 %	78 %
12 %	10 %	22 %
83 %	17 %	100 %

1992

Antal brott
15 827 (=100 %)

Inomhus
"Brottsplats"
Totalt

Relation till offret

Bekant Obekant Totalt

66 %	9 %	75 %
13 %	12 %	25 %
79 %	21 %	100 %

Misshandel mot man

1982

Antal brott
16 360 (=100 %)

Inomhus
"Brottsplats"
Totalt

Relation till offret
Bekant Obekant Totalt

25 %	19 %	44 %
16 %	40 %	56 %
41 %	59 %	100 %

1992

Antal brott
26 514 (=100 %)

Inomhus
"Brottsplats"
Totalt

Relation till offret

Bekant Obekant Totalt

19 %	21 %	40 %
14 %	46 %	60 %
33 %	67 %	100 %

Rån – en utförligare redogörelse

Under perioden 1982–1992 har rånen nära nog fördubblats - från 3 500 till 6 200. Rånbroten är främst koncentrerade till storstäderna. Två av tre rån 1992 utfördes i Stor-Stockholm, Stor-Göteborg eller Stor-Malmö.

I tabell nedan redovisas utvecklingen för olika typer av rån under perioden 1982–1992.

Beträffande butiksrånen kan konstateras att de blir allt grövre (om man med detta avser användande av skjutvapen vid brottstillfället). Sålunda ökade andelen av butiksrånen som genomfördes med skjutvapen från 21 procent 1982 till 40 procent 1992.

Utvecklingen 1982–1992 för vissa typer av rån

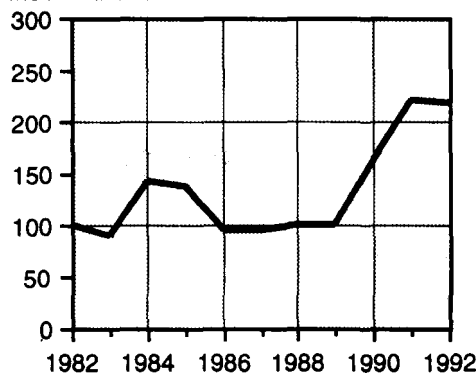
Typ av rån	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Bankrån	89	80	126	122	84	85	89	88	145	196	194
Med användning av skjutvapen	64	48	83	75	61	62	60	54	90	124	138
Utan användning av skjutvapen	25	32	43	47	23	23	29	34	55	72	56
Postrån	77	79	96	120	88	75	65	74	77	120	144
Med användning av skjutvapen	49	49	64	66	50	51	42	47	46	83	96
Utan användning av skjutvapen	28	30	32	54	38	24	23	27	31	37	48
Butiksrån	255	290	297	435	352	378	389	546	591	697	669
Med användning av skjutvapen	55	51	69	110	74	111	99	147	195	292	268
Utan användning av skjutvapen	200	239	228	325	278	267	290	399	396	405	401
Taxirån	26	21	21	24	22	33	34	34	46	72	68
Med användning av skjutvapen	9	6	3	5	3	9	5	12	12	22	25
Utan användning av skjutvapen	17	15	18	19	19	24	29	22	34	50	43
Personrån utomhus	2 292	2 233	2 341	2 413	2 511	2 602	2 925	3 697	4 250	4 254	4 114
Med användning av skjutvapen	108	118	118	108	114	142	163	188	228	303	325
Utan användning av skjutvapen	2 184	2 115	2 223	2 305	2 397	2 460	2 762	3 509	4 022	3 951	3 789
Personrån inomhus	791	770	800	737	749	766	675	772	858	834	1 030
Med användning av skjutvapen	68	60	58	86	65	92	70	84	122	145	212
Utan användning av skjutvapen	723	710	742	651	684	674	605	688	736	689	818
Totalt samtliga typer av rån	3 530	3 473	3 681	3 851	3 806	3 939	4 177	5 211	5 967	6 173	6 219
Med användning av skjutvapen	353	332	395	450	367	467	439	532	693	969	1 064
Utan användning av skjutvapen	3 177	3 141	3 286	3 401	3 439	3 472	3 738	4 679	5 274	5 204	5 155

Bankrån

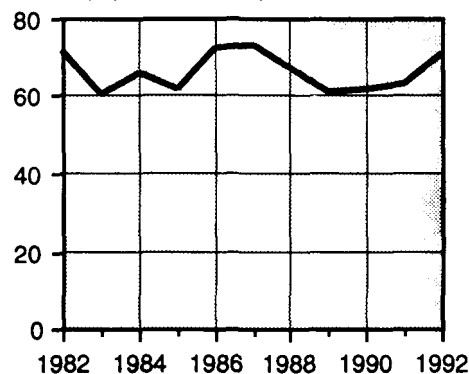
Bankrånen har fördubblats under perioden 1982–1992.

Däremot har inte bankrånen blivit grövre, om man med det avser användande av skjutvapen. Andelen av bankrånen som utfördes med skjutvapen var nämligen drygt 70 procent såväl i början som i slutet av betraktad period.

Index: År 1982 = 100 %

Andel (%) med skjutvapen

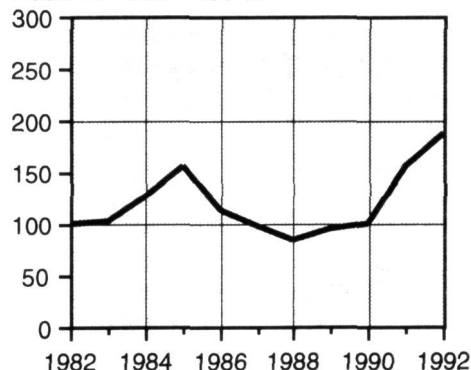

Postrån

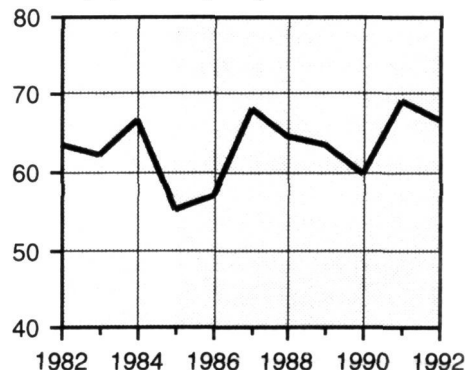
Postrånen är i slutet av perioden nära nog dubbelt så många per år som i dess början; och detta fastän nivån år 1990 fortfarande låg på samma nivå som 1982.

Andelen av postrånen som utförts med skjutvapen har pendlat mellan 55 och 70 procent

Index: År 1982 = 100 %

Andel (%) med skjutvapen

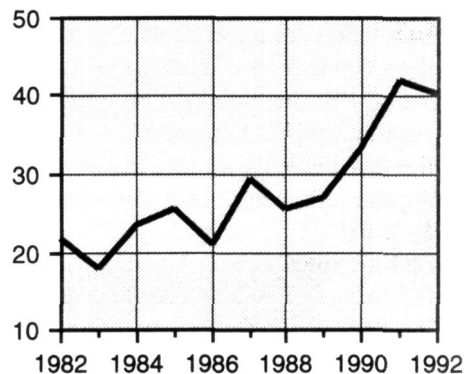
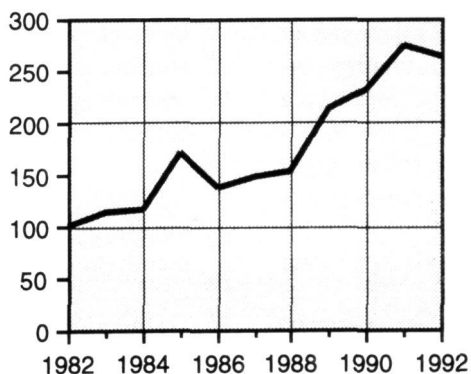

Butiksrån

Butiksrånen har näst intill tredubbats under den senaste tioårsperioden.

Dessutom har butiksrånen blivit allt grövre, om man med det avser användande av skjutvapen.

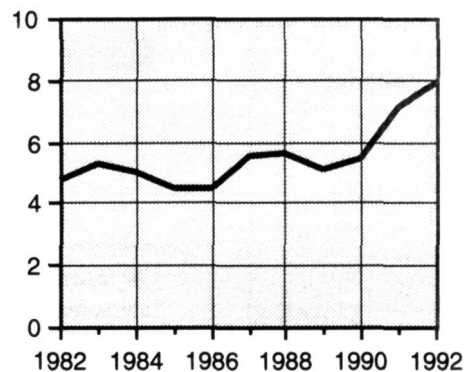
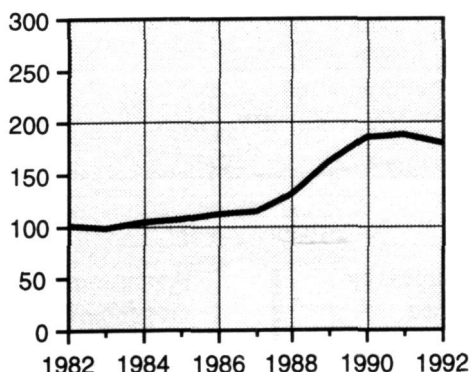
Sålunda utfördes 20 procent av butiksrånen med skjutvapen i början av 80-talet, medan motsvarande andel var 40 procent i början av 90-talet

Personrån utomhus

Personrån utomhus har ökat från år till år. Dock utgör senaste året ett undantag.

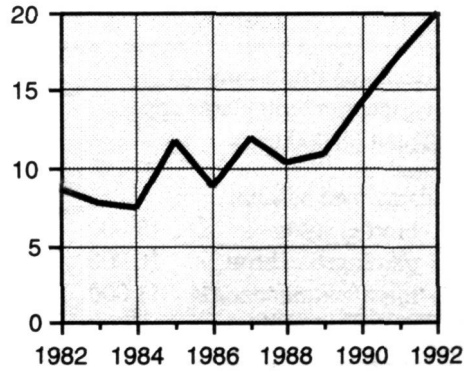
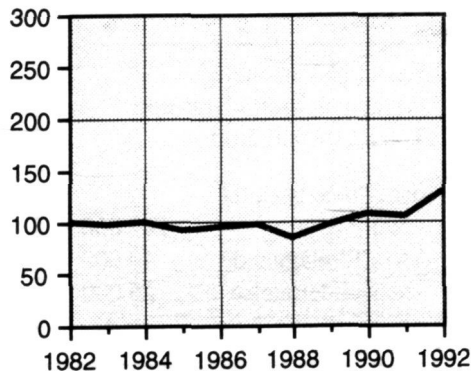
Liksom butiksrånen har personrånen blivit allt grövre. Numera kommer skjutvapen till användning i 8 procent av personrånen utomhus, medan motsvarande andel år 1982 var under 5 procent.

Personrån inomhus

Antalet personrån inomhus är 30 procent högre år 1992 jämfört med 1982.

Om inte personrån inomhus ökat så mycket så har istället denna form av brott blivit allt grövre. I början av perioden användes skjutvapen i 8 procent av fallen, men i slutet av perioden var motsvarande andel över 20 procent.

3.2.3 Brottsuppleringen

- I och med att ett brott kommer till polisens kännedom inleds förundersökning. Syftet med förundersökningen är att utreda vem som skäligen kan misstänkas för brottet och om tillräckliga skäl för åtal föreligger.

I vissa fall inleds ej någon förundersökning. Det kan mycket snart visa sig att det som anmälts som brott inte var något brott, vilket leder till att ärendet avskrivs.

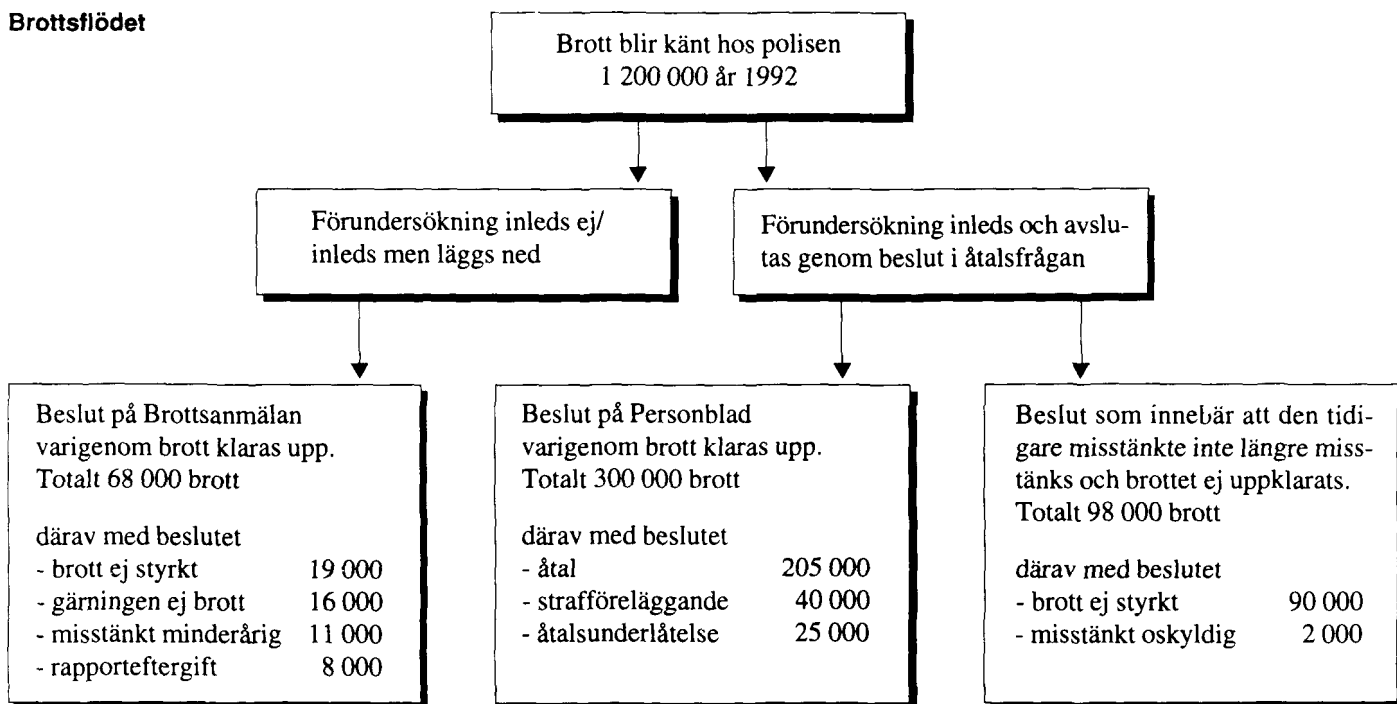
Förundersökningen kan leda till att en eller flera personer misstänks för brottet. Åklagaren prövar om åtal skall väckas och redovisar sitt beslut i åtalsfrågan. Åtalsprövningen kan leda till att åtal väcks, att strafföreläggande utfärdas, att åtalsunderlåtelse meddelas eller att förundersökningen av olika skäl läggs ned. Sådana skäl kan t.ex. vara konstaterandet att det inte var något brott eller att åtal ej anses vara påkallat ur allmän synpunkt.

Det kan även visa sig att den misstänkte inte är straffmyndig varvid ärendet överlämnas till socialnämnden för vidare åtgärder.

Ett brott anses vara uppklat i och med att polis (och i vissa fall åklagare) avslutat sin utredning av brottet. Brott som leder till domstolsprövning blir självfallet inte slutgiltigt uppklat förrän domstolsavgörandet fallit.

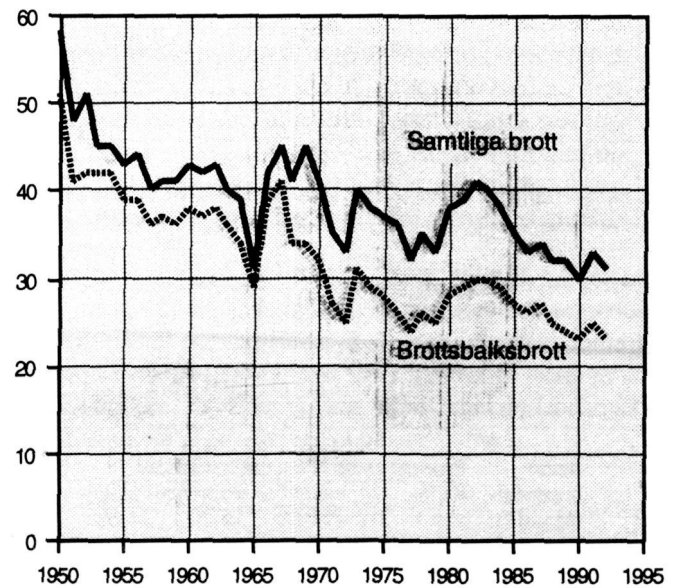
- Under 1992 blev drygt 368 000 brott uppklat. Detta skedde vanligtvis genom att en person blev knuten till brottet som skäligen misstänkt. För två tredjedelar av de uppklat brotten har uppleringen skett inom 6 månader efter det att de blivit kända av polisen.
- Den s.k. uppleringsprocenten varierar kraftigt mellan olika brottstyper. För spanings- eller ingripandebrott (trafikbrott, narkotikabrott m.fl. brottstyper) är uppleringsandelen hög (ca 90 procent). Detta förklaras av att dessa brott blir registrerade av polisen i och med att det finns en misstänkt gärningsman. Vid s.k. offerbrott (misshandel, stöld m.m.) är sannolikheten för att brottet skall bli uppklat i hög grad beroende på om information om gärningsmannen finns vid anmälingstillfället eller ej. För tillgreppsbrott t.ex. är uppleringsprocenten endast 14 procent. För stulna cyklar endast 2 procent.
- De allra flesta av de uppklat brotten (ca 90 procent) hade begåtts av en gärningsman. För tillgreppsbrott är det emellertid relativt vanligt att flera personer tillsammans begår brott. Vid nära hälften av de uppklat inbrottsstölderna har flera gärningsmän medverkat vid ett och samma brott.

Brottsflödet

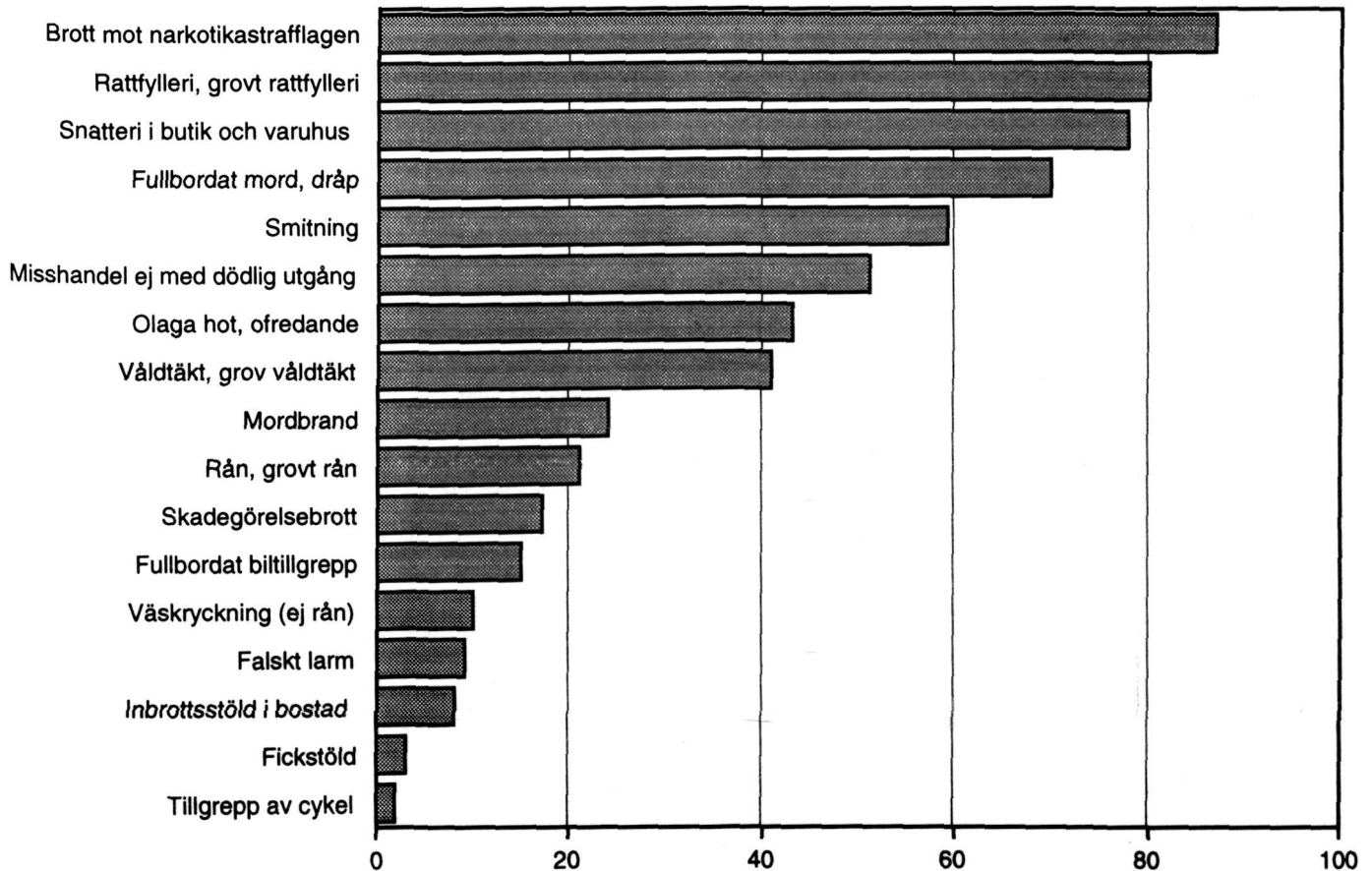

- Andelen brott som klaras upp har minskat från 58 procent år 1950 till 31 procent år 1992. För brott mot brottsbalken är motsvarande uppläringsprocent 51 år 1950 och 23 år 1992.

Uppklaringsprocenten 1950–1992

Uppklaringsprocenten, dvs. antal brott upklarade 1992 i procent av antalet anmälda brott under samma år

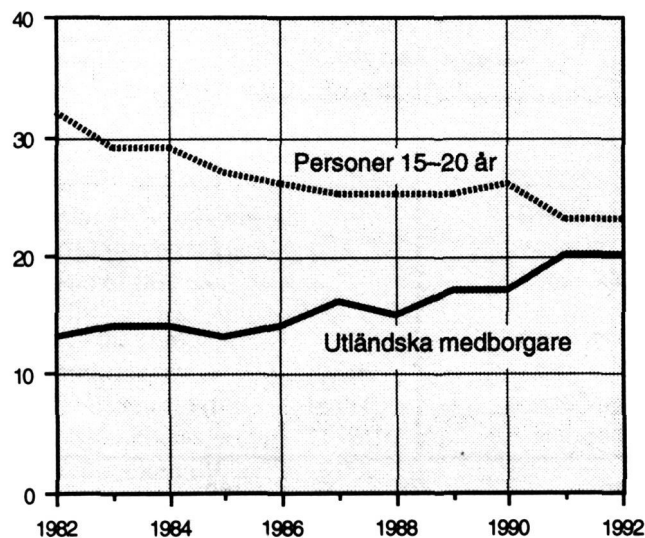

De uppklarade brotten – vem deltog?

Brottsdeltagande: Med brottsdeltagande avses en viss persons delaktighet i ett visst brott. Om en person ensam misstänks för ett brott räknas detta som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänks ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person.

Andelen av de uppklarade brotten som begåtts av utländska medborgare har ökat från 13 procent 1982 till 20 procent 1992. Däremot svarar de unga (15–20-åringarna) för en markant mindre andel av brotten 1992 jämfört med 1982 - 32 procent 1982 och 23 procent 1992.

År	Antal brottsdeltaganden	Procent av brotten som begåtts av					
		Kvin- nor	Utl. medb. Tot	Enbart folk- bokf. i Sverige	Personer i åldern		
					15-20 år	21-39 år	40- år
1982	382 400	12	13	11	32	55	13
1983	363 900	13	14	12	29	55	16
1984	340 700	13	14	11	29	55	16
1985	324 300	14	13	11	27	56	17
1986	333 000	14	14	11	26	57	17
1987	345 700	15	16	13	25	57	18
1988	311 100	15	15	13	25	56	18
1989	329 800	15	17	14	25	57	19
1990	320 800	15	17	14	26	55	19
1991	355 000	14	20	14	23	56	21
1992	329 000	14	20	15	23	56	21

Andel (%) av de uppklarade brotten som var begångna av utländska medborgare resp unga (15–20 år)

Ur brottsdeltagandestatistiken kan man även utläsa:

- Biltillgrepp, legitimationsförfalskning och väskryckning är typiska undombrott (begångna av 15–20-åringar)
- Butikssnatteri är ett typiskt kvinnobrott
- Våldtäkt, rån och butikssnatteri är exempel på brott där utländska medborgare är överrepresenterade

Beträffande rånen kan här nämnas att de i stor utsträckning begås av personer med kriminell livsföring. Rån betraktas i allmänhet inte som något typiskt ungdomsbrott; men ändå har 45 procent av de uppklarade rånen begåtts av 15–20-åringar.

Kategori	För kategorin typiska brott samt andel av brottsdeltagandena som kan hänföras till kategorin ifråga	
Ungdomar (15–20 år)	Försök till biltillgrepp	68 procent
	Väskryckning	65 procent
	Fullbordat biltillgrepp	56 procent
	Legitimationsförfalskning	52 procent
	<i>Samtliga brottstyper</i>	<i>23 procent</i>
Kvinnor	Butikssnatteri	38 procent
	<i>Samtliga brottstyper</i>	<i>14 procent</i>
Utländska medborgare <i>Totalt</i>	Varusmuggling	45 procent
	Butikssnatteri	40 procent
	Rån	31 procent
	Våldtäkt	29 procent
	<i>Samtliga brottstyper</i>	<i>20 procent</i>
Utländska medborgare <i>Endast folk- bokförda i Sverige</i>	Varusmuggling	13 procent
	Butikssnatteri	26 procent
	Rån	25 procent
	Våldtäkt	24 procent
	<i>Samtliga brottstyper</i>	<i>15 procent</i>

Av skillnaderna i procenttalen för de två utländska medborgargrupperna ovan kan man dra slutsatsen att Varusmugglingsbrott och Butikssnatteri begångna av utländska medborgare i stor utsträckning har begåtts av personer icke folkbokförda i Sverige. Nedan visas exempel på typiska brott för folkbokförda resp ej folkbokförda utländska medborgare.

Uppklarade brott begångna av utländska medborgare. Fördelning efter medborgarskap och folkbokföring. Procent

Brottstyp	Nordiska medb.		Övriga utländska		Totalt		
	Folk- bokf.	Ej fbf	Folk- bokf.	Ej fbf	Folk- bokf.	Ej fbf	S:a
Samtliga	31	5	36	45	19	64	76
Varusmugg.	6	18	24	22	54	76	28
Fickstöld	5	1	6	30	64	94	35
Misshandel	27	1	28	62	10	72	89
Rån	26	1	27	58	15	73	84

3.2.4 Statistikens syfte, omfattning, insamling och bearbetning

Syftet med statistiken över brott m.m. är att ge en allmän beskrivning av brottsligheten i landet. Statistiken redovisar brottsligheten såsom den registrerats hos polisen, d.v.s. som anmälda brott, uppklarade brott och vissa uppgifter om personer som misstänks för brott och belyser med dessa uppgifter brottslighetens omfattning, sammansättning och variationer i tid och rum.

Brottslighet kommer till polisens kännedom genom anmälningar från allmänheten, genom polisens spaningsarbete eller på annat sätt.

Uppgiftslämnandet till statistiken regleras genom kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI). Statistiken redovisar uppgifter om anmälda brott, uppklarade brott och personer som misstänkts för brott.

Statistiken omfattar följande brott:

- a) brott enligt brottsbalken (BrB) utom vållande till kroppsskada eller sjukdom i samband med trafikolycka (BrB 3 kap 8 §), egenmäktigt förfarande genom olovligt utnyttjande av annans parkeringsplats (BrB 8 kap. 8 §) och förargelseväckande beteende (BrB 16 kap. 16§).
- b) brott enligt lag om straff för vissa trafikbrott (trafikbrottslagen, TBL) utom 1 § 1 st. (vårdslöshet i trafik) och 2 § (hindrande eller störande av trafik i väsentlig mån). Sålunda ingår grov vårdslöshet i trafik, olovlig körning, rattfylleri, grovt rattfylleri och smitning. För trafikbrotten gäller att det skall finnas för brottet misstänkt person för att redovisning skall ske till statistiken. Brott mot annan trafiklagstiftning än TBL ingår ej i statistiken
- c) brott enligt narkotikastrafflagen, lagen om tillverkning av drycker m.m., valutaförordningen och datalagen.
- d) brott enligt andra specialstraffrättsliga lagar och författningar för vilka fängelse ingår i straffskalan.

Brott enligt specialstraffrättsliga lagar och förordningar för vilka endast stadgas böter ingår således i allmänhet inte i redovisningen.

Försök eller förberedelse till brott redovisas på samma sätt som fullbordat brott, såvida inte annat angivits i tabellerna.

I de fall straffansvar föreligger för stämpling till brott resp. medverkan till brott används samma brottsbenämningar som vid fullbordat brott.

Statistiken innefattar även en del gärningar som under polis- och åklagarutredningen visar sig inte kunna betraktas som brott. Andelen dylika gärningar är erfarenhetsmässigt ca 5 procent av samtliga uppklarade brott.

Uppgifterna i statistiken är avgränsade i tiden enligt följande:

- a) *anmälda brott*: brott som kommit till polisens kännedom och där registrerats ett visst kalenderår.
- b) *uppklarade brott*: brott som klarats upp ett visst kalenderår oberoende av när de anmäls.
- c) *skäligen misstänkt person*: straffmyndiga personer (15 år eller äldre) för vilka polisen eller åklagaren under ett visst kalenderår redovisat beslut på personblad.

Till grund för statistiken ligger uppgifter från blanketterna Brottanmälan och Personblad. Dessa upprättas av polisen i samband med att brott kommer till polisens kännedom resp. då en person blir skäligen misstänkt för brott. Blanketterna sänds av den lokala polisen till Rikspolisstyrelsen (RPS). Hos RPS granskas de inkomna uppgifterna och registreras maskinellt.

I de fall en person blivit skäligen misstänkt för brottet redovisas så småningom åklagarens beslut i åtalsfrågan; varigenom brottet anses uppklat. Ett brott kan även klaras upp utan misstänkt person, t.ex. genom konstaterandet att gärningen ej är brott, brottet är preskriberat.

Uppgifterna om uppkläring redovisas till RPS där de kopplas ihop med uppgifterna om anmälda brott. RPS framställer därefter för SCB:s räkning magnetband med uppgifter om anmälda brott, uppklarade brott och personer som misstänkts för de uppklarade brotten.

Hos SCB bearbetas uppgifterna varvid tabeller framställs.

3.2.5 Kvalitet och jämförbarhet

Allmänt

Kvaliten i de uppgifter som utgör underlag för brottsstatistiken och statistikens jämförbarhet med andra tidsperioder påverkas av olika förhållanden. Beträffande kvaliteten i de redovisade uppgifterna sammanhänger denna med relationen mellan den av polisen kända och registrerade brottsligheten och den verkliga brottsligheten. Vidare sammanhänger kvaliteten med svårigheterna att räkna och klassificera brott. Statistikens jämförbarhet med tidigare perioder påverkas bl.a. av omläggningar av statistikrutinerna, förändringar i lagstiftningen, fördelningen av polisens resursinsatser samt ändrade försäkringsbestämmelser.

Den dolda brottsligheten

Brottsstatistiken redovisar den av polisen kända och registrerade, d.v.s. den synliga brottsligheten. Relationen mellan den synliga och den verkliga brottsligheten kan förete variationer dels i tid och rum, dels mellan olika brottsgrupper, bl.a. till följd av förändringar i allmänhetens anmälningsbenägenhet från en tid till en annan, mellan olika orter samt mellan olika slag av brott. Vidare kan förändringar i bl.a. den polisiära verksamhetens omfattning eller inriktning påverka statistiken.

Storleken av den verkliga brottsligheten kan endast uppskattas genom särskilda undersökningar. Inom ramen för SCB:s levnadsnivåundersökningar genomförs undersökningar av allmänhetens upplevelse av trygghet och säkerhet. Undersökningarna innehåller ny information om vålds- och tillgreppsbrottsligheten och utgör en väsentlig komplettering till den traditionella brottsstatistiken. Se vidare avsnitt 2 sid 16.

Klassificering av brott

Klassificeringen av brotten görs av polis och åklagare med hjälp av regler som utfärdats av SCB i samråd med RPS och RÅ. Kodningen av brotten bygger på gällande lagstiftning. Till skillnad mot lagföringsstatistiken som strikt klassificerar brotten utifrån lagtextens §-indelning används i brottsstatistiken en indelning av brotten som skiljer sig från en brottsart till en annan. Indelningsgrunderna kan vara uppgifter om offer, brottsplats, gärningsmannens tillvägagångssätt m.m.

Vid rubriceringen av brott på brottsanmälan och personblad kan problem uppstå t.ex. på grund av att omständigheterna kring det anmälda brottet ej är tillräckligt kända. Vidare kan det vara svårt att i praktiken avgränsa olika brottstyper från varandra, t.ex. grov misshandel – misshandel annan än grov. Bedömningsprinciperna vid gränsdragningen mellan olika typer av brott kan variera under en tidsperiod och mellan olika polisdistrikt. Vid SCB har genomförts en undersökning med syfte att undersöka vilka fel som förekommer vid polisens kodning av brottsart och brottsantal. Av resultaten från undersökningen, som publicerats i promemorior från SCB 1978:1 framgår bl.a. hur andelen felkodade anmälningar varierar mellan olika brottstyper. En sammanfattning av resultaten har även redovisats i Rättsstatistisk årsbok 1979, sid 43 ff.

Brottsräkningen

På liknande sätt som vid brottsklassificeringen kan även beträffande räkningen av antalet brott förekomma skillnader mellan polisdistrikten. Speciella svårigheter har förelegat då det gäller att skapa en enhetlig praxis vid antalsräkning av narkotikabrotten. För denna brottstyp bör uppgifterna i statistiken användas med viss försiktighet.

Beträffande principer för brottsräkningen, se avsnitt 3.2.4 nedan.

Förändringar i lagstiftningen

Jämförbarheten mellan uppgifter för olika år kan påverkas av förändringar i lagstiftningen. Vissa tabeller i föreliggande redovisning av anmälda brott belyser utvecklingen för perioden 1950–1991. Självfallet påverkas jämförbarheten mellan olika år under en 40-årsperiod av viktigare lagändringar. I viss omfattning har dessa angivits i tabellerna med hjälp av fotnoter. I föreliggande avsnitt ges dock ingen total översikt över dylika lagändringar. Den intresserade hänvisas till tidigare SOS-publikationer. (Se avsnitt 3.2.6.)

Samband mellan polisens spaningsverksamhet och anmälda brott

För vissa brottstyper förekommer ett direkt samband mellan polisens resursinsatser och antalet anmälda brott. Detta gäller särskilt de brott som kommer till polisens kännedom genom bl.a. polisens brottsförebyggande verksamhet. Exempel på sådana brott är häleri, trafikbrott och narkotikabrott. För dessa brott är det därför särskilt svårt att utifrån statistikens uppgifter dra slutsatser om den faktiska brottsutvecklingen.

Omläggningar av statistiken

Brottsstatistiken har sedan sin tillkomst omlagts vid flera tillfällen. Vid olika tillfällen har gjorts smärre förändringar som gällt brottsredovisningens omfattning (den s.k. brottskatalogen). Denna typ av förändringar bör beaktas vid jämförelser mellan olika år men torde ej inverka på jämförbarheten i samma utsträckning som omläggningarna av statistikrutinerna år 1965 och 1968 samt införandet av brottsbalken år 1965. Beträffande förändringar före år 1965 hänvisas till följande publikationer:

1953: Statistisk Tidskrift 1955:1, s 24–25

1957: Statistisk Tidskrift 1959:3, s 18, 181

1959: Brott som kommit till polisens kännedom år 1959, s 1

1961: Brott som kommit till polisens kännedom år 1961, s 2

1964: Brott som kommit till polisens kännedom år 1964, s 20

En mera betydande omläggning av brottsstatistiken genomfördes den 1 januari 1965 i samband med polisväsendets förstatligande. Samma år trädde också ny strafflagstiftning (brottsbalken) i kraft. Detta har fått betydande konsekvenser, vilket bör observeras vid jämförelser med tidigare år. Omläggningen beskrivs utförligt i SOS, "Brott som kommit till polisens kännedom år 1965".

Den 1 januari 1968 genomfördes en ny omläggning av brottsstatistiken i samband med införandet av ADB inom polisväsendets rapporteringssystem. Till följd av helt nya insamlings- och bearbetningsmetoder är statistiken fr.o.m. 1968 ej helt jämförbar med tidigare år. Omläggningen beskrivs i "Kriminalstatistik 1968 och 1969, Del 1, Polisstatistik".

Fr.o.m. 1 januari 1975 började delvis nya rutiner för statistiken att tillämpas. Nya anvisningar för polis- och åklagar-distriktens redovisning av brott till Rikspolisstyrelsen infördes. Rikspolisstyrelsen genomförde en omläggning av systemet för statistiken. SCB genomförde samtidigt en omläggning av sitt system för statistiken varvid bl.a. infördes vissa ändringar i principerna för räkning av antalet uppkärlade brott. De nya rutinerna har endast marginellt påverkat statistiken. En utförlig redovisning av statistikomläggningen 1975 finns i Rättsstatistisk årsbok 1976 sid 34 ff samt i Rättsstatistisk årsbok 1977 sid 48 ff.

Övriga faktorer som kan påverka jämförbarheten

Förutom av ändringar i lagstiftningen kan jämförbarheten påverkas av faktorer såsom ändrade försäkringsbestämmelser, ändrad praxis beträffande bankernas inlösningssgaranti för checker m.m.

I den mån villkoren för stöldförsäkringar ändras kan de ha en inverkan på brottsligheten (t.ex. vid nya bestämmelser om stöldskydd) och allmänhetens benägenhet att polisanmäla brott (t.ex. vid ändring av bestämmelserna om självrisk). Under 1991 har dock inga större förändringar skett inom försäkringsområdet.

3.2.6 Definitioner och begrepp

Anmälda brott: Begreppet används som en sammanfattande beteckning på brott som kommit till polisens kännedom – oavsett om detta sker genom angivelse eller på annat sätt – och som registrerats av polisen. I anmälda brott ingår även sådana fall som under utredningens gång av olika skäl inte visar sig vara brott eller lagstridig gärning som ej straffmyndig misstänks ha begått.

Brottsdeltagande: Med brottsdeltagande avses en viss persons delaktighet i ett visst brott. Om en person ensam misstänks för ett brott räknas detta som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänks ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person.

Brottsräkningen: Huvudprincipen för brottsräkningen är att antalet brott av samma slag beräknas utifrån det antal tillfällen ett visst lagrum har överträtts. Ett brott är då vad som rymms under en enstaka tillämpning av ett lagrum. Vid bedömning av denna fråga tas hänsyn till hur det aktuella lagrummet är formulerat, hur brottet allmänt uppfattas och på vilket sätt det vanligen begås.

Hur brottsräkningen skall göras i de enskilda fallen framgår av SCB:s anvisningar "Kodning av brott".

Ej brott: Med detta begrepp avses anmälda förmenta brottsfall vilka vid utredningen visats sig ej vara brott.

Ej brottsuppkärlade beslut: Åklagarbesluten "misstänkt oskyldig" samt "brott ej styrkt" som angivits på personblad anses såsom ej brottsuppkärlande.

Folkbokföring (kyrkobokföring före 1 juli 1991): För de personer som är skäligen misstänkta för brott redovisas uppgifter om folkbokföring i Sverige. Uppgifterna om folkbokföring är sedan 1981 baserade på uppgifter från Registret över totalbefolkningen (RTB).

Medborgarskap: För utländska medborgare redovisas uppgift om medborgarskap genom angivande av statsnamn. Uppgifterna är sedan 1981 baserade på uppgifter från RTB.

Misstänkta personer: I tabellerna över för brott misstänkta personer ges en nettoredovisning av personerna. Detta innebär att en person endast redovisas en gång i tabell 3.2.10 eller högst en gång per rad i tabellerna 3.2.8, 3.2.11a och 3.2.12 oavsett om personen under året misstänkts för olika slag av brott resp. flera brott av samma slag. I tabellerna 3.2.8 och 3.2.11a redovisas personerna även netto på rader för kapitel, BrB o.d. Eftersom en person kan vara redovisad på flera olika brottstyper (=rader) inom ett kapitel, kan det sammanlagda antalet personer på de olika brottstyperna överstiga vad som angivits som nettoantalet personer för hela kapitlet. Motsvarande gäller för redovisningen av brott mot person, förmögenhet etc.

Uppklarade brott: Begreppet omfattar brott för vilka någon person blivit skäligen misstänkt eller brott som polisen av någon anledning kunnat avskrika. Som uppkärlade brott räknas även gärningar som anmälts såsom brott men vilka vid utredningen visats sig ej vara brott.

Ålder: Åldersredovisningen i tabellerna för de personer som misstänkts för brott avser den ålder den misstänkte uppnår år 1992.

3.2.7 Tidigare publicering

Den officiella statistiken över brott som kommer till polisens kännedom påbörjades år 1950. För tidigare år finns sådan statistik endast för vissa städer, nämligen

- Stockholm fr.o.m. år 1866 (se Berättelse angående Stockholms kommunförvaltning år 1869 och följande (f f); fr.o.m. år 1904 Statistisk årsbok för Stockholms stad);
- Göteborg fr.o.m. år 1871 (se Statistisk årsbok för Göteborg 1900 f f);
- Malmö fr.o.m. år 1909 (se Malmö stads årsbok 1913 f f);
- Norrköping fr.o.m. år 1935 (se Statistisk årsbok för Norrköpings stad 1935 f f);
- Helsingborg fr.o.m. år 1933 (se Helsingborgs stads årsbok 1937 f f).

Den första officiella årsredogörelsen för landet i dess helhet, avseende år 1950, presenterades i en särskild publikation: *Brott som kommit till polisens kännedom år 1950* av Statistiska centralbyrån (Stockholm 1952). Rapporterna för åren 1951–1958 publicerades i följande nummer av Statistisk Tidskrift (ST):

1951: ST 1952:3
 1952: ST 1954:1
 1953: ST 1955:1
 1954: ST 1955:12
 1955: ST 1957:1
 1956: ST 1958:4
 1957: ST 1959:3
 1958: ST 1959:10

Den årliga publiceringen i serien Sveriges Officiella Statistik (SOS) började år 1959 under titeln ”Brott som kommit till polisens kännedom”. Under perioden 1967 t.o.m. 1973 har titeln ”Kriminalstatistik/aktuellt år Del 1, Polisstatistik” använts. Fr.o.m. 1974 ges motsvarande redovisning dels i Rättsstatistisk årsbok, dels i Statistiska meddelanden (SM).

Utöver den årsvisa publiceringen har även redovisats kvartalsvisa uppgifter. För tiden 1950–t.o.m 4:e kvartalet 1951 skedde detta i Sociala meddelanden, för tiden därefter och t.o.m. 3:e kvartalet 1962 i Statistisk tidskrift. Publiceringen i serien Statistiska meddelanden (SM) började fr.o.m. 4:e kvartalet 1962. Åren 1965–1983 skedde publiceringen i SM månadsvis. Fr.o.m. 1983 sker publiceringen kvartalsvis.

3.2.8 Ytterligare statistik inom området

Utöver uppgifterna som redovisas i föreliggande publikation finns ytterligare uppgifter om brott m.m. publicerade i Statistiska meddelanden (SM), eller i form av maskintabeller hos SCB. Av översikten som följer framgår vilka uppgifter som finns samt var dessa eventuellt finns publicerade.

A Publicering i Statistiska meddelanden (SM)

- *Kriminalstatistik. Brott som kommit till polisens kännedom (kvartal, år).*
Innehåller uppgifter om antalet brott i hela riket samt i storstadsregionerna.
- *Kriminalstatistik, brott m.m. (år)*
Anmällda brott, uppklarade brott och för brott misstänkta personer. Definitiva uppgifter.
- *Brottsligheten i länen, åklagar- och polisdistrikten (år).*
Innehåller regional redovisning av bl.a. antalet anmällda brott relaterade till medelfolkmängden, uppklarade brott, andel av brotten som begåtts av kvinnor, ungdomar och utländska medborgare.

B Brottssdatabas

I SCB:s regionalstatistiska databas (RSDB) finns uppgifter om anmällda brott efter brottsart. I databasen finns årsvisa uppgifter fr.o.m. 1968 samt månadsvisa uppgifter fr.o.m. 1987. Regional nedbrytning är möjlig för län och polisdistrikt.

C Opublicerat tabellmaterial

Ett flertal tabeller som framställs löpande publiceras ej men finns tillgängliga hos SCB.

Månadsvisa uppgifter

Anmällda brott efter brottsart, veckodag då brottet begåtts. För riket, län, polisdistrikt och storstadsregioner.

Årsvisa uppgifter

- Anmällda brott efter brottsart, månad för anmälan.
- Uppklarade brott efter brottsart, uppklaringsprocent, beslut i åtalsfrågan, ändrad brottsrubricering i samband med uppkläring.
- Personer som misstänkts för brott efter brottsart, kön, medborgarskap, folkbokföring, brottsfrekvens m.m.
- Regionala indelningar: län, polisdistrikt, storstadsregioner och åklagardistrikt.

Diagram 3.2.1

Anmällda brott mot brottsbalken i hela riket, 1950–1992

Reported offences against the Penal Code, 1950–1992

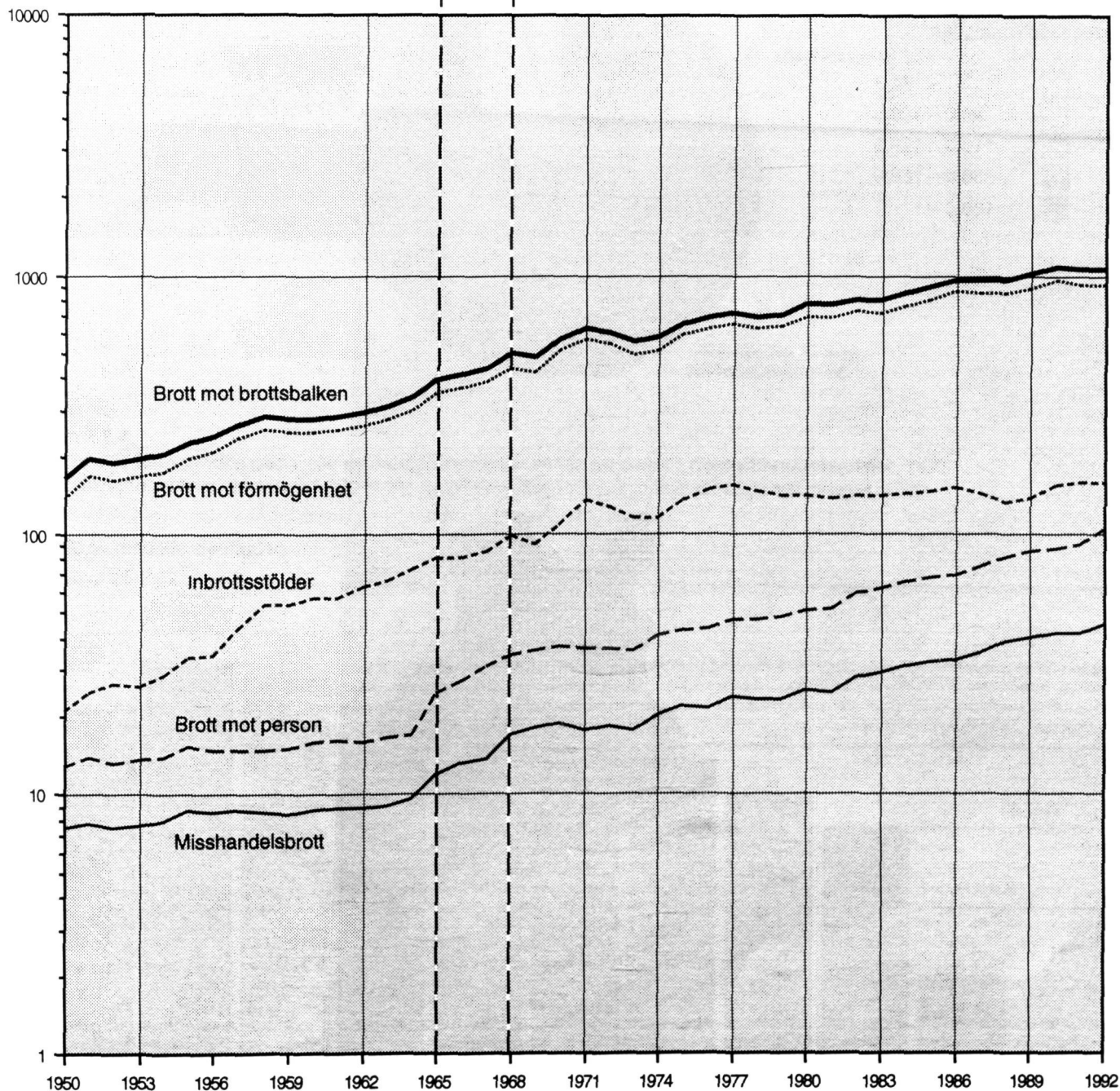
Brott i 1 000-tal
(log skala)Brottsbalkens införande.
Polisväsendets förstatligande.Anslutning av
statistiken till RI

Diagram 3.2.2

Samtliga anmälda brott per 1 000 av medelfolkmängden i länen, 1992

Total reported offences per 1 000 of the mean population in each county, 1992

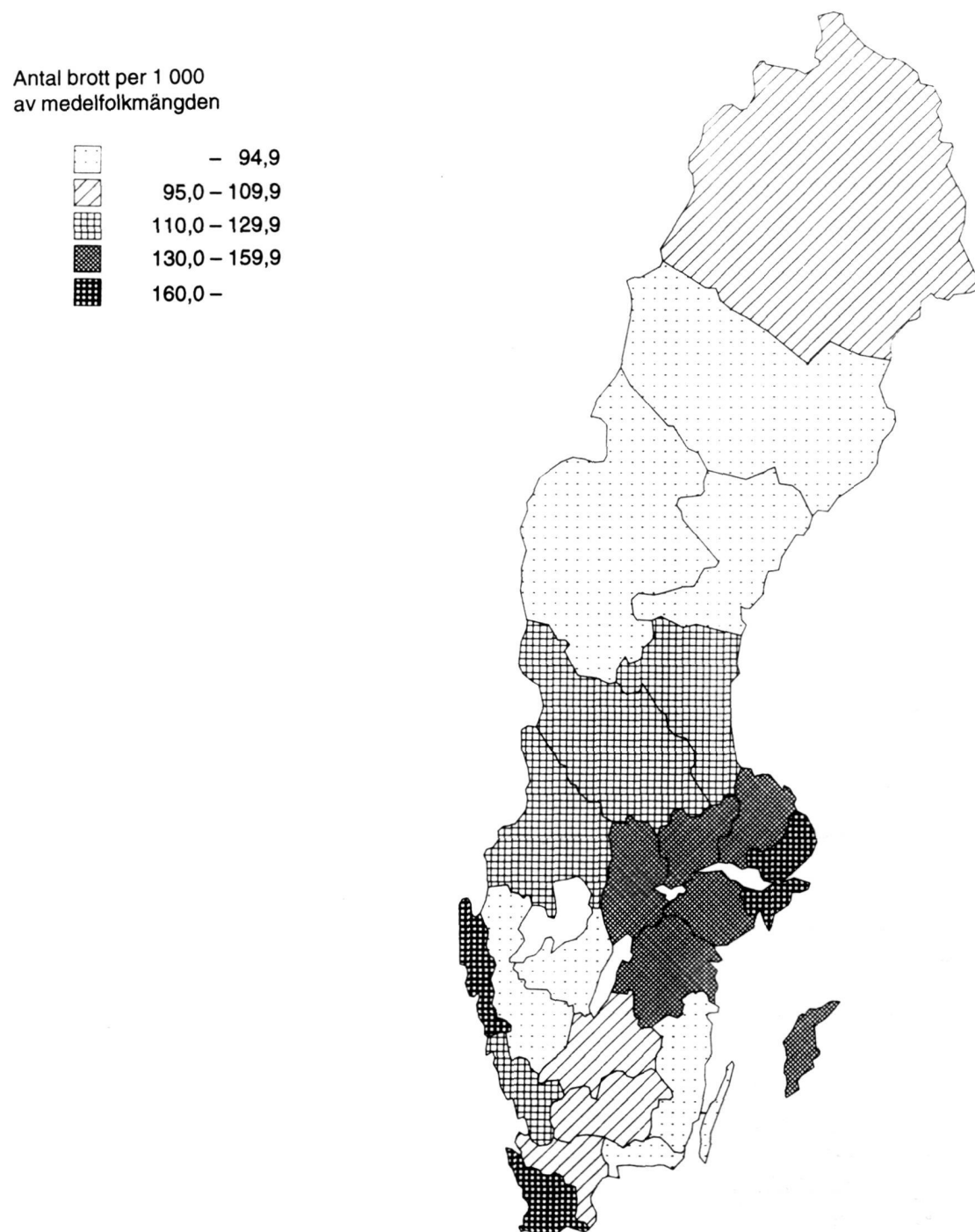

Diagram 3.2.3

Anmälda brott mot brottsbalken efter brottstyp, 1992

Reported offences against the Penal Code, by type of offence, 1992

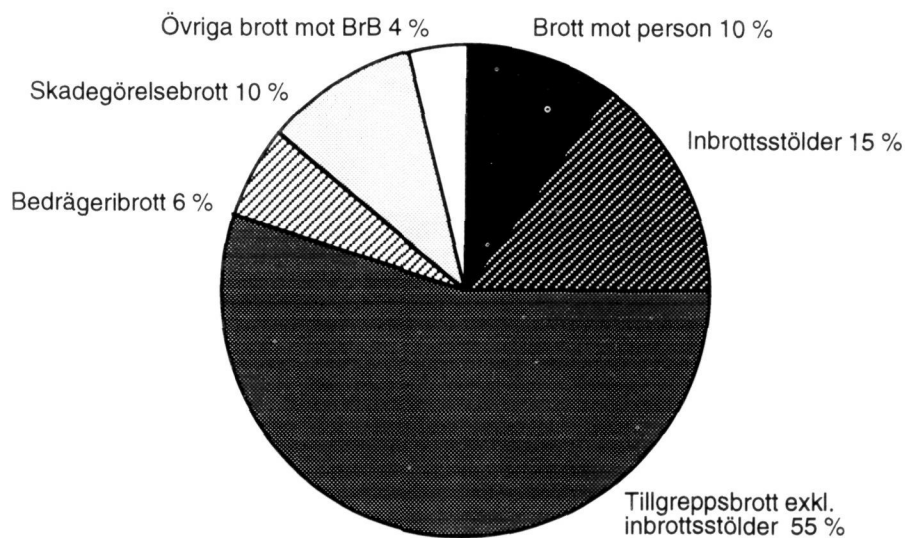

Diagram 3.2.4

Antalet brottsdeltaganden per 1 000 av medelfolkmängden för personer i olika ålderskategorier, 1992

Number of crime participations per 1 000 of the mean population for persons in different age groups, 1992

Per 1 000 av medelfolkmängden

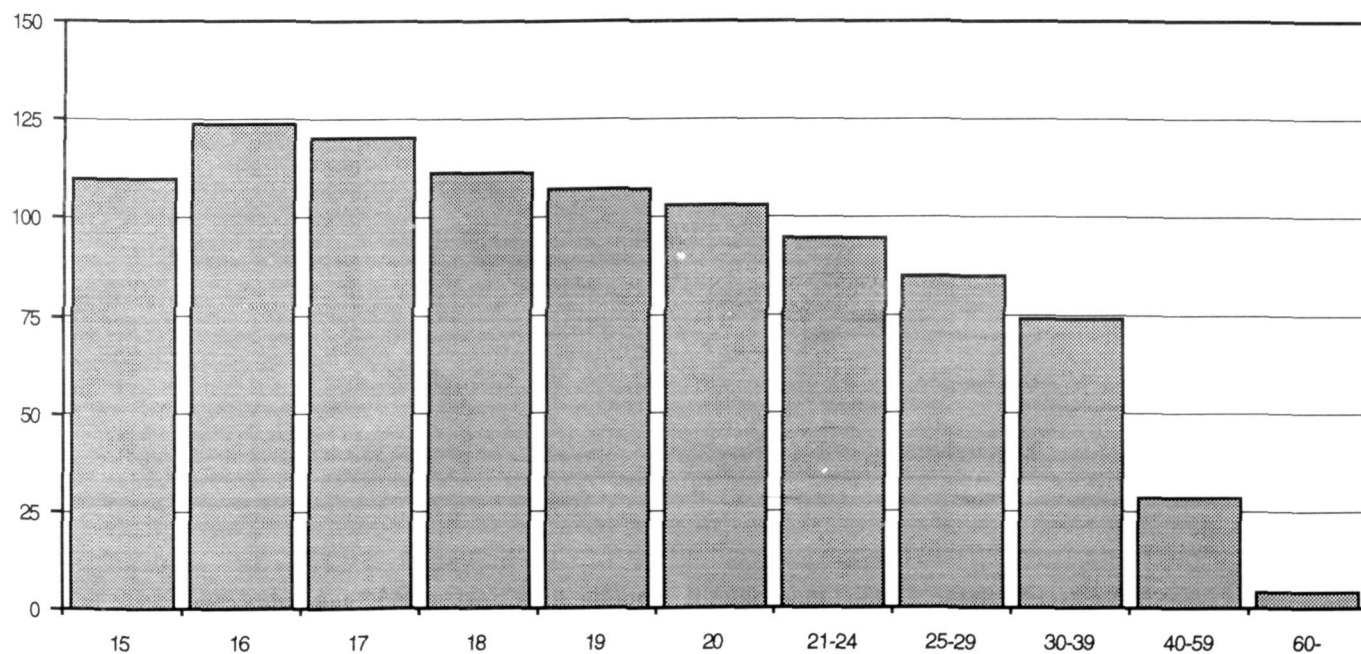
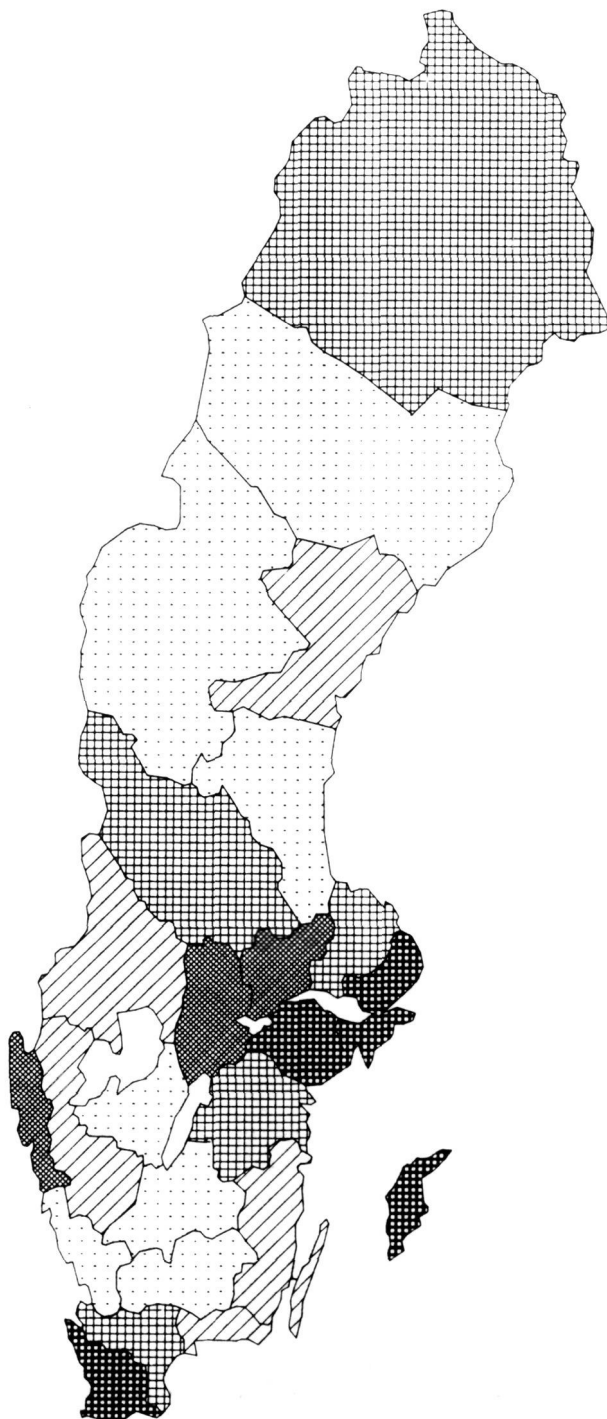
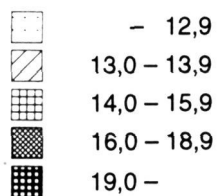

Diagram 3.2.5

Personer som misstänkts för brott per 1 000 av medelfolkmängden i åldern 15– år i länen, 1992

Persons suspected of offences per 1 000 of the mean population (15– years of age) in each county, 1992

Antal misstänkta per 1 000
av medelfolkmängden

Tabell 3.2.1

Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1992. Antal anmälda brott per 100 000 av medelfolkmängden

Overview of national crime trends, 1950–1992. Number of reported offences per 100 000 of the mean population

År	Brott mot brottsbalken (strafflagen) ¹									Brott mot övriga författningar			Samtliga brott
	Totalt	Därav	Fullbordade mord, Dråp	Miss-handel (ej med dödlig utgång)	Våldtäkt, Grov våldtäkt	Rån	In-brottsstöld	Övriga tillgreppsbrott	Bedrägeri m.m.	Skadegörelse	Totalt	Därav Narkotika	Rattfylleri, Grovt rattfylleri
1950	2 306	1	105	5	3	295	1 280	209	72	477	0	49	2 784
1951	2 755	1	109	6	3	342	1 555	310	73	530	0	66	3 285
1952	2 608	1	104	4	3	372	1 471	217	82	553	0	78	3 581
1953	2 689	1	105	5	4	361	1 565	209	88	220	0	91	2 909
1954	2 791	1	107	5	4	393	1 584	236	101	237	0	103	3 028
1955	3 101	1	118	5	4	459	1 791	236	111	255	0	125	3 357
1956	3 214	1	116	5	6	470	1 888	234	133	273	0	160	3 488
1957	3 518	1	116	5	6	580	2 049	254	155	255	0	163	3 774
1958	3 789	1	113	6	6	724	2 150	254	167	273	1	166	4 064
1959	3 730	1	110	6	6	714	2 072	251	179	299	1	181	4 033
1960	3 694	1	116	7	6	753	1 970	269	176	288	2	170	3 982
1961	3 747	1	116	7	7	751	2 028	256	198	362	..	177	4 108
1962	3 885	1	115	7	7	820	2 080	250	205	378	..	168	4 263
1963	4 062	1	118	7	8	870	2 188	270	203	392	..	166	4 453
1964	4 391	1	124	8	9	947	2 382	294	238	407	..	193	4 799
1965 ²	5 090	3	151	8	12	1 042	2 640	431	297	711	10	213	5 801
1966	5 263	3	166	8	14	1 031	2 691	529	287	800	13	218	6 063
1967	5 555	2	173	8	13	1 086	2 840	548	314	867	51	229	6 421
1968 ³	6 241	1	212	8	15	1 232	2 993	801	364	924	101	201	7 167
1969	6 035	1	223	8	16	1 131	2 995	681	376	1 635	552	231	7 671
1970	7 002	1	228	9	19	1 338	3 518	890	421	1 155	196	212	8 157
1971	7 584	1	218	8	21	1 656	3 938	725	458	1 231	223	231	8 814
1972	7 371	1	223	7	25	1 568	3 942	592	456	1 138	235	223	8 509
1973	6 729	1	215	7	26	1 413	3 438	563	483	1 325	258	242	8 055
1974	6 992	2	243	8	28	1 402	3 538	606	561	1 283	232	256	8 275
1975	7 854	1	263	9	29	1 631	4 050	615	668	1 367	258	265	9 221
1976	8 310	2	260	9	33	1 817	4 282	653	668	1 410	217	253	9 720
1977	8 682	2	286	10	41	1 878	4 431	695	755	1 551	252	269	10 233
1978	8 261	1	276	10	42	1 741	4 220	625	741	1 446	250	274	9 706
1979	8 418	2	279	11	37	1 680	4 192	854	734	1 422	273	262	9 840
1980	9 156	2	297	11	41	1 675	4 511	1 217	711	2 014	715	261	11 170
1981	9 141	2	292	10	39	1 639	4 513	1 169	756	2 106	812	253	11 247
1982	9 676	2	339	11	42	1 662	4 838	1 134	820	2 140	824	255	11 817
1983	9 598	1	351	11	42	1 668	4 812	1 059	816	1 917	577	270	11 515
1984	10 145	1	369	12	44	1 701	5 191	1 093	863	1 649	459	263	11 793
1985	10 710	2	383	12	46	1 731	5 636	1 134	886	1 484	431	237	12 195
1986	11 471	2	392	12	45	1 815	6 155	1 173	957	1 616	454	277	13 087
1987	11 317	2	414	13	47	1 695	6 015	1 203	978	1 703	499	273	13 020
1988	11 320	2	445	16	50	1 552	6 051	1 213	1 016	1 555	344	289	12 875
1989	11 820	2	467	17	61	1 615	6 431	1 085	1 095	1 659	396	308	13 479
1990	12 575	1	475	16	70	1 800	6 781	1 247	1 133	1 665	310	298	14 240
1991	12 131	2	470	17	72	1 809	6 626	805	1 088	1 785	357	303	13 915
1992	12 134	2	522	19	72	1 799	6 572	683	1 087	1 654	337	283	13 788

1) Fr.o.m. 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omrubricerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) Fr.o.m. 1965 har statistiken lagts om i samband med att ny

strafflagstiftning (brottsbalken) trätt i kraft. Statistikrutinerna förändrades i samband med polisväsendets förstatligande.

3) Anslutning av statistiken till rättsväsendets informationssystem (RI).

Tabell 3.2.2**Anmällda brott efter brottsart i hela riket, 1950–1992**

Reported offences, by type of offence, 1950–1992

Anmärkning: 5-årsmedeltal avseende åren 1950–1984. Uppgifter för enskilda år under denna period har publicerats i Rättsstatistisk årsbok 1985.

Brottsart	1950-54	1955-59	1960-64	1965-69	1970-74	1975-79	1980-84
Brott mot Brottsbalken (SL)¹	187 297	255 696	299 423	443 302	578 824	684 974	794 451
3 kap. Brott mot liv och hälsa	8 662	9 607	10 004	15 881	19 816	24 171	29 515
därav Fullbordade mord och dråp samt misshandel med dödlig utgång	73	77	77	154	112	135	129
Barnadrap	23	14	10	6	4	3	2
Fosterfördrivning	236	126	98	38	7	.	.
Misshandel (ej med dödlig utgång)	7 558	8 450	8 930	14 578	18 275	22 504	27 437
Vållande till annans död	332	352	331	610	616	565	393
4 kap. Brott mot frihet och frid	1 661	2 137	2 354	10 302	13 556	17 357	23 233
6 kap. Sexualbrott	2 995	3 021	3 865	3 713	3 007	2 704	3 525
därav Våldtäkt, grov våldtäkt	356	393	530	626	638	823	922
Sexuellt tvång, utnyttjande m.m. med barn under 15 år	898	1 002	1 374	749	525	264	317
Övriga fall	342	272	219	187	114	77	129
Exhibitionism	553	546	949	1 118	1 114	1 054	1 491
8 kap. Stöld, rån och andra tillgreppsbrott	131 558	190 403	224 436	310 572	419 724	496 558	539 750
därav Inbrottsstöld	25 124	43 454	62 683	86 844	119 687	144 283	138 926
Tillgrepp av bilar	..	..	22 994	30 026	33 023	39 589	35 193
Tillgrepp av motorcyklar ²	..	..	2 487	2 229	2 542	1 866	2 134
Tillgrepp av mopeder	..	..	11 028	16 041	18 453	14 921	8 431
Tillgrepp av cyklar	..	..	32 802	37 826	73 055	74 513	89 560
Rån	228	414	555	1 110	1 937	2 989	3 468
9 kap. Bedrägeri och annan oredlighet	16 809	18 102	20 285	47 070	54 743	56 795	94 420
därav Håleri	..	..	2 438	4 568	7 742	8 422	11 220
10 kap. Förskingring och annan trolöshet	5 822	5 901	5 919	6 656	6 617	5 438	7 572
11 kap. Brott mot borgenär m.m.	355	489	411	423	532	476	2 092
12 kap. Skadegörelsebrott	5 928	10 971	15 432	25 771	38 620	58 835	66 032
13 kap. Allmänfarliga brott	2 530	3 833	4 680	5 360	5 179	6 474	7 014
därav mordbrand	228	280	284	401	796	1 199	1 164
14 kap. Förfalskningsbrott	1 380	1 596	1 688	3 249	2 232	1 858	3 557
15 kap. Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	758	1 029	1 552	1 752	1 728	1 276	2 270
16 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	510	519	394	791	604	1 079	1 729
17 kap. Brott mot allmän verksamhet	3 492	3 792	4 065	5 978	6 585	6 304	8 128
därav Våld eller hot mot tjänsteman o.d.	713	740	872	2 764	3 438	3 378	4 184
Våldsam motstånd	1 764	1 927	1 981	2 481	2 289	1 860	2 434
20 kap. Tjänstefel m.m.	944	1 069	1 108	853	902	327	491
Övriga BrB-brott	3 893	3 227	3 230	4 931	4 980	5 323	5 122
Övriga brott							
Rattfylleri, grovt rattfylleri (4, 4A §§ Trafikbrottslagen, TBL)	5 520	11 713	13 225	17 178	18 885	21 802	21 676
Övriga brott mot TBL, utom 2 §	..	..	..	22 141	28 848	50 518	48 726
Brott mot checklagen	..	..	..	556	381	30	40
Brott mot valutaförordningen/lagen	..	..	..	..	90	292	396
Brott mot skattestrafflagen och skattebrottslagen	2 910	3 628	4 868	6 758	5 762	3 462	6 820
Brott mot uppbördslagen	..	..	4 161	6 292	11 726	7 535	5 163
Brott mot författningar angående tillverkning av resp. handel med drycker	4 130	2 561	3 683	3 527	2 622	4 086	10 993
Brott mot narkotikastrafflagen/förordningen	..	..	..	11 547	18 571	20 602	56 371
Brott mot varusmuggningslagen	..	..	725	6 228	6 128	2 698	3 802
Brott mot vapenförordningen/-lagen	..	..	..	..	1 270	1 703	1 757
Brott mot jaktlagstiftningen	1 246	1 189	1 049	768	947	1 225	1 286
Brott mot fiskelagstiftningen	679	818	899	821	869	866	1 045
Övriga författningar	..	..	..	2 825	3 674	3 882	5 506
Summa brott	215 941	275 653	327 083	521 116	678 330	803 675	958 032

1) Fr.o.m. 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omrubricerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) Åren 1950–1955 innefattar de redovisade uppgifterna endast bilar

och motorcyklar. År 1956 innefattar de redovisade uppgifterna även mopeder. Uppgifter om stulna mopeder redovisades ej före 1956.

3) Endast smitning (5 §) ingår åren 1965–1967.

4) Medeltal för åren 1961–1964.

Brottsart	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Brott mot Brottbalken (SL)¹	894 396	960 080	949 367	955 043	1 003 910	1 076 289	1 045 306	1 051 770
3 kap. Brott mot liv och hälsa	34 304	34 981	37 029	40 210	42 203	43 152	42 819	47 629
därav Fullbordade mord och dråp samt misshandel med dödlig utgång	126	147	134	146	150	121	141	174
Barnadrap	1	-	4	2	1	-	8	4
Fosterfördrivning	-	-	-	-	-	-	-	-
Misshandel (ej med dödlig utgång)	31 996	32 805	34 757	37 511	39 641	40 690	40 454	45 232
Vållande till annans död	344	334	324	375	325	350	292	255
4 kap. Brott mot frihet och frid	27 180	28 299	30 714	33 505	35 730	36 305	39 761	45 487
6 kap. Sexualbrott	4 098	4 132	4 602	5 269	5 568	5 246	5 500	7 046
därav Våldtäkt, grov våldtäkt	1 035	1 046	1 114	1 332	1 462	1 410	1 462	1 688
Sexuellt tvång, utnyttjande m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-
med barn under 15 år	594	523	574	759	971	908	949	1 314
Övriga fall	340	274	305	349	253	296	251	356
Exhibitionism	1 287	1 499	1 553	1 584	1 397	1 194	1 366	1 718
8 kap. Stöld, rån och andra tillgreppsbrott	619 040	670 863	651 429	645 607	688 606	740 376	733 023	731 785
därav Inbrottsstöld	144 571	151 881	142 331	130 923	137 195	154 030	155 865	155 902
Tillgrepp av bilar	44 967	55 429	58 489	60 437	69 033	75 512	70 527	65 014
Tillgrepp av motorcyklar	2 829	3 286	3 024	3 231	3 386	3 392	3 307	3 182
Tillgrepp av mopeder	5 382	5 568	4 850	5 041	5 796	6 354	6 699	6 499
Tillgrepp av cyklar	89 886	91 856	80 264	84 414	94 614	106 672	115 935	124 694
Rån	3 851	3 806	3 939	4 177	5 211	5 967	6 173	6 219
9 kap. Bedrägeri och annan oredlighet ¹	94 738	98 142	101 005	102 329	92 182	106 699	81 258	72 083
därav Håleri	9 808	10 505	10 667	9 933	9 706	9 263	10 226	11 452
10 kap. Förskingring och annan trolöshet	10 286	10 259	10 090	10 261	10 703	11 167	10 458	9 563
11 kap. Brott mot borgenär m.m.	2 490	2 804	2 422	2 312	2 607	2 444	3 111	4 093
12 kap. Skadegörelsebrott	74 008	80 104	82 221	85 731	92 961	96 963	93 770	94 231
13 kap. Allmänfarliga brott	6 860	7 178	7 114	7 581	9 263	8 910	8 658	9 289
därav mordbrand	1 452	1 401	1 432	1 475	2 004	2 011	1 837	2 126
14 kap. Förfalskningsbrott	3 445	3 809	4 373	4 833	5 707	5 662	6 597	8 130
15 kap. Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	2 180	2 714	2 721	2 773	2 757	3 057	3 581	3 454
16 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväck. beteende)	2 099	2 128	2 359	2 187	2 507	2 527	2 821	3 149
17 kap. Brott mot allmän verksamhet	8 387	8 804	9 066	9 534	9 823	10 221	10 126	11 337
därav Våld eller hot mot tjänsteman o.d.	4 411	4 860	5 031	5 265	5 610	5 932	5 753	6 408
Våldsamt motstånd	2 552	2 598	2 629	2 741	2 582	2 618	2 621	2 887
20 kap. Tjänstefel m.m.	629	691	808	863	1 132	1 326	1 525	1 729
Övriga BrB-brott	4 652	5 172	3 414	2 048	2 161	2 234	2 298	2 765
Övriga brott								
Rattfylleri, grovt rattfylleri	-	-	-	-	-	-	-	-
(4, 4A §§ Trafikbrottslagen, TBL)	19 769	23 152	22 923	24 351	26 167	25 508	26 100	24 563
Övriga brott mot TBL, utom 2 §	41 245	43 426	45 390	41 463	44 490	48 105	52 773	53 304
Brott mot checklagen	18	13	15	11	38	21	25	13
Brott mot valutaförordningen/lagen ²	96	98	109	159	39	8	-	-
Brott mot skattestrafflagen och skattebrottslagen	5 568	6 503	6 197	6 370	7 014	6 331	6 342	4 267
Brott mot uppbördslagen	4 557	7 068	8 122	7 687	7 572	8 894	9 745	4 854
Brott mot författningar angående tillverkning av resp. handel med drycker	4 311	5 448	5 431	5 662	5 515	8 665	6 092	4 101
Brott mot narkotikastrafflagen/förordningen	35 971	38 028	41 869	29 003	33 607	26 517	30 765	29 229
Brott mot varusmuggningslagen	2 704	2 700	3 149	4 049	3 297	3 490	3 570	4 051
Brott mot vapenförordningen/-lagen	1 756	1 919	1 834	2 139	2 265	2 685	3 583	4 777
Brott mot jaktlagstiftningen	1 145	991	1 114	979	958	905	809	757
Brott mot fiskelagstiftningen	786	860	789	840	758	797	710	678
Övriga författningar	6 027	5 071	6 108	8 455	9 170	10 605	13 281	12 790
Summa brott	1 018 349	1 095 357	1 092 417	1 086 211	1 144 800	1 218 820	1 199 101	1 195 154

1) Fr.o.m. 1987 redovisas alla former av s.k. automatmissbruk som bedrägeri. Tidigare redovisades vissa sådana brott som stöld.

2) T.o.m. 1982 enbart valutaförordningen

Tabell 3.2.3A**Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1992. Anmällda brott**

Overview of national crime trends, 1950–1992. Number of reported offences

År	Brott mot brottsbalken (strafflagen) ¹								
	Totalt	Därav Full- bordade Mord, Dråp, Missh. m. dödlig utgång	Miss- handel (ej med dödlig utgång)	Våld- täkt, Grov våld- täkt	Rån	In- brotts- stöld	Övriga till- grepps- brott	Bedrä- geri m.m.	Skade- görelse
1950	161 778	66	7 382	350	190	20 714	89 756	13 351	5 063
1951	194 753	74	7 718	449	214	24 159	109 951	20 044	5 165
1952	185 787	69	7 378	310	198	26 511	104 821	13 737	5 826
1953	192 851	70	7 557	330	261	25 889	112 215	13 415	6 330
1954	201 317	85	7 753	339	277	28 348	114 284	15 437	7 257
1955	225 231	59	8 605	375	316	33 319	130 088	15 349	8 039
1956	235 153	90	8 496	333	404	34 357	138 088	15 254	9 702
1957	259 176	89	8 542	356	452	42 717	150 891	16 668	11 425
1958	280 917	69	8 384	427	442	53 645	159 298	16 908	12 355
1959	278 004	76	8 224	474	455	53 230	154 313	16 255	13 333
1960	276 314	73	8 684	512	469	56 302	147 373	17 753	13 166
1961	281 752	67	8 742	516	491	56 460	152 475	16 915	14 876
1962	293 763	64	8 718	516	556	62 002	157 244	16 173	15 465
1963	308 850	101	8 988	516	607	66 120	166 408	17 788	15 419
1964	336 435	78	9 516	590	653	72 530	182 491	19 757	18 233
1965 ²	393 660	201	11 689	587	963	80 584	204 144	29 947	22 995
1966	410 904	196	12 997	660	1 066	80 520	210 112	36 730	22 393
1967	437 042	159	13 610	652	1 034	85 469	223 442	38 428	24 721
1968 ³	493 926	100	16 789	603	1 192	97 493	236 784	56 354	28 815
1969	480 979	116	17 803	630	1 297	90 154	238 608	47 283	29 933
1970	563 138	100	18 349	692	1 511	107 578	282 945	63 456	33 882
1971	614 150	117	17 616	617	1 701	134 117	318 915	50 657	37 102
1972	598 681	114	18 083	598	2 027	127 329	320 211	39 054	37 007
1973	547 542	107	17 459	597	2 150	114 984	279 715	36 419	39 338
1974	570 610	125	19 867	684	2 296	114 427	288 712	38 487	45 771
1975	643 045	122	21 509	769	2 336	133 607	331 789	41 701	54 760
1976	683 279	128	21 378	773	2 697	149 399	352 068	43 427	54 901
1977	716 367	131	23 596	800	3 374	154 937	365 646	48 491	62 330
1978	683 646	124	22 868	851	3 461	144 113	349 254	43 513	61 305
1979	698 171	170	23 171	922	3 075	139 358	347 675	61 835	60 877
1980	760 911	135	24 668	885	3 427	139 215	374 915	90 280	59 057
1981	760 614	146	24 314	865	3 228	136 376	375 522	85 682	62 873
1982	805 569	125	28 200	941	3 530	138 343	402 753	80 892	68 278
1983	799 457	121	29 220	923	3 473	138 913	400 841	75 655	67 955
1984	845 706	116	30 785	995	3 681	141 781	432 752	78 755	71 999
1985	894 396	126	31 996	1 035	3 851	144 571	470 618	84 157	74 008
1986	960 080	147	32 805	1 046	3 806	151 881	515 176	86 886	80 104
1987	949 367	134	34 757	1 114	3 939	142 331	505 159	89 415	82 221
1988	955 043	146	37 511	1 332	4 177	130 923	510 507	91 344	85 731
1989	1 003 910	150	39 641	1 462	5 211	137 195	546 200	81 594	92 961
1990	1 076 289	121	40 690	1 410	5 967	154 030	580 379	96 161	96 963
1991	1 045 306	141	40 454	1 462	6 173	155 865	570 985	69 339	93 770
1992	1 051 770	174	45 232	1 688	6 219	155 902	569 664	59 246	94 231

Brott mot Totalt	övriga författningar		Samt- liga brott	År
	Därav	Ratt- fylleri, Grovt ratt- fylleri		
	Narko- tika			
33 483	5	3 460	195 261	1950
37 499	9	4 658	232 252	1951
39 382	24	5 530	225 169	1952
15 781	17	6 508	208 632	1953
17 074	27	7 442	218 391	1954
18 555	35	9 071	243 786	1955
19 953	17	11 694	255 106	1956
18 769	33	12 026	277 945	1957
20 218	52	12 286	301 135	1958
22 287	101	13 490	300 291	1959
21 560	146	12 702	297 874	1960
27 200	..	13 329	308 952	1961
28 553	..	12 678	322 316	1962
29 776	..	12 592	338 626	1963
31 214	..	14 822	367 649	1964
54 959	737	16 494	448 619	1965
62 493	1 051	17 031	473 397	1966
68 195	4 043	18 001	505 237	1967
73 137	7 959	15 923	567 063	1968
130 286	43 946	18 442	611 265	1969
92 904	15 803	17 036	656 042	1970
99 672	18 075	18 672	713 822	1971
92 448	19 047	18 108	691 129	1972
107 841	21 005	19 680	655 383	1973
104 666	18 926	20 931	675 276	1974
112 360	21 110	21 685	755 405	1975
115 949	17 879	20 766	799 228	1976
127 993	20 753	22 187	844 360	1977
119 629	20 655	22 671	803 275	1978
117 937	22 615	21 701	816 108	1979
167 366	59 447	21 681	928 277	1980
175 211	67 587	21 065	935 825	1981
178 189	68 566	21 217	983 758	1982
159 670	48 019	22 493	959 127	1983
137 469	38 238	21 925	983 175	1984
123 953	35 971	19 769	1 018 349	1985
135 277	38 028	23 152	1 095 357	1986
143 050	41 869	22 923	1 092 417	1987
131 168	29 003	24 351	1 086 211	1988
140 890	33 607	26 167	1 144 800	1989
142 531	26 517	25 508	1 218 820	1990
153 795	30 765	26 100	1 199 101	1991
143 384	29 229	24 563	1 195 154	1992

1) Fr.o.m. 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omrubricerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) Fr.o.m. 1965 har statistiken lagts om i samband med att ny strafflagstiftning (brottsbalken) trätt i kraft. Statistikrutinerna förändrades i samband med polisväsendets förstatligande.

3) Anslutning av statistiken till rättsväsendets informationssystem (RI).

Tabell 3.2.3B**Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1992. Uppklarade brott**

Overview of national crime trends, 1950–1992. Number of cleared offences

År	Brott mot brottsbalken (strafflagen) ¹								
	Totalt	Därav	Full- bordade	Miss- handel (ej med dödlig utgång)	Våld- täkt, Grov våld- täkt	Rån	In- brotts- stöld	Övriga till- grepps- brott	Bedrä- geri m.m.
1950	81 732	55	6 682	259	92	6 304	31 430	12 527	2 336
1951	79 258	68	6 444	268	100	6 131	27 320	13 858	2 242
1952	78 544	65	6 703	240	113	8 275	26 605	10 285	2 866
1953	80 417	66	6 749	252	148	8 512	27 629	10 909	2 933
1954	83 891	76	6 801	254	129	8 850	27 191	13 416	3 447
1955	88 806	62	7 561	290	206	10 364	30 064	11 992	3 590
1956	92 721	76	6 954	255	205	11 236	32 905	13 307	3 984
1957	92 848	89	7 125	250	217	11 821	34 379	11 302	4 392
1958	103 517	69	6 637	293	222	15 507	36 979	15 438	4 550
1959	101 252	67	6 648	380	233	14 518	36 652	12 749	4 503
1960	105 714	67	6 946	350	249	16 005	35 943	14 858	4 724
1961	104 717	77	6 749	415	290	16 125	38 084	12 117	4 817
1962	111 259	65	6 806	391	349	16 763	39 255	14 503	5 039
1963	110 170	90	6 632	437	316	18 446	40 002	12 460	4 891
1964	115 357	74	7 019	438	390	18 230	42 598	15 628	5 188
1965 ²	115 011	135	6 950	384	405	17 339	37 928	18 813	6 078
1966	161 235	160	9 666	466	522	22 114	54 146	30 483	6 740
1967	181 058	149	10 766	460	450	22 763	60 512	34 938	7 921
1968 ³	170 174	66	9 065	307	410	25 637	56 263	36 397	6 780
1969	163 994	73	11 285	321	453	21 388	54 010	32 357	7 691
1970	182 573	68	11 694	389	569	22 885	60 418	40 518	8 551
1971	165 171	80	11 009	313	542	22 936	51 485	37 198	7 900
1972	151 281	81	10 181	301	591	20 053	51 583	28 853	7 836
1973	172 469	88	11 281	306	793	23 782	60 992	28 213	9 307
1974	166 228	94	10 635	335	688	22 627	58 037	29 016	9 559
1975	180 803	97	13 257	422	799	23 459	63 694	30 705	12 174
1976	180 249	104	13 199	383	851	22 577	60 367	33 783	12 529
1977	168 493	107	12 818	359	1 007	19 791	58 546	31 598	12 100
1978	176 567	88	13 690	403	967	20 459	61 033	30 956	14 051
1979	174 359	100	13 708	450	777	18 877	58 984	32 522	13 433
1980	213 252	106	15 632	458	996	19 286	69 662	50 925	14 085
1981	218 186	107	14 675	392	950	20 531	69 480	55 344	13 574
1982	240 972	89	15 641	498	964	20 871	76 555	61 724	15 048
1983	240 236	89	16 431	440	997	19 689	78 130	61 368	14 623
1984	247 307	94	16 292	465	1 052	16 929	81 432	67 001	14 252
1985	244 721	88	17 011	415	963	16 220	87 700	57 586	14 920
1986	250 540	113	16 944	443	882	16 054	86 559	63 097	14 598
1987	251 815	92	18 436	423	913	14 625	84 102	65 186	14 911
1988	240 711	110	17 920	488	897	13 200	81 352	61 224	14 523
1989	245 597	114	18 516	556	938	12 530	83 433	63 406	14 484
1990	244 394	87	20 179	554	1 141	13 098	83 918	56 174	16 556
1991	265 983	92	22 056	620	1 207	13 289	88 419	66 107	15 777
1992	246 184	122	22 850	687	1 304	12 459	88 347	41 900	16 337

Brott mot övriga författningar			Samt- liga brott	År
Totalt	Därav Narko- tika	Ratt- fylleri, Grovt ratt- fylleri		
30 698	7	3 172	112 430	1950
33 314	12	4 024	112 572	1951
36 258	11	5 036	114 802	1952
14 087	13	5 570	94 504	1953
15 165	16	6 553	99 056	1954
16 613	21	7 992	105 419	1955
18 654	8	11 396	111 375	1956
18 623	20	10 967	111 471	1957
19 760	22	11 072	123 277	1958
22 145	53	12 236	123 397	1959
21 627	97	10 574	127 341	1960
23 801	..	11 655	128 518	1961
27 711	..	13 475	138 970	1962
26 746	..	11 376	136 916	1963
27 039	..	13 044	142 396	1964
25 304	330	11 012	140 315	1965
38 854	766	16 785	200 089	1966
48 047	2 908	18 058	229 105	1967
61 551	5 187	12 701	231 725	1968
113 874	33 982	16 010	277 868	1969
84 595	13 045	15 913	267 168	1970
83 086	13 734	15 710	248 257	1971
78 859	13 218	16 153	230 140	1972
92 628	17 248	17 975	265 097	1973
88 579	13 198	17 178	254 807	1974
96 376	17 087	19 598	277 179	1975
103 966	16 686	18 578	284 215	1976
100 881	14 834	16 887	269 374	1977
102 756	18 555	19 226	279 323	1978
94 394	17 434	17 851	268 753	1979
141 428	53 406	19 361	354 680	1980
143 792	54 811	18 543	361 978	1981
159 619	64 311	19 068	400 591	1982
143 207	46 561	18 941	383 443	1983
125 554	38 181	17 481	372 861	1984
114 313	34 553	16 974	359 034	1985
113 297	32 653	18 413	363 837	1986
123 315	37 855	18 608	375 130	1987
106 451	26 029	18 482	347 162	1988
115 749	30 066	20 381	361 346	1989
115 642	24 008	20 540	360 036	1990
129 566	26 200	21 457	395 549	1991
122 615	25 346	19 637	368 799	1992

1) Fr.o.m. 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omrubricerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) Fr.o.m. 1965 har statistiken lagts om i samband med att ny strafflagstiftning (brottsbalken) trätt i kraft. Statistikrutinerna förändrades i samband med polisväsendets förstatligande.

3) Anslutning av statistiken till rättsväsendets informationssystem (RI).

Tabell 3.2.3C**Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1992. Uppklaringsprocent¹**

Overview of national crime trends, 1950–1992. Percentage of reported offences that are cleared.

År	Brott mot brottsbalken (strafflagen) ²								
	Totalt	Därav Full- bordade Mord, Dråp, Missh. m. dödlig utgång	Miss- handel (ej med dödlig utgång)	Våld- täkt, Grov våld- täkt	Rån	In- brotts- stöld	Övriga till- grepps- brott	Bedrä- geri m.m.	Skade- görelse
1950	51	83	91	74	48	30	35	94	46
1951	41	92	83	60	47	25	25	69	43
1952	42	94	91	77	57	31	25	75	49
1953	42	94	89	76	57	33	25	81	46
1954	42	89	88	75	47	31	24	87	47
1955	39	105	88	77	65	31	23	78	45
1956	39	84	82	77	51	33	24	87	41
1957	36	100	83	70	48	28	23	68	38
1958	37	100	79	69	50	29	23	91	37
1959	36	88	81	80	51	27	24	78	34
1960	38	92	80	68	53	28	24	84	36
1961	37	115	77	80	59	29	25	72	32
1962	38	102	78	76	63	27	25	90	33
1963	36	89	74	85	52	28	24	70	32
1964	34	95	74	74	60	25	23	79	28
1965 ³	29	67	59	65	42	22	19	63	26
1966	39	82	74	71	49	27	26	83	30
1967	41	94	79	71	44	27	27	91	32
1968 ⁴	34	66	54	51	34	26	24	65	24
1969	34	63	63	51	35	24	23	68	26
1970	32	68	64	56	38	21	21	64	25
1971	27	68	62	51	32	17	16	73	21
1972	25	71	56	50	29	16	16	74	21
1973	31	82	65	51	37	21	22	77	24
1974	29	75	54	49	30	20	20	75	21
1975	28	80	62	55	34	18	19	74	22
1976	26	81	62	50	32	15	17	78	23
1977	24	82	54	45	30	13	16	65	19
1978	26	71	60	47	28	14	17	71	23
1979	25	59	59	49	25	14	17	53	22
1980	28	79	63	52	29	14	19	56	24
1981	29	73	60	45	29	15	19	65	22
1982	30	71	55	53	27	15	19	76	22
1983	30	74	56	48	29	14	19	81	22
1984	29	81	53	47	29	12	19	85	20
1985	27	70	53	40	25	11	19	68	20
1986	26	77	52	42	23	11	17	73	18
1987	27	69	53	38	23	10	17	73	18
1988	25	75	48	37	21	10	16	67	17
1989	24	76	47	38	18	9	15	78	16
1990	23	72	50	39	19	9	14	58	17
1991	25	65	55	42	20	9	15	95	17
1992	23	70	51	41	21	8	16	71	17

Brott mot övriga författningar			Samt- liga brott	År
Totalt	Därav Narko- tika	Ratt- fylleri, Grovt ratt- fylleri		
92	140	92	58	1950
89	133	86	48	1951
92	46	91	51	1952
89	76	86	45	1953
89	59	88	45	1954
90	60	88	43	1955
93	47	97	44	1956
99	61	91	40	1957
98	42	90	41	1958
99	52	91	41	1959
100	66	83	43	1960
88	.	87	42	1961
97	.	106	43	1962
90	.	90	40	1963
87	.	88	39	1964
46	45	67	31	1965
62	73	99	42	1966
70	72	100	45	1967
84	65	80	41	1968
87	77	87	45	1969
91	83	93	41	1970
83	76	84	35	1971
85	69	89	33	1972
86	82	91	40	1973
85	70	82	38	1974
86	81	90	37	1975
90	93	89	36	1976
79	71	76	32	1977
86	90	85	35	1978
80	77	82	33	1979
85	90	89	38	1980
82	81	88	39	1981
90	94	90	41	1982
90	97	84	40	1983
91	100	80	38	1984
92	96	86	35	1985
84	86	80	33	1986
86	90	81	34	1987
81	90	76	32	1988
82	89	78	32	1989
81	91	81	30	1990
84	85	82	33	1991
86	87	80	31	1992

1) Uppklaringsprocenten är beräknad som en relation mellan antalet uppklarade brott ett visst år, oberoende av när de anmälts, och antalet anmälda brott samma år. Denna relation kan för enskilda brottstyper under vissa år överstiga 100.

2) Fr.o.m. 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omrubricerats enligt brottsbalkens terminologi.

3) Fr.o.m. 1965 har statistiken lagts om i samband med att ny strafflagstiftning (brottsbalken) trätt i kraft. Statistikrutinerna förändrades i samband med polisväsendets förstatligande.

4) Anslutning av statistiken till rättsväsendets informationssystem (RI).

Tabell 3.2.4**Anmälda brott, upklarade brott och upklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1992 samt jämförelse med föregående år**

Reported offences, cleared offences and percentage of reported offences that are cleared, by type of offence, 1992 comparisons (in percent) with 1991

Anm. De procentuella förändringarna har erhållits vid jämförelse med dels antalet brott 1991, dels medelvärdet av antalet brott 1989-1991. Jämförelse har endast gjorts i den mån redovisningen av brottsarter varit oförändrad de aktuella åren

Brottsart (siffror inom parantes avser kapitel- och paragrafnummer)	Anmälda brott 1992	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1992			Antal brott upklarade 1992 (anmälda 1992 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1992	
		1991	1989-91	Absoluta tal	Procent därav anmälda			
					1992	1991		Tidigare
Samtliga brott	1 195 154	-	1	368 799	70	25	5	31
A. Brott mot brottsbalken (ej 16 kap 16 par och 21 kap)	1 051 770	1	1	246 184	68	27	6	23
Brott mot person (3-7 kap)	102 899	14	17	49 421	68	28	4	48
3 kap. Brott mot liv och hälsa	47 629	11	11	24 135	64	31	4	51
Mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång (1-3, 5-6)	725	17	18	427	84	16	-	59
Fullbordat mord eller dråp samt miss- handel med dödlig utgång	174	23	26	122	86	14	-	70
Med användning av skjutvapen	36	13	38	21	86	14	-	58
I förening med självmord	5	-29	-23	2	100	-	-	40
Ej i förening med självmord	31	24	54	19	84	16	-	61
Ej med användning av skjutvapen	138	27	23	101	86	14	-	73
I förening med självmord	9	50	10	5	100	-	-	56
Ej i förening med självmord	129	25	23	96	85	15	-	74
Försök till mord eller dråp	551	16	16	305	83	16	1	55
Med användning av skjutvapen	117	29	23	62	79	19	2	53
I förening med självmord	8	33	7	4	100	-	-	50
Ej i förening med självmord	109	28	24	58	78	21	2	53
Ej med användning av skjutvapen	434	12	14	243	84	16	-	56
I förening med självmord	16	100	39	6	83	17	-	38
Ej i förening med självmord	418	11	13	237	84	16	-	57
Barnadråp (3)	4	-50	14	1	100	-	-	25
Misshandel (5-6) (ej med dödlig utgång)	45 232	12	12	22 850	64	31	4	51
Misshandel mot barn 0-6 år	603	17	37	308	74	23	3	51
Grov misshandel (6)	58	16	20	35	63	29	9	60
Obekant med offret	6	-25	-3	2	50	50	-	33
Utomhus	6	50	33	2	50	50	-	33
Inomhus	-	-100	-100	-	-	-	-	-
Bekant med offret	52	24	21	33	64	27	9	63
Utomhus	8	-11	-32	9	56	22	22	113
Inomhus	44	33	40	24	67	29	4	55
Annan misshandel (5)	545	17	39	273	76	22	2	50
Obekant med offret	102	-6	-6	60	72	23	5	59
Utomhus	59	-26	-30	36	58	33	8	61
Inomhus	43	54	71	24	92	8	-	56
Bekant med offret	443	23	56	213	77	22	1	48
Utomhus	109	24	57	47	72	26	2	43
Inomhus	334	23	55	166	78	21	1	50

Tabell 3.2.4 (forts)

**Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1992
samt jämförelse med föregående år**

Brottsart (siffror inom parantes avser kapitel- och paragrafnummer)	Anmälda brott 1992	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1992				Antal brott uppklarade 1992 (anmälda 1992 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1992
		1991	1989-91	Absoluta tal	Procent			
					därav anmälda			
					1992	1991	Tidigare	
Misshandel mot barn 7-14 år	2 288	17	35	1 357	73	25	2	59
Grov misshandel (6)	138	-10	13	104	73	26	1	75
Obekant med offret	45	10	15	17	82	18	-	38
Utomhus	37	-3	12	15	80	20	-	41
Inomhus	8	167	23	2	100	-	-	25
Bekant med offret	93	-17	11	87	71	28	1	94
Utomhus	44	-4	34	42	64	33	2	95
Inomhus	49	-26	-4	45	78	22	-	92
Annan misshandel (5)	2 150	20	36	1 253	73	25	2	58
Obekant med offret	762	20	31	347	73	23	4	46
Utomhus	621	19	32	263	75	22	3	42
Inomhus	141	25	24	84	67	26	7	60
Bekant med offret	1 388	19	40	906	73	25	2	65
Utomhus	573	15	29	385	75	23	2	67
Inomhus	815	23	48	521	71	27	2	64
Misshandel mot kvinna	15 827	11	11	8 893	68	28	4	56
Grov misshandel (6)	1 168	14	14	729	75	24	2	62
Obekant med offret	226	15	25	106	74	25	2	47
Utomhus	131	34	33	46	80	20	-	35
Inomhus	95	-4	14	60	68	28	3	63
Bekant med offret	942	13	11	623	75	23	1	66
Utomhus	166	11	9	116	76	22	2	70
Inomhus	776	14	12	507	75	24	1	65
Annan misshandel (5)	14 659	11	10	8 164	67	29	4	56
Obekant med offret	3 142	7	9	1 404	58	36	7	45
Utomhus	1 790	4	5	702	58	36	6	39
Inomhus	1 352	10	14	702	58	35	7	52
Bekant med offret	11 517	12	11	6 760	69	27	3	59
Utomhus	1 858	12	14	1 104	66	30	4	59
Inomhus	9 659	12	10	5 656	70	27	3	59
Misshandel mot man	26 514	12	11	12 292	60	35	5	46
Grov misshandel (6)	2 331	15	20	1 137	73	25	2	49
Obekant med offret	1 448	15	24	613	73	25	1	42
Utomhus	1 011	16	24	418	72	27	1	41
Inomhus	437	13	25	195	75	23	2	45
Bekant med offret	883	14	13	524	73	24	3	59
Utomhus	358	24	24	206	71	25	3	58
Inomhus	525	8	6	318	74	23	3	61
Annan misshandel (5)	24 183	12	11	11 155	59	36	6	46
Obekant med offret	16 306	11	11	6 759	56	38	6	41
Utomhus	11 157	10	11	4 402	56	38	6	39
Inomhus	5 149	13	12	2 357	55	38	7	46
Bekant med offret	7 877	13	9	4 396	63	33	4	56
Utomhus	3 461	17	16	1 916	64	32	4	55
Inomhus	4 416	10	5	2 480	63	33	4	56
Vållande till annans död (7)	255	-13	-21	158	70	30	1	62
I samband med trafikolycka	209	-3	-16	118	73	27	-	56
I samband med arbetsolycka	7	-36	-66	3	67	-	33	43
Övriga fall	39	-41	-27	37	59	41	-	95

Tabell 3.2.4 (forts)**Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1992
samt jämförelse med föregående år**

Brottsart (siffror inom parantes avser kapitel- och paragrafnummer)	Anmälda brott 1992	Proc. förändring		Uppklarade brott 1992				Antal brott uppklarade 1992 (anmälda 1992 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1992
		jämfört med 1991	1989-91	Absoluta tal	Procent			
					därav anmälda			
					1992	1991	Tidigare	
Vållande till kroppsskada eller sjukdom	510	-5	-23	382	63	26	11	75
I samband med arbetsolycka	170	-12	-45	173	54	29	17	102
Övriga fall								
Ej i samband med trafikolycka	340	-2	-2	209	70	24	6	61
Framkallande av fara för annan (9)	903	-1	4	317	64	30	5	35
Fara som framkallats för arbetstagare	37	37	-10	19	63	26	11	51
Övriga fall	866	-2	5	298	64	31	5	34
4 kap. Brott mot frihet och frid	45 487	14	22	20 393	70	26	3	45
Hemfridsbrott, olaga intrång (6)	5 937	21	25	3 343	70	27	3	56
Olaga hot (5)	23 494	16	26	9 914	74	24	2	42
Ofredande (7)	14 687	11	16	6 478	66	29	5	44
Övriga brott mot 4 kap (1-4, 8-9, 9A)	1 369	1	12	658	76	23	2	48
5 kap. Årekränkingsbrott	2 210	23	25	1 588	81	16	3	72
6 kap. Sexualbrott	7 046	28	30	2 956	76	23	1	42
Våldtäkt, grov våldtäkt (1)	1 688	15	17	687	87	13	1	41
Mot person under 15 år	229	54	38	120	87	12	2	52
Fullbordad våldtäkt	180	59	39	104	87	12	2	58
Utomhus	60	62	56	37	97	3	-	62
Inomhus	120	58	32	67	81	16	3	56
Försök till våldtäkt	49	36	30	16	88	13	-	33
Utomhus	25	25	26	3	100	-	-	12
Inomhus	24	50	30	13	85	15	-	54
Mot person 15 år eller äldre	1 459	11	14	567	87	13	1	39
Fullbordad våldtäkt	1 098	20	22	459	88	12	1	42
Utomhus	212	28	19	77	92	8	-	36
Inomhus	886	18	23	382	87	12	1	43
Försök till våldtäkt	361	-9	-6	108	81	18	1	30
Utomhus	181	-10	-6	27	85	11	4	15
Inomhus	180	-8	-6	81	80	20	-	45
Sexuellt tvång, utnyttjande m m mot person av annat kön	1 348	37	34	875	69	30	1	65
Med barn under 15 år (3, 5)	1 025	35	32	640	71	28	1	62
Nära relation till offret	679	32	31	405	73	26	1	60
Övriga fall	346	41	35	235	68	31	1	68
Övriga fall (2, 4, 5)	323	46	39	235	63	36	2	73
Sexuellt tvång, utnyttjande m m mot person av samma kön	322	47	58	196	78	22	-	61
Med barn under 15 år (3)	289	53	72	175	79	21	-	61
Nära relation till offret	149	39	66	82	78	22	-	55
Övriga fall	140	71	77	93	81	19	-	66
Övriga fall (2, 4)	33	10	-7	21	67	33	-	64
Sexuellt ofredande (6)	3 655	31	33	1 185	75	23	2	32
Exhibitionism	1 718	26	30	432	81	18	1	25
Annat sexuellt ofredande	1 937	35	36	753	71	27	2	39
Mot person, under 15 år	878	30	29	362	76	23	2	41
Övriga fall	1 059	41	42	391	67	30	3	37

Tabell 3.2.4 (forts)

Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1992
samt jämförelse med föregående år

Brottsart (siffror inom parantes avser kapitel- och paragrafnummer)	Anmälda brott 1992	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1992				Antal brott uppklarade 1992 (anmälda 1992 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1992
		1991	1989-91	Absoluta tal	Procent			
					därav anmälda			
					1992	1991	Tidigare	
Koppleri, främjande av otukt (7)	20	-9	8	10	60	30	10	50
Förförelse av ungdom (8)	13	-35	-33	3	33	67	-	23
7 kap. Brott mot familj	527	13	24	349	76	21	3	66
Egenmäktighet med barn (4)	519	14	26	342	77	20	3	66
Ovriga brott mot 7 kap (1, 3)	8	-20	-36	7	57	43	-	88
Brott mot förmögenhet (8-12 kap)	911 755	-1	-1	176 793	68	26	6	19
8 kap. Stöld, rån m m	731 785	-	2	102 110	77	21	2	14
Tillgrepp av motordrivet fortskaffnings- medel (7, 8)	78 685	-6	-7	10 087	73	24	3	13
Bil	65 014	-8	-9	8 355	74	23	3	13
Försök till biltillgrepp	19 829	-10	-12	1 685	70	26	4	8
Fullbordat biltillgrepp	45 185	-7	-8	6 670	75	22	3	15
Motorcykel	3 182	-4	-5	542	70	27	3	17
Moped	6 499	-3	3	712	68	29	3	11
Båt	3 133	24	23	322	70	23	7	10
Annat	857	9	8	156	69	26	5	18
Tillgrepp av ej motordrivet fortskaff- ningsmedel (1-4, 8)	127 337	7	17	2 822	79	19	1	2
Cykel	124 694	8	18	2 697	80	19	1	2
Båt	1 977	6	2	94	77	20	3	5
Annat	666	-7	-8	31	74	19	6	5
Inbrott. stöld, ej av skjutvapen (1-4)	155 902	-	5	12 459	71	25	4	8
I kassaskåp, kassavalv o d	2 531	3	14	214	71	29	1	8
I skola, bibl., undervisn.lokal	11 800	1	9	995	71	27	2	8
I kyrka, museum, hembygdsgrd o d	1 015	-1	10	67	72	25	3	7
I idrotts-, bad-, sportanläggning	2 880	3	6	247	70	27	2	9
I läkar- o tandl.praktik, sjukhus	2 297	2	10	182	75	22	3	8
I biograf, teater, nöjes-, samlings- o ungdomslokal	3 515	3	6	306	65	33	2	9
I hotell, pensionat o d	862	10	11	84	82	15	2	10
I restaurang, konditori, kafe o d	3 789	-3	-1	399	74	22	4	11
I apotek o läkemedelsförråd	488	1	31	112	86	13	1	23
I butik, varuhus o d	13 718	-11	-9	1 870	71	27	2	14
I kiosk, automat, skyltskåp	5 351	9	7	511	67	31	2	10
I kontor	12 865	-10	1	897	67	30	3	7
I fabrik, lager, verkstad	7 662	-2	-	778	71	26	3	10
I bod, på byggnadsplats o d	5 746	-13	-10	368	60	32	8	6
I garage, bensinstat., bilverkst.	6 367	1	8	577	73	27	-	9
I bostad (lägenhet, villa)	21 550	-2	-2	1 707	78	20	2	8
I källare, vind	26 318	9	14	1 027	74	25	1	4
I fritidshus (sommarstuga o d)	13 170	8	18	1 063	64	19	17	8
Inom militärförläggning o d	798	-3	-9	62	61	35	3	8
Inom hamnområde	136	-25	-8	13	92	8	-	10
Annan inbrottsstöld	13 044	3	10	980	74	22	4	8

Tabell 3.2.4 (forts)**Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1992
samt jämförelse med föregående år**

Brottsart (siffror inom parentes avser kapitel- och paragrafnummer)	Anmälda brott 1992	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1992				Antal brott uppklarade 1992 (anmälda 1992 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1992
		1991	1989-91	Absoluta tal	Procent			
					därav anmälda			
					1992	1991	Tidigare	
Stöld, även inbrott. stöld av skjutvapen, ammunition och sprängämnen (1-4)	685	2	-3	162	74	23	3	24
Från militärt förråd	80	13	-1	6	67	17	17	8
Från militärförläggning	40	-15	-31	17	71	29	-	43
Från skytteorganisation	33	14	7	4	75	25	-	12
Från vapenhandlare	15	-35	-39	2	100	-	-	13
Från sprängämnesförråd (ej mil.)	34	-3	-19	8	88	13	-	24
Ur bostad (lägenhet, villa)	286	-3	7	84	79	19	2	29
Ur fritidshus	33	-8	-4	7	43	43	14	21
Ur motorfordon	51	19	-8	14	64	36	-	27
Övrig stöld av skjutvapen o d	113	20	-	20	70	25	5	18
Övrig stöld, snatteri, (1-4)	358 150	-1	-3	72 653	79	20	1	20
Fr motordrivett fortskaffn.medel	135 672	-6	-11	5 697	71	26	4	4
Från cykel	1 103	35	47	46	76	24	-	4
Från båt	5 768	11	13	262	63	22	15	5
Under yrkesmässig godstransport	5 188	-30	-42	389	47	39	15	7
Väskryckning (ej rån)	1 636	-18	-10	157	63	36	1	10
Fickstöld	23 691	22	25	706	87	11	1	3
I skola, bibl., undervisn.lokal	8 704	1	-	628	79	20	1	7
I idrotts-, bad-, sportanlägggn.	7 455	2	2	358	79	21	-	5
I läkar- o tandl.praktik, sjukhus	4 225	-5	-8	403	76	21	3	10
I biograf, teater, nöjes-, samlings- o ungdomslokal	3 493	-3	-10	209	74	25	-	6
I kyrka, museum, hembygdsgård o d	779	-1	8	82	89	11	-	11
På campingplats, friluftsbad	1 115	14	8	46	93	7	-	4
I hotell, pensionat o d	2 772	-9	-19	244	81	18	1	9
I butik, varuhus o d	66 235	-5	2	51 601	81	18	1	78
I kontor	4 962	-13	-18	406	80	18	2	8
I fabrik, lager, verkstad	2 803	-13	-14	816	63	35	2	29
I bostad (lägenhet, villa)	14 041	1	3	3 278	73	25	3	23
Hos handikappad	2 076	-3	-2	461	71	26	2	22
Ej hos handikappad	11 965	2	4	2 817	73	24	3	24
I bod, på byggnadsplats o d	2 406	-18	-20	243	76	21	3	10
I restaurang, konditori, kafe o d	9 205	-1	-8	638	76	22	2	7
I källare, på vind o d	1 812	-1	1	119	81	18	1	7
I militärförläggning o d	434	-2	-7	93	61	39	-	21
Inom hamnområde	208	-16	-15	40	33	58	10	19
Övrig stöld m m	54 443	11	16	6 192	77	21	2	11
Rån, grovt rån (5-6)	6 219	1	8	1 304	74	24	2	21
Bankrån	194	-1	35	98	70	17	12	51
Med användning av skjutvapen	138	11	54	80	68	20	13	58
Ej med användning av skjutvapen	56	-22	3	18	83	6	11	32
Postrån	144	20	59	60	87	13	-	42
Med användning av skjutvapen	96	16	62	40	85	15	-	42
Ej med användning av skjutvapen	48	30	49	20	90	10	-	42
Butiksran	669	-4	9	235	71	27	2	35
Med användning av skjutvapen	268	-8	27	99	67	29	4	37
Ej med användning av skjutvapen	401	-1	-	136	74	25	1	34

Tabell 3.2.4 (forts)

**Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1992
samt jämförelse med föregående år**

Brottsart (siffror inom parantes avser kapitel- och paragrafnummer)	Anmälda brott 1992	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1992				Antal brott uppklarade 1992 (anmälda 1992 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1992
		1991	1989-91	Absoluta tal	Procent			
					därav anmälda			
					1992	1991	Tidigare	
Taxirån	68	-6	33	16	63	31	6	24
Med användning av skjutvapen	25	14	58	6	67	33	-	24
Ej med användning av skjutvapen	43	-14	20	10	60	30	10	23
Rån mot handikappad	174	-2	3	41	85	15	-	24
Utomhus	82	-18	-5	13	92	8	-	16
Med användning av skjutvapen	13	-19	10	1	100	-	-	8
Ej med användning av skjutvapen	69	-18	-8	12	92	8	-	17
Inomhus	92	18	12	28	82	18	-	30
Med användning av skjutvapen	14	8	38	7	86	14	-	50
Ej med användning av skjutvapen	78	20	7	21	81	19	-	27
Annat rån	4 970	1	5	854	74	25	1	17
Utomhus	4 032	-3	1	581	70	30	-	14
Med användning av skjutvapen	312	9	36	67	75	25	-	21
Ej med användning av skjutvapen	3 720	-4	-1	514	69	30	-	14
Inomhus	938	24	27	273	82	15	2	29
Med användning av skjutvapen	198	50	84	56	89	9	2	28
Ej med användning av skjutvapen	740	19	17	217	81	17	2	29
Övriga brott mot 8 kap. (8-10)	4 807	11	6	2 623	65	30	6	55
9 kap. Bedrägeri o. a. oredlighet	72 083	-11	-23	49 939	55	32	13	69
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende (1-3)	59 246	-15	-28	41 900	51	34	15	71
Medelst check	10 151	-19	-24	7 507	53	32	16	74
Overskridet eget checkkonto	3 119	-27	-47	3 432	45	31	24	110
Annat checkbedrägeri	7 032	-14	-6	4 075	59	32	8	58
På annat sätt	49 095	-14	-29	34 393	51	34	15	70
Datorbedrägeri	124	235	144	14	36	64	-	11
Automatmissbruk	1 775	-32	-43	379	70	20	10	21
Med betalkort	11 181	-22	-34	7 467	43	30	27	67
Overskridet eget personkonto	2 372	-35	-73	3 599	30	42	28	152
Annat bedrägeri med personkonto- blankett	1 239	13	-22	778	47	32	21	63
Mot bank i övrigt	1 848	-43	-49	1 616	40	49	12	87
Mot postverket i övrigt	3 128	4	8	2 027	58	33	9	65
Mot försäkringskassa	2 447	-39	-40	2 264	36	48	16	93
Mot försäkringsbolag	732	15	-1	493	61	32	7	67
Mot hotell, restaurang, taxi, buss, tåg, spårvagn o d	5 212	-22	-16	4 015	65	31	4	77
Mot handikappad	171	86	98	124	86	12	2	73
Övrigt bedrägeri	18 866	9	-10	11 617	58	33	9	62
Utpressning, ocker (4-5)	466	-7	13	190	77	17	6	41
Häleri, häleriförseelse (6-7)	11 452	12	18	7 616	75	22	3	67
Tillfälligt häleri	9 932	9	14	6 905	76	22	3	70
Vanehäleri, häleri av stor omfattning	1 520	40	50	711	73	25	3	47
Övriga brott mot 9 kap (8-10)	919	-23	6	233	64	32	4	25

Tabell 3.2.4 (forts)

**Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1992
samt jämförelse med föregående år**

Brottsart (siffror inom parantes avser kapitel- och paragrafnummer)	Anmälda brott 1992	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1992				Antal brott uppklarade 1992 (anmälda 1992 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1992
		1991	1989-91	Absoluta tal	Procent därav anmälda			
					1992	1991	Tidigare	
10 kap. Förskingring och annan trolöshet	9 563	-9	-11	6 484	58	34	8	68
Förskingring, även grov, undandr. (1-3)	2 829	1	-6	2 287	44	46	10	81
Olovligt förfogande (4)	3 163	-7	-12	1 917	68	27	5	61
Med avbetalningsgods	574	15	37	401	63	31	6	70
Med annan egendom	2 589	-10	-18	1 516	69	26	5	59
Trolöshet mot huvudman	395	37	43	262	40	47	13	66
Åtgående datorteknik	10	-50	-35	5	60	40	-	50
Övriga fall	385	43	47	257	40	47	13	67
Olovligt brukande	2 550	-20	-16	1 758	66	26	8	69
Datortidsstöld	16	-16	16	10	80	20	-	63
Övrigt olovligt brukande	2 534	-20	-16	1 748	66	26	8	69
Fyndförseelse (8)	592	-19	-29	211	78	20	2	36
Behörighetsmissbruk	34	-45	-38	47	32	60	9	138
11 kap. Brott mot borgenärer m m	4 093	32	50	1 923	26	53	21	47
12 kap. Skadegörelsebrott	94 231	-	-	16 337	63	29	7	17
Skadegörelse, även grov, åverkan (1-3)	94 173	-	-	16 309	64	29	7	17
På motorfordon, ej genom brand	32 177	-2	-4	3 587	63	33	4	11
Genom brand	3 886	-5	-5	521	83	15	2	13
Datasabotage	17	31	-8	1	100	-	-	6
Mot stat, kommun, landsting	14 945	-1	1	3 011	54	24	22	20
Annan skadegörelse	43 148	3	3	9 189	66	30	4	21
Tagande av olovlig väg (4)	58	-3	-12	28	57	18	25	48
Brott mot allmänheten (13-15 kap)	20 873	11	16	9 425	67	28	5	45
13 kap. Allmänfarliga brott	9 289	7	4	2 880	78	19	3	31
Mordbrand, även grov (1-2)	2 126	16	9	503	79	19	2	24
Allmänfarlig vårdslöshet (6)	6 776	6	2	2 307	78	19	3	34
Vållande av brand	5 939	5	1	1 988	79	18	3	33
Annan allmänfarlig vårdslöshet	837	11	15	319	71	25	4	38
Övriga brott mot 13 kap (3-5A, 7-10)	387	-9	2	70	70	26	4	18
14 kap. Förfalskningsbrott	8 130	23	36	4 250	62	32	6	52
Urkundsförfalskning m m (1-4, 9)	5 600	11	19	3 523	60	34	6	63
Check	231	4	-12	184	69	28	3	80
Legitimationshandling	1 398	16	15	875	72	25	3	63
Svenskt körkort	77	45	-3	50	84	16	-	65
Svenskt pass	230	10	-2	144	70	25	5	63
Tjänste- eller ID-kort från AB ID- kort och AB Rolfilms PRID-kort	281	8	-	212	74	25	1	75
Annan legitimationshandling	810	19	31	469	70	25	4	58
Annan urkundsförfalskning m m	3 971	10	22	2 464	55	37	8	62
Signaturförfalskning (5, 9)	99	-68	-45	56	45	39	16	57
Penningförfalskning m m (6, 9, 10)	1 787	223	277	286	91	9	1	16
Övriga brott mot 14 kap (7-8)	644	-6	5	385	63	33	5	60

Tabell 3.2.4 (forts)

**Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1992
samt jämförelse med föregående år**

Brottsart (siffror inom parantes avser kapitel- och paragrafnummer)	Anmälda brott 1992	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1992				Antal brott uppklarade 1992 (anmälda 1992 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1992
		1991	1989-91	Absoluta tal	Procent			
					därav anmälda	1991	Tidigare	
					1992	1991	Tidigare	
15 kap. Mened, falskt åtal m m	3 454	-4	10	2 295	64	30	6	66
Mened, osann partsutsaga m m (1-3)	283	42	40	137	69	25	6	48
Ovriga brott mot 15 kap (5-13)	3 171	-6	8	2 158	64	31	6	68
Brott mot staten (16-20 kap)	16 243	12	18	10 545	61	32	7	65
16 kap. Brott mot allmän ordning (utom förargelseväckande beteende)	3 149	12	38	661	73	24	3	21
Falskt larm (15, 1 st)	1 595	6	14	137	77	22	1	9
Missbruk av larmanordning (15, 2 st)	163	7	11	39	77	21	3	24
Hets mot folkgrupp (8)	136	94	137	36	72	28	-	26
Olaga diskriminering (9)	84	50	62	50	66	30	4	60
Ovriga brott mot 16 kap (1-6, 10-14)	1 171	12	18	399	72	24	5	34
17 kap. Brott mot allmän verksamhet	11 337	12	13	8 518	59	34	8	75
Våld mot tjänsteman (1, 5)	3 734	8	6	2 815	54	35	11	75
Mot polisman (1)	1 294	15	14	1 016	64	31	5	79
Ringa brott	1 241	15	14	962	66	29	5	78
Ej ringa brott	53	8	1	54	44	54	2	102
Mot ordningsvakt (1)	1 583	-5	-11	1 234	43	39	18	78
Mot annan person (1, 5)	857	33	43	565	62	32	6	66
Hot m m mot tjänsteman (1-2, 5)	2 674	16	19	1 932	65	29	6	72
Våldsam motstånd (4)	2 887	10	11	2 389	58	34	8	83
Ovriga brott mot 17 kap (7-13, 15)	2 042	17	21	1 382	59	38	3	68
18 kap. Högmålsbrott	11	-42	-61	7	43	43	14	64
19 kap. Brott mot rikets säkerhet	17	-	1	9	56	44	-	53
20 kap. Tjänstefel m m	1 729	13	30	1 348	75	23	3	78
B. Trafikbrottslagen (utom 1 par 1 st och 2 par)	77 867	-1	5	66 425	83	16	1	85
Grov vårdslöshet i trafik (1:2 st)	867	5	8	699	73	26	1	81
Olovlig körning , även grov (3:1 st)	46 355	1	12	42 406	84	15	1	91
Trafikbrottslagen 3:2 st	156	-9	-13	117	93	7	-	75
Trafikbrottslagen 3:3 st	2 178	1	4	1 363	86	14	1	63
Rattfylleri, grovt rattfylleri (4)	24 563	-6	-5	19 637	81	18	1	80
Smitning (5)	3 748	-1	-9	2 203	79	20	1	59
C. Övriga brott för vilka fängelse ingår i straffskalan, utom brott enligt D nedan	34 924	-18	-12	29 818	53	34	13	85
Checklagen (1932:131; 74 par)	13	-48	-54	19	5	95	-	146
Varusmuggningslagen (1960:418; 1, 3 par)	4 051	13	17	3 747	85	14	1	92
Narkotika (1, 3)	1 500	9	1	1 309	86	13	1	87
Annat (1, 3, 4, 6)	2 551	16	29	2 438	84	14	1	96
Brott mot lagen om handel med drycker (1977:293)	2 801	-39	-50	1 004	62	35	3	36

Tabell 3.2.4 (forts)

Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1992 samt jämförelse med föregående år

Brottsart (siffror inom parentes avser kapitel- och paragrafnummer)	Anmälda brott 1992	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1992			Antal brott uppklarade 1992 (anmälda 1992 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1992	
		1991	1989-91	Absoluta tal	Procent			
					därav anmälda			
					1992	1991	Tidigare	
C. Övriga brott (forts)								
Skattebrottslagen (1971:69)	4 267	-33	-35	4 155	23	44	33	97
Uppbördslagen (1953:272; 81 par)	4 854	-50	-44	6 508	20	54	27	134
Vapenlagen (1973:1176)	4 777	33	68	3 549	75	23	2	74
Olaga innehav av pistol, kpist	1 187	16	35	820	79	20	1	69
Olaga innehav av jaktvapen	541	4	10	433	68	30	2	80
Olaga innehav av annat vapen	2 183	41	103	1 699	75	23	2	78
Annat brott mot vapenlagen	866	77	118	597	76	22	1	69
Jaktlagstiftn. (Jaktl. 1987:259; Jaktstadgan 1938:279)	757	-6	-15	300	62	33	5	40
Fiskelagstiftn. (Lagen om rätt t. fiske 1950:596, Fiskeristadgan 1954:607, Fiskeriförordningen 1982:126)	678	-5	-10	366	62	36	2	54
Naturvårdslagen (1964:822)	553	-11	-21	265	57	35	9	48
Miljöskyddslagen (1969:387)	459	-	-	262	50	37	13	57
Arbetsmiljölagen (1977:1160)	299	-10	-24	236	48	36	16	79
Utlänningslagen (1980:376)	681	4	5	430	66	28	6	63
Besöksförbud (1988:1160)	761	5	59	547	86	13	1	72
Övriga lagar och författningar utom nedan under D. redovisade	9 973	-5	20	8 428	65	30	5	85
D. Brott mot vissa författningar även om endast böter ingår i straffskalan	30 593	-5	-3	26 372	82	17	1	86
Narkotikastrafflagen (1968:64)	29 229	-5	-4	25 346	83	17	1	87
Brott mot regler ang den legala narkotikahanteringen	47	147	197	22	91	9	-	47
Framställning	53	-7	-41	42	69	26	5	79
Överlåtelse m m	10 836	-11	-12	9 704	88	12	-	90
Innehav	18 293	-1	2	15 578	80	20	1	85
Olovlig sprittillverkning (1977:292)	1 300	-12	16	980	64	31	5	75
Datalagen	64	73	117	46	54	46	-	72
Integritetsskyddsbrott	-	-	-	-	-	-	-	-
Dataintrång	64	73	117	46	54	46	-	72

Tabell 3.2.5

Anmällda brott i vissa regioner 1990-1992 per 100 000 av medelfolkmängden

Reported offences in certain regions by type of offence, 1990-1992, per 100 000 by the mean population

Brottsart	Stor-Stockholm			Stor-Göteborg			Stor-Malmö			Övriga riket			Hela riket		
	1990	1991	1992	1990	1991	1992	1990	1991	1992	1990	1991	1992	1990	1991	1992
Samtliga brott (ej enbart de nedan redovisade)	20 910	21 231	20 099	16 533	16 451	15 684	18 680	18 227	17 495	11 909	11 492	11 646	14 240	13 915	13 788
Fullbordade mord el. dråp samt misshandel med dödlig utgång	2	3	4	2	2	2	1	1	3	1	1	2	1	2	2
Misshandel (ej med dödlig utgång)	723	747	802	488	493	573	613	611	591	400	388	439	475	469	522
Olaga hot	298	366	421	252	257	301	336	354	346	178	192	223	214	236	271
Ofredande	193	203	213	111	121	138	171	199	224	128	141	158	140	153	169
Våldtäkt, grov våldtäkt	24	24	27	23	20	23	27	23	21	13	14	17	16	17	19
Fullbordade bitillgrepp	1 348	1 359	1 116	1 074	955	874	591	533	477	348	325	330	597	563	521
Inbrottsstöld	2 685	2 758	2 517	2 177	2 392	2 180	2 448	2 457	2 441	1 476	1 456	1 516	1 800	1 809	1 799
därav i lägenhet eller villa	513	487	439	441	505	435	416	371	358	164	160	168	262	256	249
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	7 357	7 162	6 667	5 518	5 334	5 004	5 996	5 634	5 198	3 392	3 259	3 292	4 406	4 219	4 132
därav i butik, varuhus	1 095	1 218	1 031	825	834	792	1 103	1 068	899	631	684	682	754	807	764
Rån	190	206	182	109	120	122	111	96	101	31	31	35	70	72	72
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	1 532	1 134	1 088	1 258	941	895	1 193	998	1 029	998	693	526	1 124	805	683
Skadegörelsebrott	1 384	1 399	1 370	1 183	1 119	1 041	1 302	1 239	1 283	1 049	997	1 005	1 133	1 088	1 087
Våld mot tjänsteman	91	87	94	36	39	37	44	39	41	32	29	31	43	40	43
Våldsamt motstånd	71	77	87	19	19	14	27	25	29	22	21	22	31	30	33
Olovlig körning, äv. grov(3:1 st)	835	925	933	430	561	587	564	590	482	389	429	431	480	532	535
Rattfylleri, rattonykterhet	308	329	300	308	333	306	283	302	281	296	293	277	298	303	283
Brott mot varusmuggningslagen	17	26	44	39	35	56	178	185	161	36	35	37	41	41	47
därav narkotika	5	7	17	18	12	17	54	67	63	18	15	14	18	16	17
Brott mot skattebrottslagen	146	156	63	49	57	34	80	98	33	58	54	49	74	74	49
Brott mot uppbördslagen	215	230	89	92	121	38	113	142	53	77	82	50	104	113	56
Brott mot narkotikastrafflagen	268	369	356	224	425	350	490	403	368	316	342	328	310	357	337
därav framställning	1	1	-	-	-	-	10	1	1	1	1	1	1	1	1
överlåtelse m m	52	71	90	104	265	228	230	212	101	122	137	123	114	141	125
innehav	216	297	264	119	160	122	250	190	267	194	204	204	194	215	211

Tabell 3.2.6**Uppklarade brott totalt samt brott som klarats upp på brottsanmälan efter brottsart samt beslutets innebörd, 1992**

Selected types of offences cleared through decisions recorded on crime report forms, in totals and by grounds for decision (in percent), 1992

Brottsart	Antal uppklarade brott		Procentuell andel med följande beslut							Totalt
	Totalt	Därav genom beslut på brottsanmälan	Brott ej styrkt	Gärningen ej brott	Misstänkt minderårig, yngre än 15 år	An-givelse saknas eller återkallad	Brott preskriberat	Rapport-eftergift	Annat	
Samtliga brott (ej enbart de nedan redovisade)	368 799	67 943	27	23	16	3	1	10	20	100
Fullbordade mord el. dråp samt misshandel med dödlig utgång	122	16	13	25	-	-	-	-	63	100
Misshandel (ej med dödlig utgång)	22 850	7 620	52	12	10	4	1	-	21	100
Olaga hot	9 914	3 006	58	18	6	3	-	-	14	100
Ofredande	6 478	2 859	34	21	7	15	3	-	19	100
Våldtäkt, grov våldtäkt	687	192	49	18	5	1	1	-	25	100
Fullbordade biltillgrepp	6 670	1 590	14	55	5	3	-	-	23	100
Inbrottsstöld	12 459	1 569	33	17	32	1	-	-	15	100
därav i lägenhet eller villa	1 707	356	35	29	18	4	-	-	14	100
Övrig stöld, snatteri och boдрäkt	72 653	21 048	11	16	28	1	-	30	13	100
därav i butik, varuhus	51 601	14 090	5	3	36	-	-	44	11	100
Rån	1 304	255	36	23	16	2	-	2	22	100
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	41 900	4 466	34	23	2	1	1	2	36	100
Skadegörelsebrott	16 337	4 390	26	23	28	2	3	2	16	100
Våld mot tjänsteman	2 815	220	36	5	10	1	9	-	40	100
Våldsamot motstånd	2 389	113	19	9	10	3	19	4	38	100
Olovlig körning, äv. grov(3:1 st)	42 406	25	12	20	24	12	-	-	32	100
Rattfylleri, rattonykterhet	19 637	6	50	-	17	-	-	-	33	100
Brott mot varusmuggningslagen	3 747	49	61	14	2	-	-	-	22	100
därav narkotika	1 309	32	72	16	-	-	-	-	13	100
Brott mot skattebrottslagen	4 155	172	41	10	-	-	19	-	30	100
Brott mot uppbördslagen	6 508	179	21	10	-	-	20	-	50	100
Brott mot narkotikastrafflagen	25 346	2 158	29	57	1	-	-	-	13	100
därav framställning	42	8	38	63	-	-	-	-	-	100
överlåtelse m.m.	9 704	399	52	29	-	-	-	-	18	100
innehav	15 578	1 744	23	64	1	-	-	-	12	100

Tabell 3.2.7

Brottsdeltaganden efter brottsart samt beslut i åtalsfrågan, för vissa brottsarter, 1992

Crime-participations for selected types of offences cleared through decisions as recorded on suspect report forms, by grounds for decision (in percent), 1992

Brottsart	Totalt antal	Procentuell andel med följande beslut					Ej brottsupp- klarande beslut		Totalt
		Brottsupplärande beslut					Misstänkt oskyldig	Brott ej styrkt	
		Åtals- beslut	Straff- före- läggande	Åtals- under- låtelse	Gär- ningen ej brott	Övriga brottsupp- klarande beslut			
Samtliga brott (ej enbart de nedan redovisade)	438 821	52	10	6	1	6	1	23	100
Fullbordade mord el. dråp samt misshandel med dödlig utgång	160	58	-	-	6	6	14	16	100
Misshandel (ej med dödlig utgång)	29 106	45	2	1	2	4	1	45	100
Olaga hot	15 885	35	-	2	1	5	-	57	100
Ofredande	6 404	29	6	5	3	13	-	43	100
Våldtäkt, grov våldtäkt	915	40	-	-	1	2	2	54	100
Fullbordade biltillgrepp	10 227	53	-	13	1	5	1	27	100
Inbrottsstöld	22 552	61	-	10	-	4	1	24	100
därav i lägenhet eller villa	2 812	55	-	6	1	4	1	34	100
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	70 832	46	17	12	1	4	-	19	100
därav i butik, varuhus	43 332	43	28	15	1	4	-	9	100
Rån	2 589	51	-	1	1	4	3	40	100
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	54 206	61	1	3	1	9	1	23	98
Skadegörelsebrott	20 640	42	5	6	1	18	1	27	100
Våld mot tjänsteman	3 339	63	2	3	1	9	-	22	100
Våldsamt motstånd	2 829	60	9	7	1	10	-	14	100
Olovlig körning,ä.v. grov(3:1 st)	44 080	56	31	8	-	1	-	2	100
Rattfylleri, rattonykterhet	21 253	55	34	1	2	1	-	7	100
Brott mot varusmuggningslagen	4 959	79	4	1	1	3	1	10	100
därav narkotika	1 914	72	7	2	1	2	1	14	99
Brott mot skattebrottslagen	6 574	53	-	2	4	10	2	29	100
Brott mot uppbördslagen	9 691	65	1	3	4	6	2	19	100
Brott mot narkotikastrafflagen	26 636	67	11	5	2	4	-	11	100
därav framställning	43	56	16	5	-	5	-	19	100
överlåtelse m m	10 504	82	1	2	-	5	-	9	100
innehav	16 077	57	17	7	2	4	-	13	100

Tabell 3.2.8**Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt medborgarskap, folkbokföring i Sverige och antal brottsdeltaganden, för vissa brottstyper, 1992**

Persons suspected of selected types of offences, 1992; in total and by citizenship or domicile in Sweden and by number of crime-participations

Anm. om en person ensam misstänks för ett brott räknas ett brottsdeltagande; misstänks personen för flera brott räknas varje sådant brott som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänks ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person. Se vidare avsnitt 3.2.5.

Brottsart	Antal misstänkta personer		Medborgare i									
	Totalt		Sverige		Övriga nordiska länder				Övriga länder			
			Därav folkbokförda i Sverige		Folkbokförda i Sverige		Ej folkbokförda i Sverige		Folkbokförda i Sverige		Ej folkbokförda i Sverige	
					Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden
Samtliga brott (ej enbart de nedan redovisade)	108 004	100 044	84 007	262 648	5 210	20 773	1 275	3 122	10 827	29 843	6 685	12 552
Fullbordade mord el. dråp samt misshandel med dödlig utgång	98	96	76	80	10	11	1	1	10	10	1	1
Misshandel (ej med dödlig utgång)	11 107	10 830	8 798	12 051	640	883	47	50	1 392	2 044	230	321
Olaga hot	4 473	4 328	3 354	4 977	296	415	15	16	678	967	130	181
Ofredande	2 195	2 168	1 898	3 010	85	102	5	16	185	273	22	28
Våldtäkt, grov våldtäkt	228	211	145	273	14	23	1	1	52	70	16	19
Fullbordade bitillgrepp	3 860	3 800	3 389	6 349	239	436	32	41	172	390	28	39
Inbrottsstöld	7 190	6 983	6 190	14 769	404	896	40	72	389	808	167	328
därav i lägenhet eller villa	1 230	1 165	1 011	1 441	82	122	9	10	72	137	56	103
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	29 800	25 836	20 687	38 801	1 339	5 133	256	376	3 810	6 836	3 708	5 717
därav i butik, varuhus	22 783	19 206	14 799	23 238	1 038	4 370	182	263	3 369	5 918	3 395	5 099
Rån	994	945	705	1 022	84	117	6	6	156	255	43	64
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	7 348	7 040	5 860	32 991	511	3 044	105	1 047	669	2 931	203	1 148
Skadegörelsebrott	9 137	9 003	7 950	12 436	555	751	40	46	498	1 264	94	108
Våld mot tjänsteman	2 120	2 049	1 655	2 011	149	187	17	19	245	306	54	63
Våldsam motstånd	2 069	1 988	1 599	1 861	160	200	15	15	229	262	66	74
Olovlig körning, äv. grov(3:1 st)	20 347	19 667	15 714	34 116	1 363	3 231	144	180	2 590	4 406	536	786
Rattfylleri, rattonykterhet	17 121	16 434	14 467	16 410	1 046	1 277	216	240	921	1 045	471	492
Brott mot varusmuggningslagen	3 357	2 093	1 628	2 374	97	116	290	348	368	433	974	1 079
därav narkotika	897	634	493	1 030	36	47	144	194	105	144	119	184
Brott mot skattebrottslagen	665	663	608	4 035	37	131	1	2	18	101	1	1
Brott mot uppbördslagen	835	833	798	6 893	20	152	2	10	15	171	-	-
Brott mot narkotikastrafflagen	7 077	6 748	5 675	18 840	352	787	177	252	721	2 855	152	349
därav framställning	31	30	28	32	1	1	1	1	1	1	-	-
överlåtelse m m	1 855	1 690	1 325	7 224	75	208	69	116	290	1 641	96	265
innehav	6 143	5 963	5 089	11 576	318	578	115	134	556	1 212	65	84

Tabell 3.2.9**Utländska medborgare som misstänkts för brott efter folkbokföring,
medborgarskap samt ålder, 1992**

Foreign citizens suspected of offences, by domicile in Sweden, nationality and age, 1992

Folkbokförda/Ej folkbokförda Medborgarskap	Ålder							Totalt	Därav kvinnor
	15-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
Folkbokförda personer									
Norden	775	511	730	1 499	1 192	364	139	5 210	902
Övriga Europa inkl f d Sovjet- unionen och Turkiet	799	536	791	1 279	671	307	86	4 469	941
Afrika	191	197	403	378	95	14	1	1 279	168
Nordamerika	18	11	25	46	23	4	3	130	14
Syd- och mellanamerika	289	180	346	544	181	33	13	1 586	306
Asien	331	349	708	1 135	272	71	28	2 894	569
Australien och Oceanien	2	2	4	8	1	3	-	20	4
Statslösa och okänt	82	90	103	114	38	15	7	449	54
Totalt	2 487	1 876	3 110	5 003	2 473	811	277	16 037	2 958
Ej folkbokförda personer									
Norden	167	191	240	349	224	65	39	1 275	155
Övriga Europa inkl f d Sovjet- unionen och Turkiet	0	882	1 291	1 244	1 251	497	134	5 353	853
Afrika	49	163	229	124	12	2	2	581	53
Nordamerika	5	2	11	16	7	5	2	48	8
Syd- och mellanamerika	13	40	68	90	21	4	5	241	57
Asien	28	80	94	105	34	18	5	364	61
Australien och Oceanien	1	1	2	1	1	-	-	6	-
Statslösa och okänt	19	18	33	15	7	-	-	92	8
Totalt	1 164	1 786	1 921	1 951	803	228	107	7 960	1 195

Tabell 3.2.10**Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året samt ålder, 1992**

Persons suspected of offences, by sex, number of offences per person and age, 1992

Kön Ålder	Antal brott											
	Totalt	1	2	3	4	5	6-10	11-15	16-20	21-50	51-100	101 -
Män												
Totalt	90 259	52 987	14 930	6 455	3 784	2 288	5 335	1 946	952	1 278	216	88
15 år	1 399	1 051	195	67	27	18	27	5	5	4	-	-
16 år	3 763	2 438	602	227	149	75	186	38	24	22	2	-
17 år	3 746	2 236	608	280	165	95	186	80	41	47	7	1
18 år	3 642	1 994	654	290	161	105	233	86	38	65	14	2
19 år	3 489	1 948	639	280	158	92	215	78	27	41	8	3
20 år	3 417	1 845	634	262	178	103	201	87	45	55	5	2
21 år	3 544	2 045	570	284	155	97	224	81	35	38	11	4
22 år	3 343	1 927	548	253	139	93	235	71	31	35	9	2
23 år	2 991	1 702	532	243	123	92	149	62	33	44	5	6
24 år	2 916	1 674	531	216	127	61	169	69	20	38	7	4
25 år	2 973	1 691	523	211	145	84	173	62	30	44	9	1
26 år	2 826	1 548	497	236	139	71	199	62	26	34	10	4
27 år	2 878	1 589	478	227	150	81	210	57	26	48	8	4
28 år	2 858	1 614	471	201	127	80	212	67	29	48	6	3
29 år	2 644	1 428	473	212	115	78	168	76	43	41	9	1
30-39 år	20 218	10 871	3 425	1 574	950	629	1 468	555	309	351	58	28
40-49 år	13 843	8 209	2 272	960	548	316	793	314	138	242	34	17
50-59 år	6 057	4 178	871	315	177	87	228	83	44	58	11	5
60- år	3 712	2 999	407	117	51	31	59	13	8	23	3	1
Kvinnor												
Totalt	17 745	12 656	2 431	787	496	237	586	167	117	213	37	18
15 år	275	225	32	9	6	2	1	-	-	-	-	-
16 år	805	619	105	42	13	8	17	-	1	-	-	-
17 år	743	560	105	31	22	12	8	-	2	2	-	1
18 år	718	542	109	25	17	7	8	4	1	4	1	-
19 år	591	440	89	21	9	8	12	7	2	2	1	-
20 år	590	424	94	16	18	6	16	6	3	7	-	-
21 år	535	359	94	25	16	3	22	2	4	6	4	-
22 år	510	325	85	27	24	8	15	5	10	7	3	1
23 år	448	320	55	18	13	8	19	4	4	5	2	-
24 år	525	367	70	28	17	13	18	4	2	6	-	-
25 år	492	310	92	25	15	10	20	7	4	8	1	-
26 år	550	352	74	39	21	9	31	6	6	7	3	2
27 år	548	374	68	29	17	7	22	11	4	14	2	-
28 år	481	319	72	21	17	9	20	6	5	9	1	2
29 år	474	305	74	22	23	8	21	4	6	9	-	2
30-39 år	4 041	2 593	608	219	147	75	200	65	44	77	10	3
40-49 år	2 742	1 965	363	128	65	30	99	24	17	38	7	6
50-59 år	1 309	1 028	144	43	28	13	28	10	1	11	2	1
60- år	1 368	1 229	98	19	8	1	9	2	1	1	-	-

Tabell 3.2.10 (forts)

Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året
samt ålder, 1992

Kön Ålder	Antal brott											
	Totalt	1	2	3	4	5	6-10	11-15	16-20	21-50	51-100	101 -
Båda könen												
Totalt	108 004	65 643	17 361	7 242	4 280	2 525	5 921	2 113	1 069	1 491	253	106
15 år	1 674	1 276	227	76	33	20	28	5	5	4	-	-
16 år	4 568	3 057	707	269	162	83	203	38	25	22	2	-
17 år	4 489	2 796	713	311	187	107	194	80	43	49	7	2
18 år	4 360	2 536	763	315	178	112	241	90	39	69	15	2
19 år	4 080	2 388	728	301	167	100	227	85	29	43	9	3
20 år	4 007	2 269	728	278	196	109	217	93	48	62	5	2
21 år	4 079	2 404	664	309	171	100	246	83	39	44	15	4
22 år	3 853	2 252	633	280	163	101	250	76	41	42	12	3
23 år	3 439	2 022	587	261	136	100	168	66	37	49	7	6
24 år	3 441	2 041	601	244	144	74	187	73	22	44	7	4
25 år	3 465	2 001	615	236	160	94	193	69	34	52	10	1
26 år	3 376	1 900	571	275	160	80	230	68	32	41	13	6
27 år	3 426	1 963	546	256	167	88	232	68	30	62	10	4
28 år	3 339	1 933	543	222	144	89	232	73	34	57	7	5
29 år	3 118	1 733	547	234	138	86	189	80	49	50	9	3
30-39 år	24 259	13 464	4 033	1 793	1 097	704	1 668	620	353	428	68	31
40-49 år	16 585	10 174	2 635	1 088	613	346	892	338	155	280	41	23
50-59 år	7 366	5 206	1 015	358	205	100	256	93	45	69	13	6
60- år	5 080	4 228	505	136	59	32	68	15	9	24	3	1

Tabell 3.2.11a

Personer som misstänkts för brott efter brottstyp samt ålder, 1992

Persons suspected of offences, by type of offence and age, 1992

Anm. Antalet personer redovisas netto per rad, dvs. varje person kan förekomma högst en gång per rad.

Brottsart	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	20- 24 år	25- 29 år	30- 39 år	40- 49 år	50- 59 år	60- år	Totalt	Därav kvinor
Samtliga brott	1 674	4 568	4 489	4 360	4 080	18 819	16 724	24 259	16 585	7 366	5 080	108 004	17 745
Brott mot brottsbalken	1 038	3 438	3 557	3 609	3 186	13 190	10 950	15 480	9 886	4 192	3 457	71 983	14 177
Brott mot person (3-7 kap)	207	756	761	781	724	3 253	2 870	4 330	2 969	1 108	551	18 310	1 697
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	130	472	533	563	538	2 316	1 919	2 665	1 723	551	262	11 672	886
Mord, dråp, barnadrap och													
misshandel med dödlig utgång	1	-	6	4	4	41	53	75	71	19	10	284	24
därav fullbordade brott	1	-	4	1	-	11	17	24	27	10	3	98	8
Misshandel, även grov													
ej med dödlig utgång	125	458	512	547	520	2 207	1 826	2 561	1 617	506	228	11 107	844
mot barn 0-6 år	-	1	-	1	1	12	28	39	15	5	2	104	32
mot barn 7-14 år	40	84	47	17	13	14	28	96	96	39	15	489	77
mot kvinna	12	81	72	84	102	520	701	1 301	958	286	125	4 242	506
mot man	80	317	424	473	440	1 779	1 174	1 291	655	210	95	6 938	267
Vållande till annans död	1	2	2	6	5	29	19	24	21	19	18	146	15
Brott mot frihet o frid (4 kap)	93	322	306	289	234	1 206	1 272	2 291	1 545	567	251	8 376	811
Årekränkingsbrott (5 kap)	2	14	8	8	7	42	41	87	87	58	36	390	110
Sexualbrott (6 kap)	7	25	20	20	34	91	142	244	231	112	71	997	10
Våldtäkt, grov våldtäkt	2	5	2	11	12	22	52	68	41	7	6	228	-
Brott mot familj (7 kap)	-	1	-	1	-	9	16	46	23	4	1	101	36
Brott mot förmögenhet (8-12 kap)	877	2 881	2 884	2 816	2 519	10 149	8 364	11 692	7 099	3 042	2 848	55 171	12 033
Stöld, rån m m (8 kap)	679	2 289	2 303	2 165	1 907	7 068	5 614	7 828	4 457	2 044	2 542	38 896	9 465
Tillgrepp av motordrivet													
fortskaffningsmedel	94	447	586	574	457	1 328	788	875	258	54	2	5 463	236
därav bil, fullbordade brott	41	252	369	403	320	942	576	706	208	42	1	3 860	190
bil, försök	13	98	169	188	147	378	184	169	36	6	-	1 388	45
motorcykel	17	61	65	40	38	94	39	24	4	-	-	382	10
moped	26	108	107	68	39	55	30	13	12	2	-	460	9
Tillgrepp av ej motordrivet													
fortskaffningsmedel	20	82	87	85	85	260	195	258	112	24	7	1 215	86
därav cykel	18	78	84	78	79	238	180	253	107	19	6	1 140	83
Inbrottsstöld exkl skjutvapen	120	521	567	602	476	1 788	1 103	1 382	524	95	12	7 190	375
därav i lägenhet och villa	14	54	53	68	48	222	224	378	136	27	6	1 230	90
i källare, vind	4	14	22	24	13	86	96	174	75	10	-	518	58
i fritidshus	4	35	30	36	20	88	105	119	54	9	1	501	40
i butik, varuhus o d	19	107	165	188	164	605	269	276	88	22	2	1 905	59
Stöld av skjutvapen	-	8	5	11	13	38	24	28	14	3	1	145	11
Övrig stöld, snatteri el bodräkt	493	1 563	1 518	1 354	1 214	4 889	4 347	6 336	3 765	1 842	2 479	29 800	8 907
därav fickstöld	5	14	20	9	8	39	37	87	31	7	2	259	47
väskryckning	10	19	17	8	7	21	12	13	7	-	-	114	10
i butik, varuhus o d	370	1 131	1 076	834	721	3 134	3 246	5 058	3 112	1 670	2 431	22 783	8 197
från motorfordon	39	165	243	309	270	869	461	496	196	32	-	3 080	137
under yrkesmässig transp	1	3	1	3	10	23	19	22	14	3	1	100	7

Tabell 3.2.11a

Personer som misstänkts för brott efter brottstyp samt ålder, 1992

Brotsart	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	20- 24 år	25- 29 år	30- 39 år	40- 49 år	50- 59 år	60- år	Totalt	Därav kvinnor
Rån, grovt rån	16	49	78	96	74	231	178	188	62	19	3	994	53
Bankrån	1	-	1	2	1	26	18	24	9	3	1	86	7
Postrån	-	1	1	7	5	28	17	14	8	2	-	83	8
Butiksran	1	5	13	34	16	59	36	46	11	1	1	223	7
Taxirån	-	-	1	-	1	4	3	2	1	-	-	12	1
Rån mot äldre, handikappade m fl	2	1	3	2	1	2	10	10	3	-	1	35	5
Annat rån	13	44	64	56	52	132	100	98	35	13	-	607	27
Bedrägeri och annan oredlighet (9 kap)	68	260	318	382	395	2 209	2 164	3 112	1 704	548	150	11 310	2 128
därav bedrägeri, grovt bedrägeri													
bedrägligt beteende	28	104	138	178	190	1 273	1 468	2 148	1 258	437	126	7 348	1 682
därav med check	-	2	4	6	13	121	183	302	163	34	10	838	213
med konto/kreditkort	-	3	3	10	9	82	81	118	66	13	6	391	77
mot försäkringskassa	-	-	-	-	1	86	145	152	81	31	6	502	161
hälteri, hälteriförseelse	41	162	179	208	226	1 009	800	1 129	495	126	23	4 398	509
Förskingring mm (10 kap)	31	103	136	126	108	553	485	749	512	179	46	3 028	535
Brott mot borgenärer mm (11 kap)	-	1	-	1	1	34	131	397	477	237	61	1 340	127
Skadegörelsebrott (12 kap)	170	597	576	625	518	2 044	1 432	1 802	1 009	262	102	9 137	700
Brott mot allmänheten (13-15 kap)	30	99	232	368	214	788	663	986	522	156	75	4 133	972
Allmänfarliga brott (13 kap)	18	23	38	22	17	85	64	118	92	46	31	554	105
därav mordbrand	5	14	12	16	7	41	30	54	34	14	2	229	46
Förfalskningsbrott (14 kap)	9	47	131	183	108	455	408	614	310	80	29	2 374	546
Mened, falskt åtal mm (15 kap)	3	35	72	177	96	290	220	283	137	35	17	1 365	358
Brott mot staten (16-20 kap)	26	91	173	209	204	1 032	939	1 340	821	268	108	5 211	456
Brott mot allm ordning (16 kap)	7	23	39	23	19	78	27	51	40	14	13	334	26
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	21	70	134	186	187	950	906	1 274	746	224	83	4 781	413
därav våld mm mot tjänste- man (1,2,5 §)	12	55	105	143	140	686	709	1 005	542	165	72	3 634	337
Högmålsbrott (18 kap)	-	-	-	-	1	3	-	1	1	-	-	6	-
Brott m rikets säkerh. (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Tjänstefel m m (20 kap)	-	-	-	-	-	6	7	17	34	34	12	110	18
Trafikbrottslagen (TBL)	672	1 369	1 226	1 033	1 112	5 536	5 429	8 264	5 866	2 595	1 266	34 368	2 928
därav rattfylleri, grovt rattf.	55	151	182	278	443	2 642	2 687	4 364	3 735	1 783	801	17 121	1 430
smitning	4	14	30	44	84	385	301	439	315	191	222	2 029	313
olovlig köning	597	1 221	1 096	900	760	3 295	3 346	4 966	2 843	981	342	20 347	1 245
Övriga lagar och författningar	84	332	413	563	567	3 895	4 172	6 522	3 507	1 194	479	21 728	2 107
därav mot varusmuggningslagen	6	17	32	54	81	607	732	982	548	212	86	3 357	471
narkotikastrafflagen	1	32	60	105	131	1 118	1 639	2 825	984	156	26	7 077	908
framställning	-	-	-	-	-	6	9	10	3	3	-	31	5
överlåtelse m m	-	5	11	23	34	305	457	755	201	52	12	1 855	234
innehav	1	29	55	98	110	972	1 398	2 444	891	128	17	6 143	798
skattebrottslagen	-	-	-	-	-	10	45	190	257	119	44	665	61
naturvårdslagen	-	-	3	8	8	38	28	33	38	12	16	184	17
miljöskyddslagen	-	-	-	-	-	-	2	13	18	13	11	57	5

Tabell 3.2.11b

Antal brottsdeltaganden för personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder vid brottet, 1992

Number of crime-participations among persons suspected of offences, by type of offence and age at offence, 1992

Anm. Om flera personer misstänks ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brott för varje person

Brottsart	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	20- 24 år	25- 29 år	30- 39 år	40- 49 år	50- 59 år	60- år	Totalt	Därav kvinnor
Samtliga brott	11 068	12 899	13 275	12 559	12 281	56 507	54 296	86 521	47 875	13 965	7 692	328 938	45 506
Brott mot brottsbalken	8 914	10 244	10 265	9 265	8 660	37 920	33 382	50 578	27 081	7 906	5 261	209 476	34 645
Brott mot person (3-7 kap)	1 274	1 231	1 161	1 264	1 191	5 139	4 777	8 090	5 344	1 879	857	32 207	2 583
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	713	724	790	823	833	3 037	2 417	3 625	2 213	681	304	16 160	1 143
Mord, dråp, barnadrap och misshandel med dödlig utgång	2	1	7	3	10	43	60	75	82	18	10	311	24
därav fullbordade brott	1	-	5	-	4	10	18	24	28	8	5	103	8
Misshandel, även grov ej med dödlig utgång	682	695	769	804	787	2 903	2 282	3 487	2 052	620	268	15 349	1 089
mot barn 0-6 år	1	2	-	2	17	25	52	83	17	4	2	205	71
mot barn 7-14 år	137	66	17	14	5	20	52	184	107	43	16	661	127
mot kvinna	92	82	109	120	164	792	919	1 768	1 249	366	142	5 803	584
mot man	452	545	643	668	601	2 066	1 259	1 452	679	207	108	8 680	307
Vållande till annans död	1	4	5	4	9	29	12	24	31	11	18	148	15
Brott mot frihet o frid (4 kap)	517	442	334	389	314	1 841	1 962	3 804	2 543	947	374	13 467	1 260
Årekränkingsbrott (5 kap)	11	14	8	9	14	39	47	98	110	55	32	437	132
Sexualbrott (6 kap)	33	50	29	42	30	207	335	513	452	193	147	2 031	12
Våldtäkt, grov våldtäkt	5	7	10	18	5	30	84	151	46	12	18	386	-
Brott mot familj (7 kap)	-	1	-	1	-	15	16	50	26	3	-	112	36
Brott mot förmögenhet (8-12 kap)	7 357	8 517	8 284	7 362	6 837	29 435	25 849	37 865	19 588	5 198	4 139	160 431	29 759
Stöld, rån m m (8 kap)	5 124	6 302	5 964	5 103	4 759	17 089	12 844	19 602	8 405	2 693	3 278	91 163	17 803
Tillgrepp av motordrivet fortskaffningsmedel	1 098	1 603	1 576	1 211	823	2 336	1 247	1 315	354	63	55	11 681	389
därav bil, fullbordade brott	512	859	950	725	507	1 511	857	976	281	47	30	7 255	287
bil, försök	261	437	441	352	216	467	224	241	43	8	16	2 706	73
motorcykel	108	105	66	52	41	107	42	23	5	2	2	553	10
moped	188	165	73	34	29	76	25	15	9	2	5	621	9
Tillgrepp av ej motordrivet fortskaffningsmedel	112	217	107	107	100	351	460	335	175	26	19	2 009	114
därav cykel	106	211	101	100	88	319	444	331	168	22	18	1 908	111
Inbrottsstöld exkl skjutvapen	1 272	1 340	1 400	1 214	1 302	4 009	2 610	2 642	849	167	68	16 873	695
därav i lägenhet och villa	114	70	127	66	85	307	334	496	169	31	14	1 813	133
i källare, vind	55	47	35	44	44	204	202	367	127	18	4	1 147	140
i fritidshus	92	70	102	88	54	499	316	260	97	26	6	1 610	65
i butik, varuhus o d	168	239	274	265	309	798	410	302	102	29	9	2 905	86
Stöld av skjutvapen	7	8	8	15	18	27	32	32	15	2	6	170	14
Övrig stöld, snatteri el bodräkt	2 445	2 917	2 614	2 330	2 342	9 667	7 976	14 598	6 607	2 308	3 059	56 863	16 268
därav fickstöld	36	24	16	7	11	62	55	110	37	6	4	368	78
våskryckning	39	51	15	6	8	42	12	13	5	1	-	192	14
i butik, varuhus o d	1 461	1 584	1 163	1 020	1 018	5 667	5 412	11 444	5 134	2 046	2 939	38 888	14 612
från motorfordon	396	802	940	838	852	1 757	782	810	260	36	20	7 493	227
under yrkesmässig transp	4	4	11	19	26	76	31	142	122	3	1	439	15

Tabell 3.2.11b (forts)

Antal brottsdeltaganden för personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder vid brottet, 1992

Brottsart	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	20- 24 år	25- 29 år	30- 39 år	40- 49 år	50- 59 år	60- år	Totalt	Därav kvinnor
Rån, grovt rån	100	122	142	113	85	336	223	229	85	19	10	1 464	62
Bankrån	1	1	2	4	4	40	28	28	19	6	1	134	11
Postrån	-	1	6	9	3	36	20	17	8	1	-	101	9
Butiksran	5	11	39	16	14	65	41	63	13	1	4	272	7
Taxirån	-	1	-	1	2	4	2	2	1	-	-	13	1
Rån mot äldre, handikappade m fl	5	3	2	2	2	2	10	9	3	1	-	39	5
Annat rån	89	105	93	81	60	189	122	110	41	10	5	905	29
Bedrägeri och annan oredlighet (kap 9)	362	545	584	1 248	1 177	9 000	10 510	14 383	8 792	1 830	631	49 062	10 115
därav bedrägeri, grovt bedrägeri													
bedrägligt beteende	142	251	328	930	819	7 404	8 842	12 505	7 714	1 654	572	41 161	9 086
därav med check	3	4	13	115	148	1 035	1 818	2 390	1 442	187	123	7 278	2 097
med konto/kreditkort	2	18	114	292	169	1 712	1 234	2 168	1 593	75	265	7 642	1 023
mot försäkringskassa	-	3	1	12	50	396	633	544	314	115	6	2 074	667
hälteri, hälteriförseelse	214	287	255	318	357	1 543	1 591	1 841	996	169	56	7 627	950
Förskingring mm (10 kap)	130	132	211	170	116	697	611	999	612	209	47	3 934	723
Brott mot borgenärer mm (11 kap)	-	1	4	7	11	123	210	584	534	169	24	1 667	146
Skadegörelsebrott (12 kap)	1 741	1 537	1 521	834	774	2 526	1 674	2 297	1 245	297	159	14 605	972
Brott mot allmänheten (13-15 kap)	122	238	500	258	272	1 124	967	1 585	726	153	123	6 068	1 339
Allmänfarliga brott (13 kap)	50	39	43	22	20	109	76	130	106	37	32	664	121
därav mordbrand	18	17	30	9	7	62	43	63	41	11	3	304	58
Förfalskningsbrott (14 kap)	53	118	261	125	138	696	611	1 041	423	84	38	3 588	839
Mened, falskt åtal mm (15 kap)	19	81	196	111	114	319	280	414	197	32	53	1 816	379
Brott mot staten (16-20 kap)	161	258	320	381	360	2 222	1 789	3 038	1 423	676	142	10 770	964
Brott mot allm ordning (16 kap)	49	50	34	24	30	73	26	58	43	14	11	412	29
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	112	208	285	357	326	2 143	1 753	2 953	1 331	584	123	10 175	911
därav våld mm mot tjänste- man (1,2,5 §)	68	122	166	213	171	868	861	1 221	585	180	77	4 532	402
Högmålsbrott (18 kap)	-	-	-	-	1	3	-	1	1	-	-	6	-
Brott mot rikets säkerh. (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Tjänstefel m m (20 kap)	-	-	-	-	3	3	10	26	47	78	7	174	24
Trafikbrottslagen (TBL)	1 740	1 942	1 998	1 965	2 132	9 990	11 151	18 770	11 515	3 724	1 498	66 425	5 524
därav rattfylleri, grovt rattf. smitning	144	191	254	440	560	2 960	3 052	5 046	4 178	1 857	782	19 464	1 528
olovlig körning	10	24	45	87	96	380	311	450	323	181	224	2 131	328
1 495	1 641	1 624	1 344	1 388	6 223	7 444	12 793	6 726	1 580	461	42 719	3 255	
Övriga lagar och författningar	414	713	1 012	1 329	1 489	8 597	9 763	17 173	9 279	2 335	933	53 037	5 337
därav mot varusmuggningslagen	13	46	55	69	86	952	999	1 173	632	217	108	4 350	550
narkotikastrafflagen	38	265	477	764	850	4 275	5 612	8 435	2 050	232	85	23 083	2 814
framställning	-	-	-	-	2	6	8	12	2	5	-	35	5
överlåtelse m m	6	100	171	149	303	1 717	2 612	3 595	722	58	21	9 454	899
innehav	32	165	306	615	545	2 551	2 992	4 824	1 324	167	63	13 584	1 909
skattebrottslagen	-	-	-	23	1	143	367	1 629	1 603	395	109	4 270	400
naturvårdslagen	-	3	7	11	11	42	23	45	35	11	16	204	20
miljöskyddslagen	-	-	-	-	-	-	6	11	27	9	11	64	6

Tabell 3.2.12**För brott misstänkta personer efter brottsart, kön, ålder, medborgarskap och region, 1992**

Persons suspected of offences by type of offence, sex, age, citizenship and region, 1992

Brottsart	Totalt antal	Därav							
		15-20 år		Kvinnor		Utländska medborgare		I storstadslänen	
		Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Samtliga brott (ej enbart de nedan redovisade)	108 004	23 178	21	17 745	16	23 997	22	45 459	42
Fullbordade mord el. dråp samt misshandel med dödlig utgång	98	10	10	8	8	22	22	49	50
Misshandel (ej med dödlig utgång)	11 107	2 648	24	844	8	2 309	21	4 647	42
Olaga hot	4 473	550	12	241	5	1 119	25	2 013	45
Ofredande	2 195	377	17	378	17	297	14	887	40
Våldtäkt, grov våldtäkt	228	36	16	-	-	83	36	91	40
Fullbordade biltillgrepp	3 860	1 624	42	190	5	471	12	1 844	48
Inbrottsstöld	7 190	2 763	38	375	5	1 000	14	2 934	41
därav i lägenhet eller villa	1 230	289	23	90	7	219	18	545	44
Ovrig stöld, snatteri	29 800	7 230	24	8 907	30	9 113	31	12 224	41
därav i butik, varuhus	22 783	4 744	21	8 197	36	7 984	35	9 424	41
Rån	994	372	37	53	5	289	29	560	56
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	7 348	865	12	1 682	23	1 488	20	3 471	47
Skadegörelsebrott	9 137	2 995	33	700	8	1 187	13	3 544	39
Våld mot tjänsteman	2 120	351	17	247	12	465	22	1 037	49
Våldsam motstånd	2 069	323	16	128	6	470	23	1 075	52
Olovlig körning, äv. grov (3:1 st)	20 347	5 328	26	1 245	6	4 633	23	9 264	46
Rattfylleri, rattonykterhet	17 121	1 615	9	1 430	8	2 654	16	7 017	41
Brott mot varusmuggningslagen	3 357	281	8	471	14	1 729	52	1 094	33
därav narkotika	897	83	9	103	11	404	45	312	35
Brott mot skattebrottslagen	665	1	-	61	9	57	9	329	49
Brott mot uppbördslagen	835	1	-	76	9	37	4	376	45
Brott mot narkotikastrafflagen	7 077	518	7	908	13	1 402	20	3 879	55
därav framställning	31	1	3	5	16	3	10	7	23
överlåtelse m m	1 855	119	6	234	13	530	29	963	52
innehav	6 143	466	8	798	13	1 054	17	3 347	54

3.3 Gripande, anhållande, häktning och tillfälliga omhändertaganden

Apprehension, arrest, detention and temporary custody

3.3.1 Gripande, anhållande och häktning

Sammanfattning av gällande rätt¹

De viktigaste tvångsmedlen i brottmål, riktade mot personer (s.k. *personella* tvångsmedel) är gripande, anhållande och häktning. Dessa regleras i Rättegångsbalkens (RB) 24:e kapitel.

Gripande får förekomma, om det finns skäl att anhålla någon. Gripande får i brådskande fall utföras även *utan* anhållningsbeslut antingen av *polisman* eller i vissa fall av *envar* och innebär, att den misstänkte tas eller behålls i förvar. För att annan än polisman ska få gripa en misstänkt krävs antingen att denne är *efterlyst* eller att vederbörande grips *på bar gärning* eller *flyende fot* för brott, för vilket *fängelse* kan följa (t.ex. butikssnatteri). Sådant gripande sker numera oftast av *bevakningspersonal*. Gripandet ska skyndsamt anmälas till åklagaren, så att denne kan besluta om den gripne ska anhållas eller frigges.

Anhållande får beslutas av åklagare (24:6 RB). Det är ett provisoriskt frihetsberövande, som ofta föregriper häktning. Finns det inte fulla skäl till häktning, men personen i fråga är *skäligen misstänkt* för brottet, får denna anhållas, om det är av synnerlig vikt att vederbörande tas i förvar i avvaktan på ytterligare utredning. Anhållandebeslutet ska hävas av åklagaren, så snart det inte längre finns skäl för det och senast, när fristen för framställning om häktning är utgången.

Häktning beslutas av *rätten* (en lagfaren domare) på framställning av åklagaren. Den skriftliga eller muntliga framställningen ska göras samma dag som anhållningsbeslutet meddelas, eller senast dagen därefter. Om det finns synnerliga skäl, får den göras senast tredje dagen efter anhållningsbeslutet. Förhandlingen ska äga rum *samma dag* eller senast dagen efter framställningen. Om det finns synnerliga skäl, får förhandlingen hållas senare, dock *aldrig senare än fjärde dagen* efter det att den misstänkte greps eller anhållningsbeslutet verkställdes. Någon exakt angivelse av hur lång tid en person som längst får sitta häktad finns inte i lagen. I princip ska dock åtal

vara väckt inom två veckor från häktningsbeslutet. I annat fall ska ny häktningsförhandling hållas.

Bakgrunden till de nu gällande reglerna om anhållande och häktning, vilka trätt i kraft 1988-04-12, är en anpassning till *Europakonventionen* angående skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna. Tidigare var anhållningsfristen längre (maximalt 9 respektive 12 dagar).

Häktning (och i princip anhållande) förutsätter enligt 24:1 RB, att vederbörande är på *sannolika skäl* misstänkt för brott, för vilket i lagen är föreskrivet *fängelse ett år* eller däröver. Dessutom ska det finnas *risk* för att personen i fråga

- avviker eller på något annat sätt undandrar sig lagföring eller straff (*flyktfara*)
- undanröjer bevis eller på något annat sätt försvårar sakens utredning (*kollusionsfara*) eller
- fortsätter sin brottsliga verksamhet (*recidivfara*).

Den som på sannolika skäl är misstänkt för brott, får med stöd av 24:2 RB häktas *oberoende* av brottets beskaffenhet

- om vederbörande är *okänd* och vägrar uppge namn och hemvist eller om uppgiften om detta kan antas vara osann, eller
- om vederbörande *saknar hemvist* inom riket och det finns risk för att han/hon genom att bege sig från riket undandrar sig lagföring eller straff.

Det finns även möjlighet (24:3 RB) att besluta om s.k. *utredningshäktning*, när frihetsberövande påkallas av särskilt komplicerade omständigheter i förundersökningen, vilket mycket sällan är fallet.

¹ Framställningen följer Nelson (1990, ss. 162–164).

Är minimistraffet för brottet fängelse i två år (t.ex. mord, dråp, våldtäkt, grovt rån) ska enligt 24:1 RB häktning beslutas, om det inte är uppenbart, att skäl till häktning saknas. Omvänt gäller, att häktning inte får beslutas, om det kan antas att den misstänkte kommer att dömas endast till böter. 1989 infördes också uttryckligen en s.k. *proportionalitetsregel*, enligt vilken skälen för frihetsberövandet ska ställas i relation till de olägenheter frihetsberövandet innebär för den misstänkte eller något annat motstående intresse.

Tabell 3.3.1**Anhållanden och häktningsframställningar, 1965–1992.****Absoluta tal och index**

Arrests and applications for detention orders, 1965–1992.

Absolute numbers and index

År	Anhållanden		Häktningsframställningar		Andel häktningssamtal, Procent	Frihetsstraff, 2 mån- antal
	Antal	Index 1965=100	Antal	Index 1965=100		
1965	16 671	100	7 380	100	44	..
1966	19 062	114	8 134	110	43	..
1967	20 733	124	8 706	118	42	..
1968	22 094	133	9 468	128	43	..
1969	24 158	145	9 290	126	38	..
1970	26 049	156	9 755	132	37	9 770
1971	26 712	160	9 429	128	35	9 030
1972	26 228	157	9 418	128	36	10 361
1973	24 901	149	9 073	123	36	9 604
1974	24 347	146	8 077	109	33	8 711
1975	26 962	162	8 297	112	31	8 711
1976	26 135	157	8 341	113	32	8 753
1977	27 272	164	8 641	117	32	9 474
1978	24 569	147	8 122	110	33	9 470
1979	23 955	144	7 804	106	33	9 087
1980	27 559	165	9 362	127	34	9 678
1981	29 271	176	9 920	134	34	10 292
1982	30 360	182	9 914	134	33	10 615
1983	28 747	172	9 455	128	33	10 289
1984	26 388	158	8 855	120	31	9 894
1985	25 448	153	8 720	118	34	9 423
1986	26 172	157	8 286	112	32	9 574
1987	26 648	160	9 275	126	35	10 334
1988	26 264	158	11 546	156	44	11 228
1989	25 943	156	11 953	162	46	11 033
1990	27 221	163	12 135	164	45	11 491
1991	27 583	165	12 256	166	44	11 115
1992	28 743	172	12 929	175	44	11 174

Källa: Åklagarväsendets arbetsstatistik för resp. år.

Alternativ till häktning är övervakning (24:4 RB), reseförbud och anmälningsskyldighet (kap 25 RB), vilka meddelas av åklagaren. Ungdomar, som inte fyllt 18 år, får häktas bara när *synnerliga* skäl föreligger (24:4 RB). I stället anordnas i dessa fall placering på mottagningsavdelning vid särskilt ungdomshem.

Statistik över gripande, anhållande och häktning

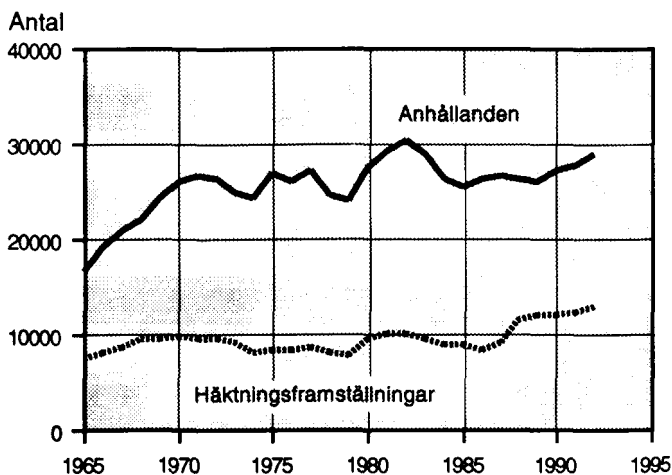
Statistiken när det gäller de personella tvångsmedlen är mycket ofullständig. Inom *åklagarväsendet* insamlas kvartalsvisa uppgifter om antalet anhållanden och häktningsframställningar. Dessa uppgifter har publicerats sedan 1965. *Kriminalvårdsstyrelsen* redovisar månadsvisa uppgifter om beläggningen på häktena. Statistiken förbättrades 1991. I *Domstolsverkets* statistik finns uppgifter om mål i vilka häktningsförhandling har hållits. Slutligen för *Rikspolisstyrelsen* löpande statistik över antalet anhållna och häktade i narkotikamål.

Utvecklingen 1965–1992

Uppgifter om hur många personer som årligen grips av polisen finns inte. Antalet anhållanden och häktningsframställningar beskrivs nedan i *Diagram 3.3.1*. Det visar, att antalet anhållanden har legat tämligen stabilt sedan början av 70-talet. *Andelen* häktningsframställningar sjönk däremot fram till 1988, då trenden bröts.

Diagram 3.3.1**Anhållanden och häktningsframställningar, 1965–1992**

Arrests and applications for detention orders 1965–1992

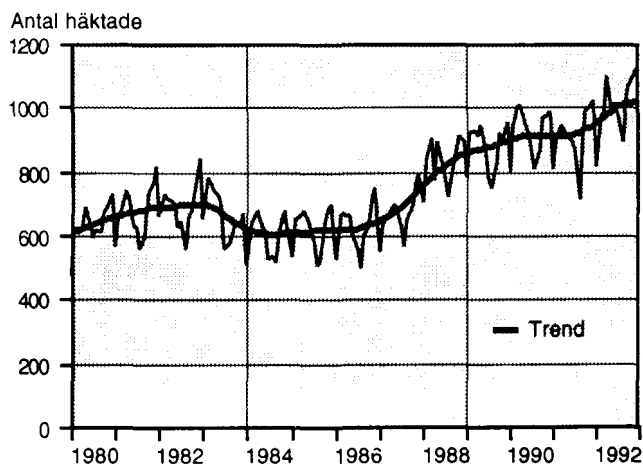
Uppgifter från Kriminalvårdsstyrelsen visar, att antalet häktade ökade redan före häktningsreformens ikraftträdande (*Diagram 3.3.2*). De exakta skälen härtill är inte kända.

Allmänt gäller dock att antalet häktningsframställningar och antalet dömda till frihetsstraff överstigande en månad följer varandra väl (*Diagram 3.3.3*).

Diagram 3.3.2

Inskrivna på häkten. Månadsdata, januari 1980 – december 1992

Remanded, detained or arrested persons in prison facilities. Monthly data, January 1980–December 1992

Tvärsnittundersökning 1989

Hur häktningsreglerna används i praktiken kan beskrivas med hjälp av en undersökning som Domstolsverket genomförde avseende år 1989 (DV-Rapport 1989:9).

Uppgifter om hur många personer som årligen grips av polisen, finns inte tillgängliga. Antalet anhållna personer kan uppskattas till 25 000 årligen. I omkring 45 procent av fallen inger åklagaren en häktningsframställning. Rätten häktar i ca 90 procent av fallen. Som skäl anges (kumulativt) flyktfara i 20–25 procent av fallen, kollusionsfara (45 procent) och recidivfara (75 procent). *Skälig misstanke* anges i 95 procent av fallen; *enkel misstanke* enligt 24:3 RB förekommer ensamt eller i kombination med skälig misstanke i omkring 5 procent av fallen.

De vanligaste brotten, för vilken någon person häktas, är förmögenhetsbrott (60 procent), brott mot person (21 procent) och narkotikabrott (16 procent).

De häktade personernas ålder skiljer sig inte från åldern på de som intas på fängelserna för ett fängelsestraff i 2 månader eller därutöver: ca 75 procent är mellan 21 och 40 år gamla. Kvinnornas andel bland de häktade är mindre än 10 procent.

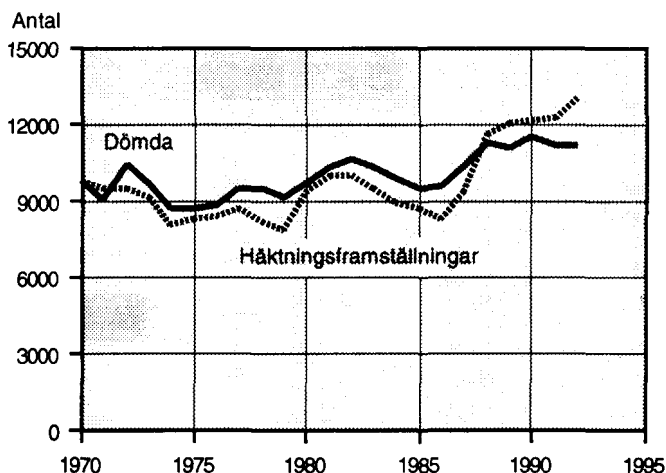
Från tidpunkten för gripandet till att åklagaren beslutar om anhållandet tar det i hälften av fallen mindre än 3 timmar; 85 procent av fallen avgörs inom 6 timmar. I mindre än 5 procent av fallen tar det mer än 12 timmar.

Häktningsförhandlingen äger rum i knappt 10 procent av fallen *samma* dag som häktningsframställningen har ingivits till rätten. 45 procent avgörs nästa dag och ytterligare 40 pro-

Diagram 3.3.3

Häktningsframställningar och till frihetsstraff (2– månader) dömda personer, 1970–1992

Applications for detention orders and numbers of persons sentenced to imprisonment (2– months), 1970–1992

cent på tredje dagen. De resterande 5 procenten avgörs på fjärde dagen, ofta p.g.a. transportproblem eller svårigheter att finna en advokat eller tolk.

I 60 procent av fallen tar häktningsförhandlingen högst en halv timme. Drygt 90 procent avgörs inom en timme.

Häktningsbeslutet överklagas i 10–15 procent av fallen. I ca 1 av 10 fall hävs då häktningsbeslutet av hovrätten p.g.a. att häktningsskäl inte finns eller har fallit bort.

I 90 procent av fallen förblir den misstänkte häktad tills förhandlingen i tingsrätten börjar. Domstolsförhandlingen äger rum i 60 procent av fallen inom högst 3 veckor efter gripandet. 90 procent av fallen avgörs inom 6 veckor. Längre häktningstider förekommer dock undantagsvis. Överslagsberäkningar ger vid handen, att tidsrymden mellan gripande och tingsrättsförhandling har minskat sedan mitten av 70-talet.

I omkring 80 procent av fallen dömer tingsrätten de häktade till fängelse, i mindre än 5 procent av fallen frikänns den häktade.

En undersökning avseende år 1985 visade (Nordlöf, 1987:156 ff), att endast 30 procent av de häktade inte hade ålagts inskränkningar i sina rättigheter (angående besök, post, telefon, tidningar m.m.). Det visade sig också, att närmare hälften av de häktade inte förhördes under häktningstiden. 80 procent av de häktade fick inget besök under häktningstiden.

I *internationellt* perspektiv hör Sverige till de länder som redovisar häktningssiffror som ligger under genomsnittet för de stater som anslutit sig till Europarådet (se nedan avsnitt 3.5).

Tabell 3.3.2

Personer som omhändertagits för fylleri 1976 samt personer som omhändertagits enligt LOB 1977–1990, med särredovisning av kvinnor och ungdomar under 20 år

Persons taken into custody for drunkenness 1976–1990; of whom were women and youth under 20 years

År	Samtliga omhändertaganden	Därav		Kvinnor		Ungdomar		Överlämnade för vård		Storstadsdistrikt	
		Ej identifierade									
		Antal	Proc.	Antal	Proc.	Antal	Proc.	Antal	Proc.	Antal	Proc.
1976	110 187	.	.	5 206	5	9 226	8	.	.	43 203	39
1977	82 966	7 495	9	4 467	5	6 376	8	4 580	6	29 350	35
1978	112 239	9 898	9	6 298	6	8 705	8	5 065	5	41 024	37
1979	124 278	4 269	3	6 831	5	9 301	7	9 033	7	47 365	38
1980	126 636	3 403	3	7 492	6	8 991	7	13 320	11	48 015	38
1981	119 985	3 884	3	6 811	6	8 095	7	18 722	16	42 237	35
1982	125 833	5 233	4	7 396	6	8 875	7	21 824	17	45 713	36
1983	118 000	6 948	6	7 282	6	8 225	7	20 425	17	43 815	37
1984	110 285	8 866	8	6 985	6	7 581	7	20 198	18	39 434	36
1985	96 712	8 136	9	5 941	7	6 565	7	16 678	18	34 395	36
1986	97 522	8 318	9	5 964	6	7 356	8	15 612	16	32 767	34
1987	93 555	9 925	11	6 013	6	6 870	7	11 715	13	32 322	35
1988	87 451	11 768	13	6 128	7	6 819	8	10 988	13	26 360	30
1989	81 767	12 698	16	6 079	7	6 418	8	10 647	13	23 152	28
1990	75 399	13 395	18	5 587	7	6 206	8	10 735	14	20 872	28

Källa: Socialstyrelsen, Alkoholbyrån.

3.3.2 Tillfälliga omhändertaganden

Till denna grupp kan räknas tillfälliga omhändertaganden enligt

- polislagen (1984:387)
- lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB, 1976:511)
- lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU, 1990:52)
- lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM, 1988:870)
- lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall (LSPV, 1966:293; fr.o.m. 1 januari 1992 gäller 1991:1128)
- smittskyddslagen (1988:1472)
- utlänningslagen (1989:529)
- terroristlagen (1989:530; fr.o.m. 1 juli 1991 gäller 1991:572)

Statistiken över dessa mer eller mindre kortvariga frihetsberövanden är knapphändig eller obefintlig. Uppgifter om personer som omhändertagits enligt LVU och LVM finns i SCB:s socialtjänststatistik (se t.ex. *Socialtjänststatistik 1982-1989*). Löpande uppgifter angående personer som omhändertagits enligt LOB har t.o.m 1990 sammanställs av Socialstyrelsen. Jämfört med den tidigare statistiken över fylleri-omhändertaganden är LOB-redovisningen mycket knapphändig. Den har också kvalitetsbrister, eftersom den omhändertagne inte behöver identifiera sig. Själva lagen innebär bl.a. att en person får omhändertas, om han på allmän plats är så berusad att han inte kan ta vård om sig eller utgör en fara

för sig själv eller andra. Vid behov ska han föras till sjukhus eller också ska läkare tillkallas. Den omhändertagne ska frigges så snart som möjligt och får i allmänhet inte kvarhållas längre än åtta timmar.

3.3.3 Andra tvångsmedel

Uppgifter om andra tvångsmedel är helt obefintliga i rättsstatistiken. Det gäller kroppsbesiktning, blod- eller utandningsprov, tagande av fingeravtryck, kroppsvisitation, telefonavlyssning, husrannsakan, beslag m.m.

3.3.4 Referenser

Domstolsverket. Häktningsreformen. DV-rapport 1989:9. Jönköping, 1989.

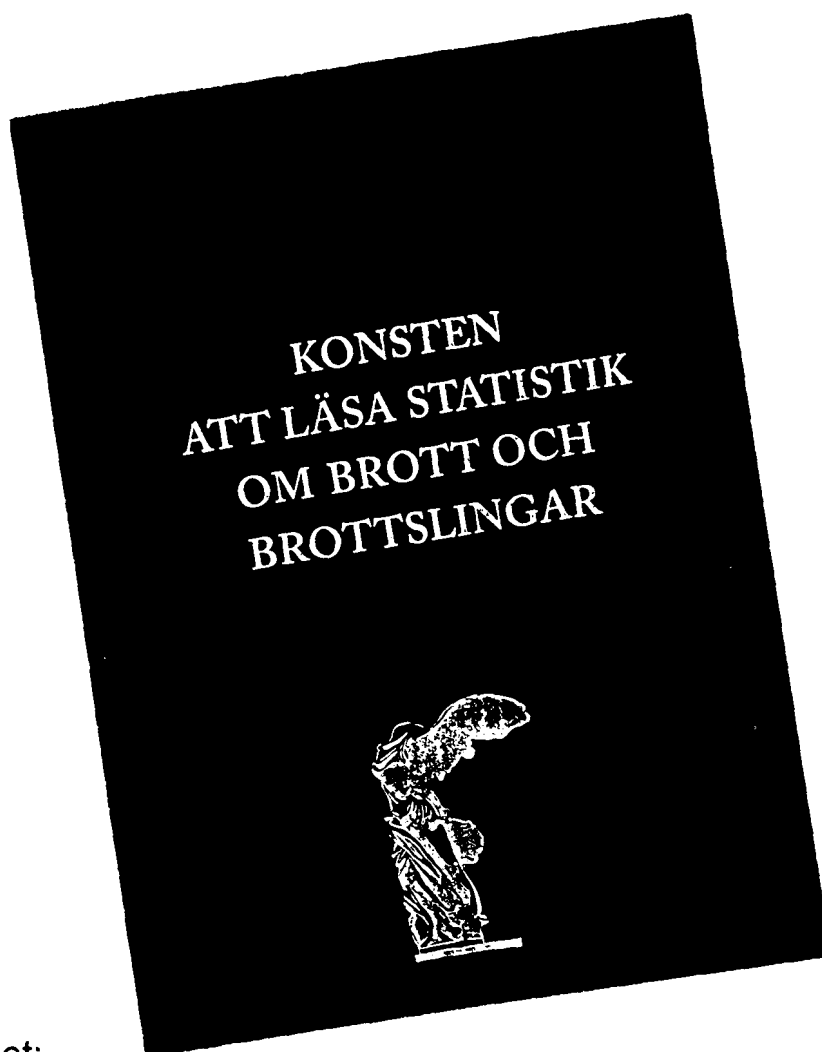
Nelson, Alvar. Kriminalpolitik och ingripanden vid brott. 1990 års upplaga. Uppsala: Iustus Förlag, 1990.

Nelson, Alvar. "Restrictions of Liberty before Trial", i: *Cahiers de Défense Sociale*, 1989, ss. 78-93.

Nordlöf, Kerstin. Straffprocessuella tvångsmedel: gripande, anhållande och häktning. Akademisk avhandling. Stockholms universitet. Edsbruk: Akademitryck, 1987.

Nordlöf, Kerstin. "Restriktioner vid gripande, anhållande och häktning", i: *Brottsutvecklingen 1987*. Brå Forskning 1987:5, ss 159-173. Stockholm: Allmänna förlaget.

Statistiska centralbyrån. Socialtjänststatistik 1982–1989. Sveriges officiella statistik. Stockholm 1991.

Ur förordet:

”Det har länge, framför allt bland forskare, studerande och andra professionella användare, efterlysts en sammanhållen handledning för användningen av statistiken om brott och brottslingar. Det är Brottsförebyggande rådets (BRÅ) förhoppning att denna bok skall fylla ett sådant behov.”

Boken kan beställas hos bokhandeln eller hos

Fritzes Kundtjänst, 106 47 Stockholm. Telefon 08-690 90 90, Fax 08-20 50 21.

Butik: Fritzes InformationsCenter. Regeringsgatan 12, Stockholm

3.4 För brott lagförda personer

Persons found guilty of criminal offences

3.4.1 Resultat

Under 1992 registrerades drygt 360 000 lagföringar för brott, 7 procent färre än föregående år. Över 90 procent av nedgången beror på en minskning av antalet ordningsbot med 25 000 (11 procent). Antalet åtalsunderlåtelse och strafförelägganden har också minskat – med 9 respektive 6 procent. Antalet domar har däremot ökat årligen från 1986 och nådde 1992 upp i ett antal av 75 867.

År	Domar	Åtals- under- låtelse	Straff- örelägg- ande (SF)	Ord- nings- bot (OF)	Summa
1980–84 ¹	75 792	21 225	92 625	212 168	401 810
1985	67 069	23 149	77 900	177 138	345 256
1986	65 841	21 618	75 820	182 915	346 194
1987	67 241	20 348	74 392	189 284	351 265
1988	67 958	19 347	75 544	195 008	357 857
1989	68 886	19 200	78 889	208 570	375 545
1990	69 808	17 459 ²	79 801	202 648	369 716
1991	71 525	17 695	78 139	218 350	385 709
1992	75 867	16 118	73 654	194 660	360 299

1) Årsgenomsnitt

2) Nedgång i antalet åtalsunderlåtelse 1990 p.g.a. statistikomläggning.

Böter är den vanligaste påföljden

I 84 procent av lagföringarna blev påföljden böter. Vanligast är *ordningsbot* som nästan uteslutande avser lindriga vägtrafikbrott. *Dagsböterna* utgjorde 20 procent av alla böter varav knappt hälften låg under 35 dagsböter. 6 procent uppgick till 100 dagsböter eller fler.

De *villkorliga domarna* har minskat med 5 procent. Detta hänger samman med ändringar i påföljdspraxis vid grova rattfylleribrott (se nästa avsnitt).

Skyddstillsyn med samhällstjänst prövas i fem tingsrätter: Uppsala, Linköpings, Helsingborgs, Malmö och Gävle. Påföljden har under 1992 tillämpats i 70 domar, 26 procent färre än föregående år.

Fängelsedomarna ökar

Totalt sett ökade antalet fängelsestraff 1992 efter att ha minskat mellan 1989 och 1991. Svängningarna är en effekt av den ändring i rattfyllerilagstiftningen som trädde i kraft den 1 juli 1990. Syftet med lagändringen var bl.a. att minska fängelsestraffets användning vid grovt rattfylleri vilket också blev följden. Andelen fängelsedomar bland samtliga påföljder för grovt rattfylleri minskade mellan 1989 och 1991 från 71 till 42 procent. Andelen villkorliga domar för detta brott ökade under

Huvudpåföljd	Antal lagföringar								
	1980–84 ¹	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Böter genom dom, SF, OF	343 943	286 810	288 508	294 042	300 703	317 835	313 102	328 330	304 343
Åtalsunderlåtelse	21 225	23 149	21 618	20 348	19 347	19 200	17 459	17 695	16 118
Fängelse	14 573	13 959	14 525	15 640	16 520	16 635	15 527	14 313	15 832
Villkorlig dom	9 865	10 432	10 624	10 432	10 319	10 957	12 281	13 532	12 839
Skyddstillsyn	6 437	6 133	6 336	6 272	6 461	6 424	6 729	6 833	6 322
Övriga påföljder	5 767	4 773	4 583	4 531	4 507	4 494	4 618	5 006	4 845
Summa lagföringar	401 810	345 256	346 194	351 265	357 857	375 545	369 716	385 709	360 299
Index 1980 = 100	103	89	89	90	92	97	95	99	93

1) Årsgenomsnitt

Huvudbrott	Antal lagföringar								
	1980-84 ¹⁾	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Brottsbalksbrott	67 470	68 856	66 205	65 266	64 578	64 301	65 474	67 904	68 155
Brott mot person	9 303	10 232	9 894	10 277	10 655	10 704	11 000	11 206	11 918
Brott mot förmögenhet	49 783	51 432	48 736	47 734	47 555	47 454	48 241	50 241	49 472
Brott mot allmänheten	1 546	1 638	1 805	2 196	2 060	2 470	2 630	2 692	2 817
Brott mot staten	6 838	5 554	5 770	5 059	4 308	3 673	3 603	3 765	3 948
Brott mot andra lagar	334 340	276 400	279 989	285 999	293 279	311 244	304 242	317 805	292 144
Trafikbrottslagen	38 243	34 238	33 877	34 434	36 913	39 041	39 727	41 243	39 844
Övriga vägtrafikbrott	260 583	213 594	218 145	223 431	227 511	241 111	230 246	242 717	219 488
Narkotikastrafflagen	4 923	4 052	4 288	4 087	4 375	4 580	4 665	4 799	4 854
Varusmuggningslagen	15 504	12 576	12 748	12 964	13 640	15 138	18 179	17 064	16 084
Skattebrottslagen	879	936	704	717	471	426	421	374	380
Övriga	14 208	11 004	10 227	10 366	10 369	10 948	11 004	11 608	11 494
Samtliga lagföringar	401 810	345 256	346 194	351 265	357 857	375 545	369 716	385 709	360 299

1) Årsgenomsnitt

samma period från 5 till 28 procent. 1992 ger uttryck för ett steg tillbaka mot tidigare praxis. Andelen fängelsedomar för grovt rattfylleri ökade till 55 procent samtidigt som andelen villkorliga domar för samma brott minskade till 17 procent. Tillbakagången beror troligen på några utslag i Högsta domstolen samt kanske också debatten i massmedia.

Om man bortser från grovt rattfylleri har däremot både fängelsedomarna och de villkorliga domarna ökat under perioden 1989-1992.

50 procent av fängelsedomarna har korta strafftider på mellan 14 dagar och 2 månader. 34 procent av dessa avser grovt rattfylleri.

11 procent av fängelsedomarna har längre strafftider än 1 år. Hälften av dessa avser grova våldsbrott (Kap 3-7 BrB) eller brott mot narkotikastrafflagen. Domar med strafftider över två år har ökat mellan 1980 och 1992 från 329 till 853. 34 procent av ökningen avser narkotikabrott. 7 personer dömdes i tingsrätt till livstids fängelse för mord.

Den genomsnittligt ådömda strafftiden uppgick 1992 till 6,7 månader för samtliga brott och till 8,3 månader om man undantar brott mot trafikbrottslagen.

Frihetsstraff väljs oftast för våldtäkt, mord, dråp och rån. För dessa brott utdöms också de *längsta* frihetsstraffen.

Trafikbrott är den vanligaste brottstypen

Brott mot vägtrafikförfattningar inkl. trafikbrottslagen var huvudbrott i 72 procent av lagföringarna. 14 procent av de som lagfördes hade förmögenhetsbrott, t.ex. stöld eller bedrägeri, som sitt grövsta brott. Brott mot person, där bl.a. våldsbrotten ingår, svarade för 3 procent. En procent lagfördes för brott mot narkotikastrafflagen.

Brottstyper som mord och dråp, olaga hot, ofredande och sexualbrott har ökat. Även totalt sett visar lagföringar avseende *brott mot person* en uppgång. *Brott mot förmögenhet* har inte ökat. Antalet *brott mot allmänheten* och *brott mot staten* ökade med 5 procent vardera.

Antalet lagföringar för brott mot *narkotikastrafflagen* har ökat år från år sedan 1987, men är fortfarande mindre än toppåret 1982 (5 997 lagföringar).

Lagföringarna enligt *skattebrottslagen* uppgår liksom föregående år bara till 40 procent av antalet år 1985. Statistiken bekräftar olika rapporter om att kampen mot modern och ekonomisk brottslighet kom av sig under 80-talet. (Jfr även RS-PM 1990:6, *Modern brottslighet*).

OBS! Ordningsbot ingår inte i den fortsatta redovisningen

En femtedel av de lagförda är ungdomar

Ungdomar lagförs oftare än vuxna för traditionella brott, speciellt förmögenhetsbrott. Typiska ungdomsbrott (dvs. brott där *andelen* 15-20-åringar är stor) är tillgrepp av fortskaffningsmedel, olaga intrång samt missbruk av urkund.

Tendensen sedan mitten av 70-talet att färre ungdomar lagförs kvarstår fortfarande. Mellan 1980 och 1992 sjönk andelen ungdomar (15-20 år) lagförda för alla typer av brott från 25 till 20 procent. En utförlig redovisning av ungdomsbrottsligheten finns i SCB:s skrift *Ungdomar och brott* (Stockholm 1992).

Vad gäller det mycket omdiskuterade ungdomsvåldet kan även lagföringsstatistiken bidra med en del information (se

15–20-åringar lagförda för våldsbrott, 1975, 1980 samt 1985–1992

År	Huvudbrott									
	Mord, dråp		Misshandel, inkl. grov		Våldtäkt, inkl. grov		Rån, inkl. grovt		Våld mot tjänste- man m.m.	
	Antal	Andel ¹	Antal	Andel ¹	Antal	Andel ¹	Antal	Andel ¹	Antal	Andel ¹
1975	8	10	1 351	30	30	28	150	36	893	30
1980	5	5	1 252	26	22	19	181	38	625	23
1985	6	8	1 605	25	19	15	172	34	567	19
1986	21	16	1 619	26	19	12	161	32	505	18
1987	3	3	1 534	24	20	17	145	34	585	18
1988	7	5	1 716	26	18	11	195	40	598	20
1989	12	12	1 755	26	19	12	183	41	523	18
1990	14	11	1 780	25	22	13	243	44	525	17
1991	9	10	1 851	25	20	14	277	44	619	20
1992	8	7	1 955	26	22	13	271	41	601	19

1) Avser procentuell andel av samtliga lagförda personer för resp. brottstyp

tablån ovan). Under perioden visar den t.ex. *antals-* men inte *andelsmässiga* ökningar för misshandel.

Kvinnornas andel av de lagförda stabil

Kvinnornas andel bland de lagförda personerna var under 1992 15 procent. Sett i ett längre perspektiv har kvinnornas andel ökat. En utförlig redovisning av kvinnobrottsligheten finns i SCB:s skrift *Kvinnors rätt och orätt* (Stockholm 1986). Brott med höga andelar kvinnor är snatteri, bedrägeri, missbruk av urkund och urkundsförfalskning.

Utländska medborgares andel ökar

De utländska medborgarnas andel bland för brott lagförda personer låg under större delen av 80-talet stabilt på 14 procent. De senaste åren har andelen ökat och ligger nu på 19 procent. Knappt en tredjedel av dem (30 procent) är nordiska medborgare främst från Finland. Ca 2 av 3 av de lagförda utländska medborgarna är folkbokförda i Sverige. Brott med höga andelar utländska medborgare är mord, dråp, våldtäkt samt varusmuggling (se tablån nedan). Antalet utvisningar i samband med dom sjönk under första hälften av 80-talet från 487 år 1980 till 189 år 1985 men steg sedan och var 628 år 1992.

Utländska medborgare som lagförts, efter huvudbrott, 1986–1992

Huvudbrott	1986		1988		1990		1992	
	Antal	Andel ¹	Antal	Andel ¹	Antal	Andel ¹	Antal	Andel ¹
Brott mot brottsbalken	9 493	14	10 480	16	12 070	18	14 239	21
Brott mot person	1 437	15	1 642	15	1 880	17	2 164	18
<i>därav</i> mord och dråp	33	25	18	14	36	29	27	22
våldtäkt inkl. grov	53	34	58	36	66	38	62	38
Brott mot förmögenhet	7 315	15	7 987	17	9 181	19	10 846	22
<i>därav</i> rån inkl. grovt	114	22	104	21	140	25	171	26
Övriga brottsbalksbrott	741	10	851	13	1 009	16	1 229	18
Brott mot andra lagar	13 000	13	14 249	14	17 098	17	17 616	18
Narkotikastrafflagen	477	11	676	15	843	18	966	20
Varusmuggningslagen	2 536	45	2 663	45	3 560	47	3 726	48
Övriga lagar	9 987	11	10 910	12	12 695	14	12 924	15
Samtliga lagföringar	22 493	14	24 729	15	29 168	17	31 855	19

1) Avser procentuell andel av samtliga lagförda personer för resp. brottstyp

Ytterligare uppgifter om utlänningarnas brottslighet finns i RS-promemoria 1990:10 *Utländska medborgare i kriminalstatistiken* och på engelska i RS-promemoria 1991:4 *Foreign Citizens and Crime: The Swedish Case*.

3.4.2 Statistikens syfte och omfattning

Syftet med statistiken över för brott lagförda personer är främst att för ett visst år ge en bild av tillämpningen av olika påföljder. Fr.o.m. 1973 ges även en redovisning av tillämpade brottslagrum. Dessutom belyser statistiken i viss mån sambandet mellan brott och påföljd och beskriver olika kategorier av lagförda personer. Statistiken över för brott lagförda personer är också underlag för statistiken över återfall i brott och kohortstatistiken (avsnitt 3.6).

Statistikens omfattning

I statistiken över lagförda personer ingår *personer som*:

- *dömts* i brottmål i tingsrätt
- *meddelats åtalsunderlåtelse*, d.v.s. de har av olika skäl inte åtalats (t. ex. på grund av sin ungdom), trots att åklagaren funnit dem skyldiga till brott)
- *godkänt strafföreläggande*, dvs. böter som utfärdas av åklagare utan domstolsförhandling
- *godkänt föreläggande av ordningsbot*, dvs. böter som utfärdas direkt av framför allt polisman.

Föreläggande av ordningsbot (ca 195 000 år 1992) avser till allra största delen förseelser mot vägtrafikförfattningar. Ordningssbot redovisas summariskt till SCB och ingår därför endast i tabellerna 3.4.1, 3.4.3–3.4.5.

Frikända personer ingår inte i redovisningen och inte heller personer under 15 år (de får inte lagföras). Utländska medborgare, både folkbokförda och ej folkbokförda i Sverige, ingår. Domar i högre instans liksom domar i tvistemål redovisas i statistiken över domstolarnas verksamhet, se avsnitt 4.

Redovisningsenhet i tabellerna är den *person* som lagförts för brott under kalenderåret. Om *samma* person lagförs flera gånger under året räknas denne som en person varje gång. Om flera *olika* personer ingår i en och samma lagföring redovisas var och en av dessa personer som en enhet för sig. Se vidare *Brutto- och netto-redovisning* i avsnitt 3.4.5.

Brottsredovisningen

Brottsredovisningen omfattar brottsbalken samt s.k. specialstraffrättsliga lagar som innehåller en straffparagraf. Varje år görs en uppdatering av redovisningen där nya lagar med straffparagraf läggs till samt aktuella ändringar görs i gällande lagar. Redovisningen omfattar alltså inte exakt samma lagar varje år.

Försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott ingår, men särredovisas inte. I de fall en person vid ett tillfälle dömts för flera brott väljs det brott som har det strängaste straffet i sin straffskala till s.k. *huvudbrott* (se vidare avsnitt 3.4.5).

Påföljdsredovisningen

I denna statistik ingår de påföljder som framgår av t.ex. tabell 3.4.8. Dessutom ges i tabell 3.4.6 en redovisning efter huvudbrott av utländska medborgare som av domstolen utvisats ur riket. Beslut om skadestånd, beslag m.m. ingår däremot inte i redovisningen. Ej heller ingår förordnanden med undantag av BrB 34 kap. 1 § punkt 1 (se avsnitt 3.4.5). I påföljdsredovisningen förekommer i huvudsak den s.k. *huvudpåföljden* (se avsnitt 3.4.5).

Statistikens avgränsning i tiden

I denna årsbok redovisas i huvudsak personer som lagförts under kalenderåret 1992. Uppgifter om dessa personer har redovisats till SCB mellan januari 1992 och mars 1993. Därutöver redovisas några tidsserier i tabell 3.4.1–3.4.4.

3.4.3 Insamling och bearbetning

Insamling

Fr.o.m. 1972 har SCB fått uppgifter om lagförda personer (åtalsunderlåtelser fr.o.m. 1973) från Rättsväsendets informationssystem (RI). Det är ett ADB-system som är gemensamt för rättsväsendets myndigheter. Den del av RI varifrån uppgifterna om lagförda personer hämtas, sköts av Rikspolisstyrelsen (RPS). Uppgiftslämnandet regleras genom olika kungörelser, kungörelsen (1970:517) om Rättsväsendets informationssystem (RI), rättsstatistikkungörelsen (1971:933), strafföreläggandekungörelsen (1970:60) och ordningsbotskungörelsen (1968:199).

T.o.m. 1989 lämnade åklagarmyndigheterna direkt till SCB uppgifter om åtalsunderlåtelser för vissa lindriga brott. Av besparingsskäl ingår de fr.o.m 1990 inte längre i statistiken.

Bearbetning hos Rikspolisstyrelsen (RPS)

De blanketter som kommer in från polis, åklagare och domstolar granskas till en början manuellt hos RPS. Vidare görs kompletteringar av uppgifterna. Därefter databehandlas uppgifterna. I databehandlingen av uppgifterna ingår maskinella kontroller samt rättning av de fel som då upptäcks.

Varje månad skickar RPS magnetband till SCB, med uppgifter om domar och strafförelägganden. Åtalsunderlåtelser levereras varannan månad. Domar som lett till påföljd som

skall antecknas i kriminalregistret och åtalsunderlåtelse avseende grövre brott har före uttaget till SCB kompletterats med uppgifter om tidigare belastning från person- och belastningsregistret inom RI.

Bearbetning hos SCB

Uppgifterna från RPS databehandlas hos SCB i ett antal program i vilka bl.a. granskning, bestämning av huvudbrott och huvudpåföljd, rättning och dublettkontroll sker. Materialet kompletteras bl.a. med uppgifter om folkbokföring för utländska medborgare. Detta material utgör sedan grunden för tabellproduktionen.

3.4.4 Kvalitet och jämförbarhet

Allmänt

Någon systematisk kontroll har inte gjorts av kvalitén på uppgifterna i lagfördastatistiken. I och med anslutningen till RI 1972 ligger primärhandlingen direkt till grund för statistiken, vilket innebär en förbättring jämfört med tidigare rutiner. Dessutom har möjligheterna att påträffa och åtgärda fel utökats p.g.a. att många myndigheter (användare) utnyttjar uppgifter från RI i sin verksamhet.

När man gör jämförelser över tid måste man känna till om det skett förändringar i lagarnas innehåll och tillämpning eller i de statistiska insamlings- och bearbetningsrutinerna under den period man studerar. I "Nordisk kriminalstatistik 1950–1980" diskuteras detta närmare (NUK, Stockholm 1982). Där finns också en utförlig beskrivning av bl. a. den svenska statistiken över lagförda personer under nästan 30 år samt över hur påföljdssystemet varit utformat under samma period. I Rättsstatistisk årsbok ingick också t.o.m. 1981 års årgång förteckningar över var man kan läsa om statistikomläggningar och viktigare lagändringar från 1949 och framåt. Dessa kvalitetsaspekter behandlas också nedan, men mycket kortfattat.

Omläggningar av statistiken

År 1949 genomfördes en större omläggning av statistiken. Statistikomläggningen beskrivs utförligt i publikationen *Brottsligheten år 1949 och 1950*, s. 1 ff.

Mellan åren 1951 och 1960 förekom endast mindre förändringar i rutinerna.

Åren 1961 och 1965 genomfördes större förändringar vilka beskrivs utförligt i:

Brottsligheten 1961, s. 20–34.

Brottsligheten 1965 och 1966, s. 19, 25–28.

I samband med omläggningen av statistiken 1961 infördes begreppet "Grövre brott" i den statistiska redovisningen. En allmän bakgrund till detta begrepp ges i Rättsstatistisk årsbok 1975 t.o.m. 1980. I föreliggande publikation redovisas inte den grövre brottsligheten särskilt. Detta sker sedan 1965 i serien Statistiska meddelanden, "Grövre brott".

Anslutningen till RI fr.o.m. 1972 (åtalsunderlåtelse fr.o.m. 1973) innebar en omfattande omläggning av statistiken. Den beskrivs utförligt i *SOS Kriminalstatistik Del 2, 1972 resp. 1973*. Även sättet att bestämma huvudbrott ändrades.

Statistiken för åren 1979–1989 innehöll uppgifter, som insamlades direkt från åklagarmyndigheterna, om åtalsunderlåtelse för vissa lindriga brott (framförför allt mot vägtrafikförfattningar). Dessa redovisades tillsammans med övriga åtalsunderlåtelse i samtliga aktuella tabeller.

År 1982 genomfördes ändringar i redovisningen av påföljder och åtalsunderlåtelse, se Rättsstatistisk årsbok 1984, s. 69–71.

Fr.o.m. 1987 redovisas endast godkända strafförelägganden *utfärdade* mot tidigare *godkända* under statistikåret. Se nedan avsnitt 3.4.5 *Strafförelägganden*.

Utländska medborgare

Uppgifterna om medborgarskap och folkbokföring för de utländska medborgare som lagförts kontrollerades t.o.m. statistikåret 1981 mot registret över totalbefolkningen (RTB). Det visade sig att denna kontroll inte var tillräcklig. Därför samarbetas fr.o.m. 1982 uppgifterna om samtliga lagförda med RTB, dvs. även de som är markerade som svenskar. I stora drag innebär dessa ändrade kontroller att uppgifterna om lagförda utländska medborgare är något underskattade t.o.m. 1981.

Förändringar i lagstiftningen

- 1 januari 1992 ersattes lagen (1966:293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall (LSPV) av två nya lagar, lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård och lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård (LRV). Vidare skedde det ändringar i bl. a. brottsbalkens (BrB) påföljdsregler för psykiskt störda lagöverträdare. Se definitioner och begrepp nedan *Rättspsykiatrisk vård*. Samtidigt avskaffades möjligheten att överlämna den tilltalade till öppen psykiatrisk vård genom att bestämmelserna i BrB 33:4 upphävdes.

- Bötesstraffet har reformerats och bötesbeloppen har därvid höjts. En tanke bakom reformen är att förhindra åläggande av

ett fåtal dagsböter till låga belopp. I sådana fall skall böterna utgå som penningböter. Reformen trädde i kraft 1 januari 1992.

- En ändring av sexuallagstiftningen trädde i kraft 1 juli 1992. Sexuellt tvång (BrB 6:2) och sexuell utnyttjande (BrB 6:3) delades in i två svårhetsgrader. Offrets låga ålder fördes in som en omständighet som skall beaktas särskilt vid bedömandet vid våldtäkt eller sexuell utnyttjande av underårig. Samtidigt bytte bestämmelserna i BrB 6:5 (sexuellt umgänge med avkomling resp. syskon) och BrB 6:6 (sexuellt umgänge med barn) plats med varandra. I statistiken redovisas uppgifter för hela året 1992 enligt lydelsen i gamla lagen.

3.4.5 Definitioner och begrepp

BrB 30 kap. 6 § (tidigare BrB 33 kap. 2 §). En person som begått brott under påverkan av en allvarlig psykisk störning får enligt denna paragraf inte dömas till fängelse. Om rätten i ett sådant fall finner att inte heller någon annan påföljd bör ådömas, skall den tilltalade vara fri från påföljd. I tabellerna särredovisas BrB 30:6 endast i kombination med skyddstillsyn och under rubriken "fri från påföljd".

BrB 34 kap. 1 § punkt 1. Detta lagrum tillämpas i de fall en person som dömts till fängelse, skyddstillsyn eller villkorlig dom, under tiden före domen, eller innan påföljden helt verkställts, begått annat brott. Enligt lagrummet kan rätten förordna att den tidigare ådömda påföljden även skall avse det nya brottet. Förordnande enligt BrB 34:1 p. 1 betraktas som en självständig påföljd i statistiken fr.o.m. 1972. I tabell 3.4.4. redovisas också vilka tidigare ådömda påföljder som återopats vid förordnandet. Då förordnandet enligt BrB 34:1 p. 1 förekommer i kombination med andra påföljder, och referenser saknas, redovisas förordnandet som huvudpåföljd.

En tabell avseende förordnanden enligt BrB 34:1 p. 1 efter dels huvudbrott vid förordnandet och dels den tidigare ådömda påföljden som avses vid förordnandet finns att få från SCB.

Brutto- och netto-redovisning. I de flesta tabellerna redovisas en person vid varje tillfälle som denne under redovisningsåret lagförts för brott – bruttoredovisning. I tabell 3.4.8 ges en kolumn med "Netto per rad", där en person redovisas endast en gång per påföljd.

Det kan förekomma att en person begått flera brott av olika slag antingen samtidigt eller vid olika tillfällen och att denne blir lagförd för dessa vid ett och samma tillfälle. I samtliga tabeller i denna årsbok redovisas dylika personer på endast ett

av dessa brott, det s.k. *huvudbrottet*, se nedan. Ett undantag är dock tabell 3.4.10 som redovisar det brott för vilket fängelse utdömts.

Böter. Dagsböter utdöms till ett antal av minst 30 och högst 150 eller, när böterna avser gemensamt straff för flera brott, till högst 200. Beloppet för varje dagsbot är beroende av den tilltalades ekonomiska situation. Det fastställs till mellan 30 kronor och 1 000 kronor.

Penningböter bestäms till lägst 100 och högst 2 000 kr. Avser penningböterna flera brott får de som mest uppgå till 5 000 kronor. Därutöver kan böter för vissa brott bestämmas efter särskilda beräkningsgrunder, s.k. normerade böter. Detta är mycket ovanligt.

Böter kan utdömas av domstol. Betydligt vanligare är att de utfärdas direkt av åklagare i form av ett strafföreläggande eller av polis i form av en ordningsbot (se vidare "Ordningsbot").

Dom. Härmed avses fällande dom i brottmål som en person meddelats i tingsrätt. Överklaganden ingår alltså inte.

Fängelse. Fängelse utdöms på viss tid beroende på vilka straffgränser som är stadgade för brottet. Kortaste tid är 14 dagar och längsta tio år (under speciella omständigheter även längre) eller livstid. Vanligen är det skillnad mellan den tid som dömts ut och den tid som faktiskt avtjänas. Nästan ingen som dömts till en längre strafftid än 2 månader avtjänar hela den utdömda tiden utan friges villkorligt.

Den som begått brott innan han fyllt arton år får ej dömas till fängelse annat än om det finns synnerliga skäl till detta. Den som är mellan arton och tjugooft år vid brottet får dömas till fängelse endast om det med hänsyn till gärningens straffvärde eller annars finns särskilda skäl till detta.

Folkbokföring (t. o. m 30 juni 1992, kyrkobokföring): Uppgifterna om folkbokföring avseende utländska medborgare är baserade på uppgifter ur registret över totalbefolkningen (RTB).

Huvudbrott. Om en lagföreläggelse avser flera brott av varierande svårhetsgrad räknas som huvudbrott det brott som har det strängaste straffet i sin straffskala. I de fall lagföreläggelsen gäller flera brott med samma straffskala väljs ett av dessa brott som huvudbrott, om inget annat brott ingår som har ett strängare straff i sin straffskala.

För att avgöra vilken straffskala som är strängast används ett s.k. rangnummer baserat på straffgränserna mellan vilka en påföljd kan utdömas. Vid bestämningen av rangnumret har hänsyn i första hand tagits till maximigränsen i straffskalan.

Rangnumren sågs över under statistikåren 1986 och 1987. Ändringarna påverkar inte jämförbarheten över tid.

Huvudpåföljd. Om en och samma dom innehåller flera olika påföljder och referenser saknas mellan påföljd och brott, räknas den strängaste påföljden i domen som huvudpåföljd. Vid bestämningen av huvudpåföljden följs nedanstående prioriteringsordning (från högsta till lägsta prioritet):

- fängelse
- rättspsykiatrisk vård (t.o.m. 1991 slutna psykiatrisk vård eller vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda)
- öppen psykiatrisk vård (t.o.m. 1991)
- skyddstillsyn
- villkorlig dom
- vård inom socialtjänsten
- vård enligt lagen om vård av missbrukare
- böter
- fri från påföljd
- påföljd eftergiven

I de fall en person meddelats förordnande enligt BrB 34:1 p. 1 och referenser saknas, räknas detta alltid som huvudpåföljd. I tabell 3.4.16 ges en redovisning av de påföljdskombinationer som utdömts under kalenderåret. I ca 1 procent av domarna finns referenser angivna mellan brott och påföljd. I dessa fall redovisas den påföljd som huvudbrottet lett till som huvudpåföljd, även om det i domen finns en annan påföljd med högre rang.

Exempel: Någon döms till skyddstillsyn för stöld och till fängelse för grovt rattfylleri. Tidigare, innan referenserna infördes, redovisades ett sådant fall med huvudbrottet stöld (högst rang) och "felaktigt" med huvudpåföljden fängelse (högst prioritet). Med referensernas hjälp kan domen alltså redovisas på "rätt" sätt. Det blir alltså *huvudbrottets påföljd* (dvs. skyddstillsyn) och inte domens huvudpåföljd som kommer att redovisas.

Kontraktsvård: Gäller missbrukare m.fl. sedan 1 januari 1988. Kontraktsvården förutsättes äga rum i fullt samförstånd med den dömde enligt en särskilt uppgjord behandlingsplan. Domstolen ska i vissa fall ange hur långt fängelsestraff som skulle ha utdömts om fängelse istället valts som påföljd.

Kriminalregistret. I kriminalregistret antecknas de personer som dömts till följande påföljder:

- fängelse
- skyddstillsyn
- villkorlig dom

- rättspsykiatrisk vård (t.o.m. 1991 överlämnande till slutna psykiatrisk vård eller vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda)
- överlämnande till öppen psykiatrisk vård (t.o.m. 1991)
- vård enligt lagen om vård av missbrukare, om för brottet är stadgat fängelse

Tillämpningar av BrB 34:1 p. 1 räknas också hit eftersom dessa refererar till någon av påföljderna fängelse, skyddstillsyn eller villkorlig dom.

Lagföring. Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot eller straffföreläggande eller dom i brottmål. I statistiken över lagförda personer ingår endast domar i tingsrätt. Vidare ingår ej frikännande domar i den statistiska redovisningen.

Medelfolkmängd. Se redovisningen i slutet av boken i avsnitt 5 Bilaga.

Ordningsbot. Detta är en typ av böter som i regel utfärdas direkt av t.ex. polisen för brott av lindrigare slag. Riksåklagaren bestämmer i samråd med Rikspolisstyrelsen vilka brottsarter föreläggande av ordningsbot skall omfatta. Riksåklagaren bestämmer även med vilka belopp ordningsbot skall utgå. Högsta belopp är 1 200 kronor för enkelt brott. Endast föreläggande av ordningsbot som godkänts av den misstänkte under statistikåret, ingår.

Övervägande delen av föreläggande av ordningsbot gäller brott mot vägtrafikförfattningar. Ordningsbot redovisas endast summariskt till SCB och ingår därför endast i tabellerna 3.4.1 och 3.4.3–3.4.5.

Person. I de flesta tabellerna räknas varje lagförd person som en person vid varje tillfälle som vederbörande lagförts under statistikåret. Se ovan *Brutto- och nettoredovisning*.

Rättspsykiatrisk vård: Lider den som har begått ett brott, för vilken påföljden inte bedöms kunna stanna vid böter, av allvarlig psykisk störning får domstolen enligt BrB 31:3 överlämna honom till rättspsykiatrisk vård. Vården får pågå i högst fyra månader men kan efter beslut av länsrätten förlängas med högst sex månader åt gången. (Gäller fr.o.m. 1 januari 1992 och ersätter slutna psykivård och vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda.)

Strafföreläggande. Detta är en form av böter som utfärdas direkt av åklagare utan domstolsförhandling. Strafföreläggande

får utfärdas för brott som inte har strängare straff än böter i sin straffskala eller i vissa fall för brott i vilkas straffskalor ingår fängelse i högst sex månader, t.ex. snatteri och skadegörelse. Denna begränsning gäller dock inte 15–17-åringar (LUL 6a §, SFS 1988:822). Det maximala antalet dagsböter som kan ges genom strafföreläggande är 120. Fr.o.m. 1987 redovisas endast godkända strafföreläggande *utfärdade* under statistikåret (mot tidigare *godkända* under statistikåret). Effekten av denna ändring är att något färre strafförelägganden redovisas än tidigare. Detta beroende på att tiden mellan utfärdade och godkännande kan vara lång.

Skyddstillsyn: får ådömas för ett brott, för vilket påföljden bedöms inte kunna stanna vid böter. Skyddstillsyn fortgår under en provotid av tre år och förenas med övervakning. Övervakningen upphör i regel efter 1 år. Skyddstillsyn kan förenas med särskilda föreskrifter; den kan också kombineras med böter eller ett fängelsestraff i högst tre månader.

Villkorlig dom: får ådömas för brott, för vilket påföljden bedöms inte kunna stanna vid böter. Villkorlig dom kan uppfattas som en villkorlig påföljdseftergift med provotid (2 år). Huvudregeln är numera att villkorlig dom ska förenas med böter.

Vård inom socialtjänsten: Den som vid domen är under tjugottio år och kan bli föremål för vård eller annan åtgärd med stöd av Socialtjänstlagen (SoL) eller lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) kan överlämnas till vård inom socialtjänsten. Kan kombineras med dagsböter högst 200.

Vård enligt LVM: En person som begått brott och kan bli föremål för sådan vård kan överlämnas till vård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall. Brottet ska som regel inte kunna ge mer än ett års fängelse.

Ålder. Uppgifterna om ålder avser åldern vid tiden för åklagarbeslutet, strafföreläggandet respektive domen. Före 1972 redovisades åldern vid tiden för brottet.

Åtalsunderlåtelse. Åklagaren kan besluta att inte åtala trots att en person funnits skyldig till brott. Detta beslut om åtalsunderlåtelse fattas enligt någon av följande lagar:

- LUL (lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, 1964:167), 1 §. Denna paragraf kan tillämpas på ungdomar under 18 år, om annan samhällsvård vidtas eller om

brottet skett av okynne e.d. och om inte något väsentligt allmänt eller enskilt intresse därigenom åsidosätts.

- LUL, 6 §. Enligt detta lagrum kan åklagaren ge åtalsunderlåtelse för brott som begåtts av ungdomar som vistas i hem som avses i 12 § LVU.
- LVM (lag om vård av missbrukare i vissa fall, 1988:870), 46 §. Lagrummet motsvarar det som tidigare fanns i LVM (1981:1243), 31 § och avser personer som begått lindrigare brott före eller under tiden de undergår vård för sitt missbruk.
- Rättegångsbalken 20 kap. 7 §, som ändrades den 1 april 1985. De nya reglerna innebar att åklagarnas möjligheter att underlåta åtal vidgades. Här sägs att åklagare får besluta om åtalsunderlåtelse under förutsättning att något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts:
 1. om det kan antas att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än *böter* (20:7 1 st. 1 p.);
 2. om det kan antas att påföljden skulle bli *villkorlig dom* och det finns särskilda skäl för åtalsunderlåtelse (20:7 1 st. 2 p.);
 3. om den misstänkte *begått annat brott* och det utöver påföljden för detta brott inte krävs påföljd med anledning av det föreliggande brottet (20:7 1 st. 3 p.);
 4. om brottet uppenbarligen begåtts under inflytande av sådan *själslig abnormitet*, som avses i 30:6 § brottsbalken, samt psykiatrisk vård eller vård enligt lagen (1967:940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda kommer till stånd utan lagföring (20:7 1 st. 4 p.);
 5. om det av *särskilda skäl* är uppenbart att det inte krävs någon påföljd för att avhålla den misstänkte från vidare brottslighet och att det med hänsyn till omständigheterna inte heller krävs av andra skäl att åtal väcks (20:7 2 st.)

Som en följd av de nya reglerna ökade också utrymmet för *förundersökningsbegränsning*. Förundersökning får enligt rättegångsbalken 23:4a 2 st. nedläggas om det kan antas att åtal för brott inte skulle komma att ske till följd av bestämmelser om åtalsunderlåtelse i 20 kap. Rättegångsbalken eller om särskild åtalsprövning samt något väsentligt allmänt eller enskilt intresse ej åsidosätts genom att förundersökningen läggs ned.

Dylika beslut redovisas emellertid inte i föreliggande statistik, utan i brottsstatistiken (se ovan avsnitt 3.2).

3.4.6 Tidigare publicering

Den officiella statistiken över för brott lagförda personer påbörjades år 1830. Rapporterna för åren 1830 t.o.m. 1912 har publicerats i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *B. Rättsväsendet. Ny följd. Sammandrag af Justitie- Statsministrernas underdåniga Embetsberättelser för år* utgiven i Stockholm 1861 ff.

Fr.o.m. 1913 finns denna statistik publicerad i *Sveriges Officiella Statistik* under titeln *Rättsväsen. Brottsligheten år....* utgiven av Kungliga Statistiska Centralbyrån fr.o.m. 1920 ff.

Sedan 1967 ingår dessa uppgifter i *Sveriges Officiella Statistik* under titeln *Kriminalstatistik Del 2. Domstols- och åklagarstatistik* utgiven av Statistiska centralbyrån.

Vissa sammanfattande och översiktliga tabeller har publicerats i *Statistisk tidskrift*, årgångarna 1871 t.o.m. 1913, under rubriken *Sveriges Officiella Statistik i sammandrag*, och fr.o.m. 1914 i *Statistisk årsbok* under rubriken *Rättsväsen*.

Vissa längre tidsserier för tiden före 1950 har publicerats i *Historisk statistik för Sverige* utgiven av Statistiska centralbyrån 1960.

Vidare finns uppgifter över brottslighetens utveckling åren 1913–1947 publicerade av SCB i *Statistiska meddelanden, Serie A år 1949*.

Utöver dessa publikationer har SCB fr.o.m. 1965 i serien *Statistiska meddelanden (SM)* redovisat uppgifter om den s.k. *grövre brottsligheten*. En sammanfattning av den historiska kriminalstatistiken finns nu i SCB:s publikation *Brott och straff i Sverige* (Urval nr 18), se ovan avsnitt 3.1.

Fr.o.m. statistikomläggningen 1972 publiceras dels uppgifter om *huvudbrott och huvudpåföljd* och dels uppgifter om de enskilda *brottslagrum* som tillämpats under det aktuella året. Dessutom finns för 1974 en publikation med uppgifter om vissa påföljder. Motsvarande uppgifter för åren därefter återfinns i publikationen med uppgifter om huvudbrott och huvudpåföljd för respektive år. Närmare uppgifter om aktuella publikationer m.m. ges i följande avsnitt.

3.4.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver uppgifterna i denna bok finns ytterligare uppgifter om lagförda personer publicerade i Statistiska meddelanden (SM) och RS-promemorior. I följande översikt framgår vilka uppgifter som finns samt var dessa eventuellt finns publicerade.

A Publicering i Statistiska meddelanden (SM) Serie R11 Kriminalstatistik.

För brott lagförda personer. Brott och påföljd 1992

För brott lagförda personer. Grövre brott 1992

För brott lagförda personer. Tillämpade lagrum, 1992

För narkotikabrott lagförda personer, 1992

B Opublicerat tabellmaterial

Alla tabeller publiceras inte men kan beställas från SCB. Tidigare ingick de flesta av dessa i Appendix till Rättsstatistisk årsbok (t.o.m. statistikåret 1979). Opublicerade tabeller finns inom följande områden.

Kvinnor

Redovisningen av kvinnor i årsboken har fr.o.m. RSÅ 1984 gjorts utförligare. Fortfarande finns dock vissa opublicerade tabeller. Dessutom kan ytterligare tabeller tas fram på beställning.

Utländska medborgare

Särredovisning finns av utländska medborgare efter brott, påföljd, ålder, kön och folkbokföring. Ytterligare tabeller kan tas fram på beställning.

Övrigt

- Netto redovisning av åtalsunderlåtelse och domar efter brott och ålder.
- Åtalsunderlåtelse efter brott och lagrum.
- BrB 34:1, punkt 1, efter huvudbrott i den aktuella domen och huvudpåföljd i den tidigare domen.
- Samtliga påföljder, dvs. motsvarande tabell 3.4.9 men istället för huvudpåföljd redovisas alla påföljder.

Diagram 3.4.1

Personer som lagförts, 1831–1990, per 1 000 av folkmängden (15–69 år). 5-års medeltal

Persons found guilty, 1831–1990, per 1 000 of the population (15–69 years of age). 5-year averages

Per 1 000 invånare
15–69 år

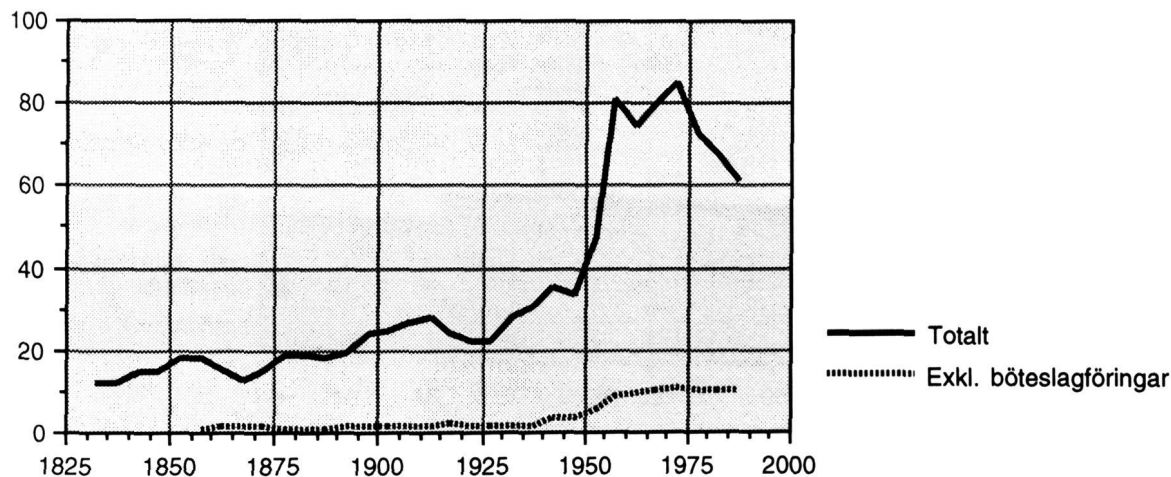

Diagram 3.4.2

Personer som lagförts (exkl. böteslagföringar), 1856–1990, per 1 000 av folkmängden (15–69 år). 5-års medeltal

Persons found guilty (excl. fines), 1856–1990, per 1 000 of the population (15–69 years of age). 5-year averages

Per 1 000 invånare
15–69 år

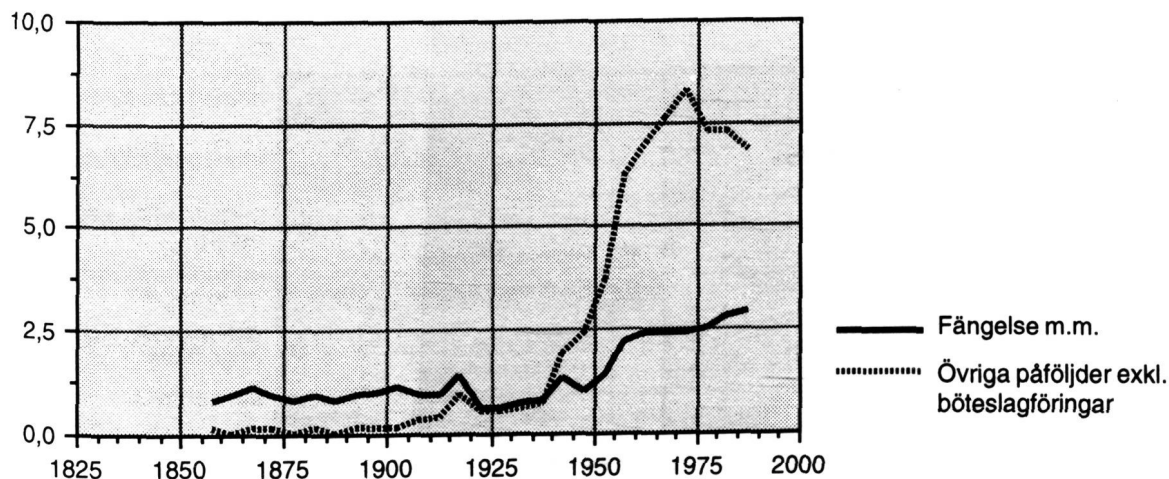

Diagram 3.4.3**Personer som lagförts, efter huvudpåföljd, 1992. Påföljderna fördelade efter kön, ålder och medborgarskap. Procentuell fördelning**

Persons found guilty, by principal sanction, 1992. Sanction categories distributed by sex, age and citizenship. In percent

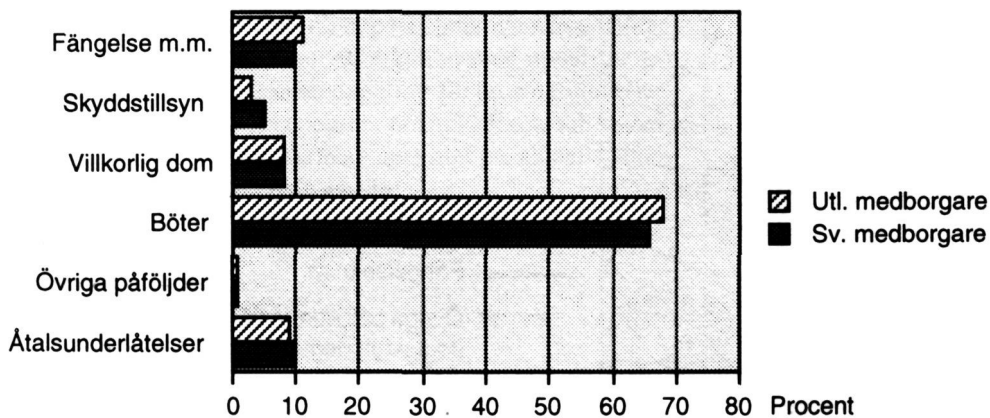
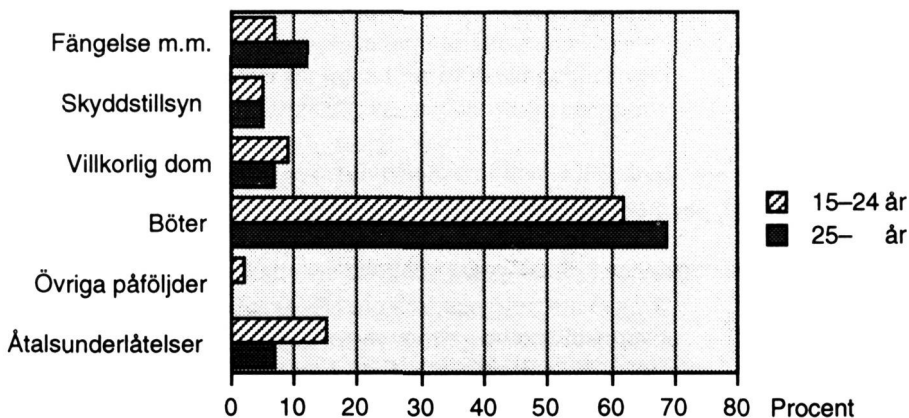
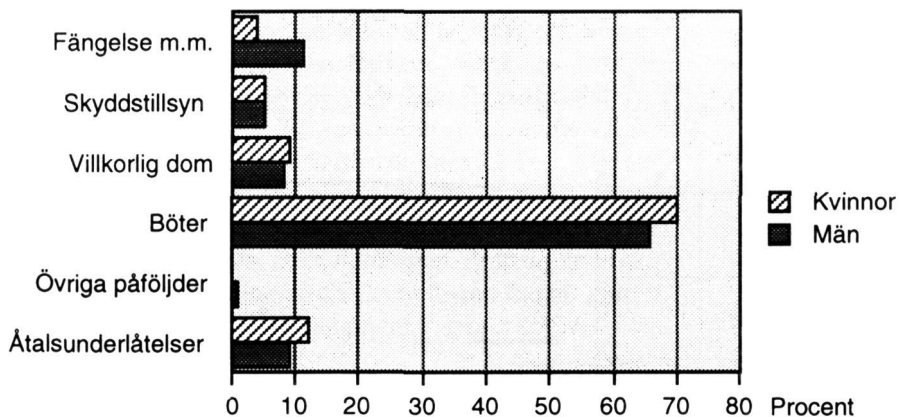

Diagram 3.4.4

Personer som lagförts, efter huvudbrott, 1992. Brottsgrupperna fördelade efter kön, ålder och medborgarskap. Procentuell fördelning

Persons found guilty, by principal offence, 1992. Offence categories distributed by sex, age and citizenship. In percent

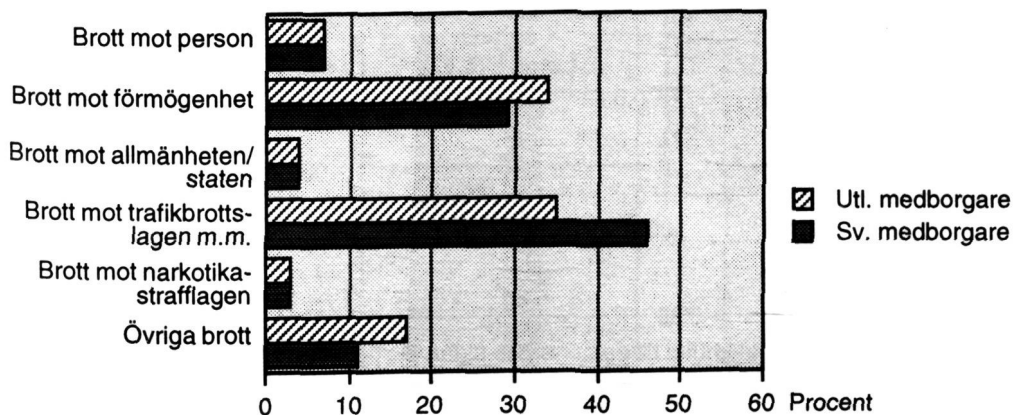
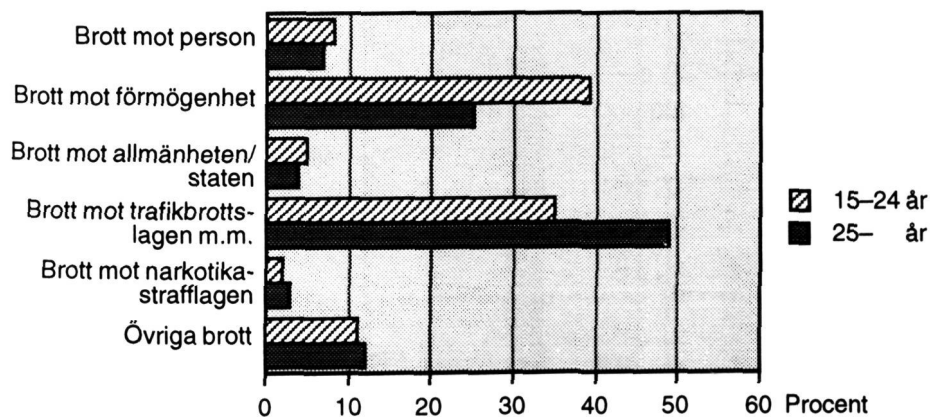
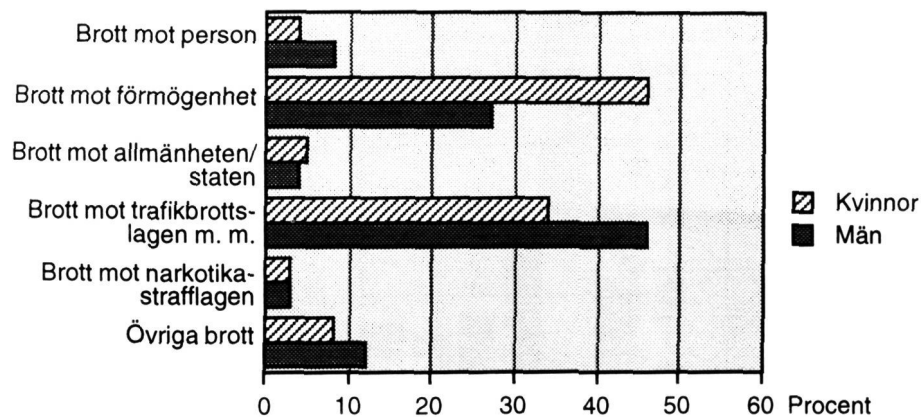
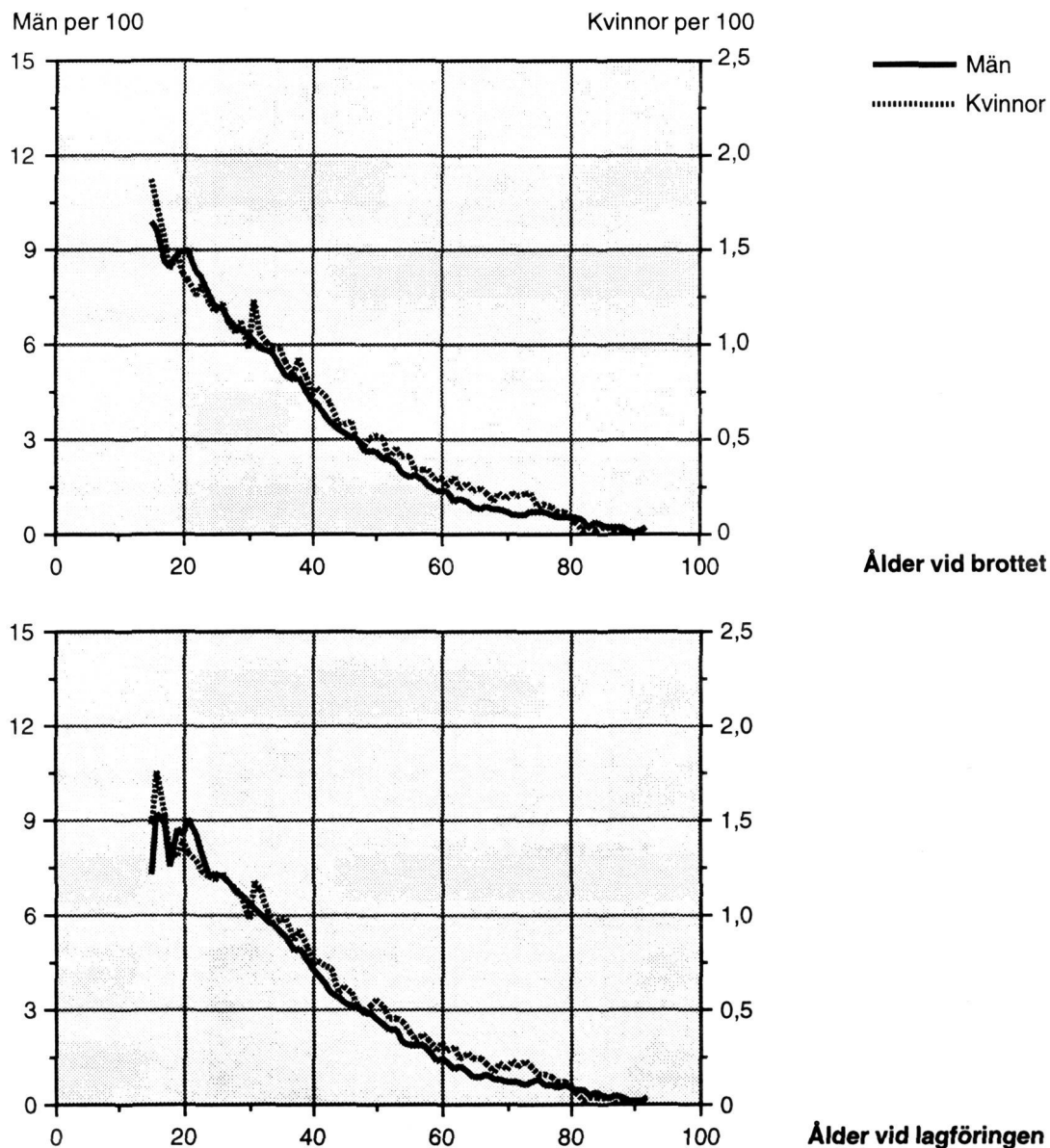

Diagram 3.4.5

Personer som lagförts, efter kön och ålder vid brottet respektive lagföringen, per 100 av medelfolkmängden, 1992

Persons found guilty, by sex and age at the time of the offence and decision respectively. Per cent of the mean population, 1992

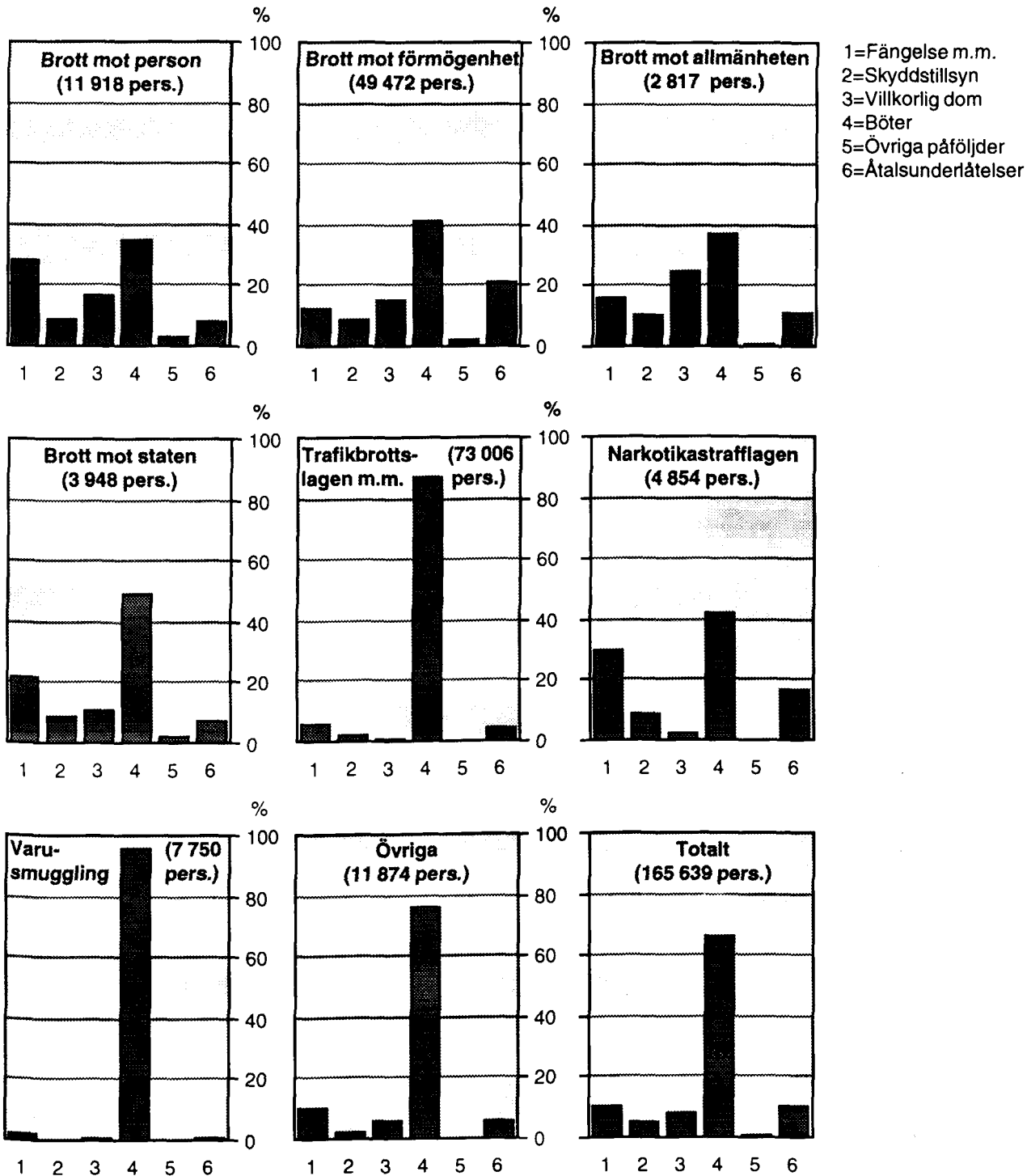
Kommentar

Diagrammen visar att risken för brott och lagföring är starkt knutet till personernas ålder. De högsta riskerna har tonåringarna, de lägsta pensionärerna. Någon skillnad mellan män och kvinnor finns inte bortsett från det viktiga faktum att kvinnornas risker är ca 6 gånger lägre än männens.

Diagram 3.4.6

Personer som lagförts, efter huvudpåföljd, i olika brottsgrupper, 1992. Procentuell fördelning

Persons found guilty, by principal sanction in different offence categories, 1992. In percent

Tab 3.4.1

Personer som lagförts för brott, 1831–1992, efter påföljd

Persons found guilty of criminal offences, 1831–1992, by sanctions

Anm. Samtliga påföljder ingår.

År ¹	Antal lagförda personer	Per 100 000 av befolkningen 15–69 år	Därav andel (i procent)		
			Frihets- straff	Böter	Övriga påföljder
1831–35	21 817	1 197	..	..	..
1836–40	23 120	1 197	..	..	..
1841–45	30 583	1 482	..	..	..
1846–50	31 272	1 431	..	..	..
1851–55	40 285	1 762	..	..	..
1856–60	43 145	1 801	5	95	0
1861–65	39 033	1 547	6	94	0
1866–70	32 264	1 239	9	90	1
1871–75	39 825	1 478	6	93	1
1876–80	53 199	1 868	4	95	1
1881–85	53 963	1 830	5	95	0
1886–90	53 857	1 809	4	95	1
1891–95	58 183	1 927	5	95	0
1896–00	74 376	2 377	4	95	1
1901–05	79 225	2 432	4	95	1
1906–10	89 704	2 644	4	95	1
1911–15	97 936	2 753	3	95	2
1916–20	89 985	2 399	6	91	3
1921–25	86 062	2 171	3	95	2
1926–30	91 585	2 199	3	95	2
1931–35	120 362	2 752	3	95	2
1936–40	139 190	3 032	3	95	2
1941–45	167 881	3 528	4	91	5
1946–50	161 238	3 303	3	90	7
1951–55	233 797	4 679	3	89	8
1956–60	417 821	8 093	3	90	7
1961–65	399 920	7 416	3	87	10
1966–70	446 557	7 974	3	87	10
1971–75	483 180	8 489	3	87	10
1976–80	413 982	7 210	3	86	11
1981–85	393 154	6 759	4	85	11
1986–90	360 115	6 108	5	84	11
1991	385 709	6 470	4	85	11
1992	360 299	6 038	5	84	11

1) Årsgenomsnittsvärden.

Källa: Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik. Urval Nummer 18. Statistiska centralbyrån.
Stockholm 1985. Tab 5.1 och 6.3.

Tab 3.4.2

Personer som lagförts för grövre brott, 1857–1992 efter kön, ålder, medborgarskap och tidigare belastning

Persons found guilty of serious offences, 1857–1992, by sex, age, citizenship and previous sentences

Anm. Med grövre brott avses i princip brott som lett till strängare påföljd än böter samt vissa åtalsunderlåtelser.

År ¹	Antal lagförda personer	Per 100 000 av befolkningen 15–69 år	Därav andel (i procent)		Utl. medborgare	Tidigare dömda ³
			Kvinnor	15–20 år ²		
1857–60	2 270	95	17	12	..	..
1861–65	2 581	102	15	11	..	..
1866–70	3 663	141	18	13	..	..
1871–75	2 912	108	15	16	..	..
1876–80	2 763	97	14	21	..	..
1881–85	2 871	97	14	21	..	..
1886–90	2 561	86	12	20	..	..
1891–95	2 944	97	12	25	..	..
1896–00	3 316	106	10	26	..	..
1901–05	3 634	112	9	25	..	..
1906–10	3 731	110	9	25	..	..
1911–15	3 841	108	10	25	..	..
1916–20	7 608	203	10	38	..	..
1921–25	3 804	96	9	29	..	36
1926–30	4 448	107	9	31	..	32
1931–35	5 630	129	10	29	..	30
1936–40	7 002	153	8	31	..	28
1941–45	11 760	247	12	31	..	31
1946–50	10 023	205	9	27	..	..
1951–55	15 395	308	7	30	..	..
1956–60	23 577	457	6	38	5	..
1961–65	26 913	499	6	43	7	44
1966–70	32 596	582	7	41	11	46
1971–75	37 348	656	8	42	13	46
1976–80	37 115	646	9	36	16	50
1981–85	42 230	726	11	32	14	52
1986–90	40 857	693	11	26	15	50
1991	42 884	719	11	26	17	49
1992	42 538	713	11	24	18	50

1) Årsgenomsnittsvärden.

2) Ålder vid brottet.

3) Avser domar för grövre brott.

Källa: Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik. Urval Nummer 18. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1985. Tab 5.5–5.8.

Tabell 3.4.3

Personer som godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller som dömts, 1950–1992, efter huvudbrott

Persons who consented to summary fines by police or prosecutor or who were sentenced, 1950–1992, by principal offence

Anm. Åtalsunderlåtelse ingår inte. 1-års uppgifter finns publicerade i RSÅ 1977 och 1985.

Brottsart		År ¹									
		1950–59 ²	1960–64 ²	1965–69 ³	1970–74	1975–79	1980–84	1985–89	1990	1991	1992
Strafflagen (SL)/Brottsbalken (BrB)³											
3 kap	Brott mot liv och hälsa	3 283	3 252	4 229	4 705	4 671	5 883	6 670	7 208	7 393	7 565
därav	Mord och dråp	11	15	51	55	83	95	104	123	88	119
	Barnadrap	3	1	1	-	-	-	0	-	-	-
	Misshandel, inkl. grov	2 915	2 835	3 696	4 174	4 221	5 415	6 218	6 731	6 956	7 125
	Vållande till annans död	229	303	363	277	203	152	132	122	128	107
4 kap	Brott mot frihet och frid	282	292	1 237	1 491	1 512	2 112	2 120	2 229	2 301	2 692
5 kap	Ärekränkning	46	18	16	10	22	35	23	26	26	16
6 kap	Sexualbrott	578	747	570	445	369	446	561	615	558	662
därav	Våldtäkt, inkl. grov	40	63	91	94	93	111	143	172	148	161
	Sexualbr. mot pers. under 15 år	..	..	172	116	76	83	157	190	194	225
	Sexualbr. mot pers. 15 år el. äldre	..	..	119	107	114	142	176	190	166	183
	Sexuellt ofredande	275	303	262	202	144	198	220	232	195	252
7 kap	Brott mot familj	1	-	5	6	6	8	18	17	25	20
8 kap	Tillgreppsbrott	8 304	13 742	18 365	19 002	20 164	23 050	23 691	24 666	26 647	27 476
därav	Stöld, inkl. grov	4 766	7 950	10 595	9 516	8 829	10 032	9 479	9 752	10 242	10 268
	Rån, inkl. grovt	69	148	198	335	419	441	445	533	602	637
9 kap	Bedrägeri och annan oredlighet	3 080	4 792	5 855	6 267	6 019	7 681	6 229	5 904	5 903	5 778
10 kap	Förskingring och annan trolöshet	1 224	1 126	936	896	731	889	969	1 026	1 168	1 182
11 kap	Brott mot borgenärer m.m.	170	183	173	227	168	660	981	691	760	755
12 kap	Skadegörelsebrott	646	1 098	1 266	1 895	3 102	4 044	3 648	3 842	3 805	3 902
13 kap	Allmänfarliga brott	530	472	295	232	243	254	233	274	253	279
därav	Mordbrand, inkl. grov	12	17	36	55	79	76	99	125	105	138
14 kap	Förfalskningsbrott	310	362	291	339	481	664	999	1 274	1 330	1 453
15 kap	Menad, falskt åtal m.m.	285	615	513	491	233	368	477	711	750	790
16 kap	Brott mot allmän ordning ⁴	52 973	69 762	70 682	65 450	26 680	1 588	948	501	541	702
därav	Fylleri	48 984	64 616	66 102	62 810	25 239 ⁵	-	-	-	-	-
	Förargelseväckande beteende	3 857	5 029	3 836	2 536	1 323	1 401	765	403	397	531
17 kap	Brott mot allmän verksamhet	2 650	2 675	2 440	2 556	2 431	2 862	2 695	2 805	2 888	2 933
därav	Våld eller hot mot tjänsteman	1 000	970	786	1 027	1 303	1 643	1 672	1 831	1 931	1 980
	Våldsamt motstånd	1 477	1 487	1 104	900	745	834	720	619	613	597
18 kap	Högmålsbrott	32	35	32	21	22	12	7	1	1	1
19 kap	Brott mot rikets säkerhet	32	35	4	3	1	2	1	-	-	-
20 kap	Tjänstefel m.m.	164	122	106	86	19	19	24	29	38	35
21 kap	Brott av krigsmän ⁶	1 505	1 504	1 543	1 958	2 074	1 967	865	-	1	-
Summa brott mot SL/BrB		76 063	100 798	108 560	106 079	68 950	52 542	51 159	51 819	54 388	56 241
Trafikbrottslagen		33 519	44 152	35 727	36 950	36 063	35 497	32 868	37 228	38 609	37 287
därav	Rattfylleri, inkl. grovt	4 847	7 554	9 634	10 978	11 711	11 631	12 041	13 746	14 584	13 823
	Övriga brott	28 672	36 598	26 093	25 972	24 352	23 866	20 827	23 482	24 025	23 464
Andra lagar och författningar		171 451	245 309	262 379	291 482	305 618	292 546	250 464	263 210	275 017	250 653
därav	Vägtrafikförfattningar	123 101	190 646	211 366	246 289	267 236	258 688	222 821	230 156	242 631	219 426
	Skattestraff-/Skattebrottslagen	1 142	3 128	4 386	3 992	613	835	607	398	346	350
	Övriga stadganden	47 208	51 535	46 627	41 201	37 769	33 023	27 036	32 656	32 040	30 877
Totalt		281 033	390 259	406 666	434 511	410 631	380 585	334 491	352 257	368 014	344 181

1) Årsgenomsnittsvärden.

2) T.o.m. 1964 ingår inte personer som dömts till sinnessjukvård enl. SL 5:5.

3) Brottsbalken jämte följdförfattningar ersatte strafflagen 1 jan 1965. Brottsbenämningarna för åren 1950–1964 har därför anpassats till den nya lagstiftningen.

4) Uppgifterna t.o.m. 1971 stickprovsberäknade.

5) Fylleri avkriminaliserades 1 jan 1977.

6) Lagändring 1 jan 1988.

Tabell 3.4.4

Personer som lagförts, 1950–1992, efter huvudpåföljd

Persons found guilty, 1950–1992, by principal sanction

Anm. Samtliga påföljder ingår. 1-års uppgifter finns publicerade i RSA 1977 och 1985.

Lagrum enligt vilket åklagarens beslut meddelats/huvudpåföljd ¹	År ²									
	1950–59	1960–64	1965–69 ³	1970–74	1975–79	1980–84	1985–89	1990	1991	1992
Åtalsunderlåtelse enligt										
RB 20:7 st. 1 p. 1	8 427	12 235	7 918	6 689	7 704	4 470	5 317	2 616	2 799	2 607
RB 20:7 st. 1 p. 2	.	.	.	.	.	.	219	72	81	97
RB 20:7 st. 1 p. 3 ⁴	..	..	..	5 286	8 637	8 527	9 325	7 591	7 929	7 904
RB 20:7 st. 1 p. 4	..	709	741	841	667	474	372	316	292	261
RB 20:7 st. 2 ⁵	..	..	6	16	17	10	7	9	8	3
LUL, 1 par. ⁶	4 137	5 086	6 255	8 242	6 744	6 915	5 143	6 628	6 332	5 007
LUL, 6 par. ⁷	1 054	1 620	2 136	2 393	1 631	781	333	214	234	225
under vård i ungdomsfängelse ⁸	245	537	597	605	402	.	.	.	.	.
LVM, 46 par. ⁹	3 087	8 835	9 569	5 870	2 116	58	16	13	20	14
Summa åtalsunderlåtelser	16 950	29 022	27 221	29 938	27 918	21 235	20 732	17 459²²	17 695	16 118
Dömda till										
Fängelse ¹⁰	7 642	11 309	11 090	11 872	12 773	15 118	15 929	16 026	14 885	16 424
därav BrB 34:1 p. 1	.	.	272	323	417	545	473	499	572	592
Ungdomsfängelse ¹¹	204	417	506	405	225	2	.	.	.	.
därav BrB 34:1 p. 1	.	.	188	213	156	2	.	.	.	.
Internering ¹²	291	460	676	577	392	82	.	.	.	.
därav BrB 34:1 p. 1	.	.	551	517	362	78	.	.	.	.
Rättspsykiatrisk vård ¹³	450	535	394	437	375	340	298	322	290	340
Öppen psykiatrisk vård ¹⁴	.	.	60	27	14	16	14	9	11	.
Villkorlig dom	.	.	3 273	5 130	6 008	10 006	10 696	12 410	13 708	13 016
därav BrB 34:1 p. 1	.	.	19	40	65	141	143	129	176	177
Skyddstillsyn	5 384	7 693	7 484	9 109	9 317	9 923	9 043	9 047	9 273	8 646
därav BrB 34:1 p. 1	.	.	1 189	2 578	3 331	3 486	2 718	2 318	2 440	2 324
med fängelse ¹⁵	.	.	456	362	315	894	801	687	598	527
med kontraktsvård	.	.	.	.	.	.	126	305	311	320
Vård inom socialtjänsten ¹⁶	117	456	944	985	796	835	809	1 242	1 423	1 324
Vård enligt LVM ¹⁷	.	.	271	349	241	101	26	40	38	28
Böter ¹⁸	266 233	368 871	381 070	405 144	381 222 ²¹	343 943	297 580	313 102	328 330	304 343
därav genom dom	80 171	100 376	89 638	58 412	48 617	39 150	30 488	30 653	31 841	36 029
strafföreläggande	186 061	268 495	230 842	174 562	149 435	92 625	76 509	79 801	78 139	73 654
ordningsbot ¹⁹	.	.	60 590	172 170	182 170	212 168	190 583	202 648	218 350	194 660
Disciplinstraff	1 147	1 039	795	377	176	120	31	.	.	.
Avsättning/suspension ²⁰	16	15	18	16	3	.	.	.	.	.
Fri från påföljd	.	.	25	14	12	13	9	13	5	7
Påföljd eftergiven	.	.	61	67	75	86	56	46	51	53
Summa domar, strafföreläggande, ordningsbot	281 483	390 794	406 666	434 511	410 631	380 585	334 491	352 257	368 014	344 181
därav BrB 34:1 p. 1	.	.	2 218	3 671	4 332	4 252	3 334	2 946	3 188	3 093
Totalt	298 433	419 816	433 887	464 449	438 548	401 820	355 223	369 716	385 709	360 299
därav domar	95 422	122 299	115 234	87 779	79 025	75 792	67 399	69 808	71 525	75 867

1) Senaste lydelsen. 2) Årsgenomsnittsvärden. 3) Brottsbalken jämte följdförfattningar ersatte Strafflagen 1 januari 1965. 4) T.o.m. 31 mars 1985 RB 20:7 p. 2. 5) T.o.m. 31 mars 1985 RB 20:7 p. 3. 6) Lag om unga lagöverträdare. T.o.m. 1981 kallades den 1964 års lag. T.o.m. 1964 gällde Lagen 19 maj 1944 eftergift av åtal mot vissa underåriga. 7) Lag om unga lagöverträdare. T.o.m. 1981 gällde Barnavårdslagen, 69 par. T.o.m. 1960 gällde Lagen 6 juni 1924 om samhällets barnavård. 8) RB 20:7 p. 2 (äldre lydelse). 9) Lag om vård av missbrukare. T.o.m. 1981 gällde Nykterhetsvårdslagen, 57 par. Före 1 oktober 1955 gällde Lagen 12 juni 1931 om behandling av alkoholister. 10) T.o.m. 1964 inkl. straffarbete. 11) Ungdomsfängelse avskaffades 1 januari 1980. 12) Internering avskaffades den 1 juli 1981. T.o.m. 1964 inkl. förvaring. 13) T.o.m. 1964 gällde strafflagen 5:5 samt t.o.m. 1966 Lagen 19 september 1929, sinnessjuklagen, därefter t.o.m. 1991 sluten psykiatrisk vård /vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda. 14) 1 januari 1992 upphörde möjligheten att överlämna någon till öppen psykiatrisk vård. 15) Skyddstillsyn med anstaltsbehandling ersattes 1 januari 1980 av skyddstillsyn med fängelse. 16) T.o.m. 1960 avser uppgiften personer som överlämnats för samhällsvård resp. skyddsuppföstran, därefter t.o.m. 1981 gällde vård enligt Barnavårdslagen. 17) T.o.m. 1981 gällde Nykterhetsvårdslagen. 18) T.o.m. 1971 är uppgifterna ang. BrB 16 kap. (motsv.) stickprovsberäknade. 19) Ordningsbot infördes genom Lag 28 maj 1968 som trädde i kraft i juli samma år. Uppgifterna inkluderar samtliga ordningsbot. 20) 1 januari 1976 togs avsättning och suspension bort som påföljd för brott. 21) Fylleriet avkriminaliserades 1 januari 1977. 22) Statistikomläggning med följd att färre åtalsunderlåtelser redovisas fr.o.m 1990.

Tabell 3.4.5

Personer som lagförts, efter huvudbrott, lagföringstyp och kön 1992, totalt och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden

Persons found guilty by principal offence, type of adjudication and sex, 1992, in totals and per 100 000 of mean population 15 years of age and over

Huvudbrott	Åtalsunderlåtelse		Ordningsbot		Strafföreläggande		Dom		Totalt	
	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv
<i>Brottsbalken</i>										
Brott mot person	963	131	-	-	961	136	9 994	706	11 918	973
därav										
Mord, dråp	3	2	-	-	-	-	119	5	122	7
Misshandel, inkl. grov	290	56	-	-	431	52	6 694	439	7 415	547
Våldtäkt, inkl. grov	2	-	-	-	-	-	161	-	163	-
Övriga sexualbrott	43	1	-	-	1	-	500	5	544	6
Förmögenhetsbrott	10 379	2 218	-	-	11 939	4 480	27 154	4 417	49 472	11 115
därav										
Stöld, inkl. grov	2 509	259	-	-	37	13	10 231	1 491	12 777	1 763
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	757	26	-	-	22	2	2 059	83	2 838	111
Rån, inkl. grovt	22	-	-	-	-	-	637	28	659	28
Bedrägeri och annan oredlighet	1 094	199	-	-	292	58	5 486	1 084	6 872	1 341
Brott mot allmänheten	295	82	-	-	574	255	1 948	474	2 817	811
Brott mot staten	277	26	-	-	684	30	2 987	269	3 948	325
<i>Summa brott mot BrB</i>	11 914	2 457	-	-	14 158	4 901	42 083	5 866	68 155	13 224
Trafikbrottslagen	2 557	247	-	-	23 556	3 211	13 731	1 491	39 844	4 949
därav										
Rattfylleri, inkl. grovt	179	10	-	-	6 405	603	7 418	634	14 002	1 247
Övriga vägtrafikförfattningar	62	6	186 326	30 626	24 217	2 690	8 883	714	219 488	34 036
Narkotikastrafflagen	837	124	-	-	1 205	183	2 812	338	4 854	645
Varusmuggningslagen	55	8	8 334	.. ¹	5 218	742	2 477	359	16 084	1 109
Skattebrottslagen	30	1	-	-	2	-	348	35	380	36
Övriga stadganden	663	51	-	-	5 298	547	5 533	334	11 494	932
Totalt	16 118	2 894	194 660	30 626¹	73 654	12 274	75 867	9 137	360 299	54 931
Per 100 000 av den straff-										
myndiga medelfolkmängden										
<i>Brottsbalken</i>										
Brott mot person	14	4	-	-	14	4	141	20	168	27
därav										
Mord, dråp	0	0	-	-	-	-	2	0	2	0
Misshandel inkl. grov	4	2	-	-	6	1	95	12	105	15
Våldtäkt, inkl. grov	0	-	-	-	-	-	2	-	2	-
Övriga sexualbrott	1	0	-	-	0	-	7	0	8	0
Förmögenhetsbrott	147	61	-	-	169	124	384	122	699	308
därav										
Stöld, inkl. grov	35	7	-	-	1	0	145	41	181	49
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	11	1	-	-	0	0	29	2	40	3
Rån inkl. grovt	0	-	-	-	-	-	9	1	9	1
Bedrägeri och annan oredlighet	15	6	-	-	4	2	78	30	97	37
Brott mot allmänheten	4	2	-	-	8	7	28	13	40	22
Brott mot staten	4	1	-	-	10	1	42	7	56	9
<i>Summa brott mot BrB</i>	168	68	-	-	200	136	595	162	963	366
Trafikbrottslagen	36	7	-	-	333	89	194	41	563	137
därav										
Rattfylleri, inkl. grovt	3	0	-	-	91	17	105	18	198	35
Övriga vägtrafikförfattningar	1	0	2 633	848	342	75	126	20	3 102	943
Narkotikastrafflagen	12	3	-	-	17	5	40	9	69	18
Varusmuggningslagen	1	0	118	.. ¹	74	21	35	10	227	31
Skattebrottslagen	0	0	-	-	0	-	5	1	5	1
Övriga stadganden	9	1	-	-	75	15	78	9	162	26
Totalt	228	80	2 751	848¹	1 041	340	1 072	253	5 091	1 521

1) Vid ordningsbot för ringa varusmuggling saknas uppgift om kön.

Tabell 3.4.6

Översiktstabell. Personer som lagförts efter kön, ålder, medborgarskap m m, 1992

A Summary table. Persons found guilty 1992, by sex, age etc

Anm. Ordningshot ingår ej. Till de frihetsberövande påföljderna räknas alla påföljder som innebär fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd, samt rättspsykiatrisk vård.

Huvudbrott	Totalt	Därav										
		Kvinnor		Ungdomar 15-20 år		Utländska medborgare		Utvä- sade	I storstads- lanen		Frihets- berövade	
		Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	Antal	%	Antal	%
Brott mot brottsbalken	68155	13224	19	19461	29	14239	21	449	30592	45	10818	16
Brott mot person (3-7 kap)	11918	973	8	2860	24	2164	18	70	4915	41	3429	29
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	7869	583	7	2020	26	1509	19	42	3205	41	2642	34
därav mord och dråp	122	7	6	8	7	27	22	8	58	48	118	97
misshandel inkl grov	7415	547	7	1955	26	1452	20	34	3014	41	2483	33
vållande till annans död	111	13	12	13	12	6	5	-	32	29	22	20
Brott mot frihet och frid (4 kap)	3297	373	11	746	23	518	16	3	1429	43	422	13
Arekränkning (5 kap)	23	3	13	9	39	2	9	-	20	87	1	4
Sexualbrott (6 kap)	707	6	1	85	12	133	19	25	250	35	356	50
därav våldtäkt inkl grov	163	-	-	22	13	62	38	22	68	42	153	94
Brott mot familj (7 kap)	22	8	36	-	-	2	9	-	11	50	8	36
Brott mot formogenhet (8-12 kap)	49472	11115	22	14821	30	10846	22	334	22510	46	6055	12
Tillgreppsbrott (8 kap)	35523	8978	25	11134	31	8880	25	281	16403	46	4379	12
därav snatteri	17467	6831	39	3986	23	5613	32	-	8376	48	57	-
stöld	11078	1625	15	4318	39	2189	20	136	4885	44	2048	18
grov stöld	1699	138	8	500	29	372	22	115	863	51	984	58
tillgrepp av fortskaffnmedel	2838	111	4	1565	55	330	12	1	1289	45	714	25
ran inkl grovt	659	28	4	271	41	171	26	27	379	58	512	78
Bedrägeri och oredlighet (9 kap)	6872	1341	20	1298	19	1188	17	52	3300	48	1368	20
därav bedrägeribrott (1-3 par)	4252	1035	24	550	13	761	18	33	2049	48	709	17
hälteri, hälteriforseelse	2576	301	12	738	29	420	16	19	1239	48	644	25
Förskingring m m (10 kap)	1604	357	22	465	29	202	13	-	822	51	125	8
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	814	55	7	2	-	64	8	-	292	36	131	16
Skadegörelsebrott (12 kap)	4659	384	8	1922	41	512	11	1	1693	36	52	1
Brott mot allmänheten (13-15 kap)	2817	811	29	950	34	546	19	22	1252	44	452	16
Allmänfarliga brott (13 kap)	314	68	22	71	23	27	9	2	102	32	103	33
därav mordbrand inkl grov	151	32	21	43	28	12	8	2	48	32	99	66
Forfalskningsbrott (14 kap)	1605	449	28	451	28	346	22	17	740	46	215	13
Mened, falskt atal m m (15 kap)	898	294	33	428	48	173	19	3	410	46	134	15
Brott mot staten (16-20 kap)	3948	325	8	830	21	683	17	23	1915	49	882	22
Brott mot allmän ordning (16 kap)	715	32	4	228	32	70	10	7	277	39	24	3
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	3193	286	9	601	19	613	19	16	1613	51	858	27
därav vald mot tjänstman (1-2, 4-5 par)	2968	261	9	553	19	572	19	14	1500	51	810	27
Högsmålsbrott (18 kap)	4	-	-	1	25	-	-	-	3	75	-	-
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tjänstefel m m (20 kap)	36	7	19	-	-	-	-	-	22	61	-	-
Brott mot andra lagar	97484	11081	11	13377	14	17616	18	179	44288	45	6791	7
Trafikbrottslagen	39844	4949	12	7283	18	6464	16	-	16302	41	3979	10
därav rattfylleri inkl grovt	14002	1247	9	1364	10	2078	15	-	5841	42	3064	22
smitning	1309	224	17	187	14	154	12	-	557	43	33	3
olovlig körning	14287	1161	8	4137	29	3428	24	-	6647	47	768	5
Narkotikastrafflagen	4854	645	13	400	8	966	20	109	2835	58	1457	30
Varusmuggningslagen	7750	1109	14	701	9	3726	48	59	5317	69	196	3
Tillverkning av/handel med drycker	742	57	8	100	13	60	8	1	228	31	104	14
Skattebrottslagen	380	36	9	1	-	32	8	1	211	56	95	25
Miljöskyddslagen	36	2	6	-	-	2	6	-	7	19	-	-
Naturvårdslagen	155	16	10	35	23	14	9	-	27	17	4	3
Vagtrafikförordningar	33162	3410	10	2784	8	4627	14	-	13814	42	6	-
Ovrigt	10561	857	8	2073	20	1725	16	9	5547	53	950	9
Totalt	165639	24305	15	32838	20	31855	19	628	74880	45	17609	11

Tabell 3.4.7 a

Personer som lagförts, efter huvudbrott och ålder, 1992

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, 1992, by principal offence and age

Huvudbrott	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/föreläggandet/domen								Totalt
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
Brott mot brottsbalken	10328	9133	9431	10067	14294	8550	3322	3030	68155
Brott mot person (3-7 kap)	1431	1429	1623	1783	2676	1948	678	350	11918
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	965	1055	1178	1260	1722	1151	347	191	7869
därav mord och dråp	3	5	13	25	34	29	8	5	122
misshandel inkl grov	937	1018	1112	1177	1635	1071	318	147	7415
vållande till annans död	2	11	25	16	19	17	6	15	111
Brott mot frihet och frid (4 kap)	423	323	383	416	784	607	249	112	3297
Arekränkning (5 kap)	4	5	1	4	3	1	3	2	23
Sexualbrott (6 kap)	39	46	59	97	160	184	77	45	707
därav våldtäkt inkl grov	8	14	15	38	41	38	4	5	163
Brott mot familj (7 kap)	-	-	2	6	7	5	2	-	22
Brott mot förmögenhet (8-12 kap)	8150	6671	6738	7151	10056	5727	2406	2573	49472
Tillgreppsbrott (8 kap)	6306	4828	4617	4896	6930	3780	1786	2380	35523
därav snatteri	2541	1445	1625	2202	3547	2419	1418	2270	17467
stöld	2319	1999	1868	1685	2091	842	221	53	11078
grov stöld	223	277	289	295	441	139	29	6	1699
tillgrepp av fortskaffnmedel	871	694	437	348	378	96	14	-	2838
rån inkl grovt	122	149	134	93	112	39	9	1	659
Bedrägeri och oredlighet (9 kap)	568	730	1113	1304	1803	988	288	78	6872
därav bedrägeribrott (1-3 par)	212	338	678	845	1179	710	226	64	4252
hälteri, hälteriforseelse	351	387	430	452	610	272	62	12	2576
Förskingring m m (10 kap)	259	206	222	228	311	247	104	27	1604
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	-	2	21	82	254	283	129	43	814
Skadegörelsebrott (12 kap)	1017	905	765	641	758	429	99	45	4659
Brott mot allmänheten (13-15 kap)	461	489	362	414	621	332	96	42	2817
Allmänfarliga brott (13 kap)	40	31	39	35	72	51	27	19	314
därav mordbrand inkl grov	23	20	23	20	34	23	7	1	151
Förfalskningsbrott (14 kap)	227	224	205	266	402	210	54	17	1605
Mened, falskt åtal m m (15 kap)	194	234	118	113	147	71	15	6	898
Brott mot staten (16-20 kap)	286	544	708	719	941	543	142	65	3948
Brott mot allmän ordning (16 kap)	75	153	157	112	112	70	23	13	715
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	211	390	548	604	823	459	109	49	3193
därav våld mot tjänst (1-2, 4-5 par)	188	365	516	564	778	419	96	42	2968
Högmålsbrott (18 kap)	-	1	3	-	-	-	-	-	4
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tjänstefel m m (20 kap)	-	-	-	3	6	14	10	3	36
Brott mot andra lagar	5719	7658	12950	16422	23904	17462	8054	5315	97484
Trafikbrottslagen	3515	3768	4894	5691	8529	6714	3352	3381	39844
därav rattfylleri inkl grovt	396	968	1616	2055	3394	3223	1610	740	14002
smitning	40	147	194	166	252	194	112	204	1309
olovlig körning	2778	1359	1689	2268	3414	1911	603	265	14287
Narkotikastrafflagen	91	309	671	1157	1896	621	91	18	4854
Varusmuggningslagen	159	542	1056	1400	2154	1421	666	352	7750
Tillverkning av/handel med drycker	32	68	102	140	169	138	63	30	742
Skattebrottslagen	-	1	7	26	97	150	74	25	380
Miljöskyddslagen	-	-	-	2	9	15	5	5	36
Naturvårdslagen	8	27	26	28	25	17	10	14	155
Vägrattfylleriförfattningar	1039	1745	4241	6160	8821	6806	3157	1193	33162
Övrigt	875	1198	1953	1818	2204	1580	636	297	10561
Totalt	16047	16791	22381	26489	38198	26012	11376	8345	165639

Tabell 3.4.7 b

Kvinnor som lagförts, efter huvudbrott och ålder, 1992

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, 1992, by principal offence and age

Huvudbrott	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/foreläggandet/domen								Totalt
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
Brott mot brottsbalken	2000	1366	1368	1841	2816	1797	897	1139	13224
Brott mot person (3-7 kap)	141	116	118	138	222	141	68	29	973
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	98	66	74	100	137	73	23	12	583
därav mord och drap	-	-	-	1	-	4	1	1	7
misshandel inkl grov	98	66	70	95	129	65	17	7	547
vållande till annans död	-	-	2	1	4	-	2	4	13
Brott mot frihet och frid (4 kap)	43	49	42	35	78	66	43	17	373
Årekränkning (5 kap)	-	1	-	-	2	-	-	-	3
Sexualbrott (6 kap)	-	-	1	1	3	-	1	-	6
därav valdtakt inkl grov	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot familj (7 kap)	-	-	1	2	2	2	1	-	8
Brott mot formogenhet (8-12 kap)	1647	1028	1136	1542	2347	1518	798	1099	11115
Tillgreppsbrott (8 kap)	1438	812	825	1162	1789	1179	693	1080	8978
därav snatteri	1150	542	505	772	1258	955	600	1049	6831
stöld	217	194	251	294	405	173	70	21	1625
grov stöld	18	19	15	24	38	19	4	1	138
tillgrepp av fortskaffnmedel	29	21	14	19	26	2	-	-	111
ran inkl grovt	3	3	4	6	6	5	1	-	28
Bedrägeri och oredlighet (9 kap)	76	113	206	271	397	208	59	11	1341
därav bedrägeribrott (1-3 par)	42	70	179	213	297	176	49	9	1035
hälteri, hälteriforseelse	34	42	27	57	99	31	10	1	301
Förskingring m m (10 kap)	37	45	55	58	72	61	27	2	357
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	-	-	3	5	18	21	7	1	55
Skadegörelsebrott (12 kap)	96	58	47	46	71	49	12	5	384
Brott mot allmänheten (13-15 kap)	186	183	76	112	152	84	13	5	811
Allmänfarliga brott (13 kap)	2	8	8	11	20	15	-	4	68
därav mordbrand inkl grov	2	4	6	4	9	7	-	-	32
Förfalskningsbrott (14 kap)	82	68	43	81	105	56	13	1	449
Mened, falskt åtal m m (15 kap)	102	107	25	20	27	13	-	-	294
Brott mot staten (16-20 kap)	26	39	38	49	95	54	18	6	325
Brott mot allmän ordning (16 kap)	3	7	4	1	7	6	1	3	32
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	23	32	34	48	88	44	14	3	286
därav våld mot tjänstman (1-2, 4-5 par)	22	26	33	45	82	40	11	2	261
Högmålsbrott (18 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tjänstefel m m (20 kap)	-	-	-	-	-	4	3	-	7
Brott mot andra lagar	425	891	1517	1760	2720	2088	969	711	11081
Trafikbrottslagen	128	470	615	710	1134	942	484	466	4949
därav rattfylleri inkl grovt	28	95	145	176	339	323	112	29	1247
smitning	1	19	34	22	44	48	24	32	224
olovlig körning	50	102	170	231	395	169	32	12	1161
Narkotikastrafflagen	31	50	99	144	247	63	8	3	645
Varusmuggningslagen	20	62	137	167	276	230	126	91	1109
Tillverkning av/handel med drycker	-	4	11	10	12	11	3	6	57
Skattebrottslagen	-	-	2	5	7	10	9	3	36
Miljöskyddslagen	-	-	-	-	1	1	-	-	2
Naturvårdslagen	2	2	3	-	2	3	2	2	16
Vagtrafikförfattningar	179	188	499	587	835	705	296	121	3410
Övrigt	65	115	151	137	206	123	41	19	857
Totalt	2425	2257	2885	3601	5536	3885	1866	1850	24305

Tabell 3.4.8 a**Personer som lagförts, efter huvudpåföljd och ålder, 1992**

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines or who were sentenced, by principal sanction and age, 1992

Lagrum enligt vilket åklagarens beslut meddelats/huvudpåföljd	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/foreläggandet/domen								Totalt	Netto per rad
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
Åtalsunderlåtelse enligt										
LUL, 1 par	4770	237	-	-	-	-	-	-	5007	4746
LUL, 6 par	167	57	1	-	-	-	-	-	225	147
RB 20:7 st 1 p 1	251	247	266	334	448	357	243	461	2607	2586
RB 20:7 st 1 p 2	1	7	15	24	28	9	8	5	97	97
RB 20:7 st 1 p 3	305	714	996	1490	2740	1283	302	74	7904	6045
RB 20:7 st 1 p 4	1	9	20	47	91	60	22	11	261	245
RB 20:7 st 2	-	-	1	-	1	-	-	1	3	3
LVM, 46 par	1	-	-	4	8	1	-	-	14	13
Summa åtalsunderlåtelser	5496	1271	1299	1899	3316	1710	575	552	16118	13681
Domar och strafförelägganden										
Fängelse	47	954	2459	3293	5099	2828	914	238	15832	14072
Rattsspsykiatrisk vård	2	11	44	66	113	81	18	5	340	337
Skyddstillsyn	190	1036	962	1002	1597	1082	350	103	6322	6311
därav med fängelse	33	137	111	92	106	37	8	3	527	527
med kontraktsvård	1	20	50	39	111	70	25	4	320	320
BrB 30:6 tillämpad	-	-	2	1	2	4	2	1	12	12
Villkorlig dom	267	2095	2481	2305	2753	1856	713	369	12839	12799
Vård inom socialtjänsten	1143	181	-	-	-	-	-	-	1324	1184
Vård enligt lagen om vård av missbrukare	-	-	7	4	11	4	2	-	28	25
Böter	8833	10739	14483	17301	24468	18090	8715	7054	109683	..
därav genom dom	2425	3450	4733	5952	8685	6386	2792	1606	36029	34980
genom strafföreläggande (SF)	6407	7289	9750	11349	15783	11704	5923	5449	73654	..
BrB 34:1 p 1 tillämpad	69	500	634	610	832	352	80	16	3093	2851
därav avs fängelse	1	26	81	135	236	94	17	2	592	575
avs skyddstillsyn	65	446	506	435	565	235	59	13	2324	2114
avs villkorlig dom	3	28	47	40	31	23	4	1	177	176
Fri från påföljd	-	1	2	-	3	-	1	-	7	7
Påföljd eftergiven	1	3	10	9	6	9	8	7	53	53
Summa domar och SF	10551	15520	21082	24590	34882	24302	10801	7793	149521	..
därav domar	4144	8231	11332	13241	19099	12598	4878	2344	75867	69036
Summa åtalsunderlåtelser, domar och SF										
därav åtalsunderlåtelser och domar	16047	16791	22381	26489	38198	26012	11376	8345	165639	..
därav åtalsunderlåtelser och domar	9640	9502	12631	15140	22415	14308	5453	2896	91985	77497

Tabell 3.4.8 b

Kvinnor som lagförts, efter huvudpåföljd och ålder, 1992

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines or who were sentenced, by principal sanction and age, 1992

Lagrum enligt vilket åklagarens beslut meddelats/huvudpåföljd	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/foreläggandet/domen								Totalt	Netto per rad
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
Åtalsunderlåtelse enligt										
LUL, 1 par	1048	46	-	-	-	-	-	-	1094	1060
LUL, 6 par	15	15	1	-	-	-	-	-	31	27
RB 20:7 st 1 p 1	82	65	56	93	97	95	79	183	750	742
RB 20:7 st 1 p 2	-	2	9	9	13	3	4	1	41	41
RB 20:7 st 1 p 3	20	28	92	215	390	140	18	12	915	667
RB 20:7 st 1 p 4	-	4	1	6	22	14	5	5	57	55
RB 20:7 st 2	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
LVM, 46 par	-	-	-	4	1	-	-	-	5	5
Summa åtalsunderlåtelser	1165	160	159	327	524	252	106	201	2894	2577
Domar och strafförelägganden										
Fängelse	2	14	85	171	326	156	49	10	813	748
Rättsspsykiatrisk vård	-	2	4	6	14	13	1	-	40	39
Skyddstillsyn	6	83	121	171	325	180	44	9	939	938
därav med fängelse	-	4	8	10	15	4	-	-	41	41
med kontraktsvård	-	-	4	1	9	5	2	-	21	21
BrB 30:6 tillämpad	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
Villkorlig dom	19	241	382	436	584	404	136	42	2244	2241
Vård inom socialtjänsten	82	25	-	-	-	-	-	-	107	103
Vård enligt lagen om vård av missbrukare	-	-	-	2	2	-	-	-	4	3
Boter	1150	1711	2068	2394	3624	2836	1525	1585	16893	..
därav genom dom	285	489	583	695	1108	847	390	222	4619	4535
genom strafföre- läggande (SF)	865	1222	1485	1699	2516	1989	1135	1363	12274	..
BrB 34:1 p 1 tillämpad	1	20	63	93	136	40	5	3	361	337
därav avs fängelse	-	-	2	9	25	2	-	-	38	37
avs skyddstillsyn	1	20	58	78	107	34	5	3	306	286
avs villkorlig dom	-	-	3	6	4	4	-	-	17	17
Fri från påföljd	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Påföljd eftergiven	-	-	3	1	1	4	-	-	9	9
Summa domar och SF	1260	2097	2726	3274	5012	3633	1760	1649	21411	..
därav domar	395	875	1241	1575	2496	1644	625	286	9137	8641
Summa åtalsunderlåtelser, domar och SF	2425	2257	2885	3601	5536	3885	1866	1850	24305	..
därav åtalsunderlåtelser och domar	1560	1035	1400	1902	3020	1896	731	487	12031	10710

Tabell 3.4.9 a

Personer som lagförts, efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1992

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by principal offence and principal sanction, 1992

Huvudbrott	Domda till		Skyddstillsyn				Vill- kor- lig dom	Vard inom social- tjän- sten	enligt lagen om vard av miss- brukare
	Fang- else	Rätts- psyk vård	Totalt	Därav					
				Med fang- else	Med kon- trakts- vård	BrB 30:6 tilläm- pad			
1 Brott mot brottsbalken	9411	325	4424	466	166	11	10907	1220	24
2 Brott mot person (3-7 kap)	3068	170	867	99	53	7	2060	328	3
3 Brott mot liv och hälsa (3 kap)	2387	104	656	83	41	5	1797	297	2
4 därav mord och dråp	84	34	-	-	-	-	-	1	-
5 misshandel inkl grov	2264	69	651	83	40	5	1708	294	2
6 vållande till annans död	22	-	2	-	1	-	75	-	-
7 Brott mot frihet och frid (4 kap)	347	41	146	12	10	1	202	24	1
8 Arekränkning (5 kap)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
9 Sexualbrott (6 kap)	327	24	63	4	2	1	56	7	-
10 därav våldtakt inkl grov	138	14	5	-	-	-	1	2	-
11 Brott mot familj (7 kap)	7	1	2	-	-	-	4	-	-
12 Brott mot förmogenhet (8-12 kap)	5190	79	3091	317	97	4	7687	775	16
13 Tillgreppsbrott (8 kap)	3737	63	2284	249	85	1	4420	665	13
14 därav snatteri	24	-	5	-	-	-	8	3	2
15 stöld	1759	23	1407	81	36	-	3725	322	11
16 grov stöld	849	13	354	84	27	-	186	73	-
17 tillgrepp av fortskaffnmedel	609	6	409	37	16	1	439	203	-
18 ran inkl grovt	439	21	89	46	5	-	20	57	-
19 Bedrägeri och oredlighet (9 kap)	1191	15	716	59	11	2	2276	53	3
20 därav bedrägeribrott (1-3 par)	619	11	458	32	8	2	1602	13	1
21 haleri, haleriforseelse	559	4	252	26	3	-	668	38	2
22 Forskingring m m (10 kap)	113	-	62	3	1	1	415	11	-
23 Brott mot borgenärer m m (11 kap)	124	-	5	1	-	-	532	-	-
24 Skadegörelsebrott (12 kap)	25	1	24	5	-	-	44	46	-
25 Brott mot allmänheten (13-15 kap)	365	46	203	19	6	-	715	38	1
26 Allmänfarliga brott (13 kap)	57	39	28	7	3	-	9	17	-
27 därav mordbrand inkl grov	53	39	28	7	3	-	2	15	-
28 Forfalskningsbrott (14 kap)	190	4	143	8	3	-	628	13	1
29 Mened, falskt åtal m m (15 kap)	118	3	32	4	-	-	78	8	-
30 Brott mot staten (16-20 kap)	788	30	263	31	10	-	445	79	4
31 Brott mot allmän ordning (16 kap)	23	-	3	-	-	-	33	1	-
32 Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	765	30	260	31	10	-	411	78	4
33 därav våld mot tjänst (1-2, 4-5 par)	719	30	255	31	10	-	400	71	4
34 Högmålsbrott (18 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35 Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36 Tjänstefel m m (20 kap)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
37 Brott mot andra lagar	6421	15	1898	61	154	1	1932	104	4
38 Trafikbrottslagen	3796	2	1417	15	116	1	1017	45	2
39 därav rattfylleri inkl grovt	3019	1	1310	14	113	1	958	21	1
40 smitning	30	1	8	-	1	-	-	-	-
41 olovlig korning	637	-	88	-	1	-	35	16	1
42 Narkotikastrafflagen	1353	7	340	35	34	-	94	14	1
43 Varusmuggningslagen	187	-	19	-	3	-	59	-	-
44 Tililverkning av/handel med drycker	101	1	24	1	-	-	87	3	-
45 Skattebrottslagen	92	-	4	1	-	-	87	-	-
46 Miljoskyddslagen	-	-	-	-	-	-	2	-	-
47 Naturvårdslagen	1	-	3	-	-	-	1	-	-
48 Vagtrafikförfattningar	1	-	-	-	-	-	-	-	-
49 Övrigt	890	5	91	9	1	-	585	42	1
50 Totalt	15832	340	6322	527	320	12	12839	1324	28

Boter	Darav genom		BrB 34:1 p 1		Fri från på-följd	På-följd efter-given	Atals- under- lätel- ser (= AU)	Summa domar, SF och AU	Darav domar	
Totalt	dom	straff- forelag gande	Tillämpad Totalt	Darav avseende fängelse						
27539	13381	14158	2361	333	6	24	11914	68155	42083	1
4118	3157	961	331	43	1	9	963	11918	9994	2
2099	1636	463	218	26	1	4	304	7869	7102	3
-	-	-	-	-	-	-	3	122	119	4
1918	1487	431	215	25	1	3	290	7415	6694	5
8	7	1	-	-	-	-	4	111	106	6
1828	1333	495	99	16	-	4	605	3297	2197	7
14	12	2	1	1	-	-	7	23	14	8
171	170	1	13	-	-	1	45	707	661	9
-	-	-	1	-	-	-	2	163	161	10
6	6	-	-	-	-	-	2	22	20	11
20476	8537	11939	1764	249	4	11	10379	49472	27154	12
15002	4347	10655	1284	151	2	6	8047	35523	16821	13
12895	2933	9962	96	33	1	1	4432	17467	3073	14
598	562	36	840	89	-	1	2392	11078	8650	15
25	24	1	82	5	-	-	117	1699	1581	16
180	158	22	234	19	1	-	757	2838	2059	17
2	2	-	9	-	-	-	22	659	637	18
1165	873	292	358	67	-	1	1094	6872	5486	19
718	491	227	182	28	-	1	647	4252	3378	20
437	373	64	175	39	-	-	441	2576	2071	21
533	448	85	46	7	-	2	422	1604	1097	22
87	42	45	7	5	-	-	59	814	710	23
3689	2827	862	69	19	2	2	757	4659	3040	24
1035	461	574	118	13	1	-	295	2817	1948	25
127	70	57	2	-	-	-	35	314	222	26
-	-	-	1	-	-	-	13	151	138	27
389	232	157	84	6	1	-	152	1605	1296	28
519	159	360	32	7	-	-	108	898	430	29
1910	1226	684	148	28	-	4	277	3948	2987	30
637	174	463	5	1	-	-	13	715	239	31
1238	1017	221	143	27	-	4	260	3193	2712	32
1106	889	217	137	25	-	3	243	2968	2508	33
1	1	-	-	-	-	-	3	4	1	34
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35
34	34	-	-	-	-	-	1	36	35	36
82144	22648	59496	732	259	1	29	4204	97484	33784	37
30570	7014	23556	423	154	1	14	2557	39844	13731	38
8377	1972	6405	135	23	1	-	179	14002	7418	39
1165	542	623	7	2	-	-	98	1309	588	40
10987	1890	9097	274	127	-	6	2243	14287	2947	41
2046	841	1205	162	49	-	-	837	4854	2812	42
7413	2195	5218	14	9	-	3	55	7750	2477	43
481	450	31	13	-	-	-	32	742	679	44
162	160	2	5	2	-	-	30	380	348	45
32	32	-	-	-	-	-	2	36	34	46
136	48	88	3	2	-	-	11	155	56	47
33090	8873	24217	6	5	-	3	62	33162	8883	48
8214	3035	5179	106	38	-	9	618	10561	4764	49
109683	36029	73654	3093	592	7	53	16118	165639	75867	50

Tabell 3.4.9 b

Kvinnor som lagförts, efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1992

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by principal offence and principal sanction, 1992

Huvudbrott	Domda till		Skyddstillsyn				Vill kor- lig dom	Vård inom social- tjän- sten	enligt lagen om vård av miss- brukare
	Fäng- else	Rätts- psyk vård	Totalt	Därav					
				Med fäng- else	Med kon- trakts- vård	BrB 30:6 tillam- pad			
1 Brott mot brottsbalken	431	40	624	33	7	1	2070	99	3
2 Brott mot person (3-7 kap)	42	14	72	4	1	1	151	33	1
3 Brott mot liv och hälsa (3 kap)	35	9	58	3	1	1	129	30	-
4 därav mord och dråp	4	1	-	-	-	-	-	-	-
5 misshandel inkl grov	30	8	58	3	1	1	121	30	-
6 vållande till annans död	1	-	-	-	-	-	7	-	-
7 Brott mot frihet och frid (4 kap)	5	5	11	1	-	-	17	3	1
8 Arekränkning (5 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Sexualbrott (6 kap)	2	-	2	-	-	-	1	-	-
10 därav våldtäkt inkl grov	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 Brott mot familj (7 kap)	-	-	1	-	-	-	4	-	-
12 Brott mot förmogenhet (8-12 kap)	320	7	466	26	6	-	1652	53	1
13 Tillgreppsbrott (8 kap)	215	4	278	16	5	-	887	41	1
14 därav snatteri	6	-	3	-	-	-	3	2	-
15 stöld	117	3	209	7	3	-	840	23	1
16 grov stöld	50	-	39	7	1	-	22	7	-
17 tillgrepp av fortskaffnmedel	22	1	15	1	-	-	17	8	-
18 rån inkl grovt	19	-	7	1	1	-	-	1	-
19 Bedrägeri och oredlighet (9 kap)	92	3	172	9	1	-	568	4	-
20 därav bedrägeribrott (1-3 par)	63	3	127	6	1	-	479	3	-
21 häleri, häleriförseelse	28	-	44	3	-	-	89	1	-
22 Förskingring m m (10 kap)	13	-	14	1	-	-	146	1	-
23 Brott mot borgenärer m m (11 kap)	-	-	-	-	-	-	47	-	-
24 Skadegörelsebrott (12 kap)	-	-	2	-	-	-	4	7	-
25 Brott mot allmänheten (13-15 kap)	39	15	60	2	-	-	212	5	-
26 Allmänfarliga brott (13 kap)	7	13	3	1	-	-	2	1	-
27 därav mordbrand inkl grov	7	13	3	1	-	-	1	1	-
28 Förfalskningsbrott (14 kap)	20	2	50	1	-	-	191	2	-
29 Mened, falskt åtal m m (15 kap)	12	-	7	-	-	-	19	2	-
30 Brott mot staten (16-20 kap)	30	4	26	1	-	-	55	8	1
31 Brott mot allmän ordning (16 kap)	1	-	-	-	-	-	7	-	-
32 Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	29	4	26	1	-	-	47	8	1
33 därav våld mot tjänstman (1-2, 4-5 par)	28	4	25	1	-	-	43	8	1
34 Högmålsbrott (18 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35 Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36 Tjänstefel m m (20 kap)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
37 Brott mot andra lagar	382	-	315	8	14	-	174	8	1
38 Trafikbrottslagen	249	-	220	2	12	-	110	3	-
39 därav rattfylleri inkl grovt	189	-	205	2	12	-	100	3	-
40 smitning	3	-	1	-	-	-	-	-	-
41 olovlig korning	56	-	13	-	-	-	6	-	-
42 Narkotikastrafflagen	106	-	82	5	2	-	20	3	1
43 Varusmuggningslagen	13	-	3	-	-	-	9	-	-
44 Tillverkning av/handel med drycker	3	-	3	-	-	-	13	-	-
45 Skattebrottslagen	4	-	-	-	-	-	11	-	-
46 Miljöskyddslagen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47 Naturvårdslagen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48 Vägtrafikförfattningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
49 Övrigt	7	-	7	1	-	-	11	2	-
50 Totalt	813	40	939	41	21	1	2244	107	4

Boter Totalt	Darav genom		BrB 34:1 p 1 tillämpad		Fri från på- följd	På- följd efter- given	Atals- under- lätel- ser (= ÅU)	Summa domar, SF och ÅU	Darav domar	
	dom	straff- förelägg- ande	Totalt	Darav avseende fängelse						
7198	2297	4901	294	21	1	7	2457	13224	5866	1
506	370	136	19	2	1	3	131	973	706	2
244	187	57	14	1	1	1	62	583	464	3
-	-	-	-	-	-	-	2	7	5	4
228	176	52	14	1	1	1	56	547	439	5
2	1	1	-	-	-	-	3	13	9	6
256	177	79	5	1	-	2	68	373	226	7
3	3	-	-	-	-	-	-	3	3	8
-	-	-	-	-	-	-	1	6	5	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
3	3	-	-	-	-	-	-	8	8	11
6166	1686	4480	228	18	-	4	2218	11115	4417	12
5542	1191	4351	153	12	-	2	1855	8978	2772	13
5256	1029	4227	29	6	-	1	1531	6831	1073	14
81	68	13	103	4	-	-	248	1625	1364	15
2	2	-	7	-	-	-	11	138	127	16
12	10	2	10	1	-	-	26	111	83	17
-	-	-	1	-	-	-	-	28	28	18
238	180	58	64	5	-	1	199	1341	1084	19
168	118	50	44	3	-	1	147	1035	838	20
69	61	8	20	2	-	-	50	301	243	21
100	84	16	7	1	-	1	75	357	266	22
5	2	3	-	-	-	-	3	55	49	23
281	229	52	4	-	-	-	86	384	246	24
366	111	255	32	-	-	-	82	811	474	25
30	12	18	-	-	-	-	12	68	38	26
-	-	-	-	-	-	-	7	32	25	27
119	61	58	27	-	-	-	38	449	353	28
217	38	179	5	-	-	-	32	294	83	29
160	130	30	15	1	-	-	26	325	269	30
23	14	9	-	-	-	-	1	32	22	31
131	110	21	15	1	-	-	25	286	240	32
113	92	21	14	1	-	-	25	261	215	33
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35
6	6	-	-	-	-	-	-	7	7	36
9695	2322	7373	67	17	-	2	437	11081	3271	37
4078	867	3211	42	11	-	-	247	4949	1491	38
731	128	603	9	1	-	-	10	1247	634	39
217	81	136	-	-	-	-	3	224	85	40
821	153	668	33	10	-	-	232	1161	261	41
288	105	183	21	4	-	-	124	645	338	42
1073	331	742	1	1	-	2	8	1109	359	43
32	29	3	2	-	-	-	4	57	50	44
20	20	-	-	-	-	-	1	36	35	45
1	1	-	-	-	-	-	1	2	1	46
15	3	12	-	-	-	-	1	16	3	47
3404	714	2690	-	-	-	-	6	3410	714	48
784	252	532	1	1	-	-	45	857	280	49
16893	4619	12274	361	38	1	9	2894	24305	9137	50

Tabell 3.4.10 a

Personer som dömts till fängelse, efter brott och fängelsetidens längd, 1992

Persons sentenced to imprisonment, by offence and duration of imprisonment, 1992

Anm. I denna tabell redovisas samtliga personer som dömts till fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd.

Brott	Fängelsetidens längd i månader													Totalt	Genomsnittlig fängelsetid i månader
	Min- re an 1	Exakt 1	Mer an 1 högst 2	Mer an 2 högst 3	Mer an 3 högst 4	Mer an 4 mindre an 6	Exakt 6	Mer an 6 mindre an 12	Exakt 12	Mer an 12 högst 24	Mer an 24 högst 48	Mer an 48	Livs- tid		
Brott mot brottsbalken	261	1758	1685	1185	1039	205	1097	1145	552	754	359	136	7	10183	7.5
Brott mot person (3-7 kap)	106	788	549	331	271	54	256	223	157	247	165	82	7	3236	8.7
Brott mot liv och hals (3 kap)	84	686	451	276	213	47	200	170	113	161	68	52	7	2528	7.4
darav mord och dråp	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	26	46	7	84	74.1
misshandel inkl grov vållande till annans död	84	679	446	271	210	45	196	168	104	155	41	6	-	2405	5.1
vållande till annans död	-	4	3	2	1	2	2	1	4	2	1	-	-	22	8.4
Brott mot frihet o frid (4 kap)	20	89	84	49	42	7	35	19	7	12	5	-	-	369	4.0
Arekränkning (5 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sexualbrott (6 kap)	2	13	14	6	16	-	20	33	37	69	92	30	-	332	23.5
darav våldtäkt inkl grov	-	-	1	-	-	-	2	11	16	29	59	21	-	139	32.2
Brott mot familj (7 kap)	-	-	-	-	-	-	1	1	-	5	-	-	-	7	13.9
Brott mot formogenhet (8-12 kap)	104	658	913	713	635	122	733	812	356	460	172	51	-	5729	7.4
Tillgreppsbrott (8 kap)	88	475	703	546	465	88	534	542	240	316	125	45	-	4167	7.3
darav snatteri	5	14	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	24	1.2
stöld	65	294	468	342	309	54	230	135	26	14	1	-	-	1938	3.6
grov stöld	8	23	52	63	34	12	173	322	124	141	11	3	-	966	9.3
tillgrepp av fortsk medel	6	111	159	109	105	22	104	53	13	7	-	-	-	689	3.8
rån inkl grovt	3	21	9	25	8	-	16	28	74	152	113	42	-	491	23.7
Bedrägeri och oredlighet (9 kap)	11	124	167	143	152	30	175	234	97	115	33	5	-	1286	7.4
darav bedrägeribrott (1-3 par)	1	47	66	57	71	6	88	142	66	92	29	5	-	670	9.4
haleri, haleriforseelse	10	76	100	85	80	24	85	88	28	23	2	-	-	601	5.2
Förskingring m m (10 kap)	1	14	23	7	9	-	11	20	11	13	8	1	-	118	9.4
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	3	30	19	15	8	2	10	12	8	13	6	-	-	126	7.0
Skadegörelsebrott (12 kap)	1	15	1	2	1	2	3	4	-	3	-	-	-	32	4.4
Brott mot allmänheten (13-15 kap)	6	51	63	38	46	13	50	49	19	35	22	3	-	395	8.1
Allmänfarliga brott (13 kap)	-	2	4	3	-	-	1	2	6	27	17	3	-	65	23.5
darav mordbrand inkl grov	-	1	3	3	-	-	1	1	6	26	16	3	-	60	24.4
Förfalskningsbrott (14 kap)	6	34	31	19	27	6	31	29	10	7	5	-	-	205	5.5
Mened, falskt åtal m m (15 kap)	-	15	28	16	19	7	18	18	3	1	-	-	-	125	4.4
Brott mot staten (16-20 kap)	45	261	160	103	87	16	58	61	20	12	-	-	-	823	3.2
Brott mot allmän ordning (16 kap)	3	11	2	1	2	-	1	-	1	1	-	-	-	22	2.8
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	42	250	158	102	85	16	57	61	19	11	-	-	-	801	3.2
darav våld mot tjänstman (1-2, 4-5 par)	40	238	146	100	78	16	53	56	18	10	-	-	-	755	3.2
Högmålsbrott (18 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tjänstefel m m (20 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot andra lagar	636	2960	1034	417	338	80	235	252	102	201	214	137	-	6606	5.5
Trafikbrottslagen	131	2611	752	214	99	18	41	17	6	1	-	-	-	3890	1.5
darav rattfylleri inkl grovt	63	2216	562	145	61	7	30	6	1	-	-	-	-	3091	1.4
smitning	1	10	13	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	30	1.9
olovlig korning	63	363	156	47	25	1	1	-	-	-	-	-	-	656	1.5
Narkotikastrafflagen	51	146	166	125	92	53	129	172	66	152	173	82	-	1407	14.6
Varusmuggningslagen	19	22	19	10	7	-	3	4	8	15	27	53	-	187	33.0
Tillverkning av/handel med drycker	5	24	28	13	10	3	10	5	3	4	-	-	-	105	3.8
Skattebrottslagen	-	3	7	1	5	-	13	18	10	20	14	2	-	93	15.2
Miljöskyddslagen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Naturvårdslagen	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2.5
Vagtrafikförordningar	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3.0
Övrigt	430	153	62	53	124	6	39	36	9	9	-	-	-	921	2.2
Totalt	897	4718	2719	1602	1377	285	1332	1397	654	955	573	273	7	16789	6.7

Tabell 3.4.10 b
Kvinnor som dömts till fängelse, efter brott och fängelse tidens längd, 1992
 Women sentenced to imprisonment, by offence and duration of imprisonment, 1992

Anm. I denna tabell redovisas samtliga personer som dömts till fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd.

Brott	Fängelse tidens längd i månader												Totalt	Genom- snittlig fängelse- tid i må- nader	
	Mind- re an 1	Exakt 1	Mer an 1 högst 2	Mer an 2 högst 3	Mer an 3 högst 4	Mer an 4 mindre an 6	Exakt 6	Mer an 6 mindre an 12	Exakt 12	Mer an 12 högst 24	Mer an 24 högst 48	Mer an 48			Livs- tid
Brott mot brottsbalken	25	84	83	44	48	14	47	63	32	41	7	6	-	494	6.8
Brott mot person (3-7 kap)	2	12	5	4	3	1	3	3	6	4	1	4	-	48	12.3
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	1	10	5	3	2	1	1	3	5	4	1	4	-	40	13.9
därav mord och dråp	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	75.0
misshandel inkl grov	1	10	5	3	2	1	1	3	4	4	1	-	-	35	7.0
vållande till annans död	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	12.0
Brott mot frihet o frid (4 kap)	1	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	6	2.6
Arekränkning (5 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sexualbrott (6 kap)	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2	9.0
därav våldtäkt inkl grov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot familj (7 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot förmögenhet (8-12 kap)	22	56	62	32	37	10	38	51	24	30	6	2	-	370	6.4
Tillgreppsbrott (8 kap)	20	40	51	20	24	8	26	26	10	18	3	2	-	248	5.7
därav snatteri	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1.5
stöld	15	35	27	13	16	3	14	11	-	-	-	-	-	134	2.9
grov stöld	3	1	11	1	5	2	9	13	7	7	-	1	-	60	8.1
tillgrepp av fortsk medel	-	3	8	4	3	3	3	1	-	-	-	-	-	25	3.4
rån inkl grovt	-	-	-	2	-	-	-	1	3	11	3	1	-	21	21.4
Bedrägeri och oredlighet (9 kap)	2	14	9	11	12	2	10	24	11	10	2	-	-	107	7.2
därav bedrägeribrott (1-3 par)	-	7	6	6	6	1	9	19	10	9	2	-	-	75	8.4
haleri, haleriforseelse	2	7	3	5	6	1	1	4	1	1	-	-	-	31	4.3
Forskingring m m (10 kap)	-	2	2	1	1	-	2	1	3	2	1	-	-	15	10.6
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skadegörelsebrott (12 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot allmänheten (13-15 kap)	1	7	6	3	4	3	5	7	2	6	-	-	-	44	7.1
Allmänfarliga brott (13 kap)	-	-	1	-	-	-	-	-	1	6	-	-	-	8	19.0
därav mordbrand inkl grov	-	-	1	-	-	-	-	-	1	6	-	-	-	8	19.0
Förfalskningsbrott (14 kap)	1	5	4	1	2	2	4	5	-	-	-	-	-	24	4.1
Mened, falskt åtal m m (15 kap)	-	2	1	2	2	1	1	2	1	-	-	-	-	12	4.9
Brott mot staten (16-20 kap)	-	9	10	5	4	-	1	2	-	1	-	-	-	32	3.0
Brott mot allmän ordning (16 kap)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.0
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	-	9	10	5	3	-	1	2	-	1	-	-	-	31	3.0
därav våld mot tjänst (1-2, 4-5 par)	-	9	9	5	3	-	1	2	-	1	-	-	-	30	3.0
Högmålsbrott (18 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tjänstefel m m (20 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot andra lagar	12	213	53	16	11	6	18	15	8	14	20	9	-	395	6.3
Trafikbrottslagen	9	193	41	6	5	-	-	-	-	-	-	-	-	254	1.3
därav rattfylleri inkl grovt	3	162	26	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	193	1.2
smitning	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2.3
olovlig körning	6	30	14	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	57	1.5
Narkotikastrafflagen	1	13	8	9	5	6	16	14	8	14	14	5	-	113	13.7
Varusmuggningslagen	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	6	4	-	13	45.2
Tillverkning av/handel med drycker	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2.0
Skattebrottslagen	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	4	6.0
Miljöskyddslagen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Naturvårdslagen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vagtrafikförfattningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ovrigt	2	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1.1
Totalt	37	297	136	60	59	20	65	78	40	55	27	15	-	889	6.6

Tabell 3.4.11

Personer som lagförts, efter medborgarskap, huvudbrott och ålder, 1992

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by citizenship, principal offence and age, 1992

Anm. Staterna i f. d. Sovjetunionen redovisas under sina respektive världsdelar.

Medborgare från	Huvudbrott				Brott mot andra lagar			Totalt	Ålder vid tiden för domen/åklagarbeslutet strafföreläggandet				
	Brott mot brottsbalken				Samt- liga	Därav			15-17	18-20	21-24	25-39	40-
	Brott mot person	För- mogen- hets- brott	Brott mot allm o staten	Summa		Ratt- fyll- ri inkl grovt	Narko- tika- straff- lagen						
Norden	677	2677	350	3704	5785	931	330	9489	621	650	1021	4427	2770
Övriga Europa inkl Turkiet	627	4737	332	5696	7249	788	205	12945	840	1208	2168	6136	2593
Afrika	229	765	160	1154	819	71	133	1973	116	136	397	1179	145
Nordamerika	19	36	12	67	143	23	12	210	11	12	16	113	58
Syd- och Mellanamerika	200	879	102	1181	1148	117	76	2329	178	231	308	1260	352
Asien	340	1533	223	2096	2021	125	187	4117	210	281	558	2560	508
Australien och Oceanien	1	8	3	12	25	7	1	37	1	3	6	18	9
Statslösa och okänt	71	211	47	329	426	16	22	755	69	69	156	364	97
Samtliga utländska medborgare	2164	10846	1229	14239	17616	2078	966	31855	2046	2590	4630	16057	6532
Sverige	9754	38626	5536	53916	79868	11924	3888	133784	14001	14201	17751	48630	39201
Totalt	11918	49472	6765	68155	97484	14002	4854	165639	16047	16791	22381	64687	45733
Därav folkbokförda													
Norden	608	2316	308	3232	3327	739	192	6559	579	458	637	2938	1947
Övriga Europa inkl Turkiet	499	2105	222	2826	3271	430	160	6097	570	536	758	2868	1365
Afrika	189	490	112	791	646	61	96	1437	105	101	230	870	131
Nordamerika	17	32	10	59	110	14	10	169	10	11	14	90	44
Syd- och Mellanamerika	194	717	96	1007	1057	108	67	2064	176	220	260	1088	320
Asien	328	1369	190	1887	1787	116	175	3674	202	237	481	2316	438
Australien och Oceanien	1	6	3	10	15	5	1	25	1	3	1	12	8
Statslösa och okänt	60	168	41	269	336	13	20	605	61	59	125	280	80
Samtliga folkbokf utländska medborgare	1896	7203	982	10081	10549	1486	721	20630	1704	1625	2506	10462	4333

Tabell 3.4.12

Personer som lagförts, efter län, huvudbrott och ålder, 1992

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by county, principal offence and age, 1992

Län	Huvudbrott							Totalt	Ålder vid tiden för domen/åklagarbeslutet/ strafföreläggandet				
	Brott mot brottsbalken				Brott mot andra lagar				15-17	18-20	21-24	25-39	40-
	Brott mot person	För- mogen- hets- brott	Brott mot allm o staten	Summa	Samt- liga	Därav Ratt- fyll- ri inki grovt	Narko- tika- straff- lagen						
Stockholms	2529	11679	1970	16178	20152	2945	1507	36330	3165	3514	4785	15678	9188
Uppsala	373	1328	211	1912	2706	393	121	4618	476	411	605	1844	1282
Södermanlands	477	1831	301	2609	3655	432	166	6264	706	633	834	2407	1684
Östergötlands	558	1924	264	2746	3996	512	144	6742	733	659	899	2520	1931
Jönköpings	307	1521	148	1976	2086	329	94	4062	404	417	565	1527	1149
Kronobergs	167	767	75	1009	1542	233	44	2551	247	265	367	934	738
Kalmar	156	718	77	951	1651	248	43	2602	295	311	325	871	800
Gotlands	93	385	38	516	461	136	29	977	156	158	102	312	249
Blekinge	195	620	87	902	1342	259	42	2244	239	233	319	799	654
Kristianstads	289	1501	153	1943	2696	340	52	4639	641	529	591	1491	1387
Malmöhus	1306	5794	704	7804	12394	1493	778	20198	1825	1860	2770	8103	5640
Hallands	220	1135	134	1489	2491	375	37	3980	437	426	519	1424	1174
Göteborgs o Bohus	1080	5037	493	6610	8729	1403	550	15339	1580	1561	2088	6229	3881
Älvsborgs	528	2017	292	2837	4822	706	156	7659	722	675	1047	2867	2348
Skaraborgs	305	1211	167	1683	2108	367	109	3791	470	481	537	1291	1012
Värmlands	380	1354	198	1932	2802	500	128	4734	410	556	645	1853	1270
Örebro	464	1599	235	2298	2732	405	148	5030	511	512	729	1956	1322
Västmanlands	408	1531	250	2189	2987	451	152	5176	506	491	682	2074	1423
Kopparbergs	408	1617	200	2225	2495	482	90	4720	569	561	711	1552	1327
Gävleborgs	372	1296	139	1807	2008	409	132	3815	395	418	510	1378	1114
Västernorrlands	310	1254	196	1760	2379	455	60	4139	448	449	529	1449	1264
Jämtlands	146	495	79	720	1061	244	61	1781	185	225	242	598	531
Västerbottens	306	1179	130	1615	2260	368	52	3875	353	431	564	1289	1238
Norrbottens	360	1333	160	1853	2633	408	79	4486	435	561	643	1625	1222
Tullverksåklagare	-	2	1	3	4800	-	1	4803	91	328	606	2168	1610
Regionåklagare	4	20	1	25	58	-	40	83	2	2	8	46	25
Hela riket	11918	49472	6765	68155	97484	14002	4854	165639	16047	16791	22381	64687	45733

Tabell 3.4.13

Personer som lagförts 1992, efter huvudpåföljd och antal lagföringar under de senaste 10 åren

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines or who were sentenced 1992, by principal sanction and number of adjudications during the last 10 years

Anm. % avser procent inom raden.

Lagrum enligt vilket åklagarens beslut meddelats/huvudpåföljd	Antal lagföringar under de senaste 10 åren (1982-91)										Totalt
	0		1-2		3-4		5-9		10-		
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	
Åtalsunderlåtelse enligt											
LUL, 1 par	4064	81	793	16	108	2	42	1	-	-	5007
LUL, 6 par	56	25	67	30	37	16	58	26	7	3	225
RB 20:7 st 1 p 1	1681	64	499	19	155	6	160	6	112	4	2607
RB 20:7 st 1 p 2	63	65	19	20	6	6	2	2	7	7	97
RB 20:7 st 1 p 3	596	8	1069	14	903	11	1668	21	3668	46	7904
RB 20:7 st 1 p 4	86	33	74	28	28	11	35	13	38	15	261
RB 20:7 st 2	3	100	-	-	-	-	-	-	-	-	3
LVM, 46 par	1	7	1	7	1	7	3	21	8	57	14
Summa åtalsunderlåtelse	6550	41	2522	16	1238	8	1968	12	3840	24	16118
Domar och strafförelägganden											
Fängelse	3075	19	3087	19	1907	12	3060	19	4703	30	15832
Rättspsykiatrisk vård	81	24	87	26	49	14	56	16	67	20	340
Skyddstillsyn	1202	19	1812	29	1202	19	1226	19	880	14	6322
därav med fängelse	65	12	132	25	120	23	130	25	80	15	527
med kontraktsvård	48	15	68	21	56	18	44	14	104	33	320
BrB 30:6 tillämpad	3	25	1	8	2	17	4	33	2	17	12
Villkorlig dom	6470	50	4143	32	1258	10	786	6	182	1	12839
Vård inom socialtjänsten	615	46	449	34	172	13	85	6	3	-	1324
Vård enligt lagen om vård av missbrukare	-	-	1	4	1	4	10	36	16	57	28
Böter	65777	60	26253	24	7692	7	6347	6	3614	3	109683
därav genom dom	18808	52	9767	27	3209	9	2809	8	1436	4	36029
genom strafföreläggande (SF)	46969	64	16486	22	4483	6	3538	5	2178	3	73654
BrB 34:1 p 1 tillämpad	65	2	462	15	603	19	1015	33	948	31	3093
därav avs fängelse	12	2	49	8	56	9	140	24	335	57	592
avs skyddstillsyn	30	1	347	15	504	22	840	36	603	26	2324
avs villkorlig dom	23	13	66	37	43	24	35	20	10	6	177
Fri från påföljd	4	57	2	29	1	14	-	-	-	-	7
Påföljd eftergiven	31	58	15	28	5	9	-	-	2	4	53
Summa domar och SF	77320	52	36311	24	12890	9	12585	8	10415	7	149521
därav domar	30351	40	19825	26	8407	11	9047	12	8237	11	75867
Summa åtalsunderlåtelse, domar och SF											
därav åtalsunderlåtelse och domar	83870	51	38833	23	14128	9	14553	9	14255	9	165639
därav åtalsunderlåtelse och domar	36901	40	22347	24	9645	10	11015	12	12077	13	91985

Tabell 3.4.14

Personer som lagförts 1992, efter huvudbrott och antal lagföringar under de senaste 10 åren

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines or who were sentenced 1992, by offence and number of adjudications during the last 10 years

Anm. % avser procent inom raden.

Huvudbrott	Antal lagföringar under de senaste 10 åren (1982-91)										Totalt
	0		1-2		3-4		5-9		10-		
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	
Brott mot brottsbalken	29057	43	16242	24	6974	10	7971	12	7911	12	68155
Brott mot person (3-7 kap)	4742	40	3360	28	1487	12	1390	12	939	8	11918
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	3068	39	2267	29	1015	13	959	12	560	7	7869
darav mord och dråp	34	28	29	24	15	12	21	17	23	19	122
misshandel inkl grov	2802	38	2178	29	984	13	921	12	530	7	7415
vållande till annans död	87	78	14	13	7	6	3	3	-	-	111
Brott mot frihet och frid (4 kap)	1302	39	878	27	399	12	371	11	347	11	3297
Arekränkning (5 kap)	10	43	9	39	3	13	1	4	-	-	23
Sexualbrott (6 kap)	351	50	201	28	67	9	58	8	30	4	707
darav våldtakt inkl grov	65	40	45	28	19	12	21	13	13	8	163
Brott mot familj (7 kap)	11	50	5	23	3	14	1	5	2	9	22
Brott mot förmögenhet (8-12 kap)	21629	44	11141	23	4718	10	5793	12	6191	13	49472
Tillgreppsbrott (8 kap)	16185	46	7512	21	3081	9	4030	11	4715	13	35523
darav snatteri	9944	57	3490	20	1152	7	1427	8	1454	8	17467
stöld	3963	36	2454	22	1157	10	1556	14	1948	18	11078
grov stöld	414	24	292	17	199	12	293	17	501	29	1699
tillgrepp av fortskaffnmedel	773	27	670	24	353	12	473	17	569	20	2838
rån inkl grovt	163	25	172	26	87	13	124	19	113	17	659
Bedrägeri och oredlighet (9 kap)	2263	33	1697	25	865	13	1021	15	1026	15	6872
darav bedrägeribrott (1-3 par)	1463	34	1107	26	566	13	589	14	527	12	4252
hälteri, hälteriforseelse	794	31	573	22	295	11	425	16	489	19	2576
Förskingring m m (10 kap)	750	47	386	24	147	9	188	12	133	8	1604
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	386	47	294	36	84	10	41	5	9	1	814
Skadegörelsebrott (12 kap)	2045	44	1252	27	541	12	513	11	308	7	4659
Brott mot allmänheten (13-15 kap)	1401	50	628	22	254	9	263	9	271	10	2817
Allmänfarliga brott (13 kap)	147	47	99	32	27	9	29	9	12	4	314
darav mordbrand inkl grov	52	34	52	34	18	12	21	14	8	5	151
Förfalskningsbrott (14 kap)	733	46	379	24	160	10	152	9	181	11	1605
Mened, falskt åtal m m (15 kap)	521	58	150	17	67	7	82	9	78	9	898
Brott mot staten (16-20 kap)	1285	33	1113	28	515	13	525	13	510	13	3948
Brott mot allmän ordning (16 kap)	341	48	227	32	78	11	44	6	25	3	715
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	911	29	880	28	436	14	481	15	485	15	3193
darav våld mot tjänst (1-2, 4-5 par)	837	28	800	27	415	14	449	15	467	16	2968
Hogmålsbrott (18 kap)	2	50	1	25	1	25	-	-	-	-	4
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tjänstefel m m (20 kap)	31	86	5	14	-	-	-	-	-	-	36
Brott mot andra lagar	54813	56	22591	23	7154	7	6582	7	6344	7	97484
Trafikbrottslagen	20602	52	9134	23	3196	8	3164	8	3748	9	39844
darav rattfylleri inkl grovt	6497	46	4266	30	1458	10	1157	8	624	4	14002
smitning	798	61	306	23	74	6	75	6	56	4	1309
olovlig körning	5290	37	2865	20	1390	10	1767	12	2975	21	14287
Narkotikastrafflagen	780	16	957	20	752	15	1087	22	1278	26	4854
Varusmuggningslagen	5839	75	1203	16	326	4	251	3	131	2	7750
Tillverkning av/handel med drycker	287	39	219	30	99	13	94	13	43	6	742
Skattebrottslagen	229	60	105	28	27	7	12	3	7	2	380
Miljöskyddslagen	30	83	5	14	1	3	-	-	-	-	36
Naturvårdslagen	85	55	43	28	13	8	11	7	3	2	155
Vagtrafikförordningar	21693	65	8142	25	1860	6	1095	3	372	1	33162
Ovrigt	5268	50	2783	26	880	8	868	8	762	7	10561
Totalt	83870	51	38833	23	14128	9	14553	9	14255	9	165639

Tabell 3.4.15

Personer som dömts till frihetsberövande påföljd 1992, efter huvudbrott och antal lagföringar under de senaste 10 åren

Persons convicted to a prison-sentence 1992, by offence and number of adjudications during the last 10 years

Anm. Antal anger antalet dömda, medan % avser andelen frihetsberövade av samtliga lagförda för resp brott

Huvudbrott	Antal lagföringar under de senaste 10 åren (1982-91)											
	0		1-2		3-4		5-9		10-		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Brott mot brottsbalken	1492	5	1647	10	1304	19	2339	29	3723	47	10505	15
Brott mot person (3-7 kap)	740	16	777	23	544	37	665	48	540	58	3266	27
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	531	17	613	27	448	44	550	57	401	72	2543	32
därav mord och dråp	21	62	22	76	8	53	18	86	18	78	87	71
misshandel inkl grov	498	18	581	27	433	44	524	57	380	72	2416	33
vållande till annans död	10	11	6	43	3	43	3	100	-	-	22	20
Brott mot frihet och frid (4 kap)	44	3	67	8	65	16	89	24	117	34	382	12
Arekränkning (5 kap)	-	-	1	11	-	-	-	-	-	-	1	4
Sexualbrott (6 kap)	161	46	94	47	31	46	26	45	21	70	333	47
därav våldtäkt inkl grov	54	83	36	80	17	89	19	90	13	100	139	85
Brott mot familj (7 kap)	4	36	2	40	-	-	-	-	1	50	7	32
Brott mot förmögenhet (8-12 kap)	553	3	640	6	602	13	1399	24	2786	45	5980	12
Tillgreppsbrott (8 kap)	349	2	380	5	392	13	1018	25	2179	46	4318	12
därav snatteri	-	-	4	-	4	-	10	1	39	3	57	-
stöld	100	3	136	6	154	13	485	31	1151	59	2026	18
grov stöld	129	31	84	29	100	50	219	75	439	88	971	57
tillgrepp av fortskaffnmedel	19	2	45	7	60	17	177	37	408	72	709	25
rån inkl grovt	97	60	106	62	69	79	114	92	105	93	491	75
Bedrägeri och oredlighet (9 kap)	121	5	181	11	170	20	329	32	554	54	1355	20
därav bedrägeribrott (1-3 par)	78	5	116	10	101	18	180	31	224	43	699	16
hälteri, hälteriforseelse	43	5	61	11	68	23	146	34	323	66	641	25
Förskringring m m (10 kap)	30	4	27	7	10	7	23	12	35	26	125	8
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	47	12	44	15	22	26	14	34	4	44	131	16
Skadegörelsebrott (12 kap)	6	-	8	1	8	1	15	3	14	5	51	1
Brott mot allmänheten (13-15 kap)	64	5	64	10	55	22	85	32	139	51	407	14
Allmänfarliga brott (13 kap)	13	9	24	24	10	37	14	48	4	33	65	21
därav mordbrand inkl grov	11	21	23	44	9	50	14	67	4	50	61	40
Förfalskningsbrott (14 kap)	24	3	21	6	30	19	42	28	94	52	211	13
Mened, falskt åtal m m (15 kap)	27	5	19	13	15	22	29	35	41	53	131	15
Brott mot staten (16-20 kap)	135	11	166	15	103	20	190	36	258	51	852	22
Brott mot allmän ordning (16 kap)	14	4	6	3	3	4	1	2	-	-	24	3
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	121	13	160	18	100	23	189	39	258	53	828	26
därav våld mot tjänstman (1-2, 4-5 par)	113	14	140	18	97	23	180	40	250	54	780	26
Hogmålsbrott (18 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tjänstefel m m (20 kap)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brott mot andra lagar	1664	3	1673	7	843	12	1111	17	1485	23	6776	7
Trafikbrottslagen	978	5	1006	11	470	15	642	20	881	24	3977	10
därav rattfylleri inkl grovt	949	15	946	22	416	29	471	41	281	45	3063	22
smitning	6	1	9	3	7	9	6	8	4	7	32	2
olovlig körning	4	-	22	1	38	3	147	8	557	19	768	5
Narkotikastrafflagen	268	34	239	25	208	28	296	27	439	34	1450	30
Varusmuggningslagen	123	2	34	3	13	4	13	5	13	10	196	3
Tillverkning av/handel med drycker	19	7	31	14	14	14	26	28	13	30	103	14
Skattebrottslagen	35	15	36	34	14	52	6	50	4	57	95	25
Miljöskyddslagen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Naturvårdslagen	-	-	1	2	-	-	1	9	2	67	4	3
Vägtrafikförfattningar	-	-	1	-	1	-	-	-	4	1	6	-
Ovrigt	241	5	325	12	123	14	127	15	129	17	945	9
Totalt	3156	4	3320	9	2147	15	3450	24	5208	37	17281	10

Tabell 3.4.16

Personer som dömts, efter påföljd 1992

Persons who were sentenced 1992, by sanction

Påföljd	Domar	Påföljd	Domar
Endast en påföljd	61 344	Dagsböter + skyddstillsyn	1 981
Fängelse	15 790	Dagsböter + villkorlig dom	10 848
Rätt psykiatrisk vård	339	Dagsböter + vård inom socialtjänsten	558
Skyddstillsyn	4 288	Dagsböter + vård enl LVM	—
därav		Dagsböter + normerade böter	2
med fängelse	527	BrB 34:1 p 1 tillämpad + fängelse	362
med kontraktsvård	290	därav avseende	
BrB 30:6 tillämpad	10	fängelse	7
Villkorlig dom	1 952	skyddstillsyn	353
Vård inom socialtjänsten	761	villkorlig dom	2
Vård enligt lagen om vård av missbrukare	28		
Dagsböter	25 127	BrB 34:1 p 1 tillämpad + dagsböter	638
Normerade böter	10	därav avseende	
Penningböter	10 881	fängelse	11
BrB 34:1 p 1 tillämpad	2 109	skyddstillsyn	550
därav avseende		villkorlig dom	77
fängelse	578		
skyddstillsyn	1 433	BrB 34:1 p 1 tillämpad + annan påföljd	6
villkorlig dom	98	därav avseende	
Fri från påföljd	7	fängelse	3
Påföljd eftergiven	52	skyddstillsyn	3
		villkorlig dom	—
Två påföljder	14 514	Övrigt	17
Fängelse + skyddstillsyn	69		
Fängelse + villkorlig dom	33	Flera påföljder	9
Fängelse + dagsböter	—	därav	
Fängelse + annan påföljd	—	fängelse + annan påföljd	8
		Summa	75 867
		därav försöksverksamhet med samhällstjänst	70

3.5 Kriminalvård

The Correctional System

3.5.1 Några resultat

Kriminalvård – fängelse och frivård

Kriminalvård innebär

- antingen *intagning* i fängelse, även kallad anstaltsvård eller
- frivård, d.v.s. *övervakning* av dem som dömts till skyddstillsyn eller som villkorligt frigivits ur fängelset.

Kriminalvården sysselsätter ungefär 5 600 personer på anstalterna; 740 inom frivården och 200 personer vid Kriminalvårdsstyrelsen. Hela kriminalvården kostade ca 3,5 miljarder kronor budgetåret 1992/93.

Fängelserna

Den 1 oktober 1992 fanns 77 fängelser (19 riksanstalter och 58 lokalanstalter) samt 30 häkten.

År 1992 togs ca 49 000 personer¹ in i fängelser och häkten. Medelbeläggningen 1992 uppgick till drygt 5 000 personer.

De vanligaste brotten bland dem som påbörjar ett fängelsestraff är stöld, grovt rattfylleri, misshandel samt narkotikabrott.

Antalet kvinnor har fyrdubblats sedan mitten av 60-talet

Få unga personer (15–20 år) och få kvinnor tas in i fängelserna. Antalet nyintagna 15–17-åringar varierade under perioden 1965–1990 mellan som mest 52 (1989) och som minst 9 (1975). År 1992 var antalet nyintagna 15–17-åringar 45. Antalet kvinnor har däremot fyrdubblats sedan mitten av 60-talet: 1965 togs 163 kvinnor in; 1992 var antalet intagna kvinnor 683. Det genomsnittliga antalet kvinnor i fängelserna är idag omkring 260 (inkl. häktade).

År 1992 var strafftiden högst 2 månader för 44 procent av de nyintagna. För 18 procent var den 1 år eller längre. Räknar man däremot strafftiden *en given dag* blir bilden annorlunda.

Den 1 mars 1992 hade

- 9 procent en strafftid på mindre än 2 månader
- 17 procent på 2 månader och upp till 6 månader
- 37 procent på 6 månader och upp till 2 år
- 37 procent på 2 år och därutöver.

Långa strafftider har ökat

Antalet fångar med långa strafftider har ökat kraftigt sedan mitten av 70-talet. Cirka en tredjedel av dem avser utländska medborgare. 1992 registrerades 4 nykomna livstidsfångar.

Inskrivna den 1 mars	1976	1980	1985	1990	1992
Strafftid					
2–4 år	455	617	702	832	970
5 år eller mer	128	255	376	470	600
Summa	583	872	1 078	1 302	1 570

Ökningen bör bl.a. ses mot bakgrund av att internering avskaffats 1981, ökade insatser mot narkotikabrottsligheten samt fler grövre våldsbrott.

Trots att fångar med långa strafftider blir allt fler har den genomsnittliga vistelsetiden inte ökat. Det beror huvudsakligen på de generösa reglerna angående villkorlig frigivning. Gränsen för villkorlig frigivning har sänkts tre gånger sedan 1980. Under perioden 1 juli 1983–1 juli 1993 gällde att den som har en strafftid understigande två år i regel ska friges villkorligt när *halva tiden*, dock minst två månader, har avtjänats.

Fängelsevistelsen varar i genomsnitt i 3–4 månader

Den genomsnittliga vistelsetiden var 3,0 månader 1992. Räknar man bort rattfyllerister, som vanligtvis döms till 1 à 2 månaders fängelse, ökar den genomsnittliga vistelsetiden till ungefär 4 månader. Utvecklingen har sett ut på följande vis:

Genomsnittlig vistelsetid i månader	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1992
	4,9	4,5	3,7	3,5	3,2	3,0	3,0

1) Dubbelräkningar av personer förekommer i statistiken, d.v.s. en och samma person kan ha tagits in flera gånger under året.

Den 1 januari 1993 var 4 900 fångar (inkl. häktade) inskrivna på fängelserna.

Cirka 10 procent av de inskrivna brukar dock inte vara närvarande av olika skäl: vissa har permission, andra är sjuka, vistas på behandlingshem eller är på rymmen o.s.v.

Drygt 70 procent av fångarna (inkl. häktade) är inskrivna på slutna anstalter. Där är bevakningen strängare än på de öppna anstalterna.

En vanlig dag har omkring 120 intagna frigång, d.v.s. de får vistas utanför fängelset på dagen för att arbeta eller studera. Nätterna ska emellertid tillbringas i fängelset. Frigång har funnits sedan 1943, men användes inte i någon större utsträckning före 1974. Frigången brukar pågå i drygt en månad. 8 av 10 fullföljer frigången utan anmärkning (KVS-rapport 1988:3).

En vanlig dag vistas omkring 140 intagna enligt § 34 *kriminalvårdslagen* utanför fängelse; på behandlingshem eller i familjevård, på folkhögskolor eller i militärtjänst. I genomsnitt varar dessa vistelser i knappt 2 månader och drygt hälften av vistelserna brukar fullföljas (KVS-rapport 1985:1 och 1991:3).

Rymningar och missbruk av permission har minskat

År 1992 inträffade knappt 1 000 rymningar och 2 procent av de drygt 48 000 beviljade permissionerna missköttes. Missbruk av permissioner har minskat sedan början av 70-talet trots att allt fler permissioner beviljats. Antalet rymningar har halverats sedan toppåret 1977 och pendlade kring 1 100 rymningar per år under 80-talet (se även KVS PM 1990:2). År 1992 uppgick antalet rymningar till 973. De disciplinära bestraffningarna har utvecklats på följande sätt (se även KVS PM 1985:4):

Disciplinåtgärd	1975	1980	1985/86	1990/91	1991/92
Varning	3 601	2 013	2 456	3 163	3 265
Tidstillägg enl. 47 § Kval	601	2 040	2 086	2 232	2 329
Förflyttning	1 566	1 826	1 554	1 303	1 674
Inneslutning i enrum	132	.	.	.	.
Summa	5 900	5 879	6 096	6 698	7 268

Andelen narkotikamissbrukare på anstalterna ökar

Sedan 1968 insamlas årligen statistik över antalet *kända* narkotikamissbrukare på anstalterna. Fram till början av 80-talet låg antalet kring 1 000 intagna eller mellan en tredjedel och en fjärdedel av samtliga fångar. I samband med ändrad ingripandepraxis mot narkotikabrottsligheten i början av 80-talet (se nedan avsnitt 3.7) ökade antalet och det uppgick den 1 april 1992 till knappt 1 700 kända fall.

År	1970	1975	1980	1985	1990	1992
Antal intagna	4 994	3 333	3 795	3 617	4 036	4 005
Antal missbrukare	1 090	849	962	1 336	1 597	1 672
Andel (i procent)	22	25	25	37	40	42

Under budgetåret 1991/92 bedömdes 34 procent av de *nyintagna* fångarna som narkotikamissbrukare, dvs. de hade använt narkotika under de senaste två månaderna före intagningen. Av dem som hade en strafftid över två månader bedömdes 44 procent vara narkotikamissbrukare (se även KVS-rapport 1990:4).

Många undersökningar om fångarnas sociala situationer har visat att...

- ... deras uppväxtmiljö i stor utsträckning varit dålig;
- ... utbildning utöver grundskola är mycket ovanlig hos dem;
- ... arbets- och bostadslöshet förekommer ofta;
- ... många har alkohol- och narkotikaproblem;
- ... över hälften har tidigare fängelseerfarenhet.

Att ha människor i fängelse kostade 1991/92, beroende på anstaltstyp, mellan 895 kr (öppna riksanstalter) och 1 492 kr (slutna riksanstalter) per person och dygn. Den genomsnittliga dygnskostnaden uppgick till 1 229 kr budgetåret 1991/92.

Frivården

Frivården har till uppgift att anpassa straffade till samhället genom övervakning, vilket innebär kontroll, sociala insatser och personlig påverkan. För varje dömd person inom frivården utses därför en övervakare. Tanken är att den dömde regelbundet ska träffa sin övervakare.

Övervakning är billigt

Idag får man övervakning antingen omedelbart efter domen (skyddstillsyn) eller efter villkorlig frigivning från fängelset.

Övervakningen pågår i regel under 1 år och kostar 72 kronor per person och dygn.

Den 1 januari 1993 stod 11 800 personer under övervakning. Antalet övervakade har minskat kraftigt sedan 1 juli 1983, då övervakningstiden förkortades till i regel 1 år. Det finns knappt 5 000 lekmanövervakare, d.v.s. vanliga medborgare som ställer upp som övervakare. Dessutom finns omkring 500 tjänstemannaövervakare.

Övervakaruppgiften är inte lätt. Den 1 oktober 1990 hade endast 33 procent av de övervakade arbete i öppna marknaden och var fjärde saknade stadigvarande bostad.

Fängelse bättre än skyddstillsyn?

Eftersom domstolarna *inte* väljer olika påföljder "slumpmässigt" utan bl.a. tar hänsyn till de tilltalades olika prognoser, är frågan om fängelse är bättre än skyddstillsyn för att förhindra återfall inte lätt att besvara. Den kan dock belysas genom att studera påföljdsvalet och återfallsfrekvenserna för *samtliga* lagförda personer under en längre tidsperiod. Om fängelserna är bättre för att förhindra återfall än skyddstillsyn och andra mindre ingripande påföljder, borde återfallsfrekvenserna öka när användningen av fängelse minskar.

Tablån nedan visar att återfallsfrekvenserna inte har ökat, utan snarare minskat under den studerade perioden – trots en påtaglig nedtrappning av fängelsestraffets användning. Ett undantag gäller emellertid personer med minst 5 tidigare lagföringar. Här har andelen som återfallit *minst 3 gånger inom 3 år* ökat. Färre och kortare fängelsevistelser har ökat deras tid i frihet och därmed också de praktiska möjligheterna att begå nya brott.

Antal tidigare lagföringar för grövre brott	Antal lagförda personer					Andel som dömts till frihetsstraff				
	1966	1970	1975	1980	1985	1966	1970	1975	1980	1985
0	11 290	12 278	12 116	12 978	13 149	26	26	28	25	25
1–2	6 531	6 844	6 240	6 438	6 938	43	34	34	36	35
3–4	2 089	2 733	2 669	2 752	3 101	69	48	41	44	45
5–9	2 981	3 065	3 148	3 304	3 502	84	63	51	56	57
10–	-	1 337	2 247	2 959	3 451	-	80	65	69	70
Totalt	22 891	26 257	26 420	28 431	30 141	43	38	37	38	38

Antal tidigare lagföringar för grövre brott	Andel som återfallit (samtliga påföljder)					Därav minst 3 gånger				
	1966	1970	1975	1980	1985	1966	1970	1975	1980	1985
0	26	27	25	24	19	6	6	6	4	2
1–2	49	44	43	41	36	15	11	11	9	7
3–4	57	61	59	58	50	17	20	19	16	12
5–9	70	71	69	66	62	18	29	28	22	21
10–	-	78	83	82	79	-	32	43	44	39
Totalt	41	43	43	42	38	11	13	14	13	11

Anmärkning. Statistiken avser endast svenska medborgare lagförda för grövre brott. Första lagföring under respektive år.

Nordisk jämförelse 1991*Danmark och Finland har flest fångar*

Medelantalet fångar (inkl. häktade) var lägst i Sverige (57 fångar per 100 000 invånare). I Norge var motsvarande antal 60 medan både Danmark och Finland låg högst med 69. Medelantalet fångar har de senaste fem åren minskat i Finland men ökat i Norge och Sverige. I Norge var ökningen speciellt kraftig mellan 1990 och 1991.

Den genomsnittliga vistelsetiden för dömda fångar har tidigare uppskattats till 1 månad i Danmark och Norge, drygt 3 månader i Sverige och till omkring 5 månader i Finland.

Europeisk jämförelse 1990*Sverige har få fångar*

Jämfört med övriga europeiska stater som anslutit sig till *Europarådet* var det svenska fångantalet den 1 februari 1990 *lägre* än genomsnittet för samtliga stater. Detta gäller även för andelen häktade, unga personer och den genomsnittliga vistelsetiden. Andelen kvinnor och andelen utländska medborgare bland fångarna i Sverige var däremot lika med det europeiska genomsnittet.

Tablå 1

Fångantalet per 100 000 av befolkningen den 1 februari 1983–1990 i medlemsstaterna i Europarådet

Rang 1990	Land	Fångantal per 100 000 av befolkningen								Därav andel (i procent)				Genom- snittlig vistelse- tid 1989 (i mån.)
		1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	Häk- tade	Kvin- nor	Ung- domar (under 21 år)	Utl. med- borg- are	
1	Luxemburg	72	78	69	92	99	103	104	93	26	6	1	41	6,9
2	England & Wales	87	83	88	92	94	97	98	93	21	3	21	1	4,0 ⁴
3	Turkiet	182 ¹	171	147	130	100	90	86	..	37 ³	3 ³	1 ³	1 ³	4,3
4	Portugal	53	69	87	96	85	84	84	85	31	6	9	8	10,1
5	Västtyskland	103	104	100	92	84	87	87	84	24	4	..	15	6,7
6	Österrike	114	114	112	109	103	96	80	83	30	5	2	13	4,2
7	Frankrike	68	74	80	81	89	92	83	81	45	4	11	29	6,9
8	Spanien	60	38	51	61	67	69	75	80	42	8	9	16	5,3
9	Schweiz	58	62	68	71	..	78	75	..	37 ³	5 ³	5 ³	37 ³	1,9 ⁵
10	Finland	97	93	90	86	90	93 ²	77	72	11	3	7	0	4,3
11	Belgien	53	72	67	64	69	71	65	71	52	5	0	32	4,5
12	Danmark	63	70	68	69	69	69	73	61	30	5	..	11	1,0 ⁶
13	Sverige	65	57	58	56	57	61	61	60	21	4	4	17	3,1⁷
14	Irland	37	48	47	52	54	56	57	56	7	2	27	3	3,2 ⁴
15	Italien	65	76	78	77	57	62	60	55	37	5 ³	2 ³	8 ³	6,1 ⁴
16	Norge	52	48	51	51	50	47	51	..	28 ³	3 ³	8 ³	13 ³	2,7
17	Grekland	35	40	37	37	40	43	45	49	32	4	1	21	12,1 ⁶
18	Nederländerna	28	31	34	35	36	36	43	44	38	4	15	25	3,9
19	Island	35	32	34	36	37	41	40	40	3	7	6	1	3,7
20	Cypern	30	39	33	32	38	42	36	40	2	2	16	37	4,1 ⁸
21	Malta	29	30	28	27	28	20	..	..	81 ⁴	2 ⁴	3 ⁴	38 ⁴	5,3 ⁸
Genomsnitt		66	68	68	69	67	68	67	67	30	4	8	17	5,0

1) Beräknad uppgift. 2) Avser 1988–09–01. 3) Avser 1989. 4) Avser 1988. 5) Avser 1984. 6) Avser 1985. 7) Jämför med tabell 3.5.11. 8) Avser 1986.

Anmärkningar. Liechtenstein ingår inte i redovisningen. Tablåen bör läsas översiktligt eftersom jämförelser mellan olika stater kan störas av delvis kraftiga säsongsvariationer. För eventuellt vetenskapligt bruk hänvisas till de tekniska kommentarerna i originalkällan.

Källa: Council of Europe. Prison Information Bulletin.

3.5.2 Statistikens omfattning, insamling och bearbetning

Kriminalvårdsstatistiken omfattar i huvudsak uppgifter om personer som p.g.a. brott har berövats friheten eller som står under övervakning.

Statistiken omfattar dock inte de personer som p.g.a. brott har berövats friheten eller som står under övervakning

- inom socialtjänsten¹
- enligt lagen om vård av missbrukare²
- enligt BrB 31:3 (rättsspsykiatrisk vård³)

Kriminalvårdsstatistik framställs av Kriminalvårdsstyrelsen (KVS) och fr.o.m. 1973 är uppgiftsinsamlingen integrerad i

rättsväsendets informationssystem (RI). Kriminalvårdsstatistiken erhålles genom bearbetningar av det centrala kriminalvårdsregistret. Det centrala kriminalvårdsregistret innehåller dels uppgifter från RI:s domsrutin, dels rapporter från kriminalvårdsanstalterna samt interneringsnämnden⁴, ungdomsfängelnsnämnden⁴, kriminalvårdsnämnden och de lokala övervakningsnämnderna.

1) T.o.m. 31 december 1981 vård enligt barnavårdslagen.

2) T.o.m. 31 december 1981 nykterhetsvårdslagen.

3) T.o.m. 31 december 1991 sluten psykiatrisk vård m.m.

4) Internering avskaffades 1 juli 1981. Ungdomsfängelse avskaffades 1 januari 1980.

3.5.3 Kvalitet och jämförbarhet

Tidigare årgångar av Rättsstatistisk årsbok (1974–1980) innehåller uppgifter även för perioden 1950–1964. Av utrymmesskäl har redovisningen sedan 1981 inskränkts till perioden efter brottsbalkens ikraftträdande 1965. Samtidigt omredigerades vissa tabeller, vilket dock inte påverkar jämförbarheten med tidigare år.

Vissa uppgifter har ej varit möjliga att erhålla för samtliga år. Kvaliteten i redovisningen torde ha höjts fr.o.m. 1973 genom att uppgifterna sedan detta år hämtats från det centrala kriminalvårdsregistret inom RI.

3.5.4 Definitioner och begrepp

Fängelse (26 kap BrB) är ett tidsbestämt frihetsstraff. Strafftiden är fr.o.m. 1 juli 1981 minst 14 dagar (tidigare 1 månad) och högst 10 år. Tiden kan dock ökas till 12 år (i undantagsfall även över 12 år) om straffet är gemensamt för flera brott.

Fängelse på livstid kan utdömas för ett mindre antal mycket grova brott.

Förvandlingsstraff för böter (BrB 25:8). Före den 1 juli 1983 kunde obetalda böter förvandlas till fängelse. Förvandlingsstraffets längd beräknades efter antalet ådömda dagsböter. Minimum var 10 dagars och maximum 90 dagars fängelse. Sedan 1 juli 1983 får förvandling av bötesstraff endast äga rum i mycket speciella fall. Förvandlingsstraffet bestäms av rätten till fängelse i lägst 14 dagar och högst 3 månader. Någon särskild förvandlingsskala gäller inte längre. Angående böter se avsnitt 3.4.5.

Gripna, anhållna, häktade. En person som är misstänkt för brott kan *gripas* av polisman, förklaras *anhållen* av åklagare och slutligen *häktas* genom beslut av domstol. Se vidare avsnitt 3.3.

Huvudbrott har fram till 1989 bestämts utifrån den dom som legat närmast före den aktuella intagningen i anstalt. I de fall när flera brott angivits i domen har som huvudbrott i första hand det brott valts som har längsta angivna strafftid i straffskalan. När två eller flera brott med samma maximigräns förekommit i domen har det brott angivits som har högsta minimistrafftid. I de fall där strafflatituderna för de brott som redovisas i domen varit lika har något huvudbrott ej bestämts.

OBS! Huvudbrottsbegreppet har fr.o.m. 1990 anpassats till SCB:s standard (se avsnitt 3.4.5).

Internering (tidigare 30 kap BrB) avskaffades den 1 juli 1981. Internering var en brottspåföljd vid allvarliga brott, då ett långvarigt och tidsobestämt frihetsstraff ansågs lämpligt för att förebygga *fortsatt* allvarlig brottslighet.

Påföljden verkställdes i och utom anstalt. Den började i anstalt och fortgick där under minst 1 år. Någon maximitid för internering fanns inte stadgad, men anstaltstiden kunde bestämmas till högst 12 år.

Beslut om övergång till vård utom anstalt fattades av interneringsnämnden. Under frivården stod den dömde under övervakning. Efter 5 år utom anstalt upphörde påföljden.

Skyddstillsyn (28 kap BrB) är en påföljd som innebär kriminalvård i frihet med övervakning och eventuellt med skyldighet att följa särskilda – av rätten – meddelade föreskrifter.

Skyddstillsyn pågår under en *prövotid* om 3 år. I vissa fall kunde före 1974 prövotiden förlängas till högst 5 år. Fr.o.m. 1974 upphör *övervakningen* automatiskt efter 2 år (fr.o.m. 1 juli 1983 efter 1 år) om inte den dömde av särskilda skäl anses vara i behov av förlängd övervakning.

Skyddstillsyn med anstaltsbehandling (BrB 28:3). Före 1980 kunde anstaltsvistelse i en eller två månader ingå i skyddstillsynen.

Skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3). Sedan 1 januari 1980 kan skyddstillsyn förenas med ett fängelsestraff på högst 3 månader.

Villkorlig frigivning (BrB 26:6). Före 1966 var villkorlig frigivning efter *fem sjättedelar* av strafftiden obligatorisk för dem som dömts till mer än sex månaders fängelse. Därefter gällde fram till 30 juni 1983, att villkorlig frigivning kunde ske sedan *två tredjedelar* av strafftiden eller, om särskilda skäl förelåg, *halva* tiden avtjänats.

Fr.o.m. 1 juli 1983 gäller att den som har en strafftid understigande 2 år i regel ska friges villkorligt när *halva* tiden, dock minst två månader, har avtjänats. För den som villkorligt friges gäller en prövotid av ett år (i undantagsfall högst 3 år). Under prövotiden kan den frigivne ställas under övervakning.

(Fr.o.m. 1 juli 1993 gäller nya regler för villkorlig frigivning.)

Ungdomsfängelse (tidigare 29 kap BrB) avskaffades den 1 januari 1980.

Ungdomsfängelse var ett tidsobestämt frihetsberövande, följt av kriminalvård i frihet. I regel skulle den tilltalade vid domen ha fyllt 18 men ej 21 år. Vidare förutsattes att sådan fostran och utbildning som gavs i ungdomsfängelse var lämplig för den dömde.

Påföljden verkställdes i och utom anstalt under sammanlagt högst 5 år. Den började med en vistelse i anstalt, som i regel varade omkring 1 år. Vid vård utom anstalt stod den dömde under övervakning.

3.5.5 Tidigare publicering

Den officiella kriminalvårdsstatistiken går tillbaka till år 1830. Ett sammandrag för åren 1830–1856 finns publicerat i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *B. Rättsväsendet. Ny följd. Sammandrag af Justitie-Statsministerns Underdåniga Embetsberättelse för åren 1830 till och med 1856*, Stockholm 1868.

En regelbunden publicering av dåvarande fångvårdsstyrelsens årsberättelser påbörjades 1857 i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *G. Fångvård. Ny följd*.

Fr.o.m. år 1911 har årsberättelserna publicerats av Kungliga Fångvårdsstyrelsen i serien *Sveriges Officiella Statistik* under benämningen *Fångvården år 1911 o.s.v.*

Vissa sammanfattande och översiktliga tabeller har för åren 1871 t.o.m. 1913 publicerats i *Statistisk tidskrift* under rubriken *Sveriges Officiella Statistik i sammandrag* och fr.o.m.

1914 i *Statistisk årsbok* under rubriken *Rättsväsen* samt i *Historisk statistik för Sverige* (Stockholm 1960). Se nu även för perioden 1751–1984 *Brott och straff i Sverige 1750–1984* (Urval nr 18).

För perioden 1948 till 1959 finns inga tryckta årsberättelser. 1960 års berättelse utgavs i stencilform med titeln *Kriminalvården* av Kungliga Fångvårdsstyrelsen. Fr.o.m. 1961 återupptogs publiceringen under titeln *Kriminalvården*. Den senaste rapporten i denna serie avser 1991/92.

Sedan år 1974 ingår delar av kriminalvårdens redovisning i *Rättsstatistisk årsbok*.

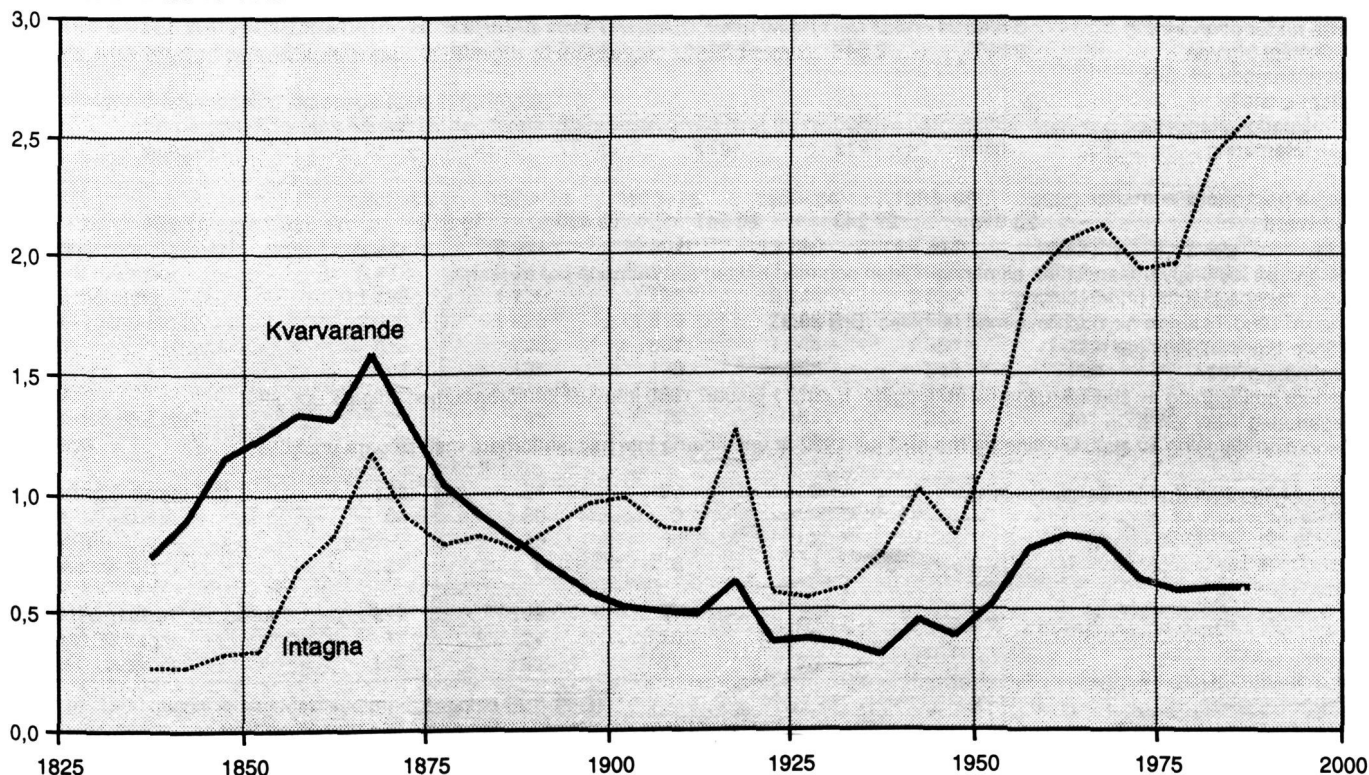
För åren 1966 t.o.m. 1974 har SCB årligen publicerat uppgifter över avslutad kriminalvård i *Statistiska meddelanden serie R, Kriminalstatistik, Verkställan av dom respektive Avslutad kriminalvård* (1974).

Diagram 3.5.1

Till frihetsstraff dömda personer som tagits in i kriminalvårdsanstalt samt kvarvarande den 31 december, 1836–1990, per 1 000 av folkmängden vid årets slut i åldern 15–69 år. 5-års medeltal

Persons admitted to prison and persons in prison on December 31st, 1836–1990, per 1 000 of the population 15–69 years of age at the end of the year. 5-year averages

Per 1 000 invånare 15–69 år

Tabell 3.5.1**Genomsnittligt antal personer inom anstaltsvård och frivård, 1965–1992**

Average institutional and non-institutional populations, 1965–1992

Anmärkning. 5-års medeltal avseende åren 1965–1989.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980–84	1985–89	1990	1991	1992
Personer i anstalter¹	5 376	4 899	4 223	4 704	4 583	4 977	4 965	5 233
<i>Gripna, anhållna, häktade</i>	726	736	672	831	821	987	965	1 066
Gripna, anhållna	94	111	133	159	98	57	60	59
Häktade	632	625	539	672	716	930	905	1 007
därav undersökningsfall ²	169	112	54	39	38	36	24	14
<i>Dömda</i>	4 564	4 106	3 514	3 833	3 721	3 928	3 944	4 108
till fängelse ³	3 202	3 104	3 028	3 734	3 716	3 927	3 944	4 108
till skyddstillsyn med anstaltsbehandling	72	73	63	1	.	.	.	.
till ungdomsfängelse	541	391	166	4	.	.	.	.
till internering	749	538	257	94	5	1	.	.
<i>Förvandlingsstraff för böter</i>	23	12	5	2	..	..	..	..
<i>Övriga⁴</i>	63	45	32	38	41	62	56	60
därav överförda till psykiatrisk vård	27	14	3	1	-	-	-	-
Personer i frivård	20 537	22 343	16 324⁵	14 726^{6, 7}	12 227	12 543	12 999	12 500⁸
<i>Dömda till skyddstillsyn</i>	16 947	18 584	13 244	11 616	8 338	8 145	8 535	8 210
<i>Frigivna under övervakning</i>	3 590	3 759	3 080	3 110	3 889	4 398	4 464	4 290
Villkorligt frigivna	2 397	2 547	2 334	3 026	3 889	4 398	4 464	4 290
Överlämnade till vård utom anstalt:								
Ungdomsfängelse	538	500	269	6	.	.	.	.
Internering	655	712	477	77	.	.	.	.
Samtliga personer i anstalter och i frivård	25 913	27 242	20 547	19 430	16 810	17 520	17 964	17 733

1) Intagna på kriminalvårdsanstalter, allmänna häkten och med häkten samordnade polisarrester.

2) Avser rättspsykiatrisk undersökning.

3) Fr.o.m. 1980 inklusive skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3).

4) I förvar taga utlänningar m.fl.

5) Lagändring 1974.

6) Genom omläggning av statistikrutinerna är uppgifter fr.o.m. 1 januari 1980 inte helt jämförbara med tidigare uppgifter.

7) Lagändring 1 juli 1983.

8) Genom omläggning av statistikrutinerna fr.o.m. 1 juli 1992 är uppgifterna inte helt jämförbara med tidigare uppgifter.

Källa: Uppgifter från Kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.2

Personer som intagits i kriminalvårdsanstalter och häkten, 1965–1992

Persons admitted to prison and remand prison, 1965–1992

Anmärkning. 5-års medeltal avseende åren 1965–1989.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980–84	1985–89	1990	1991	1992
Gripna, anhållna, häktade	36 437	34 172	32 442	35 462	33 546	39 935	38 010	34 899
Dömda	11 699	11 238	11 006	13 826	14 854	15 833	13 422	13 836
till Fängelse ¹	9 977	9 946	10 224	13 780	14 854	15 833	13 422	13 836
till Skyddstillsyn med anstaltsbehandling	680	641	494	2	.	.	.	.
till Ungdomsfängelse	500	315	99	-	.	.	.	.
till Internering	542	336	189	44	.	.	.	.
Förvandlingsstraff för böter	217	109	37	29³	..	..	..	..
Samtliga² intagna under året	48 704	45 519	43 485	49 317	48 400	55 768	51 432	48 735
Därav								
i Kriminalvårdsanstalter	14 057	14 175	11 203	13 986	14 855	15 833	13 422	13 836
i Häktena	34 271	31 344	32 282	35 331	33 545	39 935	38 010	34 899

1) Fr.o.m. 1980 inklusive skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3).

2) Kategorin "Övriga" (se ovan tabell 3.5.1) ingår ej. Dubbelräkningar av personer som både tagits in på häkte och sedan på anstalt förekommer.

3) Registeromläggning har medfört att bötesförvandling fr.o.m. 1983 registreras som fängelse.

Tabell 3.5.3

Personer som nyintagits i kriminalvårdsanstalt efter strafftid vid intagning, 1965–1992

Persons who started prison sentences, by length of sentence, 1965–1992

Anmärkningar. 5-års medeltal avseende åren 1965–1989.

En person redovisas endast för den första intagningen under året för respektive påföljd, dvs. återintagningar under året redovisas ej.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980–84	1985–89	1990	1991	1992
Fängelse¹	9 977	9 946	10 224	13 780	14 854	15 833	13 422	13 836
1/2–2 månader	5 472	6 141	6 356	7 873	7 955	8 121	5 892	6 153
3–5 månader	1 488	1 238	1 225	2 244	2 332	2 645	2 564	2 456
6–11 månader	2 039	1 620	1 519	2 065	2 500	2 707	2 672	2 749
1 år	813	723	807	1 041	1 355	1 456	1 391	1 420
2 år	108	135	179	285	348	418	441	459
3 år	26	42	62	118	156	198	204	242
4 år och däröver	29	46	75	151	204	281	254	353
Livstid	2	1	1	3	4	7	4	4
Internering (minsta tid)	125	54	27	3	.	.	.	.
1 år	64	30	9	-	.	.	.	.
2 år	37	16	10	2	.	.	.	.
Mer än 2 år	24	8	8	1	.	.	.	.
Förvandlingsstraff för böter	217	109	37	29²	..	..	..	..
Högst 30 dagar	57	24	10	6	..	..	..	..
31–90 dagar	160	85	27	23	..	..	..	..

1) Fr.o.m. 1980 inklusive skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3).

2) Registeromläggning har medfört att bötesförvandling registreras som fängelse fr.o.m. 1983.

Källa: Uppgifter från Kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.4**Personer som nyintagits i kriminalvårdsanstalt efter ålder och påföljd, 1965–1992**

Persons who started prison sentences, by age and sentence, 1965–1992

Anmärkningar. 5-års medeltal avseende åren 1965–1989.

En person redovisas endast för den första intagningen under året för respektive påföljd, dvs. återintagningar under året redovisas ej.

Ålder och Påföljd	1965–69	1970–74	1975–79	1980–84	1985–89	1990	1991	1992
15–17 år	28	27	14	27	30	42	35	45
Fängelse	8	12	7	27	30	42	35	45
Ungdomsfängelse	20	15	7	.	.	.	.	.
18–20 år	1 339	1 288	1 108	1 085	995	1 063	800	818
Fängelse	697	771	841	1 083	995	1 063	800	818
Förvandlingsstraff för böter	5	3	1	1	..	..	..	..
Ungdomsfängelse	280	162	45	.	.	.	.	.
Internering	-	-	-	-	.	.	.	.
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	357	352	221	1	.	.	.	.
21–24 år	2 778	2 812	2 515	2 723	2 811	2 947	2 372	2 237
Fängelse	2 482	2 591	2 364	2 718	2 811	2 947	2 372	2 237
Förvandlingsstraff för böter	32	16	5	4	..	..	..	..
Ungdomsfängelse	26	9	1	.	.	.	.	.
Internering	9	2	1	-	.	.	.	.
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	229	194	144	1	.	.	.	.
25–29 år	2 041	2 504	2 523	3 073	3 087	3 250	2 912	2 968
Fängelse	1 918	2 399	2 432	3 066	3 087	3 250	2 912	2 968
Förvandlingsstraff för böter	39	25	8	5	..	..	..	..
Internering	38	18	8	2	.	.	.	.
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	46	62	75	-	.	.	.	.
30–39 år	2 548	2 272	2 799	4 130	4 455	4 706	4 260	4 339
Fängelse	2 396	2 196	2 728	4 118	4 455	4 706	4 260	4 339
Förvandlingsstraff för böter	58	28	13	11	..	..	..	..
Internering	57	22	15	1	.	.	.	.
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	37	26	43	-	.	.	.	.
40– år	2 591	2 033	1 878	2 778	3 476	3 825	3 043	3 429
Fängelse	2 476	1 978	1 852	2 769	3 476	3 825	3 043	3 429
Förvandlingsstraff för böter	83	36	11	8	..	..	..	..
Internering	21	12	4	1	.	.	.	.
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	11	7	11	-	.	.	.	.
Samtliga	11 325	10 936	10 837	13 816	14 854	15 833	13 422	13 836
Fängelse ¹	9 977	9 947	10 224	13 780	14 854	15 833	13 422	13 836
Förvandlingsstraff för böter	217	108	38	29	..	..	..	..
Ungdomsfängelse	326	186	53	.	.	.	.	.
Internering	125	54	28	4	.	.	.	.
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	680	641	494	2	.	.	.	.

1) Fr.o.m. 1980 inklusive skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3).

Källa: Uppgifter från Kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.5

Personer som dömts till fängelse och som under 1992 tagits in i kriminalvårdsanstalt efter ålder, kön och huvudbrott

Persons sentenced and admitted to prison, by age, sex and principal offence, 1992

Anmärkningar. Personer som dömts till *skyddstillsyn med fängelse* (BrB 28:3) ingår.

Uppgifterna är ej jämförbara med åren t.o.m 1989 beroende på ändrade statistikrutiner. Se sid 124.

Huvudbrott	Ålder vid intagning								Summa	därav kvinnor
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-		
Brott mot brottsbalken										
3 kap. Brott mot liv och hälsa	10	169	340	427	360	281	380	119	2 086	30
därav mord (3:1)	-	3	4	4	4	4	7	5	31	-
dråp (3:2)	1	-	2	4	4	1	7	3	22	2
misshandel (3:5)	4	115	281	333	283	236	308	87	1 647	16
grov misshandel (3:6)	4	46	38	64	53	31	43	21	300	10
4 kap. Brott mot frihet och frid	1	15	21	54	55	45	67	24	282	5
6 kap. Sexualbrott	1	13	21	29	29	37	95	45	270	1
8 kap. Stöld och andra tillgreppsbrott	27	354	725	825	666	502	385	72	3 556	205
därav stöld (8:1)	3	90	305	403	329	258	203	35	1 626	106
grov stöld (8:4)	7	86	174	185	154	126	79	23	834	57
rån, även grovt (8:5-6)	15	102	97	76	57	30	32	8	417	15
tillgrepp av fortskaffningsmedel (8:7)	-	64	120	116	90	55	50	4	499	16
9 kap. Bedrägeri och annan oredlighet	2	27	125	232	189	151	174	58	958	89
därav bedrägeri, även grovt (9:1,3)	1	12	52	127	95	80	99	44	510	63
hälteri, hälteriförseelse (9:6-7)	1	15	72	100	92	69	69	12	430	24
10 kap. Förskingring och annan trolöshet	-	1	10	8	18	13	28	11	89	9
11 kap. Brott mot borgenärer m.m.	-	-	1	6	17	17	31	20	92	1
12 kap. Skadegörelse	-	7	7	2	3	4	2	-	25	-
13 kap. Allmänfarliga brott	-	10	20	6	6	6	12	5	65	9
14 kap. Förfalskningsbrott	-	7	19	27	24	22	27	3	129	11
15 kap. Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	-	1	13	20	21	9	9	6	79	9
16 kap. Brott mot allmän ordning	-	2	2	1	1	2	2	2	12	-
17 kap. Brott mot allmän verksamhet	3	44	122	153	113	96	91	23	645	21
därav våld eller hot mot tjänsteman (17:1)	3	42	114	140	106	90	85	17	597	21
21 kap. Brott av krigsmän	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
därav rymning (21:12)	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Brott mot andra lagar										
Trafikbrottslagen (1951:649)	-	66	323	510	461	415	836	483	3 094	154
därav grovt rattfylleri (4a§), rattfylleri (4§)	-	52	256	402	355	320	726	451	2 562	113
Utlänningslagen (1980:376, 1989:529)	-	1	1	4	3	10	7	4	30	-
Varusmuggningslagen (1960:418)	-	-	23	37	29	18	20	10	137	9
Narkotikastrafflagen (1968:64)	-	49	145	303	253	216	154	41	1 161	98
därav grovt narkotikabrott (3§)	-	8	30	86	57	51	39	15	286	24
Skattebrottslagen (1971:69)	-	1	-	2	11	11	27	15	67	1
Vapenlagen (1973:1176)	1	9	32	55	29	27	38	10	201	6
Värnpliktslagen (1941:967)	-	37	215	152	38	17	7	-	466	-
Lagen om vapenfri tjänst (1966:413)	-	-	32	38	8	2	1	-	81	-
Övrigt	-	5	40	76	65	39	55	30	310	25
Summa	45	818	2 237	2 698	2 399	1 940	2 448	981	13 836	683

Källa: Uppgift från Kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.6**Personer som dömts till fängelse och som under 1992 tagits in i kriminalvårdsanstalt efter ålder, kön och strafftidens längd**

Persons sentenced and admitted to prison, by age, sex and length of sentence, 1992

Anmärkningar. Intervallet 1 månad omfattar dömda upp t.o.m. 1 månad och 29 dagar

2 månader omfattar dömda upp t.o.m. 2 månader och 29 dagar, osv.

Personer som dömts till skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3) ingår.

Strafftid	Ålder vid intagning								Summa	därav kvinnor
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-		
1 månad	10	260	858	919	612	530	853	462	4 504	223
2 månader	9	110	254	329	295	238	300	114	1 649	76
3 månader	7	98	143	225	176	139	197	54	1 039	43
4 månader	1	40	155	266	177	171	178	55	1 043	49
5 månader	1	17	53	82	80	70	58	13	374	20
6 månader	1	62	173	219	226	170	149	67	1 067	53
7 månader	-	7	22	58	43	28	42	11	211	11
8 månader	4	42	102	156	144	108	127	21	704	38
9 månader	-	9	16	35	41	37	29	7	174	10
10 månader	7	27	84	107	94	83	60	18	480	25
11 månader	-	4	17	21	28	17	24	2	113	5
1 år	3	100	206	303	282	211	236	79	1 420	71
2 år	1	25	71	105	81	72	77	27	459	27
3 år	1	12	30	61	54	20	40	24	242	16
4 år	1	1	30	26	23	14	29	9	132	5
5 år	-	2	8	20	13	7	11	2	63	3
6 år	-	-	7	14	11	8	18	4	62	3
7 år	-	-	2	8	2	7	3	4	26	2
8 år	-	2	3	6	11	7	7	3	39	2
9 år	-	-	-	-	1	-	1	1	3	-
10 år	-	-	3	7	5	1	5	4	25	1
12 år	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
18 år	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
19 år	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Livstid	-	-	-	1	-	-	3	-	4	-
Summa	45	818	2 237	2 968	2 399	1 940	2 448	981	13 836	683

Källa: Uppgift från Kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.7

Personer som intagits i respektive avgått från kriminalvårdsanstalt samt beläggning vid årets början och slut, 1965–1992
Persons admitted to and released from prison, 1965–1992, plus population at beginning and end of year

Anmärkningar. 5-års medeltal avseende åren 1965–1989.

Tabellen avser endast personer som dömts till fängelse, ungdomsfängelse, internering eller skyddstillsyn med anstaltsbehandling
Jämförbarheten mellan uppgifterna om *Beläggning 1 januari/Beläggning 31 december* och *Intagna under året/Avgångna under året* är något bristfällig. Se utförligt RSÄ 1984, sid 116.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980–84	1985–89	1990	1991	1992
Beläggning 1 januari	4 461	4 075	3 230	3 489	3 335	3 404	3 716	3 663
Intagna under året	11 699	11 238	11 007	11 626	14 854	15 833	13 422	13 836
Avgångna under året	11 653	11 825	11 090	13 862	14 449	15 403	13 551	13 499
Därav								
Dömda till fängelse ¹	10 047	10 449	10 172	13 792	14 449	15 403	13 551	13 499
Frigivna efter full tid	6 948	7 406	7 351	8 446	7 930	8 127	6 084	6 249
Villkorligt frigivna	3 099	3 043	2 821	5 346	6 519	7 276	7 467	7 250
Överlämnade till vård								
utom anstalt	958	755	330	61	.	.	.	.
Dömda till ungdomsfängelse	427	343	125	4	.	.	.	.
Dömda till internering	531	412	205	57	.	.	.	.
Dömda till skyddstillsyn med anstaltsbehandling	648	648	588	8	.	.	.	.
Beläggning 31 december	4 433	3 806	3 279	3 439	3 408	3 716	3 663	3 954

1) Fr.o.m. 1980 inklusive skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3).

Källa: Uppgifter från Kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.8

Antal personer i kriminalvårdsanstalter och häkten efter kategori den 31 december, 1965–1992

Prison and remand prison populations at the end of the year, 1965–1992, by legal status

Anmärkning. 5-års medeltal avseende åren 1965–1989.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980–84	1985–89	1990	1991	1992
Gripna, anhållna, häktade	665³	625	581	713	756	850	857	792
Gripna, Anhållna	70	87	103	106	79	35	41	29
Häktade	595	538	478	607	677	815	816	763
därav undersökningsfall ¹	173	118	40	39	46	51	29	17
Dömda	4 434	3 806	3 300	3 472	3 470	3 689	3 646	3 925
till Fängelse ²	3 042	2 851	2 848	3 397	3 465	3 688	3 646	3 925
till Skyddstillsyn med anstaltsbehandling	82	76	59	.	.	.	.	.
till Ungdomsfängelse	551	374	143	.	.	.	.	.
till Internering	759	505	250	75	5	1	.	.
Förvandlingsstraff för böter	17	10	3	2	..	..	..	..
Övriga	43³	39	31	33	46	62	65	63
därav överförda till psyk. vård	32	14	2	1	-	-	-	-
Samtliga	5 159	4 480	3 915	4 220	4 272	4 601	4 568	4 880
Kriminalvårdsanstalter	4 944	4 130	3 312	3 465	3 433	3 627	3 572	3 962
Häkten	215	350	603	755	839	974	996	918

1) Avser rättspsykiatrisk undersökning.

2) Fr.o.m. 1980 inklusive skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3).

3) Beräknade uppgifter.

Källa: Uppgifter från Kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.9**Antal rymningar, 1965–1992**

Escapes, 1965–1992

Anmärkning. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979. En person redovisas för varje rymnings-
tillfälle under året. Uteblivande efter permission har ej räknats såsom rymning.

År	Antal rymningar		Totalt	Därav direkt från anstalt	
	Från sluten anstalt	Från öppen anstalt		Sluten anstalt	Öppen anstalt
1965–1969	221	366	557	..	..
1970–1974	268	437	705	..	..
1975–1979	627	1 129	1 756	215	911
1980	515	754	1 269	171	599
1981	460	703	1 163	147	553
1982	505	747	1 252	204	604
1983	438	602	1 040	164	488
1984	427	477	904	153	391
1985	510	470	980	165	374
1986	621	378	999	178	296
1987	698	436	1 134	206	330
1988	640	497	1 137	226	404
1989	625	481	1 106	189	397
1990	639	436	1 075	193	352
1991	481	503	984	144	387
1992	492	481	973	168	404

Källa: Uppgifter från Kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.10**Beviljade permissioner från kriminalvårdsanstalterna, 1965–1992**

Furloughs from prison, 1965–1992

Anmärkning. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

År	Beviljade permissioner			Därav misskötta					
	Sluten anstalt	Öppen anstalt	Totalt	Genom uteblivande		På annat sätt		Totalt	
				Sluten anstalt	Öppen anstalt	Sluten anstalt	Öppen anstalt	Antal	Procent
1965–1969	5 227	5 146	10 373	657	257	274	155	1 343	13
1970–1974	10 835	9 113	19 948	1 051	398	361	249	2 059	10
1975–1979	18 479	23 006	41 485	1 804	1 003	445	627	3 879	9
1980	18 852	22 296	40 878	1 489	693	383	373	2 938	7
1981	18 095	22 414	40 509	1 312	586	433	483	2 814	7
1982	17 735	23 014	40 749	1 340	515	472	384	2 711	7
1983	16 310	23 309	39 619	1 033	426	318	316	2 093	5
1984	15 808	22 038	37 846	945	349	203	199	1 696	4
1985	17 821	22 361	40 182	1 012	308	189	135	1 644	4
1986	18 130	22 079	40 209	1 057	255	219	151	1 682	4
1987	19 436	23 782	43 218	1 119	286	252	114	1 771	4
1988	20 039	22 311	42 350	1 053	245	267	115	1 680	4
1989	19 381	25 024	44 405	851	329	189	129	1 498	3
1990	15 751	29 934	45 685	617	321	208	213	1 359	3
1991	20 419	32 843	53 262	549	298	184	203	1 234	2
1992	16 075	32 247	48 322	445	323	186	253	1 207	2

Källa: Uppgifter från Kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.11**Genomsnittlig tid i anstalt i dagar för de dömda personer för vilka anstaltsvården upphörde åren 1965–1992**

Average number of days served in prison by persons released, 1965–1992

Anmärkning. 5-års medeltal avseende åren 1965–1989

Den genomsnittliga tiden i anstalt har erhållits genom att medelbeläggningen under året multiplicerats med 365 och dividerats med antalet personer som intagits under året.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980–84	1985–89	1990	1991 ²	1992
Samtliga dömda ¹	143	133	117	102	92	91	107	91
därav till fängelse (inkl. BrB 28:3)	112	109	104	99	92	91	107	91

1) Fängelse, ungdomsfängelse, internering, BrB 28:3 (åren 1965–1980: skyddstillsyn med anstaltsbehandling; fr.o.m. 1980 skyddstillsyn med fängelse).

2) OBS! En del av ökningen mellan 1990 och 1991 är skenbar. P.g.a. lagändringen angående rattfylleri minskade under 1991 antalet fångar med korta strafftider. Detta medför att den genomsnittliga strafftiden ökar.

Tabell 3.5.12**Dygnskostnaden i kronor per klient inom anstaltsvård och frivård
budgetåren 1966/67–1991/92**

Daily costs in Swedish Kronor per client under institutional care and non-institutional care, 1966/67–1991/92

Budgetår	Kriminalvårdsanstalterna		Frivården	
	Löpande priser	I 1991/92 års penningvärde	Löpande priser	I 1991/92 års penningvärde
1966/67	94	598	2	13
1967/68	96	590	2	13
1968/69	100	600	3	18
1969/70	120	689	4	23
1970/71	140	747	5	26
1971/72	180	902	6	30
1972/73	180	849	6	29
1973/74	230	1 002	8	35
1974/75	302	1 198	13	52
1975/76	311	1 122	14	51
1976/77	352	1 146	17	55
1977/78	441	1 296	21	61
1978/79	469	1 270	24	65
1979/80	511	1 247	28	69
1980/81	549	1 189	32	70
1981/82	585	1 150	32	63
1982/83	607	1 097	31	56
1983/84	727	1 215	38	63
1984/85	808	1 247	46	71
1985/86	872	1 281	52	76
1986/87	910	1 279	57	80
1987/88	877	1 178	55	74
1988/89	893	1 124	59	74
1989/90	1 182	1 374	67	78
1990/91	1 206	1 275	73	77
1991/92	1 229	1 229	72	72

Källa: Uppgifter från Kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.13**Antal personer under övervakning den 1 januari 1965–1993**

Number of persons under supervision January 1st, 1965–1993

Anmärkning. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

År	Överförda till vård utom anstalt Dömda till ungdomsfångelse	Dömda till in- ternering	Villkorligt frigivna med övervakning	Dömda till skyddstillsyn	Samtliga
1965–1969	516	634	2 285	16 720	20 155
1970–1974	505	704	2 485	19 256	22 950 ^{1, 2}
1975–1979	292	498	2 326	13 279	16 395
1980	69	257	2 522	11 910	14 758 ³
1981	9	236	2 659	11 754	14 658
1982	-	-	2 984	12 568	15 552
1983	.	.	3 248	13 394	16 642
1984	.	.	3 223	9 407	12 535
1985	.	.	3 415	8 448	11 863
1986	.	.	3 607	8 328	11 935
1987	.	.	3 620	8 511	12 131
1988	.	.	3 822	8 358	12 180
1989	.	.	4 329	8 257	12 586
1990	.	.	4 441	8 180	12 621
1991	.	.	4 304	8 440	12 744
1992	.	.	4 467	8 449	12 916
1993	.	.	4 069	7 747	11 816 ³

1) 1974 exkl. Faluns skyddskonsulentdistrikt.

2) Lagändring 1974.

3) Genom omläggning av statistikrutinerna är uppgifterna fr.o.m. 1 januari 1980 resp. 1 januari 1993 inte helt jämförbara med tidigare uppgifter.

Tabell 3.5.14**Nyttillkomna övervakningsfall inom frivården, 1965–1992**

Persons newly received for supervision, 1965–1992

Anmärkning. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

År	Överförda till vård utom anstalt Dömda till ungdomsfångelse	Dömda till in- ternering	Villkorligt frigivna med övervakning	Dömda till skyddstillsyn	Överflyttade från annat nordiskt land	Samtliga
1965–1969	427	531	3 099	7 484	..	11 541
1970–1974	344	412	3 043	7 569	..	11 368
1975–1979	125	205	2 820	6 542	30 ¹	9 722
1980	21	178	3 909	6 387	63	10 558
1981	1	108	4 328	6 919	48	11 404
1982	.	.	5 026	7 285	48	12 359
1983	.	.	5 524	6 657	39	12 220
1984	.	.	4 382	6 090	45	10 517
1985	.	.	4 570	6 183	42	10 795
1986	.	.	4 633	6 535	42	11 210
1987	.	.	4 959	6 497	47	11 503
1988	.	.	5 592	6 544	28	12 164
1989	.	.	5 563	6 501	23	12 087
1990	.	.	5 483	6 694	30	12 207
1991	.	.	5 338	7 229	..	12 567
1992	.	.	5 199	6 610	60	11 869

1) Exkl. åren 1975 och 1976

Källa: Uppgifter från Kriminalvårdsstyrelsen.

Appendix

Tvärsnittsundersökningen per 1 mars 1993

Kriminalvårdsstatistiken bygger i första hand på uppgifter om personer som tas in på anstalt ("flödesstatistik"). En annan utgångspunkt är att beskriva anstaltspopulationer en given dag ("tvärsnittsstatistik"). I princip gäller att beskrivningar enligt *flödesstatistiken* lägger tonvikten på fångar med kortare straff-tider, medan *tvärsnittsstatistiken* betonar de längre straff-tiderna. Andra skillnader beror på att variablerna ifråga varierar med strafftidens längd. T.ex. kan det tänkas (se dock nedan), att andelen kvinnor är lägre i tvärsnittsredovisningen beroende på att kvinnor kanske avtjänar kortare strafftider än män.

Bortsett från enstaka undersökningar (SOU 1971:74; Svensson 1983) har det sedan 60-talet inte funnits någon systematisk redovisning av fängelsestatistik enligt tvärsnittsprincipen. Kriminalvårdsstyrelsen framställer sedan 1983 sådan statistik intermitternt (årligen från 1989) och nedan redovisas uppgifter som avser personer inskrivna i kriminalvårdsanstalt den 1 mars 1983, 1986 samt 1989–1992. Uppgifterna avseende den 1 mars 1993 jämförs med intagningsstatistiken för 1992.

Det bör beaktas att beläggningen på de svenska kriminalvårdsanstalterna uppvisar avsevärda säsongvariationer. Den 1 mars avser alltid en tidpunkt med *hög* beläggning på anstalterna.

Resultat

Skillnaderna mellan intagnings- och tvärsnittsstatistiken är obefintliga eller små när det gäller variablerna *kön* och *ålder*.

Kön: I båda fallen är cirka 5 procent av de intagna kvinnor.

Ålder: Tvärsnittspopulationen är *något* äldre än intagningspopulationen. Detta beror på, att strafftiderna varierar med åldern på så vis att yngre personer avtjänar något kortare straff-tider än äldre.

Nationalitet: Andelen utländska medborgare är högre i tvärsnitts- än i intagningsstatistiken. I båda fallen framträder mönstret att andelen utländska medborgare ökar med strafftidens längd. Av de 32 livstidsfångarna som var intagna den 1 mars 1993 var 13 personer (eller 41 procent) utländska medborgare.

Studerar man variablerna *strafftid* och *brottstyp*, så uppträder – helt enligt förväntningarna – tydligare skillnader mellan intagnings- och tvärsnittsstatistiken. Intagningsstatistiken domineras således av kortare strafftider och brottstyper som leder till kortare straff, medan tvärsnittsstatistiken domineras av längre strafftider och brottstyper som leder till längre straff. *Tablåerna 3 och 4* åskådliggör detta.

Mellan 1983 och 1993 ökade andelen inskrivna i grupperna 18–20 och 40– år och bland utländska medborgare. Även olika typer av våldsbrott och strafftider på minst ett år har ökat.

Referenser

SOU 1971:74, Kriminalvård i anstalt. Bilaga 1: Statistisk utredning angående kriminalvårdens anstaltsklientel. Stockholm 1971, s 208 ff.

Svensson, Bo "Böter i stället för fängelse?". Nordisk Tidsskrift för Kriminalvidenskab, 1982:2, s 103 ff.

Tablå 1

Kriminalvårdsanstalterna – intagningar under 1992 och inskrivna 1 mars (1983, 1986, 1989–1993) efter kön och ålder

	Ålder						Summa	Därav kvinnor
	15–17	18–20	21–24	25–29	30–39	40–		
1992, intagningar	45	818	2 237	2 968	4 339	3 429	13 836	683
procent	0	6	16	21	31	25	100	5
1 mars 1993, inskrivna	6	183	601	1 019	1 644	1 205	4 658	231
procent	0	4	13	22	35	26	100	5
1 mars 1992, inskrivna	8	173	579	910	1 503	1 128	4 301	202
procent	0	4	14	21	35	26	100	5
1 mars 1991, inskrivna	9	204	645	980	1 523	1 064	4 425	208
procent	0	5	15	22	34	24	100	5
1 mars 1990, inskrivna	5	174	674	977	1 455	1 024	4 309	188
procent	0	4	16	23	34	24	100	4
1 mars 1989, inskrivna	6	157	722	945	1 452	1 021	4 303	212
procent	0	3	17	22	34	24	100	5
1 mars 1986, inskrivna	3	187	687	914	1 385	902	4 078	171
procent	0	5	17	22	34	22	100	4
1 mars 1983, inskrivna	-	134	691	1 192	1 657	936	4 610	177
procent	-	3	15	26	36	20	100	4

Tablå 2

Kriminalvårdsanstalterna – inskrivna 1 mars (1983, 1986, 1989 och 1992) efter strafftid och medborgarskap

Strafftid	Inskrivna											
	1 mars 1992			1 mars 1989			1 mars 1986			1 mars 1983		
	Antal	Proc.	Utl.	Antal	Proc.	Utl.	Antal	Proc.	Utl.	Antal	Proc.	Utl.
1 månad	394	9	53	522	12	56	629	15	81	768	17	108
2 månader	305	7	69	376	9	61	374	9	77	466	10	68
3 månader	200	5	36	208	5	40	241	6	50	302	6	50
4 månader	169	4	27	186	4	28	161	4	31	187	4	41
5 månader	59	1	10	73	2	10	46	1	7	101	2	11
6 månader	228	5	45	218	5	53	212	5	45	271	6	51
7 månader	54	1	8	53	1	10	47	1	9	88	2	13
8 månader	197	5	40	186	4	38	178	4	29	237	5	25
9 månader	75	2	17	71	2	6	60	1	8	101	2	13
10 månader	178	4	31	180	4	33	195	5	30	169	4	27
11 månader	43	1	8	58	1	6	49	1	8	65	1	11
1 år	823	19	189	887	21	159	738	18	133	829	18	143
2 år	451	10	128	389	9	89	358	9	94	359	8	94
3 år	315	7	105	256	6	74	199	5	46	208	4	60
4 år	204	5	79	180	4	49	151	4	60	136	3	58
5 år	136	3	58	96	2	18	118	3	44	90	2	33
6 år	141	3	57	95	2	31	102	3	35	83	2	37
7 år	65	2	26	56	1	16	49	1	23	37	1	12
8 år	95	2	37	63	2	25	43	1	15	30	1	11
9 år	12	0	5	19	0	6	19	1	8	21	1	9
10 år	73	2	29	68	2	15	64	2	22	30	1	14
11 år	8	0	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12– år	32	1	8	23	1	5	19	1	5	9	0	4
Livstid	38	1	16	24	1	10	18	0	8	15	0	7
Okänd	6	-	-	16	0	-	8	-	4	8	0	3
Summa	4 301	100	1 082	4 303	100	838	4 078	100	872	4 610	100	903
Procent utl. medborg.			25			19			21			20

Tablå 3

Kriminalvårdsanstalterna – intagningar under 1992 och inskrivna 1 mars 1993 efter strafftid och medborgarskap

Strafftid	Intagningar 1992			Inskrivna 1 mars 1993		
	Antal	Procent	Utl.	Antal	Procent	Utl.
1 månad	4 504	33	671	354	8	65
2 månader	1 649	12	366	325	7	63
3 månader	1 039	8	206	224	5	45
4 månader	1 043	8	198	191	4	35
5 månader	374	3	76	69	1	13
6 månader	1 067	8	260	232	5	49
7 månader	211	2	44	57	1	12
8 månader	704	5	145	207	4	39
9 månader	174	1	39	54	1	13
10 månader	480	3	94	181	4	47
11 månader	113	1	15	53	1	6
1 år	1 420	10	354	894	19	215
2 år	459	3	149	474	10	140
3 år	242	2	87	386	8	126
4 år	132	1	45	264	6	92
5 år	63	0	19	170	4	59
6 år	62	0	31	172	4	73
7 år	26	0	11	73	2	27
8 år	39	0	21	117	3	51
9 år	3	0	2	15	0	7
10 år	25	0	11	82	2	34
11 år	0	0	0	9	0	1
12- år	3	0	2	23	0	8
Livstid	4	0	1	32	1	13
Okänd	-	-	-	-	-	-
Summa	13 836	100	2 847	4 658	100	1 233
Procent utl. medborgare			21			26

Tablå 4

Kriminalvårdsanstalterna – intagningar under 1991 och inskrivna 1 mars (1983, 1986, 1989, 1992–1993)

Brottslagrum	Intagningar 1992		Inskrivna 1 mars 1993		1 mars 1992		1 mars 1989		1 mars 1986		1 mars 1983	
	Antal	Proc.	Antal	Proc.	Antal	Proc.	Antal	Proc.	Antal	Proc.	Antal	Proc.
Mord/Dråp	53	0	207	4	212	5	138	3	136	3	112	2
Grov misshandel	300	2	229	5	227	5	198	5	129	3	119	3
Övriga brott mot person	2 294	17	709	15	608	14	494	12	418	10	418	9
Grov stöld	534	6	377	8	371	9	340	8	416	10	536	12
Rån, inkl. grovt	417	3	392	8	335	8	235	5	239	6	158	3
Övriga förmögenhetsbrott	3 469	25	959	21	899	21	841	20	967	24	949	21
Brott mot allmänheten	273	2	119	3	102	2	54	1	60	2	197	4
Brott mot staten	659	5	146	3	131	3	104	2	154	4	71	2
Summa brott mot BrB	8 299	60	3 138	67	2 885	67	2 404	56	2 519	62	2 560	56
Rattfylleri, inkl. grovt	2 562	19	321	7	332	8	513	12	555	14	728	16
Narkotikabrott	1 161	8	770	17	696	16	645	15	621	15	748	16
Skattebrott	67	0	41	1	32	1	43	1	87	2	70	1
Övriga brott	1 747	13	388	8	356	8	698	16	296	7	504	11
Samtliga brott	13 836	100	4 658	100	4 301	100	4 303	100	4 078	100	4 610	100

3.6 Återfall i brott och kohortstatistik

Recidivism

Criminality among Swedish Birth Cohorts

3.6.1 Återfall i brott

Vid tolkning av återfallsstatistiken bör beaktas, att den inte beskriver personers *faktiska* återfallsbenägenhet, utan endast personers risker att ånyo straffas för brott – givet upptäckt och lagföring.

Några resultat

Återfallsstatistiken för åren 1973–1987 bekräftar i allt väsentligt den kunskap som tidigare återfallsundersökningar frambragt (se även RS-PM 1991:2 *Återfall i brott, 1973–1985*).

- Män återfaller i brott oftare än kvinnor; men det finns ingen skillnad i återfall mellan manliga och kvinnliga recidivister.
- Yngre personer återfaller oftare än äldre.
- Personer utan tidigare känd brottsbelastning klarar sig i tre fall av fyra från en ny lagföring inom tre år. Däremot återfaller personer med hög tidigare brottsbelastning i mycket stor utsträckning; återfallsbrottet är dock inte sällan av lindrigare slag och ofta ett förmögenhetsbrott.
- Upprepade återfall i *samma* brottstyp avser framför allt narkotika- och stöldbrott samt olovlig körning.
- Antalet personer som lagförts ytterligare minst två gånger inom 3 år har minskat från 22 800 personer toppåret 1981 till 19 200 personer i slutet av undersökningsperioden (1990).
- Naturaliserade och folkbokförda utländska medborgare straffas ånyo något oftare för brott än svenska medborgare.
- Återfallsstatistiken visar att risken att åter lagföras för brott i Sverige tenderar att minska bland såväl utländska som bland svenska medborgare i åldrarna 15–24 år.
- På grund av den samlade lagförda brottsligheten genomsnittligt låga straffvärde utgör böter, villkorlig dom och åtalsunderlåtelse över 80 procent av de tillämpade påföljderna.
- Villkorlig dom uppvisar *systematiskt* lägre återfallsandelar än ingripande påföljder. Även böter medför relativt gynsamma återfallssiffror.
- I de nedre lagföringsklasserna uppvisar fängelse lägre återfallsandelar än skyddstillsyn; i de höga är utfallet omvänt.
- Den totala återfallsfrekvensen har under perioden 1973–1989 varit stabil (omkring 35 procent). Återfall bland debutanter och i de yngre åldersklasserna tyder på minskningar. Svaga ökningar noteras däremot för kvinnor och män över 30 år.

Insamling, bearbetning, kvalitet m.m.

Återfallsstatistiken grundar sig på samma underlag som utnyttjas inom statistiken *För brott lagförda personer* (se ovan avsnitt 3.4) och omfattar i princip samtliga brott och samtliga påföljder. Följande begränsningar gäller dock. Statistiken innehåller *inte* uppgifter om

- föreläggande av ordningsbot
- åtalunderlåtelse som inte omfattas av Rikspolisstyrelsens personbladsrutin
- fylleribrott (avkriminaliserades 1 januari 1977)
- brott mot annan trafiklagstiftning än trafikbrottslagen (SFS 1951:649)
- domar i högre instans.

Ingen hänsyn har tagits till uppgifter om dödsfall eller utvandring under uppföljningsperioden.

För en ingående beskrivning av insamlingsrutinerna, se RS-PM 1991:2 *Återfall i brott 1973–1985*.

Definitioner och begrepp

Debutant. En person som inte tidigare lagförts för något *grövre* brott.

Grövre brott. Begreppet omfattar följande påföljder och åtalsunderlåtelse: fängelse; (ungdomsfängelse och internering nu-

mera avskaffade); skyddstillsyn; villkorlig dom; rättspsykiatrisk vård (ersatte 1 januari 1992 slutna psykiatrisk vård och vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda); vård enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall, om för brottet är stadgat fängelse; vård inom socialtjänsten; åtalsunderlåtelse enligt LUL 1 och 6 §§ samt RB 20:7 st 1, punkt 2 och 4.

Huvudbrott. Om en lagföring avser flera brott av varierande svårhetsgrad räknas som huvudbrott det brott som har det strängaste straffet i sin straffskala. Se vidare ovan avsnitt 3.4.5 *Huvudbrott*.

Huvudpåföljd. Om en och samma dom innehåller flera olika påföljder räknas som huvudpåföljd den strängaste påföljden i domen. Se vidare ovan avsnitt 3.4.5 *Huvudpåföljd*.

Ingångsbrott. Brott i ingångslagföringen. Om en lagföring avser flera brott räknas det s.k. *huvudbrottet* som ingångsbrott.

Ingångslagföring. Lagföring som inträffat under ingångsperioden och från vilken uppföljning sker. I regel väljs den *första* lagföringen under året som ingångslagföring.

Lagföring. Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller dom i brottmål i tingsrätt.

Lagföringsklass. Anger personens tidigare brottsbelastning. I denna redovisning anger lagföringsklassen antalet gånger före ingångslagföringen som en person lagförts för *grövre* brott.

Recidivist. Med recidivist avses här en person som tidigare lagförts för *grövre* brott.

Tid till första återfall. Tiden mellan tidpunkten för *ingångslagföringen* och tidpunkten för det första återfallsbrottet.

Uppföljningsperiod. Den period, här 3 år, under vilken en lagförd person följs upp med avseende på återfallsbrott. Utgångspunkt för perioden är datum för personens ingångslagföring.

Tidigare publicering

Statistiska centralbyrån började publicera statistik över återfall i brott år 1972. Denna statistik avsåg endast återfall i s.k. *grövre* brott. Med *grövre* brott avses huvudsakligen brott som lett till strängare straff än böter.

Redovisningen kom att omfatta åren 1966 t.o.m. 1975 med 3- respektive 5-års uppföljning och har publicerats i serien *Statistiska meddelanden* (SM), undergrupp R.

1981 publicerade Statistiska centralbyrån dessutom en utförligare återfallsstatistik som inte inskränkte sig enbart till s.k. *grövre* brott. Redovisningen omfattade åren 1973–1979 och publicerades i *Statistiska meddelanden* (SM), undergrupp R 1981:5.3. Ett urval ur denna statistik ingick också i *Rättsstatistisk årsbok* 1981 t.o.m. 1987 (avsnitt 3.6).

Denna undersökning följdes upp 1991 med rapporten *Återfall i brott, 1973–1985. En översikt* (RS-PM 1991:2). Ett urval av tabellerna från denna rapport presenteras nedan.

Läsanvisning till tabellerna

Alla personers *första* lagföring under ett kalenderår ingår som ingångslagföring, dvs. om en person lagförs mer än en gång under samma kalenderår, så ingår bara den första lagföringen.

Ingångslagföringarna sträcker sig inte längre än fram till 1987, eftersom uppföljningsperioden är 3 år. Erfarenhetsmässigt finns alltid en viss eftersläpning innan alla lagföringar har kommit in till SCB. Därför kan statistiken inte göras mer aktuell.

Syftet med tabellerna 3.6.4–5 är att beskriva den genomsnittliga återfallsrisken för olika brottstyper respektive olika brottspåföljder. Därför har alla ingångslagföringar under perioden 1973–1987 slagits ihop. Efter som återfallsrisken varierar med tidigare belastning ingår även uppgift om denna i tabellerna.

Under tabellerna finns exempel som visar hur de kan användas.

Tabell 3.6.1.1**Personer som återfallit i brott inom 3 år, 1973–1987, efter kön, antal tidigare lagföringar för grövre brott och lagföringår**

Persons who recidivate within 3 years, by gender, prior criminal record and year of adjudication

Anmärkning: Andel % anger andel som återfallit.

Tidigare lagföringar	Kön		Lagföringår							
			1973	1975	1977	1979	1981	1983	1985	1987
0	Kvinnor	Antal	13 245	13 306	13 360	14 439	15 123	14 859	14 437	13 962
		Andel %	13	14	15	15	14	15	15	15
	Män	Antal	68 501	64 281	61 323	62 022	64 621	62 365	53 295	51 404
		Andel %	26	27	28	28	27	25	24	25
1–2	Kvinnor	Antal	1 125	1 127	1 458	1 518	1 796	2 017	1 958	2 086
		Andel %	43	51	52	51	47	49	49	45
	Män	Antal	15 095	14 764	14 987	15 607	17 662	18 433	15 918	15 959
		Andel %	55	54	56	54	53	50	48	47
3–4	Kvinnor	Antal	249	294	348	412	479	539	564	600
		Andel %	61	70	67	64	70	68	70	69
	Män	Antal	5 397	5 195	5 244	5 377	5 853	6 306	5 889	5 648
		Andel %	69	68	70	69	67	65	62	62
5–9	Kvinnor	Antal	125	161	226	288	304	390	432	466
		Andel %	69	82	77	77	77	78	78	77
	Män	Antal	5 280	5 254	5 485	5 553	5 919	6 478	6 100	6 185
		Andel %	79	78	78	77	77	74	73	72
10–	Kvinnor	Antal	19	24	33	48	79	102	137	169
		Andel %	74	96	76	77	99	88	88	85
	Män	Antal	2 891	3 392	3 925	4 176	4 620	5 315	5 254	5 404
		Andel %	85	87	89	88	87	86	85	84
Totalt	Kvinnor	Antal	14 763	14 912	15 425	16 705	17 781	17 907	17 528	17 283
		Andel %	17	19	21	21	21	23	23	23
	Män	Antal	97 164	92 886	90 964	92 735	98 675	98 897	86 456	84 600
		Andel %	37	38	41	40	40	39	38	39
Totalt		Antal	111 927	107 798	106 389	109 440	116 456	116 804	103 984	101 883
		Andel %	35	36	38	37	37	37	36	36

Exempel till Tabell 3.6.1.1:

År 1983 lagfördes 102 kvinnor med minst 10 tidigare lagföringar för grövre brott. Av dessa kvinnor återföll 88 procent inom 3 år. Samma år, dvs. 1983 lagfördes 5 315 män med minst 10 tidigare lagföringar för grövre brott, 86 procent återföll inom 3 år.

Tabell 3.6.1.2**Personer som återfallit i brott inom 3 år, 1973–1987, efter ålder vid lagföringen och lagföringsår**

Persons who recidivate within 3 years, by age and year of adjudication

Anmärkning: Andel % anger andel som återfallit.

Ålder vid lagföringen		Lagföringsår							
		1973	1975	1977	1979	1981	1983	1985	1987
15–17 år	Antal	13 780	13 800	12 750	13 446	15 230	14 790	12 353	11 410
	Andel %	52	52	53	52	49	44	42	43
18–20 år	Antal	15 035	15 897	15 766	15 442	16 349	16 928	15 218	14 043
	Andel %	45	46	47	46	44	42	41	40
21–24 år	Antal	17 067	16 124	16 558	16 805	17 304	16 795	14 845	16 047
	Andel %	40	42	45	44	43	41	41	40
25–29 år	Antal	16 617	15 590	15 414	15 053	15 978	15 861	13 684	13 793
	Andel %	37	38	41	43	43	44	42	42
30–39 år	Antal	19 548	19 654	20 760	22 225	24 019	23 865	21 159	20 446
	Andel %	32	33	36	36	36	38	39	40
40–49 år	Antal	13 590	12 397	11 365	11 824	12 859	13 666	13 332	13 620
	Andel %	25	24	26	26	27	28	28	28
50–59 år	Antal	9 778	8 412	7 821	8 126	8 098	7 853	6 833	6 357
	Andel %	16	15	17	17	18	19	18	20
60– år	Antal	6 512	5 924	5 955	6 519	6 619	7 046	6 560	6 167
	Andel %	9	9	9	9	10	12	11	10
Totalt	Antal	111 927	107 798	106 389	109 440	116 456	116 804	103 984	101 883
	Andel %	35	36	38	37	37	37	36	36

Exempel till Tabell 3.6.1.2:

Mellan 1975 och 1987 sjönk antalet lagförda 15–17-åringar från 13 800 till 11 410 samtidigt som återfallsprocenten sjönk från 52 till 43 procent.

Tabell 3.6.1.3**Personer som återfallit i brott inom 3 år, 1973–1987, efter antal tidigare lagföringar för grövre brott**

Persons who recidivate within 3 years, by prior criminal record and year of adjudication

Anmärkning: Andel % anger andel som återfallit.

I Totalt ingår *samtliga* lagförda personer.

Tidigare lagföringar		Lagföringsår							
		1973	1975	1977	1979	1981	1983	1985	1987
0	Antal	81 746	77 587	74 683	76 461	79 744	77 224	67 732	65 366
	Andel %	24	24	26	25	25	23	22	23
1	Antal	10 827	10 615	10 900	11 545	13 248	13 689	11 960	12 122
	Andel %	51	51	52	51	49	47	45	44
2	Antal	5 393	5 276	5 545	5 580	6 210	6 761	5 916	5 923
	Andel %	60	61	61	61	59	57	56	54
3	Antal	3 324	3 192	3 318	3 373	3 716	4 044	3 817	3 703
	Andel %	68	66	68	66	66	63	60	61
4	Antal	2 322	2 297	2 274	2 416	2 616	2 801	2 636	2 545
	Andel %	70	71	73	72	70	68	66	64
5	Antal	1 652	1 625	1 765	1 756	1 858	2 120	1 988	2 015
	Andel %	75	74	74	73	74	70	72	67
6	Antal	1 238	1 255	1 297	1 351	1 519	1 680	1 530	1 591
	Andel %	78	77	77	78	75	73	72	71
7	Antal	960	982	1 064	1 140	1 124	1 215	1 251	1 240
	Andel %	81	79	82	79	79	77	73	74
8	Antal	876	830	885	851	951	1 009	936	1 018
	Andel %	82	83	81	80	80	76	78	77
9	Antal	679	723	700	743	771	844	827	787
	Andel %	83	82	83	80	82	80	75	77
10	Antal	699	637	662	611	649	721	691	708
	Andel %	80	82	84	82	76	81	78	75
15	Antal	212	252	294	299	327	326	362	318
	Andel %	89	91	91	83	88	85	81	84
20	Antal	19	46	94	158	148	175	189	178
	Andel %	95	98	99	96	92	90	87	92
25	Antal	2	10	21	43	68	86	93	111
	Andel %	100	100	100	95	90	94	91	87
30	Antal	-	4	8	15	24	28	48	71
	Andel %	-	100	100	100	100	89	96	93
Totalt	Antal	111 927	107 798	106 389	109 440	116 456	116 804	103 984	101 883
	Andel %	35	36	38	37	37	37	36	36

Exempel till Tabell 3.6.1.3:

Antalet "debutanter", dvs. personer utan tidigare lagföringar för grövre brott, minskade under åren 1973–1987 från 81 746 till 65 366. Återfallsprocenten var däremot relativt stabil, 24 respektive 23 procent.

Tabell 3.6.1.4

Personer som återfallit i brott inom 3 år, 1973–1987, efter huvudbrott och antal tidigare lagföringar för grovre brott

Persons who recidivate within 3 years, by principal offence and prior criminal record

Anmärkning: % anger andel som återfallit.

Huvudbrott	Antal tidigare lagföringar för grövre brott											
	0 ggr		1–2 ggr		3–4 ggr		5–9 ggr		10– ggr		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Brott mot brottsbalken (BrB)	448 449	31	147 490	56	54 299	70	57 267	78	45 695	87	753 200	46
Brott mot person	63 081	30	23 431	50	8 340	63	8 327	71	5 711	83	108 890	43
Brott mot liv och hälsa	42 446	30	16 382	51	5 820	64	5 871	71	3 983	82	74 502	43
<i>därav</i> mord, dråp	562	14	204	25	89	42	123	40	113	57	1 091	26
misshandel inkl. grov	37 352	32	15 556	52	5 595	64	5 616	72	3 801	83	67 920	45
vållande till annans död	2 265	10	227	37	57	47	51	65	20	80	2 620	15
Brott mot frihet och frid	16 452	30	5 668	51	2 016	64	1 982	72	1 477	85	27 595	43
Årekränkning	286	23	54	50	24	58	28	54	18	78	410	33
Sexualbrott	3 796	26	1 298	42	477	56	444	66	229	78	6 244	36
<i>därav</i> våldtäkt inkl. grov	609	34	322	48	135	61	145	71	83	75	1 294	47
Brott mot familj	101	23	29	48	3	0	2	50	4	100	139	30
Brott mot förmögenhet	326 612	32	100 800	58	38 819	72	42 410	80	35 678	88	544 319	47
Tillgreppsbrott	229 549	33	63 828	62	24 639	75	27 686	82	24 799	89	370 501	48
<i>därav</i> snatteri	96 216	24	16 577	54	6 000	67	6 769	76	5 630	82	131 192	35
stöld	65 248	44	25 274	65	9 854	77	10 772	83	9 405	90	120 553	58
grov stöld	11 430	55	6 991	72	3 383	82	4 590	88	5 088	95	31 482	73
bilstöld m.m.	14 080	57	7 460	73	3 224	84	3 541	89	3 078	94	31 383	71
rån inkl. grovt	1 505	49	1 023	53	488	78	616	82	791	89	4 423	67
Bedrägeri m.m.	51 738	30	21 788	52	8 984	67	9 768	76	7 798	86	100 076	47
<i>därav</i> bedrägeribrott (1–3 §§)	34 194	27	14 794	50	6 178	65	6 635	74	5 069	84	66 870	44
hälteri m.m.	17 206	36	6 872	57	2 772	72	3 086	79	2 701	89	32 637	52
Förskingring m.m.	8 879	27	2 886	48	1 004	62	1 105	70	764	84	14 638	40
Brott mot borgenär m.m.	5 547	14	1 498	24	394	31	288	42	80	41	7 807	18
Skadegörelsebrott	30 899	37	10 800	56	3 798	67	3 563	74	2 237	83	51 297	48
Brott mot allmänheten	11 514	22	3 424	49	1 245	63	1 230	74	816	87	18 229	36
Allmänfarliga brott	2 675	18	707	41	221	48	169	64	90	76	3 862	27
<i>därav</i> mordbrand inkl. grov	585	35	326	49	120	49	85	61	39	79	1 155	44
Förfalskning m.m.	5 588	25	1 812	50	690	68	690	74	470	87	9 250	40
Mened m.m.	3 251	20	905	51	334	65	371	77	256	91	5 117	36
Brott mot staten	47 242	31	19 835	49	5 895	66	5 300	75	3 490	86	81 762	43
Brott mot allmän ordning	13 086	30	3 511	52	992	65	894	71	534	80	19 017	39
Brott mot allmän verksamhet	17 863	32	8 475	55	3 334	68	3 519	77	2 781	87	35 972	50
<i>därav</i> våld mot tjänsteman m.m.	15 436	34	7 632	56	3 037	69	3 271	78	2 638	87	32 014	51
Högmålsbrott	175	26	41	46	6	50	3	100	-	-	225	31
Brott mot rikets säkerhet	19	5	3	-	-	-	-	-	-	-	22	5
Tjänstefel m.m.	444	7	21	24	-	-	3	100	-	-	468	9
Brott av krigsmän	15 655	31	7 784	43	1 563	63	881	71	175	85	26 058	38
Brott mot andra lagar	672 142	20	118 219	47	36 518	62	33 675	73	21 397	84	881 951	29
Trafikbrottslagen	392 569	20	71 592	47	22 027	62	20 588	74	13 663	85	520 439	29
<i>därav</i> rattfylleri, rattonykterhet	100 919	26	33 166	44	10 237	58	9 112	68	4 780	80	158 214	36
smitning	15 559	21	3 060	46	851	59	662	71	430	86	20 562	29
olovlig körning	88 317	35	23 346	59	8 960	72	9 635	81	7 939	90	138 197	48
Narkotikastrafflagen	16 002	42	11 664	60	5 224	73	5 515	80	3 904	88	42 309	60
Varusmuggningslagen	125 852	16	12 498	42	2 770	60	1 947	69	713	76	143 780	20
Tillverkning av drycker m.m.	5 957	23	1 838	43	678	52	741	59	487	69	9 701	34
Skattebrottslagen	12 506	10	1 450	25	315	30	227	48	74	47	14 572	13
Miljöskyddslagen	90	10	3	67	1	100	-	-	-	-	94	13
Naturvårdslagen	3 108	20	534	47	134	58	109	69	28	86	3 913	27
Vägtrafikförfattningar	397	7	15	20	-	-	1	-	-	-	413	7
Övrigt	115 661	20	18 625	43	5 369	58	4 547	67	2 528	76	146 730	26
Totalt	1 120 591	24	265 709	52	90 817	67	90 942	76	67 092	86	1 635 151	36

Exempel till Tabell 3.6.1.4: se nästa sida.

Tabell 3.6.1.5

Personer som återfallit i brott inom 3 år, 1973–1987, efter huvudpåföljd och antal tidigare lagföringar för grövre brott
Persons who recidivate within 3 years, by principal sanction and prior criminal record

Anmärkning: % anger andel som återfallit.

I Totalt ingår även påföljder som ej särredovisats.

Huvudpåföljd	Antal tidigare lagföringar för grövre brott											
	0 ggr		1–2 ggr		3–4 ggr		5–9 ggr		10– ggr		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Fängelse	59 836	27	36 119	48	16 368	66	20 815	79	19 126	91	152 264	51
Livstids fängelse	10	0	7	29	3	0	2	50	4	50	26	19
Ungdomsfängelse ¹	19	58	48	83	67	91	59	98	48	96	241	90
Internering ¹	1	100	8	38	6	50	41	61	97	87	153	76
Sluten psykiatrisk vård	1 135	24	889	46	508	64	746	72	704	81	3 982	53
Vård i specialsjukhus	19	37	21	71	12	83	11	91	6	100	68	70
Öppen psykiatrisk vård	131	26	57	49	11	45	22	55	9	67	230	37
Skyddstillsyn	24 106	48	22 447	61	9 297	70	8 996	77	5 403	83	70 249	61
Skyddstillsyn med fängelse	1 585	60	1 906	73	1 034	80	1 129	86	776	93	6 430	75
Villkorlig dom	82 580	26	21 948	42	4 786	51	3 276	55	1 330	63	113 920	31
Vård inom socialtjänsten	4 051	71	2 641	83	702	92	317	92	74	99	7 785	78
Vård av missbrukare	297	43	394	55	292	67	481	72	473	78	1 937	65
Dagsböter	280 939	24	68 433	49	20 826	61	17 729	69	8 824	78	396 751	33
Normerade böter	5 640	7	189	24	46	33	17	53	3	67	5 895	8
Penningböter	9 216	23	2 652	48	940	61	942	67	592	71	14 342	35
Strafföreläggande böter	165 236	19	20 477	44	4 932	60	3 805	68	1 932	77	196 382	24
Strafföreläggande dagsböter	369 758	19	47 749	48	12 259	63	10 070	71	5 365	79	445 201	25
Fri från påföljd	103	14	22	41	11	55	9	56	8	75	153	26
Påföljd eftergiven	795	13	102	37	22	36	9	56	18	44	946	17
BrB 34:1.1 fängelse	18	44	619	57	513	77	1 068	86	1 322	91	3 540	81
BrB 34:1.1 ungdomsfängelse ¹	-	-	18	89	65	86	237	95	330	98	650	95
BrB 34:1.1 internering ¹	-	-	-	-	6	50	149	79	1 769	91	1 924	90
BrB 34:1.1 skyddstillsyn	14	50	9 792	69	6 957	79	7 018	83	4 005	87	27 786	78
BrB 34:1.1 skyddstillsyn m. fängelse	2	100	465	79	499	88	519	88	376	94	1 861	87
BrB 34:1.1 villkorlig dom	4	50	754	44	120	50	74	58	19	63	971	47
Åtalsunderlåtelse												
LUL 1§	67 663	50	10 636	78	1 238	92	266	97	17	94	79 820	55
RB 20:7 ungdomsfängelse ¹	2	50	49	65	113	95	380	94	606	97	1 150	94
LUL 6§	843	86	1 163	90	1 030	94	1 504	96	739	99	5 279	93
RB 20:7 p 3	7 310	41	8 751	65	5 512	79	8 330	86	10 478	93	40 381	74
RB 20:7 p 4	2 223	24	1 153	50	600	67	920	76	1 058	87	5 954	53
RB 20:7 p 1	35 034	23	5 613	53	1 832	63	1 737	73	1 323	79	45 539	32
LVM 46§	187	41	186	61	131	69	218	72	237	78	959	65
RB 20:7 p 2	214	23	51	39	19	68	27	67	20	95	331	36
RB 20:7 st 2	18	6	2	0	-	-	1	0	-	-	21	5
Totalt	1 120 591	24	265 709	52	90 817	67	90 942	76	67 092	86	1 635 151	36

1) Upphävt.

Exempel till Tabell 3.6.1.4:

Återfallsprocenten för en person med 1 eller 2 tidigare lagföringar för grövre brott, som nu (under undersökningsperioden) lagförs för rån, uppgår till 63 procent medan den för misshandel uppgår till 52 procent.

Exempel till Tabell 3.6.1.5:

En person med 3 eller 4 tidigare lagföringar för grövre brott, som nu (under undersökningsperioden) döms till fängelse återfaller genomsnittligt i 66 procent av fallen, medan en person som döms till dagsböter genomsnittligt återfaller i 61 procent av fallen. Observera, att man inte kan uttala sig om huruvida dagsböter är "bättre" än fängelse ur återfallssynpunkt, eftersom brottstypen inte har "hållits konstant".

3.6.2 Kohortstatistik

Den traditionella kriminalstatistiken har sitt huvudintresse riktat mot frekvens och utveckling av brott respektive lagföringar för brott. Redovisningen efter kohortmetoden belyser *risk*en för olika födelseårgångar att komma i kontakt med rättsväsendet och bli föremål för lagföring.

Kohortstatistiken beskriver däremot *inte* olika födelseårgångars *faktiska* brottsbenägenhet.

Statistikens förutsättningar

*Födelsekohort*redovisningen innebär att varje årskull (alla födda 1951, 1952, 1953 osv.) redovisas för sig med avseende på hur stor andel som lagförs för brott av olika slag, hur många lagföringar varje årskull utsätts för före en viss ålder, hur belastningsfördelningen inom årskullarna ser ut.

Statistiken bygger på uppgifter om personer som dömts eller meddelats åtalsunderlåtelse för s.k. *grövre brott*. Med grövre brott avses i stora drag brott som lett till strängare påföljd än böter. Detta medför en systematisk underrapportering av det totala antalet lagföringar. Underrapporteringen rör emellertid i regel endast mindre allvarliga brott.

Därutöver gäller ytterligare begränsningar ifråga om uppgifternas omfattning. Endast *fällande domar i tingsrätt* och vissa åtalsunderlåtelser ingår. *Återkallelser* av åtalsunderlåtelsebeslut beaktas inte. På grund av svårigheten att för utländska medborgare kunna bestämma om en lagföring innebär debut eller återfall, inskränker sig statistiken nedan till *personer födda som svenska medborgare*. Vidare bygger statistiken på *huvudbrott*, vilket innebär att endast det svåraste brottet i varje lagföring redovisas. Svårhetsgraden bestäms enligt en vid SCB upprättad ranglista som bygger på lagparagrafernas straffsatser.

För enkelhets skull har brotten nedan sammanfattats i några få grupper: *våldsbrott* (kap 3–7 BrB, rån samt våld mot tjänsteman), *stöldbrott* (kap 8 BrB, exkl rån) och *narkotikabrott* (narkotikastrafflagen samt varusmuggningslagen).

En utförlig presentation av SCB:s kohortstatistik finns i RS-promemoria 1987:12 "*Kriminalitetsutveckling och -belastning belyst genom födelsekohortstatistik. Födda 1951–1967*". Statistiken över grövre brott beskrivs ingående i RS-promemoria 1987:1 "*Databasen. Lagföringar för grövre brott*".

Uppgifterna nedan avser födda 1951–1972 och omfattar perioden 1966–1991.

Tabell 3.6.2.1

Svenska medborgare födda 1951–1972, som någon gång lagförts för grövre brott innan fyllda 22 år.

Ålder vid brottet

Swedish citizens born 1951–1972 who at least once were found guilty of serious offences before the age of 22. Age at time of offence

Födel- seår	Kohort- storlek (1 000- tal)	Andel (i procent) som någon gång lagförts för grövre brott						Totalt antal per 100 000	
		Samtliga brott						Lag- föringar	Brott
		-17 år	-21 år	Därav					
				Våld	Stöld	Narkotika	Övrigt		
1951	106	3,7	6,3	1,0	4,4	0,6	2,1	13 614	50 858
1952	106	3,7	6,3	0,9	4,4	0,6	2,1	13 963	52 075
1953	105	3,8	6,2	1,0	4,4	0,6	2,1	13 902	51 326
1954	101	4,2	6,6	1,0	4,7	0,5	2,3	14 890	54 371
1955	103	4,4	6,9	1,0	5,0	0,5	2,4	15 578	55 958
1956	104	4,4	6,8	1,1	4,9	0,4	2,5	15 170	54 989
1957	102	3,9	6,3	1,0	4,6	0,3	2,3	14 297	52 522
1958	101	3,7	6,2	1,0	4,4	0,3	2,5	13 749	49 550
1959	100	3,7	6,3	1,0	4,3	0,4	2,5	13 514	48 218
1960	98	3,3	6,0	1,0	4,0	0,4	2,4	12 568	43 872
1961	100	3,3	6,0	1,0	4,0	0,5	2,4	12 528	43 270
1962	103	3,5	6,1	1,0	4,1	0,4	2,5	12 762	43 918
1963	108	3,5	5,9	1,0	4,0	0,4	2,2	11 856	40 669
1964	117	3,5	5,9	0,9	4,0	0,3	2,2	11 512	37 901
1965	117	3,5	6,0	1,0	4,0	0,3	2,3	11 243	37 402
1966	117	3,4	5,8	0,9	3,9	0,2	2,2	10 239	32 278
1967	116	3,2	5,6	1,0	3,6	0,2	2,2	9 888	31 261
1968	108	2,8	5,2	1,0	3,3	0,2	2,0	8 928	27 806
1969	102	2,7	5,1	1,0	3,2	0,1	2,0	8 548	26 225
1970	104	2,7	..	..	..	..	..	..	..
1971	108	2,7	..	..	..	..	..	..	..
1972	107	2,6	..	..	..	..	..	..	..

Tabell 3.6.2.1 visar:

- Mellan 5 och 6 procent i varje kohort debuterar i något grövre brott innan fyllda 22 år. Den största debutfrekvensen gäller ungdomar födda 1955, den lägsta födda 1969. Statistiken ger inget stöd åt antagandet att ungdomars kriminella belastning skulle ha ökat under senare år.
- Vanligast är debut i stöldbrott (ca 4 procent). Mindre än en halv procent i varje kohort lagförs någon gång för narkotikabrott. Tendensen är minskande. Debut i våldsbrott är oförändrad (1 procent).

- Det totala antalet lagföringar per kohort kulminerade med 1955-års kohort. För den registrerades ca 15 600 lagföringar med ca 56 600 konstaterade brott. Därefter har lagföringarna minskat med omkring 50 procent. En del av minskningen bör tillskrivas ändrad åtalspraxis. Någon ändring av påföljdsvalet i riktning mot fler böter eller lindriga åtalsunderlåtelse kan inte påvisas.

Tabell 3.6.2.2

Svenska medborgare födda 1951–1969. Antal för grövre brott lagförda personer innan fyllda 22 år.

Ålder vid lagföring

Swedish citizens born 1951–1969. Number of persons found guilty of serious offences before the age of 22.

Age at time of criminal proceedings

Födelse- år	För grövre brott lagförda personer innan fyllda 22 år Per 100 000 i kohorten											
	Samt- liga	Endast 1 gång		Minst 5 ggr.		Någon anstalts- påföljd	Lagförda minst två gånger för					Samt- liga
		Antal	Proc.	Antal	Proc.		Antal	Proc.	Våld	Stöld	Narko- tika	
1951	6 010	3 702	62	560	9	1 484	25	149	1 553	107	230	2 308
1952	5 978	3 652	61	601	10	1 374	23	142	1 586	101	216	2 326
1953	5 904	3 587	61	572	10	1 279	22	179	1 610	69	237	2 317
1954	6 242	3 806	61	640	10	1 330	21	168	1 694	67	280	2 436
1955	6 455	3 936	61	667	10	1 354	21	162	1 785	47	318	2 519
1956	6 363	3 900	61	610	10	1 312	21	168	1 680	36	371	2 463
1957	5 907	3 632	61	574	10	1 199	20	183	1 549	17	348	2 275
1958	5 771	3 611	63	523	9	1 253	22	187	1 440	26	334	2 160
1959	5 822	3 671	63	505	9	1 255	22	171	1 424	30	340	2 151
1960	5 508	3 478	63	463	8	1 201	22	160	1 296	31	314	2 031
1961	5 578	3 501	63	454	8	1 202	22	182	1 282	29	325	2 077
1962	5 770	3 623	63	462	8	1 199	21	133	1 316	50	377	2 147
1963	5 509	3 519	64	403	7	1 129	20	144	1 278	33	306	1 991
1964	5 533	3 679	66	381	7	1 023	18	142	1 167	35	276	1 855
1965	5 526	3 672	66	379	7	1 011	18	144	1 169	25	281	1 854
1966	5 360	3 695	69	282	5	1 028	19	136	1 017	23	221	1 665
1967	5 188	3 569	69	269	5	1 042	20	141	974	19	241	1 619
1968	4 824	3 365	70	251	5	1 042	22	160	833	14	193	1 459
1969	4 864	3 439	71	237	5	976	20	134	831	18	199	1 425

Tabell 3.6.2.2 visar:

- I varje kohort lagförs mellan 5 000 och 6 000 personer för grövre brott innan fyllda 22 år. Den största lagföringsbelastningen uppvisar 1955 års kohort, den lägsta 1969 års kohort.
- De allra flesta i en kohort lagförs aldrig för något grövre brott. Av de som lagförs, lagförs 2 av 3 endast en gång, mellan 5 och 10 procent lagförs minst 5 gånger, innan fyllda 22 år. Den högbelastade gruppens storlek har mer än halverats sedan 1955 års kohort.

- Mellan 1 000 och 1 500 personer har någon gång dömts till frihetsberövande påföljd. Tendensen är minskande. Trots färre frihetsberövande påföljder ökar inte kohorternas kriminella belastning.
- Återfallsbrotten avser vanligen stöldbrott. Mellan 130 och 190 personer i varje kohort lagförs minst två gånger för våldsbrott. Antalet personer som lagförs minst två gånger för narkotikabrott var 100 för kohorterna 1951 och 1952. Motsvarande antal i efterföljande kohorter har successivt minskat till under 20.

3.7 För narkotikabrott lagförda personer

Persons found guilty of drug offences

3.7.1 Några resultat

Nedan följer en översiktlig beskrivning av narkotikabrottsligheten som den framträder i lagföringsstatistiken¹. Redovisningen ger *inte* någon beskrivning av narkotikamissbruket eller den *faktiska* narkotikabrottsligheten, utan enbart av den brottslighet som uppdagas genom åklagarnas och domstolarnas verksamhet – baserad på polisens och tullens spaningsarbete. Lagföringsstatistiken underskattar systematiskt brottslighetens *volym* (dvs. den faktiska brottsligheten är större). Statistiken ger dock troligen – att döma av jämförelser med andra källor – en rättvisande bild av bl. a. brottslighetens *struktur* (dvs. vad gäller ålders- och könsfördelningen, förekomsten av olika preparat osv.).

● Lagföringarna ökar

Totalt lagfördes 1992 ca 7 800 personer för narkotikabrott.

Anmärkning. Avrundade uppgifter.

År	Totalt	Därav åtalsunderlåtelse
1979	4 500	1 200
1981	8 200	1 360
1983	7 100	1 080
1985	6 100	820
1987	6 200	690
1989	7 000	920
1991	7 600	910
1992	7 800	930

Ökningen i början av 80-talet bör ses mot bakgrunden av att riksåklagaren år 1980 meddelade åklagarna nya tillämpningsföreskrifter angående narkotikabrott (RÅC I:94). Dessa inne-

1) Med lagföring avses här åtalsunderlåtelse, strafförelägganden (böter utfärdade av åklagaren) eller domar.

En person kan lagföras flera gånger under samma år, dvs. s.k. dubbelräkningar förekommer. Narkotikabrottet behöver inte vara huvudbrottet i lagföringen.

bar att även innehav av mycket små mängder narkotika skulle beivras. Också polisen intensifierade sina insatser – speciellt mot gatuhanteringen av narkotika (utförligt Eriksson–Eriksson, 1983). Att den *faktiska* brottsligheten skulle ha förändrats under dessa år är däremot inte sannolikt² (Solarz, 1985).

Resultatet av policyförändringarna³ blev inte oväntat, att antalet personer som lagfördes för narkotikabrott (framför allt för smärre mängder cannabis) ökade kraftigt. Statistik från SCB visar därutöver, att ökningen framför allt avsåg personer som redan tidigare varit i kontakt med rättsväsendet. Mindre än en fjärdedel av ökningen gällde personer *utan* tidigare kriminell belastning (SCB Urval nr 18, tablå 4.3).

● Cannabis förekommer oftast

Cannabis svarade för 51 procent och centralstimulantia, vanligen amfetamin, för 30 procent av de narkotiska medel som förekom i Sverige 1992 i lagföringssammanhang. Opiater samt sömn- och rogivande medel som står för en växande andel svarade för 10 respektive 9 procent.

Kokain, som registrerades för första gången 1973 i polisens beslagsstatistik, förekom 1992 i 190 fall.

Hallucinogener, främst LSD, är mycket ovanliga i Sverige och förekom i 45 domar.

● Narkotikabrottsligheten vanligast i storstäderna

De tre storstadslänen svarade 1992 för 60 procent av cannabisfallen och för över hälften av fallen med centralstimulantia. Stockholm och Malmö står för 76 procent av de 810 fall som gällde opiat; i Göteborg registrerades 70 fall.

Fördelningen mellan storstäderna och övriga riket är i stort sett konstant över tid. Detta gäller för samtliga medel.

2) Det gäller troligen även för missbruksutvecklingen (jfr Karlsson–Olsson, 1983; Svensson, 1986).

3) Bl.a. ökade antalet polismän som huvudsakligen varit sysselsatta med spaning och utredning i narkotikaärenden, från 322 årsarbetskrafter år 1979 till 391 år 1981 och 523 år 1984. År 1992 uppgick antalet till ca 560 (uppgift från Rikspolisstyrelsen).

Tidigare har opiatmissbruk nästan uteslutande förekommit i Stockholms- och Malmöområdet. Anledningen till varför opiatmissbruket var sällsynt i Göteborg är okänd. Det har dock hävdats, att skillnaden bl. a. skulle bero på att *påföljdsvalet* för narkotikabrott är strängare i Göteborg än i Stockholm och Malmö. En översiktlig granskning av lagföringsstatistiken visade emellertid, att skillnaderna i påföljdsvalet knappast kan anföras som förklaring (se utförligt RSA 1984, s 133). På senare år har antalet opiatfall, främst heroin, börjat öka även i Göteborg.

● Grova narkotikabrott är relativt få

Faktorer såsom mängd resp. medel, hänsynslöshet, yrkesmässighet och dylikt har betydelse för om ett narkotikabrott ska bedömas som ringa, normalt eller grovt. 70 procent av narkotikabrotten 1992 bedömdes av åklagarna och domstolarna som ringa, mellangruppen svarade för 25 procent och de grova narkotikabrotten för 5 procent.

Utvecklingen för *domar* avseende grova narkotikabrott har haft följande utseende (i absoluta tal, inkl. grov varusmuggling):

	1975	1980	1985	1990	1991	1992
Totalt	379	453	352	313	376	399
därav domar avseende enbart cannabis	203	287	118	64	104	78
Procent	54	63	34	20	28	20

41 procent av de grova narkotikafallen 1992 rörde centralstimulantia, 29 procent opiater, 25 procent cannabis och 5 procent sömn- och rogivande medel.

● Narkotikabrotten gäller framför allt innehav

71 procent av narkotikabrotten 1992 gällde innehav av narkotika. Smuggling (då även inräknat små och mycket små mängder) utgjorde 6 procent. 37 fall av framställning och 274 fall av bruk avgjordes. Resten av brotten (20 procent) gällde överlättelse av narkotika.

● Små mängder förekommer oftast

Inte överraskande gäller, att små mängder av narkotika förekommer oftast och stora mängder minst. År 1992 var fördelningen mellan små, "medelstora" och stora mängder för cannabis 75, 21 respektive 4 procent samt för centralstimulantia 61, 30 respektive 9 procent. Sedan toppåren i början på 80-talet har ökningar skett i samtliga mängdgrupper då det gäller centralstimulantia och opiater. För cannabis har det skett en

ökning då det gäller små mängder medan medelstora och stora mängder har minskat.

● Narkotikabrotten går inte allt längre ner i åldrarna

Relativt sett lagförs åldersgruppen 25–29 år oftare för narkotikabrott än andra åldersgrupper.

Andelen 15–17-åringar har sjunkit sedan 1975 från 7 till 2 procent av de lagförda personerna. 18–24-åringarnas andel minskade under samma period från 60 till 21 procent, medan 25–39-åringarnas ökade från 30 till 63 procent. Narkotikabrottsstatistiken stöder således *inte* uppfattningen, att narkotikabrottsligheten går allt längre ner i åldrarna.

Snarare ger statistiken uttryck för en systematisk förskjutning *uppåt* i åldrarna, vilket antyder att narkotikabrottsligheten kanske bör betraktas som ett generationsfenomen.

Liknande framgår även av SCB:s kohortstatistik, där man har valt att studera hur många personer¹ i en födelseårgång (dvs. alla födda 1951, 1952 t.o.m. 1969) som har lagförts för s.k. *grövre brott*² under sin ungdomstid. Denna statistik visar bl.a. att andelen personer som någon gång mellan 15 och 21 år lagförts för ett grövre brott mot narkotikastrafflagen har minskat i de yngre kohorterna. Medan 0,6 procent av de födda 1951 någon gång mellan 15 och 21 år lagfördes för ett grövre brott mot narkotikastrafflagen, var motsvarande andel för de födda 1969 endast 0,1 procent (se avsnitt 3.6.2).

● Ungefär var tredje som lagförs för narkotikabrott döms till fängelse

Av de 7 800 personer som 1992 lagfördes för narkotikabrott³ fick

- 12 procent åtalsunderlåtelse
- 37 procent böter
- 34 procent frihetsberövande påföljd och
- 17 procent övriga påföljder.

Påföljdsvalet har förändrats sedan mitten av 70-talet. Andelen åtalsunderlåtelse har sjunkit från 40 procent (1975) till 12 procent (1992) medan böter (inkl. strafförelägganden) har ökat från 14 till 37 procent. Förändringen förklaras främst av två faktorer (Olsson, 1980): *dels* av den debatt som fördes under 1978–1979 om tillämpningen av åtalsunderlåtelse och *dels* av det ökade antalet ringa brott.

1) Kohortstatistiken omfattar endast svenska medborgare.

2) Ang. begreppet grövre brott, se ovan avsnitt 3.6.

3) Obs! Narkotikabrottet behöver inte vara huvudbrottet i lagföringen.

Andelen frihetsstraff har ökat sedan mitten av 70-talet. I *absoluta* tal – huvudsakligen som en följd av policyändringen 1980 (se ovan) – mer än fördubblades antalet frihetsberövanden mellan 1975 och 1982. År 1992 var antalet 2 619. De korta frihetsstraffen har ökat snabbare än de långa och ökningen faller framför allt på åldersgruppen 25–39 år. Mellan 1984 och 1985 ökade fängelsedomarna med 10 procent. Ökningen hade till 70 procent att göra med den fullständighetskontroll som genomfördes 1985 (se nedan s. 151). Resterande ökning (55 domar) avsåg uteslutande domar med strafftider över 1 år. På 90-talet har antalet fängelsedomar åter ökat.

Mycket tyder på att påföljdsvalet har skärpts under de senaste åren. Användningen av korta frihetsstraff förefaller ha ökat på bekostnad av andra mindre ingripande påföljder (jfr RSÅ 1988, s. 124).

Straffmätningen för narkotikabrott är speciell på så sätt att *hela* fängelsestraffskalan används. För andra brottstyper gäller däremot som regel att de utdömda fängelsestraffen ligger nära lagrummens straffminimum (Grönvall, 1980).

1992 uppgick den genomsnittligt ådömda fängelsestrafftiden till 6,2 månader för narkotikabrott enligt 1 § NSL och till 46 månader för grovt narkotikabrott enligt 3 § NSL. Vidare avsåg grovt narkotikabrott eller grov varusmuggling 48 procent av de 280 domar som 1992 ledde till fängelsestraff över 4 år.

Medelstrafftiden avseende s.k. *rena* fall (lagföringen avser endast *ett* medel) uppgick 1992 för *opiat*er till 25 månader, för *centralstimulantia* till 12 månader och för *cannabis* till 7 månader.

Värt att notera är också att 8 av 10 fängelsedomar för narkotikabrott *inte* gäller grova narkotikabrott och att de ofta avser *cannabis*.

● *Andelen utländska medborgare ökar – men inte andelen kvinnor*

Andelen utländska medborgare låg 1975–1986 mellan 10 och 14 procent men har därefter ökat och uppgick 1992 till 21 procent (varav nordborna utgjorde 37 procent). Andelen utländska medborgare är större vid grova narkotikabrott, 51 procent 1992.

Andelen kvinnor, som legat kring 13–14 procent sedan 1975, har de två senaste åren uppgått till 12 procent.

● *Tidigare belastning*

1992 svarade ca 6 350 personer för de totalt 6 900 domar och strafförelägganden som avgjordes under året. 445 personer lagfördes 2 gånger, 32 personer 3 gånger och 7 personer 4 gånger för narkotikabrott under året. År 1985 var drygt hälften tidigare straffade för narkotikabrott och 75 procent var tidigare

straffade för grövre brott (antingen narkotikabrott eller annat brott). Andelen personer som straffats för första gången och där debutbrottet var ett narkotikabrott uppgick till uppskattningsvis 15–20 procent. Statistiken visar tydligt att narkotikabrottsligheten är mycket starkt knuten till personer med kriminell belastning. 1992 uppgick andelen personer som lagförts för brott enligt narkotikastrafflagen och som *inte* var lagförda tidigare, till 16 procent.

Referenser

Eriksson, Inger–Eriksson, Ulla Britt, Polisens insatser mot gatulangning av narkotika – ett utvärderingsförsök. Brå. Kansli PM 1983:9.

Grönvall, Gunnar, "En undersökning av svensk straffmätningsspraxis", ingår i Påföljdsväl, straffmätning och straffvärde. Brå-Rapport 1980:2, s. 219–234. Stockholm: Liber, 1980.

Karlsson, Christer–Olsson, Orvar, Narkotikamissbrukets förändringar – metoder, metodproblem och bedömning av utvecklingen", ingår i Narkotikautvecklingen 1983. Brå-Rapport 1983:6, s. 19–53. Stockholm: Liber, 1983.

Olsson, Orvar, "Rubricering, praxis och påföljder vid narkotikamål 1969–1979", ingår i Brottsutvecklingen, Lägesrapport 1980, Brå-Rapport 1980:3, s. 111–136. Stockholm: Liber, 1980.

SCB Urval nr 18, Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1984. Statistiska centralbyrån, 1985.

Solarz, Artur, "Narkotikabrottslighet, narkotikamissbruk och kontrollpolitik under perioden 1980–1984", ingår i Brottsutvecklingen 1985, Brå Forskning 1985:5, s. 155–165.

3.7.2 Statistikens syfte och omfattning

Statistiska centralbyrån (SCB) har fr.o.m. 1975 årligen specialbearbetat uppgifter om personer som lagförts för narkotikabrott. Denna statistik tas fram av flera skäl. Utvecklingen av narkotikabrottsligheten och förändringar i narkotikalagstiftningen har medfört ett allmänt intresse för och ett behov av statistik över åklagarnas och domstolarnas verksamhet på detta område. Vidare finns från Riksåklagarens sida behov av uppgifter om praxis vad gäller domar i narkotikamål för att underlätta åklagarnas bedömningar. Dessutom åligger det Sverige

att rapportera till den internationella narkotikakontrollens organ om narkotikabrottslighet och narkotikamissbruk.

Uppgiftslämnandet till narkotikastatistiken regleras enligt en speciell kungörelse (KK 1968:72) som innebär att landets domstolar respektive åklagardistrikt ska sända in domar och godkända strafförelägganden som avser narkotikabrott till Socialstyrelsen. Fr.o.m. 1987 skickar tingsrätterna domarna direkt till SCB, medan strafföreläggandena skickas via Rikspolisstyrelsen (SFS 1987:85).

Statistiken i denna redovisning omfattar uppgifter om personer som:

- dömts, dvs. som fällts till ansvar för narkotikabrott i mål i första instans
- godkänt strafföreläggande för narkotikabrott, dvs. böter som utfärdas direkt av åklagaren.

I de flesta diagram och tabeller redovisas även åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen. *Åtalsunderlåtelse* ingår inte i specialbearbetningen vilket innebär att informationen om dem är mindre detaljerad. Åtalsunderlåtelse hämtas från SCB:s statistik över *För brott lagförda personer*.

Med narkotikabrott avses här:

- brott mot narkotikastrafflagen (SFS 1968:64), NSL
- brott mot varusmuggningslagen (SFS 1960:418), VSL, där varan utgjorts av narkotika

T.o.m. 30 juni 1983 kan narkotikalagstiftningen beskrivas på följande sätt.

Narkotikastrafflagen innehöll bestämmelser om straff för tillverkning, saluhållande, överlåtelse och innehav av narkotika. Brotten var indelade i tre svårhetsgrader; narkotikaförseelse (2 §), narkotikabrott (1 §) och grovt narkotikabrott (3 §). Straffskalan omfattade för narkotikaförseelse endast böter, för narkotikabrott böter eller fängelse i högst tre år och för grovt narkotikabrott fängelse i lägst två och högst tio år. Varusmuggningsbrotten var också indelade i tre grader, med i stort sett samma straffskala som för brotten i narkotikastrafflagen.

Två ändringar i narkotikalagstiftningen har sedan skett. Den första trädde i kraft 1 juli 1983. I narkotikastrafflagen (SFS 1983:363) utvidgades gärningsbeskrivningarna till sex huvudtyper (1 §, punkt 1–6). Innehav och överlåtelse kvarstår i oförändrad form. Förvärv och annan hantering av narkotika i överlåtelssyfte kriminaliserades. I stället för tillverkning infördes benämningen framställning och på så sätt faller även odling av narkotiska växter under gärningsformen. Saluhållande av narkotika avskaffades eftersom det saknar praktisk betydelse.

En ny brottstyp, vårdslöshet med narkotika (3a §) infördes, med böter eller fängelse högst ett år i straffskalan. Straffbe-

stämmelserna från narkotikaförordningen, som reglerade den legala hanteringen av narkotika, flyttades till narkotikastrafflagen (5a §). Möjligheterna att döma för medverkan, försök, förberedelse och stämpling till narkotikabrott utvidgades.

Den andra lagändringen trädde i kraft i mars 1985 (SFS 1985:9–10). Möjligheterna att utdöma böter för narkotikabrott (1 § NSL) och varusmuggling av narkotika (1 § VSL) togs bort. Benämningen narkotikaförseelse ersattes med ringa narkotikabrott. För ringa varusmuggling utvidgades straffskalan från enbart böter till böter eller fängelse 6 månader. En livlig debatt om en eventuell straffbeläggning av själva konsumtionen av narkotika föregick lagändringen. Det beslutades dock att konsumtion av narkotika även i fortsättningen skulle falla utanför det straffbelagda området. Detta ändrades 1 juli 1988, då även bruk av narkotika blev straffbart.

Försök, förberedelse, stämpling, medhjälp till brott eller anstiftan ingår i redovisningen men särredovisas inte.

3.7.3 Insamling och bearbetning

SCB får från tingsrätterna resp. Rikspolisstyrelsen kopior av domar och godkända strafförelägganden där narkotikabrott förekommit i lagföringen. Eftersom en lagföring kan innefatta flera olika brott så kan det förutom ett eller flera narkotikabrott ingå även andra typer av brott i en lagföring. Uppgifter om narkotikabrottets rubricering, typ av narkotika och mängden narkotika m.m. kodalas från domsakten respektive strafföreläggandet. I de fall en person har flera narkotikabrott i samma lagföring, skedde kodningen tidigare med avseende på det *grövsta* brottet. Fr.o.m. 1988 kodalas däremot *samtliga* brott med avseende på medel och mängd.

Efter kodningen databehandlas materialet. Maskinella kontroller görs och orimliga uppgifter granskas manuellt och rättas.

I samband med att SCB fr.o.m. 1975 åtog sig den statistiska bearbetningen av narkotikadomarna gjordes en översyn av bearbetningsrutinerna. Vissa variabler, såsom medborgarskap, förekomst av andra brott än narkotikabrott och påföljd, som tidigare kodades från narkotikadomarna/strafföreläggandena, hämtas istället direkt från SCBs statistik över *För brott lagförda personer*.

3.7.4 Kvalitet och jämförbarhet

Exakta jämförelser mellan den löpande redovisningen av narkotikabrott i statistiken över *För brott lagförda personer* och

narkotikaredovisningen i detta avsnitt, med avseende på antalet personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, är inte möjliga att göra p.g.a. olikheter i brottsredovisningen.

Narkotikadomarna (och strafföreläggandena) har specialbearbetats sedan 1969. När SCB 1975 övertog bearbetningen byggdes redovisningen delvis ut och en del nya rutiner infördes. Det betyder att uppgifterna före och efter 1975 inte är helt jämförbara. En skillnad är att uppgifterna fr.o.m. 1975 baserar sig på avgöranden i första instans medan den redovisning som avser åren 1969–1974 är baserad även på avgöranden i högre instans (hovrätt eller Högsta domstolen). Det sistnämnda gäller förutsatt att ett överklagande medfört en ändring av tingsrätts eller hovrätts dom och att detta avgörande varit tillgängligt vid tidpunkten för bearbetningen. SCB har gjort en urvalsundersökning av 10 procent av hovrättsdomarna med narkotikabrott avseende 1975–1979, som visar följande. Av narkotikadomarna överklagades 13 procent varav 40 procent ledde till ändring i hovrätten. En del av dessa ändringar saknar betydelse för statistiken.

Främst av kostnadsskäl infördes ett förenklat sätt att bearbeta materialet fr.o.m. 1981. I stället för att som tidigare koda efter vad domstolen anför i det s.k. domskälet, kodas i stället uppgifterna i åklagarens stämningsansökan. Detta innebär en tidsbesparing. En provkodning som gjordes innan omläggningen visade, att för 21 av 133 kodade fall avvek domstolens bedömning från åklagarens. I samtliga fall var det dock fråga om *små* avvikelser. Dessa kunde t.ex. gälla att åklagarens yrkande avsåg större mängder respektive försök till överlåtelse medan domstolen fastställde en mindre mängd och enbart innehav. En annan förväntad följd av att koda efter åklagarens yrkande är att antalet olika medel överskattas något, men detta belyses inte helt i undersökningen. Eftersom avvikelserna var så små bedömdes kvaliteten på den förenklade kodningen som fullt acceptabel. Det är fortfarande möjligt att göra jämförelser över tid. 1985 gjordes smärre ändringar i kodningsschemat som dock inte påverkar statistikens jämförbarhet över tid.

1985 genomfördes också en bortfallsundersökning angående *domar* för narkotikabrott. Undersökningen visade att 261 domar inte hade kommit med i det statistiska underlaget. Domarna begärdes in till SCB och påfördes statistiken. Detta innebär att nedgången i antalet lagföringar mellan 1984 och 1985 *faktiskt* är större än den som redovisas i statistiken, eftersom liknande bortfall bör ha förekommit också under tidigare år. Hälften av de efterskickade domarna avsåg personer i ålderna 25–39 år och drygt hälften var fängelsedomar. Fr.o.m. 1986 sker bortfallskontrollen rutinmässigt och omfattar både domar och strafförelägganden.

1988 ändrades kodningen delvis. Brottstyperna fick en finare indelning. Medel och mängd avser nu *samtliga* narkotikabrott i lagföringen mot tidigare enbart det *grövsta* brottet.

3.7.5 Definitioner och begrepp

I detta avsnitt har endast ett fåtal definitioner och begrepp medtagits. En utförligare redovisning ges i Statistiska meddelanden R11 SM 9303, Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer 1992. Vissa begrepp återfinns även i avsnitt 3.4.5 i denna årsbok.

Lagföring: Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller dom i brottmål. Narkotikastatistiken omfattar huvudsakligen godkända strafförelägganden och domar i tingsrätt. Åtalsunderlåtelser har dock lagts till i vissa tabeller och diagram. Ordningsbot kan överhuvud taget inte förekomma. Frikännande domar ingår ej.

Narkotikabrott: Detta begrepp används som sammanfattande benämning på de brott som ingår i narkotikastatistiken (dvs. brott mot narkotikastrafflagen eller varusmuggningslagen avseende narkotika, som lett till dom eller strafföreläggande samt brott mot narkotikastrafflagen som lett till åtalsunderlåtelse). Narkotikabrott är också den juridiska benämningen på brott enligt 1 § NSL.

Narkotiska medel: Som narkotika räknas de medel som enligt svensk lagstiftning är klassificerade som narkotika. Dessa medel finns upptagna i förteckningar som upprättas av Läke-medelsverket, se Läke-medelsverkets författningssamling LVFS 1990:47 (SOSFS 1987:2)

De narkotiska medlen kan indelas i följande huvudgrupper:

- Cannabis. Till denna grupp räknas haschisch och marijuana, som utvinns ur olika delar av cannabisplantan.
- Centralstimulantia. De vanligaste medlen i denna grupp är s.k. amfetaminer såsom preludin och ritalina, som framställs på kemisk väg.
- hallucinogener. LSD och meskalin hör till hallucinogenerna, varav LSD är det vanligaste medlet.
- Opiater. Opium utvinns ur den orientaliska vallmon. Genom rening av råopium erhålls morfin, som också är ett viktigt läkemedel. Ersättningsämnen för morfin såsom heroin, kan framställas på kemisk väg, s.k. morfinderivat.
- Sömn- och rogivande medel. Dessa medel som kan köpas i Sverige endast efter ordination av läkare, missbrukas oftast på så vis att personen tar högre doser än vad som föreskrivits.

I diagram 3.7.3 där typ av medel redovisas, har hallucinogener samt sömn- och rogivande medel slagits samman till gruppen "Övriga" p.g.a. sin ringa förekomst.

Person/Lagföring: Om inte annat anges redovisas en person som lagförts flera gånger under året en gång för varje lagföring.

3.7.6 Tidigare publicering

Statistiken över lagförda för narkotikabrott publiceras i serien Statistiska meddelanden (SM) serie R, under rubriken "Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer". Den första publikationen avsåg åren 1975–1979 (SM R 1980:12). Sedan dess har statistiken redovisats årligen. 1985 publicerades den undantagsvis i serien "RS-promemorior".

För åren 1954–1968 finns en sammanställning av domar i narkotikamål i narkomanvårdskommitténs betänkande (SOU 1969:52). Fr.o.m. 1969 fortsatte redovisningen av narkotikadomar på uppdrag av Riksåklagaren. För 1969 redovisades resultaten kvartalsvis (Riksåklagaren, u.å.). Vidare finns en rapport med uppgifter för åren 1969–1970 (Rexed och Wickberg, u.å.) och en för åren 1969–1973 (Wickberg, u.å.).

Ansaret för undersökningen av narkotikadomar övertogs 1974 av Brottsförebyggande rådet och fr.o.m. 1975 har alltså SCB svarat för den statistiska bearbetningen. Brottsförebyggande rådet har publicerat en rapport avseende "rubricering,

praxis och påföljder vid narkotikamål, 1969–1979", baserad på ovanstående material (Orvar Olsson, i Brå Rapport 1980:3).

3.7.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver den narkotikastatistik som redovisas i detta avsnitt finns det inom andra grenar av rättsstatistiken särredovisning av narkotikastrafflagen och i viss mån även varusmuggningslagen. Vissa av dessa uppgifter finns också med i denna årsbok, se främst avsnitt 3.2 och 3.4 men även 3.5 och 3.6.

Vidare redovisar *Rikspolisstyrelsen* statistik över nos polisen och tullen *beslagtagen narkotika*.

Hänvisningar till statistik och undersökningar rörande narkotika ges även i *Socialstyrelsens* publikation *Genomgång av statistik inom området beroendeframkallande medel, sept 1980* och i *Brå-apropå 1983:1*.

I årsskriften *Rapport 93* som utges av *Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)* ges bl.a. en översikt över narkotikastatistik och aktuella narkotikaundersökningar. Narkotikakontrollens utveckling i Sverige behandlas av Artur Solarz (*CAN, PM-serie, Nr 2 1987*).

Brottsförebyggande rådet har publicerat tre rapporter om narkotika. *Narkotikautvecklingen (BRÅ-Rapport 1982:2 och 1983:6)*. Narkotikautvecklingen 1990 behandlas i *BRÅ-Rapport Brottsutvecklingen*. A. Solarz, Vem blir drogmissbrukare? Brå-rapport 1990:3.

En redovisning av narkotikabrott bland utländska medborgare finns i *BRÅ-Rapport 1983:4*.

Diagram 3.7.1

För narkotikabrott lagförda personer, 1969–1992, efter beslutstyp

Persons found guilty of drug offences, 1969–1992, by type of decision

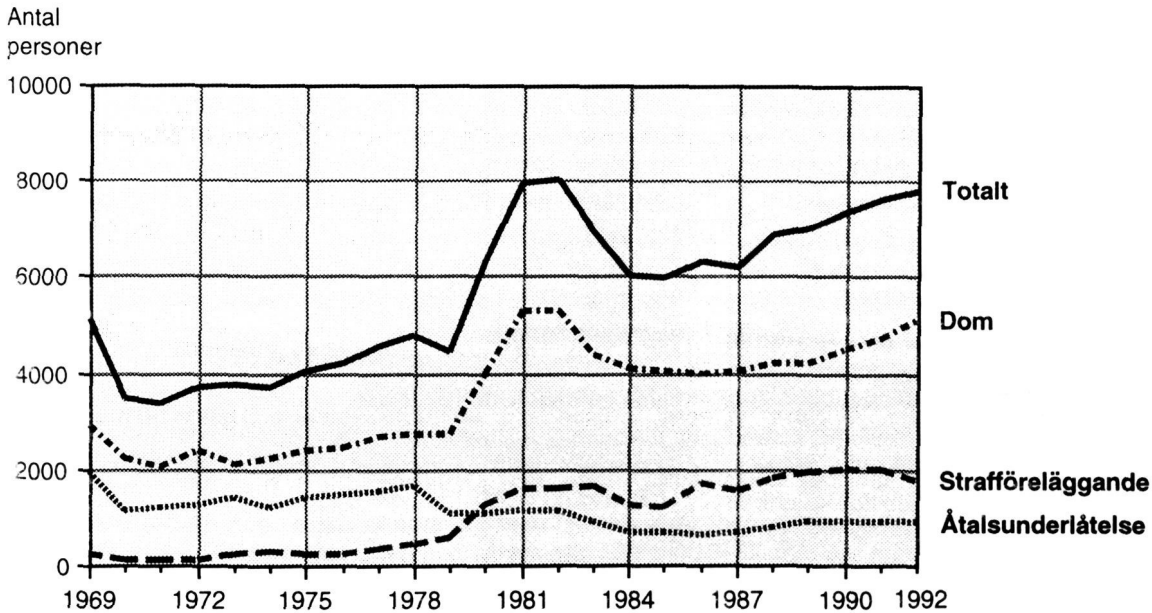

Diagram 3.7.2

För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992 efter brottsrubricering

Persons found guilty of drug offences, 1975–1992, by seriousness of the offence

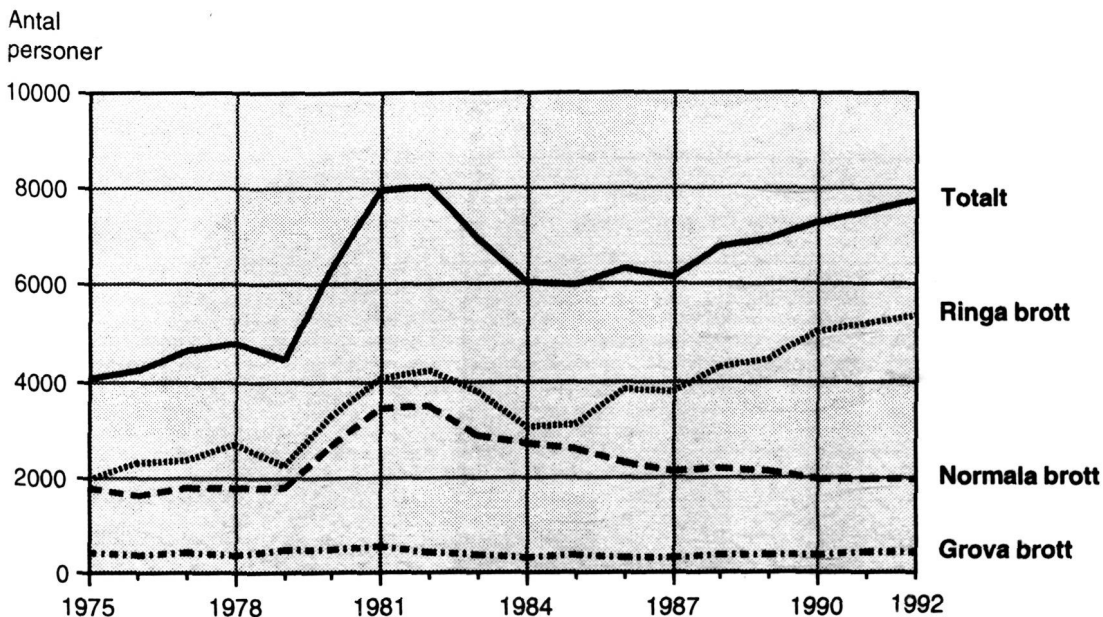
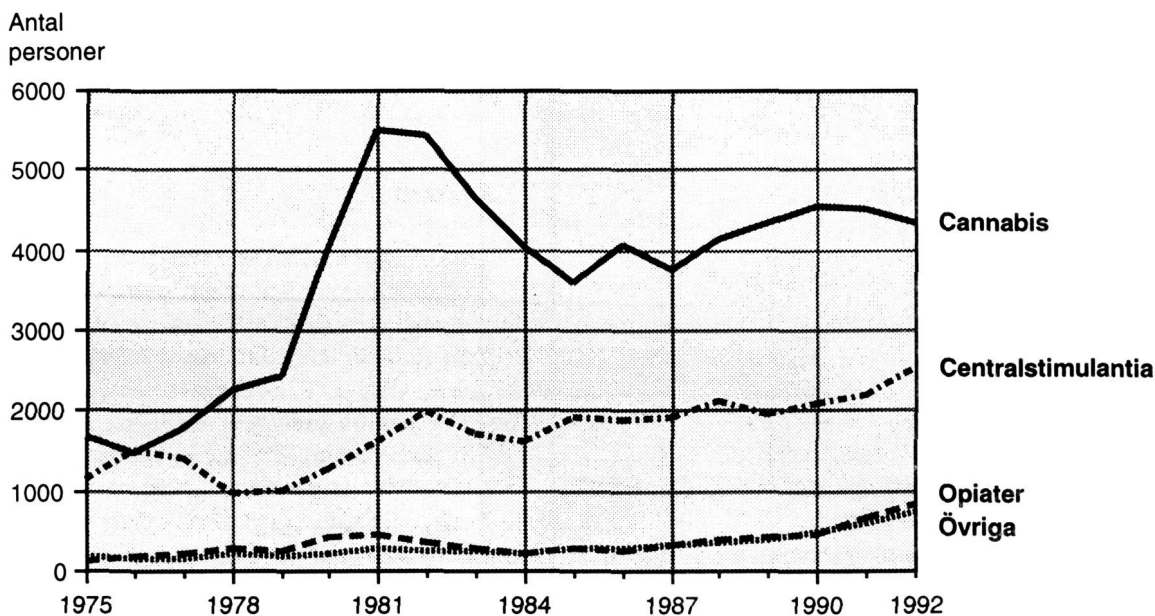

Diagram 3.7.3**För narkotikabrott lagförda¹ personer, 1975–1992, efter typ av medel²**

Persons found guilty of drug offences, 1975–1992, by type of drug

1) Åtalsunderlåtelse ingår ej.

2) I det fall det i en lagföreläggelse förekommit olika typer av narkotika redovisas samtliga dessa typer (s.k. bruttoredovisning).

Diagram 3.7.4**För narkotikabrott lagförda personer, 1975 och 1992, efter ålder och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden**

Persons found guilty of drug offences, 1975 och 1992, by age and per 100 000 of the mean population 15 years of age and over

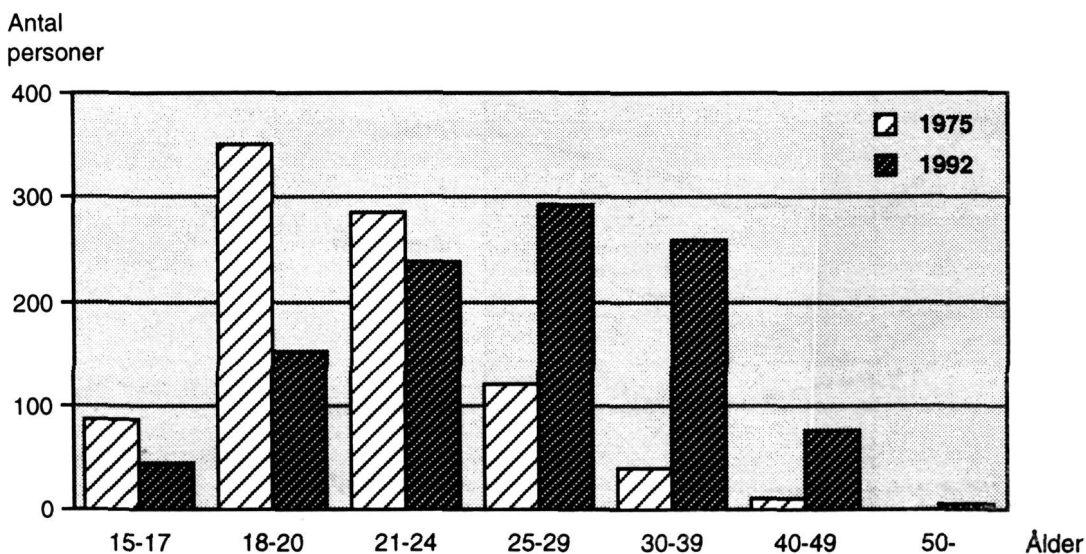
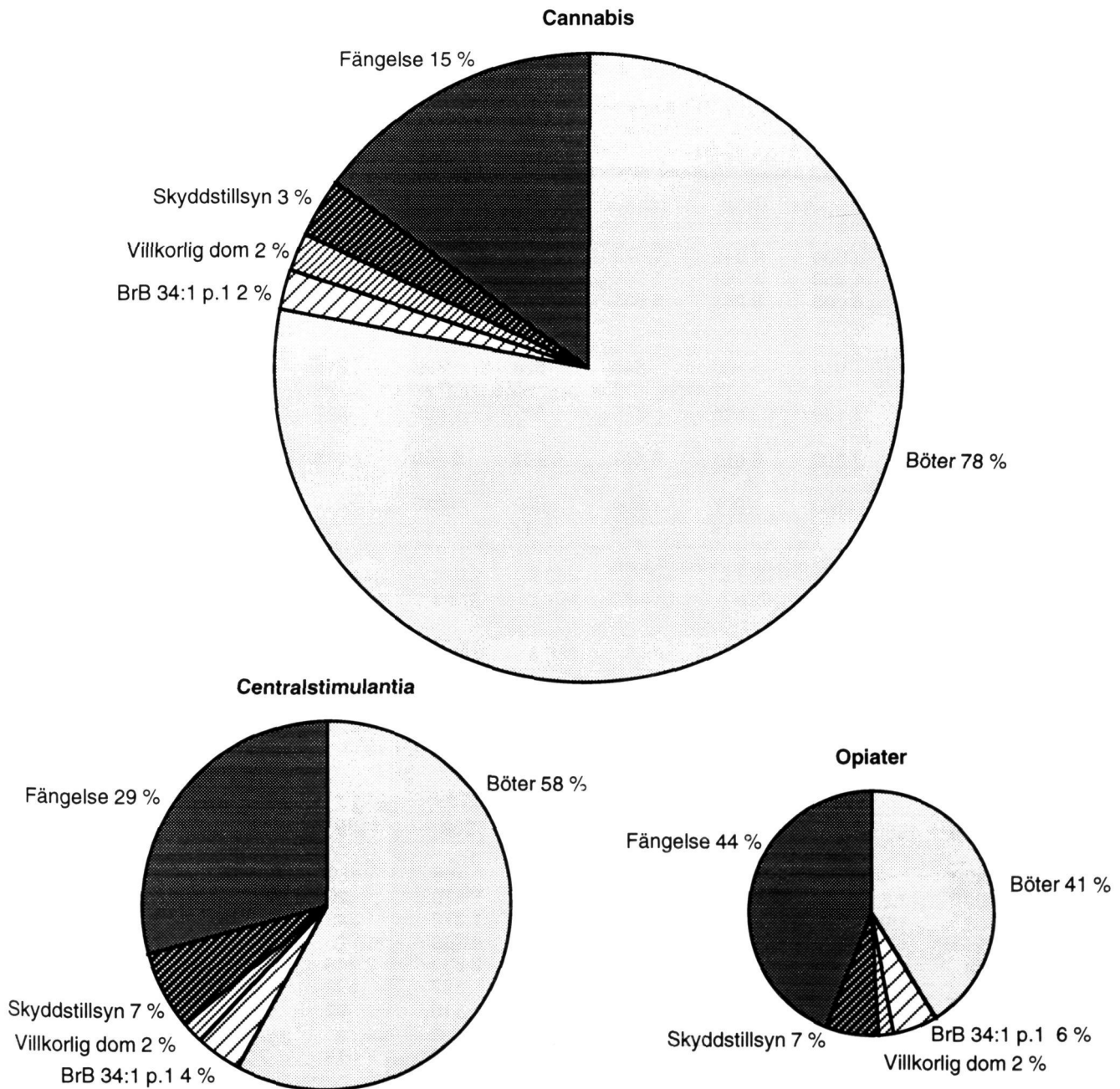

Diagram 3.7.5

Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för enbart brott mot narkotikastrafflagen, efter typ av narkotika i lagföringar där endast en typ förekommit samt efter huvudpåföljd, 1992

Persons who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced for offences only against the Narcotics Drug Act of 1968, by type of drug where only one type of drug was involved, and by principal sanction, 1992

Eftersom det har visat sig att de tabeller som publiceras i Statistiska meddelanden, Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer, är komplicerade och svårlästa, presenteras här i årsboken några enkla översiktstabeller avseende perioden

1975–1992. Tabellerna bygger på de uppgifter som publicerats i ovan nämnda Statistiska meddelanden. En del specialbearbetningar har också gjorts.

Tabell 3.7.1

För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992, efter beslutstyp och kön

Persons found guilty of drug offences, 1975–1992, by type of decision and sex

Anmärkning. Denna översiktstabell syftar till att beskriva vilka populationer som ingår i narkotikastatistiken. De flesta tabellerna nedan bygger, på grund av bristfälligheter i grundmaterialet, endast på vissa delpopulationer – framför allt domar och strafförelägganden. Man kan utgå från att åtalsunderlåtelse i de flesta fall avser hantering av små mängder cannabis. Detta innebär att i de tabeller där åtalsunderlåtelse inte ingår, underskattas andelen ringa cannabisbrott och överskattas andelen övriga brott.

	1975–79	1980–84	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Domar	2 587	4 604	4 049	3 979	4 006	4 188	4 191	4 465	4 692	5 111
Strafförelägganden	366	1 459	1 197	1 706	1 511	1 840	1 906	1 997	2 008	1 771
Summa	2 953	6 063	5 246	5 685	5 517	6 028	6 097	6 462	6 700	6 882
Åtalsunderlåtelse ¹										
Huvudbrott	1 445	981	709	640	628	735	819	806	805	837
Bibrott	212	158	112	76	63	87	98	81	107	88
Summa	1 657	1 139	821	716	691	822	917	887	912	925
Totalt	4 610	7 202	6 067	6 401	6 208	6 850	7 014	7 349	7 612	7 807
därav										
kvinnor	677*	983	907	904	852	930	916	973	961	945
procent	15	14	15	14	14	14	13	13	13	12

1) Avser endast åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen.

*) Uppgift delvis skattad.

Tabell 3.7.2

För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992, efter ålder vid beslutet

Persons found guilty of drug offences, 1975–1992, by age at time of decision

	1975–79	1980–84	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
15–17 år	232	403	119	145	123	166	189	204	181	141
18–20 år	1 002	1 317	798	757	629	670	620	635	574	522
21–24 år	1 408	1 927	1 289	1 461	1 346	1 372	1 343	1 281	1 192	1 123
25–29 år	1 021	1 904	1 597	1 665	1 717	1 750	1 725	1 734	1 835	1 874
30–39 år	588	1 365	1 802	1 927	1 911	2 230	2 449	2 645	2 812	3 024
40–49 år	115	225	398	374	405	552	598	730	858	956
50– år	32	61	64	72	77	110	90	120	160	167
Samtliga	4 398¹	7 202	6 067	6 401	6 208	6 850	7 014	7 349	7 612	7 807

1) Åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen som bibrott ingår inte.

Tabell 3.7.3

För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992, efter medborgarskap

Persons found guilty of drug offences, 1975–1992, by citizenship

	1975–79	1980–84	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Samtliga¹	4 398	7 044	5 955	6 325	6 145	6 763	6 916	7 268	7 505	7 719
därav										
utl. medborgare	491	864	797	860	937	1 161	1 241	1 421	1 462	1 567
procent	11	12	13	14	15	17	18	20	19	20
Endast domar och strafförelägganden	2 953	6 063	5 246	5 685	5 517	6 028	6 097	6 462	6 700	6 882
därav										
utl. medborgare	368	763	706	803	883	1 079	1 142	1 275	1 337	1 430
procent	12	13	13	14	16	18	19	20	20	21
därav										
nordbor	179	412	429	509	520	576	614	672	617	534
procent	49	54	61	63	59	53	54	53	46	37

1) Åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen som bibrott ingår ej.

Tabell 3.7.4

För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992, efter medel¹ och region

Persons found guilty of drug offences, 1975–1992, by type of drug and geographic region

Anmärkning. Åtalsunderlåtelse ingår ej.

I det fall det i en lagföring förekommit olika typer av narkotika redovisas *samtliga* dessa typer (s.k. bruttoredovisning).

Medel och region	1975–79	1980–84	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Cannabis										
Storstäderna ²	890	2 642	2 043	2 555	2 294	2 699	2 831	2 848	2 883	2 573
Övriga riket	752	2 067	1 518	1 504	1 473	1 429	1 491	1 674	1 610	1 753
Ej uppgivet	266	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	1 908	4 710	3 561	4 059	3 767	4 128	4 322	4 522	4 493	4 326
Centralstimulantia										
Storstäderna	599	865	1 018	1 033	955	1 107	1 023	1 110	1 080	1 365
Övriga riket	565	763	858	827	962	1 000	925	956	1 079	1 094
Ej uppgivet	29	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	1 193	1 629	1 876	1 860	1 917	2 107	1 948	2 066	2 159	2 459
Opiater										
Storstäderna	166	289	217	186	245	285	344	320	490	653
Övriga riket	30	52	53	38	55	86	79	88	118	124
Ej uppgivet	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	199	341	270	224	300	371	423	408	608	777
Samtliga domar och strafförelägganden	2 953	6 063	5 246	5 685	5 517	6 028	6 097	6 462	6 700	6 882

1) Hallucinogener, sömn- och rogivande medel m.m. redovisas inte här.

2) "Storstäderna" omfattar Stockholms län, Malmöhus län, och Göteborgs och Bohus län.

Tabell 3.7.5

För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992, efter typ av hantering

Persons found guilty of drug offences, 1975–1992, by type of offence

	1975–79	1980–84	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Domar och straff- förelägganden										
Enbart bruk ¹	.	.	.	.	.	14	113	98	105	72
därav ringa brott	.	.	.	.	.	14	113	98	105	72
Enbart innehav	1 420	3 130	2 765	3 130	2 989	3 196	3 221	3 714	4 002	4 228
därav ringa brott	807	2 287	2 067	2 599	2 573	2 722	2 787	3 292	3 570	3 734
Överlåtelse (eventuellt med innehav)	695	1 477	1 362	1 323	1 265	1 245	1 266	1 196	1 209	1 232
därav ringa brott	32	86	117	140	177	148	148	199	165	215
Framställning	5	9	4	4	5	9	26	10	3	10
därav ringa brott	1	1	-	-	4	5	15	3	-	5
Smuggling	707	1 413	1 115	1 225	1 257	1 553	1 437	1 411	1 361	1 190
därav ringa brott	202	537	435	628	589	813	772	791	719	595
Övriga	126	34	-	3	1	11	34	33	20	150
därav ringa brott	7	3	-	3	1	2	10	20	5	105
Summa	2 953	6 063	5 246	5 685	5 517	6 028	6 097	6 462	6 700	6 882
Åtalsunderlåtelse²										
Narkotikastrafflagen	1 445	981	709	640	628	735	819	806	805	837
därav ringa brott	1 235	738	429	411	407	495	604	602	612	635
Totalt	4 398	7 044	5 955	6 325	6 145	6 763	6 916	7 268	7 505	7 719
därav										
ringa brott	2 284	3 652	3 048	3 781	3 751	4 199	4 449	5 005	5 176	5 361
normalt brott	1 729	3 002	2 546	2 288	2 099	2 199	2 124	1 940	1 941	1 956
grovt brott	385	390	361	256	295	365	343	323	388	402

1) Bruk av narkotika är straffbart fr.o.m. den 1 juli 1988.

2) Åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen som bibrott ingår ej.

Tabell 3.7.6

För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992 efter medel¹ och viktklass²

Persons found guilty of drug offences, 1975–1992, by type of drug and quantity

Anmärkning. Åtalsunderlåtelse ingår ej.

I det fall det i en lagföring förekommit olika typer av narkotika redovisas *samtliga* dessa typer (s.k. bruttoredovisning).

Medel och mängd	1975–79	1980–84	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Cannabis										
liten/ringa	979	2 868	2 285	2 706	2 483	2 764	3 031	3 304	3 330	3 265
medelstor	724	1 558	1 076	1 175	1 065	1 136	1 082	1 045	978	886
stor	205	284	200	178	219	228	209	173	185	175
Summa	1 908	4 710	3 561	4 059	3 767	4 128	4 322	4 522	4 493	4 326
Centralstimulantia										
liten/ringa	612	942	983	1 020	1 056	1 174	1 059	1 201	1 264	1 501
medelstor	475	585	694	697	731	751	725	696	676	741
stor	106	102	199	143	130	182	164	169	219	217
Summa	1 193	1 629	1 876	1 860	1 917	2 107	1 948	2 066	2 159	2 459
Opiater										
liten/ringa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
medelstor	141	247	208	180	211	279	288	315	486	612
stor	58	94	62	44	89	92	135	93	122	165
Summa	199	341	270	224	300	371	423	408	608	777
Samtliga domar och straff-förelägganden	2 953	6 063	5 246	5 685	5 517	6 028	6 097	6 462	6 700	6 882

1) Hallucinogener, sömn- och rogivande medel m.m. redovisas inte här.

2) Viktklasserna för de olika medlen har definierats på följande sätt. Klassgränserna följer ungefärligen domstolarnas bedömning av "ringa", "normala" och "grova brott".

Medel	Viktklass (gram)		
	liten/ringa	medelstor	stor
Cannabis	–25	26–1 000	1 001–
Centralstimulantia	– 5	6– 250	251–
Opiater	.	– 25	26–

Tabell 3.7.7

För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992, efter påföljd

Persons found guilty of drug offences, 1975–1992, by sanction

	1975–79	1980–84	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Åtalsunderlåtelse	1 657	1 139	821	716	691	822	917	887	912	925
Strafförelägganden	366	1 459	1 197	1 706	1 511	1 840	1 906	1 997	2 009	1 771
Böter genom dom	511	1 099	732	631	573	600	665	780	900	1 130
Villkorlig dom	145	295	253	247	216	167	174	192	215	200
Barnavårdslagen/ Socialtjänsten	32	71	34	37	29	39	36	47	50	35
Skyddstillsyn	483	699*	610	608	558	578	576	684	657	716
Fängelse m.m.	1 071	1 918*	1 976	2 043	2 244	2 444	2 384	2 427	2 498	2 619
BrB 34:1 p.1	342	508	441	412	385	358	353	327	365	402
Övriga	3	15*	3	1	1	2	3	8	6	9
Samtliga	4 610	7 203	6 067	6 401	6 208	6 850	7 014	7 349	7 612	7 807

*) Uppgifterna osäkra.

Tabell 3.7.8

För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1992, efter fängelsestraffets längd

Persons found guilty of drug offences, 1975–1992, by length of prison sentence

	1975–79	1980–84	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Fängelse										
– 2 mån ¹	177	532	584	657	741	744	687	706	711	667
3 – 6 mån	290	558	505	542	579	668	683	745	753	835
7 – 12 mån	282	376	394	428	463	460	449	458	464	486
13 – 24 mån	179	221	199	195	197	253	240	197	213	241
25 – mån	106	206	277	198	254	295	301	289	342	364
UF, Int, RV²	37	25	17	23	10	24	24	32	15	26
Samtliga	1 071	1 918	1 976	2 043	2 244	2 444	2 384	2 427	2 498	2 619

1) Inkl. skyddstillsyn med anstaltsbehandling eller med fängelse.

2) Ungdomsfängelse (upphörde 1980), internering (upphörde 1981), rättspsykiatrisk vård (ersatte sluten psykiatrisk vård 1992).

3.8 Nordisk kriminalstatistik

Nordic Criminal Statistics*

3.8.1 Inledning

I samarbete med de statistiska centralbyråerna i Danmark, Norge och Finland har SCB sammanställt kriminalstatistik från dessa länder samt från Sverige för perioden 1950–1980. Uppgifterna har publicerats under titeln *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* (Köpenhamn 1982).

Följande brottstyper ingår i denna redovisning

- mord, dråp
- misshandel
- våldtäkt
- rån
- inbrott/grov stöld
- tillgrepp av motorfordon
- övriga tillgreppsbrott
- bedrägerier o.d.
- rattfylleri
- samtliga brott mot brottsbalken/strafflagen

Varje enskild brottstyp redovisas i fyra olika tabeller och diagram, som avser

- antal registrerade brott (1950–1980)
- uppklaringsprocent (1950–1980)
- antal för brott lagförda personer (1950–1980)
- påföljdernas fördelning (1950–1980, 5-års intervall)

I övrigt innehåller publikationen en sammanställning av de ifrågasvarande strafflagstiftningarna, en beskrivning av påföljdssystemen samt en redovisning av de statistiska insamlings-, bearbetnings- och redovisningsrutinerna. Lagändringar och omläggningar av statistiska rutiner under perioden 1950–1980 har i möjligaste mån dokumenterats.

Av utrymmesskal redovisas här enbart *diagram* över vissa *hos polisen registrerade brott 1950–1990* (ang. basuppgifterna, se *Nordisk statistisk årsbok 1992*). Uppgifterna är beräknade i relation till den straffmyndiga befolkningen vid årets slut i åldern 15 (Norge 14) – 67 år. Fr.o.m. 1 januari 1990 är även i Norge straffmyndighetsåldern 15 år.

3.8.2 Definitioner och begrepp

Diagrammen nedan har försetts med en sammanställning av de lagrum redovisningen bygger på. Uppgifterna om lagparagraf avser år 1990. För dokumentation av eventuella lag- och statistikändringar under perioden 1950–1980 hänvisas till *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980*.

3.8.3 Jämförbarhet i allmänhet

Det faktum att SCB publicerar en sammanställning av kriminalstatistiska uppgifter från de nordiska länderna innebär inte att uppgifterna verkligen är jämförbara. Frågan om huruvida uppgifter som hämtas ur officiella statistiska publikationer kan användas i kriminalpolitiskt och vetenskapligt sammanhang är *empirisk*, dvs. i varje enskilt användningsfall måste man pröva om de officiella uppgifterna lämpar sig som underlag för analys eller ej. Något generellt svar finns ej. Lämpligheten är bl.a. beroende av vilken frågeställning undersökningen avser.

Tre typer av jämförande undersökningar förekommer:

- strukturjämförelser
- nivåjämförelser
- jämförelser av trender

Strukturjämförelser avser t.ex. följande frågor: Dominerar tillgreppsbrotten brottsbilden i olika länder? Vilken åldersprofil har de för brott lagförda personerna i olika länder?

Nivåjämförelser avser t.ex. följande frågor: Vilket land har den högsta rånfrekvensen? Vilket land redovisar de flesta böterna?

Jämförelser av trender avser däremot frågor som: Skiljer sig rånutvecklingen över tid i olika länder? Har användningen av villkorlig dom varierat i olika länder under 1970-talet?

*) An English summary has been published under the title "Nordic Criminal Statistics 1950–1989". This report may be obtained from Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm, Sweden.

Innan man kan besvara sådana frågor bör man beakta följande. Officiella statistiska uppgifter om brott och påföljder styrs i allt väsentligt av tre faktorer:

- *statistiska förhållanden:*
 - a) formella: gällande insamlings- och bearbetningsregler;
 - b) informella: statistiksystemets sätt att fungera i praktiken
- *rättsliga förhållanden:*
 - a) formella: strafflagens, processrättens, sociallagstiftningens utformning m.m. samt kontrollorganens formella organisation;
 - b) informella: lagarnas användning och kontrollorganens arbetssätt i praktiken;
- *faktiska förhållanden:*
 - brotsbenägenhet, tillfällesstruktur, upptäcktsrisker, anmälningsbenägenhet, poliseffektivitet m.m.

Tillförlitliga *struktur- och nivåjämförelser* förutsätter att man har fullgod kontroll över de rättsliga och statistiska förhållandena innan man kan uttala sig om att observerade likheter eller skillnader i uppgiftsmaterialet är reella, dvs. beroende på de *faktiska* förhållandena.

I allmänhet torde det vara så, att noggrant utförda jämförelser i bästa fall leder till påståenden av typ: brottsfrekvensen är högre/likalägre i land A jämfört med land B. Däremot torde det i de allra flesta fall vara en omöjlighet att med acceptabel säkerhet kvantifiera skillnaderna (t.ex. två gånger högre, 30 procent lägre).

Vid *jämförelser av trender* är läget något annorlunda. Här behöver man inte i första hand känna till på vilken nivå tidsserierna ligger, utan det räcker om man kan hålla eventuella förändringar i de rättsliga och statistiska förhållandena under kontroll. Detta är naturligtvis en nog så svår uppgift; framför allt är det komplicerat att få grepp om *informella* ändringar i rättssystem och i de statistiska rutinerna.

Det grundläggande antagandet i analysen av trender är att eventuella förändringar i dessa tillskrivs förändringar i faktiska förhållanden ("reell" förändring), förutsatt att man kan utesluta förändringar i rättsliga och statistiska förhållanden.

Sammantaget är det två huvudproblem som en jämförande analys av trender måste lösa:

- kontinuitetsproblemet
- kongruensproblemet

Kontinuitetsproblemet rör frågan om den enskilda uppgiftsserien (t.ex. registrerade rån i land A) har samma rättsliga och

statistiska innehåll vid samtliga mättillfällen samt hur man ska bedöma eventuella förändringar.

Kongruensproblemet (vilket även gäller för nivåjämförelser) rör frågan om de använda uppgifterna är jämförbara länderna emellan.

För att underlätta analysarbetet med kontinuitets- och kongruensproblemet har i huvudpublikationen *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* dokumenterats

- strafflagstiftningen samt eventuella förändringar under redovisningsperioden
- det statistiska regelsystemet samt eventuella förändringar under redovisningsperioden.

Någon dokumentation av processrätten, andra i sammanhanget betydelsefulla rättsområden (t.ex. socialtjänstlagstiftningen), effektstudier eller undersökningar om statistikens kvalitet har däremot inte tagits med.

3.8.4 Jämförbarhet mellan nordiska länder

Vad gäller *brotsbeskrivningarna* visar jämförelser, att det förekommer skillnader mellan de nordiska länderna, men skillnaderna tycks i allmänhet vara små (undantag: bedrägeribrotten).

Sättet att föra statistik skiljer sig emellertid påtagligt mellan länderna och jämförbarheten påverkas härigenom. Här har inte givits någon mera uttömmande beskrivning av dessa skillnader, men följande bör sägas.

De *svenska* antalsuppgifterna tenderar att vara högre än övriga länders uppgifter. Det beror bl.a. på att i Sverige sker registrering vid anmälningstillfället, att även handlingar vilka senare visar sig vara ej brottsliga ingår samt att ingen form av huvudbrottsredovisning tillämpas. Dessutom tycks antalsräkningen av brott vara mest generös i Sverige.

De *norska* antalsuppgifterna är i allmänhet lägre än uppgifterna i de övriga länderna. Det beror bl.a. på att polisstatistiken i Norge bygger på brott för vilka polisen avslutat sin utredning¹. Därtill kommer att den norska statistiken endast omfattar *förbrytelser* och inte *förseelser*, vilket t.ex. innebär att snatterier inte ingår i den norska statistiken (sedan 1972), men däremot i den danska, finska och svenska statistiken.

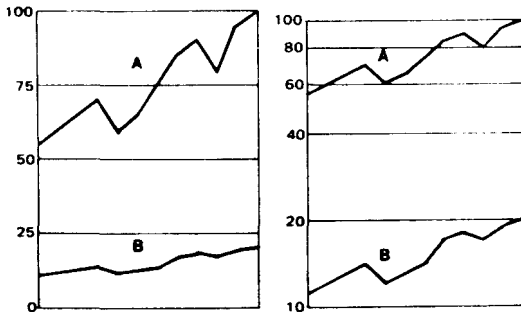
Danmark och Finland placerar sig någonstans mellan Sverige och Norge.

1) Fr.o.m. 1984 gäller i vissa polisdistrikt (Oslo m.fl.), att ärendet är slutgiltigt avgjort. Fr.o.m. 1990 finns dock också vissa uppgifter om polis-anmälda brott.

3.8.5 Diagrammen

Diagrammen har ritats med logaritmisk skala, dvs. brottsantalet framställs inte i vanliga aritmetiska tal utan i deras logaritmer.

Fördelen med ett logaritmiskt diagram är att det visar de *relativa* förändringarna medan det aritmetiska visar de *absoluta* förändringarna. I diagrammet nedan är skalan till vänster aritmetisk och skalan till höger logaritmisk.

När talen är ritade med aritmetisk skala tycks kurva A ha en mycket kraftigare tillväxt än kurva B. I det logaritmiska diagrammet däremot visas att de relativa ökningarna är ungefär lika stora (kurvorna löper "parallellt").

Den synliga skillnaden mellan trenderna beror på att den aritmetiska skalans förändringar räknas från nollinjen medan förändringarna i det logaritmiska diagrammet sker från punkt till punkt (Bunte-Jörberg, *Historia i siffror*, 1966, sid 87).

3.8.6 Referenser och ytterligare statistik inom området

Den senaste samlade beskrivningen av brottsutvecklingen i Danmark, Norge, Sverige och Finland finns i "Nordic Criminal Statistics 1950–1989" utgiven av Nordisk Statistisk Sekretariat i serien *Nordisk statistisk skriftserie*, nr. 57 (København, 1991).

Övrig litteratur

Näsberg M. "Nordisk jämförelse", i: Brottutvecklingen. Lägesrapport 1984. Brottsförebyggande rådet. Rapport 1984:5, ss 68–71. Stockholm 1984.

Balvig F. "Theft in Scandinavia 1970–1978". Norman Bishop (ed): Crime and Crime Control in Scandinavia. Scandinavian Research Council 1980, pp 1–6.

Brottsförebyggande rådet. Brottutvecklingen. Lägesrapport (publiceras årligen sedan 1976).

Christie N. Hvor tett et samfun? 2. rev. utgave. Universitetsforlaget 1982.

Hauge R - Wolf P. "Criminal Violence in Three Scandinavian Countries". Scandinavian Studies in Criminology, Vol 5, pp 25–33. Oslo 1974.

Hofer H. Brot och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1984. Urval nr. 18. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1985.

Hurwitz S - Christiansen K.O. Criminology. The New and Completely Revised Edition of the Standard Scandinavian Study. London 1983.

Justis- og politidepartementet. Om kriminalpolitikken. St. meld. nr. 104 (1977–1978). Berikket avtrykk. Trykt den 24 maj 1978.

Knudsen R. "Den registrerede kriminalitet i Danmark fra 1960", Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1977, ss 249–266.

Lenke L. "Alcohol and Criminal Violence", Stockholm 1990.

Lenke L. Risken för våldsbrott i Sverige – i komparativ belysning. Stockholm 1978 (stencil).

Levekårsundersökelsen 1983. Statistisk Sentralbyrå. NOS B 511. Oslo 1985.

Moe M. Straffsystemet. København 1976 (1:a uppl) och 1978 (2:a uppl).

Nordisk Statistisk Årsbok. Olika årgångar.

Nordiska rådet. Straffesystemet i Norden. NU B 1977:25. Stockholm 1977.

Nordiska rådet och Nordiska statistiska sekretariatet. Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden. En komparativ analys av de nordiska levnadsnivåundersökningarna. Göteborg 1983.

Nordisk Strafferetskomité. Alternativer til frihedsstraf. Nu A 1980:13. Stockholm 1981.

Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab. "Kriminalitetsudviklingen 1950–1982", 1984:2, ss 83–176.

Ólafsdóttir H. "Kriminalitetstendenser i det islandske samfunn", Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1985, ss 81–100.

Skog O.J. - Bjørk E. "Alkohol og voldskriminalitet. En analyse av utviklingen i Norge 1931–1982", Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1988:1, ss 1–23.

Snare A. (in collaboration with L. P. Olausson). *Crime and Criminal Justice in Norway During the Last Twenty Years*. Stensilserie nr 32. Institutt for kriminalogi og strafferett. Universitetet i Oslo 1979.

Sveri K. Vergleichende Kriminalitätsanalyse mit Hilfe von Opferbefragungen: die skandinavische Erfahrung. Sonderdruck aus: Das Verbrechensopfer in der Strafrechtspflege. Herausgegeben von Hans Joachim Schneider. Berlin - New York 1982.

Tham H. "Crimes, Drugs, and Suicide in the Scandinavian Countries since 1950". Hansen m.fl. (red), *Welfare Trends in the Scandinavian Countries*. Under publicering.

Törnudd P. *Crime Trends in Finland 1950-1977*. Research Institute of Legal Policy. No 29. Helsinki 1978.

Vogel J. *Leva i Norden. Levnadsnivå och ojämlikhet vid slutet av 80-talet*. Nordisk Statistisk Skriftserie 54. København 1990.

**Lättfattliga framställningar om brott och straff
i de nordiska länderna:**

Danmark

Flemming Balvig & Cecilie Højgård
Kriminalitet og straf i tal og tekst.
Borgen, 1988.

Norge

Cecilie Højgård og Flemming Balvig
Kriminalitet og straff i tall og tekst.
Universitetsforlaget, 1988

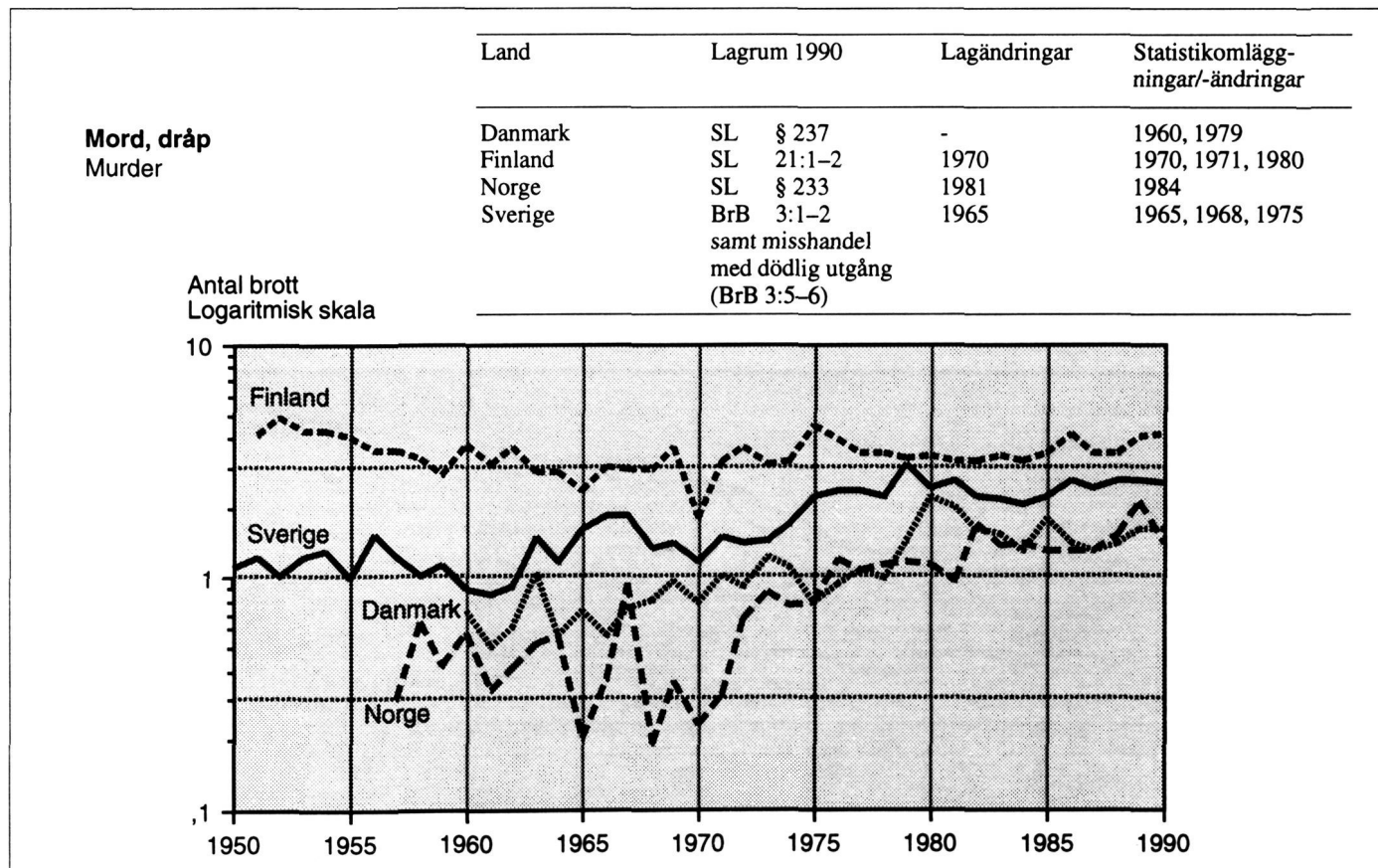
Statistisk Sentralbyrå
Kriminalitet og rettsvesen.
Oslo, 1988

Sverige

Statistiska centralbyrån
Brott och rätt i siffror.
6:e omarbetade upplagan.
Örebro, 1991

Diagram 3.8.1A Mord, dråp (Murder)**Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut 1950–1990**

Reported offences per 100 000 of the population, 15 (14)–67 years of age, at the end of the year, 1950–1990

Diagrammet avser endast *fullbordade* brott. Jämförelser med dödsorsaksstatistiken visar, att diagrammet beskriver rangordningen mellan länderna i stort sett rättvisande. Finland ligger högst. Skillnaderna mellan de övriga länderna i slutet av perioden är små.

Bedömningen av utvecklingen över tid störs av statistikomläggningar i Finland 1970 (misshandel med dödlig utgång exkluderas), Sverige 1975 (misshandel med dödlig utgång inkluderas) och Danmark 1979 (månadsvis registrering införs). Detta innebär, att brottsnivån i Finland underskattas medan brottsnivån i Sverige överskattas.

Uppgången 1979 i Sverige och 1982 i Norge beror på två fall av seriemord av äldre på sjukhus respektive äldreomsorg. Uppgången i Danmark efter 1978 och i Norge under 80-talet finns även i dödsorsaksstatistiken. Enligt denna blir differensen mellan Finland och de övriga länderna mar-

kant. 1987/88 rapporterade Finland 2,7 mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång per 100 000 invånare. Motsvarande antal uppgick i Danmark till 1,1, i Sverige till 1,3 och i Norge till 1,3.

Procent som uppger att de har drabbats av hotelser eller våld, 1986/87

Slag av Hot/Våld	Danmark	Finland	Norge	Sverige
1-årsperiod				
Inget hot eller våld	94	93	95	95
Hot eller våld	6	7	5	5
Våld med eller utan märken	(2)	3	3	2
Våld med synliga märken	1	1,5	1,6	1,5

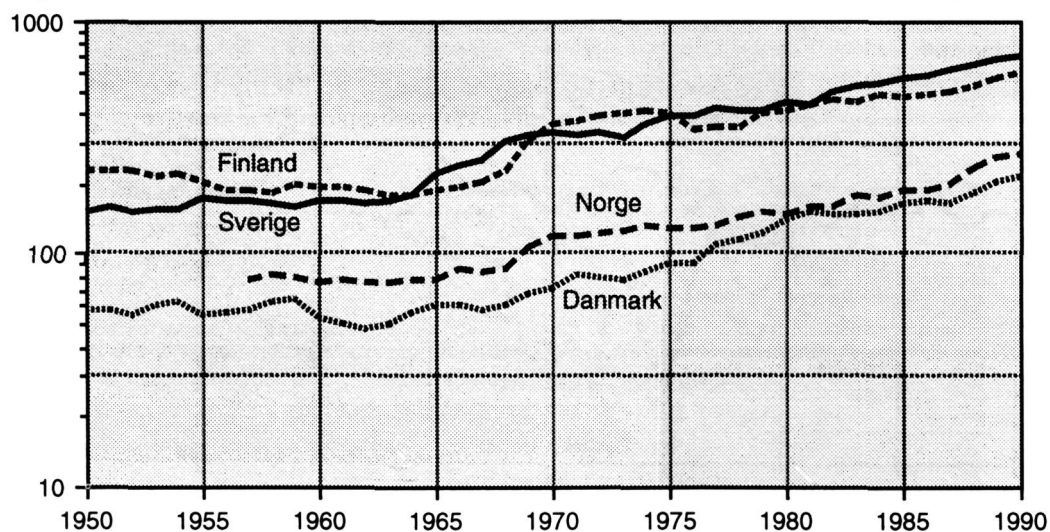
Källa: Vogel (1990, sid. 170).

Diagram 3.8.1B Misshandel (Assault)**Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut 1950–1990**

Reported offences per 100 000 of the population, 15 (14)–67 years of age, at the end of the year, 1950–1990

Misshandel
Assault

Land	Lagrum 1990	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL §§ 244–246	1989	1960, 1979
Finland	SL 21:5–8	1970, 1975	1951, 1970, 1971, 1980
Norge	SL §§ 228, 229, 231	1981, 1989	1984
Sverige	BrB 3:5–6 exkl. misshandel med dödlig utgång	1965, 1982	1965, 1968, 1975

Antal brott
Logaritmisk skala

Jämförelser med offerundersökningar från mitten av 70-talet (se sid 156; Hauge & Wolf 1974; Lenke 1978; Sveri 1982) tillåter slutsatsen, att diagrammet beskriver rangordningen mellan länderna i så måtto rättvisande, att misshandel är vanligare i Finland och Sverige än i Norge och Danmark. Offerundersökningar avseende 80-talet placerar däremot Danmark, Norge och Sverige på ungefär samma nivå.

Ökningen i alla länder efter mitten av 60-talet är troligen delvis reell, att döma av jämförelser med lagföringsstatistiken. Det kan tilläggas, att den registrerade alkoholkonsumtionen ökade kraftigt i samtliga länder mellan 1965 och mitten av 70-talet. Alkoholkonsumtionens förändringar har spelat en betydande roll för att förklara den *historiska* misshandelsutveck-

lingen i åtminstone Finland (Törnudd 1978), Norge (Skog 1988) och Sverige (Lenke 1990).

Alkoholkonsumtionens förändring i Norden mellan 1965 och 1989. Liter ren alkohol per 100 000 invånare 15 år och äldre

Land	1965 liter	1975 liter	1980 liter	1985 liter	1989 liter
Danmark	6,5	11,7	11,7	12,1	11,4
Finland	3,3	8,0	7,9	8,0	9,4
Norge	3,7	5,5	5,9	5,1	5,0
Sverige	5,7	7,6	6,7	6,1	6,6

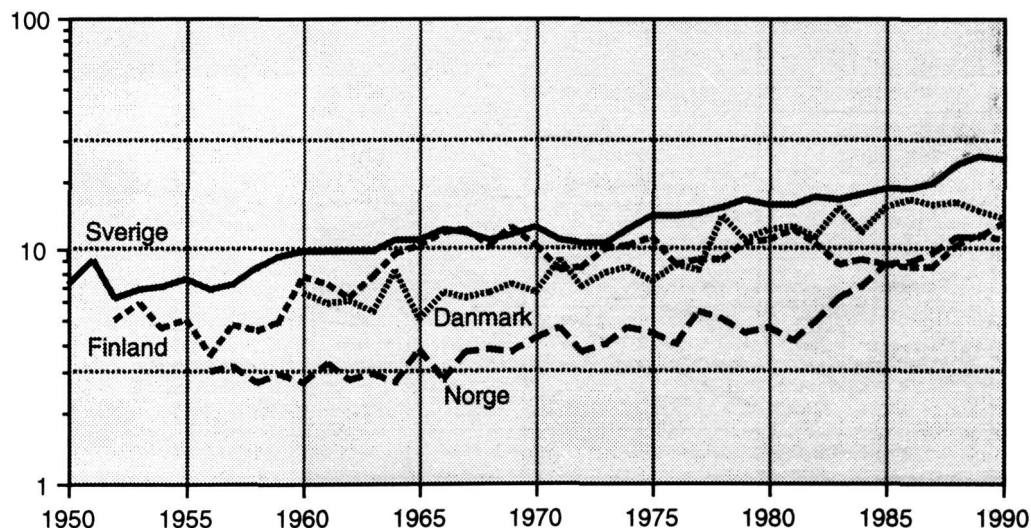
Källa: Nordisk Statistisk Årsbok 1975, s 194 och 1991, s 259.

Diagram 3.8.1C Våldtäkt (Rape)**Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut 1950–1990**

Reported offences per 100 000 of the population, 15 (14)–67 years of age, at the end of the year, 1950–1990

**Våldtäkt
Rape**

Land	Lagrum 1990	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL §§ 216–217, 221, 224	1965, 1967, 1981	1960, 1973, 1979, 1981
Finland	SL 20:1	1971	1951, 1971, 1980
Norge	SL § 192	1963, 1981	1984
Sverige	BrB 6:1	1965, 1984	1965, 1968, 1975

Antal brott
Logaritmisk skala

Det är svårt att bedöma tillförlitligheten i uppgifterna i diagrammet eftersom det saknas statistik från andra områden än kriminalstatistikens. Någon säker rangordning mellan länderna kan därför inte göras. I alla länder är dock antalet våldtäkter som anmäls till polisen lägre jämfört med exempelvis misshandel eller rån.

Jämförelser med lagföringsstatistiken ger vid handen, att våldtäktsbrotten de senaste 15 åren har ökat – antingen faktiskt eller p.g.a. ökad anmälningsbenägenhet – i Danmark och Norge, medan de i stort sett varit oförändrade i Finland. Utvecklingen i Sverige diskuteras utförligare ovan i avsnitt 3.1.

Enligt de nordiska levnadsnivåundersökningarna hyser de svenska kvinnorna störst oro för att drabbas av våld utanför hemmet (alla former av våld, ej endast våldtäkt).

Procent som hyser oro att utsättas för våld, 1986/87

Kön/Ålder	Danmark ¹	Finland ¹	Norge	Sverige
Män	7	5	3	6
Kvinnor	18	19	15	29
Därav 16–24 år	22	26	14	27
35–44 år	18	17	12	22
65–74 år	11	16	22	44

1) Ej helt jämförbart.

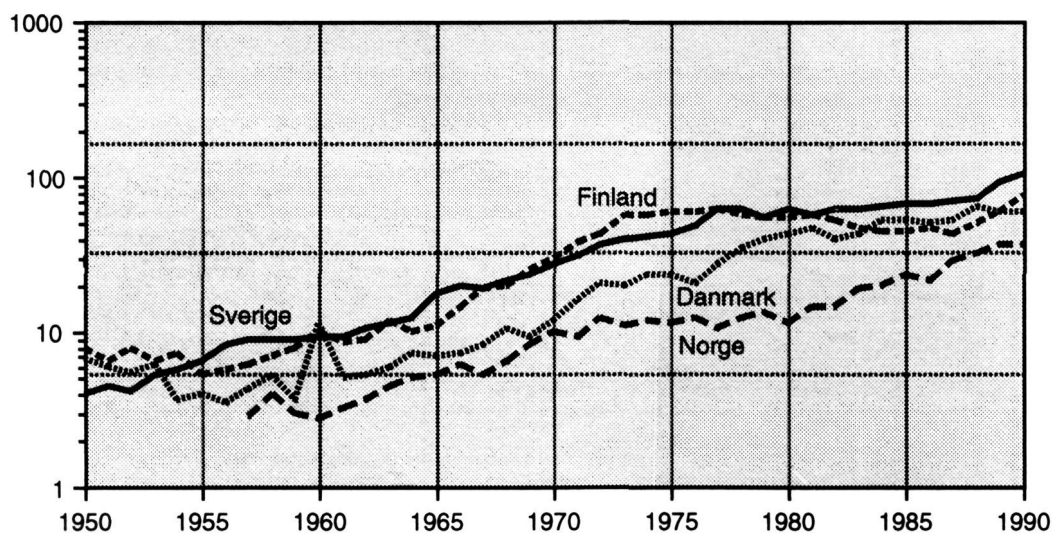
Källa: Vogel (1990, s 179).

Diagram 3.8.1D Rån (Robbery)**Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut 1950–1990**

Reported offences per 100 000 of the population, 15 (14)–67 years of age, at the end of the year, 1950–1990

Rån
Robbery

Land	Lagrum 1990	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL § 288	-	1960, 1979
Finland	SL 31:1–3.4 ³	1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL §§ 267–269	1967, 1972	1984
Sverige	BrB 8:5–6	1965, 1976	1965, 1968, 1975

Antal brott
Logaritmisk skala

Även här saknas jämförbar statistik från andra områden än kriminalstatistikens. Jämförelser med lagföringsstatistiken leder dock till slutsatsen, att rånbroten har ökat i alla länderna. Den avmattning som inträffar i Norge och Finland under 70-talet framgår även av lagföringsstatistiken.

Ännu i slutet av 1930-talet förekom rån mycket sällan i Norden. I Sverige lagfördes exempelvis 16 personer årligen för rån under perioden 1936–1940. Femtio år senare uppgick antalet till omkring 500 personer. Denna utveckling förklaras bl.a. av att en grupp kriminellt belastade medborgare uppstod efter andra världskriget (se ovan avsnitt 3.1).

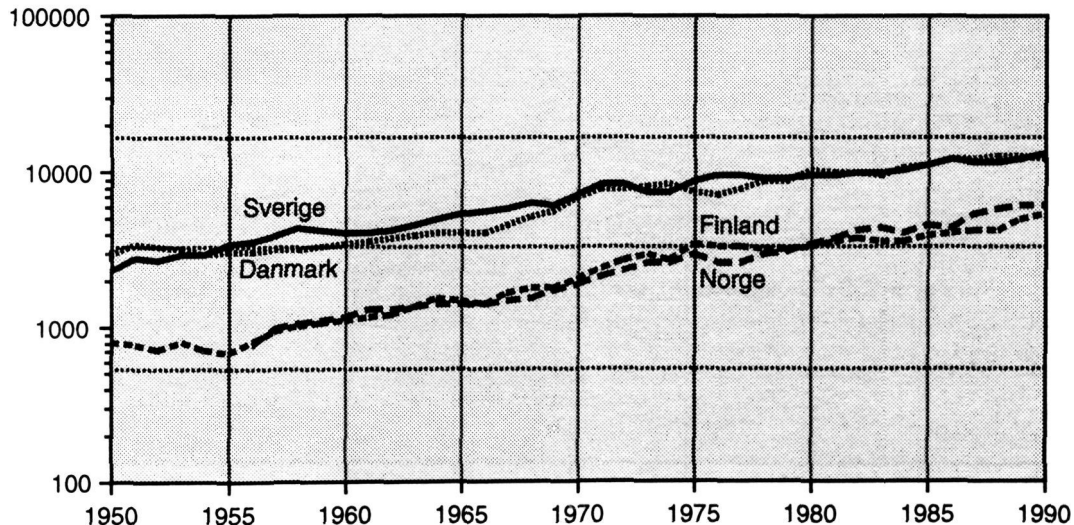
Diagram 3.8.1E Tillgreppsbrott (exkl. rån) (Theft)**Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut 1950–1990**

Reported offences per 100 000 of the population, 15 (14)–67 years of age, at the end of the year, 1950–1990

**Tillgreppsbrott
(exkl rån)
Theft**

Land	Lagrum 1990	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL §§ 276, 293	1961, 1973	1960, 1979
Finland	SL 28:1–3, 38:6a 2	1964, 1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL §§ 257, 258, 260	1972	1984
Sverige	BrB 8:1–4, 7–11	1965, 1972, 1976	1965, 1968, 1975

Antal brott
Logaritmisk skala
100000

Jämförelser med offerundersökningar (se även avsnitt 2) ger en samstämmig bild: stöldbrottsligheten är högre i Sverige och Danmark än i Norge och Finland.

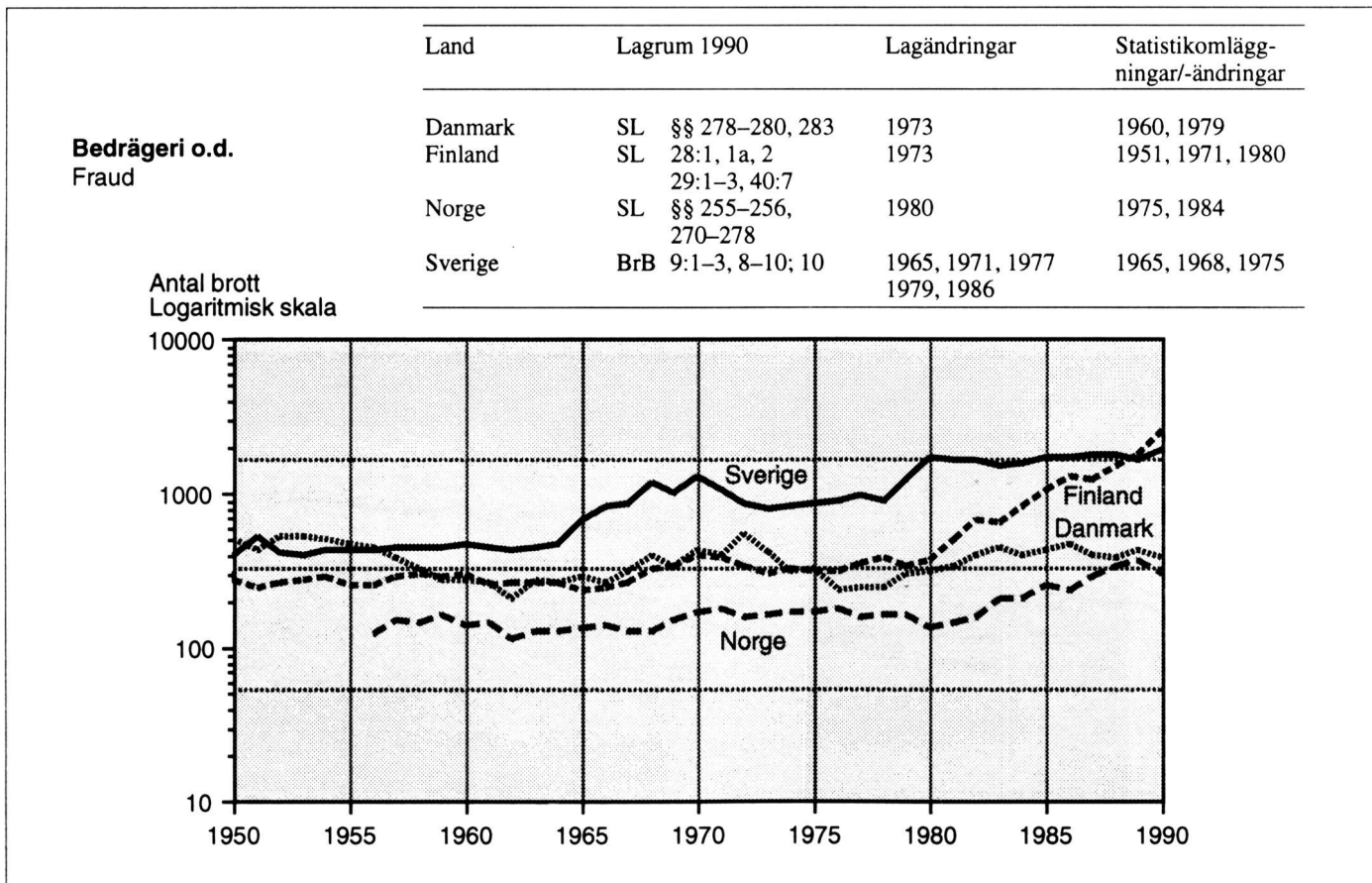
Procent som uppger att de varit utsatta för stöld under en 1-års period. 1980-talet

Utsatt/eller ej	Danmark (1982)	Finland (1980)	Norge (1981)	Sverige (1984/85)
Ej utsatta för stöld	85	90	92	81
Utsatta för stöld	15	10	8	19

Även den privata konsumtionen i de olika länderna har länge haft samma rangordning (utförligt *Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden*, s 78 f). Den har varit högst i Danmark och Sverige och lägst i Finland. Under 60- och 70-talet har dock Norge och Finland haft en snabbare ekonomisk tillväxt än Danmark och Sverige. Vid slutet av 80-talet har Norge passerat Sverige, och Finland ligger nu nära de andra länderna (Vogel, 1990:8). Brottsutvecklingen tycks följa denna utveckling överraskande väl, att döma av den större brottsökningen i Norge och Finland under 80-talet.

Diagram 3.8.1F Bedrägeri o.d. (Fraud)**Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut 1950–1990**

Reported offences per 100 000 of the population, 15 (14)–67 years of age, at the end of the year, 1950–1990

Det är svårt att bedöma tillförlitligheten i uppgifterna i diagrammet vad gäller *nivån* mellan länderna. Detta beror dels på att kriminaliseringen är mer omfattande i Sverige än i de övriga länderna; dels på att det saknas jämförbar statistik från andra områden än kriminalstatistikens. De uppgifter som framgår av offerundersökningarna uppvisar så gott som inga skillnader.

Nedgången i *Danmark* efter 1972 har bl.a. sin förklaring (Moe 1976) i ett minskat antal checkbedrägerier samt i en lagändring ang. vidareförsäljning av varor som köpts under egendomsförbehåll (kreditköp). Straffansvaret togs bort ur strafflagen.

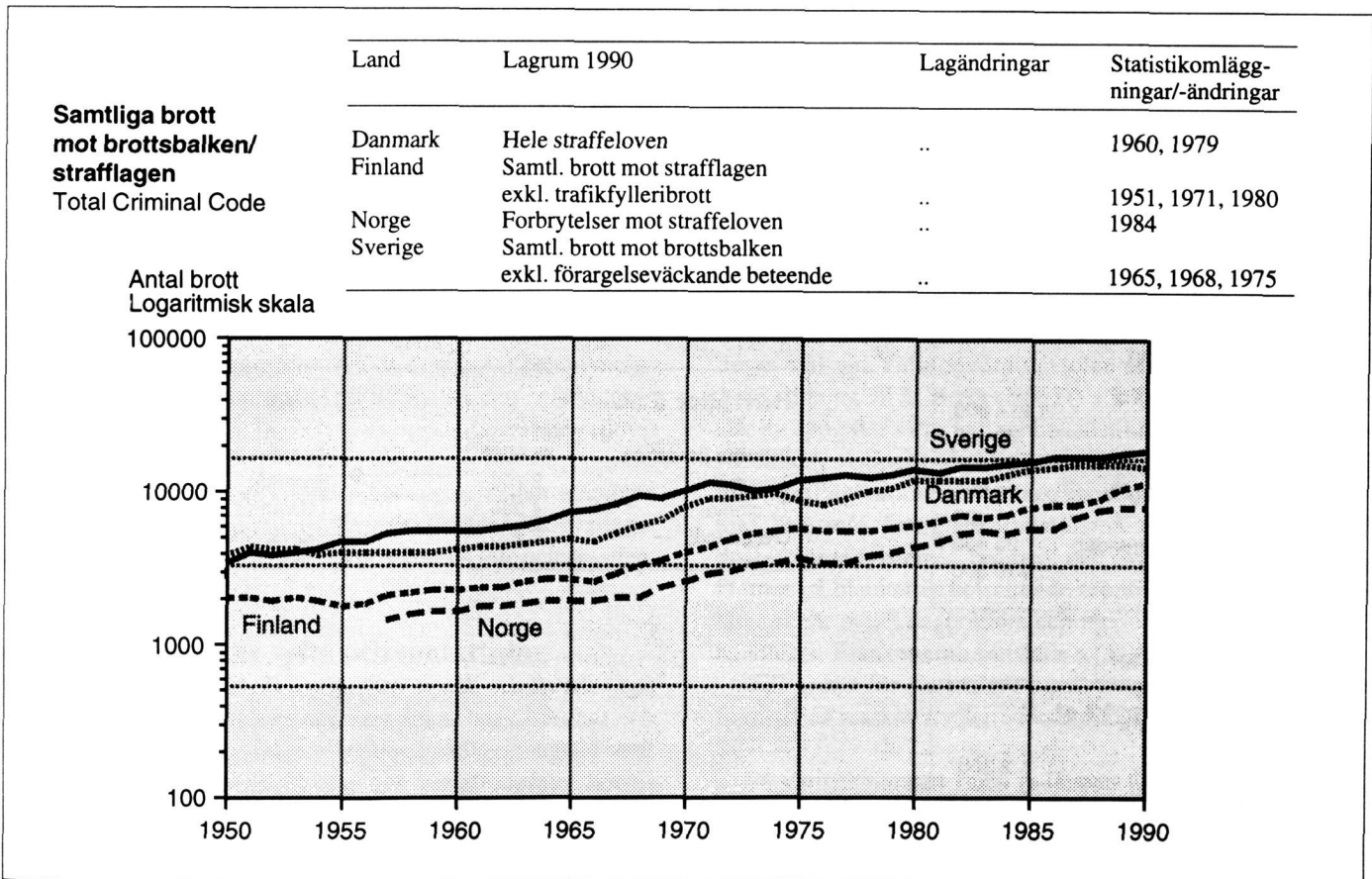
Uppgången i *Sverige* i slutet av 60-talet berodde på ett ökat antal checkbedrägerier, medan uppgången av slutet av 70-talet hänger samman med dels en allt mer utbredd användning och missbruk av konto- och kreditkort, dels att speciella kontrollinsatser gjorts mot bidragsbedrägerier (såsom bo-

stadsbidrag). Missbruk av konto- och kreditkort förklarar också en stor del av brottsökningen i *Finland*.

Bedrägeribrottens utveckling i Sverige sedan mitten av 1960-talet är belysande på många sätt. De två topparna i statistiken illustrerar hur brottsutvecklingen påverkas av "tillfällsstrukturer" (inga checkbrott utan att checkar accepteras som betalningsmedel). De visar också i vilken hög grad som statistiken styrs av förändringar i anmälningsbenägenheten (t.ex. i vilken omfattning kontokortsföretagen bestämmer sig för att polisanmäla brott) eller då det gäller kontrollinsatser (av exempelvis kommunkontor, försäkringsbolag eller sjuk-kassor).

För övrigt är bedrägeribrotten klart vanligare i storstäderna (p.g.a. större anonymitet där). Bedrägeribrotten är inte heller något ungdomsbrott, eftersom ungdomar ännu inte riktigt är inlemmade i de vuxnas vardags- och bidragsekonomi.

Diagram 3.8.1G Samtliga brott mot brottsbalken/strafflagen (Total Criminal Code)
Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut 1950–1990
 Reported offences per 100 000 of the population, 15 (14)–67 years of age, at the end of the year, 1950–1990

Diagrammet är i huvudsak en återspeglning av förmögenhetsbrottslighetens omfattning och utveckling i de olika länderna (se ovan diagram 3.8.1E och F). Samtidigt beskriver diagrammet strafflagstiftningens olika täckningsgrad (mer omfattande kriminalisering i Sverige och Finland än i Norge och Danmark).

I någon mån belyser diagrammet även de straffrättsliga kontrollsystemens effekter på brottsligheten. Kriminalitetsutvecklingen i t.ex. Norge och Finland har sedan slutet av 50-talet i det närmaste varit identisk – trots att de straffrättsliga kontrollsystemen skiljer sig mycket tydligt från varandra.

I Finland jämfört med Norge

a) har uppklaringsprocenten under hela perioden varit dubbelt så hög;

b) lagförs fler personer - räknat i förhållande till hur många brott som klaras upp av polisen;

c) används nästan inga åtalsunderlåtelse och minst dubbelt så många frihetsberövande påföljder per 100 000 invånare;

d) är även fängelsestraffen avsevärt längre: Finland har tillsammans med Danmark det största antalet fångar i Norden (69 per 100 000 invånare år 1990), Norge det lägsta¹ (56 per 100 000 invånare).

Dessa förhållanden ger vid handen, att det inte finns något enkelt och självklart samband mellan t.ex. hög uppklaringsprocent, många eller långa fängelsestraff å ena sidan och brottsnivå respektive brottsutvecklingen å andra sidan.

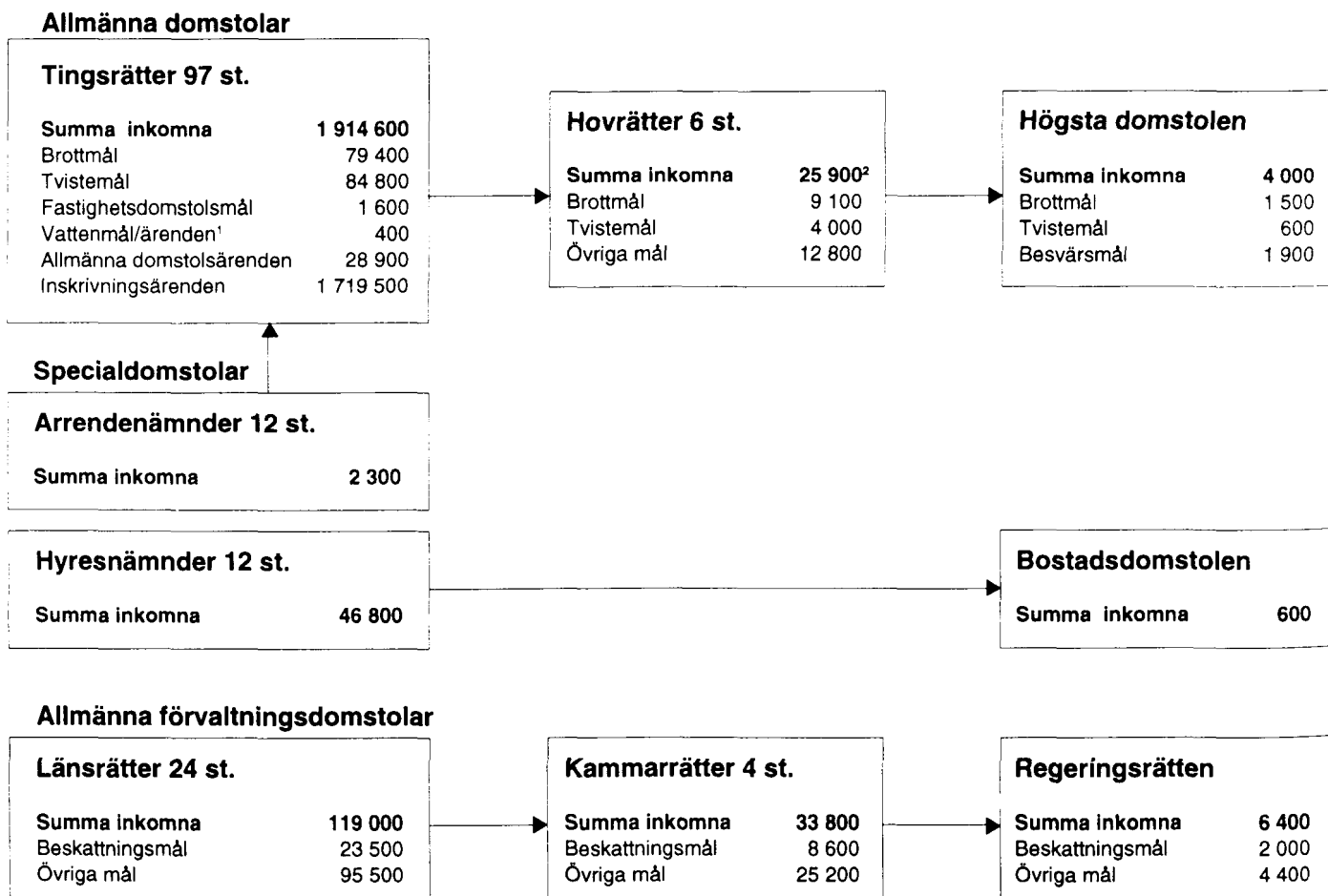
1) Island oräknat.

4 Statistik över domstolarnas m.fl. verksamhet

Court statistics

4.1 Domstolarnas verksamhet

Court statistics, overview

1) Inklusive 186 mål i Statens Va-nämnd.

2) Inklusive 37 mål inkomna till Vattenöverdomstolen vid Svea hovrätt.

4.1.1 Allmänt

Den dömande verksamheten utövas i Sverige av allmänna domstolar, specialdomstolar, allmänna förvaltningsdomstolar samt vissa myndigheter. Rättegångsbalken (RB) i Sveriges rikets lag och vissa speciallagar innehåller de viktigaste reglerna om processerna. De flesta domstolarna och myndigheterna med uppgifter inom rättsväsendets område sorterar under justitiedepartementet, övriga under social-, finans- eller arbetsmarknadsdepartementet.

Domstolarna är i regel uppbyggda enligt ett s.k. instanssystem, vilket innebär att domar/beslut kan överklagas till högre instans.

Förändringar förekommer ständigt inom och mellan domstolarna och antalet mål varierar kraftigt mellan de olika domstolarna.

I RSA redovisas uppgifter från de domstolar och myndigheter som skickar in uppgifter till SCB. Av den anledningen finns det en del domstolar och myndigheter som inte redovisas nedan.

I ovanstående tablå redovisas relationerna mellan allmänna domstolar, vissa specialdomstolar och allmänna förvaltningsdomstolar samt till dessa domstolar inkomna mål och ärenden.

4.1.2 Statistikens syfte och omfattning

Statistiken avser att belysa frekvensen av mål och ärenden hos domstolarna m.fl., målens och ärendenas beskaffenhet och handläggningsordning, målens utgång, handläggningstid samt fullföljds- och ändringsfrekvens och variationerna i tiden i dessa avseenden. Samtidigt vill den ge en bild av arbetsbördan hos domstolar, kronofogdemyndigheter m.fl. Dessutom avser den att belysa frekvensen av rättshjälp samt kostnaderna för samhället.

Denna rapport avser redogörelseåret 1992 och lämnar lik-som rapporterna för åren 1974-1991 en redovisning av verksamheten vid de allmänna underrätterna, inskrivningsmyndigheterna, hovrätterna, Högsta domstolen (HD), de allmänna förvaltningsdomstolarna, hyresnämnderna, arrendenämnderna och Bostadsdomstolen. Dessutom redovisas beslut i nådeärenden och om rättshjälp.

4.1.3 Insamling och bearbetning

Statistiken grundar sig i huvudsak på uppgifter, som enligt kungörelsen (1971:933) om rättsstatistiken och kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI) rapporteras till rättsstatistiken. Dessutom har efter överenskommelse med Domstolsverket (DV) inhämtats uppgifter till rättssta-

tistiken ur de för de allmänna förvaltningsdomstolarna respektive hyresnämnderna och arrendenämnderna gällande på automatisk databehandling grundade informationssystemen.

Uppgifterna hämtas dels från särskilda av SCB, i samråd med DV, fastställda blanketter som av uppgiftslämnarna sänds direkt till SCB och dels ur de olika delsystem som ingår i informationssystemen inom rättsväsendet (RI) och Centralnämnden för fastighetsdata (CFD).

I det följande redogörs för de uppgifter som insamlats från de olika myndigheterna m.fl.

Tingsrätt. Från DV hämtas uppgifterna om tvistemål, fastighetsdomstolsmål samt brottmål. DV levererar årligen på magnetband uppgifter ur sitt diarie- och redovisningssystem för tingsrätter och hovrätter till SCB. I hovrättsuppgifterna inkluderas mål vid Vattenöverdomstolen som inkommit fr.o.m. 1984. Uttaget till SCB görs från DVs s.k. målregister, som består av uppgifter vilka enligt rättstatistikkungörelsen rapporteras till DV. Uppgiftsskyldigheten omfattar från tingsrätt alla mål som dagbokförts i de särskilda dagböckerna över tvistemål, brottmål, fastighetsdomstolsmål och från hovrätt alla dagbokförda tvistemål, brottmål och övriga mål. Uppgifterna lämnas på blanketter betecknade rapport 1 och 2. Rapport 1 lämnas när målet dagbokförs och rapport 2 när målet slutligt handlagts. Blanketterna fastställs av DV i samråd med SCB.

Till grund för statistiken ligger även av DV ur systemet framställda maskintabeller, vilka fortlöpande levereras bl.a. till SCB.

På statistikblankett 1 och 1a lämnas för halvår och helår till SCB uppgifter om antalet konkurser och konkursärenden, mål om lagsökning, betalningsföreläggande och handräckning, slutligt handlagda ärenden upptagna i bouppteckningsprotokollet m fl ärenden, inskrivningsmyndigheternas ärenden samt allmänna domstolsärenden. Uppgifter rörande ärenden hos inskrivningsmyndigheterna i 78 domsagor lämnas dock månatligen från CFD till SCB. Blanketterna granskas och kompletteras efter kontakt med uppgiftslämnarna. Tabellerna framställs manuellt.

Uppgifterna om lagfart och inskrivning av tomträtt erhålls på magnetband från länsstyrelserna. SCB bearbetar uppgifterna maskinellt.

Sjöfartsregistret lämnar årligen på statistikblankett 7 uppgifter till SCB om antalet inkomna ärenden m.m.

Statistiken över äktenskapsskillnader slutligen grundar sig på blankett B som kontinuerligt insänds till äktenskapsregistret från tingsrätterna. Uppgifterna om äktenskapsskillnad dataregistreras och tabellerna tas fram maskinellt. Viss manuell bearbetning sker också.

Tingsrätterna aviserar i Post- och Inrikes Tidningar samtliga tillkomna konkurser och förhandlingar om offentligt ackord. Med dessa aviseringar som underlag och uppgifter från Centrala Företags- och arbetsställeregistret producerar SCB fr.o.m. 1982 en utvidgad konkursstatistik och fr.o.m. 1985 en statistik över offentliga ackord.

Riksskatteverket lämnar utdrag ur näringsförbudsregistret till SCB. Materialet behandlas manuellt.

Va-nämnden. Va-nämnden har lämnat uppgifter angående mål inkomna, slutligt handlagda, balanserade och fullföljda till Vattenöverdomstolen.

Tingsrätt som är vattendomstol. På statistikblankett 2 lämnas årligen till SCB arbetsredogörelse med uppgifter om antalet balanserade, inkomna och slutligt handlagda mål och ärenden. På statistikblankett 9 redovisas kvartalsvis vissa uppgifter rörande domar och slutliga beslut i vattenmål, t.ex. vad målet angått, antal handläggningsdagar etc. Bearbetningen sker helt manuellt.

Hovrätt. Uppgifter om tvistemål, brottmål samt övriga mål hämtas från DV (se vidare ovan under *Tingsrätt*).

Vattenöverdomstolen. Uppgifter inhämtas från DV (se vidare ovan under *Tingsrätt*).

Högsta domstolen. HD lämnar en gång per år till SCB uppgifter om antalet från föregående respektive till följande kvartal balanserade, under året inkomna och slutligt handlagda ansökningar om prövningstillstånd i tvistemål, brottmål och besvärsmål, mål vari prövningstillstånd inte behövs, ansökningar om resning och domvillobesvär respektive återställande av försutten tid samt andra i HD förekommande ärenden. Dessutom lämnas antalsuppgifter beträffande under kvartalet handlagda revisionsmål och besvärsmål vari prövningstillstånd meddelats. Särskild redovisning lämnas kvartalsvis på statistikblankett 12 för varje av HD avgjort mål, som fullföljts genom revision eller besvär och som inte rapporteras till RI. Från RI inhämtas uppgifter om brottmål som avgjorts genom dom eller slutligt beslut. Rikspolisstyrelsen (RPS) lämnar uppgifterna på magnetband till SCB. Uppgifterna på magnetbandet listas varefter tabeller tas fram dels maskinellt och dels manuellt. Uppgifterna på statistikblanketterna granskas. Viss komplettering görs vid besök i HD. Tabellerna framställs manuellt.

Nådeansökningar. Från RI inhämtas uppgifter om beslut i nådeärenden som meddelats under redogörelseåret. Rapport om av regeringen meddelade dylika beslut lämnas till RPS av expeditionschefen i Justitiedepartementet. Uppgifter ges om

- beslutets innehåll (ansökan avslagen respektive helt eller delvis beviljad)
- ådömd påföljd,
- brottet,
- ansökningens innehåll,
- sökandens ålder och kön m.m.

Uppgifterna lämnas till SCB på magnetband och tabellerna framställs maskinellt efter kodning och granskning.

Allmän förvaltningsdomstol. Uppgifterna inhämtas från årstabeller som framtagits ur DVs informationssystem för de allmänna förvaltningsdomstolarna och som av DV lämnas till SCB. Av de uppgifter tabellerna innehåller må nämnas antalet in- respektive utbalanserade samt inkomna och avgjorda mål fördelade på målgrupper i

- länsrätterna
- kammarrätterna
- Regeringsrätten

Dessutom lämnas uppgifter om handläggningssätt, sammanträdestid m.m. beträffande de avgjorda målen. Viss bearbetning av tabellerna görs manuellt på SCB.

Bostadsdomstolen, hyresnämnder och arrendenämnder. Uppgifter om Bostadsdomstolens, hyresnämndernas och arrendenämndernas verksamhet hämtas från DV, ur informationssystemet framtagna tabeller, vilka fortlöpande levereras till SCB. Uppgifterna ur tabellerna sammanställs manuellt hos SCB.

Kronofogdemyndigheter. Statistiken grundar sig på Riksskatteverkets arbetsstatistik över kronofogdemyndigheternas verksamhet.

Allmän rättshjälp. Uppgifter om rättshjälp vid tingsrätter och hovrätter hämtas från DVs magnetband. Rättshjälpsuppgifterna från HD kommer in på blankett 12 vad gäller tvistemål och besvärsmål och via magnetband från RPS när det är brottmål. Ur IMDOC-systemet tar DV fram uppgifter om rättshjälp för Regeringsrätten och kammarrätter. Uppgifterna är ännu ej tillförlitliga. Från Vattenöverdomstolen redovisas rättshjälpen på rapport 1 och 2. Från Rättshjälpsmyndigheten erhålls bl.a. uppgifter om rättshjälpsärendenas art och utbetald rättshjälp. Övriga domstolar och myndigheter som har befo-

genhet att lämna rättshjälp redovisar sina uppgifter på rapport rättshjälp.

DVs ekonomienhet har slutligen gjort en sammanställning av rättshjälpskostnader från förbrukningen av rättshjälpsanslaget år 1991.

Övriga myndigheter. I tabell 4.12.1 redovisas en sammanställning av uppgifter från några myndigheter med verksamhet inom rättsväsendets område. Statistiken härrör i huvudsak från ämbetsberättelser och internstatistik.

4.1.4 Förändringar i jämförelse med föregående år

Ändringar i den judiciella indelningen och organisationen.

Allmänna underrätter. Förordningen (1979:572) med tingsrättsinstruktion har ändrats genom förordningarna (1991:1344) och (1992:31). Ändringarna har trätt i kraft den 1 januari 1992 respektive den 1 juli 1992.

Hovrätter. Förordningen (1979:569) med hovrättsinstruktion har ändrats genom förordningarna (1992:196) och (1992:295). Ändringarna har trätt i kraft den 1 juli 1992. Genom förordning (1992:128) om hovrätts domkretsar har Örebro län förts över till Göta hovrätt från Svea hovrätt. Förordningen trädde i kraft den 1 juli 1992.

Högsta domstolen. Förordningen med instruktion för Högsta domstolen har ändrats genom förordningarna (1991:1505), (1992:87), (1992:194) och (1992:294). Ändringarna har trätt i kraft den 1 januari 1992 respektive 1 april, 1 juli och 1 juli 1992.

Länsrätter. Förordningen (1979:573) med länsrättsinstruktion har ändrats genom förordningarna (1992:36) och (1992:376). Ändringarna har trätt i kraft den 1 juli 1992.

Kammarrätter. Förordningen (1979:571) med kammarrättsinstruktion har ändrats genom förordningarna (1992:89) och (1992:197). Förordningarna har trätt i kraft den 1 april 1992 respektive 1 juli 1992.

Regeringsrätten. Förordningen (1979:568) med instruktion för Regeringsrätten har ändrats genom förordningarna (1991:1506), (1992:88) och (1992:195). Förordningarna har trätt i kraft den 1 januari 1992 respektive 1 april och 1 juli 1992.

Hyresnämnder. Förordningen (1980:1030) med hyresnämndsinstruktion har ändrats genom förordningen (1992:198). Förordningen har trätt i kraft den 1 juli 1992.

Bostadsdomstolen. Förordningen (1988:903) med instruktion för Bostadsdomstolen har ändrats genom förordningen (1992:199). Förordningen har trätt i kraft den 1 juli 1992.

Förändringar i redovisningen

Försäkringsöverdomstolen redovisas i två nya tabeller.

Tabellnummer enligt redovisningen avseende år 1991	Motsvarighet i redovisningen år 1992
Ny	4.3.6
Ny	4.3.7
4.3.6	4.3.8
4.3.7	4.3.9

Förändringar i lagstiftningen

Den 1 januari 1992 trädde *Lagen om betalningsföreläggande och handräckning* (1990:746) i kraft. Lagen ersätter *Lagen om lagsökning och betalningsföreläggande* (1956:808) och *Lagen om handräckning* (1981:847). Enligt den nya lagen prövar kronofogdemyndigheten yrkanden avseende betalningsföreläggande, vanlig handräckning och särskild handräckning. Denna typ av ärenden prövades tidigare av tingsrätten. Betalningsföreläggande, tidigare lagsökning och betalningsföreläggande, avser åläggande för svarande att betala en penningfordran som är förfallen till betalning, om förlikning är tillåten i saken.

Den som har en fordran, som avses i första stycket för vilken panträtt i fast egendom, skepp eller skeppsbygge eller företagshypotek har upplåtits skriftligen, kan i ansökan om *betalningsföreläggande* begära att betalningen skall fastställas att utgå ur den egendom i vilken panträtten eller företagshypoteket gäller. Så kan också den göra, som för fordringen har in-teckning i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg.

En ansökan om *vanlig handräckning* får, om förlikning är tillåten i saken, avse åläggande för

1. en tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att flytta från fast egendom, bostadslägenhet eller annat utrymme i byggnad när besittningsrätten har upphört (avhysning).

2. svaranden att fullgöra något annat än betalning om tidpunkten för fullgörelse har inträtt.

En ansökan om *särskild handräckning* får avse åläggande för svaranden att

1. vidta rättelse när sökandens besittning har egenmäktigt trubbats eller annan olovlig åtgärd har vidtagits beträffande fast eller lös egendom eller utövningen av sökandes rätt till viss egendom på annat sätt olovligen hydrats.

2. vidta eller tåla en åtgärd när särskild handräckning får ske enligt lag.

Om svaranden i ett mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning bestrider ansökningen kan sökanden begära att målet skall överlämnas till tingsrätt.

4.1.5 Definitioner och begrepp

Balanserade mål. Mål inkomna till tingsrätt och hovrätt vilket för tiden för uttaget ur målregistret inte rapporterats som avgjort har i statistiken betraktats som balanserat till följande år.

Bostadsdomstolen. Domstolen är domför med fyra ledamöter (liten sammansättning) om inte någon av dem begär att målet

skall prövas av sju ledamöter (stor sammansättning).

Brottmål. Se nedan under *Mål. Tingsrätt.*

Familjemål. Som sådant räknas mål om boskillnad, hemskillnad, äktenskapsskillnad, faderskap till barn samt vårdnad.

Fullföljdsfrekvens. Fr.o.m. 1974 med undantag för 1981 redovisas de av tingsrätterna under redogörelseåret avgjorda målen som fullföljts till hovrätt i relation till hela antalet av tingsrätterna under året avgjorda mål (se tabellerna 4.2.1.6, 4.2.1.10, 4.2.12 och 4.2.13). För fullföljdsfrekvensen i hovrättsmålen gäller att antalet av hovrätterna under redogörelseåret avgjorda mål ställs i relation till antalet till HD under året inkomna ansökningar om prövningstillstånd (se tabell 4.2.4.7). I tabell 4.4.4 ställs de av hyresnämnderna under redogörelseåret avgjorda ärenden i relation till antalet under samma period till bostadsdomstolen inkomna besvärsmål.

Inteckning, inskrivning. Härmed avses i tabell 4.2.1.2 samtliga ärenden avseende inteckning i fast egendom, tomträtt, företag (före den 1 juli 1967 förlagsinteckning), skepp eller skeppsbyggen (före den 1 januari 1976 fartyg), luftfartyg respektive järnväg, inskrivning av tomträtt, nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft.

Mindre tvistemål. Vid redovisning i tabellerna 4.2.1.3–4.2.1.5 och 4.2.4.3 har som *avgjort* dylikt mål räknats endast mål som, enligt lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål av mindre värden, slutligt handlagts i förenklad rättegång oberoende av hur målet diarieförts vid anhängiggörandet.

Mål som handlagts i förenklad rättegång. Se ovan under *Mindre tvistemål.*

Mål. Tingsrätt. Fr.o.m. 1972 har varje under särskilt nummer diariefört mål räknats som särskilt mål. Mål betraktas som avgjort först då det slutligen handlagts i alla delar. Dom som i brottmål givits särskilt beträffande en eller flera av de tilltalade eller beträffande något av åtalen mot en av dem eller deldom eller mellandom i tvistemål räknas sålunda inte som ett särskilt mål. Dock har överflyttade mål räknats som avgjorda när överflyttningbeslutet meddelats. Mål överflyttade inom samma tingsrätt/hovrätt ingår i allmänhet inte i tabellerna.

Tingsrätter som fastighetsdomstol. Mål handlagda av tingsrätt som fastighetsdomstol redovisas i tabellerna 4.2.1.11 och 4.2.1.12. Jämför i övrigt *Tingsrätt* ovan.

Tingsrätt som är vattendomstol. Vid redovisning i tabell 4.2.1.15 räknas som ett mål endast mål som slutligt avgjorts till alla delar. I tabell 4.2.1.16 räknas däremot såsom ett mål även del av mål, vilket avgjorts genom deldom eller mellandom.

Hovrätt. Se ovan beträffande *Tingsrätt.*

Högsta domstolen. Mål som fullföljts av RÅ, JO eller JK eller i vilka HD är första instans, besvär över beslut av styrelsen för advokatsamfundet, frågor om utlämning samt avvisande av talan redovisas som mål i vilket prövningstillstånd inte behövs.

Notariemål. Som sådant har redovisats mål som enligt 20 § 10 p tingsrättsinstruktionen (1975:511) får handläggas av tingsnotarie.

Sjöfartsregistret. Under registerärenden i dagbok A redovisas registerärenden i skeppsregistret och skeppsbyggnadsregistret (skepp=större fartyg). Registerärenden i båtregistret redovisas i dagbok B (båtar=vissa mindre fartyg). Under ärenden i dagbok C redovisas de ärenden, som inte omedelbart leder till införing i de olika registren.

Tvistemål. Se ovan under *Mål. Tingsrätt.*

Va-nämnden. Va-nämnden prövar mål enligt lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar samt mål enligt lagen (1976:838) om allmänna fjärrvärmeanläggningar.

4.1.6 Tidigare publicering

Statistik över domstolarnas verksamhet finns redovisad fr.o.m. år 1830. Fr.o.m. detta år intogs vissa rättsstatistiska uppgifter i Justitiestatsministerns årsberättelse och fr.o.m dubbelårsgången 1857/1858 publicerades rättstatistiken i serien Bidrag till Sveriges officiella statistik (SOS).

Fr.o.m. 1913 ersattes Justitiestatsministerns årliga berättelse angående rättsväsendet av tre av SCB utarbetade redogörelser ingående i den nya serien Sveriges officiella statistik. Den processtatistiska redogörelsen, benämnd Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet utgavs för 2-årsperioder under 1913–1960 med undantag för en 3-årsperiod omfattande 1945–1947 samt med rubriken Domstolarna årligen under 1966–1973. Luckor föreligger i serien för 1919–1920 samt 1948 och 1961.

Med redogörelseåret 1973 upphörde den processtatistiska publikationen Domstolarna. Motsvarande uppgifter publiceras fr.o.m. redogörelseåret 1974 i Rättstatistisk årsbok (RSÅ).

Den särskilda redogörelsen för lagfartsären den som tidigare ingick i den processtatistiska redogörelsen publiceras fr.o.m. 1965 i serien Statistiska meddelanden (SM): Fastighetsprisstatistik med underrubriken P.

Preliminära sammanställningar av tingsrätternas arbetsredogörelser föreligger dessutom hos SCB.

4.1.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver de i denna publikation redovisade uppgifterna kan ytterligare uppgifter om ärenden angående lagfarter hämtas ur SM P serien, SCB. I serien RS-promemoria redovisas mål och ärenden i Tingsrätterna halvårsvis och konkurser kvartalsvis. Fr.o.m. helåret 1990 redovisas mål och ärenden i tingsrätterna i SM. För konkursredovisningen har motsvarande övergång till SM skett fr.o.m. 1a kvartalet 1991. Beträffande tingsrätternas, hovrätternas, länsrätternas, kammarrätternas, Regeringsrättens, hyresnämndernas, arrendenämndernas och Bostadsdomstolens verksamhet kan ytterligare uppgifter hämtas från maskintabeller hos DV. För ytterligare uppgifter från de myndigheter som redovisas i tabell 4.6.1 hänvisas till respektive myndighet.

4.2 Allmänna domstolar

Ordinary courts

Sverige är indelat i 97 domsagor. Domsaga är tingsrättens domkrets. Tingsrätten är som regel första domstol (instans). Hovrätt är överrätt i mål som fullföljs från tingsrätt. I vissa fall kan hovrätt vara första instans. Det finns 6 hovrätter. Högsta domstolen (HD) är överrätt i mål som fullföljs från hovrätt.

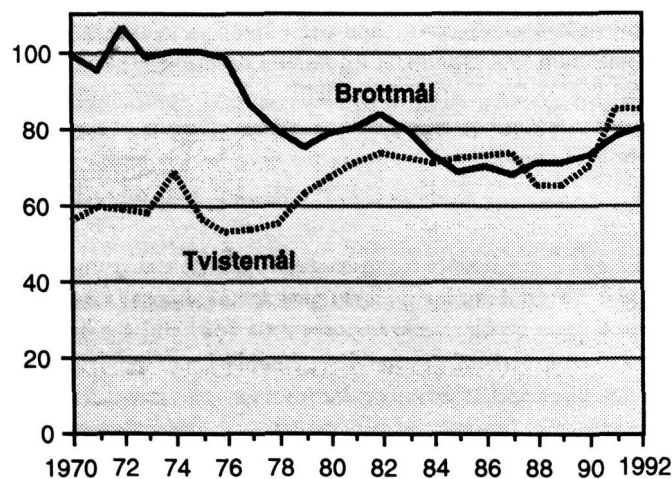
4.2.1 Tingsrätter

Tingsrätterna är s.k. allmänna underrätter om inte annat föreskrivs. Tingsrätterna handlägger tvistemål, brottmål, fastighetsmål, vattenmål m.m. I vissa sammanhang fungerar de då också som

- inskrivningsmyndighet	93 st	
- fastighetsdomstolar	24 st	
- vattendomstolar	6 st	
- sjöfartsregistret	1 st	(Stockholms tr)
mera uppgifter se nedan.		

Inkomna tvistemål och brottmål 1970–1992

Antal i
1 000-tal

Tvistemål

84 797 tvistemål kom *in till tingsrätterna* under år 1992. Det är 126 färre mål än föregående år. Mellan 1990 och 1991 skedde en kraftig ökning av antalet inkomna tvistemål. En del av ökningen kan förklaras av att hyrestvister och vissa andra mål som tidigare behandlades som fastighetsdomstolsmål fr.o.m. den 1 januari 1991 behandlas som tvistemål. Antalet *avgjorda mål* var 82 951 år 1992, en ökning med 7 procent (5 191 mål) jämfört med 1991.

Antalet *domar* var 42 675 och *beslut* 40 276 år 1992. Vid en jämförelse mellan antalet *domar* respektive *beslut* under år 1991 med 1992 har antalet *domar* ökat med 10 procent och antalet *beslut* med 4 procent.

Avskrivna och övriga beslut ökade med 6 procent resp. minskat med 3 procent. Fördelningen mellan *avskrivna* och *övriga beslut* var 26 786 resp. 12 786 vilket innebär 67 procent resp. 32 procent av samtliga beslut. Överflyttade mål var 704 år 1992 mot 312 år 1991. Observera att *deldomar* inte ingår i redovisningen.

Av mål i *ordinär rättegång* har 28 procent *avskrivits* under år 1992. Av mål som handlagts i *förenklad rättegång* *avskrevs* år 1992 45 procent. Det är samma andelar *avskrivna mål* som under 1991.

Fullföljdsfrekvensen till hovrätterna i de avgjorda tvistemålen var 8 procent för mål som handlagts i *ordinär rättegång* och 6 procent för mål som handlagts i *förenklad rättegång*.

Brottsmål

79 326 brottmål kom *in till tingsrätterna* under år 1992. Det är 2 procent (1 626 mål) fler mål än föregående år. Antalet *avgjorda mål* var 77 337 år 1992, en ökning med 5 procent jämfört med 1991. Antal *domar och beslut* i brottmål var år 1992 69 687 resp. 19 897. Vid en jämförelse mellan antalet *domar* respektive *beslut* under år 1991 och 1992 har antalet *domar* ökat med 8 procent och *besluten* med 9 procent.

Avskrivna mål var 4 893 år 1992, en ökning med knappt 18 procent jämfört med 1991. Ungefär 7 procent av brottmålen avskrivs och 13 procent fullföljs till hovrätt. Antalet fullföljda brottmål var år 1992 10 730 mot 9 522 år 1991.

Fastighetsdomstol

24 tingsrätter fungerar som fastighetsdomstolar, dvs. en i varje län. Fastighetsdomstolarna behandlar bl.a. hyrestvister (inkomna före den 1 januari 1991), arrendetvister och fastighetsbildningsmål.

Eftersom hyrestvister och vissa andra mål, som tidigare behandlats som fastighetsdomstolsmål, numera handläggs som tvistemål har antalet inkomna och avgjorda minskat kraftigt år 1991 år 1992.

De avskrivna målen svarar för 27 procent av samtliga avgjorda mål. 17 procent fullföljdes till hovrätt år 1992.

Allmänna domstolsärenden och övriga ärenden

Vid tingsrätterna handläggs ett stort antal ärenden. Allmänna domstolsärenden är bl. a. adoption, umgängesrätt och ärenden enligt namnlagen. Totalt behandlades knappt 29 000 allmänna domstolsärenden år 1992. Ärenden upptagna i boupptecknings- och avhandlingsprotokoll uppgår till drygt 133 000 år 1992. De flesta är inregistrering av bouppteckningar, ca 97 000. Drygt 33 000 ärenden om förmynderskap och godmanskap behandlades år 1992. Se även 4.8.3 Mål och ärenden om ekonomi.

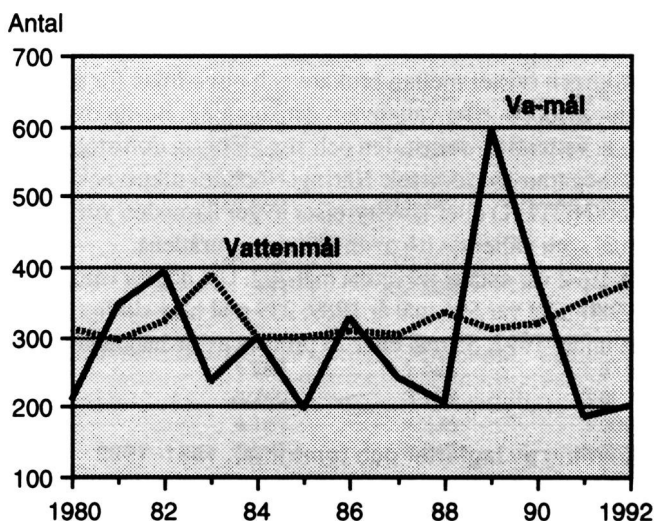
Vattendomstolar

6 tingsrätter är också vattendomstolar, d.v.s. första instans i vattenmål nämligen Luleå, Umeå, Östersunds, Stockholm, Växjö och Vänersborg. Svea hovrätt är vattenöverdomstol. Högsta domstolen är sista instans.

Vattenmål kan vara bl. a. ansökningsmål, stämningsmål och förrättningsmål. *Ansökningsmål* innebär att ansökan lämnas in om att få fastställt frågor om t. ex. tillstånd eller godkännande av vattenföretag. *Stämningsmål* innebär att någon stämmer en viss person om t. ex. ett dammbygge har tillkommit i laga ordning. *Förrättningsmål* är besvär över beslut vid förrättningar enligt vattenlagen.

Under 1992 inkom till vattendomstolarna 375 mål. De flesta målen är ansökningsmål. År 1983 inkom totalt 388 mål, vilket är den högsta siffran under 80-talet. Det är Växjö vattendomstol som visar den absolut största ökningen det året. Det största

Inkomna vattenmål och va-mål 1980–1992

Fastighetsdomstolsmål 1984–1992

	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Inbalanserade	4 644	5 693	6 096	6 105	6 093	5 744	5 170	4 077	1 974
Inkomna	8 132	8 137	8 271	8 047	7 587	7 040	7 225	1 585	1 602
Avgjorda genom dom	3 759	4 282	4 469	4 280	4 507	4 391	5 315	2 038	715
därav tredskodom	2 066	2 285	2 054	2 231	2 697	2 518	2 474	810	36
Avgjorda genom beslut	3 296	3 442	3 724	3 740	3 364	2 929	2 928	1 570	997
därav avskrivna	2 744	2 942	3 144	3 185	2 912	2 479	2 453	1 050	483
Summa avgjorda	7 055	7 724	8 193	8 020	7 871	7 320	8 243	3 608	1 812
Balanserade till följande år	5 721	6 106	6 174	6 132	5 809	5 465	4 152	2 053	1 740

antalet slutligt handlagda mål under 80-talet redovisas för år 1984, det var då den nya vattenlagen trädde i kraft.

Vattenmålen är ofta mycket komplicerade och handläggningstiden blir lång. 1992 avgjordes 45 ansökningsmål som inkommit till vattendomstolen för mer än 10 år sedan. Det motsvarar 12 procent av samtliga avgjorda mål. 29 procent av målen avgjordes inom 3 månader. Som en jämförelse kan nämnas att motsvarande siffra för tvistemål i tingsrätt var 39 procent.

Antalet ärenden till vattendomstol har under en längre period fram t. o. m. 1982 varit omkring 100 per år. År 1983 inkom 177 ärenden för att 1984 öka till 429, vilket är det högsta antalet under 1970- och 80-talet. År 1992 var antalet ärenden 29. Det innebär nästan 15 gånger fler ärenden år 1984 än 1992.

Statens va-nämnd

Statens va-nämnd, som inrättades den 1 juli 1970, prövar huvudsakligen tvister mellan brukare och huvudman för allmän vatten-, avlopps- eller vattenvärmeanläggning. Beslut överklagas hos vattenöverdomstolen och sist i Högsta domstolen.

På begäran av domstol, Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK) eller länsstyrelser avger nämnden yttranden om mål som gäller de tre ovan nämnda områdena.

År 1992 var antalet inkomna mål 202. Det högsta värdet under 1980-talet var 596 mål år 1989. 239 mål blev slutligt handlagda under 1992. 55 mål eller 23 procent av de handlagda må-

len fullföljdes till vattenöverdomstolen jämfört med 17 mål år 1990.

Inskrivningsmyndigheter

93 av landets 97 tingsrätter fungerar även som inskrivningsmyndighet. Vid inskrivningsmyndighet handläggs bl. a. lagfart, inskrivningar av tomträtt, inteckning i fastighet, inskrivning av servitut och nyttjanderätt samt gravationsbevis.

Samtliga *inteckningar och gravationsbevis rörande företag* handläggs fr. o. m. 1 januari 1986 vid inskrivningsmyndigheten i Malmö. Tidigare handlades dessa ärenden vid samtliga inskrivningsmyndigheter.

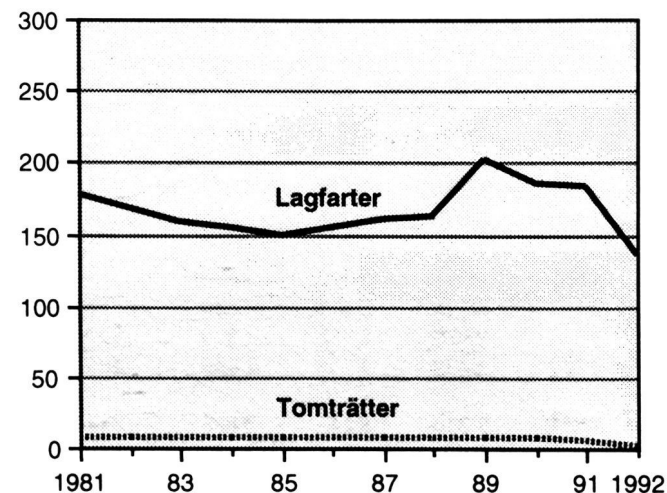
Inskrivningsmyndigheten i Stockholms domsaga handlägger ärenden angående *järnvägs- och luftfartygsinteckningar*.

En särskild enhet vid Stockholms tingsrätt handlägger *sjöfartsregistret*, ett register för skepps- och båtregistren samt skeppsbyggnadsregistret. Sjöfartsregistret handlägger samtliga registerärenden inklusive inteckning i fartyg.

Antal ärenden vid inskrivningsmyndighet uppgick år 1992 till drygt 1,7 miljoner. Av dessa var inskrivningar av lagfarter 135 500 och tomträtter 2 300. Ärenden angående inteckning och inskrivning av servitut, nyttjanderätt etc. uppgick till 1 356 000. Det innebär en minskning med 31 procent från år 1991 till år 1992. 179 900 gravationsbevis utfärdades under 1992, en minskning med 45 procent jämfört med 1991.

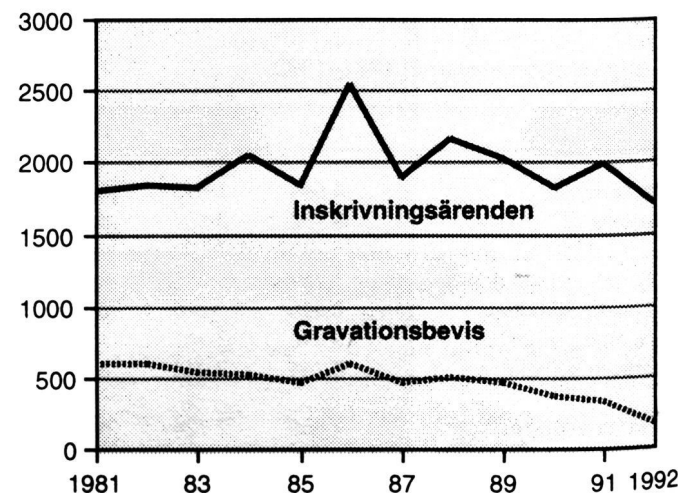
Inskrivning av lagfarter och tomträtter, 1981–1992

Antal i
1 000-tal

Inskrivningsärenden och gravationsbevis, 1981–1992

Antal i
1 000-tal

Tabell 4.2.1.1

Tingsrätter¹: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade tvistemål, brottmål, mål om lagsökning och betalningsföreläggande samt konkurser 1960, 1970, 1975, 1980, och 1982–1992

District Courts: civil cases, criminal cases, debt-recovery cases, injunctions to pay and bankruptcies, entered, finally dealt with and pending at the end of the year 1960, 1970, 1975, 1980 and 1982–1992

Mål år	Inkomna	Slutligt hand- lagda	Balanserade till följande år	Mål år	Inkomna	Slutligt hand- lagda	Balanserade till följande år
Tvistemål ²				Mål om lagsökning och betalnings- föreläggande			
1960	(³)	38 389	(⁴)	1960	147 325	146 872	9 020
1970	55 666	54 998	11 510	1970	208 396	202 835	22 479
1975	56 581	55 558	26 354	1975	231 328	226 305	32 066
1980	67 296	64 783	31 341	1980	492 953	463 157	100 083
1982	73 465	72 129	34 165	1982	532 462	544 195	95 807
1983	71 992	72 654	33 268	1983	486 346	498 101	84 199
1984	70 592	70 046	33 642	1984	486 353	477 493	89 792
1985	72 121	70 834	34 764	1985	508 244	494 746	103 337
1986	72 574	72 143	34 897	1986	502 542	510 394	95 437
1987	73 333	72 116	35 786	1987	537 633	520 016	113 029
1988	64 847	64 347	35 948	1988	562 348	549 264	125 839
1989	65 319	62 555	38 585	1989	602 704	564 697	163 483
1990	70 186	66 750	40 749	1990	645 569	611 452	197 803
1991	84 923	77 760	47 675	1991	786 453	720 760	263 573
1992	84 797	82 951	48 633	1992	364 ⁵	252 232	7 000
Brottmål ²				Konkurser			
1960	(³)	116 483	(⁴)	1960	1 483	1 486	1 514
1970	99 257	94 633	33 288	1970	3 740	3 123	3 069
1975	99 777	100 427	29 313	1975	4 131	4 305	3 035
1980	78 888	77 537	25 035	1980	4 671	4 047	5 033
1982	83 927	81 718	28 501	1982	5 769	5 027	7 251
1983	79 036	80 829	26 400	1983	6 231	5 592	7 906
1984	72 702	74 780	23 951	1984	7 040	6 746	8 193
1985	68 700	68 425	23 976	1985	7 384	7 175	8 413
1986	69 847	67 494	25 456	1986	7 552	7 492	8 478
1987	67 856	68 209	24 679	1987	6 848	7 333	7 966
1988	70 798	69 509	24 984	1988	6 527	6 769	7 716
1989	70 664	68 880	26 326	1989	8 213	6 863	9 026
1990	72 937	72 984	24 559	1990	11 648	7 278	13 661
1991	77 700	73 646	28 071	1991	19 312	9 167	23 829
1992	79 330	79 584	26 310	1992	22 912	13 101	33 793

1) Före 1971–01–01 häradsrätter och rådhusrätter.

2) Vid redovisningen av tvistemålen och brottmålen år 1970 är den statistiska enheten = handläggningseenhet. Före 1967 och efter 1971 har varje i målförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

3) Gemensam redovisning för tvistemål och brottmål sammanlagt 157 154.

4) Gemensam redovisning för tvistemål och brottmål sammanlagt 31 101.

5) Fr. o. m. 1992-01-01 handläggs betalningsföreläggande (tidigare lagsökning och betalningsföreläggande) av Kronofogdemyndigheten.

Tabell 4.2.1.2

Tingsrätter: slutligt handlagda mål samt inskrivningsärenden 1960, 1970, 1975, 1980–1992

District Courts: cases and other matters finally dealt with, 1960, 1970, 1975, 1980–1992

Anm. I tabellen ingår inte expropriationsmål, mål handlagda av ägodelningsrätt/domare och fastighetsdomstolsmål.

År	Tvistemål och brottmål			Mål om lagsökning och betalningsföreläggande			Ärenden hos inskrivningmyndighet			
	Hela antalet ¹	därav		Hela antalet	därav		Inskrivning av Lagfart ²	Tomträtt	Inteckning och inskrivn. av servitut, nyttjanderätt etc. inkl. ärenden ³	Gravationsbevis
		Tviste-mål %	Brott-mål %		Lagsök-nings-mål %	Mål om betaln.-förel. %				
1960	154 900	24,8	75,2	146 900	27,0	73,0	120 300	2 900	527 600	259 100
1970	149 600	36,8	63,2	202 800	25,5	74,5	154 500	6 700	701 800	401 900
1975	156 000	35,6	64,4	226 300	22,9	77,1	206 900	12 900 ⁴	1 228 500	639 600
1980	142 300	45,5	54,5	463 200	15,8	84,2	168 000	8 900	1 727 900	578 000
1981	147 800	46,7	53,3	524 200	15,7	84,3	177 200	7 500	1 793 900	592 100
1982	153 800	46,9	53,1	544 200	17,2	82,8	167 800	7 800	1 842 100	593 100
1983	153 500	47,3	52,7	498 100	18,0	82,0	158 400	7 500	1 809 100	539 900
1984	144 800	48,4	51,6	476 900	19,7	80,3	154 800	7 200	2 053 000	520 400
1985	139 300	50,9	49,1	494 700	20,1	79,9	149 000	7 200	1 838 100	457 100
1986	139 600	51,7	48,3	510 400	20,9	79,1	153 500	7 500	2 536 700	595 100
1987	140 300	51,4	48,6	520 000	20,7	79,3	160 700	6 700	1 894 100	460 700
1988	133 900	48,1	51,9	549 300	20,5	79,5	180 800	7 300	1 969 300	490 500
1989	131 400	47,6	52,4	564 600	18,6	81,4	202 800	8 300	2 020 000	466 500
1990	139 700	47,8	52,2	611 500	18,6	81,4	185 700	6 900	1 818 900	371 700
1991	151 400	51,4	48,6	720 800	19,3	80,7	184 300	4 500	1 987 300	325 500
1992	162 400	51,0	49,0	252 200	21,5	78,5	135 500	2 300	1 368 000	179 900

1) År 1970 är vid redovisningen av tvistemål och brottmål den statistiska enheten = handläggningseenhet. Före 1967 och efter 1971 har varje i målförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

2) Vilande lagfarter ingår inte.

3) Skepp och skeppsbyggnad ingår. Före 1976 fartyg.

4) År 1975 redovisades vissa specialfall av lagfarna fång som tomträtter.

Tabell 4.2.1.3

Tingsrätter: tvistemål 1992

District Courts: civil cases, 1992

	Hela antalet mål
<i>Balanserade från föregående år</i>	
Hela antalet	46 787
Mindre tvistemål ¹	7 492
Övriga mål	39 295
<i>Inkomna under året</i>	
Hela antalet	84 797
därav	
Gemensamma ansökningar enl ÄktB ²	21 596
Mindre tvistemål ¹	19 953
<i>Avgjorda under året</i>	
Hela antalet	82 951
Mindre tvistemål ¹	20 202
Övriga mål	
Utan muntlig förhandling	44 777
Med muntlig förhandling	17 972
<i>Rättens avgörande</i>	
Dom	42 675
Beslut	40 276
Överflyttade	704
Avskrivna	26 786
Övriga beslut	12 786
<i>Balanserade till följande år</i>	
Hela antalet	48 633
Mindre tvistemål ¹	7 243
Övriga mål	41 390

1) Mål enligt lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål om mindre värden.

2) ÄktB = äktenskapsbalken

Tabell 4.2.1.4

Tingsrätter: avgjorda tvistemål efter målens handläggning och avgörande 1992

District Courts: civil cases finally dealt with, by type of proceedings and decision, 1992

	Hela antalet mål	Familje- mål	Övriga mål
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>			
Avskrivna	17 612	4 573	13 039
Efter muntlig förhandling	4 612	728	3 884
Övriga	13 000	3 845	9 155
Överflyttade till annan domstol	458	212	246
Avgjorda genom tredskodom	6 647	153	6 494
Övriga avgjorda mål	38 032	26 435	11 597
Utan muntlig förhandling	26 129	21 843	4 286
Med muntlig förhandling	11 903	4 592	7 311
Summa	62 749	31 373	31 376
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>			
Avskrivna	9 174	5	9 169
Avgjorda genom tredskodom	4 283	-	4 283
Övriga avgjorda mål	6 745	1	6 744
Utan muntlig förhandling	4 197	-	4 197
Med muntlig förhandling	2 548	1	2 547
Summa	20 202	6	20 196

Tabell 4.2.1.5

Tingsrätter: avgjorda tvistemål efter beskaftenhet och processtidens längd 1992

District Courts: civil cases finally dealt with, by nature and duration of proceedings, 1992

Anm. Avskrivna och inom tingsrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ¹				
		T.o.m. 1 mån.	Över 1 t.o.m. 2 mån.	Över 2 t.o.m. 3 mån.	Över 3 t.o.m. 6 mån.	Över 6 mån.
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>						
Gemensamma ansökningar om äktenskaps- skillnad	18 558	5 419	1 399	367	222	11 151
Talan om äktenskapsskillnad som anhängig- gjorts genom stämning	4 527	215	287	208	251	3 566
Förklaring att viss man ej är fader och fast- ställande av faderskap	710	27	51	52	128	452
Vårdnad om barn m. m.	3 004	607	724	358	404	911
Arbetsstvister	246	20	31	31	67	97
Hänskjutna mål angående lagsökning	937	60	107	120	266	384
Hänskjutna mål angående betalningsföreläggande	2 345	105	320	366	662	892
Hänskjutna mål angående handräckning	160	12	24	31	36	57
Hänskjutna mål från kronfogdemyndighet	1 665	279	429	361	497	99
Hyrestvister	1 349	57	348	272	383	289
Andra tvistemål	11 636	632	1 660	1 687	3 145	4 512
Summa	45 137	7 433	5 380	3 853	6 061	22 410
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>						
Hänskjutna mål angående lagsökning	309	29	51	62	95	72
Hänskjutna mål angående betalningsföreläggande	5 143	260	809	942	1 761	1 371
Hänskjutna mål angående handräckning	31	2	3	8	10	8
Hänskjutna mål från kronofogdemyndighet	2 130	422	682	431	516	79
Övriga mål	3 415	166	610	713	1 103	823
Summa	11 028	879	2 155	2 156	3 485	2 353

1) Tiden från det målet kommit in till tingsrätten och till tingsrättens avgörande.

Tabell 4.2.1.6

Tingsrätter: fullföljdsfrekvensen efter beskaffenhet i de avgjorda tvistemålen 1992

District Courts: frequency of appeal against judgements in civil cases, by nature 1992

Anm. Avskrivna och inom tingsrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt Antal	I % av mål avgjorda av tingsrätt
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>			
Gemensamma ansökningar om äktenskaps- skillnad	18 558	437	2,4
Talan om äktenskapsskillnad som anhängig- gjorts genom stämning	4 527	399	8,8
Förklaring att viss man ej är fader och fast- ställande av faderskap	710	90	12,7
Vårdnad om barn m.m.	3 004	279	9,3
Arbetsstvist	246	6	2,4
Hänskjutna mål angående lagsökning	937	171	18,2
Hänskjutna mål angående betalningsföreläggande	2 345	215	9,2
Hänskjutna mål angående handräckning	160	38	23,8
Hänskjutna mål från Kronofogdemyndighet	1 665	110	6,6
Hyrestvister	1 349	66	4,9
Andra mål	11 636	1 682	14,5
Summa	45 137	3 493	7,7
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>			
Hänskjutna mål angående lagsökning	309	32	10,4
Hänskjutna mål angående betalningsföreläggande	5 143	336	6,5
Hänskjutna mål angående handräckning	31	7	22,6
Hänskjutna mål från Kronofogdemyndighet	2 130	104	4,9
Övriga mål	3 415	152	4,5
Summa	11 028	631	5,7

Tabell 4.2.1.7**Tingsrätter: brottmål 1992**

District Courts: criminal cases, 1992

	Hela antalet mål
Balanserade från föregående år	26 564
Inkomna under året	79 330
Avgjorda under året	79 584
<i>Rättens avgörande</i>	
Dom	69 687
Beslut	9 897
därav	
Överflyttade	3 809
Avskrivna	4 893
Balanserade till följande år	26 310

Tabell 4.2.1.8**Tingsrätter: avgjorda brottmål efter processtidens längd m.m. 1992**

District Courts: criminal cases finally dealt with, by duration of proceedings etc., 1992

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid					Okänt
		T.o.m. 1 mån.	Över 1 t.o.m. 2 mån.	Över 2 t.o.m. 3 mån.	Över 3 t.o.m. 6 mån.	Över 6 mån.	
<i>Målens beskaffenhet</i>							
Notariemål	11 216	1 267	1 985	2 041	3 068	2 556	299
Andra brottmål	68 368	15 059	15 625	11 070	13 840	10 826	1 948
<i>Rättens sammansättning vid avgörandet</i>							
Ensamdomare	13 305	3 802	2 060	1 507	2 174	3 317	445
Nämnd	66 237	12 515	15 543	11 599	14 724	10 058	1 798
Jury	42	9	7	5	10	7	4
Avgjorda genom dom	69 687	12 939	16 280	12 216	15 533	10 734	1 985
Avgjorda genom beslut	9 897	3 387	1 330	895	1 375	2 648	262
därav avskrivna	4 893	613	655	482	802	2 158	183
Summa	79 584	16 326	17 610	13 111	16 908	13 382	2 247
därav med tolk	5 394	1 685	1 075	702	989	943	-

Tabell 4.2.1.9

Tingsrätter: i brottmål tilltalade personer efter målets avgörande och med offentlig försvarare samt personer dömda till kriminalregisterpåföljd med personutredning m.m., 1992

District Courts: prosecuted persons, with public defence counsel etc., 1992

Anm. Avskrivningsbeslut ingår ej i tabellen.

Avgörandet m.m.	Tilltalade		Personer dömda till kriminalregisterpåföljd					
	Hela antalet	Därav med offentlig försvarare	Hela antalet	Med personutredning	Därav med Personundersökning	Rättpsyk. undersökning	Läkarintyg ¹	Utvifgad par 7
Fällande dom	75 867	34 115	38 467	14 643	13 744	167	1 544	141
Frikännande dom	4 917	2 463	-	-	-	-	-	-
Slutligt beslut	161	80	112	2	1	-	1	1
därav bötesförvandling	6	-	6	-	-	-	-	-
Summa	80 945	36 658	38 579	14 645	13 745	167	1 545	142

1) Läkarintyg enligt 7 § lagen (1964:542) om personundersökning i brottmål.

Tabell 4.2.1.10

Tingsrätter: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda brottmålen 1992

District Courts: frequency of appeal against convictions, 1992

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt Antal	I % av mål avgjorda av tingsrätt
<i>Målens beskaffenhet</i>			
Notariemål	11 216	565	5,0
Andra brottmål	68 368	10 165	14,9
<i>Rättens sammansättning vid avgörandet</i>			
Ensamdomare	13 305	750	5,6
Nämnd	66 237	9 969	15,1
Jury	42	11	26,2
Avgjorda genom dom	69 687	10 215	14,7
Avgjorda genom beslut	9 897	515	5,2
därav avskrivna	4 893	154	3,1
Summa	79 584	10 730	13,5
därav med tolk	5 394	1 379	25,6

Tabell 4.2.1.11

Tingsrätter som är fastighetsdomstol: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd 1992

Real Estate Courts: cases finally dealt with, by nature and duration of proceedings, 1992

Anm. Avskrivna och inom tingsrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ¹				
		T.o.m. 1 mån.	Över 1 t.o.m. 2 mån.	Över 2 t.o.m. 3 mån.	Över 3 t.o.m. 6 mån.	Över 6 mån.
<i>Målens beskaffenhet</i>						
Mål om handräckning vars handläggning återupptagits efter ansökan om återvinning	3	-	-	1	-	2
Mål som överförts från kronofogdemyndighet	2	1	1	-	-	-
Fastighetsbildningsmål	484	28	28	28	142	258
Mål/ärenden om expropriation m m enligt bygglagen	170	-	-	1	4	165
Mål om tomträtt	382	5	32	49	67	229
Hyrestvister	82	-	1	1	-	80
Arrendetvister	97	2	4	7	22	62
Mål/ärenden enligt miljöskyddslagen	13	-	1	-	-	12
Andra fastighetsdomstolsmål	112	8	9	8	12	75
Summa	1 345	44	76	95	247	883
därav mål upptagna efter tredskodom	36	-	4	2	2	28

1) Tiden från det målet inkommit till tingsrätten och till tingsrättens avgörande.

Tabell 4.2.1.12

Tingsrätter som är fastighetsdomstol: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda fastighetsdomstolsmålen 1992

Real Estate Courts: frequency of appeal against judgements in Real Estate Court cases, 1992

Anm. Avskrivna och inom tingsrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt Antal	I % av mål avgjorda av tingsrätt
<i>Målens beskaffenhet</i>			
Mål om handräckning vars handläggning återupptagits efter ansökan om återvinning	3	-	-
Mål som överförts från kronofogdemyndighet	2	-	-
Fastighetsbildningsmål	484	138	28,5
Mål/ärenden om expropriation m.m. enligt bygglagen	170	4	2,4
Mål om tomträtt	382	14	3,7
Hyrestvist	82	17	20,7
Arrendetvist	97	23	23,7
Mål/ärenden enligt miljöskyddslagen	13	3	23,1
Andra fastighetsdomstolsmål	112	29	25,9
Summa	1 345	228	17,0
därav mål upptagna efter tredskodom	36	-	-

Tabell 4.2.1.13

Tingsrätter: balanserade, inkomna och avgjorda domstolsärenden samt fullföljdsfrekvensen av dem 1992

District Courts: legal matters pending, entered, finally dealt with and frequency of appeals against decisions, 1992

	Antal ärenden
Inbalanserade	12 723
Inkomna	28 933
Avgjorda	28 157
därav fullföljda till hovrätt	671
Balanserade till följande år	14 170

Tabell 4.2.1.14

Statens va-nämnd: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade mål samt fullföljdsfrekvensen i de slutligt handlagda målen 1981–1992

Water supply, sewage and district heating tribunal: cases entered, finally dealt with, pending at the end of the year and frequency of appeal against the rulings, 1981–1992

	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Inkomna mål	344	391	237	300	199	326	241	206	596	382	186	202
Slutligt handlagda mål	223	320	323	257	238	284	247	276	506	411	153	239
Till följande år balanserade	257	328	242	285	246	288	282	209	299	270	302	265
Fullföljda till vattenöverdomstolen												
Antal	20	33	36	34	39	58	30	33	19	14	17	55
I % av de slutligt handlagda	9,0	10,3	11,1	13,2	16,4	20,4	12,2	11,9	3,8	3,4	11,1	23,0

Tabell 4.2.1.15

Tingsrätter som är vattendomstol: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade vattenmål och ärenden 1981–1992

Water Rights Courts: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1981–1992

	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
<i>Mål</i>												
Inkomna under året	294	324	388	298	299	306	304	332	311	320	348	375
Slutligt handlagda under året	339	322	315	393	313	301	308	351	356	314	365	382
Ansökningsmål	329	306	299	382	297	288	283	331	338	302	350	379
Stämningssmål	6	9	8	4	2	6	12	12	13	11	8	3
Förrättningsmål	.	.	.	2	2	3	7	5	5	1	3	-
Handräckningsmål	.	.	.	1	4	3	1	1	1	3	2	-
Mål om tillstånds giltighet m.m.	.	.	.	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Besvärs- och underställningsmål	4	7	8	4	7	1	5	2	1	-	2	-
Balanserade till följande år	768	770	844	749	735	742	738	719	675	681	663	656
<i>Ärenden</i>												
Inkomna under året	100	113	177	429	55	62	51	36	33	44	31	29
Slutligt handlagda under året	114	108	104	103	136	173	213	75	48	40	35	30
Balanserade till följande år	23	28	101	427	346	235	73	34	23	27	23	22

Tabell 4.2.1.16

Tingsrätter som är vattendomstol: avgjorda vattenmål efter målets art m.m. 1992

Water Rights Courts: civil cases finally dealt with, by nature of case etc., 1992

Målets art (siffrorna betecknar kapitel, paragraf och punkt i vattenlagen)	Hela antalet mål	Antal mål som varit återförvisade eller vilande	Antal mål i vilka tidigare meddelats domar el. beslut	Antal sådana domar och beslut	Fördelning efter tiden mellan målets inkommande och deras avgörande					Målet hänskjutet till regeringens prövning
					T.o.m. 3 mån.	Över 3 mån. t.o.m. 1 år	Över 1 t.o.m. 5 år	Över 5 t.o.m. 10 år	Över 10 år	
Enligt äldre lag (1918:523)										
<i>Ansökningsmål</i>	48	-	48	981	-	-	-	3	45	10
därav										
Byggande i vatten(11:17 p1-6)	46	-	46	964	-	-	-	3	43	9
Vattenavledning(11:17 p19)	1	-	1	2	-	-	-	-	1	-
Avstånd med fullbordande av företag m m(11:17 p20)	1	-	1	15	-	-	-	-	1	1
Summa	48	-	48	981	-	-	-	3	45	10
Enligt ny lag(1983:291)										
<i>Ansökningsmål</i>	334	-	10	23	111	169	44	10	-	2
För annat vattenföretag än markavvattningsföretag därav										
Tillstånd till utförande enl. 4kap (13:13 p2)	241	-	9	22	95	114	22	10	-	2
Godkännande av utfört ändrings-/lagningsarbete enl. 4kap (13:13 p3)	3	-	-	-	1	2	-	-	-	-
Prövning av lagligheten enl. 4kap (13:13 p4)	51	-	-	-	4	28	19	-	-	-
Utskrivning av vattenläggning enl. 14kap 5§ (13:13 p7)	26	-	1	1	10	15	1	-	-	-
Bortskaffning av flottledsanläggningar enl. 14kap 3§ (13:13 p8)	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Förlängning av arbetstiden enl. 15kap 2§ 2st (13:13 p9)	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Omprövning av villkor enl. 15kap (13:13 p10)	7	-	-	-	-	5	2	-	-	-
Fastställelse av överenskommelse enl. 15 kap 16§ (13:13 p13)	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-
<i>Stämningssmål</i>	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Ersättning för skada eller intrång genom vattenanläggning som inte tillkommit i laga ordning eller inte är av laga beskaffenhet (13:14 p2)	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Summa	335	-	10	23	111	169	45	10	-	2
Samtliga mål	383	-	58	1 004	111	169	45	13	45	12

Tabell 4.2.1.17

Tingsrätter: ärenden i boupptecknings- och avhandlingsprotokollen, förmynderskaps- och godmanskaps-ärenden samt inskrivningsmyndighetens ärenden 1992

District Courts: estate inventory guardianship and executor cases, and cases in Court Registrar, 1992

	Antal ärenden
<i>I boupptecknings- och avhandlingsprotokollen upptagna ärenden m.m.</i>	
I bouppteckningsprotokollet upptagna ärenden	
Inregistrering av bouppteckning	96 720
Dödsboanmälan	8 438
Äktenskapsförord	11 540
Gåva mellan makar	511
Lösöre köp	155
Kallelse å okända borgenärer	1 446
Anmälan om bodelning	3 432
Övriga	11 139
Summa	133 381
I avhandlingsprotokollet upptagna ärenden	1 273
Förmynderskap och godmanskap	33 013
<i>Inskrivningsmyndighetens ärenden</i>	
Ärenden i dagboken del A	271 043
del B	1 103 003
del C	1 631
Ärenden i dagboken över företagsinteckningar	118 618
Summa dagboksärenden	1 494 295
Gravationsbevis	179 900
därav	
avseende företagsinteckning	38 437
angående luftfartyg	197
Äganderättsbevis	3 671
därav fastighetsbevis	2 578
Bevis som avses i 4 § 4 st gravationsbeviskun- görelsen (1971:710)	17
Uppgifter till fastighetsbildningsmyndighet	7 469
Upplägg för nybildade fastigheter	21 993
Yttrande enligt 12 kap 10 § fastighetsbildnings- lagen (1970:988) ¹	580
Summa	213 630
Samtliga inskrivningsärenden	1 707 925
<i>Dessutom tillkommer</i>	
Ärenden avseende fastigheter som förs i fastighetsbok	3 623
Inskrivningsärenden angående luftfartyg (dagbok B)	569
Sjöfartsregistrets ärenden	7 327

1) Dessa ärenden ingår även i dagbok del A.

Tabell 4.2.1.18

Tingsrätter¹: Sjöfartsregistrets ärenden 1992

District Courts: Register of shipping matters, 1992

	Antal ärenden
<i>Sjöfartsregistrets ärenden</i>	
Ärenden i dagbok del A	2 431
del B	2 043
del C registerärenden	93
båtregisterärenden	186
Partrederiärenden	3
Registerutdrag	328
Bevis om icke-registrering	8
Summa	5 092
<i>Tingsrättens ärenden, handlagda å sjöfartsregistret</i>	
Ärenden angående dödande av förkommen inteckningshandling och om dödande av inteckning då inteckningshandlingen förkommit, såvitt avser skepp och skepps- byggen	4
Ärenden om registrering av båtbyggnads- förskott	1
Summa	5
Samtliga ärenden	5 097

1) Sjöfartsregistret är placerat i Stockholms tingsrätt.

Tabell 4.2.1.19**Tingsrätter: beviljade lagfarter och inskrivningar av tomträtt, länsvis 1992**

District Courts: registrations of title to real estate and site leasehold rights, by county, 1992

Län	Lagfart	Inskrivning av tomträtt
Stockholms	13 489	893
Uppsala	3 939	7
Södermanlands	3 753	72
Östergötlands	5 995	140
Jönköpings	4 993	3
Kronobergs	3 201	-
Kalmar	5 878	27
Gottlands	1 320	6
Blekinge	2 976	-
Kristianstads	6 112	26
Malmöhus	9 429	126
Hallands	4 870	38
Göteborgs och Bohus	8 985	223
Älvsborgs	8 009	73
Skaraborgs	4 852	-
Värmlands	6 178	94
Örebro	3 938	84
Västmanlands	2 950	238
Kopparbergs	8 134	1
Gävleborgs	5 547	79
Västernorrlands	5 432	-
Jämtlands	4 487	2
Västerbottens	5 664	-
Norrbottnens	5 418	155
Hela riket	135 549	2 287

Tabell 4.2.1.20**Tingsrätter: beviljade lagfarter efter fång och beskattningsnatur 1992**

District Courts: registrations of title to real estate, by nature of title and character of assessment, 1992

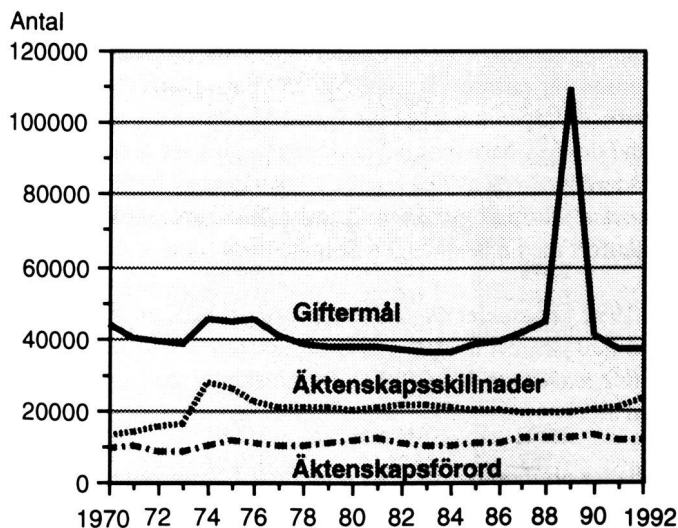
Fång	Jordbruks- fastighet	Annan fastighet	Summa
Frivillig försäljning	8 885	73 714	82 599
Köp vid exekutiv- och konkurs- försäljning	101	2 040	2 141
Expropriation o.d.		16	16
Byte	127	262	389
Gåva	5 395	6 501	11 896
Äktenskapsförord, arv eller giftorätt samt testamente	8 198	29 403	37 601
Annat fång	121	786	907
Summa	22 827	112 722	135 549

4.2.2 Familjerätt

Familjerätt är den del av civilrätten som behandlar rättsnormer som reglerar familjelivet, d.v.s. regler om äktenskap och dess rättsverkningar, om föräldrar och barn, förmynderskap och enligt hävd också arvsordning.

De ständiga förändringarna inom det sociala och ekonomiska området påverkar familjebildningen och har medfört ny lagstiftning också inom familjerättens område. Lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem är ett exempel på hur t.ex. samlevnad utan äktenskap har fått en sådan omfattning och betydelse att lagreglering behövs.

Giftermål, äktenskapsskillnader och äktenskapsförord, 1970–1992

Familjemål m.m. år 1985–1992

År	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Gemensam ansökan om äktenskapsskillnad	16 690	16 235	15 754	15 511	15 766	16 295	17 399	18 558
Talan om äktenskapsskillnad genom stämning	3 567	3 401	3 280	3 403	3 464	3 885	4 139	4 527
Boskillnad	965	1 295	2 614	54 ¹	1	1	.	.
Äktenskapsförord	10 809	10 771	12 127	12 085	12 552	13 222	11 155	11 540
Gåva mellan makar	.	.	.	1 307	1 304	1 081	664	511
Faderskap	520	522	555	617	559	604	658	710
Vårdnad m.m.	3 022	2 872	2 839	2 915	2 958	2 996	2 918	3 004
Omyndighetsförklaring	35	14	15	10	3 ²	1	.	.
Omyndighetsf. hävande	390	599	680	552	11 ²	1	.	.

1) Boskillnadsinstitutet avskaffat i äktenskapsbalken.

2) Institutet omyndighetsförklaring och omyndighetsförklarings hävande avskaffat i föräldrabalken.

Äktenskapsskillnader och giftermål

År	Giftermål	Äktenskaps-skillnader
1960	50 149	8 958
1965	59 963	9 563
1970	43 278	13 174
1975	44 103	25 751
1980	37 569	20 250
1981	37 793	20 695
1982	37 051	21 270
1983	36 216	21 068
1984	36 210	20 601
1985	38 297	20 185
1986	38 830	19 518
1987	41 064	18 938
1988	44 098	18 838
1989	108 928	19 404
1990	40 416	19 959
1991	36 547	20 970
1992	36 857	22 571

Antalet äktenskapsskillnader har under 80-talet hållit sig omkring 20 000. År 1992 ökade antalet äktenskapsskillnader med 8 procent. Antalet giftermål 1992 visar en ökning med endast 1 procent jämfört med 1991. Det höga antalet giftermål 1989 berodde på ny lagstiftning beträffande änkepension som trädde i kraft den 1 januari 1990. Om man ser på medelfolkmängden gifta kvinnor framgår att år 1992 skiljde sig 1 332 gifta kvinnor på 100 000. Det är den högsta andelen sedan år 1975.

Hälften av äktenskapsskillnaderna sker under de första 10 åren av äktenskapet. I drygt 6 av 10 äktenskapsskillnader finns barn under 18 år. De flesta barnen, ca 52 procent, finns i äktenskap som upplöses inom 10 år.

Vid beaktande av domsskäl framgår att de flesta är ense om äktenskapsskillnad, ca 2,5 procent är oense. Ansökan om äktenskapsskillnad kan antingen ske gemensamt eller genom stämning. Nästan 2 av 5 saknar barn, vilket innebär att de troligen gemensamt ansökt om äktenskapsskillnad. En hypotes är då att stämningsansökan beror på oenighet beträffande vårdnad av barn eller underhållsbidraget och således berör ca 7 000 barn år 1992.

Mål om *vårdnad av barn* har sjunkit högst betydligt fr.o.m. 1983 då den nya lagen (1983:47) om vårdnad och umgänge med barn, (ändrad genom lag 1983:484), trädde i kraft. År 1992 var vårdnadsfallen 3 004 mot 5 844 år 1982. Minskning – en beror på att flertalet föräldrar som inte är gifta med varandra kan få gemensam vårdnad om barnen genom att anmäla gemensam vårdnad vid pastorsämbetet, fr.o.m. den 1 juli 1991 lokala skattemyndigheter. Tidigare var ett tingsrättsbeslut nödvändigt även för denna grupp.

Några uppgifter om vårdnadsfrågor finns i utredningen "Vårdnad och underhåll 1992", som gjorts av SCB. Undersökningen var en totalundersökning och omfattade 12 418 domar där föräldrarna varit gifta med varandra och 932 domar där föräldrarna inte varit gifta med varandra.

Några huvudresultat för 1992 visar att vid...

...ingen tidigare vårdnadsdom/beslut

- för 82 procent av barnen består den gemensamma vårdnaden. 17 procent fick modern som ensam vårdnadshavare och 1 procent fick fadern.

- trots att den gemensamma vårdnaden har ökat så bor ca 91 % av barnen hos modern och endast 9 % hos fadern.
- av barnen under 6 år får fadern ensam vårdnad om endast 1 procent, medan modern får ensam vårdnad om 23 procent.
- fadern får ensam vårdnad om knappt 2 procent av pojkarna och drygt 1 procent av flickorna.
- syskongrupper delas sällan mellan föräldrar.
- för 38 procent av barnen fastställdes underhållsbidraget i samband med vårdnadsdomen/beslutet.
- 92 procent av antalet fastställda underhållsbidrag betalas av fadern.
- 50 procent av mödrarna och 18 procent av fäderna får rätts-hjälp.
- umgängesrätten regleras för 3 procent av barnen vid skilsmässan.

...ändring av tidigare vårdnadsdom/beslut

- fadern får ensam vårdnad om 239 barn jämfört med 289 barn, då ingen tidigare dom finns. Modern får ensam vårdnad om 581 barn mot 3 372 då ingen tidigare dom finns.
- fadern får 29 % av de barn för vilka någon av föräldrarna får ensam vårdnad genom ändring av tidigare vårdnadsdom jämfört med 8 % då ingen tidigare dom finns.

År 1992 var antalet *äktenskapsförord* 10 825, en minskning med 330 jämfört med år 1991. Motsvarande siffror för *gåva mellan makar* var 480 år 1992, en minskning med 184 jämfört med 1991.

Tabeller om familjer se även under 4.2.1 Tingsrätter.

Tabell 4.2.2.1

Tingsrätter, hovrätter och Högsta domstolen: äktenskapsskillnader
1960, 1965, 1970–1992District Courts, Courts of Appeal, the Supreme Court: divorces, 1960,
1965, 1970–1992

År	Samtliga äktenskaps- skillnader	därav med barn under 18 år ¹	På 100 000 av	
			Hela medel- folkmängden	Medelfolk- mängd gifta kvinnor
1960	8 958	5 795	119,8	503,4
1965	9 563	5 754	123,7	514,2
1970	13 174	8 173	163,8	684,6
1971	13 682	9 266	168,9	711,7
1972	15 189	10 203	187,0	795,0
1973	16 294	11 263	200,2	860,0
1974 ²	27 208	15 971	333,4	1 448,5
1975	25 751	17 511	314,3	1 383,0
1976	22 411	15 058	272,6	1 212,9
1977	20 994	14 026	254,4	1 144,0
1978	20 599	13 798	248,9	1 134,8
1979	20 785	13 776	250,6	1 153,5
1980	20 250	13 339	243,7	1 135,2
1981	20 695	13 707	248,7	1 172,5
1982	21 270	13 862	255,5	1 218,7
1983	21 068	13 559	253,0	1 221,2
1984	20 601	13 249	247,1	1 208,2
1985	20 185	13 101	241,7	1 195,2
1986	19 518	12 347	233,2	1 165,6
1987	18 938	11 810	225,5	1 138,1
1988	18 838	11 535	223,3	1 136,2
1989	19 404	11 792	228,5	1 154,0
1990	19 959	12 432	233,2	1 167,0
1991	20 970	13 102	241,8	1 228,0
1992	22 571	14 403	260,4	1 332,2

1) Åren 1960 till 1970 äktenskapsskillnader med barn under 15 år.

2) Nya regler om äktenskapsskillnad trädde i kraft 1974-01-01.

Tabell 4.2.2.2

Tingsrätter, hovrätter och Högsta domstolen: äktenskapsskillnader efter barnantal och äktenskapets varaktighet 1992
 District Courts, Courts of Appeal, the Supreme Court: divorces, by number of children and by duration of marriage, 1992

Uppgifterna grundar sig på till äktenskapsregistret rapporterade äktenskapsskillnader som vunnit laga kraft.

Barnantal m.m.	Äktenskapets varaktighet i år ¹								Summa	därav med betänke- tid	utan betänke- tid
	-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-			
Antal äktenskap med nedanstående antal barn under 18 år											
0	3 076	1 218	498	379	785	1 128	589	495	8 168	1 386	6 782
1	1 937	1 266	677	734	877	358	60	19	5 928	5 128	800
2	1 539	1 791	1 272	1 051	342	71	13	7	6 086	5 951	135
3	387	475	484	367	80	10	3	1	1 807	1 772	35
4	95	110	117	106	8	7	-	-	443	436	7
5	21	19	25	17	7	4	1	-	94	90	4
6	3	8	6	10	3	1	-	-	31	30	1
7	5	-	2	1	-	-	-	1	9	7	2
8	1	1	-	1	-	-	-	-	3	2	1
Över 8	-	1	1	-	-	-	-	-	2	2	-
Summa äktenskap	7 064	4 889	3 082	2 666	2 102	1 579	666	523	22 571	14 804	7 767
Summa barn	6 722	6 873	5 325	4 521	1 884	584	100	43	26 054	24 803	1 251
Antal barn per äktenskap	0,95	1,41	1,73	1,70	0,90	0,37	0,15	0,08	1,15	1,68	0,16
Utländska domar ²	9	2	2	3	-	1	-	-	17	.	.

1) Antal år mellan vigselåret och domsåret.

2) Svea hovrätts beslut att i främmande land meddelat beslut om upplösning av äktenskapet skall gälla här i riket.

Tabell 4.2.2.3

Tingsrätter, hovrätter och Högsta domstolen: äktenskapsskillnader efter lagrum, samt av hovrätt undanröjda domar på äktenskapsskillnad 1992

District Courts, Courts of Appeal, the Supreme Court: divorces, by law sections and divorces vacated by Courts of Appeal, 1992

	Äktenskapsskillnader enligt 5 kap Äktenskapsbalken				Samtliga	därav			Av hovrätt/ HD undan- röjda domar på äkten- skaps- skillnad ¹
	§ 1 (makarna ense om äkten- skaps- skillnad)	§ 2 (makarna ej ense om äkten- skaps- skillnad)	§ 4 (särlev- nad sedan minst 2 år)	§ 5 (på grund av äkten- skaps- hinder)		med betän- ketid	utan betän- ketid	med barn under 16 år	
Tingsrätter	21 654	564	318	10	22 546	14 788	7 758	13 221	.
Hovrätter	15	5	1	.	21	11	10	8	69
Högsta domstolen	2	2	-	-	4	4	-	2	2
Samtliga	21 671	571	319	10	22 571	14 803	7 768	13 231	71

1) Av tingsrätt meddelad dom om äktenskapsskillnad som efter gemensamt överklagande undanröjts.

Tabell 4.2.2.4

Tingsrätter: barn fördelade efter kön, ålder och vårdnadshavare 1992. Ingen tidigare vårdnadsdom. Föräldrarna tidigare gifta med varandra.

District Courts: children by sex, age and guardian, 1992. Parents earlier married to each other.

Ålder Kön	Antal barn				Procent			
	Gemensam vårdnad	Modern	Fadern	Summa	Gemensam vårdnad	Modern	Fadern	Summa
0 – 1 år	654	353	4	1 011	65	35	0	100
Pojke	330	174	2	506	65	34	0	100
Flicka	324	179	2	505	64	35	0	100
2 – 3 år	2 276	675	43	2 994	76	23	1	100
Pojke	1 214	344	21	1 579	77	22	1	100
Flicka	1 062	331	22	1 415	75	23	2	100
4 – 5 år	2 462	567	48	3 077	80	18	2	100
Pojke	1 213	270	31	1 514	80	18	2	100
Flicka	1 249	297	17	1 563	80	19	1	100
6 – 8 år	3 222	607	50	3 879	83	16	1	100
Pojke	1 660	307	28	1 995	83	15	1	100
Flicka	1 562	300	22	1 884	83	16	1	100
9 – 11 år	2 760	498	46	3 304	84	15	1	100
Pojke	1 350	279	24	1 653	82	17	1	100
Flicka	1 410	219	22	1 651	85	13	1	100
12 – 14 år	2 602	393	36	3 031	86	13	1	100
Pojke	1 348	172	24	1 544	87	11	2	100
Flicka	1 254	221	12	1 487	84	15	1	100
15 – 17 år	2 688	278	62	3 028	89	9	2	100
Pojke	1 370	128	38	1 536	89	8	2	100
Flicka	1 318	150	24	1 492	88	10	2	100
Okänd ålder	29	1	-	30	97	3	-	100
Pojke	10	-	-	10	100	-	-	100
Flicka	19	1	-	20	95	5	-	100
Samtliga barn	16 693	3 372	289	20 354	82	17	1	100
Pojke	8 495	1 674	168	10 337	82	16	2	100
Flicka	8 198	1 698	121	10 017	82	17	1	100

4.2.3 Mål och ärenden om ekonomi

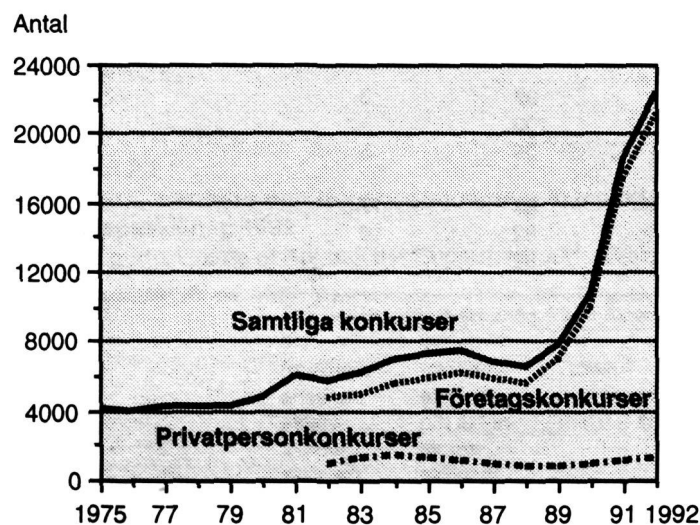
Konkurs innebär att en person (gäldenär) eller ett företag inte kan betala sina skulder och att en ansökan därför lämnas in till domstol som fattar beslut om konkurs. Samtliga tillgångar fördelas mellan borgenärer beroende på hur och om de har säkerheter. I första hand fördelas tillgångarna till fordringsägare med särskild förmånsrätt t.ex. företagshypotek, därefter skall staten ha in skatterna, de anställda sina löner och i sista hand kommer övriga borgenärer.

Under 1970-talet uppgick antalet konkurser i genomsnitt till 4 178 per år. En kraftig ökning har skett under 1980-talet. För år 1992 redovisas 22 449 nya konkurser vilket är det högsta antalet någonsin.

Konkurser och antal anställda 1986–1992

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Samtliga	7 361	6 785	6 414	7 714	10 796	18 424	22 449
därav							
Företag	6 200	5 768	5 567	6 879	9 887	17 378	21 219
Privatpersoner	1 161	1 017	847	835	909	1 046	1 230
Antal anställda	16 635	14 973	10 600	14 941	25 512	64 128	80 405

Tillkomna konkurser, 1975–1992

Ackord innebär att gäldenär och borgenärer kommer överens om att skulderna sätts ner så att konkurs kan undvikas. Det är som regel bäst för alla parter. Ackordcentralerna i Stockholm, Göteborg och Malmö har hand om ackorden.

Företagskonkurser och ackord fördelade efter antal anställda, 1990–1992

Antal	Konkurser			Ackord		
	1990	1991	1992	1990	1991	1992
Anställda						
0	6 580	10 444	12 759	27	71	20
1– 2	1 354	2 510	3 214	14	20	7
3– 5	831	1 877	2 168	8	23	13
6– 10	538	1 141	1 411	12	20	12
11– 20	320	790	876	8	18	11
21– 50	198	429	587	11	11	13
51–100	49	132	132	–	5	6
100–	17	55	72	1	3	2
Samtliga	9 887	17 378	21 219	81	171	84

SCB redovisar ackordstatistik fr.o.m. år 1985. Antalet ackord har minskat från 171 år 1991 till 84 ackord 1992. År 1992 hade 38 procent av de drabbade företagen 1–10 anställda, 24 procent hade ingen anställd medan 38 procent hade mer än 10 anställda.

Näringsförbud

Näringsförbud infördes i konkurslagen den 1 juli 1980. Näringsförbud kan meddelas gäldenär som i samband med konkurs förfarit grovt otillbörligt mot borgenär eller om en person upprepade gånger förekommit i samband med konkurs.

Genom lagen om näringsförbud den 1 juli 1986 kan näringsförbud meddelas även en person som i egenskap av enskild näringsidkare gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa. Detta oavsett om konkurs föreligger eller ej. Näringsförbud kan också meddelas om en person i avsevärd omfattning inte har betalat skatt, tull eller avgift som omfattas av lagen om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

Näringsförbud kan vara tillfälligt eller slutgiltigt. Det senare är bestämt till max 5 år. Den som meddelas näringsförbud får inte driva näringsverksamhet eller som styrelseledamot eller i någon annan engenskap företräda aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening eller stiftelse som driver verksamhet med bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen. Talan om näringsförbud förs vid tingsrätt av åklagare.

Vid utgången av år 1992 hade 167 personer näringsförbud.

Kronofogdemyndighet (KFM)

Kronofogdarna är verksamma i landets 24 kronofogdemyndigheter. Av dessa är 22 domstolar dessutom tillsynsmyndighet i konkurser. KFM har exekutiva uppgifter. De verkställer indrivning av pengar från betalningsskyldiga genom att

- göra utmätning
- ålägga arbetsgivare innehålla lön
- avhysa ("vräka") från bostad
- återtaga varor som sålts på avbetalning

Staten, företag och privatpersoner m. fl. kan vara uppdragsgivare till kronofogdemyndigheten, som handlägger allmänna och enskilda mål. Stat och kommun är fordringsägare i allmänna mål som kan avse obetalda skatter, arbetsgivaravgifter, böter eller studiemedel m.m. och privatpersoner och företag i enskilda mål som avser lån, hyror m.m.

Vid 1992 års början uppgick de samlade skatte- och avgiftsskulder, s.k. *allmänna mål*, till 31,1 miljarder kronor. Under året debiterades 18,3 miljarder kronor hos KFM och 4,1 miljarder drevs in. 4,4 miljarder kronor avkortades (återkallades från indrivning). 2,1 miljarder kronor preskriberades. Vid årets utgång hade skatte- och avgiftsskulder ökat till 38,8 miljarder kronor, en ökning med 25 procent. Av de balanserade skulderna var

- 21 % bearbetningsbart fordringsbelopp
- 5 % fordringsbelopp där anstånd beviljats
- 41 % pågående konkurser
- 3 % avslutade konkurser
- 30 % avskrivna belopp (passiv indrivning, kan bearbetas på nytt med begränsat resultat)

Den 31 december 1992 fanns 477 000 fysiska och juridiska gäldenärer med skuld i allmänna mål registrerade jämfört med 374 000 den 31 december 1991. En delförklaring till den stora ökningen är det stora inflödet av gamla TV-avgiftsmål, vilka restfördes för första gången hösten 1992. Av gäldenärerna hade 53 procent skulder på 1–5 000 kronor. Dessa skulder motsvarade 0,8 procent av totala skuldbeloppet. 1,2 procent hade skulder på mer än 1 milj kronor (skuldbeloppet motsvarade 47 procent av totala skuldbeloppet).

I *enskilda mål* redovisade KFM 915 miljoner kronor år 1992 avseende utsöknings- och avbetalningsmål, 352 miljoner införsel av underhållsbidrag och 219 miljoner levererade utsokningsavgifter.

År 1992 inkom 13 707 ansökningar om *avhysning*, en minskning med 1 procent jämfört med 1991. Avhysningen verkställdes i 5 899 fall.

Under 1992 gjordes en ändring av hur antalet *exekutiva fastighetsförsäljningar* skulle räknas. Ett fastighetsförsälj-

ningsärende anses numera inkommit i och med att en fastighet blivit utmätt eller försäljning begärts efter betalningsfastställelse. Tidigare ansågs ärendet ha uppkommit först när förberedande åtgärder börjat vidtas.

Den nya ordningen har medfört att cirka 2 000 ytterligare fastigheter räknats som inkomna under 1992. Även med hänsyn taget till vad ovan sagts innebär antalet inkomna ärenden 14 046, år 1992, en mycket stor ökning jämfört med tidigare år. Det är i särklass det högsta antalet sedan kronofogdemyndigheten övertog uppgiften från överexekutor år 1982.

I samband med att Lagen om *betalningsföreläggande och handräckning* (BF), som ersätter Lagen om lagsökning och betalningsföreläggande och Lagen om handräckning, trädde ikraft den 1 januari 1992 övertog KFM från tingsrätterna arbetet med dessa ärenden. Under 1992 inkom ca 842 000 BF-mål till KFM. Över 90 procent var ansökningar om betalningsföreläggande. Jämfört med antalet inkomna mål till tingsrätterna föregående år innebar detta en ökning med drygt 5 procent.

Inteckningsstatistik

SCB har fram till och med 1982 totalredovisat inteckningsstatistik framställd på manuell väg ur kopior av inskrivningsmyndigheternas dagböcker. Åren 1974–1975 pågick försöksverksamhet med maskinell registrering av bland annat inteckningar parallellt med den manuella. Uppsala domsaga var den första inskrivningsmyndighet med full rättsverkan för sitt ADB-stödda inskrivningsregister. Det omfattade samtliga inskrivningar redan år 1976, med undantag av en del inteckningar som t. ex. inteckningar i del i fastighet. Efter hand har allt fler inskrivningsmyndigheter övergått till ADB. Vid årsskiftet 1991–1992 ingick 84 procent av samtliga inskrivningsmyndigheter. Cirka 0,5 procent av inteckningarna ligger utanför dataregistrering och finns i manuellt förda böcker. Siffran varierar något beroende på hur länge inskrivningsmyndigheten ingått i datasystemet.

Centralnämnden för fastighetsdata (CFD) i Gävle är samordnande myndighet för dataregistret. Hösten 1995 beräknas samtliga inskrivningsmyndigheter ingå i CFDs dataregister.

I tablåerna, på efterföljande sida, redovisas värden för de län som helt övergått till ADB-registrering före den 1 januari 1992.

I den redovisade 9-årsperioden för Stockholms, Uppsala, Malmöhus och Gävleborgs län framkommer att totala beloppet för beviljade inteckningar i fast egendom och tomträtt sjunkit kraftigt under 1992.

Beviljade och dödade inteckningar i fast egendom, 1992

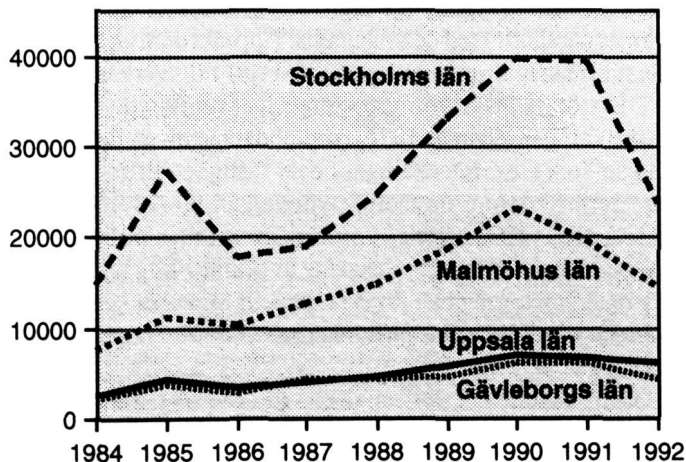
Län	Beviljade		Dödade	
	Antal	Belopp i milj kr	Antal	Belopp i milj kr
Stockholms	30 268	23 822	20 118	8 073
Uppsala	7 693	5 973	4 516	1 686
Södermanlands	8 253	4 876	4 984	2 066
Kalmar	8 906	3 899	5 669	1 514
Kristianstads	10 729	4 638	7 877	2 067
Malmöhus	21 885	14 517	15 016	4 846
Hallands	10 213	5 274	6 120	1 992
Göteborgs o Bohus	17 694	14 250	11 077	4 793
Älvsborgs	14 172	7 869	9 574	3 358
Skaraborgs	8 346	4 733	6 024	1 898
Värmlands	8 275	5 463	5 829	3 456
Örebro	7 476	6 433	5 697	3 580
Västmanlands	5 966	3 888	4 372	1 820
Gävleborgs	8 328	4 243	6 386	1 666
Västernorrlands	8 154	3 337	6 693	1 271

Beviljade och dödade inteckningar i tomträtt, 1992

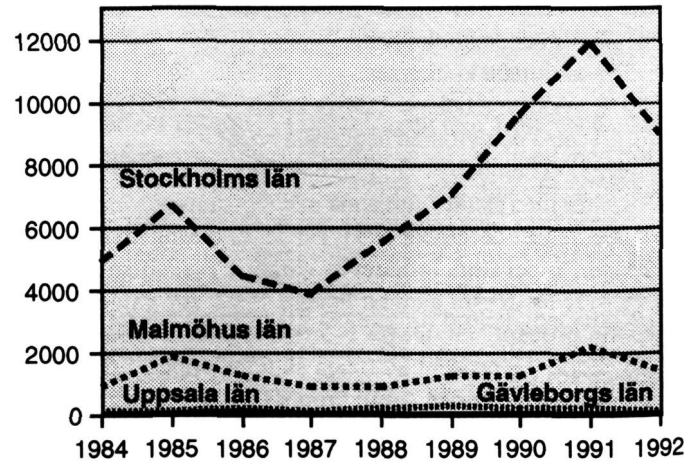
Län	Beviljade		Dödade	
	Antal	Belopp i milj kr	Antal	Belopp i milj kr
Stockholms	4 243	8 954	2 953	1 865
Uppsala	36	8	10	1
Södermanlands	368	111	231	122
Kalmar	209	132	114	75
Kristianstads	123	31	137	12
Malmöhus	1 335	1 346	866	555
Hallands	195	153	107	25
Göteborgs o Bohus	1 165	1 484	1 311	1 273
Älvsborgs	343	278	330	123
Skaraborgs	18	34	26	31
Värmlands	433	294	237	56
Örebro	304	362	182	212
Västmanlands	1 119	355	625	102
Gävleborgs	454	114	350	58
Västernorrlands	14	148	27	4

Totalt belopp för beviljade inteckningar i fast egendom för vissa län, 1984–1992

Kr i milj

Totalt belopp för beviljade inteckningar i tomträtt för vissa län, 1984–1992

Kr i milj

Tabell 4.2.3.1

Tingsrätter: mål om lagsökning, betalningsföreläggande och handräckning samt konkurser och konkursärenden m.m. 1992
 District Courts: debt-recovery cases, injunctions to pay and bankruptcies etc., 1992

	Hela antalet mål		Hela antalet mål
Mål om lagsökning		Konkursärenden	
Balanserade från föregående år	56 627	<i>Konkursansökningar</i>	
Inkomna under året	81	Inkomna under året	33 472
Slutligt handlagda under året	54 238	därav från borgenär	
I fastighet eller skepp/skeppsbyggnad		staten	8 143
intecknad fordran	8 052	annan	7 834
Annan fordran	46 186	<i>Konkurser</i>	
Balanserade till följande år	2 470	Balanserade från föregående år	23 982
		Tillkomna under året	22 912
Mål om betalningsföreläggande			
Balanserade från föregående år	202 241	Upphörda	12 315
Inkomna under året	283	Till följd av hävt konkursbeslut	111
Slutligt handlagda under året	197 994	Genom förlikning/frivillig uppgörelse	21
Balanserade till följande år	4 530	ackord	4
		avskrivna enligt 185 d § KL	73
Mål om handräckning		10 kap 1,2 § KL	7 737
Slutligt handlagda under året	3 496	10 kap 3 § KL	128
därav avhysning	1 826	slututdelning enligt 146 § KL	58
		utdelning enligt 185 f § KL	50
		11 kap 18 § KL	4 133
Ackord		Överflyttande till annan domstol	786
Förordnande av god man enligt ackordslagen		Balanserade till följande år	33 793
(1970:847)	428	därav tillkomna under redogörelseåret	19 549
Beslut om förhandling om offentligt ackord enligt		tidigare år	14 246
26 § ackordslagen	60		
		Konkurser där efterutdelning kungjorts enligt 20 § KL	4

Tabell 4.2.3.2

Tingsrätter: företagskonkurser efter bransch och anställda 1992

District Courts: bankruptcies in enterprises, 1992

Bransch	Antal företagskonkurser			Summa		Antal företag enligt CFAR	Andel därav i konkurs	Antal årsanställda enligt CFAR	Andel därav berörda av konkurs
	Aktiebolag	Handelsbolag	Enskilda firmor	Antal företag	Antal anställda				
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	263	59	181	503	822	69 245	0,73	44 398	1,85
Brytning av mineraliska produkter	11	2	-	13	17	688	1,89	11 049	0,15
Livsmedels-, dryckesvaru- och tobakstillverkning	102	15	21	138	978	20 722	5,07	68 851	1,42
Textil-, beklädnads-, läder- och lädervarutillverkning	99	7	15	121	1 421	2 728	4,44	18 581	7,65
Trävarutillverkning	308	16	35	359	4 995	6 349	5,65	54 891	9,10
Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning, grafisk produktion	335	23	26	384	4 802	6 414	5,99	107 944	4,45
Tillverkning av kemiska produkter, petroleumprodukter, gummi- och plastvaror	117	3	4	124	928	2 147	5,78	59 642	1,56
Tillverkning av varor av mineraliska ämnen utom metaller	40	3	3	46	832	1 204	3,82	21 937	3,79
Metallframställning	22	-	1	23	536	399	5,76	35 305	1,52
Verkstadsvarutillverkning	1 069	85	6	1 220	11 935	19 605	6,22	379 991	3,14
Annan tillverkning	51	5	3	59	205	1 257	4,69	7 397	2,77
El-, gas-, värme och vattenförsörjning	2	1	-	3	3	683	0,44	24 549	0,01
Byggnadsverksamhet	2 151	150	426	2 727	18 966	48 718	5,60	228 216	8,31
Partihandel och varuförmedling	2 392	135	126	2 653	7 088	40 212	6,60	188 523	3,76
Detaljhandel	2 244	349	374	2 967	6 179	62 929	4,71	233 828	2,64
Restaurang- och hotellverksamhet	663	156	98	917	4 302	14 638	6,26	68 329	6,30
Samfärdsl	830	80	286	1 196	4 087	32 262	3,71	174 709	2,34
Bank-, finans- och försäkringsverksamhet	193	8	-	201	713	3 113	6,46	102 615	0,69
Fastighetsförvaltning	1 078	729	64	1 871	1 121	32 099	5,83	49 443	2,27
Uppdragsverksamhet	1 978	130	127	2 235	6 549	59 500	3,76	181 990	3,60
Tjänster	859	173	250	1 282	3 657	50 150	2,56	164 333	2,23
Okänd	1 652	258	267	2 177	269	24 667	8,83	4 885	5,51
Summa	16 459	2 387	2 373	21 219	80 405	481 729	4,40	2 231 406	3,60

Tabell 4.2.3.3

Företagskonkurser: företagskonkurser efter bransch och antal anställda år 1988–1992

District Courts: bankruptcies in enterprises, 1988–1992

Bransch	Företagskonkurser									
	1988		1989		1990		1991		1992	
	Summa	Antal anställda	Summa	Antal anställda	Summa	Antal anställda	Summa	Antal anställda	Summa	Antal anställda
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	197	120	209	316	233	420	357	560	503	822
Brytning av mineraliska produkter	3	5	9	44	14	62	18	39	13	17
Livsmedels-, dryckesvaru- och tobakstillverkning	54	165	65	178	66	260	109	692	138	978
Textil-, beklädnads-, läder- och lädervarutillverkning	80	1 031	66	866	135	1 879	109	1 122	121	1 421
Trävarutillverkning	113	455	99	723	175	1 331	307	3 704	359	4 995
Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning, grafisk produktion	125	274	151	432	204	1 033	400	2 684	384	4 802
Tillverkning av kemiska produkter, petroleumprodukter, gummi- och plastvaror	52	141	49	201	68	240	112	1 231	124	928
Tillverkning av varor av mineraliska ämnen utom metaller	18	50	15	50	27	104	40	332	46	832
Metallframställning	9	32	6	83	29	413	18	705	23	536
Verkstadsvarutillverkning	337	1 662	394	2 435	665	4 102	1 146	14 228	1 220	11 935
Annan tillverkning	24	98	18	31	22	50	41	56	59	205
El-, gas-, värme och vattenförsörjning	2	-	-	-	-	-	3	3	3	3
Byggnadsverksamhet	692	1 289	773	1 741	1 070	1 892	1 850	9 728	2 727	18 966
Partihandel och varuförmedling	718	945	958	1 667	1 369	3 248	2 131	5 700	2 653	7 088
Detaljhandel	1 140	1 302	1 415	1 970	1 901	2 832	2 869	5 647	2 967	6 179
Restaurang- och hotellverksamhet	310	962	334	1 009	541	2 414	995	5 359	917	4 302
Samfärdsl	338	668	416	952	565	1 747	980	4 069	1 196	4 087
Bank- och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltning, uppdragsverksamhet	553	771	832	1 390	1 221	1 843	3 024	5 696	4 307	8 383
Tjänster	470	593	562	814	718	1 518	1 062	2 400	1 282	3 657
Okänd	332	38	508	39	864	125	1 807	173	2 177	269
Summa	5 567	10 600	6 879	14 941	9 887	25 512	17 378	64 128	21 219	80 405

Tabell 4.2.3.4

Tingsrätter: antal förhandlingar om offentligt ackord efter bransch och antal anställda 1992

District Courts: Hearings on composition without bankruptcy, 1992

Bransch	Aktiebolag		Handelsbolag etc.		Enskilda firmor		Summa	
	Antal	Anställda	Antal	Anställda	Antal	Anställda	Antal	Anställda
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	1	18	-	-	-	-	1	18
Brytning av mineraliska produkter	-	-	-	-	-	-	-	-
Livsmedels-, dryckesvaru- och tobakstillverkning	-	-	-	-	-	-	-	-
Textil-, beklädnads-, läder- och lädervarutillverkning	1	73	-	-	-	-	1	73
Trävarutillverkning	1	14	-	-	-	-	1	14
Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning, grafisk produktion	4	80	-	-	-	-	4	80
Tillverkning av kemiska produkter, petroleumprodukter, gummi- och plastvaror	1	4	-	-	-	-	1	4
Tillverkning av varor av mineraliska ämnen utom metaller	-	-	-	-	-	-	-	-
Metallframställning	-	-	-	-	-	-	-	-
Verkstadsvarutillverkning	10	507	-	-	-	-	10	507
Annan tillverkning	1	76	-	-	-	-	1	76
El-, gas- värme och vattenförsörjning	-	-	-	-	-	-	-	-
Byggnadsverksamhet	12	144	-	-	1	1	13	145
Partihandel och varuförmedling	9	100	1	3	-	-	10	103
Detaljhandel	9	55	3	6	3	6	15	67
Restaurang- och hotellverksamhet	-	-	-	-	-	-	-	-
Samfärdsel	5	77	-	-	-	-	5	77
Bank- och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltning, uppdragsverksamhet	16	1 324	1	-	-	-	17	1 324
Tjänster	5	63	-	-	-	-	5	63
Okänd	-	-	-	-	1	-	1	-
Summa	75	2 535	5	9	5	7	85	2 551

Tabell 4.2.3.5

Tingsrätter, hovrätter och Högsta domstolen: beslut om näringsförbud 1984–1992

District Courts, Courts of Appeal and The Supreme Court: Decisions of prohibition to carry on business, 1984–1992

	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
<i>Tingsrätter</i>									
Näringsförbud									
Tillfälligt	14	11	12	20	4	14	16	16	8
Slutligt	46	31	14	22	24	17	17	16	22
– 1 år	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 år– 2 år	9	4	5	2	-	1	-	-	-
2 år– 3 år	20	11	5	7	11	9	9	9	14
3 år– 4 år	9	2	1	4	3	8	5	3	1
4 år– 5 år	17	14	3	10	9	7	2	4	7
Förlängning	-	1	-	-	-	1	3	-	-
<i>Hovrätter</i>									
Näringsförbud									
Tillfälligt	-	-	-	1	2	1	4	-	2
Slutligt	19	12	9	17	12	21	16	14	19
– 1 år	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1 år– 2 år	2	1	2	3	1	-	-	-	1
2 år– 3 år	7	3	3	6	3	5	6	10	5
3 år– 4 år	4	5	1	2	4	7	4	2	3
4 år– 5 år	5	3	3	7	5	9	6	2	10
Förlängning	3	1	-	1	1	-	2	-	1
Nedsättning	1	1	-	-	-	-	-	-	-
<i>Högsta domstolen</i>									
Tillfälligt näringsförbud	-	-	-	-	1	-	-	-	-
<i>Avslutade näringsförbud</i>									
Upphävda/undanröjda									
Tillfälligt	3	1	1	6	4	-	3	2	3
Slutligt	-	5	-	1	-	1	-	-	-
Upphörda	8	27	37	45	58	34	34	24	36
Avlidna	-	1	5	2	-	-	-	-	1
<i>Antal personer med näringsförbud vid årets slut</i>									
Tillfälligt	16	15	21	18	14	15	18	22	22
Slutligt	162	175	157	157	131	132	135	147	145
Summa	178	190	178	175	145	147	153	169	167

Tabell 4.2.3.6

Kronofogdemyndigheter: inkomna, handlagda, avslutade och till följande år balanserade mål och ärenden 1991 och 1992
Offices of the Crown Bailiff cases, 1991 and 1992

	Inkomna		Handlagda		Avslutade		Balanserade	
	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992
Allmänna mål	1 170 591	1 848 633	.	.	1 105 475	1 340 344	793 878	1 302 167
därav företagsskatter	322 911	39 176	.	.	.	.	.	.
införselelmal	.	.	71 621	70 663	.	.	.	.
Enskilda mål	641 368	663 057	.	.	567 222	590 457	269 100	277 466
Utsökningsmål	616 078	637 121	.	.	.	.	.	.
därav ansökan om avhysning	13 806	13 797	6 021 ¹	5 899 ¹	.	.	.	.
Avbetalningsmål	3 601	3 351	.	.	.	.	.	.
Införselelmal	21 689	22 585	.	.	.	.	.	.
Lönegarantiärenden/löneborgenärer	63 454	77 734	.	.	.	.	.	.
Tillsynsmyndighet i konkurser	18 838	23 029	.	.	9 087	12 110	23 125	34 044
Fastighetsförsäljning								
Kungjorda fastigheter	.	.	2 159	3 990	.	.	.	.
Exekutiv försäljning	7 935	14 046	.	.	1 507 ²	3 181 ²	5 462	12 047
Betalningsföreläggande och hand- räckning ³		841 839	.	610 760	.	502 000 ⁴	.	.
Betalningsföreläggande	.	840 619	.	.	.	.	.	.
Särskild handräckning	.	1 220	.	.	.	.	.	.

1) Verkställda.

2) Antal fastigheter vari auktion hållits.

3) Fr. o. m. 1992-01-01 handlägger KFM yrkanden om betalningföreläggande och handräckning.

4) Avslutade genom utslag eller annat beslut.

Källa: Tabeller från Riksskatteverket.

4.2.4 Hovrätter

Domar och beslut som meddelats i allmän underrätt kan överklagas i hovrätt som är överrätt. Antalet hovrätter är 6, nämligen

- Svea hovrätt
 - Göta hovrätt
 - Hovrätten över Skåne och Blekinge
 - Hovrätten för Västra Sverige
 - Hovrätten för Nedre Norrland
 - Hovrätten för Övre Norrland
- Svea hovrätt är vattenöverdomstol.

Tingsrätts dom i brottmål och tvistemål överklagas inom tre veckor efter domen till hovrätt. Överklagandet skickas in skriftligt till underrätt och kallas *vad*.

Övriga beslut överklagas genom *besvär*, som skall inges till tingsrätten inom två veckor.

Hovrätterna består av lagfarna domare och nämndemän. De senare finns endast med vid brottmål. Fördelningen är 3–4 domare och 2–3 nämndemän. Nämndemän deltar inte vid bötesförvandlingsmål.

Tvistemål

Antalet till hovrätter inkomna tvistemål år 1992 var 4 084.

3 063 tvistemål avgjordes i *ordinär rättegång* och 580 i *förenklad rättegång*. Av de avgjorda målen i ordinär rättegång avskrevs 22 procent och 70 procent prövades i sak. 43 procent

av underinstansens avgörande fastställdes och drygt 27 procent ändrades.

Brottmål

År 1992 inkom 9 167 brottmål till hovrätterna och 8 455 brottmål avgjordes. 15 procent avskrevs och 82 procent prövades i sak.

Underinstansens avgörande fastställdes i 48 procent av målen och 33 procent ändrades.

Övriga mål

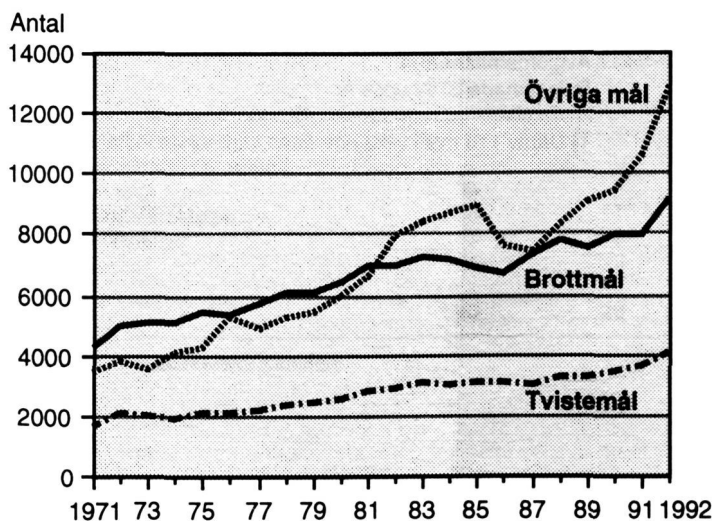
1992 inkom 12 799 övriga mål till hovrätterna och 11 457 avgjordes.

Tvistemål som avgjorts minskade med 3 procent mellan åren 1991 och 1992 och övriga mål ökade med 9 procent. Ökningen för avgjorda brottmål var 6 procent.

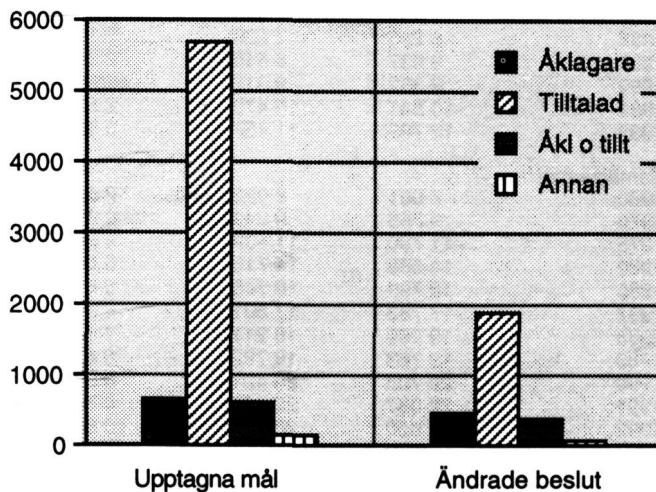
Talan fullföljdes från tingsrätt till hovrätt av den *tilltalade* i nästan 4/5 av målen men endast 33 procent ändrades. 9 procent fullföljdes av *åklagare*. Av dessa ändrades 68 procent. 9 procent fullföljdes av *åklagare och tilltalad*, 61 procent ändrades.

Till Högsta domstolen (HD) fullföljdes år 1992 ca 1/5 av brottmålen avgjorda i hovrätt, 1/5 av tvistemålen och 17 procent av övriga mål.

Inkomna tvistemål, brottmål och övriga mål, 1971–1992

Ändringsfrekvens av till prövning upptagna brottmål, 1992

Tabell 4.2.4.1

Hovrätter: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade mål 1960,1970,1975,1980,1985 och 1987–1992

Courts of Appeal: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1960,1970,1975,1980,1985 and 1987–1992

	Inkomna	Slutligt handlagda	Balanserade till följande år
<i>Twistemål</i> ¹			
1960	1 853	1 896	895
1970	1 721	1 691	906
1975	2 095	2 047	1 136
1980	2 549	2 453	1 427
1985	3 055	2 978	1 824
1987	2 998	2 863	1 886
1988	3 229	2 874	2 267
1989	3 261	2 941	2 573
1990	3 401	3 319	2 701
1991	3 618	3 715	2 594
1992	4 084	3 586	2 941
<i>Brottmål</i> ¹			
1960	4 119	4 089	1 108
1970	4 323	4 263	1 329
1975	5 431	5 144	1 999
1980	6 383	6 360	2 155
1985	6 838	6 837	2 596
1987	7 326	6 905	2 904
1988	7 745	7 508	3 145
1989	7 465	7 205	3 390
1990	7 952	7 786	3 671
1991	7 928	7 955	3 588
1992	9 167	8 455	4 069
<i>Övriga mål</i> ¹			
1960	2 089	2 038	529
1970	3 314	3 295	718
1975	4 264	4 248	1 129
1980	5 956	5 903	1 512
1985	8 906	8 931	1 992
1987	7 459	7 533	1 594
1988	8 295	7 829	2 116
1989	9 037	8 646	2 458
1990	9 352	9 316	2 617
1991	10 541	10 470	2 574
1992	12 799	11 457	3 675
<i>Samtliga mål</i> ¹			
1960	8 061	8 023	2 532
1970	9 358	9 249	2 953
1975	11 790	11 439	4 264
1980	14 888	14 716	5 094
1985	18 799	18 746	6 412
1987	17 783	17 301	6 384
1988	19 269	18 211	7 528
1989	19 763	18 792	8 421
1990	20 705	20 421	8 989
1991	22 087	22 140	8 756
1992	26 050	23 498	10 685

1) Vid redovisningen av mål 1970 är den statistiska enheten = handläggningsenhet. Övriga år har varje i målförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

Tabell 4.2.4.2

Hovrätter: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1992

Courts of Appeal: cases pending, entered and finally dealt with, 1992

	Hela antalet mål
<i>Twistemål</i>	
Balanserade från föregående år	2 443
Inkomna under året	4 084
Avgjorda under året	3 586
Avskrivna	688
Avgjorda utan huvudförhandling	2 715
Avgjorda efter huvudförhandling	871
Avgjorda med nämnd	163
Balanserade till följande år	2 941
<i>Brottmål</i>	
Balanserade från föregående år	3 357
Inkomna under året	9 167
Avgjorda under året	8 455
Avskrivna	1 233
Avgjorda utan huvudförhandling	2 822
Avgjorda efter huvudförhandling	6 345
Avgjorda med nämnd	5 449
Balanserade till följande år	4 069
<i>Övriga mål</i>	
Balanserade från föregående år	2 333
Inkomna under året	12 799
Avgjorda under året	11 457
Avskrivna	491
Balanserade till följande år	3 675
<i>Samtliga mål</i>	
Balanserade från föregående år	8 133
Inkomna under året	26 050
Avgjorda under året	23 498
Balanserade till följande år	10 685

1) Därav 116 mål i vilka hovrätten varit första instans.

Tabell 4.2.4.3

Hovrätter¹: mål avgjorda i andra instans efter avgörandet och beskaffenheten samt beträffande brottmål efter person som fullföljt talan 1992

Courts of Appeal: cases finally dealt with, by decision and nature of cases; criminal cases, by appellant(s), 1992

Anm. Inom hovrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

A Tvistemål, som handlagts i ordinär rättegång

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Ej prövat i sak	Underinstansens avgörande		Uppgift saknas
				Fastställt	Ändrat	
Ändringsyrkandet har angått						
Äktenskapsskillnad	71	13	8	12	36	2
Fastställande av faderskap	23	6	1	10	6	-
Fastighetsdomstolsmål	105	27	6	42	28	2
Vattenmål	57	7	5	34	11	-
Annat	2 807	622	205	1 213	758	9
Summa	3 063	675	225	1 311	839	13

B Tvistemål, som handlagts i förenklad rättegång

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Underinstansens avgörande		Uppgift saknas
			Fastställt/Ej prövat i sak	Ändrat	
Ändringsyrkandet har angått					
Lagsökning	35	-	33	1	1
Betalningsföreläggande	328	11	287	22	8
Annat tvistemål	113	6	94	13	-
Okänt	104	3	89	11	1
Summa	580	20	503	47	10

1) Inklusive Vattenöverdomstolen.

Tabell 4.2.4.3 (forts.)

Hovrätter¹: mål avgjorda i andra instans efter avgörandet och beskaffenheten samt beträffande brottmål efter person som fullföljt talan 1992

C Brottmål

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Ej prövat i sak	Underinstansens avgörande		Uppgift saknas
				Fastställt	Ändrat	
Mål enligt						
Brottsbalken	4 276	688	134	1 967	1 486	1
Trafikbrottslagen	1 288	160	43	739	345	1
Varusmuggningslagen	76	9	3	38	26	-
Narkotikastrafflagen/-förordningen	190	27	15	86	62	-
Brottsbalken och trafikbrottslagen	615	108	19	265	223	-
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/-förordningen	176	33	3	67	73	-
Varusmuggningslagen och narkotikastrafflagen/-förordningen	58	6	1	31	20	-
Annan författning/andra kombinationer	1 695	194	64	867	570	-
Har ej angått brott	81	8	10	37	26	-
Summa	8 455	1 233	292	4 097	2 831	2
Talan fullföljd av						
Åklagare	757	91	12	204	450	-
Tilltalad	6 546	869	251	3 542	1 884	-
Åklagare och tilltalad	825	202	14	228	381	-
Annan	185	40	11	60	74	-
Okänt	142	31	4	63	42	2

D Övriga mål

	Hela antalet mål	Målet avskrivet
Genom besvär fullföljda		
Brottmål	3 291	74
Twistemål och fastighetsdomstolsmål	2 092	111
Vattenmål	11	-
Övriga ärenden	122	7
Summa	5 516	192

1) Inklusive Vattenöverdomstolen

Tabell 4.2.4.4**Hovrätter¹: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd i hovrätten 1992**

Courts of Appeal: cases finally dealt with, by nature of case and duration of proceedings in Courts of Appeal, 1992

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ² T.o.m. 3 mån.	Över 3 mån. t.o.m. 6 år	Över 6 mån. t.o.m. 1 år	Över 1 år	Okänd tid
<i>Tvistemål</i>						
Ändringsyrkandet har angått						
Äktenskapsskillnad	58	43	12	3	-	-
Fastställande av faderskap	17	3	1	10	3	-
Fastighetsdomstolsmål	78	5	7	33	33	-
Vattenmål	51	8	7	15	21	-
Annat	2 745	704	672	814	536	19
Summa tvistemål	2 949	763	699	875	593	19
<i>Brottmål</i>						
Mål enligt						
Brottsbalken	3 588	1 343	1 202	844	185	14
Trafikbrottslagen	1 128	247	470	327	83	1
Varusmuggningslagen	67	18	25	19	5	-
Narkotikastrafflagen/-förfordningen	163	90	32	29	11	1
Brottsbalken och trafikbrottslagen	507	216	152	107	26	6
Brottsbalken och narkotikastraff- lagen/-förfordningen	143	101	22	18	2	-
Varusmuggningslagen och narkotikastrafflagen/-förfordningen	52	37	12	2	1	-
Annan författning/andra kombinationer	1 501	471	527	369	127	7
Har ej angått brott	73	45	11	11	4	2
Summa brottmål	7 222	2 568	2 453	1 726	444	31
Mål med tolk	746	402	173	136	35	-
<i>Övriga mål</i>						
Genom besvär fullföljda						
Brottmål	3 217	3 023	113	65	16	-
Tvistemål och fastighetsdomstolsmål	1 981	1 447	279	188	67	-
Vattenmål	11	5	2	2	2	-
Annat	115	77	21	12	5	-
Summa övriga mål	5 324	4 552	415	267	90	-
Omedelbart upptagna mål	101	68	18	13	2	-

1) Inklusive Vattenöverdomstolen.

2) Tiden från det målet kommit in till hovrätten och till hovrättens avgörande.

Tabell 4.2.4.5

Hovrätter: avgjorda mål fullföljda från tingsrätt efter beskaffenhet och tiden från målets anhängiggörande i första instans och till hovrättens avgörande 1992

Courts of Appeal: cases finally dealt with, by nature and time period from the case's entering 1st instance court until the judgement of the Court of Appeal, 1992

Anm. Övriga mål, vattenmål och avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid						
		T.o.m. 6 mån.	Över 6 t.o.m. 9 mån.	Över 9 mån. t.o.m. 1 år	Över 1 t.o.m. 1,5 år	Över 1,5 t.o.m. 2 år	Över 2 år	Okänd tid
<i>Twistemål</i>								
Ändringsyrkandet har angått								
Äktenskapsskillnad	58	37	8	3	6	3	1	-
Fastställande av faderskap	17	1	1	1	7	1	5	1
Fastighetsdomstolsmål	78	-	1	-	7	11	50	9
Annat	2 745	297	337	311	559	381	643	217
Summa tvistemål	2 898	335	347	315	579	396	699	227
<i>Brottmål</i>								
Mål enligt								
Brottsbalken	3 588	1 082	773	618	581	206	157	171
Trafikbrottslagen	1 128	177	351	267	204	66	25	38
Varusmugglingslagen	67	19	17	14	7	8	1	1
Narkotikastrafflagen/-förfordningen	163	80	28	28	13	5	2	7
Brottsbalken och trafikbrottslagen	507	172	96	88	78	32	21	20
Brottsbalken och narkotikastraff- lagen/-förfordningen	143	83	18	17	15	4	-	6
Varusmugglingslagen och								
Narkotikastrafflagen/-förfordningen	52	33	8	7	1	1	-	2
Annan författning/andra kombinationer	1 501	371	319	293	247	110	94	67
Har ej angått brott	73	35	5	5	9	6	7	6
Summa brottmål	7 222	2 052	1 615	1 337	1 155	438	307	318

Tabell 4.2.4.6

Hovrätter¹: ändringsfrekvensen i de till hovrätterna fullföljda och av dem till prövning upptagna målen 1992

Courts of Appeal: frequency at which judgments are altered by Courts of Appeal, 1992

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav ändrade Antal	%
<i>Tvistemål</i>			
Ändringsyrkandet har angått			
Äktenskapsskillnad	58	36	62
Fastställande av faderskap	17	6	35
Fastighetsdomstolsmål	78	28	36
Vattenmål	51	11	22
Annat	2 745	805	29
Summa tvistemål	2 949	886	30
<i>Brottmål</i>			
Mål enligt			
Brottsbalken	3 588	1 486	41
Trafikbrottslagen	1 128	345	31
Varusmuggningslagen	67	26	39
Narkotikastrafflagen/-förordningen	163	62	38
Brottsbalken och trafikbrottslagen	507	223	44
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/-förordningen	143	73	51
Varusmuggningslagen och narkotikastrafflagen/-förordningen	52	20	38
Annan författning/andra kombinationer	1 501	570	38
Har ej angått brott	73	26	36
Summa brottmål	7 222	2 831	39
Talan i brottmål fullföljd av			
Åklagare	666	450	68
Tilltalad	5 677	1 878	33
Åklagare och tilltalad	623	381	61
Annan	145	74	51

1) Inklusive Vattenöverdomstolen.

Tabell 4.2.4.7

Hovrätter¹: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda målen 1992

Courts of Appeal: frequency at which rulings of Courts of Appeal led to applications for review by the Supreme Court, 1992

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Till HD inkomna ansökningar om prövningstillstånd Antal	% av mål avgjorda av hovrätt
Tvistemål	2 999	579	19,3
Brottmål	7 222	1 519	21,0
Övriga mål	10 977	1 855	16,9
Summa	21 198	3 952	18,7

1) Inklusive Vattenöverdomstolen.

4.2.5 Högsta domstolen (HD)

HD som finns i Stockholm är oftast tredje och alltid sista instans. Domare i HD är justitieråd. Om någon vill överklaga hovrättens *dom* skriver man till HD och ansöker om revision (ändring). Den som vill överklaga ett *beslut* om ersättning till rättegångsbiträde eller offentlig försvarare skall skriva till HD och anföra besvär.

HD utgörs av 22 justitieråd eller det högre antal som av särskilda skäl finnes erforderligt.

En avdelning av HD är domför med 5 ledamöter. Fler än 7 ledamöter får inte sitta i rätten. I vissa fall då prövningen är av enkel beskaffenhet är avdelningen domför med 3 ledamöter. Frågor om prövningstillstånd får avgöras av en ledamot. Fler än 3 får inte delta.

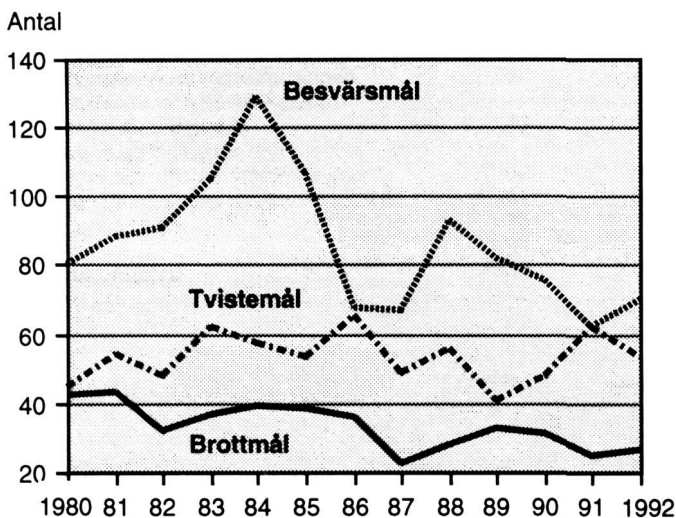
För att ett revisions- eller besvärsmål skall tas upp i HD måste *prövningstillstånd* meddelas. Prövningstillstånd medde-

las om det är av vikt som ledning för rättstillämpningen att talan prövas i HD eller då det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning. HD skall även pröva besvär över domvilla och ansökningar om resning eller återställande av försutten tid. Domvilla kan t.ex. innebära felaktig sammansättning i rätten, att någon dömts utan att på rätt sätt blivit stämd eller inte fått föra sin talan i HD.

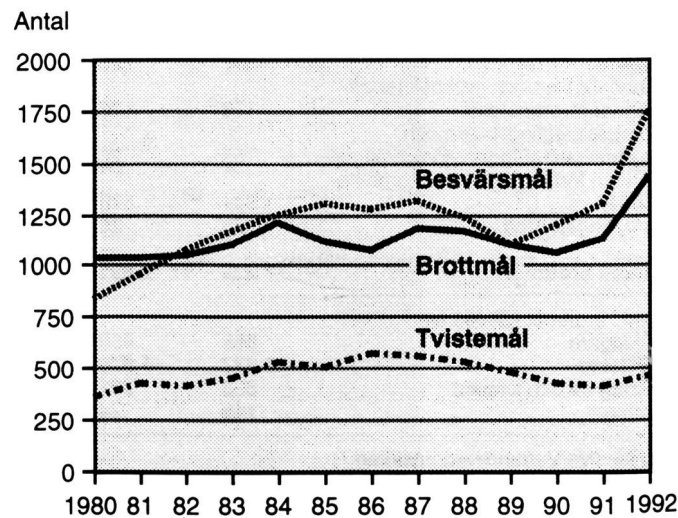
Som första instans tillkommer det HD bl.a. att uppta mål som ansvar eller enskilt anspråk på grund av brott som i utövning av tjänsten begåtts av statsråd och vissa högre tjänstemän.

År 1992 inkom 3 953 ansökningar om prövningstillstånd till HD, 579 tvistemål, 1 519 brottmål och 1 855 besvärsmål. För 9 procent av tvistemålen beviljades prövningstillstånd. Motsvarande siffror för brottmål och besvärsmål var 2 procent resp. 4 procent.

Bifallna ansökningar om prövningstillstånd i HD, 1980–1992

Avslagna ansökningar om prövningstillstånd i HD, 1980–1992

Tabell 4.2.5.1

Högsta domstolen: ansökan om prövningstillstånd 1960, 1970, 1975 och 1980–1992

The Supreme Court: applications for review of cases, 1960, 1970, 1975 and 1980–1992

År	Antal mål i vilka ansökningen varit bifallen				Antal avslagna ansökningar				Hela antalet mål
	Tviste-mål	Brott-mål	Besvärs-mål	Summa	Tviste-mål	Brott-mål	Besvärs-mål	Summa	
1960	68	37	51	156	277	620	116	1 013	1 169
1970	59	51	76	186	228	626	218	1 072	1 258
1975	48	45	84	177	318	680	422	1 420	1 597
1980	45	42	80	167	356	1 035	831	2 222	2 389
1981	54	43	88	185	426	1 039	955	2 420	2 605
1982	48	32	91	171	409	1 045	1 068	2 522	2 693
1983	62	37	105	204	447	1 104	1 160	2 711	2 915
1984	57	39	129	225	527	1 201	1 251	2 979	3 204
1985	53	38	107	198	507	1 111	1 297	2 915	3 113
1986	65	36	68	169	564	1 070	1 276	2 910	3 079
1987	49	22	67	138	562	1 184	1 315	3 061	3 199
1988	56	28	93	177	534	1 162	1 230	2 926	3 103
1989	41	33	82	156	483	1 105	1 102	2 690	2 846
1990	48	31	76	155	423	1 055	1 186	2 664	2 819
1991	62	25	62	149	409	1 123	1 302	2 834	2 983
1992	53	26	70	149	516	1 457	1 779	3 752	3 901

Tabell 4.2.5.2**Högsta domstolen: avgjorda mål efter innebörden av HDs avgörande 1960, 1970, 1975, 1980, 1985 och 1987–1992**

The Supreme Court: cases finally dealt with, by nature of decision of the Supreme Court, 1960, 1970, 1975, 1980, 1985 and 1987–1992

Anm. I tabellen ingår inte avslagna ansökningar om prövningstillstånd

Mål År	Hela antalet mål	Ändrings- yrkandet ej till nå- gon del upptaget till prövning	Målet återför- visat	Överklagade avgörandet		
				Fast ställt	Andrat tillbaka till första instans	Andrat på annat sätt
<i>Tvistemål</i> ¹						
1960	65	2	1	27	15	20
1970	52	-	3	24	3	22
1975	60	1	2	21	4	32
1980	30	-	2	17	2	9
1985	63	-	4	31	5	23
1987	65	-	3	37	4	21
1988	53	-	4	23	9	17
1989	56	2	4	25	8	17
1990	56	2	4	28	5	17
1991	49	1	5	23	7	13
1992	56	6	3	18	4	25
<i>Brottmål</i> ¹						
1960	44	1	1	9	5	28
1970	57	-	1	5	7	44
1975	39	1	2	9	4	23
1980	48	8	3	13	3	21
1985	51	3	3	25	-	20
1987	43	-	3	12	-	28
1988	45	8	3	14	-	20
1989	51	4	-	11	-	36
1990	46	1	1	15	-	29
1991	39	6	2	12	-	19
1992	30	-	-	12	1	17
<i>Besvärsmål</i> ¹						
1960 ²	75	-	3	49	6	17
1970	92	6	8	43	3	32
1975	124	15	9	60	5	35
1980	138	21	6	66	6	39
1985	167	5	15	90	3	54
1987	129	2	8	62	10	47
1988	179	7	9	92	10	61
1989	194	1	18	97	5	73
1990	150	1	16	81	6	46
1991	154	8	9	74	8	55
1992	174	24	14	95	3	38

1) Handlagda av HD såsom andra och tredje instans.

2) Som besvärsmål har redovisats 3 ospecificerade mål som fullföljts från Vatten-överdomstolen.

Tabell 4.2.5.3

Högsta domstolen: mål och ärenden 1992

The Supreme Court: cases and other legal matters, 1992

A Ansökningar om prövningstillstånd

	Revisionsmål		Besvärsmål	Summa
	Twiste-mål	Brott-mål		
Balanserade från föregående år	376	328	551	1 255
Inkomna under året	579	1 519	1 855	3 953
därav mål enligt 14§ instr. för HD	25	388	298	711
Summa	955	1 847	2 406	5 208
Avskrivna under året	32	48	69	149
Avgjorda under året	516	1 457	1 779	3 752
därav bifallna	53	26	70	149
Balanserade till följande år	407	342	558	1 307
därav mål enligt 14§ instr. för HD	5	18	19	42
Summa	955	1 847	2 406	5 208
Av de till följande år balanserade målen har till HD inkommit				
under redogörelseåret	288	323	491	1 102
under tidigare år	119	19	67	205

B Mål vari prövningstillstånd meddelats, övriga mål och ansökningar

	Prövningstillstånd meddelat			Summa	Mål vari prövnings-tillstånd ej er-fordras	Besvär över dom-villa	Ansökningar om	
	Revisionsmål	Besvärsmål	Twiste-mål				Resning	Återställ-ande av försutten tid
Balanserade från föregående år	56	9	36	101	81	29	158	26
Mål vari prövningstillstånd meddelats under året/Inkomna under året	44	33	95	172	183	42	373 ²	49
därav mål enligt 14§ instr. för HD	.	.	.	.	32	12	127	4
Summa	100	42	131	273	264	71	531	75
Avskrivna under året	2	-	-	2	9 ³	2	2	-
Avgjorda under året	53	26	72	151	174 ³	44	366	56
därav bifallna	.	.	.	.	.	.	.	1
efter huvudförhandling	14	17	1	32	.	.	.	.
Balanserade till följande år	45	16	59	120	81	25	163	19
därav mål enligt 14§ instr. för HD	.	.	.	.	3	1	21	-
Summa	100	42	131	273	264	71	531	75
Av de till följande år balanserade målen har till HD inkommit								
under redogörelseåret	29	15	52	96	67	19	139	15
under tidigare år	16	1	7	24	14	6	24	4

1) Här tillkommer 8 andra i HD förekommande ärenden.

2) Därav 127 resningar enligt 14§ instr. för HD.

3) Av dessa mål handlades sammanlagt av HD som andra instans 76 mål.

Tabell 4.2.5.4

Högsta domstolen: avgjorda mål¹ och mål i vilka ansökning om prövningstillstånd avslagits¹ efter tiden från det målet inkommit till HD och till HDs avgörande 1992

The Supreme Court: cases finally dealt with and applications for review refused, by time period in the Supreme Court, 1992

Anm. I HD avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till HD och till HDs avgörande						
		T o m 3 mån.	Över 3 t.o.m. 6 mån.	Över 6 mån. t.o.m. 1 år	Över 1 t.o.m. 1,5 år	Över 1,5 t.o.m. 2 år	Över 2 år	Okänd tid
<i>Twistemål</i>	516	168	106	146	47	29	20	-
Mål enligt 14 § instr. för HD	21	20	-	1	-	-	-	-
Andra mål	495	148	106	145	47	29	20	-
<i>Brottmål</i>	1 460	802	134	41	-	-	-	483
Mål enligt 14 § instr. för HD	319	309	3	1	-	-	-	6
Andra mål	1 141	493	131	40	-	-	-	477
<i>Besvärsmål</i>	1 917	1 140	348	285	57	31	12	43
Mål enligt 14 § instr. för HD	307	294	8	4	1	-	-	2
Andra mål	1 610	846	340	281	56	31	12	41
Samtliga mål	2 752	1 617	588	472	104	60	32	526
<i>Avgjorda mål</i>								
Twistemål	56	5	1	11	10	15	14	-
Brottmål	30	9	4	7	-	-	-	10
Besvärsmål	174	70	31	34	16	14	5	4
<i>Avslagna ansökningar om prövningstillstånd</i>								
Twistemål	460	163	105	135	37	14	6	-
Brottmål	1 430	793	130	34	-	-	-	473
Besvärsmål	1 743	1 071	317	251	41	17	7	39

1) Handlagda av HD som andra och tredje instans.

Tabell 4.2.5.5

Högsta domstolen: avgjorda mål och mål i vilka ansökning om prövningstillstånd avslagits efter tiden från det målet inkommit till första instans och till HDs avgörande 1992

The Supreme Court: cases finally dealt with and applications for review refused, by time period from the case's entering 1st instance court until the decision of the Supreme Court, 1992

Anm. I HD avskrivna mål, besvärsmål och mål avgjorda av HD som första instans ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till första instans och till HDs avgörande				
		T.o.m. 1 år	Över 1 t.o.m. 2 år	Över 2 t.o.m. 3 år	Över 3 år	Okänd tid
<i>Twistemål</i>	516	36	101	137	234	8
Mål enl 14 § instr för HD	21	3	7	6	4	1
Andra mål	495	33	94	131	230	7
<i>Brottmål</i>	1 460	519	345	54	20	522
Mål enl 14 § instr för HD	319	272	20	4	2	21
Andra mål	1 141	247	325	50	18	501
Samtliga mål	1 524	554	446	191	254	79
<i>Avgjorda mål</i>	86	11	15	13	37	10
Twistemål	56	1	6	12	36	1
Brottmål	30	10	9	1	1	9
Avslagna ansökningar om prövningstillstånd						
Twistemål	460	35	95	125	198	7
Brottmål	1 430	509	336	53	19	513

Tabell 4.2.5.6

Högsta domstolen: ändringsfrekvensen i de av Högsta domstolen avgjorda målen¹ 1992

The Supreme Court: frequency at which judgements are altered by the Supreme Court, 1992

Anm. Mål som i HD avskrivits eller inte upptagits till prövning ingår inte i tabellen.

	Twistemål		Brottmål		Besvärsmål	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Fastställda	18	3,5	12	0,8	95	5,0
Ändrade eller återförvisade	32	6,3	18	1,2	55	2,9
Ansökan om prövningstillstånd avslagen	460	90,2	1 430	97,9	1 743	92,1

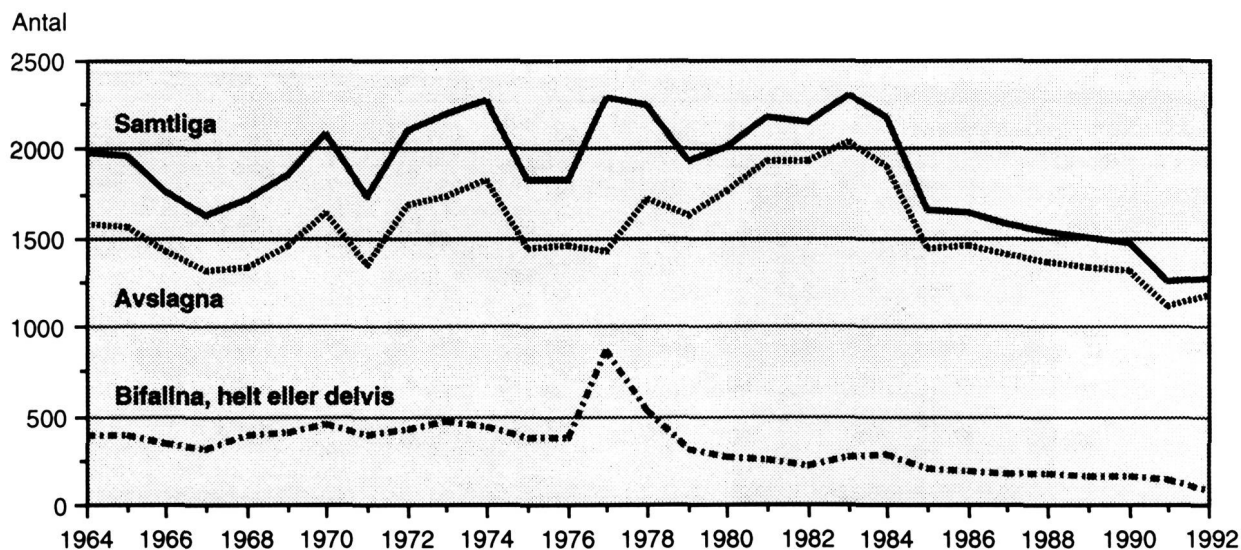
1) Handlagda av HD som andra och tredje instans.

4.2.6 Nåd

Regeringen får genom nåd efterge eller mildra brottspåföljd eller annan sådan rättsverkan av brott. Nådeärenden handläggs inom en särskild enhet vid justitiedepartementet.

År 1992 behandlades 1 265 nådeansökningar av regeringen. 94 procent avslogs och 6 procent bifölls helt eller delvis. Det är den lägsta andelen bifallna nådeansökningar de senaste 30 åren.

Slutligt handlagda nådeansökningar efter regeringens beslut, 1964–1992

Tabell 4.2.6.1

Nådeansökningar: slutligt handlagda efter regeringens beslut 1970, 1975, 1980 och 1982–1992

Petitions for pardon: finally dealt with, by decree, 1970, 1975, 1980 and 1982–1992

	1970	1975	1980	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Antal nådeansökningar	2 084	1 818	2 013	2 147	2 305	2 175	1 644	1 636	1 575	1 532	1 493	1 462	1 254	1 265
därav i procent														
Avslagna	78	79	87	90	88	87	87	89	90	89	89	90	89	94
Helt eller delvis bifallna	22	21	13	10	12	13	13	11	10	11	11	10	11	6

Tabell 4.2.6.2

Nådeansökningar: slutligt handlagda efter tiden mellan påföljdens ådömande och regeringens beslut samt efter påföljdens art m.m. 1992

Petitions for pardon: finally dealt with, by time of period between judgement and decree etc., 1992

	Fängelse	Övrigt	Summa
Antal nådeansökningar	1 251	14	1 265
<i>Tiden mellan påföljdens ådömande och regeringens beslut</i>			
T.o.m. 6 mån.	466	10	476
Över 6 mån.–1 år	386	3	389
Över 1 år–2 år	218	1	219
Över 2 år–3 år	55	-	55
Över 3 år	39	-	39
<i>Ansökningen avslagen ¹</i>	<i>1 177</i>	<i>14</i>	<i>1 191</i>
<i>Ansökningen helt eller delvis bifallen</i>	<i>74</i>	<i>-</i>	<i>74</i>
<i>l % av antalet ansökningar</i>	<i>6</i>	<i>-</i>	<i>6</i>

1) Inklusive ej till prövning upptagna.

Tabell 4.2.6.3

Nådeansökningar: slutligt handlagda efter den påföljd sökanden ådömts samt efter nådeansökningens innehåll och innebörd av regeringens beslut 1992

Petitions for pardon: finally dealt with, by sentence, contents of petition and decree, 1992

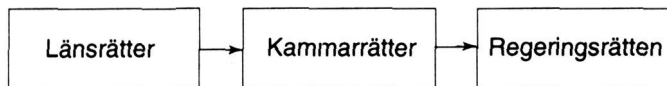
Ådömd påföljd Ansökningens innehåll	Ansök- ningen avslagen	Ansökningen helt eller delvis bifallen					Påföljden utbytt mot påföljd av annan art eller påföljdskombination					Annan nåd eller lindring	Summa	Hela antalet nåde- ansök- ningar
		Befri- else från på- följ- den	Ned- sätt- ning av påfölj- den	Ned- sätt- ning av straff- tiden	Vill- kor- lig fri- giv- ning	Upp- skov med verk- ställig- heten	Skyddstillsyn		Villkorlig dom		Böter			
							Hela anta- let	Där- jämte böter	Hela anta- let	Där- jämte böter				
<i>Fängelse</i>														
Befrielse från påföljden	645	8	1	1	3	2	12	4	10	9	-	1	36	681
Befrielse från återstoden av påföljden	141	-	1	1	3	-	-	-	-	-	-	1	6	147
Nedsättning eller ändring av påföljden	329	1	2	-	-	1	7	1	13	13	-	-	21	350
Övrigt	62	-	-	1	-	8	1	-	-	-	-	1	11	73
Summa	1 177	9	4	3	6	11	20	5	23	22	-	3	74	1 251
<i>Övrigt</i>														
Befrielse från påföljden	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
Befrielse från återstoden av påföljden	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Nedsättning eller ändring av påföljden	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Övrigt	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Summa	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
<i>Summa</i>														
Befrielse från påföljden	652	8	1	1	3	2	12	4	10	9	-	1	36	688
Befrielse från återstoden av påföljden	142	-	1	1	3	-	-	-	-	-	-	1	6	148
Nedsättning eller ändring av påföljden	331	1	2	-	-	1	7	1	13	13	-	-	21	352
Övrigt	66	-	-	1	-	8	1	-	-	-	-	1	11	77
Summa	1 191	9	4	3	6	11	20	5	23	22	-	3	74	1 265

Tabell 4.2.6.4
Nådeansökningar: slutligt handlagda efter brott för vilket påföljden ådömts, sökandens ålder samt innebörden av regeringens beslut, 1992
 Petitions for pardon: finally dealt with, by crimes for which the sentence is imposed, age of petitioner and decree, 1992

Brott för vilket påföljden ådooms	Nådeansökningen helt eller delvis bifallen									Nådeansökningen helt avslagen									Summa		
	Ålder vid tiden för domen						Summa	Därav		Ålder vid tiden för domen						Summa	Därav		nåde- ansök- ningar	Män	Kvin- nor
	18- 20år	21- 24år	25- 29år	30- 39år	40- 59år	60- år		Män	Kvin- nor	18- 20år	21- 24år	25- 29år	30- 39år	40- 59år	60- år		Män	Kvin- nor			
Brott mot																					
Brottsbalken	-	2	9	8	18	2	39	31	8	19	83	123	214	230	14	683	625	58	722	656	66
3-7 kap.	-	-	3	1	2	1	7	7	-	9	39	47	91	104	7	297	284	13	304	291	13
8 kap.	-	1	3	2	2	-	8	7	1	8	27	40	34	26	-	135	123	12	143	130	13
Övriga kap.	-	1	3	5	14	1	24	17	7	2	17	36	89	100	7	251	218	33	275	235	40
Trafikbrottslagen	1	-	1	10	6	3	21	15	6	8	7	39	65	107	11	237	211	26	58	226	32
Skattebrottslagen	-	-	-	1	3	-	4	4	-	-	-	4	10	39	3	56	55	1	60	59	1
Narkotikastrafflag	-	-	-	1	-	2	3	1	2	1	3	21	39	9	-	73	57	16	76	58	18
Övriga lagar	-	2	3	-	2	-	7	7	-	3	38	43	22	32	4	142	139	3	49	46	3
Summa	1	4	13	20	29	7	74	58	16	31	131	230	350	417	32	1 191	1 087	104	1 265	1 145	120

4.3 Allmänna förvaltningsdomstolar

Administrative courts

Allmänna förvaltningsdomstolar är

- länsrätterna (LR) 24 st
- kammarrätterna (KR) 4 st
- Regeringsrätten (RR).

Samtliga rätter lyder under Justitiedepartementet.

LR och ett stort antal centrala och regionala myndigheter har KR som överrätt. RR är den högsta allmänna förvaltningsdomstolen.

Administrativt samordnas länsrätterna med kammarrätterna och Regeringsrätten av Domstolsverket som är central förvaltningsmyndighet.

Förvaltningsdomstolarna handlägger bl.a. skattemål, körkortsmål, barnavårdsmål och nykterhetsmål. Tyngdpunkten ligger på skattemål, framför allt i LR.

Länsrätter

Under år 1992 inkom till LR 23 540 beskattningsmål och 80 880 övriga mål. Avgjorda beskattningsmål var 66 473, av-

gjorda övriga mål var 78 605. Fr.o.m. 1 juli 1991 redovisas också socialförsäkringsmål. 14 544 socialförsäkringsmål kom in till länsrätterna. Dessa mål handlades tidigare av försäkringsrätterna. De nuvarande länsrätternas organisation infördes den 1 juli 1979. År 1992 minskade beskattningsmålen med 73 procent jämfört med 1991.

Av besvärsmålen som avgjordes i LR under år 1992 prövades 86 procent i sak. Av dessa ändrades

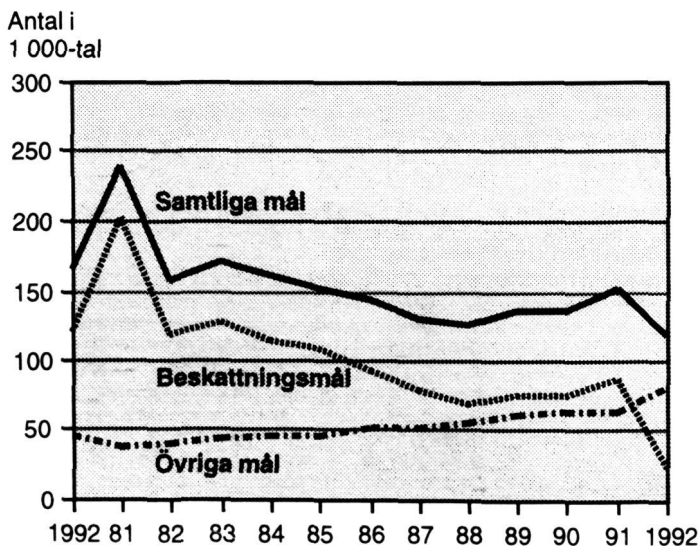
- 45 % av fastighetstaxeringsmålen
- 73 % " inkomsttaxeringsmålen
- 19 % " uppbördsmålen och
- 35 % " folk-och kyrkobokföringsmålen.

Kammarrätter

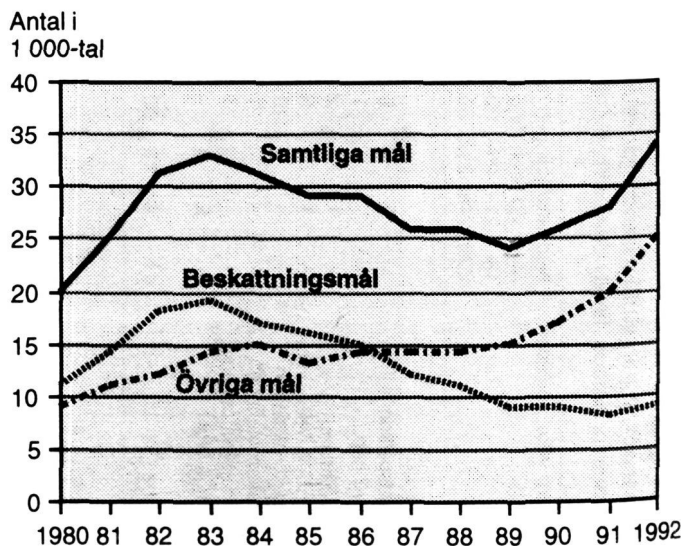
KR finns i Stockholm, Göteborg, Sundsvall och Jönköping. KR är överrätter till LR och har motsvarande funktion också mot ett stort antal centralt och regionalt verksamma myndigheter. Dessa myndigheter redovisas inte i RSÅ.

Antalet inkomna mål är fler än antalet mål som avgjordes under året, 33 750 resp. 32 848. De inkomna målen är 22 procent fler än år 1991. Övriga mål ökade med 28 procent från 19 604 till 25 138. Antalet inkomna beskattningsmål ökade

Inkomna mål i länsrätterna, 1980–1992

Inkomna mål i kammarrätterna, 1980–1992

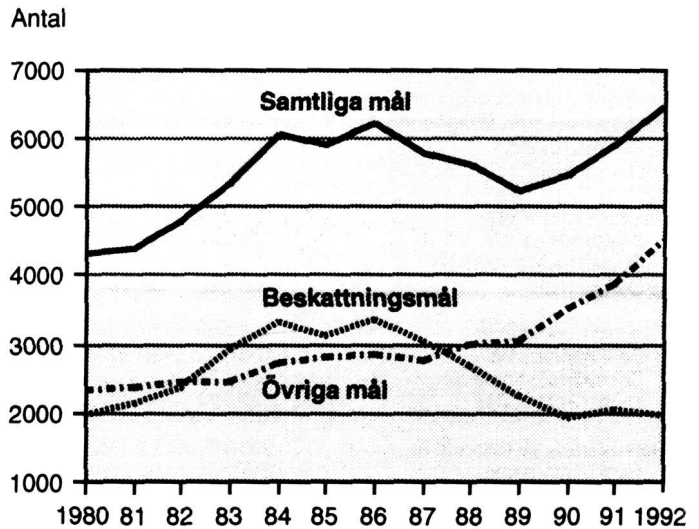
med 7 procent, från 8 050 till 8 612. 27 procent av de avgjorda skattemålen, 32 procent av socialförsäkringsmålen och knappt 1 procent av de övriga avgjorda målen hade år 1992 mer än 2 års handläggningstid.

Regeringsrätten

RR är den högsta allmänna förvaltningsdomstolen. Den prövar besvär över avgöranden i KR samt besvär över vissa beslut av länsstyrelser och centrala myndigheter.

År 1992 inkom 6 439 mål till RR, 5 986 avgjordes. Av de avgjorda målen var 3 970 mål övriga mål. Det är det högsta antalet någonsin och 9 procent fler än 1991. 5 procent av de avgjorda målen hade en handläggningstid på mer än 2 år.

Inkomna mål i Regeringsrätten, 1980–1992

Tabell 4.3.1

Länsrätter: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1980 och 1984–1992

County Courts: cases pending, entered and finally dealt with, 1980 and 1984–1992

Mål	1980	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Balanserade från föregående år	256 288	211 648	194 543	177 194	160 230	143 804	128 179	127 632	127 762	141 817
Beskattningsmål	237 168	198 277	180 010	162 884	143 771	126 659	110 632	107 102	106 146	115 818
Övriga mål	19 120	13 371	14 533	14 310	16 459	17 145	17 547	20 530	21 616	25 999
Inkomna under året	165 361	160 739	151 386	142 744	129 815	124 793	135 354	136 287	156 395	118 964
Beskattningsmål	119 062	114 379	106 801	92 564	78 638	69 455	75 295	73 874	87 163	23 540
Socialförsäkringsmål									5 787 ¹	14 544
Övriga mål	46 299	46 360	44 585	50 180	51 177	55 338	60 059	62 413	63 445	80 880
Avgjorda under året	185 884	177 229	168 489	160 003	146 747	139 811	135 097	135 698	141 536	152 668
Beskattningsmål	138 762	132 368	123 956	112 421	96 550	85 258	78 465	74 914	77 327	66 473
Socialförsäkringsmål									764 ¹	7 590
Övriga mål	47 122	44 861	44 533	47 582	50 197	54 553	56 632	60 784	63 445	78 605
Balanserade till följande år	235 765	195 158	177 440	159 935	143 298	128 786	128 436	128 221	142 621	108 145
Beskattningsmål	217 468	180 288	162 855	143 027	125 859	110 856	107 462	106 062	115 982	72 885
Socialförsäkringsmål									5 023 ¹	12 053
Övriga mål	18 297	14 870	14 585	16 908	17 439	17 930	20 974	22 159	21 616	23 207
Balansens ålder i år										
Beskattningsmål										
–1	92 270	88 298	80 784	69 202	59 291	51 501	60 715	56 122	60 583	17 079
1–2	55 514	57 848	51 864	45 786	40 985	36 459	25 846	33 798	32 678	28 751
2–3	48 703	22 486	22 374	19 912	18 116	15 252	13 262	9 298	17 215	15 528
3–	20 981	11 656	7 833	8 125	7 467	7 644	7 639	6 844	5 506	11 527
Övriga mål										
–1	16 461	13 518	13 212	15 600	15 949	15 943	18 578	18 919	17 078	29 817
1–2	1 542	986	1 021	881	1 183	1 624	1 816	2 451	3 260	3 601
2–3	236	242	196	230	210	250	464	553	895	1 300
3–	58	124	156	197	95	113	116	236	383	542

1) Socialförsäkringsmål behandlas vid länsrätterna fr.o.m. 1991–07–01.

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket

Tabell 4.3.2

Länsrätter: ändringsfrekvensen i avgjorda besvärsmål¹ 1992

County Courts: frequency at which judgements are altered by County Courts, 1992

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet						
	Hela	Ej	Prövade	därav		Ändring	
	antalet	prövade	i sak	Ej ändring		Ändring	
	mål	i sak		Antal	%	Antal	%
Fastighetstaxering	12 036	878	11 158	6 115	54,8	5 043	45,2
Inkomsttaxering m.m.	50 315	7 869	42 446	11 359	26,8	31 087	73,2
Skattetillägg och förseningsavgift	526	54	472	231	49,0	241	51,0
Mervärdesskatt	615	39	576	394	68,4	182	31,6
Uppbörd	1 545	156	1 389	1 165	83,9	224	19,1
Folkbokföring och kyrkobokföring	452	84	368	240	65,2	128	34,8
Annan skattelagstiftning	891	152	739	436	59,0	303	41,0
Summa skattemål	66 380	9 232	57 148	19 940	34,9	37 208	65,1
Socialförsäkringsmål	7 590	412	7 178	5 907	82,3	1 271	17,7
Sociala mål	35 016	7 214	27 802	16 847	60,6	10 955	39,4
Samtliga mål	108 986	16 858	92 128	42 694	46,3	49 434	53,7

1) 93 mål angående bevissäkring och betalningssäkring ingår ej i tabellen.

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket

Tabell 4.3.3

Länsrätter: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd 1992

County Courts: cases finally dealt with, by nature and time period in County Courts, 1992

Målgrupp	Hela antalet mål	Handläggningstidens längd i månader					
		0–6	7–12	13–18	19–24	25–36	37–
Fastighetstaxering	12 036	555	1 057	5 288	4 247	394	495
Skattemål	54 437	6 139	10 271	11 734	8 905	9 939	7 449
Körkortsmål	43 589	33 758	6 120	1 870	831	703	307
Socialförsäkringsmål	7 590	3 571	3 079	938	1	-	1
Sociala mål m.m.	35 016	33 777	973	190	43	27	6
Samtliga mål	152 668	77 800	21 500	20 020	14 027	11 063	8 258

1) Därav 1 912 mål enligt LVU (vård av unga), 1 797 mål enligt LVM (vård av vuxna missbrukare) samt 20 601 mål enligt SOL (socialtjänstlagen), rättspsykiatrisk vård 6 139 samt psykiatrisk tvångsvård 6 083 enligt Lag om rättspsykiatrisk vård 1991:1129 och Lag om psykiatrisk tvångsvård 1991:1128.

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.3.4

Kammarrätter: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1960, 1970, 1975, 1980 och 1985–1992

Administrative Courts of Appeal: cases pending, entered and finally dealt with, 1960, 1970, 1975, 1980 and 1985–1992

Mål	1960	1970	1975	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Balanserade från föregående år	8 658	9 134	25 396	12 708	25 557	25 569	24 331	21 052	20 332	18 999	17 594	23 089
Beskattningsmål	8 089	8 866	20 748	10 543	21 225	21 500	20 406	17 390	16 783	15 187	13 542	11 580
Övriga mål	569	268	4 648	2 165	4 332	4 069	3 925	3 662	3 549	3 812	4 052	11 509
Inkomna under året	10 521	11 806	22 346	20 197	29 378	28 815	25 934	25 657	23 652	26 299	27 654	33 750
Beskattningsmål	9 593	11 211	14 153	11 162	16 438	14 625	11 987	11 441	8 633	8 811	8 050	8 612
Övriga mål	928	595	8 193	9 035	12 940	14 190	13 947	14 216	15 019	17 488	19 604	25 138
Avgjorda under året	10 066	10 548	23 302	20 503	29 481	30 129	29 257	26 390	25 044	27 735	28 929	32 848
Beskattningsmål	9 110	9 957	13 065	11 423	16 287	15 774	15 066	12 070	10 283	10 621	10 055	8 408
Övriga mål	956	591	10 237	9 080	13 194	14 355	14 191	14 320	14 761	17 114	18 874	24 440
Balanserade till följande år	9 113	10 578	24 440	12 402	25 454	24 255	21 008	20 319	18 940	17 563	16 319	24 001
Beskattningsmål	8 572	10 290	21 836	10 282	21 376	20 351	17 327	16 761	15 133	13 377	11 537	11 784
Övriga mål	541	288	2 604	2 120	4 078	3 904	3 681	3 558	3 807	4 186	4 782	12 217
Balansens ålder i år												
Beskattningsmål												
–1	7 755	7 747	12 414	8 048	13 132	11 851	9 548	9 287	7 057	7 102	6 165	6 840
1–2	407	2 105	7 092	1 672	6 603	6 401	5 635	5 073	5 288	3 674	3 438	2 844
2–3	390	438	2 193	443	1 384	1 841	1 853	1 944	2 056	1 965	1 091	1 502
3–	20		137	119	257	258	291	457	732	636	843	598
Övriga mål												
–1	454	273	1 858	1 846	3 449	3 403	3 133	3 071	3 300	3 765	4 296	6 978
1–2	84	15	539	209	507	427	473	407	418	332	406	4 024
2–3	3	-	200	61	106	64	66	62	76	66	68	1 157
3–	-	-	7	4	16	10	9	18	13	23	12	58

1) I denna summa ingår 6 741 försäkringsmål som överförts till kammarrätterna från försäkringsrätterna då dessa avvecklades.

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket

Tabell 4.3.5

Kammarrätter: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd m.m. 1992

Administrative Courts of Appeal: cases finally dealt with, by nature and time period in Administrative Courts of Appeal etc., 1992

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet								Handläggningstidens längd i månader						
	Ej prövad i sak	Prövad i sak		Summa	därav		Ej ändring Antal	Ändring %	0-6	7-12	13-18	19-24	25-36	37-	Summa
		Utan muntlig förhand- ling	Med muntlig förhand- ling		Antal	%									
Beskattnings															
Inkomst- och förmögen- hetsskatt o.d.	560	5 851	258	6 109	4 534	74,2	1 575	25,8	1 350	1 395	1 122	887	1 091	824	6 669
Fastighetstaxering	21	465	1	466	413	88,6	53	11,4	185	222	48	30	2	-	487
Mervärdesskatt	18	152	8	160	103	64,4	57	35,6	14	14	16	35	77	22	178
Övrig indirekt skatt	28	392	3	395	323	81,8	72	18,2	179	84	52	63	35	10	423
Uppbörd	14	145	23	168	144	85,7	24	14,3	38	28	24	40	25	27	182
Tullmål	2	63	-	63	58	92,1	5	7,9	9	12	8	13	23	-	65
Särskilda avgifter	9	243	7	250	188	75,5	62	24,8	62	56	38	28	30	45	259
Löneavgifter	10	134	1	135	101	74,8	34	25,2	15	29	34	17	37	13	145
Summa	662	7 445	301	7 746	5 864	75,7	1 882	24,3	1 852	1 840	1 342	1 113	1 320	941	8 408
Övrigt angående															
Körkort, trafikort o.d.	155	7 642	150	7 792	6 316	81,1	1 476	18,9	7 791	121	25	7	3	-	7 947
Bistånd till enskilda	233	5 357	38	5 395	4 784	88,7	611	11,3	5 031	507	76	10	4	-	5 628
Barnavård, nykterhetsvård och kriminalvård	701	1 640	723	2 363	2 066	87,4	297	12,6	2 963	71	18	7	4	1	3 064
Författningar angående byggnader, mark o.d.	208	733	174	907	734	80,9	173	19,1	570	315	122	66	35	7	1 115
Folkbokföring och annan registre- ring av medborgarna	6	99	1	100	89	89,0	11	11,0	87	14	2	1	2	-	106
Hälsö- och sjukvård	51	456	6	462	411	89,0	51	11,0	292	114	61	25	18	3	513
Kommunalbesvärsmål	363	1 034	3	1 037	917	88,4	120	11,6	890	403	64	38	4	1	1 400
Tryckfrihet m.m. ¹	34	265	1	266	177	66,5	89	33,5	288	5	5	-	2	-	300
Annat	225	1 193	50	1 243	960	77,2	283	22,8	1 017	238	88	75	46	4	1 468
Summa	1 976	18 419	1 146	19 565	16 454	84,1	3 111	15,9	18 929	1 788	461	229	118	16	21 541
Totalt	2 638	25 864	1 447	27 311	22 318	81,7	4 993	18,7	20 781	3 628	1 803	1 342	1 438	957	29 949
Socialförsäkringar m. m.															
Allmän försäkring	27	568	2	570	484	84,9	86	15,1	140	61	62	219	106	9	597
Arbets- och yrkesskadeförsäkring	81	1 928	1	1 929	1 737	90,0	192	10,0	155	63	145	872	751	24	2 010
Övriga socialförsäkringsmål	14	255	1	256	220	85,9	36	14,1	116	31	26	68	28	1	270
Annat	11	11	-	11	7	63,6	4	36,4	17	1	1	-	2	1	22
Summa	133	2 762	4	2 766	2 448	88,5	318	11,5	428	156	234	1 159	887	35	2 899
Samtliga mål	2 771	28 626	1 451	30 077	24 766	82,3	5 311	17,7	21 209	3 784	2 037	2 501	2 325	992	32 848

¹)Tryckfrihet, återställande av försutten tid, resning samt mål enligt 2 § behörighetslagen.

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.3.6

Försäkringsöverdomstolen: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade mål 1988–1992

The Supreme Social Insurance Court: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year 1988–1992

	1988	1989	1990	1991	1992
Inkomna under året	2 158	2 728	2 940	3 411	2 927
Avgjorda under året	2 222	2 231	2 800	2 618	2 892
Balanserade till följande år	3 199	3 696	3 836	4 629	4 660

Tabell 4.3.7

Försäkringsöverdomstolen: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd m.m. 1992

The Supreme Social Insurance Court: cases finally dealt with, by nature and time period in Supreme Administrative Court etc., 1992

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet						Handläggningstidens längd i månader						
	Ej		Prövad		därav		0–6	7–12	13–18	19–24	25–36	37–	Summa
	prövad	i sak	i sak	i sak	Ej ändring								
					Ändring								
					Antal	%							

Socialförsäkringar m. m.

Allmän försäkring	475	106	48	45,3	58	54,7	62	105	192	120	77	25	581
Arbets- o yrkesskadeförsäkring	1 489	155	66	42,6	89	57,4	40	84	597	559	271	93	1 644
därav arbetsskadeförsäkring	1 314	137	60	43,8	77	56,2	31	62	544	491	240	83	1 451
yrkesskadeförsäkring	175	18	6	33,3	12	66,7	9	22	53	68	31	10	193
Statligt personskadeskydd	3	1	1	100,0	-	-	-	-	2	1	-	1	4
Delpensionsförsäkring	8	2	1	50,0	1	50,0	1	6	1	2	-	-	10
Utbildningsförmåner	4	1	1	100,0	-	-	-	-	1	1	2	1	5
Värnpliktsförmåner	3	1	-	-	1	100,0	-	-	-	1	3	-	4
Barnbidrag	16	1	1	100,0	-	-	1	1	6	6	3	-	17
Bidragsförskott	67	9	4	44,4	5	55,6	7	16	29	11	12	1	76
Bilstöd till handikappade	126	28	13	46,4	15	53,6	23	56	43	26	6	-	154
Arbetslöshetssättning m. m.	17	374	332	88,8	42	11,2	51	98	140	67	33	2	391
Rättshjälp m.m.	6	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	6
Summa	2 214	678	467	68,9	211	31,1	191	366	1 011	794	407	123	2 892

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket

Tabell 4.3.8

Regeringsrätten: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1960, 1970, 1975, 1980 och 1985–1992

The Supreme Administrative Court: cases pending, entered and finally dealt with 1960, 1970, 1975, 1980 and 1985–1992

Mål	1960	1970	1975	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Balanserade från föregående år	6 400	6 115	3 530	3 277	4 679	4 638	4 548	4 249	3 713	3 539	4 070	4 326
Beskattningsmål	5 305	4 321	2 112	2 030	3 252	3 035	2 932	2 801	2 071	1 853	1 867	1 861
Övriga mål	1 095	1 794	1 418	1 247	1 427	1 603	1 616	1 448	1 042	1 686	2 203	2 465
Inkomna under året	4 890	5 083	4 605	4 280	5 881	6 198	5 761	5 622	5 227	5 437	5 893	6 439
Beskattningsmål	1 886	1 858	1 945	1 968	3 095	3 362	3 012	2 651	2 218	1 931	2 023	1 940
Övriga mål	3 004	3 225	2 660	2 312	2 786	2 836	2 749	2 971	3 009	3 506	3 870	4 499
Avgjorda under året	5 104	5 333	4 617	4 443	5 896	6 296	6 054	6 170	5 300	4 888	5 630	5 986
Beskattningsmål	2 030	2 183	2 086	2 293	3 299	3 505	3 139	3 391	2 398	1 921	1 996	2 016
Övriga mål	3 074	3 150	2 531	2 150	2 597	2 791	2 915	2 779	2 902	2 967	3 634	3 970
Balanserade till följande år	6 304	5 873	3 518	3 114	4 664	4 540	4 255	3 701	3 640	4 088	4 333	4 779
Beskattningsmål	5 177	3 996	1 971	1 706	3 048	2 892	2 805	2 601	1 891	1 863	1 894	1 785
Övriga mål	1 127	1 877	1 547	1 408	1 616	1 648	1 450	1 640	1 749	2 225	2 439	2 994
Balansens ålder i år												
Beskattningsmål												
–1	..	..	1 502	1 251	2 197	2 285	2 199	1 607	1 441	1 344	1 437	1 293
1–2	..	..	280	412	762	521	548	392	363	443	356	367
2–3	..	..	135	43	83	71	52	58	76	60	92	111
3–	..	..	54	-	6	15	6	4	11	16	9	14
Övriga mål												
–1	..	..	1 012	1 082	1 367	1 331	1 170	1 459	1 406	1 829	1 979	2 313
1–2	..	..	396	299	203	283	227	151	306	345	403	545
2–3	..	..	97	21	33	26	33	21	30	39	51	113
3–	..	..	42	6	13	8	7	9	7	12	6	23

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.3.9

Regeringsrätten: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd m.m. 1992

The Supreme Administrative Court: cases finally dealt with, by nature and time period in Supreme Administrative Court etc., 1992

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet						Handläggningstidens längd i månader						
	Ej prövad i sak	Prövad i sak	därav		Ändring		0–6	7–12	13–18	19–24	25–36	37–	Summa
			Ej ändring Antal	%	Ändring Antal	%							
Beskattning													
Inkomst- och förmögen- hetsskatt o.d.	1 520	171	88	51,5	83	48,5	491	571	375	140	101	13	1 691
Fastighetstaxering	4	2	2	100,0	-	-	1	3	1	-	1	-	6
Mervärdesskatt	47	14	10	71,4	4	28,6	8	10	21	8	14	-	61
Övrig indirekt skatt	51	11	7	63,6	4	36,4	32	12	13	3	2	-	62
Uppbörd	77	5	-	-	5	100,0	46	7	5	10	13	1	82
Tullmål	17	3	1	33,3	2	66,7	4	6	5	-	4	1	20
Särskilda avgifter	47	3	-	-	3	100,0	17	9	13	1	10	-	50
Löneavgifter	43	1	1	100,0	-	-	28	4	4	5	3	-	44
Summa	1 806	210	109	51,9	101	48,1	627	622	437	167	148	15	2 016
Övrigt angående													
Körkort, trafikort o.d.	966	38	18	47,4	20	52,6	846	123	20	11	3	1	1 004
Bistånd till enskilda	775	22	8	36,4	14	63,6	313	342	105	30	7	-	797
Barnavård, nykterhetsvård och kriminalvård	426	18	12	66,7	6	33,3	421	16	5	1	1	-	444
Författningar angående byggnader, mark o.d.	235	22	8	36,4	14	63,6	111	81	33	21	11	-	257
Folkbokföring och annan regi- strering av medborgarna	31	2	-	-	2	100,0	5	8	14	4	1	1	33
Hälsö- och sjukvård	176	6	6	100,0			72	74	26	7	3	-	182
Kommunalbesvärsmål	225	20	10	50,0	10	50,0	83	72	37	24	27	2	245
Immateriellrätt	43	3	1	33,3	2	66,7	11	12	15	4	4	-	46
Tryckfrihet m. m.	3	107	85	79,4	22	20,6	84	22	3	0	1	-	110
Särskilda rättsmedel	356	160	103	64,4	57	35,6	247	114	64	45	41	5	516
Rättsprövning	21	33	31	93,9	2	6,1	18	18	9	5	4	-	54
Annat	262	20	15	75,0	5	25,0	140	70	33	30	9	-	282
Summa	3 519	451	297	65,9	154	34,1	2 351	952	364	182	112	9	3 970
Samtliga mål	5 325	661	406	61,4	255	38,6	2 978	1 574	801	349	260	24	5 986

4.4 Hyres- och arrendenämnder, bostadsdomstolen

Rent Tribunals, Financy Tribunals, The Housing Court of Appeal

Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen är specialdomstolar.

Hyresnämnderna är 12 st till antalet liksom **arrendenämnderna**. Hyres- och arrendenämnderna har gemensamt kansli.

Hyresnämnderna handlägger hyrestvister. De medlar vid hyrestvister, prövar tvister om villkor vid andrahandsupplåtelser eller medlemsskap enligt bostadsrättslagen m.m.

Bostadsdomstolen är överinstans för hyresnämnderna. **Tingsrätterna** är överinstans för arrendenämnderna.

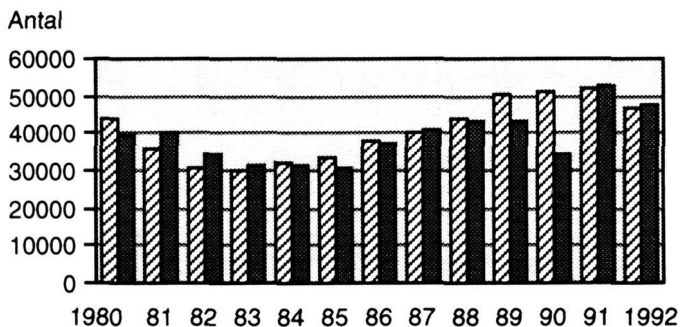
Antalet inkomna ärenden till hyresnämnderna var 46 772 år 1992. Det är 10 procent mindre än 1991.

Till arrendenämnderna inkom 2 324 ärenden år 1992 mot 1 722 år 1991 och 3 197 år 1986. Det höga antalet ärenden vid arrendenämnderna 1986 torde ha samband med lagen om arrendators rätt att förvärva arrendestället. Denna lag trädde i kraft den 1 januari 1986.

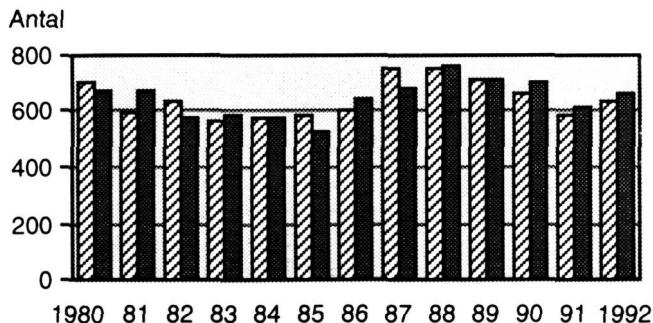
År 1992 prövades 72 procent av hyresnämndernas och 42 procent av arrendenämndernas ärenden i sak. Drygt 1 procent av hyresnämndernas ärenden fullföljdes till bostadsdomstolen.

År 1992 inkom 632 ärenden till bostadsdomstolen och 661 avgjordes.

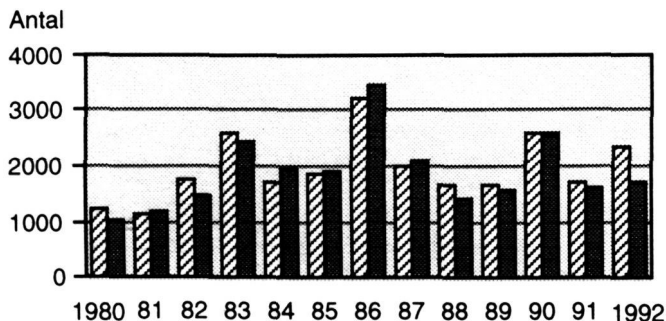
Inkomna och avgjorda ärenden vid hyresnämnderna, 1980–1992

Inkomna och avgjorda ärenden vid bostadsdomstolen 1980–1992

Inkomna och avgjorda ärenden vid arrendenämnderna, 1980–1992

▨ Inkomna
■ Avgjorda

Obs! Skalan för "antal" är olika i diagrammen.

Tabell 4.4.1

**Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen:
inkomna, avgjorda och till följande år balanserade ärenden
1980, 1982–1992**

Rent Tribunals, Tenancy Tribunals and The Housing Court of
Appeal: cases entered, finally dealt with and pending at the end
of the year, 1980, 1982–1992

	Inkomna under året	Avgjorda ¹ under året	Balanserade til följande år
<i>Hyresnämnder</i>			
1980	44 176	39 853	18 675
1982	30 719	34 720	9 977
1983	30 122	31 146	8 953
1984	32 454	31 196	8 731 ²
1985	33 495	30 951	11 275
1986	38 103	37 225	12 146
1987	40 358	40 676	11 825
1988	43 597	42 957	12 464
1989	50 577	43 037	19 999
1990	51 185	54 377	16 300
1991	52 039	52 405	15 925
1992	46 772	47 548	15 146
<i>Arrendenämnder</i>			
1980	1 222	1 038	786
1982	1 774	1 475	1 046
1983	2 579	2 441	1 184
1984	1 723	1 971	869
1985	1 868	1 925	812
1986	3 197	3 483	524
1987	1 992	2 090	428
1988	1 681	1 427	684
1989	1 680	1 541	829
1990	2 567	2 600	735
1991	1 722	1 631	826
1992	2 324	1 685	1 477
<i>Bostadsdomstolen</i>			
1980	702	678	302
1982	638	573	271
1983	567	587	251
1984	579	574	251
1985	586	525	312
1986	607	641	278
1987	751	680	349
1988	754	762	341
1989	714	708	347
1990	662	700	309
1991	587	619	277
1992	632	661	248

1) Här redovisas endast sådana mål som avgjorts och rapporterats
som avgjorda under respektive år.

2) Balansen för 1984 är framtagna efter manuell inventering och där det
framkommit att balansen var drygt 1 500 färre än beräknat.

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.4.2

Hyresnämnder och arrendenämnder: avgjorda ärenden fördelade efter avgörandet, rättens sammansättning vid avgörandet, förhandling m.m. 1992

Rent Tribunals and Tenancy Tribunals: cases dealt with, by nature of ruling, composition of the court, type of hearing etc., 1992

	Hyresnämnder		Arrendenämnder	
	Antal	%	Antal	%
Summa avgjorda ärenden	47 548	100	1 685	100
Avskrivna	13 405	28,2	967	57,4
Efter förlikning	1 518	3,2	106	6,3
Annat beslut	11 887	25,0	861	51,1
Prövade i sak	34 128	71,8	704	41,8
Beslut	34 113	71,7	690	40,9
Skiljedom	15	0,0	14	0,8
Avgjorda inför				
Fullsutten nämnd	6 642	14,0	564	33,5
Ordförande	40 906	86,0	1 121	66,5
Muntlig förhandling	9 339	19,6	853	50,6
Tid för muntlig förhandling/ besiktning i timmar	3 697		705	

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket

Tabell 4.4.3

Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen: avgjorda mål och ärenden efter beskaffenhet 1992

Rent Tribunals, Tenancy Tribunals and The Housing Court of Appeal: cases finally dealt with, by nature, 1992

	Hela antalet mål	
	Antal	%
Hyresnämnder	47 548	100
därav		
Medling eller skiljedom i hyrestvist	1 213	2,6
Utan krav på besittningsskydd	30 534	64,2
Förlängning av hyresavtal	3 014	6,3
Åtgärdsföreläggande, förlängd tid för åtgärd	1 103	2,3
Ärenden enligt hyresförhandlingslagen	3 446	7,2
Övriga ärenden	8 238	17,3
Arrendenämnder	1 685	100
därav		
Jordbruksarrende	493	29,3
Bostadsarrende	918	54,5
Övriga ärenden	274	16,3
Bostadsdomstolen	661	100
därav		
Förlängning av hyresavtal	371	56,1
Åtgärdsföreläggande/förlängd tid för åtgärd	46	7,0
Ändring av hyresvillkor	48	7,3
Prövning av förhandlingsöverenskommelse	35	5,3
Processuella frågor, besvär	57	8,6
Övriga ärenden	104	15,7

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket

Tabell 4.4.4

Hyresnämnder: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda målen 1992

Rent Tribunal: frequency of appeal against the rulings, 1992

	Hela antalet mål	Inkomna till bostads- domstolen	
		Antal	I % av hela antalet mål
Mål enligt 12 kap. Jordabalken (JB)	42 505	456	1,1
Mål enligt hyresförhandlingslagen	3 446	61	1,8
Övriga mål	1 557	115	7,4
Summa	47 548	632	1,3

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.4.5

Bostadsdomstolen: avgjorda mål fördelade efter beskaffenhet, avgörandets art, rättens sammansättning vid avgörandet m.m. 1992

The Housing Court of Appeal: cases finally dealt with, by type, nature of ruling, by composition of the court etc., 1992

	Mål	
	Antal	%
Avgjorda mål	661	100
Därav		
Mål enligt 12 kap Jordabalken (JB)	496	75,0
Mål enligt hyresförhandlingslagen	58	8,8
Övriga mål	107	16,2
Prövade i sak		
Besvärstalan/ansökan helt eller delvis bifallen	63	9,5
Besvärstalan/ansökan ej bifallen	426	64,4
Annat beslut	172	26,0
Rättens sammansättning		
Stor sammansättning	12	1,8
Liten sammansättning	546	82,6
Annan	103	15,6
Mål som avgjorts efter muntlig förhandling/syn	43	6,5
Sammanlagd tid i timmar för muntlig förhandling/syn	102	.

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

4.5 Rättshjälp

Public legal service

Rättshjälp enligt rättshjälpslagen utgår som

- allmän rättshjälp
- rättshjälp åt misstänkt i brottmål
- rättshjälp genom offentligt biträde och
- rådgivning.

Biträde och rådgivning lämnas av advokat eller biträdande jurist på enskild advokatbyrå.

För handläggning av vissa ärenden om rättshjälp, ersätter fr.o.m. den 1 januari 1991, Rättshjälpsmyndigheten i Sundsvall rättshjälpsnämnderna som fanns i Stockholm, Göteborg, Malmö och Sundsvall.

Rättshjälpen är beroende av den rättshjälps sökandes inkomster och försörjningsplikter.

Under 1992 utgick rättshjälp i 24 974 mål vid allmänna domstolar. Statens kostnader för rättshjälpen uppgick till 680 miljoner kronor. Till detta kommer kostnader vid specialdom-

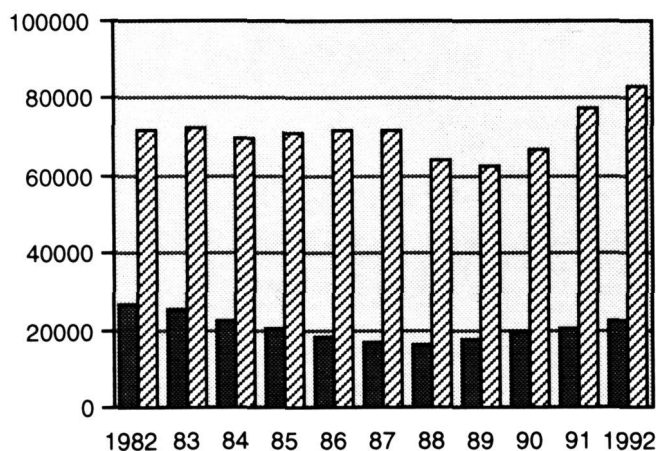
stolar och nämnder utanför det traditionella domstolsväsendet, vilket inte ingår i denna redovisning.

Enligt uppgifter från Rättshjälpsmyndigheten var nettokostnaden för rättshjälp 8 729 kronor per ärende (exklusive brottmål). Kostnaden per mål varierar kraftigt beroende på ärendets art. Vårdomsmål medför en nettokostnad för staten på 14 544 kronor per mål, jämfört med skilsmässomål med gemensam ansökan, 4 563 kronor. För skilsmässomål där ansökan skett genom stämning var kostnaden 10 677 kronor jämfört med 11 227 år 1991. Det är en minskning med 22 procent per mål. Högsta kostnaden ligger på skadeståndsmålen som avslutades 1992, 19 121 kronor per mål. Kostnaden för rättshjälp i mål om underhållsbidrag var endast 4 356 kronor per mål.

Antalet avslutade ärenden har ökat från 30 152 år 1991 till 44 948 år 1992, en ökning med 49 procent.

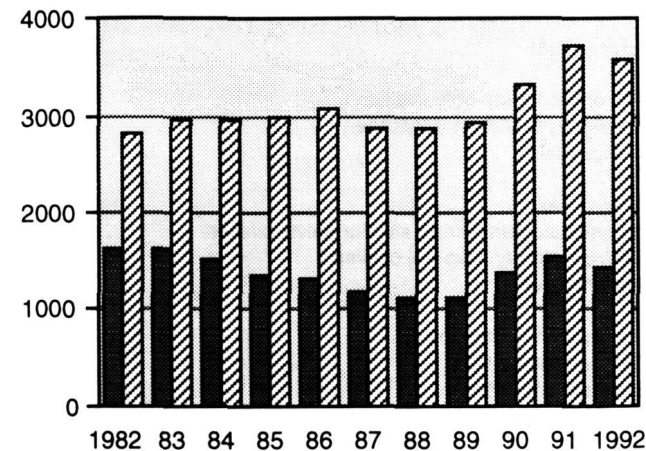
Tingsrätter: Rättshjälp och avgjorda tvistemål, 1982-1992

Antal i
1 000-tal

Hovrätter: Rättshjälp och avgjorda tvistemål, 1982-1992

Antal i
1 000-tal

- Tvistemål med rättshjälp
- ▨ Samtliga avgjorda tvistemål

Tabell 4.5.1

**Rättshjälp: slutligt handlagda mål/ärenden
med rättshjälp fördelade på domstol och
myndighet 1992**

Public legal services: cases and decisions
finally dealt with, by court and agencies
authorizing such services, 1992

Domstol, myndighet	Antal mål/ärenden där allmän rätts- hjälp förekommer
Tingsrätter	22 575
Tvistemål	22 447
Brottmål	69
Fastighetsdomstolsmål	59
Hovrätter	1 989
Tvistemål	1 436
Brottmål	36
Övriga mål	517
Högsta domstolen	410
Tvistemål	247
Brottmål	36
Besvärsmål	117
Statens va-nämnd	-
Länsrätter	7 437
Kammarrätter	..
Regeringsrätten	..
Hyresnämnder	18
Arrendenämnder	-
Bostadsdomstolen	10
Arbetsdomstolen	65

1) I länsrätterna har 8 836 personer beviljats rätts-
hjälp genom offentligt biträde.

Tabell 4.5.2**Rättshjälp: statens rättshjälpskostnader fördelade efter domstolar 1992**

Public legal services: costs to the state by court or Public Legal Services Boards authorizing such services, 1992

	Statens rättshjälpskostnader i miljoner kronor					Summa
	Allmän rättshjälp	Rättshjälp åt miss- tänkt i brottmål	Rättshjälp genom offentligt biträde	Måls- ägande biträde	Råd givning	
Domstolarna m. m. ¹⁾	1,2	345,0	46,1	15,0	.	407,3
Rättshjälpsmyndigheten	294,6	.	7,8	.	2,1	304,5
Domstolsverket	0,1	.	.	.	.	0,1
Summa	295,9	345,0	53,9	15,0	2,1	711,9²

1) Inklusive hyres- och arrendenämnder, Bostadsdomstolen samt förvaltningsdomstolar.

2) Det beräknas inflyta 32 miljoner kronor p.g.a. ålagd återbetalningsskyldighet. Den totala samhällskostnaden beräknas därför till 679,9 miljoner kronor. I redovisningen saknas specialdomstolarna och nämnderna utanför det traditionella domstolsväsendet.

Källa: Tabell från Domstolsverket.

Tabell 4.5.3**Rättshjälp: antal inkomna och avslutade ärenden samt statens rättshjälpskostnader fördelade efter ärendets art 1992**

Public legal services: cases entered and finally dealt with and costs to the state, by nature, 1992

Ärendets art	Ärenden		Utbetalade ersättning- ar i tkr.	Återbetal- ningsskyl- dighet i tkr.	Netto- kostnad i tkr.	Netto- kostnad/ ärende
	Inkomna	Avslutade				
Äktenskapsskillnad						
Gemensam ansökan	9 876	10 052	55 279	9 411	45 868	4 563
Ansökan genom stämning	7 029	6 970	75 405	986	74 419	10 677
Vårdnad om barn m.m.	4 428	4 466	65 416	461	64 955	14 544
Underhållsbidrag	11 400	12 367	59 861	5 995	53 866	4 356
Bodelning/bodelningsförrättare	90	77	268	249	20	257
Bodelning/klander	243	272	4 938	603	4 335	15 938
Övrig familjerätt	2 400	2 556	31 493	747	30 746	12 029
Arvsrätt	335	409	4 943	478	4 464	10 916
Skadestånd	2 059	2 163	43 996	2 639	41 358	19 121
Fordran, krav	2 215	2 385	36 818	2 544	34 273	14 370
Fastighetstvist	101	123	1 814	199	1 615	13 131
Arbetsrätt	341	768	10 544	545	9 999	13 019
Annat tvistemål	463	752	10 788	699	10 089	13 416
Verkställighet enligt 21 kap FB	570	490	5 123	636	4 487	9 157
Hyrestvist	236	279	3 438	212	3 226	11 564
Arrendetvist	3	11	148	61	88	7 967
Socialförsäkring	13	31	365	-	365	11 780
Körkort	-	1	-	-	-	-
Skatter	7	5	479	433	47	9 309
Övriga förvaltningsärenden	99	125	776	16	760	6 077
Annan angelägenhet	1 013	646	8 001	625	7 377	11 419
Summa	42 921	44 948	419 896	27 539	392 356	8 729

Källa: Tabeller från Rättshjälpsmyndigheten.

4.6 Andra myndigheter inom rättsväsendet

Various agencies with judicial functions

Riksåklagaren (RÅ)

Riksåklagaren är organiserad under justitiedepartementet och är högsta åklagaren under regeringen. RÅ är allmän åklagare i högsta domstolen och central förvaltningsmyndighet för åklagarväsendet. Vidare inspekterar RÅ underordnade myndigheter, anlitas ofta som remissorgan i lagstiftningsfrågor och tillsätter i flesta fall åklagare m.m.

Justitiekanslern (JK)

Justitiekanslern som är regeringens jurist är bl a regeringens juridiske rådgivare och bevakar statens rätt i olika sammanhang. JK har tillsyn över dem som utövar offentlig verksamhet. JK har enligt data-, kreditupplysnings- och inkassolagen besvärsmätt över datainspektionens beslut och enligt lagen om TV-övervakning över länsstyrelsernas beslut. JK vakar också över tryck- och yttrandefriheten enligt tryckfrihetsförordningen och radioansvarighetslagen.

Justitieombudsmännen (JO)

Riksdagen utser JO som övervakar att myndigheter och tjänstemän i statlig förvaltning efterlever lagar och författningar och sköter sina uppgifter. JO skall avhjälpa brister i lagstiftningen och olikheter i rättstillämpning. JO tar upp ärenden dels på enskilds begäran, dels på eget initiativ. Mer än två år gamla ärenden behandlas dock ytterst sällan.

Observera att JO inte kan ändra domar och beslut och att JOs beslut inte kan överklagas.

Konsumentverket/Konsumentombudsmannen (KOV/KO)

KOV sorterar under finansdepartementet och är en central förvaltningsmyndighet. KOV skall stödja konsumenterna och förbättra deras ställning på marknaden genom att övervaka marknadens utbud, marknadsföring och säljvillkor, eller stödja forskning, undervisning och utbildning i konsumentfrågor m.m. KO anhängiggör ärenden enligt marknads- och avtalsvillkorslagen. KOVs generaldirektör är också KO.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN ligger under finansdepartementet och prövar tvister mellan konsument och säljare då det gäller en vara eller tjänst, eller rekommenderar hur tvisterna bör lösas.

Nämnden representeras både av konsumenter och näringsidkare.

Marknadsdomstolen (MD)

MD är en specialdomstol som handlägger ärenden enligt konkurrenslagen, marknadsföringslagen, lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden och lagen om avtalsvillkor mellan näringsidkare.

Mot marknadsdomstolens beslut får talan ej föras.

Arbetsdomstolen (AD)

AD ligger under arbetsmarknadsdepartementet och är enda instans vid arbetstvister mellan arbetsgivare och arbetstagare då kollektivavtal finns. Vid andra arbetstvister är tingsrätterna första och AD andra och sista instans.

Målen följer i stort sett samma regler som mål vid tingsrätt och hovrätt då förlikning är tillåten.

Diskrimineringsombudsmannen (DO)

DO (ombudsman mot etnisk diskriminering) skall verka för att etnisk diskriminering inte förekommer i arbetslivet eller på andra områden av samhällslivet. DO skall genom råd och på annat liknande sätt medverka till att den som utsätts för etnisk diskriminering kan ta vara på sina rättigheter. DO skall särskilt motverka att arbetssökande utsätts för etnisk diskriminering.

Jämställdhetsombudsman (JÄMO)

Skall se till att lagen om jämställdhet mellan män och kvinnor i arbetslivet efterlevs. JÄMO får föra talan i tvist enligt denna lag för en enskild arbetstagare eller en arbetssökande, om den enskilde medger det och om ombudsmannen finner att en dom i tvisten är betydelsefull för rättstillämpningen. Sådan talan förs vid arbetsdomstolen.

Tabell 4.6.1**Inkomna/nya ärenden vid några myndigheter med uppgifter inom rättsväsendet 1982 – 1992**

New cases brought before various agencies with judicial functions, 1982 – 1992

Myndighet	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Riksåklagaren (RÅ)	1 007	1 203	1 125	1 181	997	1 039	1 055	1 067	1 068	1 077	1 180
därav											
Överprövningar av under-											
ställda åklagares beslut	266	328	313	317	257	242	153	252	253	276	270
Beviljade prövningstillstånd	38	39	51	49	48	35	41	38	26	28	27
Av RÅ till HD fullföljda mål	9	13	10	11	17	11	11	14	9	16	19
Justitiekanslern (JK)	2 946	3 352	3 591	3 706	3 885	4 261	4 172	3 856	4 050	4 691	5 507
därav											
Skadeståndsmål och											
ärenden	548	530	571	632	727	699	777	809	880	861	1 147
Tillsynsärende	748	749	743	765	782	805	947	809	747	789	799
Dataärenden	1 186	1 556	1 696	1 734	1 751	2 067	1 734	1 688	1 734	1 748	2 650
Konsumentverket/ Konsumentombudsmannen (KOV/KO)	4 285	4 320	4 134	4 111	4 030	4 112	4 059	3 726	3 917	3 449	3 542
därav											
Anmälningar och förfrågningar	3 923	3 877	3 696	3 811	3 741	3 869	3 776	3 569	3 410	3 161	3 188
från privatpersoner	2 087	2 018	2 028	2 158	2 104	1 934	2 118	1 532	1 893	1 904	1 851
KOV-initiativ	362	443	438	300	289	243	283	157	507	288	354
Allmänna reklamationsnämnden (ARN)	7 695	7 887	7 965	7 510	7 461	6 940	6 472	6 319	6 440	6 940	6 847
Marknadsdomstolen (MD)	28	34	51	48	37	46	40	43	34	39	61
därav											
Ärenden enligt marknadsföringslagen	23	21	35	33	28	36	31	29	24	25	30
Arbetsdomstolen (AD)	235	218	220	228	247	252	239	209	236	297	399
därav från											
Arbetsgivarsidan	58	46	35	46	58	52	56	40	38	51	67
Arbetstagarsidan	177	172	183	182	189	200	183	169	198	246	332
Diskrimineringsombudsmannen(DO)	.	.	.	.	304	676	656	680	736	456	542
Jämställdhetsombudsmannen (JämO)	510	502	503	492	483	508	384	351	205	188	260
	1982/83	1983/84	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89	1989/90	1990/91	1991/1992	
Riksdagens ombudsmän/Justi-											
tieombudsmännen (JO)	3 846	3 528	3 329	3 440	3 021	2 972	3 054	3 668	4 143	4 289	
därav											
Klagomål och framställningar											
från enskilda	3 688	3 397	3 163	3 323	2 889	2 803	2 855	3 477	3 883	4 076	
JO-initiativ	133	101	141	85	84	136	163	176	260	213	

5 Bilaga

Appendix

Medelfolkmängden i Sverige, 1950–1992. 1 000-tal

Average population in Sweden, 1950–1992. In 1000s

År	Ålder									Totalt	Därav Kvinnor	15–69	15–
	0–14	15–17	18–20	21–24	25–29	30–39	40–49	50–59	60–				
1950	1 635	245	261	376	545	1 080	1 022	807	1 042	7 014	3 521	4 932	5 379
1951	1 662	246	258	369	524	1 091	1 035	824	1 061	7 070	3 549	4 955	5 410
1952	1 685	252	253	365	509	1 093	1 047	842	1 081	7 125	3 576	4 977	5 440
1953	1 703	259	249	360	496	1 088	1 058	858	1 101	7 171	3 598	4 996	5 469
1954	1 714	268	250	353	483	1 082	1 067	874	1 123	7 213	3 619	5 015	5 499
1955	1 725	276	256	347	473	1 077	1 073	890	1 146	7 262	3 643	5 041	5 537
1956	1 736	283	263	344	466	1 072	1 074	906	1 171	7 315	3 668	5 069	5 579
1957	1 737	294	273	344	461	1 064	1 073	923	1 194	7 364	3 691	5 104	5 627
1958	1 725	317	281	348	454	1 055	1 070	942	1 219	7 409	3 713	5 149	5 684
1959	1 701	347	286	355	445	1 045	1 062	961	1 245	7 446	3 732	5 198	5 746
1960	1 675	373	298	364	439	1 021	1 063	977	1 271	7 480	3 749	5 247	5 805
1961	1 651	386	321	376	436	991	1 073	988	1 298	7 520	3 768	5 299	5 869
1962	1 629	388	352	385	438	968	1 075	1 000	1 327	7 562	3 789	5 350	5 933
1963	1 613	383	377	401	444	948	1 071	1 012	1 354	7 604	3 810	5 397	5 991
1964	1 610	375	391	426	458	930	1 067	1 021	1 383	7 661	3 838	5 443	6 051
1965	1 620	364	395	461	474	917	1 063	1 027	1 413	7 734	3 872	5 490	6 114
1966	1 635	350	392	499	490	911	1 059	1 028	1 445	7 808	3 907	5 533	6 173
1967	1 649	337	384	525	511	908	1 050	1 028	1 476	7 868	3 937	5 563	6 219
1968	1 657	330	371	536	538	908	1 041	1 024	1 508	7 912	3 962	5 586	6 256
1969	1 665	327	359	540	572	916	1 032	1 018	1 540	7 968	3 991	5 618	6 303
1970	1 676	325	350	540	613	929	1 013	1 021	1 575	8 043	4 027	5 663	6 366
1971	1 684	324	342	528	650	942	986	1 033	1 609	8 098	4 056	5 689	6 414
1972	1 688	324	335	507	672	960	963	1 034	1 640	8 122	4 072	5 690	6 435
1973	1 688	323	329	484	679	990	943	1 030	1 669	8 137	4 084	5 685	6 449
1974	1 690	321	327	467	675	1 033	924	1 025	1 698	8 161	4 099	5 687	6 470
1975	1 695	317	327	456	663	1 082	909	1 021	1 722	8 193	4 118	5 695	6 497
1976	1 696	315	328	451	645	1 130	900	1 015	1 742	8 222	4 135	5 705	6 526
1977	1 691	317	326	451	627	1 175	897	1 007	1 762	8 252	4 153	5 719	6 560
1978	1 678	324	323	450	610	1 215	897	998	1 781	8 276	4 169	5 734	6 598
1979	1 654	338	321	449	595	1 247	903	989	1 798	8 294	4 181	5 752	6 639
1980	1 628	354	322	449	583	1 271	910	969	1 824	8 310	4 193	5 773	6 682
1981	1 601	366	328	444	578	1 288	919	942	1 854	8 320	4 201	5 791	6 720
1982	1 571	370	341	438	575	1 292	939	922	1 877	8 325	4 207	5 805	6 754
1983	1 545	364	356	436	570	1 285	973	904	1 896	8 329	4 212	5 814	6 784
1984	1 528	352	368	440	566	1 267	1 018	887	1 912	8 337	4 218	5 820	6 809
1985	1 517	338	372	453	562	1 244	1 066	873	1 925	8 350	4 227	5 827	6 834
1986	1 508	333	367	472	558	1 222	1 113	865	1 933	8 370	4 238	5 844	6 862
1987	1 502	335	355	489	558	1 202	1 156	862	1 939	8 398	4 253	5 865	6 896
1988	1 504	339	342	502	564	1 184	1 196	863	1 943	8 436	4 272	5 891	6 932
1989	1 515	339	338	504	580	1 172	1 229	870	1 946	8 493	4 299	5 926	6 978
1990	1 535	335	342	495	604	1 165	1 256	879	1 949	8 559	4 331	5 954	7 024
1991	1 563	327	345	481	625	1 162	1 275	890	1 950	8 617	4 360	5 962	7 055
1992	1 592	315	344	470	641	1 163	1 282	910	1 950	8 668	4 385	5 967	7 076

6 Sakregister

Index

- ackord 174, 198, 201, 204
 alkohol och misshandel 21-22, 168
 allmänna mål 199, 206
 Allmänna reklamationsnämnden (ARN) 239-240
 anhållande, anhållna 11, 15, 79-81, 126-127, 131
 anmälda brott 45-67, 165-171
 anmälningsbenägenhet 18-19, 42, 162
 anstaltsvård 120-133
 Arbetsdomstolen (AD) 237, 239-240
 arbetstvist 184-185
 arrendenämnder 172, 232-234
 avgångna från kriminalvårdsanstalt 130
 avhysning 199, 201, 206
 avsättning 101
- beläggning på kriminalvårdsanstalter 120-137
 beskattningsmål 224-231
 besvärsmål 172, 174, 189, 214-219, 237
 betalningsföreläggande 175-176, 181-182, 184-185, 199,
 201, 206, 209
 boskillnad 184-185, 193
 Bostadsdomstolen 172, 174, 232-235, 237
 bouppteckning 179, 191
 brott
 - anmälda brott 45-67, 165-171
 - brott som kommit till polisens kännedom 45-67, 165-171
 - för brott lagförda personer 21-28, 84-119, 147-160
 - för brott misstänkta personer 70-78
 - i nordiskt perspektiv 161-171
 - offer för brott 16-20
 - uppklarade brott 54-69
 - återfall i brott 116-118, 138-144
 brottmål 172-176, 178-179, 181-182, 186-187, 207-208,
 210-219, 237
 brottsbalken 30 kap. 6 § (BrB30:6) 89, 106-111, 116
 brottsbalken 34 kap. 1 § punkt 1 (BrB 34:1 p1) 89, 101,
 106-111, 116
 brottsdeltagande 69-70, 76-77
 brottsstatistik 29-78, 161-171
 böter 89, 94, 97-98, 101-102, 106-111, 116, 119, 155, 160, 222
 bötesförvandling 126-128, 131, 187
- disciplinstraff 101
 Diskrimineringsombudsmannen (DO) 239-240
 domstolarnas verksamhet 172-240
 domstols- och åklagarstatistik 84-119
 domstolsärenden 172-175, 179, 189, 237
 domvillobesvär 214, 217
 dömda personer 21-28, 84-119, 147-160, 187
- ensamdomare 186-187
 enskilda mål 199, 206
 exekutiv fastighetsförsäljning 199, 206
 expropriation 188, 192
- faderskapsmål 184-185, 193, 209, 211-213
 familjemål 183-185, 193-197, 209, 211-213
 fastighetsdomstolar 172-173, 176, 178-179, 188
 fastighetstaxering 224, 226-228, 230
 folkbokföring och kyrkobokföring 29-31, 40, 43, 89, 92, 114,
 224, 226
 folkmängd, relaterat till 29, 93, 96, 98-99, 102
 frigång 121
 frihetsberövande 79-82, 98, 101, 103, 106-113, 116, 118
 120-137, 144, 160
 fri från påföljd 101, 106-111, 116
 frikännande dom 187
 frivård 121-122, 126, 133-134
 fullföljdsfrekvens 176, 179-180, 185, 187-188, 207, 213
 fylleri 82, 100
 fällande dom 187
 fängelse 84, 89, 93-94, 97-98, 101, 103, 106-113, 116,
 118-133, 136, 160, 221-222
 fängelsetidens längd 112-113, 120, 127, 130, 136-137, 160
 förberedelse till brott 41
 föreläggande av ordningsbot 84, 87, 90, 101

- förenklad rättegång 176, 178, 183-184
 företagskonkurser 198, 201-204
 förmögenhetsskatt 228, 231
 Försäkringsöverdomstolen 175, 229
 försök till brott 41
 förvaltningsdomstolar 172, 174, 224-231
 förvandlingsstraff för böter 124, 126, 128, 131
- gravationsbevis 180, 182, 191
 gripande, gripna 11, 79-82, 124, 126-127
 grövre brott 27-28, 99
- handläggningstider 180, 184, 186, 188, 190, 211-212
 218-219, 227-228, 231
 handräckning 184-185, 188-190, 199, 201
 historisk kriminalstatistik 21-28
 hovrätter 172, 174-177, 195-196, 205, 207-213, 237
 huvudbrott 89, 124
 huvudpåföljd 90, 94, 97, 101, 106-111, 116
 hyresnämnder 172, 174, 232-235, 237-238
 häkten 126-127, 131
 häktning 79-81, 126-127, 131
 Högsta domstolen 172, 174-176, 178, 195-196, 205,
 214-219, 237
- inkomstskatt 224, 226, 228, 231
 insamlingsrutiner 14, 87, 123, 138, 150, 173-175
 inskrivningsärenden 172-173, 176, 180, 182, 191
 intagna på kriminalvårdsanstalt 126-137
 in-teckningar 176, 180, 182, 191, 200
 internationell kriminalstatistik 122-123, 161-171
 internering 101, 124, 126, 131
 Interneringsnämnden 237
- jordabalken (JB) 235
 Justitiekanslern (JK) 239-240
 Justitieombudsmannen (JO) 239-240
 Jämställighetsombudsmannen (JÄMO) 239-240
- kammarrätter 172, 175, 224-225, 227-228
 kohortstatistik 145-146
 kommunalbesvärsmål 228, 231
 konkurser 174, 198-199, 201-203, 206
 konkursärenden 201
 konsumentverket/konsumentombudsmannen (KOV/KO)
 239-240
 kostnader
 - inom kriminalvården 133
 - av egendomsbrott 19
- av rättshjälp 236, 238
 kriminalregisterpåföljd 90, 93
 kriminalstatistiska undersökningar 15
 kriminalvård 120-137
 kriminalvårdsnämnd 123, 237
 Kriminalvårdsstyrelsen 120, 123, 237
 kronofogdemyndigheter 174-175, 199, 206
 kvinnor 18-19, 23, 27, 29-31, 34-35, 40, 71-78, 86, 94-96, 99,
 102-103, 105, 107, 110-111, 113, 120, 129, 136, 140, 156,
 167, 223
 kyrkobokföring/folkbokföring 29-31, 40, 43, 89, 92, 114,
 224, 226
 körkortsmål 224, 227-228, 231
- lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB) 82
 lagen om unga lagöverträdare (LUL) 91, 101, 106-107
 lagen om vård av missbrukare (LVM) 91, 101, 106-107
 lagen om vård av unga (LVU) 91
 lagfarter 173, 180, 182, 192
 lagförda personer (för brott) 21-28, 84-119, 138-160, 187
 lagsökning 173, 181-182, 184-185, 201, 209
 lagändringar 88-89, 150, 175
 livstid (fängelse) 112-113, 120, 127, 136-137
 läkarintyg 187
 län 46, 48, 115, 192
 länsrätter 172, 175, 224, 226-227, 237
 lösöreköp 191
- Marknadsdomstolen (MD) 239-240
 medborgarskap 17, 19, 29-31, 40, 70-71, 92, 94-95, 99, 103,
 114, 136-137, 149, 157
 medelbeläggning på kriminalvårdsanstalter 126
 medelfolkmängd 29, 46-49, 61, 90, 93, 96, 102, 195, 241
 medverkan till brott 41
 mervärdeskatt 226, 228, 231
 miljöskyddsmål 188
 misshandel (historisk statistik) 22-23
 misshandel (nordisk statistik) 166
 misshandelsamhet 121, 132
 misstänkta personer (för brott) 29-31, 70-78
 mord och dråp (historisk statistik) 21-22
 mord och dråp (nordisk statistik) 165
 mål
 - beskattningsmål 224-228, 230-231
 - besvärsmål 172, 174, 189, 214-219, 237
 - brottmål 172-174, 178, 181-182, 186-187, 207-219, 237
 - familjemål 183-185, 193-197, 209, 211-213
 - fastighetsdomstolsmål 174-175, 178-179, 188, 209,
 211-213, 237

- fastighetstaxering 224, 226-228, 231
- körkortsmål 224, 227-228, 231
- miljöskyddsmål 188
- notariemål 186-187
- sociala mål 226-227
- socialförsäkringsmål 224-229
- tullmål 228, 231
- tvistemål 172-173, 176, 178, 181-185, 207-209, 211-219, 236-237
- vattenmål 172, 177, 179-180, 189-190, 209-211, 213

narkotikastatistik 147-160, 223

nordisk kriminalstatistik 122, 161-171

notariemål 186-187

nådeansökningar 174, 220-223

Näringsfrihetsombudsmannen (NO) 239-240

näringsförbud 174, 198, 205

offentliga ackord 174, 198, 201, 204

offentligt biträde 236-238

offer för brott 16-20

omhändertagande av berusade personer, lag om (LOB) 82

omyndighetsförklaring 193

opublicerad statistik 44, 92

ordningsbot, godkänt föreläggande av 29, 84, 88, 90, 101

permissioner från kriminalvårdsanstalterna 121, 132

personutredning 187

polisstatistik 29-78, 161-171

processtatistik 174-240

prövningstillstånd 174, 214-215, 217-219

prövotid 124

publicering av rättsstatistiken 14-15, 44, 92, 125, 139
152, 177

påföljd eftergiven 101, 106-111, 116, 119

påföljder för brott 90, 93-94, 97-98, 101-102, 106-111,
116, 119

Regeringsrätten 172, 174, 224-225, 230-231, 237

regional redovisning 46, 48, 67, 115, 157, 192

resning 214, 217

Riksdagens ombudsmän (JO) 239-240

Riksåklagaren (RÅ) 239-240

rymningar från kriminalvårdsanstalt 121, 132

rån (historisk statistik) 25

rån (nordisk statistik) 168

rättegångsbalken 20 kap. 7 § 1 91, 101, 106-111, 116

rättens sammansättning 186-187

rättshjälp 173-175, 236-238

Rättshjälpsmyndigheten 174-175, 236, 238

rättspsykiatrisk undersökning, undersökningsfall 126, 131, 187

rättspsykiatrisk vård 90, 101, 106-111, 116, 119

rättsstatistik, översikt 11-15

rättsstatistiska undersökningar 15

rättsväsendets informationssystem (RI) 14, 87, 123, 173-174

Sjöfartsregistret 173, 176, 180, 191

skattetillägg och förseningsavgift 226

skilsmässa 173, 184-185, 193-196, 209-213

skyddstillsyn 84, 91, 94, 97, 101, 106-111, 116, 119, 122, 124,
133-134

sluten psykiatrisk vård se rättspsykiatrisk vård

socialtjänsten, vård inom 91, 101, 106-111, 227-228

statistikomläggningar 42-43, 88

straff/påföljd 90, 93-94, 97-98, 101-103, 106-111, 116, 119

straffmyndig befolkning 93, 96, 102

straffprocessuella frihetsberövanden 79-82

strafftider 112-113, 120, 123, 127, 130, 136-137

straffföreläggande (SF), godkänt 84, 90-91, 101-102, 106-111,
116

stämpling 41

stöld (historisk statistik) 23-26

stöld (nordisk statistik) 169

suspension 101

särlevnad 196

taxeringsmål 224-231

tillfälliga omhändertaganden 79-82

tingsrätter 172-197, 201-205, 237

tolk 186-187, 211

tomträtt 173, 180, 182, 192

treskodom 183, 188

tullmål 228, 231

tvistemål 172-173, 176, 178, 181-185, 207-209, 211-219,
236-237

underrätter, allmänna 172-205, 237

unga lagöverträdare, lag om (LUL) 91, 101, 106-107

ungdomsfängelse 101, 126-128, 131, 134

ungdomskriminalitet 28, 29-31, 40, 86, 145-146

uppbörd 224, 226, 228, 231

uppklarade brott 30-31, 38-40, 54-66, 68-69

uppklaringsgrund 68-69

uppklaringsprocent 30-31, 38-39, 56-66

utländska medborgare 17, 19, 29-31, 40, 70-71, 78, 88-89,
94-95, 99, 103, 136, 149

utvisade 103

va-nämnd 172, 174, 180, 189
vattendomstolar 172-174, 177, 179, 189-190
villkorlig dom 84, 91, 94, 97, 101, 106-111, 116, 119, 160, 222
villkorligt frigivna 120-121, 124, 126, 131, 134, 222
våldtäkt (historisk statistik) 23
våldtäkt (nordisk statistik) 167
vård 91-92, 101, 106-111, 116, 119, 160
vård av missbrukare, lag om (LVM) 91, 101, 106-111, 116, 119, 160, 227
vård enligt socialtjänstlagen (SoL) 91, 101, 106-111, 116, 119, 160, 227
vård utom anstalt 131, 134
vårdnad om barn 176, 184-185, 194, 197

åtalsunderlåtelse (ÅU) 84, 91, 94, 97, 101-102, 106-111, 116
återfall i brott 122, 138-146

ägenderättsbevis 191
äktenskapsbalken 183, 196
äktenskapsförord 191, 193
äktenskapsskillnader 173, 184-185, 193-197, 209, 211-213
ändringsfrekvenser 207, 213, 219, 224, 226, 228, 231

öppen psykiatrisk vård 90, 101, 106-111, 116, 119
översikt över redovisningen 4-10
övervakning 121, 134
övervakningsnämnder 123

